

PREFATORY NOTE BY THE EDITOR.

THE present part of the Catalogue appearing with two names on the title page, it may seem desirable that I should briefly state in what way the work has been divided between my collaborateur and myself

The bulk of the Philosophical MSS, as was already mentioned in the preface to Part I, have been described by Professor Windisch, my own share in this department being the works on *Blakli* (from no 2488 onwards, except nos 2493 and 2499), and on *Kāśmīr Saivism*, and some ninety MSS* scattered over the earlier subdivisions of Philosophy

As regards the *Tantric* literature, some of the works of this class had been catalogued by the late Dr Hays, but, for the reasons stated in the preface referred to, I have felt it necessary thoroughly to revise his part of the work and to add such extracts, and indications regarding the contents of the MSS, as I thought might prove helpful to scholars in identifying the works in question when comparing them with other MSS within their reach

In carrying this part through the press, we have received much valuable assistance from kind friends. Professor Windisch desires to express his warmest thanks to Professor Aufrecht for having read the proofs of the first ten sheets and suggested numerous improvements, as also to Dr R Rost and Dr von Bohlingk for occasional suggestions. For my own part, I am under special obligations to Mr Ch H Tawney for the kind and generous help readily afforded me whenever I had occasion to consult him in connection with the MSS now under his charge, and I fear I have only too often availed myself of his kind offer of assistance in this respect. I have also to offer my cordial thanks to Professors Aufrecht, Bendall, Bhandarkar, Cowell, and von Roth, for some collations of MSS or editions within their reach

J EGGELING

Edinburgh, November 1894

* I subjoin a list of these kindly sent me by Prof Windisch — 1830 1850 1851 1868 2014
2015 2030 2033 2034 2039-42, 2052-55 2069 2076 2139, 2140 2166 2206 2231 2258 61, 2268,
2281 2298 2300 2302 2303 2305 2310-16 2337, 2359 62 2372 2375 2376 2378 2383-87, 2400
2402 2406 2415 2433 37, 2441 2442 2446-52 2455, 2456 2458 2459 2461, 2462 2467, 2468,
2473 76 2478 2492 2484 2486, 2487

CONTENTS OF PART IV.

SANSKRIT LITERATURE —

A *Scientific and Technical Literature (continued)* —

VII	Philosophy	PAGE
A	Sāṃkhya	595
B	Yoga	598
C	Nyāya	603
D	Vaiśeṣika	661
E	Karmamīmāṃsā	680
F	Vedānta	
	1-3 Sūtra and commentaries	718
	4 Śaṅkarācārya	731
	5 Advaita and general Vedānta	741
	6 Rāmānuja's Viśiṣṭadvaita	794
	7 Madhvacārya's Dvaitavidyā	797
	8 Nimbāditya	802
	9 Doctrines of Faith (Bhakti)	807
G	Kāśmīr Śaivism (Spanda and Pratyabhijñā)	832
VIII	Mysticism (Tantra)	844

ADDITIONS AND CORRECTIONS.

Page 603a, l. 17, for *a.* read 1.

„ 604a, l. 16, read साधना; l. 18, read संसारिचेतनरुद्रो (३)विवर्धितः (Comm. संसारिषु ये चेतनाः प्रेषारन्तो न तु कौटादयन्तो यगौ (३)विवर्धितः संसारि-चेतनरगौ विवर्धित इत्यकारप्रत्ययः ।) The verses at bottom of p. 604a : l. 34, read °कलिका धने; l. 35, read ज्ञानावधितः गिनी दृग्गिरीरुद्रे प्रविशति ; l. 36, read निरन्तरायनसः; l. 38 read मोक्षोपायदृष्टने ।

„ 604b, l. 1, read विषयदर्शनीहमदुर्लभंतिरापृताः ; l. 3, read वागर्पयति °

„ 605b, l. 30, for *b.* read 2.

„ 607a, l. 12, add : Bhandarkar, Rep. 1882-83, p. 26 and p. 213

„ 607b, l. 38, read नावहेया.

„ 609a, l. 12, for *c.* read 3.

„ 610b, l. 20, read करक°.

„ 614b, l. 21, for 2B, read 3269.

„ 617a, l. 33, for 4B, read 3271.

„ 622a, at bottom, add : Bhandarkar, Rep 1883-84, p. 82, calls the author “*Mahādēva Puntāmbhara*, i.e. *Mahādēva*, native of Puntāmbhara in the Ahmadnagar district.”

„ 624b, l. 27, read लोका°; l. 34, read °कर°.

„ 625b, l. 34, read °धेरेपेया°.

„ 630a, l. 2, read °न्यायप्रवृत्त°.

„ 631b, l. 23, read °राय[क].

„ 632a, l. 4 : perhaps लक्ष्मी मयानु रतिमंगलिन्यराय (Prof. Aufrecht)

„ 634a, l. 12, add : The ed. of the *Tattvartasamāsa* in the Bibl. Ind. contains extracts from the *Māthura* in vol. 1 (the last piece is the *Sannikarsharāda*, ends p. 639)

„ 637a, l. 26, read °साधनीय°.

„ 641b, l. 17, read कर्तुमाभेदवती.

„ 654b, l. 16, read गदुगते.

„ 662b, l. 2, read °गोप(र)ः ॥

„ 669a. The *Saṅkajadārthi* was published, with a Latin translation, by Augustus Winter, Lipsiae 1897, and, with *Mādhava Sarasvata's* *Mādhavāraṇi* (see no 2084), by Rāmānandī Indrapuri, Benares

1893, in the Vizianagram Sanskrit Series The printed text of the *Matabhashini* gives Saurashtradesa as the name of the country, but in an additional third *stotra* the author is spoken of as कृष्ण तीर्थनगसिन्

Page 676b, l 10, read त्रिदशमदोहाः

„ 677a, l 10, read य यहायसीतनय (?), l 18, read सूत्र मया न कलितं (?), l 19, read यमनखकीय०

„ 678a, l 23, read पृथिवी जलं, l 27, read दुःख०

„ 681a, l 3 from bottom, read विधीयते, last line, read मा

„ 681b, l 25, read 2145

„ 682b, l 22, read 2162, 2163, no 2144, add [H T COLERBROOKE]

„ 686a, l 33, read परिशिष्ट

„ 687a, l 32, read खात्रिकर्म परि०

„ 692b, last line, read The scribe

„ 726b, l 8, read यमेवैष, l 11, read साष्टे न नवस्तार्यता

„ 730b, note, see no 2379

„ 734b, l 26, read अनितो०

„ 737a, l 32, see no 2439

„ 743b, l 30, read श्रीमन्नानि

„ 773b, l 33, *prekshikasthulambarav०, Bomb ed (Sake 1802), l 40, nishcarulula०, Bomb ed

„ 774a, l 21, 56 *anantarapretaryasastha, Bomb ed, l 30, 68 Karla-tyupulhyane talsh०, Bomb ed, l 37, 76 anyāyabudhiho nama, Bomb ed

„ 774b, l 5, 85 Aindaropakhyanopalrame bra०, Bomb ed, l 16, read 97 cid chusama०

„ 776a, l 4, janyajamnirak०, Bomb ed, l 6, jagadanantya०, Bomb ed, l 8, read Bhargavashkalanam, l 10, Sulravividhayanma०, Bomb ed, l 18, read Sulrasya l 20, *svapnasushuptatnrya०, Bomb ed, l 27, *ufasamgramazarnanam, Bomb ed, l 30, *katejan muntaraci०, Bomb ed

„ 775b, l 11, Khotthavulhaca०, Bomb ed, l 13, Vanshkhadapura०, Bomb ed

„ 777a, l 15, read *saranyanirupanam, l 24, Saranyopakhyan cetyonmu-
thacidrearo nama (30), Bomb ed, l 28, Mahudevasya puyya
simantatatalathanam (35), Bomb ed, l 34, read varantit०, l 36,
Bilropakhyan (15) sargah, Bomb ed, last line, read *samudana०

„ 777b, l 2, read Arjunopalhyane, l 20, read akhyanam, l 24, *prabodho
nama, Bomb ed, l 26, read *niravanam

Page 778a, l 6, *Cudalopalhyane Kumbhasya strihalabho nama* (105), Bomb ed, l 10, the Bomb ed has *Sikhidhajanirvanam* (110), *Kacopa khyane Kacaprabodho nama* (111), *Mithyapurushopakhyaṇe akasara kshanam* (112), etc, the right number of *sargas* being 128, l 31, read *jagadriksa*°

„ 778b, l 28, read *sarvopa*°, l 29, read *ṃasaptaka*°

„ 791b, ll 9-14 The colophon of the first *pariccheda* ends °श्रीकृष्णालंकाराख्यायां श्रीबालमुकुदानदीपैषादपूज्यशिष्यविद्यनाथनीचैस्य युक्तकोद्वरणं प्रथमपरिच्छेदस्तमात्र ॥ The colophons of chapters 2 and 3, on the other hand, have only °श्रीकृष्णालंकाराख्यायां द्वितीय. (तृतीय) प० ऋ० ॥ and this is also the wording of the colophons in the other MSS of our collection As to the additional words in the colophons of chapters 1 and 4, the meaning of युक्तकोद्वरणं and ग्रन्थोद्वरणं is not clear to me If it occurred only at the end of the MS, one might perhaps take it in the sense of “a son's share (*uddhara*) of the books left by the father”, but this seems inadmissible here, the more so as Aufrecht, Cat Cat, sub शास्त्रसिद्धान्तलेशसंग्रह, mentions a commentary by *Visvanathatirtha* Even the sense of “extract” or “summary,” however, seems hardly applicable here—J E

„ 797b, l 1, read °द्वय

„ 798b, note †, read I have omitted the commentary of these verses

„ 801b, l 20, read चस्या वायु°

„ 802a, l 13, cp the same verse in no 2470

„ 802b, l 5 from bottom, read p 150

„ 804a, l 36, read पृष्ठम् ।

VII. Philosophy.

A SĀMĀHYA

1809.

3044 Foll 69, size 11½ in by 6 in, nine lines in a page, large clear writing

Kapilasamkhyapravacanasaṁgrahaḥ, a commentary on the *Samkhyasūtras*, by *Anuruddha*, with the text of the *sūtras*

See Hall's Index, p 1, no 11

It begins

विनायक नमस्कृत्य विष्णुं सूयै सरस्वतीम् ।

हृष्टो गङ्गा महेशानं वृत्तिं कर्तुं समासे ॥

पुरुष खलु वैराग्यान्मोक्षसाधनशास्त्रे प्रवर्त्तते । वैराग्य च द्विधा स्यात् । शोकादिना या मन्त्रात्तरयदुक्तिरथवाह्या ।

The first adhyaya ends fol 25a, the second, fol 30b, the third, fol 39b, the fourth, fol 43b, the fifth, fol 61b

This commentary has been published in the Bibliotheca Indica (*Samkhyasūtraṭṭi*), by Dr Richard Garbe, 1888-89. An English translation, by the same, in the Bibl Ind, 1888 sqq. See also The Aphorisms of the *Samkhyā* Philosophy (printed for the use of the Benares College), Part I (the 1st adhyaya), Allahabad 1852

[J R BALLANTYNE]

1810.

2668. Foll 125, size 11½ in by 5 in, ten lines in a page, well written

Kapilasamkhyapravacanasaṁgrahaḥ Bhaṣyam, by *Viṣṇu Ācārya (Bhāṣṇu)*, with the text of the *sūtras*, with marginal notes in Colebrooke's handwriting

See Hall's Index, p 1, no 11

The *Samkhyasūtraṭṭi* was published at Serampore in 1821 and by F E Hall,

in the Bibliotheca Indica, 1854-56. A reprint by *Jivananda Vidyasagara*, Calcutta, 1872. A German translation by Professor Richard Garbe, Leipzig, 1889 (printed for the German Oriental Society, *Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes*, vol ix no 3). See also The *Samkhyā* Aphorisms of Kapila, with extracts from *Viṣṇu Bhāṣṇu's* commentary, translated by J R Ballantyne, in the Bibliotheca Indica

The first adhyaya ends fol 59b, the second, fol 69b, the third, fol 84b, the fourth, fol 89b, the fifth, fol 112a. *Sūtra* 28 of the second adhyaya, with a part of the commentary (fol 65a), *sūtras* 49 and 50 of the third (fol 78a), and *sūtra* 10 of the fourth adhyaya, with a part of the commentary (fol 86a), are wanting

[H T COLEBROOKE]

1811.

1822e, 1822f Foll 59 and 45 resp (140 213), size 12½ in by 5½ in, 13-16 lines in a page, large modern writing

Kapilasamkhyasūtraṭṭi a second copy of *Viṣṇu Ācārya's* commentary, in two parts: the first contains the five last adhyayas, the second, the first adhyaya

The writer has omitted *sūtras* 4-10 of the third adhyaya on fol 12a, l 5, but he has repaired his mistake on fol 17a, l 1. Again, fol 44, l 3, he has dropped text and commentary of *sūtras* 86-116 of the fifth adhyaya

[J TAYLOR]

1812.

1256a Foll 29, size 8½ in by 4 in 11-13 lines in a page, writing indifferent

Samkhyabhāṣya, a commentary on *Īśvara Kṛṣṇa's Samkhyāśāstra*, by *Gaurapada*

See Hall's Index, p 5, no 117

The *Samkhyabhāṣya* was published by H H Wilson, Oxford 1837 (The *Samkhyā Kārikā*, transl. by H T Colebrooke, the *Bhāṣya* transl. by H H Wilson)

The last three couplets of the edition (हस्तविशेष) are wanting in this copy

[H T COLEBROOKE]

1813.

517. Foll 41, size 9½ in, 10 12 lines in a page, writing fair

Tattvakaumudī, a commentary on the *Samkhyasūtras*, by Vacaspati Miśra

See Hall's Index, p 5, no xv, Oxford Catalogue, p 237, no 570, Berlin Catalogue, p 185, no 637

The *Tattvakaumudī* was published at Calcutta in the Samvat year 1905. I have seen the first fascicle of a second edition (Calcutta 1868, printed and published by Babu Dhunadra Chandra Vasaka). Professor Garbe mentions a Calcutta edition with a commentary by Suranatha Tarkatācārya, 1871, and a Benares edition by Dharmadhikari, Dhundaraja Pantardaman, 1873, in his German translation of the *Samkhyatattvakaumudī* (München, 1892, in the *Abhandlungen der K Bayer Akademie der Wiss.*), see also his paper "*Samkhyatattvakaumudī*, pt 1 in deutscher Uebersetzung, nebst einer Einleitung," in "*Berichte der K. bayerischen Gesellschaft der Wissenschaften*," 21 Juli 1894

1814.

15214 Foll 30, size 10 in by 6½ in, 15 lines in a page, writing fair

Samkhyatattvakaumudī, a second copy of Vacaspati's commentary, dated ११११ ११११ ११११

[H T COLEBROOKE]

1815.

1128a Foll 42, size 11 in by 4 in, 7-10 lines in a page, well written.

Tattvakaumudī, a third copy

[H T COLEBROOKE]

1816.

760a Foll 48, size 9½ in by 4 in, ten lines in a page, fair modern writing

Tattvakaumudī, a fourth copy, dated ११११ ११११ ११११ (१) मुद्रित कृतम् ॥

[H T COLEBROOKE]

1817.

3005. Foll 70, size 8½ in by 4½ in, 7-9 lines in a page, fair modern writing

Samkhyatattvakaumudī, a fifth copy

[J TAYLOR]

1818.

3032. Foll 28, size 13 in by 7 in, 10 16 lines in a page, writing indifferent

Tattvamsāprakāśinī, a commentary on Vacaspati Miśra's *Samkhyatattvakaumudī*, by Raghavananda Sarasvatī, disciple of Advaita, who was the disciple of Viśvanara

See Hall's Index, p 6, no xvii

It begins

नवा मुद्रितम् पदविन्दे शिष्यः भानुगोपायकस्य ।
पदगुणैः कपिलस्य यन्त्रे करोति तस्यैव विष्णुनाथः ॥
सनातनः ॥

[J R BALLANTINE]

1819.

2640. Foll 27, size 10 in by 4½ in, eleven lines in a page, writing fair

Samkhyacandrika, a commentary on the *Karikas*, by *Narayana Tirtha*, disciple of *Ramagovinda Tirtha*

See Hall's Index, p 7, no xx1, Oxford Catalogue, p 237, no 569

Date of the copy संवत् १६३९ माघशुक्लपक्षे चरतो पदा (sic¹) रविवसरे

1820

1371 Foll 45, size 9½ in by 5½ in, 8 to 9 lines in a page, large modern writing

Samkhyacandrika, a second copy Colophon
लिखितं गगनायेन श्रमेणा सवत् १६५३ चापाटे नामे कृष्णे पक्षे
चमावास्या तिथौ चद्रवासरात्निवासां वाराणस्यां द्वितीयेष्वह
राष्टादश्यामनंतरं समाप्तिमगात् ॥

The following curious lines, containing a spell, have been added by the same hand

मधुराच विलोमेन मधुमेन यदक्षरम् ।

यो न स्मरति लोकेस्सिद्धयश्चेत्युक्तोपरि ॥ १ ॥

समुद्रस्य परे पारे लब्धा नाम महापुरो ।

वायवे तत्र गच्छन्तु यत्र राजा विभीषण ॥ २ ॥

चलादेवैषदोषप्रतीकाराणि समस्तदुष्टपक्षेऽपि श्लोकं प्रत्येकं
लिखित्वा तदुपरि यन्मियात् पर्वेषु शुक्लेषु मण्डपेषु इति फलम् ॥

[H T COLEBROOKE]

1821.

559b Foll 9, size 12½ in by 4½ in, 16 2½ lines in a page, Bengali character, small modern writing

Samkhyacandrika, a third copy

[H T COLEBROOKE]

1822.

1303a Foll 26, size 13½ in by 4½ in, 8 to 9 lines in a page Bengali character writing fur

Samkhyalaumudi, a commentary on the *Samkhyakarikas*, by *Ramakrishna Bhattacha*

See Hall's Index, p 8, Raj Mitra's Not I no 468

It begins

कृष्णं प्रथमं पुरुषात्मकतेषु परं प्रभुम् ।

तन्मते रामकृष्णेन रम्येयं वाङ्मयकौमुदी ॥

समाप्तो लोहितशुक्लकृष्ण

भङ्गो प्रजा मृगमानो नमान ।

समाप्तो नुवशायां भवने

नहायेनां भुक्तभोगानुमस्तान ॥

[H T COLEBROOKE]

1823.

1597c Foll 19, size 9½ in by 5½ in, eleven lines in a page, well written

Samkhyasara, the essence of the *Samkhyā* philosophy, by *Vijaya Bhikshu*

See Hall's Index, p 7, no xx1

The *Samkhyasara* was printed in the *Bibliotheca Indica*, by F E Hall, 1862

Date of the copy संवत् १६६० समये भाद्री सुदि १० ।

[H T COLEBROOKE]

1824

1250b Foll 21, size 9 in by 4 in eleven lines in a page, well written

Samkhyasara, a second copy, either both copies have been transcribed from the same original, or the second is a transcript of the first

[H T COLEBROOKE]

1825

1038a Foll 35, size 8½ in by 4 in nine lines in a page, large modern writing

Sadasamkhyatwicara, by *Govinda Bhattacha* son of *Visvanatha Bhattacha* This work is not mentioned in *Leinfreht's Cat Cat*

It begins

स्मृत्वा गुरुपदाम्भोजं कपिलादिदिवां वचः ।

गोविन्दः सदस्यस्याति व्याचष्टे विदुषां मुदे ॥

तत्रातस्मिनादिति ज्ञानं धर्मः यथा मुक्तादिदं रत्नतमिति
रत्नावयवैर्गर्भे इति सर्वे इयं दण्ड इति प्रकृतिश्चेतनेति पुरुषः
कथंति ०

It ends

प्राप्तेन सदस्यस्यातेष्वीत्यादि कपिल मन्त्रम् ।

तेन कृता जगदात्रि (read ० त्री) देवो नृप्यातु (sic 1)

यदत्र सुन्दरं मन्त्रं तदुर्वीक्ष्यमृते. फलम् । [मि सदा ॥

सत्यमस्य त न मे क्विचिदस्मात्तद्वरणे शेषितम् ॥

[H T COLEBROOKE]

B YOGA

1826.

2122a. Foll 65, size 10 in by 5½ in, nine lines in a page, well written. A few leaves are wormeaten on the right side

Patanjaliyam Yogasūtram Saṁkhyāpravacanam, the *bhāṣya* on the *Yogasūtra*, ascribed to I. *darśana*

See Hall's Index, p 9, no n, Berlin Catalogue, p 186, no 639

For an edition, together with *Vācaspati Mīśra's Vyākhyā*, see the next number

It begins

यस्यैका दशमार्ष्टं प्रभवति जगतो ऽनेकधाविपुलहाय
प्रद्योतयिष्येति विषयविषययो ऽनेकवक्ष्यं स्वयोगो ।

नवशतामसं त्रिभुवनपरिकरः प्रीत्यै यस्य निजं

दशो ह्येता स योगेभ्यः प्रियविपुलतनुर्वैद्यो योगेश्वरः ॥ १ ॥

यस्य योगानुशासनम् ।

The first, or *samadhī-pada*, ends fol 15b, the second, or *vidhānamūrti-nama*, fol 35b, the third, or *tribhūti-pada*, fol 55b, the fourth, or *kārmīya-pāda*, fol 65a

[GAIKAWAT]

1827.

1448b Foll 113 (90-202), size 12 in by 6 in, 10-15 lines in a page, writing indifferent

Pātāñjalabhāṣyavyākhyā, a commentary on *Vyāsa's Pātāñjalabhāṣya*, by *Vācaspati Mīśra*, with the text of the *Bhāṣya* standing in the middle of every page

See Hall's Index, p 9, no m Published, under the title *Pātāñjala-darśanam*, by *Jāṭnanda Vidyāsāgara*, Calcutta 1874

It begins

नमामि जगन्मूर्तिहेतवे षष्ठकेतये ।

क्षेत्रकर्मविषयाकादिरहिताय हिताय च ॥

नन्ता पतञ्जलिपूर्वि वेदव्यासेन भाषिते ।

संक्षिप्तस्वरूपद्वयो भाग्ये व्याख्या विधास्यते ॥

इह हि भगवान्मत्तत्रलिपिभिस्तस्य शास्त्रस्य संक्षेपतत्त्वा
व्यवस्थे प्रेक्षातमकुर्वन् (sic 1) श्रीनृप मुक्तावधोपावेनाचिन्त्या
मुपदादिदं सूत्रं रचयौषकारः यस्य योगानुशासनम् ।

The first *pada* ends fol 122b, the second, fol 154a, the third, fol 185a

Date of the copy संवत् १८५५ ।

[H T COLEBROOKE]

1828.

2347 Foll 143, size 10 in by 5½ in, nine lines in a page The writing is the same as in the *Bhāṣya* in no 1826 (MS 2122a)

Pātāñjalabhāṣyavyākhyā, a second copy of *Vācaspati Mīśra's* commentary, without the text of the *Bhāṣya*

The copy has many small omissions, fol 35 and 36 are misplaced, fol 21a is blank, but nothing is wanting there

Date of the copy संवत् १८६६ वर्षे श्रावणमासे
कृष्णपक्षे दशम्यां तिथौ मोक्षदिने लिखितं ॥

[GAIKAWAT]

1829.

1213b. Foll 79, size 11 in by 14 in, 10 21 lines in a page, writing indifferent
Patañjali'sat, vyāsī jī, a third copy
 [H T COLEBROOKE]

1830.

1155. Foll 171, of which 129 171 and 133 160 are wanting, size 9½ in by 14 in, good, clear, modern Devanagari writing, ten lines in a page

Patañjalisūtrārṇṇya bhāṣya, by Nityajī Bhāṣya, son of Śūta Bhāṣya and Sati

See Hall's Index, p 10, no vi

It begins

ननु पतञ्जलि देव योगे पुनर्निहितमर्थः ।

चायदा व्यासभाष्यस्य ऋद्धतापेक्षकाशिका ॥

[H T COLEBROOKE]

1831.

1213a. Foll 65, size 11 in by 14 in, 8 to 9 lines in a page, good large writing

Rajamarṇṇanda, a commentary on *Patañjali's Yogasūtrārṇṇya*, ascribed to *Bhoja*, king of *Dhara*

See Hall's Index, p 10, no vii, Oxford Catalogue, p 229, no 561. Published, with an English translation, in the *Bibl Indica*, by *Rajendralala Mitra*, 1881 83

The first and the second *pada* were published by *J R Ballantyne* (for the use of the *Ben Coll*), with an English translation, the third and fourth *pada*, by *Goundaderasistrin*, in the *Fandil*, no 28 foll. The third was also printed in the *Oxford Catalogue*

The first *pada* ends fol 18b, the second, fol 33a, the third, fol 47b

Colophon लिखितं दुर्गादासकायस्थेन श्रीराजलक्ष्मणेन

[H T COLEBROOKE]

1832.

1865. Foll 16, size 12 in by 5½ in 7 16 lines in a page, fair modern writing

Patañjalisūtrārṇṇya, called *Rajamarṇṇanda*, a second copy [J TAYLOR]

1833.

2127. Foll 84, size 9 in by 3½ in seven lines in a page, writing fair

Yogasūtrārṇṇya, called *Rajamarṇṇanda*, a third copy [R JOHNSON]

1834.

3061. Foll 13, size 10½ in by 1½ in, nine lines in a page, good modern writing

Sūtrārṇṇya, a very succinct commentary on the *Patañjalisūtra*, by *Mani*. The text of the *sūtra* is in the middle of each page

See Hall's Index, p 11, no xii, *R J Mitra's* Not VI, no 2127. It begins

गुरुं प्रपश्यन् ब्रह्मार्पणमिदं विनये नमः ।

सन्तानेनेष्टमस्मि सच्चिदानन्दमिदम् ॥ १ ॥

सद्यः शब्दो अधिकारवाचो योगो ज्ञानं समाधानं अनुश्रित्य न्याय्यायते येन तत् ॥ १ ॥ सच्चिदानन्दस्य विनयस्य वा वृत्त्यभावात् निरोधो रहितुमन्तावच्छेदनादनुश्रित्या स्तकारणं तत् ॥ २ ॥

The first *pada* ends fol 14, the second fol 71, the third, fol 11b

[J R BALLANTYNE]

1835.

559d. Foll 26 (foll 134 159 of the volume) size 12½ in by 1½ in written by two different hands, foll 1 9 eleven lines in a page, foll 10 26 fourteen to seventeen lines in a page, end of the 18th century

Yogamansprabha, a *Saṃkhyapratīca* on *Patañjali's sūtra*, following *Vyāsa*

Bhashya, by *Ramananda Sarasvati*, pupil of *Govindananda*

See Hall's Index, p 12, no xiv (the name of the author is not given there)

It begins श्रीगोविन्दो नम श्रीरामचन्द्राय नम श्री
विष्णुशाय नम श्रीभानो नम श्रीपद्मलये नम श्रीवास्य
नम श्रीगुरुभ्यो नम श्रीसर्वयोगशास्त्रप्रवर्तकेभ्यो नम ॥

यदे ज्ञेयानुसूयं पुराणपुरुष हरि ।

प्रकृता मोक्षया मुने योगेन योगदायिन ॥ १ ॥

पतेर्नलि भूवृत्ते प्रथम्य

प्राप्ते मुनि भाष्यकृते च भक्त्या ।

भाष्यानुगो योगनशिप्रभास्यो

पूजित विधास्यानि यथामन्त्रो* ॥ २ ॥

इह पलु भगवान्प्रवर्तलि प्रेषापद्वृत्त्यं शास्त्रप्रतिपाद्य
दर्शयति अप योगानुशासन १

The sam ally 11a ends fol 11a, the *siddhanta*

11a ends fol 151, the *rikshipada* ends fol 206

The end of the whole work is

कणोद्भूतसंयुक्ता प्राप्तादमर्गिभूषिता ।

महाद्वीकिकमाला स्थानिदा श्रीरामपादयो ॥ ३ ॥

एह प्रमाणित छ प्राप्ते मुनेदि ।

मुने मरामना होने मर्गिप्रव कृपासिद्धि ॥ ४ ॥

इति श्रीनरहरिसंयुक्ताप्राप्तिकाव्ये श्रीगोविन्दानन्दभगवत्
(11: पुन्य)पादशिर्यश्रीरामानन्दसम्प्रदायी सत्यप्रवचने
योगनशिप्रभास्यो विषयपाद्वृत्त्यं समाप्त ॥

Dated संवत् १८३१ ॥

[H T COLLEPOOKE]

1836

3101 fol 10, size 4 in by 6 in, eight
lines in a page, large good writing

(a) *Hathapradhikā*, a metrical treatise on
hathayoga (the subduing of worldly
desires by violent means) in four *uj*;
written by *Himar ma* or *Sa to drama*
ujendra

See Hall's Index, I 15, to xxxiii,

* The last also and is doubtful

Oxford Catalogue, p 233, no 566, Berlin
Catalogue, p 195, no 647, Copenhagen
Catalogue, p 9, no xii This work has
been published, with commentary, by
Brahmananda Jyotsa, Bardwan 1890

The first *upadesa* (65 *slok*) ends fol 7b,
the second (80 *slok*), fol 14b, the third
(127 *slok*), fol 25b, the fourth (129 *slok*),
fol 37a The Oxford copy seems to
represent another version of the text,
its four chapters containing only 72, 76,
100 and 83 couplets

(b) Foll 37a-40a contain a small metrical
treatise, in 31 couplets, on the same
subject, by *Mananatha Munisvara*, "son
of *Uma* and *Samkara*" (see the sixth
couplet)

It begins नम श्रीगुरुभिरुमान्या ॥

गुरुय गुरुपुत्रय ये प्राप्ते गुरुवाच्यः ।

योगिनो ये क्लमाक्येष्टान्तेषां प्राप्ती नमाम्यहम् ॥ १ ॥

योगानन्दमार्दङ्गे(?) रवागदलनभय(?) ।

यो दीपभावनातीतस्य गुरुं प्रथमाम्यहम् ॥ २ ॥

धानसु लोके भवति विधात सुरमेधते ।

ने हि मिदयि गुरुषा प्रादिनाये व्यपस्थिता ॥ ३ ॥

कुलप्राप्तिसमायुक्त मुनीरपगुणामित ।

गुरुभक्तिपुत्रो योगान् बलिच्य इति कथ्यते ॥ ४ ॥

गुरुत्वं चैव ज्ञिषे च ज्ञिष्यत्वं च गुरी तया ।

नामयोरपि भेदो अस्ति सममिद्विहिं नायते ॥ ५ ॥

वनाजद्वरपुत्रो ह्यं श्रीनतापो मुनीश्वर ।

कथयामि परं त्वं मुलाकुलविषोपमम् ॥ ६ ॥

Though apparently a work different from
the *Hathapradhikā* it has the signature इति
प्राप्ताचार्यपरिचित हट्टदीपिका संयुक्ते ।

Date of the volume संवत् ११९२ यदे मासमीने
जुलि ६ रवी चमपाशापादयत्वे (Ahmadabli) नागरमास
प्राप्तमीपिच • श्रीगोविन्दप्रव • कोषा लिखितम् ॥

[J R BALLANTYNE]

1837.

355b Foll 23, size 10½ in by 4½ in, 8 to 10 lines in a page, large writing The last two leaves are bound in the wrong way

Hathapradipika, a second copy, dated संवत् ११२६ मोहि पत्तोक वदी चतुर्दशे ॥

After the date there are added, by another hand, twenty couplets on the same subject beginning

विज्ञ न मुने नो वाचास्पृतिमात्रं न चाप्यथा ।

नास्तमेति न चोदेति यस्यासी मुक्त एव न ॥ १ ॥

Slokas 5 and 6 are to be found in the *Pañcādhyaṅga*, adhy II śl 27, 28

[H T COLEBROOKE]

1838.

1725c Foll 34 (29 62), size 8½ in by 3½ in, seven lines in a page, large good writing

Hathapradipika, a third copy It differs very much from the two preceding copies, and agrees more with the Oxford copy There are five chapters in this copy, the fifth beginning fol 32b But the nineteen couplets of this additional chapter the first of which is

स्वेच्छया वचनानो रथं योगोक्तैर्नियमैर्विना ।

वचोलेर्षो अभिज्ञानाति न योगी विद्विभानन् ॥

and the last of which is

तस्मादपनकामाय भीगदुक्तिविमुक्तिम् ।

तस्मात्पुण्यवतामेवमेव योगसु सिद्धिम् ॥

are the same as *śloka* 79 98 in the third chapter of the first and (*śloka* 79 97) of the second copy At the corresponding place in this copy there is the note (fol 49b, l 7, in the text) चवत्ता वचोले यस्यान्ते लिखितमस्ति क्रमप्राप्त्याय सत्ता चवत्ता एवमास्त्युपेयत्वात्तस्या ॥ [H T COLEBROOKE]

1839

777a Foll 51, size 10½ in by 4½ in

nine lines in a page clumsy, but clear writing of the 18th century

A continuous series of *Yoga* tracts all written by the same hand They have the character of the *Tantra* literature An author's name is only mentioned for the last of these texts Authorities quoted *Lalitastachanda*, fol 57a, l 9, *Pratyabhiya*, fol 37b, l 2, *Vamakesvara tantra*, *ibid* l 5, *Baṭulaka*, fol 38a, l 1 *Sivanandacarya*, fol 38a, l 5, *Tattvasamiti*, fol 39a, l 8, *Samkaracarya* fol 39b, l 3, चार्वाकाद्यनुरा सतर्कनिपुणा देहात्मवादे रता fol 48a, l 6

There is a note by Colebrooke on the first page: "*Avadhuta yoga lacshana* by Gorakṣanātha Other forms observed by *Avadhuta Yoga*" But this only holds good for the last chapter of the last piece

A first piece, which treats of various *maṭras* of the *yoga* practice, begins

अस्य श्री वासन्धरस्य मेरुपुत्र क्षत्रि-जन्म देवता मुक्तल-
(sic!) ह्यु-आत्मने विनिर्माण प्रत्यक्ष परब्रह्म क्षत्रि-
यमात्मा देवता देवी मायवी तद् प्राणाद्यने विनिर्माण
अतिक्रमेणाकायकत्वात्तद्वनापमभैरवाय नमस्तुभ्यमनुज्ञा दानु
महेति वामभूमावधुतपुण्यादिद्विषय भूमि प्राप्यदेव

There is a mystical figure in the middle of the first page

This first piece ends fol 9b the last lines contain a list of the subjects which were treated

करिष्यामि तत्पदलेखयति विज्ञापन मम ।

भूतुद्धि भूतुद्धि च प्रविलापनमादृकी ॥

प्राणप्रतिशाननयो-अग्निप्राकारवेदनं ।

महोदय शिरोरुच चोदास्यं दृढाद्वय ॥

A second piece fol 10 10a, treats of *Saṅgīya* It begins

विक्रमोद्योहोकारं योग्याये प्रगवेन तु

देहे तु व्यादृतिथेयं संज्ञायवं चित्तस्यमेव (sic l)

It ends चापम्य मया समाप्त ॥

Follows, in the same line, a short third piece called *संध्यावन्दनविधिः* fol 16a-17a.

The beginning is *सस्य श्रीसंध्यावन्दनमन्त्रस्य सादोपनी भगवानुविः अनुष्टुप् छंदः दत्ता देवता श्रीभनवत्सं धीर्न नोल-योवा इति शक्तिः नेवेति कोलकं वंदनायै विनियोगः*

The next two pieces (the fourth and fifth) bear a puranic character, they form part of an *Amanaskahalpakhanda*, fol 17a-26b. The first of these two pieces is called *Laya yoga*.

It begins

मन्त्रस्य शिरसा देवं कृतोक्तलिखितभाषत ।

सौमन्यलुक्लिपदोषाय कथयस्वति वृत्ति ।

ईश्वरः परब्रह्ममहं धर्मि येन ब्रह्मं प्रकाशते ।

येन विप्रिद्यते सर्वं आशायादादिबंधनं ॥

आधारादिषु चक्षुषु मुमुक्षादिषु नादिषु ।

प्राणादिषु मनोरेषु धरातलं न विद्यते ॥

The end is fol 21a *इत्यमनस्ककल्पसंज्ञे ईश्वरधाम-देवमपादे लययोग प्रथमः ॥*

The second piece is called *Sattvasiddhanta* It begins

चानन्देयः भगवन् देव देवेश परमानन्द सुमर ।

जगत्सादात्मन्या लब्धः पूर्वयोग सविस्तरः ॥

अपर किं तदास्याहि भवता बहुदोषिणं ।

ईश्वरः बहिर्भूताभितं पूर्व बहिर्योगेन तन्मय ॥

अतश्चैवाख्यमपर अंतर्योग तदेव हि ।

राजयोगस्य कथितः स एव मुनिपुंगवः ॥

It ends, fol 26b

दोतानां लज्जालानां च सत्रं मोक्षमिदं ।

अद्यावतां तुशिष्याणां शास्त्रमेतत् प्रकाशयेत् ॥

शास्त्रमेतत् प्रत्येकं सदाभ्यासं मुमुक्षुभिः ।

यस्य धारणाभावेण सर्वं तत्त्वं प्रकाशते ॥

इति श्रीशेषसिद्धांते ॥ (sic !)

The last piece, fol 26b-31a, is a larger work. *Siddhasiddhantapadikati*, by Goraksha Natha (also *Samharanatha*, see the last couplets), in six *upadesas* It begins

आदिनाथं नमस्कृत्या शक्तिपुंक्तं जगद्गुरु ।

अथ गोप्यनाथो विद्वंसिद्धांतपद्विती ॥

नामि सत्यविचारमिन् उत्पत्तिपादविधिषो ।

तथापि लोकाग्रोत्पत्तिं यत्वे क्षम्यमदायतः ॥

सा विदोत्पत्त्यादिमिदमेतत् सम्यक् प्रसिद्धा विदोत्पत्तिः
विदोत्पत्तिः विदोत्पत्तिः विदोत्पत्तिः विदोत्पत्तिः विदोत्पत्तिः विदोत्पत्तिः
विदोत्पत्तिः

यदा नास्ति स्वयं कर्ता कारणं न कुलाकुलं ।

सत्यं न परं ब्रह्म अनामा विद्यते तदा ॥

अनामेति ॥ स्वयमनादि गिद्धं एकमनादि निषेधं सिद्ध-
सिद्धांतप्रसिद्धं

तस्योत्पत्त्यादिमिदमेतत् प्रसिद्धा तस्योत्पत्त्यादिमिदमेतत्
यदा शक्तिरुत्पत्तिः तस्याम्यदोभूतभावेण चयदा शक्तिरुत्पत्तिः
ततोहंतादेभावेण मूलशक्तिरुत्पत्तिः ततो वेदशिल्पाभावेण कुंड-
लिनी शक्तिरुत्पत्तिः निरन्तरता निरन्तरता निरन्तरता निरन्तरता
निरुद्धानता इति पंचगुणा निरन्तरताः etc एवं शक्तिरुत्पत्तिः
पंचपंच गुणा योगात् पराविदोत्पत्तिः वक्तं च

निना यदापरा सूक्ष्मा कुंडलीतानु (sic!) पंचधा ।

शक्तिपञ्चमेवाप्य भातः विदः पराः शिपः ॥

Fol 30b *सद्यः गर्भोत्पत्तिः (P) विदोत्पत्तिः*, on the gradual development of the embryo नरनारी-सयोगे ऋतुकाले रजोविदुसयोगेन जीवः प्रथमदिने कलनं भवति सप्तमरोपिनेन पुट्टदाकारं भवति षड्दशमे गोलाकारं भवति शतमने अदिनं भवति मासद्वये शिरो भवति तृतीये नासि हस्तपादादिकं भवति चतुर्थे नासि चक्षुः । कर्मादिनासि-कामुत्पत्तिर्गुदं भवति पंचमे नासि पृष्ठोदरी भवति षष्ठे नासि नखकेशादिकं भवति सप्तमे सर्वचेतनसंयुक्तो भवति अष्टमे सर्वैलक्षणसंयुक्तो जातो धि न जीवति नयमे सप्तहसनगर्भसंयुक्तो भवति दशमे नासि चोर्निर्लेप्यशिक्षानपातको भवति शुक्राधिके कनका समुत्पत्तिरुत्पत्त्या नमुपजी भवति परम्परस्त्रीपुरुष-चित्राभ्यामुत्पत्त्यादयः कुम्भो धामनः पगुगहोन्ध भवति परम्पररतिरुत्पत्तिः चोर्निर्लेपनकस्थगुणे शुक्र द्विविधा भवति तेन द्वितीयपातको भवति The first *upadesa* ends, fol 31a इति गोप्यनाथकृता विदोत्पत्तिः प्रथमोपदेशः

The second *upadesa* ends, fol 31b इति गो-
प्यनाथकृती विद्वंसिद्धांतपद्विती विदोत्पत्तिः नाम द्वितीयोपदेशः

The third *upadesa* ends, fol 38b इति श्री-
गोप्यनाथकृती विद्वंसिद्धांतपद्विती विदोत्पत्तिः त्रितीयोपदेशः

The fourth *upadesa* ends, fol 39a इति गो-
प्यनाथकृती विदोत्पत्तिः चतुर्थोपदेशः

The fifth *upadeśa* ends, fol 44a इति श्रीगो
रथनाथकृती ° पिण्डपदोत्समसकरोरं नाम पंचमोपदेशः

The sixth *upadeśa* treats of the *anādhuta*
yogin, it begins सच निरूपितावपूत । अवपूतयोगि
लक्षणं कथ्यते अवपूतयोगिनाम इत्येवमादि । यस्मैवान्
प्रकृतिविकारान् अवपुनोतीति अवपूतयोगी । योगोऽस्यास्तीति
योगी । It ends with a long series of *śloka*s,
of which these are the last

अथ शंकरनाथेन सिद्धसिद्धान्तपद्धतिः ।

लिखिता य पठेत् भक्त्या स याति परमां गतिम् ॥

विदधान्परित्यज्य भक्त्यानुबन्धनं शान्तिमान् ।

स्मरानन्दभरे वेतो गच्छत्यभिषेकं मह ॥

॥ अथ ॥ इति गोरथनाथकृती सिद्धसिद्धान्तपद्धती अवपूत
योगिलक्षण नाम सविंशोपदेशः ॥

[H T COLEBROOKE]

C NYĀYA

a The *Sūtras* and Commentaries

1840

161a Foll 8, size 12 in by 4½ in, 11 or 12
lines in a page

Gautamapranitana Nyayadarsanasūtrāṇi, the
text of the *Nyāyasūtras* [H T COLEBROOKE]

1841.

3040 Foll 121, size 12 in by 4½ in,
ten lines in a page, fine writing

Nyayabhashya, *Vatsyayana's* commentary on
the *Nyāyasūtra*, in four parts See Hall's
Index, p 20 no 11

(a) The first and second *adhyāya*, foll 53,
the last two leaves are in another hand
writing

(b) The third *adhyāya*, foll 33 (54 85), the
first two leaves are in a more modern
handwriting

(c) The fourth *adhyāya*, foll 22 (86 107)

(d) The fifth *adhyāya*, foll 14 (108 121)

Date of this copy संवत् १७११ ॥

The *Nyayabhashya* was published in the
Bibl Ind by Pandita Jayanarayana Tarka
pancanana, Calcutta 1865 For the beginning
of an English translation of the *Nyayabhashya*,
by *Kesava Sastri*, see The Pandit, New Series, II
See also E Windisch's dissertation "Ueber
das *Nyayabhashya*," Leipzig, 1888

[J R BALLANTYNE]

1842.

1821 Foll 100, size 12 in by 5½ in,
11-13 lines in a page

Nyayabhashya a second, modern copy It
has these introductory couplets

आपयति सूत्रपट्टं वाच येन मुने प्रतिष्ठितम् ।

पठ्यो ऽसि पदेष्वर्थैश्च वास्त्यायन यो ऽसि वास्त्यो वत्त ॥१॥

नायेत्यसिह केचिद्वचनं कौटिल्यो न्याय ।

यदि वास्त्य वास्त्यायन नाभाविमत्त भगवदेवम् ॥ २ ॥

Subscription of the writer इदं पुस्तकं मोक्षदे
सुपनाम पंडुरंगेण लिखितं ॥ [J TAYLOR]

1843-1845

488 Foll 97, size 13 in by 4½ in
16-18 lines in a page, Bengali character
good old writing

(a) Foll 1 22

Nyayatrisutritatparyasika, the beginning of
Vacaspati's commentary on *Uddyotakara's*
Nyagavartika This first portion treats only
of the first three *sūtras*

See Hall's Index, p 21 no 17, Cowell's
preface to his edition of the *Kusuma jal*
p vi sq Barnell's *Tanj MSS*, II, p 113
The sequel of the *Nyāya* commentators is
Vatsyayana, *Uddyotakara*, *Vacaspati Mīra*,
Udayana, *Vardhamana* Hall took *Uddyotakara*
and *Udayana* for one and the same person

It begins विषयव्यवहारे विषयवृत्तिः पिताको विषयज्ञानं °
(see Cowell, l 1)

For another fragment of the *Nyayavartika* :
tatparyasika see no 1816 (1075b)

(b) Foll 26 (23-48)

Trisūtribandha, a commentary on the preceding *Nyayatrīsūtrīlāparyāṣa*, the name of its author is not mentioned, but it is the beginning of *Udayana's Nyayānibandha* (see Burnell's Tanj MSS, II, p 113, Cowell's preface to the *Kusumajali*, p vi, see also *infra*, nos 1816 and 1817). *Rajendralala Mitra*, Notices of Skr MSS, vol v, p 207, no 1889, ascribes the *Nyayānibandha* to *Uddyotalara*, repeating here the error of Hall (Index, p 20, no iii)

It begins

मात सरसति पुन पुनरेव नवा
यद्वाचलि किमपि विप्रयाम्यपेहि ।
यैकुचेतसोन्मैम तया भव सारपाना
वापस्यतेवैचरि न खलतो यचिते ॥

विद्याराय इत्यत्र विध्यशब्देन संसारचेतनयद्वा(?) विरचित
तस्यैव तदाराधकत्वात् विद्येशान इत्यत्र ०

(c) Foll 48 (49-97)

Trisūtrīprakāśa, a commentary on the preceding commentary, by *Vardhamana*, son of *Gangesvara*

The form of the subscription इति वद्वैमायप्रकाशे विप्रचरी समाप्त, indicates that this work forms part of the *Nyaya nibandha prakāśa* mentioned in Hall's Index, p 21, no v

Hall gives as the extent of his copy of the *Nyaya nibandha prakāśa* "leaves 58, slokas 8500" As this is precisely the extent of the *Trisūtrīprakāśa*, it is probable that he also saw only this same first part of the whole

It begins

वस्यता परिधानमिदुल्लिख्यते शिखरध्वजं

यं पर्यन्ति निरन्तराय मनस संसारमोहहृदि
न यन्ते मुखेन्दपदिन्दपदं तारविन्द शिखम् ॥
आयसिद्धापिदधाय मोक्षायार(गताय) ।
गद्विद्याराय(sic) गुरवे शिखे इत्यधत्ते जम् ॥

विषयदर्शनोद्गमदुस्तरकतिमिरागता ।

पद्वैमानप्रकाशेन यतः पायन्तु पद्वती ॥

यागम(?) प्रतिपद्यते वागपिष्टातदेवतानमस्तरपूर्वकं यन्-
स्याभिषेकमाह मातरिति ० [H T COLEBROOKE]

1816.

1075b Foll 64-92, size 18½ in by 5½ in, twelve lines in a page, Bengali character, fair writing, on brown paper

Nyayavartitātāparyāṣa, by *Vacaspati Misra*, another fragment of his commentary on the *Nyayavartitā* (see no 1813), giving the end of the fourth adhyaya and the whole of the fifth adhyaya

The first ahnika of the fifth adhyaya begins (fol 60a) चप प्रमाणादय पदापी लुपिता परीक्षिताय तन्निमपरमपिच्यते यदपि यद्यनो ध्याय सारभ्यत इत्यत्र काह साधम्येवैषम्योत्तं प्रत्यख्यानस्य विकल्पाज्ञातिपटुनिति भाष्य तस्यापेमाह वार्तिककारः ०

The second ahnika begins fol 78a

1817.

1075a Foll 1-63, size 18½ in by 5½ in, twelve lines in a page, Bengali character, fair writing, on brown paper

Tatparyapāṇsūdhā (also called *Nyayānibandha*), a commentary on *Vacaspati's Nyayavartitātāparyāṣa*, by *Udayana*, incomplete

There is a confusion about this work in Hall's Index, p 20 no iii The correct dates are given in Cowell's preface to his edition of the *Kusumajali*, p vi, also in *Rajendralala Mitra's Notices of Skr MSS*, vol viii, p 128, no 2358

This copy begins with the first ahnika of the third adhyaya

विद्यामन्योदवादेकादविचारमनोद्यमे ।
यदुदेति नमस्तस्मै

द्वितीये प्रमाणानि परोक्षानि इहेदानीं कारणरूपप्रवे
यपदु परोक्षते तदेवाध्यायार्थः ।

The 2nd ahnikā begins fol 16a, the 1st of the fourth adhyaya, fol 29a, the 2nd, fol 45b, the 1st of the fifth adhyaya, fol 50b the 2nd, fol 60b

Fol 68b, this commentary breaks off, the second portion of the volume being a fragment of Vacaspati's commentary

[H T COLEBROOKE]

1848

1438a Foll 82, size 12½ in by 4½ in, eleven lines in a page

Nyayasūtratīrthi, a commentary on the *Nyayasūtra*, by Visanatha Bhattacharya, son of Vidyānavaśa Bhattacharya With marginal notes in Colebrooke's handwriting

The complete text of the *Nyayasūtratīrthi* was printed Calcutta 1828, an English translation of the *Nyayasūtras* according to this commentary, together with the text of the *sūtras* and extracts from the commentary, was published by J R Ballantyne in three parts, Allahabad 1850 1854

See Aufrecht's Catalogue, p 239 Hall's Index, p 22, no ix [H T COLEBROOKE]

1849

232a Foll 91, size 12½ in by 3½ in, nine lines in a page

Nyayasūtratīrthi, a second copy, with the date सन् १८४९ [H T COLEBROOKE]

1850.

2786b Foll 88, size 12 in by 5 in, Devanagari writing of 1735 A D, 9 or 10 lines in a page

Nyayasūtratīrthi, by Visanatha Paścānana Bhattacharya, son of Vidyānavaśa Bhattacharya including the text of Gotama's *Nyayasūtra*, a third copy [H T COLEBROOKE]

1851.

999 Foll 159, size 12½ in by 4½ in, modern Bengali handwriting, seven lines in a page

Nyayabhashya tika(?), or *Gautamabhashya tyakhyana*, apparently a commentary on Vatsyayana's *Bhashya*, or on a commentary thereon

The exact relation between the two works has not been made out from a perusal of a portion of the MS, but only a very general connection with the *Nyayasūtras*, and no colophon of any kind appears in the volume

It begins सच गीतमभाष्यास्यानमाह । तान् यन्मार्थसमये प्रारिखितप्रतिबन्धसमुद्दिश्य सङ्गले प्रवर्तते प्रेषावन् । तत्र सङ्गलस्य प्रारिखितप्रतिबन्धकद्वयसनकत्वे किं मानः विशिष्टसिद्धाचारानुमित्युक्तिरेव मानः । तथा हि तत्र प्रमास्याभ्युपगमातिकार्यैकदेशविकल्पाः । तत्रात्यवैविषये कार्यस्यैव विषयित्वात् विशिष्य तत्रात्यवैविषयिद्वयमपि तद्वत् सङ्गतिवर्तते (?) तान्मवैविषये वेदा प्रमाणानि सामान्यतस्तदभ्युपगमस्य सङ्गात् ०

It ends युगपदधिकरणवचनो ह्यह इति अपिप्रियत इत्यधिकरणपदार्थः । इत्यो ह्यहसामरूपं तद्युगपदर्थं वक्ति यथा भवत्तरिदित्यत्र भवत्तदेव भवत्तरिदृि युगपदुपस्थाप्येते तदिदं तदेवैव भवत्तरिदृि युगपदुपस्थाप्येते इति ॥

[H T COLEBROOKE]

b *The Tarkabhasha and Commentaries*

1852

2122c Foll 33, size 9½ in by 4½ in, 9-15 lines in a page

Tarkabhasha, an elementary treatise on the *Nyaya* philosophy, based on the *Nyayasūtra* and the *Nyayabhashya*, by Keshava Mīśra With marginal notes in Colebrooke's handwriting

See Hall's Index, p 22, no x, Weber's Catalogue, p 208, no 708, Rāj Mitra's Notices of Skr MSS, vol in, p 72, no 1110, Burnell's Tanj MSS, II, p 118

It begins

पालो अपि यो व्यावये प्रवेशम्

अत्येनं पाम्दमलम् धृतेन ।

मदिमयुह्यन्विततर्कभाषा

प्रकार्यते तस्य कृते मयेया ॥

प्रमाद्यप्रमेय ० । इति न्यायस्यादिनं सूत्र । अस्यार्थः । प्रमायादिषोडशपदादीनां तत्त्वज्ञानान्मोक्षप्राप्तिभेदतोर्नि । न य प्रमायादीनां तत्त्वज्ञानं सम्यक् ज्ञानं तावद्वपत्रि यावदेवामुद्देश-लघुत्वादीनां न क्रियते यदाह भाष्यनाट ॥ विविधा आस्य शास्त्रस्य प्रवृत्ति ०

Fol 19a is the end of a first section

अन्वार्थेय प्रमायादिनं मुक्तिशेषोक्तिपूर्वकं ।

केसवो पालोपाधि यपामास्तमवर्णयन् ॥

इति इदानीं प्रमेयाद्युच्यते ॥ आत्मशरीर ० (Ny Sū I 1, 7)

Fol 29a ends a second section on the *prameya*. The other topics, mentioned in the first *sūtra*, are summarily dealt with in the last four leaves

Date अथपदि (sic!) चतुर्थी चंद्रवारे लिखित कृष्ण-हार घण्टार ॥ सवत् १९६१ ॥

[GAIKAWAT]

1853.

2036 Fol 19, size 13½ in by 5½ in, thirteen lines in a page

Tarkabhāṣā, a second copy

[GAIKAWAT]

1854.

3030 Fol 29, size 19½ in by 5 in, nine lines in a page

Tarkabhāṣā, a third copy

[J R BALLANTYNE]

1855.

1731b Fol 50 (21-70), size 8½ in by 3½ in, 7 or 8 lines in a page, Bengali character

Tarkabhāṣā, a fourth copy

[H T COLEBROOKE]

1856.

47k Fol 30 (163-194), size 9½ in by 4 in, twelve lines in a page

Tarkabhāṣā, a fifth copy.

After the subscription it has

सप्रमेय उच्योद्वातहेतुतापसस्तथा ।

निवाहकैककर्मिणे षोढा संगतिरुच्यते ॥

संवत् १८०९ मिनि वैशाखसुदी १ पार्वणी तदिने रोडले-नारामले (sic!) ॥

[H T COLEBROOKE]

1857.

1517a Fol 18½, size 10½ in by 4½ in, 13 or 14 lines in a page, Jaina handwriting

Tarkabhāṣā, a sixth copy, written, together with a copy of *Bhāṣarājya's Nyayasāra*, in संवत् १८०० With marginal notes in the same handwriting

[H T COLEBROOKE]

1858.

2346c Fol 34, size 10 in by 6½ in, 12 or 13 lines in a page

Tarkabhāṣā, a seventh copy

[GAIKAWAT]

1859.

592a Fol 81, size 11 in by 3½ in, foll 1-5 and 74-84 six lines, foll 6-73 five lines in a page

Tarkabhāṣāprakāśa, a commentary on the *Tarkabhāṣā*, by Govardhana, who was the son of Balabhadra and Vyāsaśrī, and the younger brother of Vāsanatha and Padmanabha the latter taught him the *Nyaya* With brief marginal notes in Colebrooke's handwriting

It begins

यज्ञकैमायासनुभायते स्म
गोवर्द्धनसकैकपासु धीरः ।
तेनानपद्येन सुधीमुपरी
कौर्त्तिगुरुणामृतप्राधिकानु ॥ १ ॥
विनयप्रोतनूनन्मा गोवर्द्धन इति ध्युत ।
तर्कानुभाषो तदुते विविच्य गुरुनिमित्तम् ॥ २ ॥
श्रीविद्यनाथानुनयप्रनाभा
नुनो गरीयान्वल्लभद्वजन्मा * ॥
ततोति तर्कानुपिगत सर्वान
श्रीयप्रनाभाद्विदुषो विनोदम् ॥ ३ ॥

Cp Burnell's Tanj MSS, II, p 119

Nearly the whole verso of fol 8, from इदानीं
रयान^० to the end, is in the wrong place there,
धर्म(इत्यादि)रात्रात्मातिव्याप्ति etc, belonging together

The text of the inserted page would be in
the right place fol 11b, l 5-12a, l 5

Fol 78a, the *Ratnaleshahara* is quoted
तत्त्वनिर्णीतु(सिद्धि)विनिर्णीतुकया काचित् चतुर्षां वादवि
तद्वारिष्ठाकासीति रत्नकोषकारस्तत्र

See Weber's Catalogue, p 203, no 680,
Hall's Index, p 23, no xxi, Rajendralala
Mitra's Notices of Skr MSS, vol viii, p 204,
no 2757. [H T COLEBROOKE]

1860

1369a. Foll 37, size 9½ in by 1½ in,
13-16 lines in = page

Tarkabhāṣāpralāsa, 1 second copy After
fol 29 one leaf is wanting (fol 69, l 2-fol 72,
l 1 of the first copy) [H T COLEBROOKE]

1861.

1538 Foll 150, size 10½ in by 3½ in,
ten lines in a page

(*Tarkabhāṣā*) *Upariśadhaśikā*, a commen-
tary on the *Tarkabhāṣā*, by Gaurāṅgīta Śara

* This is the reading of the second copy the pre-
sent copy being corrupt in the second pada

bhauma Bhattacharya, who wrote also the
Sadyuktimitatāli, quoted fol 69b This (the
Bhavarthadīpikā) = anterior to *Madhava Deva's*
commentary and subsequent to *Govar-
dhana's* " (Colebrooke on the title page)
The *Tarkabhāṣāpralāsa* is quoted = g on the
first page The brief marginal notes marking
the topics, as they are treated in the text,
are in Colebrooke's handwriting Fol 124b,
he points out a quotation of *Balabhadra* (fol 11b
Balibhadra) Cp Burnell's Tanj MSS, II,
p 118

It begins श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वते नमः ॥
श्रीनृसिंहस्वये नमः ॥ श्रीगुरुवर्यस्वये नमः ॥ श्रीः ।

श्री तत्त्वदर्शि प्रतिपादिताय
निर्वाणिलेख्याकृतिपौत्राय ।
होलापनयनकलेवराय
नमो भूतु तस्मै जगदीश्वराय ॥ १ ॥
उच्चला तर्कभाषाय इयं भाष्येदीपिका ।
भट्टाचार्येण धीरेण गरीशकानेन तयते ॥ २ ॥

मातभोरति हे गिरिशिखरचोपस्थानतन्वीशिले
साहकारतयेन केशवकृतिव्याप्त्या मुं किं लक्ष्मणे ।
कर्मपुत्रोत्तमस्तदिरयुक्ताकूलगो पापरे ॥ ३ ॥
रगो वारकनोऽप्यन यदि तदा का नाम ज्ञायादति
इह यत्तु ध्यायन्तो यन्वाभिधेयप्रयोजनसंबन्धान्मनोसिंघ
तदभयनादीं प्रपन्नते ॥ तदुक्तम् ।

विद्वदि विद्वत्संयन् श्रीं धीरां प्रवर्त्तते ।
यन्वादी तेन केशव संयन् () नमोऽयन इति ।
यत्तु प्रारिषितस्वयन्वे द्वेयापनयनये प्रयाजनाभिधेयसं-
व्यान्दीयन् शिष्यापधानाय तर्कभाषाप्रकाश(कार)प्रतिपा-
नति ॥ वात्ते श्योति ॥ ०

Fol 65b ends the *pramāṇa*, fol 122a the
pramāṇya section

The final couplets are nearly the same as
in the *Tarkabhāṣā pramāṇya*

हे श्रीरामकैमायाय नमः कर्मचार्यधरे ।
उमादेव नमः स्वयन्दी मुचरिहते वर ॥ १ ॥
नाथदेवा () नमः ॥ तर्कभाषा प्रकाशकार इति ।
वन्द्येयिणे चोवा () नमः किं नमः ॥ २ ॥

The manuscript begins सूत्रमनुसारेण प्रवेशो
लुच्यते ॥ अथपरांशे हेयं यत् इत्यमेवम् ॥ तच्च द्वादशधा ॥
शान्तम् ०

It ends •

श्रीमद्राघवमाधुराकरचितं धातुवैभावस्कृतं
भाषाभाष्यपदार्थोपकथनैः सत्तकैर्नूतनैरुक्तम् ।
मालाज्ञानतमोभिर्द सविषये निमित्तराशौ सताम्
आनन्दैकरसं च संयहमिमं पण्यन्तु सत्तात्त्विकाः ॥ १ ॥

रुक्माद्भद्रात्मजेनैव रत्नलिङ्गेन धीमता ।

भषानौगाद्वरप्रोक्षे कृतो मयं व्याससंग्रहः ॥ २ ॥

[H T COLEBROOKE]

c Nyayasūtra and Nyayatattvaloka

1864.

1517b Foll 94 (19-28), size 10½ in by 4½ in, fifteen lines in a page, Jaina character
Nyayasara, a short logical treatise by Dharmasraya, in three paricchedas

Compare Rajendralala Mitra's Notices of
Skr MSS, vol II, p 139, no 727

The first pariccheda, treating on the Pratyakṣa-pramāṇa, begins

प्रत्यक्षं ज्ञानं जगतं यतिं परं
समस्तस्यार्थेऽपि स्वभावतः ।
ज्ञानप्रबोधभाव ममानिधायते
प्रमाणतद्देहदन्तल्लयार्थम् ॥ १ ॥

सम्यग्नुभवसाधनं प्रमाणम् ॥ सम्यग्ग्रहणं संग्रहविषयव्याप्यं
हार्थम् ॥ तत्रादवधारयज्ञानं सत्यम् । स च ज्ञानानुभवेनैकव
मेवप्रतिपत्त्युपलब्धानुपलब्धिकारणभोग्यवस्था भिद्यते तद्वत् ।
समानधर्मात् किमप्यस्यानु स्यात्पुरुषो वेति १ । एतेकधर्मा
दाकागतिविषयगुणात्मिकसर्वं गत्यो नित्यं स्यादनिशो वेति १ ।

The second, or Anumāna pariccheda, begins,
fol 20:

सम्यगग्निभावेन परोद्यानुभवसाधनमुपानयनम् । सभाषणं
साधनेन साधनस्य व्याप्तिरग्निभावात् । स द्विविधः । जन्य-
व्यतिरेकभेदात् । साधनभावेन साधनमात्रस्य व्याप्तिरन्य-
साधनमात्रभावेन साधनमात्राभावात् व्याप्तिर्व्यतिरेकः ॥

The third, or Āgama pariccheda, begins
fol 25b

अथावसितमनुमानसाधनस्येदानीं लघुयमुच्यते । सम्यग्रहेन
सम्यक्परोद्यानुभवसाधनमागमः स द्विविधः दृष्टादृष्टाभेदात् ।
तत्र दृष्टानो वाक्यानां प्रायेण प्रवृत्तिसामर्थ्यात्प्राप्तव्यं गम्यते ।
अदृष्टानां पुनराप्रोक्तत्वेनेति ।

Colophon इति परमाचार्यतात्त्विकभीमश्रीभारतज्ञ
पतेन व्याससारप्रकरणे तृतीये चालमपरिलेदः समाप्तः । मन्नाशं
चेदं व्याससारस्यं तद्व्यकरणम् ॥

Date and subscription of the writer संवत्
१६७० वर्षे मगधिर यदि १ दिने । पडितोन्न (sic) पुष्पाति
कमुनोना (sic) मिषाया विद्याकोशिरहेति । श्रीगिरिपुर्वी ॥
[H T COLEBROOKE]

1865.

2398 Foll 65, size 7½-8 in by 3½-3¾ in,
foll 1-27 eleven to twelve lines, foll 28-65
thirteen to fifteen lines in a page

Nyayasaratvicara, a commentary on Dharmasraya's Nyayasara

According to Hall's Index, p 20, no xxvi
the author is "Dharmasraya, son of Saranga
and pupil of Malādevī Sarvajña Lalindra
who composed it "in the Śāla year 1171, or
A D 1252, entitled Pariccheda" : These dates
do not appear in this copy as the third, or
Āgama pariccheda, with the colophon, is wanting
here

The commentary begins

महादेवस्य चन्द्रे गुरु महोत्तमात्रात् ।
अन्यथापि अतोप्येति अत्रिभिरात्मनः ॥

अथ अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति
अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति

The second pariccheda begins

अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति
अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति

अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति अन्वयस्येति

स्फुरद्भिर्गुप्तेषां हरिपतरसद्देवपुषा
 समाधेयो लक्ष्म्या नपमलधरयामलत्रनु ।
 मम प्रारम्भे अस्मिन्निमित्तभवनदृष्ट्यादिपुरुष
 भूयानु प्रसूते सकलसहस्रत्वा मधुरिपु ॥
 यथापि परोक्षतो नमति सा चतुर्धन्यका
 तथा यदपि भास्वरो यदपि तद्व्यवोधो नधिकः ।
 तथाप्यतितनीयसि श्रुतपदार्पसाधोदये
 समाभिनयभाषिते पुषनना प्रदग्धे मनः ॥

Ch II begins, fol 92b सच प्रथमाध्याये यावत्
 द्विद्वलपपयोनादिदानो गिष्वाकाद्याक्रमेण परोक्षापरोक्षते ।

It ends

उपदेशातिदेशाभ्यां पदार्थानु चतुर्त्रय ।

परोक्षिता इत्याध्याये प्रमेयचलभेदिनः ॥

इति महामहोपाध्यायपद्योवाचम्यत्रिभिर्धरिषिषित्त्यायनसालोये
 द्वितीयोऽध्यायः ॥

On fol 1a the treatise is wrongly called
 व्यापारहायलोक । [H T COLEBROOKE]

4 TATTVACINTAMANI AND COMMENTARIES

a The mūla

1869.

2774 Foll 407, size 11½ in by 4 in,
 10-12 lines in a page

Tattvacintamani, a renowned logical treatise,
 by Gaṅgeśa or Gaṅgeśvara, a complete copy
 See Hall's Index, p 28, no xxxii

The last colophon is इति महामहोपाध्याय
 श्रीमद्भट्टेश्वरविरचिते चिन्तामणी शब्दविशेकमुये परित्येदे
 समाप्तः ॥

The copy is written in three parts, the
 Anumana- and Upamana Ikanda forming one
 together

a) The Pratyakṣa Ikanda Foll 93

गुणात्ततो न्योक्तिगुणसचिवद्वयपरमयस्
 त्रिमूर्तिर्यः सगोस्तिरियल्यकम्भौषि तनुते ।
 कृपापारारार परमगतिरेकस्त्रिभगत
 नमस्तस्मै कस्येचिद्विगतहिमे पुरभिदे ॥ १ ॥

चनीयानयमाकल्य गुरुभिर्गता गुरुणा मत्
 चिन्तादिष्विलोचनेन च तयो. सारं विलोकायितम् ।
 तन्ने दोषगणेन दुर्गमत्वे मिद्वानदीधामुर
 गद्गेजसन्ने भित्तेन पथसा श्रीतस्याचिन्तामयिम् ॥ २ ॥
 यतो मतेः पथिः तमपुनोदया
 प्रथमपथसद्वर्तमानिरिच्छया ।
 विषयपथे न विचारयतुती
 न च समिद्वानयपोदिरुता ॥ ३ ॥

इह सलु सकलशिक्षिकाभ्यतयाभिनवकर्मोत्पन्नमे तत्त-
 मादिकत्वा मल्लमापरति ।

See Aufrecht's Catalogue, p 240b, no 584,
 Rajendralala Mitra's Notices of Skr MSS,
 vol iii, p 160, no 1193, Burnell's Tanjore
 MSS, II, p 113

b) The Anumanak Ikanda Foll 132 (04-225b)
 See Aufrecht's Catalogue, p 240b, nos 584
 and 585

It begins प्रत्यक्षोपनीयकत्वात्प्रधाननरं बहुगदि
 सम्प्रतानुपयमात् प्रागनुमाने निरूपते । इह व्याप्ति
 विशिष्टपथधैताज्ञाननन्तं ज्ञानवनुमितिः ।

The Anumanak Ikanda is divided into two
 parts, the first of which, treating of *anu-*
mana in general, was printed at Calcutta,
 ser 1905 * The second part is a meta-
 physical treatise on God and Soul, it
 begins (fol 168b) स्वमनुमाने निरूपिते तस्या
 स्वगतिनोपपुरुषपरिषा (sic!) तिष्ठति । It ends
 तद्व्यापनीयस्य परमपुरुषपरिष्य चतुर्गद्वे कात्पननुमाने
 विविक्तमितिः For this second part, see also
 Rajendralala Mitra's Notices of Skr MSS,
 vol vi, p 195, no 2120

c) The Upamanak Ikanda Foll 225-237

It begins सद्योपमानं निरूपते । इह मादृश्य
 प्रमाकारगुणयानमिति केचित्सादृश्यं च पदार्थानाम्

Edited by Jib Tulyasagara, Calcutta, 1872

Colophon of the copyist

चदृष्टदोषान्तिविधमात्र

यद्यच हीन लिखितं मयाच ।

तन्मात्रेयिना परिशोधनीय

कोप न कुर्व्यात्सलु लेखकस्य ॥

* The edition of 1872 A D could not be used

d) The *Sabdakhaṇḍa* Foll 170 (238-407)

It begins चष शब्दो निरूप्यते प्रयोगहेतुभूताय
नमस्तानमय शब्दं प्रमाखं ननु शब्दो न प्रमाखम्

Date of the copy संवत् १६०८ वर्षे शके १६६२
आषाढपक्षे १३ शनी

The *Tattvacintamani* is now being printed
in the Bibliotheca Indica

[Coll. of GOET WILLIAM]

1870.

424 Foll 274, size 11½ in by 1½ in,
9-12 lines in a page

Tattvacintamani, a second copy, written in
four parts

a) The *Pratyakṣakhaṇḍa* Foll 79

b) The *Anumanaḥkhaṇḍa* Foll 87 (80-100)

There are some leaves wanting between
foll 84 and 85 (4 and 9 of the original
numbering) The first portion ends fol 127b

Date of the copy सप्त १८६६

c) *Upamaṇḍakhaṇḍa* Foll 9 (9a is blank)

Date सप्त १८६६ दिनि मासपुष्यपक्षे तृतीया पुनी
तिथी पारपुष्यपक्षे छिन्ना ॥

d) *Sabdakhaṇḍa* Foll 99 (176-274)

There are omissions between foll 253
and 254 (78 and 81 in the original number-
ing), and between 265 and 266 (92 and 99
in the original numbering)

Date सप्त १८६६ समवे नापसुदी १२ वारपौर्णमे ॥

[H T COLEBROOKE]

1871

794 Foll 94, size 10½ in by 3½ in,
foll 1-69 seven to twelve lines, foll 70-94
thirteen to sixteen lines in a page

Tattvacintamani, the *Anumanaḥkhaṇḍa*

Colophon, giving date of copy

शके १९००१ (sic) चतुर्द नाम संवत् आषाढ शुक्लपक्षे
वीरिण्या इत्युषारे व्यासप्रकरणविनामखिरंय समाप्ता ॥

[H T COLEBROOKE]

1872.

2916 Foll 51 (originally १-५५), size 17½
in by 3 in, five, sometimes six lines in a
page, fair writing, in the Bengali character,
of the 18th century

(*Tattvacintamani*), a large piece of the *Anu-
manaḥkhaṇḍa* Some leaves are lost (8, ३१-३२).
The last words are राजमयकहेतामनेन बोधकेनेति ॥

[Dr J R BALLANTINE]

1873.

1826 Foll 14, size 11½ in by 3½ in,
seven lines in a page

(*Tattvacintamani*), the beginning of the *Anu-
manaḥkhaṇḍa* The last words are उपाधिर्नि
चेत्तु नपा । तथापि पद्यताति (see p 14, l 20
of the edition) [J TAYLOR]

1874.

1894b Foll 2, size 12 in by 3½ in,
seven lines in a page

(*Tattvacintamani*), two single leaves, be-
longing to the *Anumanaḥkhaṇḍa*, in the same
handwriting as the preceding fragment

The first begins व्याख्याननरं पद्यवैता निरूप्यते
(see the edition, p 24)

The second leaf begins तद्यानुमान पराधि व्या
साधयति* (see the edition, p 54)

[J TAYLOR]

1875.

2203a Foll 24, size about 11½ in by
3½ in, eight lines in a page, good old writing,
of the 16th century

(*Tattvacintamani*)*, a portion treating of
yati, and beginning with Nyayasutra I, 2, 59,
incomplete at the end

* It is certainly not *Tattvacintamani*.

It begins *अप नाति । इव सामान्यलक्षणम् अप*
स्यैवधर्म्याणां प्रत्ययस्यानं नातिरिति । तदनुक्तं । सनुत्तरप्रकरण-
समाप्तोक्तकालोद्गायनभाषित्यतिथ्यामेहस्यैवमाद्य (1° ०१५माद्य)
यामेष्टालयसं उपलक्ष्यमात्रयामिति मन्वाना भाष्यपार्थि
करीका (1° टीका) तान्यैवपरिणुद्धिकायां सर्वे एव सर्वोस्यपि
ज्ञानिषु समशब्दे प्रयोजनस्य सूचकारस्य तदपि एवानुप्रमत्तासम-
रूपत्वेन विवक्षित इति व्यापद्यते ।

It ends *तथा चनितम् शब्दं शब्द इत्युक्ते निरन्तरं*
कार्यकार्ये वा । कार्येनपि शब्देन सहोत्वा . , end of
 fol 24b [GAIKAWAR]

1876.

2203b Foll 8 (23-32), size 11½ in by 3½ in, eight lines in a page, the same hand-writing as in no 1875 (2203a)

(*Tattvacintamani*), the beginning of the *Sabalaḥanda*, in micro fragments. It is foll 1-3, 8-11 and 17 of the original paging

The pencil-note on the first leaf "*Siromani*, a logical treatise" is a mistake

[GADKAWAR]

8 The *Tattvacintamani* by *Siromani*, and Commentaries

1877.

963b Foll 30 (80-115, original numbering 2-29), size 9½ in by 3½ in, twelve lines in a page

Pratyakshamanididhiti, the first section of the *Tattvacintamani*, a commentary on *Gaṛgeśa's Cintamani*, by (*Raghunatha*) *Siromani*; *Bhaṭṭacarya*. See Hall's Index, p 31, no 21, Burnell's Tanjore MSS, II, p 115

The first leaf is wanting, the second begins *याम(?) संशयस्य तु न प्रतिपन्नकल्पमिति भावः । तद्विषय इति^०*

Date of the copy सर्व १८५५ ।

[H T COLEBROOKE]

1878.

1083. Foll 140, size 13½ in by 3½ in, seven lines in a page, good writing of 1681 A D

Anumnamanididhiti, the second section of the *Didhiti*. It was published at Calcutta संवत् 1905

It begins

सौं मम सर्वभूतानि विष्टव्यं परितिरते ।

चरंडानंदवोपाय पुराण परमात्मने ॥ १ ॥

अथयमभारतार्थं सारं

निर्णीयं निरालंभंवापि ।

दोषितमपि विज्ञानमपि तनुते

तार्किकजिरोमपि श्रीमान् ॥ २ ॥

परनुष्ठानवाचित्तमाना

मनसासाधरना विभुद्वयोपि ।

रघुनाथकथेरेपेतदोषा

कृतिरथा विदुषां तनोतु रोदं ॥ ३ ॥ ० ५ ॥

पुरोपरसंघेकपास्तप्रतिपद्यते शिष्याद्यामरपानाय च सर्गाते
 प्रदर्शयवनुमाननिरूपणं प्रतिनानाति । प्रत्यक्षविदादि (from
 the first word प्रत्यक्षोपनीवकनात् of the *Anumana*
khanda of the *Cintamani*)

The last words are *चनन्तं नोपाधिरित्यर्थे* (see the printed text, p 162, l 4 of the last section beginning with *इष्टरपते*, the rest is wanting)

Then follows a *Shloka* giving the date of the MS

शब्दे रामाथ कृतिदी पयो वाप्यभितरे ।

चतुर्थी पुस्तकमिदं लिखितं चक्रपाणिना ॥

[H T COLEBROOKE]

1879.

273 Foll 99, size 11½ in by 4½ in, 11 to 12 lines in a page

Anumanadidhiti, a second copy, ending with the same words as the first one

[H T COLEBROOKE]

4 L 2

1880.

963a Foll 84 (numbered १-८३, nine leaves, ६६-८३, are lost), size 9½ in by 3½ in, thirteen, sometimes twelve, lines in a page

Anumanamanididhiti, = third copy It gives the whole last part of the commentary, as it is printed in the Calcutta edition, ending with इत्यत्र तत्त्वमिति, but without the final complets (चिदुपा ०)

The final colophon is given at the end of the whole इति श्रीमत्सहजानन्दोपाध्यायस्योत्पुनाचमहाचार्यशिरोगणिकृतानुमानमिदोषिणि संपूर्णोपाख्योत्तरं ॥ but the date is given before the last section (इतिप्रसंगे ०) संपत् समवसानोपाध्यायकृतोपाध्यायस्यो वृहत्पति ॥ [H T COLEBROOKE]

1881.

2019 Foll 110 (original numbering १-१०, ११-११०), size 16 in by 8½ in, generally six lines in a page, good old writing, in Bengali character

(*Anumanamanididhiti*), a fourth copy, in complete at the end, there are also some leaves missing after fol 10

[Dr J R BALLANTYNE]

1882.

1902 Foll 71, size 12 in by 3½ in, seven lines in a page

(*Anumanamanididhiti*), two fragments

The first fragment contains pp 1-64 of the printed text, the last words are स्यात्पुत्रोन्नीत्यायनमुपपादयि (see p 65, l 1, of the printed text)

The second fragment begins (fol 61a) चतुर्दिशितलमिदंकायानुवृत्तसंगमः and ends मिदमात्रमवसानोपाध्यायः इति पद्यमन्त्रः ॥ See the same section on pp 87-91 of the printed text [J TAYLOR]

1883.

2922 Foll 20, size 5½ in by 3 in, 6-8 lines in = page, an old manuscript, in the Bengali character

Anumanamanididhiti, incomplete, without the beginning and the end

The original numbering of the leaves is ६, ७, १०-१८, २१, २०, २३-२९ The first leaf begins (scarcely legible) चानुमानाकारासंस्मृतिनि

सप्तम्वेदनसंविदितप्रामाण्ये, see p 8, l 5, of the edition [Dr J R BALLANTYNE]

1884.

1892 Foll 3, size 12 in by 3½ in, eight lines in a page

(*Anumanamanididhiti*), a small fragment beginning with इतिप्रामाण्येदिकप्रतिज्ञादिपञ्चकसमुदायस्य व्यापकम् (see the printed text, p 118), and ending with तत्पदोपनिषत्सु यावत्संज्ञायामवर्तक (see the edition, p 123, l 1) [J TAYLOR]

1885.

28 Foll 303, size 14 in by 5½ in, nine lines in a page

(*Pratyakshakhandajgaddadhari*), = commentary on the *Pratyakshakhandas* of the *Didhiti* by *Gadadhara* See Hall's Index, p 31, no xli, Rajendralala Mitra's Notices of Shr MSS, vol iii, p 29, no 1053, vol vii, p 241, no 2186 The full name of this commentary seems to be *Tattvacantamanididhiti tippant* or *pralubhika*

It begins

नन्वा नन्दनसुन्दरपदं नन्वा गुरोरादराद
यत्प्रियालम्बकान्वितं (?) पशोराग्रेणोपा गिर * ।
संविप्रोन्नतिद्वयदोषितकृतं मत्प्रयत्नितान्वितं
प्रायो व्याकृतं यदाप्रामाण्योपादिषा विद्यापदान्तरम्

* R M a first copy has * मन्त्रार्थात् ०, the second copy * मन्त्रार्थात्कृतमन्त्रोपादिषा गिर ।

गुरुकीर्तिरूप मन्त्रले कुशील एव स्वीकृत्यन्ते प्रेषावत्
चूषये तदुत्तमं दर्शयति गिरमिति° [A. C. BURNELL]

1886

294 Foll 289, size 10 m by 3½ in, fol 1-21 and 48-289 nine lines, fol 22-47 ten to twelve lines in a page

(*Pratyakshakhandagadadhari*), a second copy

Date सवत् १६२९ मीति वैशाखवदी चतुर्दशीवार
सप्तचरके [H T COLEBROOKE]

1887, 1888

445 and 456 Foll 307 and 239 resp, size 9½ in. by 4 in, eleven lines in a page

(*Anumanakhandadidhiti*), *Gadadhara's* commentary on the *Anumanakhandas* of the *Didhiti*, an incomplete copy, commenting on pp 1-87 of the printed *Anumanadidhiti*. See Weber's Catalogue (Berlin, 1853), p 199, no 660, Rajendralala Mitra's Notices of Skr MSS, vol II, nos 1006-1012, Burnell's Tanjore MSS, II, p 116

Vol I, originally paged १-३६८, fol २०-१३१ are lost

The commentary begins

अभिषन्ता मुहु सरादरात्पदवाचीनयुग पुरहिण ।

विपुलाति गदापर मुषीरतिदुर्वाणितः शिरोमणे ॥ १ ॥

प्रारम्भितसमाप्तिपरिचिन्त्यप्रयुक्तविश्वसपटीयसौ परे
प्रारम्भितमादी नियमाति सोमिति°

Fol 126a ends the *Vyapthipuraapaksha* (Calc. ed of the *Anumanadidhiti* p 23)

Vol II, originally paged ३३९-५६९, begins
विरहो देशान्तर°

Fol 42a ends the *Tarkatippani* (*Anu D.*, p 52), fol 62b ends the *Vyaptyanugama* (*Anu D.*, p 56), fol 126a ends the *Samanyalalsha nagrantha* (*Anu D.*, p 64) on the last page ends the *Upadhuadara'sya*

[H T COLEBROOKE]

1889

1885 Foll 472, size 11½ in by 5½ in
Anumanakhandadidhiti, in eleven parts, incomplete

The single fragments are bound in a very confused order

1) Foll 108-150 (१-३३), 13-19 lines in a page

This part has the subscription *ity Anumiti samadakh*. It comments on pp 2-8 of the printed *Anumanadidhiti*

It begins तत्रेताहेनहमेको पन्थ ॥ तत्र । प्रति
ज्ञावात् ।

2) Foll 252-281 (१-१२), 8-21 lines in a page

The commentary on pp 8-12 of the printed *Anumanadidhiti*, without any colophon, the whole being a fragment. Compare Raj Mitra's Notices, vol II, no 1007

It begins सर्वविद् ॥ अनुमानप्रामाण्यवस्थापनमु
क्तिप्रदर्शनम् ।

It ends साध्याभावनिरूपितत्वस्य छविर्दपि सामाने

Fol 262a ends the *Simhavyaghralakshana* see fol 26a in no 1890 (507a)

3) Foll 282-341 (१-६०) 17 to 18 lines in a page

The *Upadhuadara'sya* (see pp 64-87 of the printed *Anumanadidhiti*)

It begins उपाधिसंज्ञानायाविचारज्ञाने

4) Foll 42-107 (१-६६), fol 42-97 ten to twelve lines, fol 98-107 sixteen to seventeen lines in a page

The *Pakshatippani* (see pp 87-94 of the printed *Anumanadidhiti*) It begins मूले या
निययधर्मज्ञो, compare Raj M's Notices, vol II, no 1006

5) Foll 151-189 (१-३९), 15 to 16 lines in a page

The commentary on pp 94-106 of the printed *Anumanadidhiti*

It begins पद्यतां निरूप्य विशिष्टपरामर्शेन °

6) Foll 190-202 (१-१३), 15 to 16 lines in a page

The commentary on pp 106-112 of the printed *Anumanadidhiti*

It begins उपलक्षणस्य परिचायकत्वेन These two last parts (nos 5 and 6) are the same as the *Paramarsaika* in no 1890 (597c, see p ११६ for the beginning of this part)

7) Foll 385-415 (१-३१), 15 to 16 lines in a page

The commentary on pp 112-118 of the printed *Anumanadidhiti*, with the colophon *vyatirekagrantha*

It begins अनुमानविभागपरमूलग्रन्थे

8) Foll 1-41, 16 to 17 lines in a page

The *Atayavatippani* (see the printed *Anumanadidhiti*, pp 119-127)

It begins अनुमान निरूप्य व्यापकद्वयपरिचय

9) Foll 342-384 (१-३३), 16-18 lines in a page

The commentary on pp 127-136 of the printed *Anumanadidhiti*, without colophon It begins हेत्वाभासनिष्ठपद्ये

10) Foll 416-472 (१-५५), 16 to 17 lines in a page

The last part of the commentary on the *Anumanadidhiti*, comprising pp 110-163 of the edition The commentary on pp 136-140 of the edition is wanting The beginning of this large fragment is मान्यपठितव्याख्यानं The *Asiathanagrantha* ends fol 121b, the *Anupamhargrantha* begins सर्वमभिप्रेक्ष्य, ends fol 131a, the *Tirodhatypani* begins साध्याभाववत्तं साध्यपिरोपित °, ends fol 131b, the *Satratyaksigra* begins समानपदेत्यादि °, ends fol 152a, the last part begins मूले विषयवृत्त्याप्तान् इति, ends

with the subscription इति श्रीमदापरमहंसाचार्यविरचित्तिरचितानुमानपरमर्शदीपितिरुपलब्धो समाप्तः ॥

11) Foll 203-251 (१-३९), 16 to 17 lines in a page

The same part as no 10, beginning with the same words [J TAYLOR]

1890.

597 Foll 301, size 9½ in by 4 in

(*Anumanakhandadidhiti*), three sections of Gadadhara's commentary on the *Didhiti*

a) Foll 123, ten lines in a page

The *Vyadhiaranadharmanavachinnabhavavada* It is the commentary on pp 8-15 of the printed *Anumanadidhiti*

It begins सर्वमिदमनुमानप्रामाण्यवस्थापकयुक्तिप्रदर्शनं व्याप्रित्वियमे सतोत्पन्नम्

b) Foll 64 (१-६३), foll 1-59 eleven lines, foll 60-64 nine lines in a page

The *Palekhalatippani* This is the section next to the *Upadharadarahasya* in no 1888 (see the printed text of the *Didhiti*, pp 87-94)

It begins मूले व्याप्ति(प)क्षपरमहो संगतप्रदर्शनेन मूलतां परिनिर्दिष्टुं लयोरैककारोः (the second copy काशीमुद्रित) रूपसंगतिं प्रदर्शयन् °

c) Foll 114 (६५-११८), 11 to 12 lines in a page

The *Paramarsaika* and the *Vyatirekatippani* They treat on pp 94-118 of the printed *Anumanadidhiti*

The *Paramarsaika* begins पद्यतां निरूप्य विशिष्टपरामर्शेनानुगतिहेतुता ज्ञानद्वयकारयता यादिनीभासकविप्रतिपक्षिं निरूप्य मणिकारेण व्यवस्थापिता तत्र संगतिं दर्शयति ।

The *Vyatirekatippani* begins (fol १३३a) अनुमानविभागायकमूलग्रन्थे केवलान्वयपरदस्य प्रतिष्ठापिपरत्वे ज्ञानकारणतापद्ये ज्ञास्य केवलान्वयत्वान्वयवदसंगतिं लिङ्गकारणतापद्ये ऽपि केवलान्वयविभागायकहेतोरप्ययः ।

[H T COLEBROOKE]

1891.

1198 Foll 122, size $12\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, 12-16 lines in a page

(*Gadadhara*), three parts of *Gadadhara's* commentary on the *Anumanadidhiti*

The *Vyadhikaranadharmavachinnābhavakhan dana*, ends fol 79a

The *Vyaptipuriapalsha*, ends fol 103a

The *Siddhantaryaptinada*, incomplete : It begins प्रतियोगितापदेकावच्छिन्न, see fol 126b, l 7, in no. 1887 (the first nine lines of this chapter in no 1887 are wanting here) It ends न तद्विस्तृतमभव, see fol 160a, l 2, in no 1887

[H T COLEBROOKE]

1892.

1806 Foll 95, size $12\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, foll 1-10 twelve to seventeen lines, foll 11-54 ten lines, foll 55-95 twelve lines in a page

(*Gadadhara*), a fragment, being the commentary on p 10, l 19 - p 23, l 17 of the printed *Anumanadidhiti* : Between fol 54 and 55 some leaves are lost (with the commentary on pp 14-16 of the *Didhiti*)

The volume begins ननिर्मादिना । परिभाषिक विरि, and ends संयोगसामान्य The last cue is निर्गुणत्वादेरेति Colophons, on fol 15b इति द्वितीयलघुं समाप्त । अथ चक्रवर्तिलघुप्रारम्भ, on fol 30 इति त्रिप्रलघुप्रारम्भ समाप्त, on fol 47b ब्रह्मापरितलघुं समाप्त Fol 11, and again fol 55, a new handwriting is setting in

[J TAYLOR]

1893

4B Foll 77, size $9\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, ten lines in a page

Di dhitupral ishi, another fragment of *Gadadhara's* commentary, treating on pp 10-15 of the *Anumanadidhiti* (Calc ed) 10ll. 36-59

of the original paging are lost (with the commentary on p 11, l 22 - p 13, l 2 of the *Anumanadidhiti*)

It begins ननु वाच्यत्वं पदशक्तिः ॥

Subscriptions व्यधिकरणधर्माविवक्षाभावात्सोकरिण शिरोमणिना कृतस्य लघुग्रन्थस्य भट्टाचार्यकृता टिप्पणी समाप्त (fol 30b), प्रगल्भलघुं समाप्त (fol 36a, after the lacuna), द्वितीयमिप्रलघुं समाप्त (fol 41a, the end of the *tritiyamurala shana* is not marked), ब्रह्मापरितलघुं समाप्त (fol 52a), चोदीपितमन्त्राशिक्षायां गदापरिभट्टाचार्यविरचितायां अनुदैर्गलघुना समाप्त (fol 76b)

[A C BURNELL]

1894.

1675b Foll 101, size $9\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, 9 to 10 lines in a page

(*Gadadhara*), the *Atayavasiypani*, treating on pp 119-127 of the edition In the beginning, and at the end, there are explained passages from the *Cintamani*, which were passed over by *Siromasa*, see pp 54 and 57 of the printed *Cintamani*

The commentary begins अनुमानं निरूप्य न्याय तदवधानिरूपणं प्रतिपन्नानि चूले तर्जति ॥

[H T COLEBROOKE]

1895

1707 Foll 217, size $9\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, foll 1-19 six to nine lines, foll 20-41 eleven to nine lines, foll 42-217 ten lines in a page

Anumanadidhiti (ppans, *Gadadhara's* commentary on the last part of the *Anumanadidhiti* (pp 127-163 of the edition) - See the ninth and tenth fragment in no 1899 (1890)

The volume begins हेत्वाभावात्तद्वत्त्वे प्रसङ्गव्याधि सङ्गतिर्न संभवति व्याधिपदपर्यन्ता

The subscription is इति चोदय्यहामहोपाध्याय गौडयोगवदार्थपरमपरि-परिचिता अनुमानधर्माविवक्षायां संपूर्णा ॥

[H. T. COLEBROOKE]

1896-1898.

1010. Fol 312, size $10\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, 10 or 11 lines in = page

1126 Fol 337, size $11\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, 10-12 lines in = page

331. Fol 444, size 12 in by $4\frac{1}{2}$ in, ten to twelve lines, fol 42-71 twelve to fourteen lines in a page

Anumanakhandagadadhari-vivṛiti, or *Kaṭika* (see the introductory couplets), a commentary on the *Anumanakhaṇḍa* of the *Gadadhari*, by *Kṛṣṇa Bhāṭṭa*, a nearly complete copy in eleven fragments, bound together without any order

Hall, in the Index, p 31, no xln, gives the surname *Arde* to the author, the colophons call him *सरदेवाहकृष्णभट्ट*. He was the son of *Ranganātha* (not *Raghunātha*, as Aufrecht has it in the Cat Cat, p 118), younger brother of *Narayana*, and pupil of *Śrī Kṛṣṇa*

1) Vol I, fol 73-142 (१-३२)

The first part of the whole commentary, having the subscription *Anumita Aradhapāṭha Kṛṣṇa-bhāṭṭayam*. See this first part in the *Gadadhari* of no 1889 (1885)

Kṛṣṇa Bhāṭṭa begins

श्रीकृष्णं गुरुवर्यं कुञ्जी नारायणानुन ।

गदाधरभार्यानां काशिकां द्रष्टुं भूताम् ॥ १ ॥

राङ्गनाथि कृष्णार्जुना (sic!) पंडितेभ्यः कृताग्रति ।

वाचते भूय चागम्य दृष्टव्युपा (sic!) यथा मन ॥ २ ॥

चनिषांशेन संहतं °

2) Vol II, fol 1-131 (१-१३२)

Tyaḍilakṣaṇaḥ śāstram: caḥ śāstram: śāstragranthānyar ept A, complete. See this chapter of the *Gadadhari* in no 1890 (377a), fol 26a, l 5 - l 1 123, where it is complete, and in no 1899 (tr, m 2), fol 262a-261, where it is incomplete

It begins *मूलमिहादि । इत्येववाच्यते* ° After the colophon there are three additional *śloka*s, the first of which begins *चस्मानाधिकारणैरविवक्षितं* °

Between this part and the preceding one the *Sūnyavyaghratalaśhana* is wanting

3) Vol II, fol 132-157 (१-२९)

The *Purvapakṣaśhanavivṛiti*, the commentary on fol 55-81 of the *Gadadhari* in no 1892 (pp 15-23 of the printed *Anumanadidhiti*), complete. It begins *चतुर्विधेनैवेति परिहृताम्* °

4) Vol I, fol 143-212 (१-३०)

The *Siddhantalakṣaṇavivṛiti*, the annotations on the *Gadadhari*, to pp 22-28 of the printed *Anumanadidhiti*. See the beginning of this part of the *Gadadhari* in no 1892, fol 81 sqq, and the whole of it in no 1887, fol १६१a-२३१a

The *Kuṣika* begins *महानसीयपद्मिनायकविद्याभाषनादयेति*.

5) Vol III, fol 306-444 (१-१३०)

The annotations on the *Gadadhari* to pp 28-64 of the *Anumanadidhiti*, in five divisions

The *Avacchedaḥ alakṣaṇavivṛiti*, the commentary on fol २३१a-२३१a of the *Gadadhari* in no 1887 (*D*: pp 28-31). It begins *दोषिती नन्ववच्छेदकत्वमिति* (sic!), ends fol 322a

The *Sūnyavyaghragranthāṭika*, the commentary on fol २३१a-२३१a of the *Gadadhari* in no 1887 (*D*: pp 31-34). It begins *संग्रहपदीति चत्वार्यधिकारं स्वाह* ! ends fol 333a

A third part having the colophon *iti Saka(ciragrantha?)*, the commentary on fol २३१a-३३२a of the *Gad* in nos 1887 and 1898 (*D*: pp 34-49). It begins *दोषिती नानाव्यक्रियेति*, ends fol 370b

The *Tyaḍilakṣaṇagranthavivṛiti*, the commentary on fol ३३२-३३२ of the *Gad* in no 1899 (*D*: pp 49-56). It begins *अज्ञानाद्यतोऽहं मूलं ना वेति*, ends fol 132a

A fifth part with the subscription *śrī Śrī*
manjavalakṣaṇayam Kṛṣṇatallaṣya, the com-
mentary on fll 423-424 of the *G* 1 no 3-6
(D, pp 51-61). It begins *निष्पत्तिं मा वेदितुं*
संघट्टितोपपत्तेर्देवदत्त, ends fol 113b.

G) Vol III, foli 1-103

The *Paśhat* is still with us, the commentary on the *Gīṭā* is to pp 87-93 of the *Anuśāsanika*. See no 1800 (5971) and the fourth fragment in no 1800. The *Ārśha* *śāstra* begins *हृदये चित्तमनसो यद्यप्येता निष्पन्ना इति* :

Between this part and the preceding one, the *U. migratoria* is wanting

7) Vol III, fol 104-181

The *Par marsamranthasruti*, the commen-
tary on the *G d Nars* on pp 94-112 of the
Anumant diti, incomplete. See the *G d Nars*
in no 1890 (597c) and in no 1899,
fragments 5 and 6.

This part begins

श्रीकृष्णप्रादुर्भावे श्रीवृषभावे श्रीवृषभानुसुतायै नमो
 नमो ॥

राधाग्रामोन्नी देवावन्योन्नापंगलम्करी ।

परम्यरहपोकावहभापलगती भुमः ॥ १ ॥

हृद्यसमिधाय ०

6) Vol I, fol 1-72

The *Ketalanagrantha*, foll 1-36 and 58-70a The *Vyāṭirelgrantha*, foll 70a-72 Both parts together contain the annotations on the *Gāṇikā* on pp 112-118 of the *Anumana-dīpikā*. See this part of the *Gāṇikā* in no 1889, fragment 7 The *Ketalanagrantha* begins हेतोर्विधि मूलस्यासाधारण्यदि०, the *Vyāṭirelgrantha* begins सर्व परामर्शवन्ते

Fol 37-57 contain a large piece of a *Saryal vicragantā* (fol 39a ends the *Sarya bhicaray uripālā*, the next part begins संवन्धिा एकसंविष्णुप्रका^०), I have not made out whether this fragment forms part of the

commentary of *Kṛṣṇa Māṣa*, or not. For *Sūryasiddhanta* is a title of a special chapter in the *Gīṭā*, see Burnell's *Tanj MSS*, p 116. The second page of fol 36 is left blank, the last word on fol 36a is **संज्ञायाम्** the first on fol 37a, **संज्ञाय**

⁹⁾ Vol III, foli 182-305 (9-924)

The *Araucaryx* trees, the annotations on the *Gil Hars* on pp 110-127 of the *Araucaryx*. See this part of the *Gil Hars* in no 1674 (1675b) and in no 1659, fragment 8.

The annotations begin अनुमानं निरूप्येति लिखितं परामर्शे ०

10) Vol II, foli 155-337 (4-9te)

The *S m : januraltippans*, the commentary on the *Gal Wars* on p 127 sqq of the *Inu menalilhi*. See the *Gal* in no 1839, fragment 9

It begins तत्परिचयपरिणयप्रयोगकत्वादिति मूले ०

11) Vol I, foll 213-312

The *Ashtagranta*, incomplete at the beginning (*अष्टाग्रन्तः*), ends fol 227b, the *Surasagranta* begins *सुरासग्रन्तः*, ends fol 235a, the *Surasagranta* begins *सुरासग्रन्तः*, ends fol 236b, the *Satyaipaksa* *granta* by *rita*, begins *सत्यापक्षः*, ends fol 250b, the *Ashtagranta* begins *अष्टाग्रन्तः*, ends fol 260a, the last chapter begins *अष्टाग्रन्तः*, ends fol 312a. See the same chapters in the *Gid dhar* in no 1889, fragments 10 and 11.

Date of this part संवत् १८५९ मिति चैत्रवदी १२
 पाखणोपर All parts were written at about the
 same time [H T COLEBROOKE]

1899

1227 Foll 246, size 11½ in by 4½ in, generally twelve lines in a page, carelessly written by a hasty hand, of the 17th century

Siromani-śiṣa Mathuranātha, a commentary on the *Anumana* section of *Siromani's Dīdhiti*, by *Mathuranātha Parāśaragīṣa*. See Hall's Index, p 37, no lxxi (*Dīdhiti Mathura*). The Subdivisions are called *rahasya*, but there appear only a few. The MS is bad and incomplete. Foll 1, 10-14, 87-96 bear the marginal note *मि० टी० न०*, or *मयु०* (= *मित्रोदय टीका मयुरानाथी*), foll 64, 69-80, 111-156 *मयुरानाथी*, corrupt notes foll 98, 228, 246?

It begins *ननु धूमवान् पहेरिवशाद्देयनमभवदहेरवि संयोगेन* etc, apparently not the beginning of *Mathuranātha's* work. Fol 19 begins a new numbering of the leaves, foll 19-30 are ६-२९, foll 31-86 are २-५९. Fol 31b ends the *Ṭy pī* *jṛthoj nyajurāpāśiśaśrahasya*, fol 86b the *Anumana* *apramāṇaśa*.

Foll 87-96 are १३-२१ of an original numbering, fol 97a breaks off in the middle of the page

1900.

2397. Foll 396, size 13½ in by 5 in, generally twelve lines in a page. The volume is bound in the Arabian fashion, the beginning of the text being at the end of the book.

Anumanasiromaniśiṣa, a commentary on the *Anumana* *khaṇḍa* of the *Dīdhiti*, by *Jayarama Paścanana*, a good copy, but not quite complete. "A fragment of a very scarce book" (Colebrook's on the title page). See Hall's Index, p 34, no lix, Weber's Catalogue (Berlin, 1853), p 198, nos 656, 657.

It begins

चौविश्वोदयशेषमङ्गलमुखं भूयो अभिधादादरान्
नृयोधाय च रामभट्टचरारङ्गहारविन्दुद्वयम् ।
गूढाज्ञानपतागुता न विषयप्रोक्षोधिनी दीधितिम्
तस्माच्छ्रीनयराज इव तनुते गूढार्थविस्फोटनम् ॥ १ ॥
यामा छावि मिरो गुरोदिह परं हृद्यं वरेणो वचो

Fol 258a ends the *Upadhiśāda*, and begins the *Pakṣatādīdhitivyākhyā* (*Anum Di*, p 87)

उपाधिवादं व्याख्याय जयस्य सवासतः ।

पक्षतादीधितिष्वस्याभातनोति मनोरमा ॥

Fol 277b ends the *Pakṣatā* (*Anum Di*, p 94), fol 309b, the *Paramarsatippant* (*Anum Di*, p 112), fol 316a, the *Vyātrekṣippant* (*Anum Di*, p 118), fol 349b, the *Āyayadīdhit* (*Anum Di*, p 127)

श्रीमता जयरामेण रामेण महोदधिः ।

कपचिदिह निलीर्णो गूढो न्ययवदोधिः ॥

The copy ceases in the commentary on p 158 of the *Anumanadīdhit* (Calc ed), thus omitting only the last four or five pages

Fol 31, which has verbally the same text as fol 30, probably belonged to the original of this copy [H T COLEBROOKE]

1901.

953 Fol 436, size 10½ in by 4½ in, 11-15 lines in a page

Anumanadīdhitivyākhyā, a commentary on the *Anumanakṣanda* of the *Didhit*, by Bhārananda *Siddhantaragisa* See Hall's Index, p 33, no 50, Weber's Catalogue (Berlin 1853), p 199, no 662, Aufrecht's Oxford Catalogue, p 242a, no 597, Barua's Tanj MSS, II, p 116

It begins श्रीमण्णपिपत्तये नम श्रीसरस्वत्यै नम ।

नमस्कृतं गुरुस्वरीश्वरं नमोदीधिति ।

श्रीभवानन्दसिद्धान्तवागीशेन प्रकाशयते ॥ १ ॥

नम इति धरामानने सर्वोक्तान्ते नम उक्तयेत्य जगत
मृष्टिस्त्रिप्रत्यकर्तृत्वम् एकरूपस्य कथं मृष्टादिविचित्रकारित्व
तव हेतुमाह श्रीमिति ०

The *Anumitiprakāśa* ends fol 35a (see the printed text of the *Didhit*, p 7, l 10), the *Upadhiśādarahasya* begins fol 229b, and ends fol 297a, the *Āyayadīdhitivyākhyā* begins fol 350a, and ends fol 380b The next and last part of the commentary, which is

wanting in the next copy, begins करो
यामिपद्यधने तत्त्वमन्नात् हेतुनिरूपणमन्नात्

The original pagination runs on from १ to ३३ and then begins again from ३१, but there is nothing wrong in the text Foll १५, १६, fol ३१ (after fol 60), foll ५०, ५१, ५२ (after fol 62), are lost Foll 160 and 161 are misplaced

Date of the copy मयद्रोपुरमैदुमिने (११५९) श्री-
रीपते पुरे ॥ [H T COLEBROOKE]

1902, 1903

336, 337. Fol 439, size 11½ in by 5½ in, fol 1-62 thirteen to fifteen lines, fol 63-439 nine lines in a page Fol 1-62 are in another handwriting than the main bulk of this copy

"*Siromanivyākhyā Bhārananda Anumanakṣanda*," a second copy, incomplete, ending with the *Āyayanirupana*

Vol I, fol 1-218 Fol 137 ends the *Siddhantarahasya* Fol १३६, १३९, १९९, १९८, १९८, १९८ are lost

Vol II, fol 319-439 Fol 253b ends the *Siromanialakṣhana* (sic), fol 313a, the *Ujādhirahasya* Fol ३१९, ३१९ are lost

[H T COLEBROOKE]

1904.

2597. Fol 244, size 11½ in by 5 in, 12-18 lines in a page

(*Bhārananda*), a third copy of *Bhārananda Siddhantaragisa's* commentary on the *Anumanadīdhit*, with the text of the *Cintamani* and of the *Didhit* in the middle of the page, incomplete at the end, and with many omissions

The volume is bound with an utter neglect of the proper order of the leaves

Fol 1 and 132-135 = *Di* pp 1-2, l 9 (of the edition), fol 240-242 = *Di*, p 2, l 20 - p 3, l 12, fol 136-239 = *Di*, p 8, l 9 - p 31,

l 14, foll 2-67 = *D*: p 34, l 15-p 61, l 23,
foll 120-129 = *D*: p 61, l 23-p 64, l 17,
foll 68-84 = *D*: p 64, l 18-p 69, l 22,
foll 85-91 = *D*: p 71, l 9-p 74, l 14,
foll 92-108 = *D*: p 79, l 2-p 85, l 11,
fol 109a = *D*: p 87, ll 17, 18, foll 109b-
119 = *D*: p 87, l 19-p 91, l 10, fol 244a
= *D*: p 91, ll 10, 11, 12, fol 243b = *D*:
p 131, l 17-p 131, l 24, fol 243a = *D*:
p 131, l 26-p 132, l 5, foll 130, 131 = *D*:
p 136, l 1-p 136, l 20

[MACK COLL]

1905

2080d Foll 6 (paged 9-14), size 9 in
by 8½ in, nine lines in a page

(*Dhāraṇandī*), a small fragment from the
beginning of the *Anumatiḥanda* with the
special title *Sri Dhāraṇanda Bhāṣṭacarya-
varuṇam Saṃgatilakṣaṇam*. The first leaf,
originally the ninth, begins जनकस्यै समर्पितम्
The manuscript ends ज्ञान उपमानसङ्गे अनुमानवि-
प्रतिपत्तिरुपमान निरूपितमिति तदर्थं अनुमानं प्राक् निरूपित-
मिति भावः (= fol 10b, l 10 in no 1901)

[GAIKAWAT]

1906-1910

1655-1659 Size 9½ in by 4 in (1658 is
a little smaller)

*It is a chapter of a commentary on the
1st chapter of the Bhāṣṭacarya-
Pāñjī, a Benares Pandit, surnamed
Lakṣmīpati (see the last colophon), or
Lakṣmīpati (see the colophon in vol 5,
fol 757), son of Mukund Pandit, and pupil
of Śaṅkara (see the introductory complete),
or Śaṅkara's Dāśarī (see the same author's
Śaṅkara and Vyākaraṇaśāstra) See Hall's
Index, p. 31, in the Weber's Catalogue
(Berlin, 1883), p. 119, nos 661-662*

The copy is incomplete, ending with the
Upadhivādarakasya

Vol I, foll 244, 10-12 lines in a page

It begins

भक्तानां चाणक्यो विविधभवनहादुर्लभप्रहर्षा
संज्ञां किलिषाणां प्रवर्द्धितिसुतमाहनागपत्नी ।
भक्तो यो न नाया नतनददमाकाङ्क्षितानो मुक्ता
धनो सर्वसहायस भयतु भगवान् भयकरो सदा न ॥ १ ॥
यो नो कर्कशवक्त्रकैरपमानं न न न न न न

----- यहैकरसिक स्थानो (धरा) मयले ।

मीमांसानियुक्तो ध्यायदकण्ठभुक्शास्त्राभिपारगतस
तस्य पौष्टिकिकस्यदीपितगुणे दादासुत सप्रये ॥ २ ॥

सिद्धान्तयोगीश्वरचो श्रितगुहे श्रीनन्ददेवेषुधने बुद्धा ।
तदर्थनातं च विभाष्य मुक्ता व्याख्यापते आसुरसूरितुष्ये ॥ ३ ॥

अन्वीद्यासक्तचित्तानो पिङ्गलकैपिलानिनाम् ।

भवानन्वीयकाशो स्य तनोतु मुदन्तुता ॥ ४ ॥

छ भवानन्वयागम्यो मन्वस्य मन धी छ च ।

तथापि यत्नवृत्तो ह्ये तव मे शरणं शिव ॥ ५ ॥

यव केरप टीकायां विवृता नेव दीपिति ।

चाङ्गयो यव न स्पष्टसत्यामुदकनं त्विह ॥ ६ ॥

अमालोच्य सिद्धान्तयोगीश्वरार्पणं

युष्माक्यैः परिनिर्णीयमाने ।

यदुक्तमितं दृष्ट्वाभासपूतं

तदुद्धारणार्थं नमोदाग स्य ॥ ७ ॥

छात्रैः यो ग्रन्थमन्वस्य तदर्थं धान्यकपूर्वम् ।

यत्किं शो(धं तपोन)*शास्त्राधुर्भी ज्ञानातकी ॥ ८ ॥

गुरुदेवप्रसादेन सम्यक्भाषनयागे ।

योग्यत्वाच्च अथाशङ्को देवानां श्रिय स्य ॥ ९ ॥

यद्यप्यस्युद्धारणोपदेशिनः न कृती मम ।

तथापि न अतिमुदा भविष्यन्नेव परिणता ॥ १० ॥

Fol 72a ends the *Saṃgatīrahaṭa*, the next
part begins

नन्वा गुरुपात्राणां भक्तवत्सिलेष्टे ।

भवानन्वयाध्यायानां कुर्वन्नुचितिलयते ॥ ११ ॥

* I take these also as which I could not read in
the MS. from Weber's Catalogue

Fol 238b ends the *Anumanasīarūpanīru*
panapraśīsa, fol 241a the *Anumanapramanya*
tadapraśīsa

Vol II Foll 215 (1-215), foll 1-114
eleven lines, foll 115-215 ten lines in a page

It begins

नत्वा यदाभोजयुगे शिवस्य
 स्मृत्वा गुरुकृतानि लुक्त्रिजातम् ।
 कृत्वा निगूढार्पणविभायनां च
 व्याख्यायते ध्यान्निरहस्यमथ ॥ १॥

Fol 30a ends the *Pancalaksaniprakasa*, fol 52b the *Simhavyaghrakulashanaprasasa*, fol 134b the *Calatrarttilakshana*

Vol III Foll 229 (216-480), ten lines
in a page

Fol 305b ends the *Vyadhikharanadharmata
chinnabhaprakasa*, fol 356b the *Vyaptipura
pakṣhaprakasa*. The next part begins

विपुलायानिपादान्नखचन्द्रमण्डवा ।
 कान्त्य शुभदां सत्तु ममाज्ञानतमोभिद् ॥ १ ॥
 नत्वा गुरुपरहन्तं सूक्ष्मदृष्ट्या विभाष्य च ।
 भवानन्दचोषोऽस्याः ध्यातिसिद्धान्तं जारभे ॥ २ ॥

Vol IV Foll 210 (445-654), 10-12 lines
in a page

Fol 459b ends the *Suddhantalaśhanapra*
kasa fol 532 the *Aṭṭhaśālaśhanapra*
with the following couplet

व्याख्यापदेने प्रत्ये या मया रचितान् प्रमाणान् ।
 तया भवतु सन्तुष्टः शिवया सहितः शिव ॥ १ ॥
 नमामि तस्यै धाम धामसर्वस्य वसुधम् ।
 दहैर्न यत्प्रसादेन मुक्त्यै भवति ध्येयम् ॥ २ ॥

The next part begins

प्रतिबन्धकसामान्याभाषसंपादको स्वल्म् ॥ १ ॥

Fol 547 ends the *Samanyabhaiapralasa*,
fol 612b the *Gyupitvadapralasa* with the
couplet

व्याप्त्यादभवानन्दोद्गाथा विशदोक्तम् ।
महादेवेन सुधिया समुदायानुसारम् ॥ १ ॥

The next part begins

सह्यारे श्रुतदुषे भगवन्दीप्रकाशने ।
करोतु मम सामर्थ्यं शिवासह्यरः शिव ॥ १ ॥

Fol 633b ends the *Sahacaragranthapāṭha* with the couplet

सहचारे अतिदुरंधे वा व्याख्या यत्नतः कृता ।
तथा तुष्यन् नितरां मात्सर्यरहिता युधा ॥ १ ॥

The next part begins

तत्र निर्गलपक्षोक्तिबद्ध(read तर्क)समयकर्मको ।
प्याख्या करोमि रुचिरा शरणं तत्र मे गुरु ॥ १ ॥

Vol V Fol 209 (65a 863), twelve lines
in a page

Fol 672b ends the *Tarlagrantha* *rahasa*
with the couplet

तर्कस्य न्ये अतिदुर्वाधे तार्किक्याणां मुखावहा ।
या व्याख्या रचिता रम्या तया तुभ्यन्तु सज्जनाः ॥ १ ॥

Fol 691a ends the *Vyaptiyanugamaṣraṣa*, fol 757b the *Samanyalalṣhaṣraṣa* with the couplet

सामान्यलक्षणा व्याख्या कृतासामान्यलक्षणा ।
विद्वांसं सन्तु मुप्रीतास्तथासामान्यलक्षणा ॥ १ ॥

The next part begins

नत्वा शिषे शिष्यामुक्त महादेवेन धीमता ।
उपाधी क्षियते व्याख्या भगवान्निरो* स्कुण ॥ १ ॥

Fol 799b ends the *Upad' y urīyapaśl aī ra*
kāśa, on the last page the *Upad' na laraḥāśya*
 with the couplets

दुरुहोपाधिवादस्य या व्याख्या रचिता नया ।
 गुरुसन्तु तया जना विह्वलानि निरुपाय ॥ १ ॥
 भवानन्दीप्रकाशे अस्मिन्माहादेवेन निर्मिते ।
 धियमोपाधिवादस्य प्रकाशे पूर्णतानि ॥ २ ॥

इति श्रीमत्पुरुषस्तम्भारोपनामममुकुन्दपदितात्ममहादेश
पण्डितविरचिते भवानन्दोग्रवासे उपाधिनादत्तमात्र ॥

[H T COLEBROOKE]

1911, 1912

524, 446 · Foll 206 and 386 resp , size
9½ in by 4½ in

• Prof Aufrecht suggests भगवद्गीता

Anumānamanidhātubhavanandīyākhyāsar-opakārinī, commonly called *Sarvopakārinī*, a shorter commentary on the *Anumānalāṅkāra* of the *Bhavanandi*, by *Mahādeva Pandit*. It is an abridgment of the same author's larger commentary "*Bhāvanānandīprākāśa*," as is stated in the introductory and the final couplets. See Hall's Index, p 34, no 11, Weber's Catalogue (Berlin, 1853), p 200, no 667. In the final folio *Mahādeva* calls the *Prākāśa* and the *Kaustubha* his two sons, and the *Upakārinī* his daughter, whom he has begotten by his spiritual wife *Buddhi*.

Vol I Foll 1-20 eleven lines, foll 21-206 (by another hand) ten lines in a page

It begins

विपुलापतिपादापानलघुचन्द्रमसुदताः ।

ज्ञानय. पुनरतः सन्तु ममाहानमोभिदः ॥ १ ॥

यदालक्षनतो मूलैकात्मिकायां पुरश्चरः ।

सुधी भवति तं यन्मे गुरु श्रीकण्ठदीपितम् ॥ २ ॥

भवानन्दकृता व्याख्यानुमानमहिदीपितोः ।

व्याख्यायते त्रिगूढायौ महादेवेन तत्त्वतः ॥ ३ ॥

भवानन्दोपाकाशसु पिबन्तो रक्षितो मया ।

अतः संशेषतः कुर्वे व्याख्यां सर्वोपाकारिणीम् ॥ ४ ॥

प्रातिपत्तिनिर्विग्रहमात्रिकामनया भूतगुरुनमस्काररूपं भद्रं लक्ष्मिशिष्यायै निपमधिकीर्षितं प्रतिमानात्रे । तमस्तुत्येति ।

Fol 9b ends the *Saṃgatigrantha*, fol 39a the *Anumānalakṣhaṇa*, 194b the *Anumānasarvopakārinī*, fol 40a the *Anumānapramāṇyānirūpaṇa*, fol 45a the *Pañcalakṣhaṇa*, fol 50b the *Simhavyaḡhralakṣhaṇa*, fol 95a the *Vyadhisāraṇadharmavachinubhavaatyākhyā*, fol 106a the *Pūrapakṣagrantha*, fol 125b the *Siddhāntalāṅkāraṇavyākhyā*, fol 140b the *Vyaptivāda*, fol 206a the *Samanyulakṣhaṇagrantha* (sic!)

Vol II Foll 356, by the same hand as fol 1-20 in Vol I, eleven lines in a page

Fol 62a ends the *Upadhiagranthavyākhyā*, fol 96b the *Pakṣatāgrantha*, fol 168a the

Vyatreḡhigranthavyākhyā, fol. 285a the *Sarvopakārinī*, fol. 293a the *Sādhārānagrantha*, fol 298b the *Asādhārānagrantha*, fol 306a the *Anuprasaṃhārigranthavyākhyā*, fol. 326b the *Satpratipakṣagrantha*, fol 352b the *Asiddhiagrantha*

The final couplets are

भवानन्द्यचोप्याख्या महादेवेन निर्मिता ।

सर्वोपाकारिणी नाम्ना संपूर्णा सद्गुणदा ॥ १ ॥

भवानन्द्यचोप्याख्या समुद्रतः यन्मेभम् ।

विद्वच्छरी(?) सिद्धेश्वरी)नगम्यान्ना मयायु सशिष्या
[भूतम् ॥ २ ॥

विद्वदं मुकुन्दस्यै पितरं प्रथमान्महम् ।

यदेष (यदीय?) मुकुतेनैव संपूर्णं कृतिमेव ॥ ३ ॥

श्रीकण्ठदीपितं नीतिं गुरु गीतमकपितम् ।

येन पूर्णकृतात्मनो विदुषां गदयैवेतः ॥ ४ ॥

भायानन्दोपाकाशेष्टोपासनेष्टा वक्ष्य विद्वतः ।

तेनोपायसहस्रेण यथास्थेव कृतिमेव ॥ ५ ॥

मदीयकृतिसुखमाभिनवापैविद्योतिर्नमो

विदोन्मय मुद्रमावाद्यादि(?) perhaps मुद्रमावाद्यादि
[सतो पुधानां गणः ।

तदा भवति विन्दया जनिह चालिशानां शतैः

विषु कुचलयेष्यतो न दित (read न हि न) निन्द्यो
कृतिर्मेदीया यदि चेत्सदीक्षिता [तामसैः ॥ ६ ॥

तदा किलास्याद्यदितापैतेव ।

कस्तूरिकाविग्रहनेदिमुक्ता

मुखललीकादरतः कृतापौ ॥ ७ ॥

विज्ञापयामि मुद्रदो पुधानास्तमदायित ।

क्याप्तभूतं दक्षिण(?) पौष्टययोः कृतिमेव ॥ ८ ॥

प्रकलिकीसुधी पुत्रावातानामुपकारिणीम् ।

मुद्रिप्यामलीकिकां महादेवो दनाययत् ॥ ९ ॥

लीकिकां लीकिकं पल्यामलीकिक्यामलीकिकम् ।

उपायापममममहादेव कृतापैताम् ॥ १० ॥

इति श्रीकाशीवासिभगवन्महाशब्दान्तराभूतगुरुपुत्रसंभारोपासनामक-
श्रीमन्मुकुन्दपक्षितात्मजमहादेवपक्षितविरचितानुमानमहिदी-
पित्तिभवानन्दोप्याख्या सर्वोपाकारिणी संपूर्णा ॥

Date संवत् १९१८

[H. T. COLEBROOKE]

1913.

1369b Foll 38, size 9½ in by 4½ in,
ten lines in a page

Sariopahirani, a small portion of a second copy, ending with the *Anumnapramanyaniru pana* [H T COLEBROOKE]

1914.

681. Foll 204, size 9½ in by 4½ in,
eleven lines in a page

Bhuvanandivya-khya, a commentary on *Bhavananda's* commentary on the *Anumanakhandas* of the *Didhiti*, by *Dinakara*, incomplete, explaining the commentary on scarcely the first tenth of the *Didhiti*.

This commentary is not mentioned in Hall's Index, but see Burnell's Tam. MSS., II, p. 116

It begins

मध्योक्तनस्तिनिरपारखवारखाय

मन्थारयन्त्रिभक्तपुत्रसप्ततानि ।

वन्मूलपदविल्लोकाविलोचनानि

अथा (etc!) तमोनिरसनाय च न शिराय ॥ १ ॥

पिहृहृयैधरीणस्य पित्रा पादावलम्बरन् ।

भयानन्दयथोप्यास्यां वृते दिनकरं सुधीः ॥ २ ॥

सन्धारणे विप्रविषाताय कृते गुरुप्रणतिकरं मद्रल
शिष्यशिष्यायै स्वकीरं नृपुत्रये स्वनाम च निषादिशब्दीयितं
प्रतिनामते नमस्करोति ।

Subscriptions fol 27a इति दिनकरराशिगोपाध
यन्तव्यास्यान् समाप्तम्, fol 110b इति दिनकरकृतभवा
नन्दीव्यास्यान् प्रगल्भलक्षणानम्, fol 157b इति धोर्यु
नापभट्टाचार्यश्रीरोमतिषरिभूतविधिकरणशौचविशेषावलि-
प्रलक्ष्यदिप्यगोपास्यान् संपूर्णम्, fol 183b कूटपटितं
समाप्तम् ॥

The last words are चतुष्पद्याभिधा आवाहयन्त
स्यान्नेनकत्वादिति (without colophon)

[H T COLVERLOOKE]

1915, 1916

328 & 857 Toll 208 and 278 resp, size
12 in by 14 in, written by different hands

Anumanamandidhātippaṇi, a commentary on the *Anumanakhaṇḍa* of the *Didhūti*, by *Jagadīśa Parhalaṃśra Bhāṭṭarīya*, and hence called *Jagadīśi* (in the marginal notes). See Hall's Index, p 35, no lvii, Anfrecht's Catalogue, p 242, nos 593-596, Weber's Catalogue, p 198, no 654, Rajendralala Mitra's Notices of SLR MSS, vol II, p 385, no 940, vol IV, p 124, no 1542.

328 Vol I Foll 208 (paged 1-209), 9-13
lines in a page

The *Purāṇa* This MS begins to explain the *Dāditi* from the *Pyṇṇi* chapter (see p 8 of the printed text), the *Anumāṇa* *pramāṇa* chapter is wanting. The first words are समारम्भेति॥ समारम्भे यदनुमानप्रामाण्यपरीक्षाय तत्कार्यं शोभत इत्यादिप्रसङ्गोपायप्रतिपादनं तद्विधानं व्याप्तस्वरूपतिरूपणमित्यर्थः । See the same beginning in the second copy

Colophons of single chapters are ह्यपठेत्
कलधण्डियस्यो संपूर्णिततरतो fol 114r, इति नाम्ना
न्याभाशशिरोमण्डियस्यो भवदिति (sic) fol 121a
व्याधिपाद समाधिगमनम् fol 148b, fol 170 the
colophon is wanting (इति त्रैकपाद समाप्त, fol
160 of the second copy), इति व्याप्तमुगम fol 176b
समाप्ते इयं पर्वसप्त ॥

इति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु श्रीकृष्णार्जसंवादे
विरचितानुशाननसिद्धिमिथिसामान्यतथ्यपाठोप्यसौ (॥१॥)
समाप्तः ॥

857 Vol II Foll 278 (paged 210-425)
10-12 lines in a page

The Uttarakhil: The first words are
 प्रसन्नान्ति स्थाप्रियहप्रतिपन्थकपहननकपहपियनन म्म
 म्योपाधेरुपेयानहन्तादित्यै ।

Subscriptions of single chapters इति धोत्रय
 दोहककैटकाभ्युपनिषदविज्ञानुवाकान्दोषमुपाधिपान
 दिव्योऽयं अत्रात् २५४ of the original प्रागुक्त
 इति धोत्रयः २०१ ॥ अथहादिद्वयोऽयं अत्रात् (sic) २०१
 इति धोत्रयऽयं अत्रात् २०१ a. इति धोत्रयऽयं
 अत्रात् २०१ a. इति धोत्रयऽयं अत्रात् (sic) २०१

इति महामहोपाध्याय^० केवलव्यतिरेकिटिप्पनी समाप्त fol 361b, इति जगदीश^० जगद्विदित्पत्नी समाप्त fol 398b, इसासिद्धिदिप्पनी fol 408a, इति श्रीमहामहोपाध्यायश्री-मज्जगदीशतर्कालकाभट्टाचार्य[पितृ]विराजमानव्यतिरेकिटिप्पनी-प्रकाशिका दिप्पनी मूल्ये (no^१) The first of the two final couplets begins कुट्टेति नित्यमनुमानमखेरनेके^०

There are many small omissions in the last quarter of this volume

Date संवत् १९१९

[H T COLEBROOKE]

1917

1797 Foll 271, size 12½ in by 4½ in, 10-12 lines in = page

Dudhiti, a second copy, incomplete, but well written

a) Foll 203 The *Purvahanda*, the same as in no 1915 (328)

b) The *Arayatatippani*, the sixth section of the *Uttarahanda*, incomplete Foll 33 (204-237, orig 1-33) It begins नूले क्वावलक्ष्यसादे दूयता सयं न्यावलक्ष्यमाह । The last words are अवाच्यमनात् स्वयं कथं प्रादुष्यदुचितं । तथा च नि . (see vol II of the first copy, fol 395b, l 10)

c) The *Pakshatippani*, the second section of the *Uttarahanda* Foll 35 (238-271, orig 2-35) The first leaf (with one page text) is lost, the second leaf begins सनात् प्रमेयं वाचनिकपरिचितम्^० (see fol 255b, l 2 of the first copy

[J TAYLOR]

1918-1921

1701, 1035, 1024, 1031a Size 18½ in by 3½ in, written in the Bengali character

(*Jugili*), a large portion of a third copy of Jugalī's commentary on the *Anumana-lakṣaṇa*

1) Vol I Foll 33, paged 1-33 Eight lines in a page. The *Upādhvavadagranthara-hasya*, ends fol 33a

2) Vol II Foll 23, originally paged 34-56 (on the left side) Nine lines in a page The *Pakshatippani*, ends fol 56b

3) Vol III Foll 27, originally paged 57-83 Nine lines in a page The *Paramar-satippani*

4) Vol IV Foll 19, originally paged 84-102 Seven or eight lines in a page The *Keralanvayatippani* (ends fol 16, l 3, but without colophon), the *Keralavysatippani* (ends fol 19b) and the beginning of the *Arayatatippani* The writing on the first leaves is nearly obliterated [H T COLEBROOKE]

1922, 1923

1951 & 2013. Foll 61 and 155 resp, size 9½ in by 1½ in, nine lines in a page

Anumanamāyāśā?, a copious commentary on the *Jagadī* (ज्ञा^० दी^० च^० on the margin), by Arūpakhya Kṛṣṇa Dhaṭṭa See Hall's Index, p 35, no 14m Both volumes together contain only the commentary on a small part of the *Anumana*-section, the *Vyadhiarāna-dharmacchinna*, see fol 1-51 of the *Jagadī* in no 1917

Vol I begins नूले नन्विनि (*Dudhiti*, Calcutta ed, p 8, l 13) अनुमितिहस्तव्यवहारा, see the first cue from the *Jagadī*, सनात्प्रमेयं on l 5 The last cue वाच्यसादेति occurs on fol 11b, l 8, of no 1917 After the colophon इत्यनुमानमवधाय पंचलक्षणी समाप्त there are the following couplets

अवधारणार्थो नामिका मुक्तिकाशिका ।

यथासंज्ञादीनां नामिका मुक्तिकाशिका ॥ १ ॥

हतिं विना हतिर्मात्रं हतिर्मात्रं हतिं मुद्रम् ।

हतिरेव भगवत्पुं हतिरेव भगवत्पुं ॥ २ ॥

Vol II begins विषयज्ञाया विषयिरूपत्वे स्तिप्रसक्ति
रवेति दोषः. The last cue वाच्यत्वादिनेति occurs on
fol 51b, l 2, of no 1917 The colophon
॥ इत्यारोपाद्भूतमपद्विरचिता चतुर्दशलक्षमीमन्त्रा ॥
There are some verses on the last page the
beginning of which ॥ तयो नापगतसूया ॥

[J TAYLOR]

1924.

1308c Foll 38, size 12½ in by 4½ in,
10 or 11 lines in a page

"Nyayakrodapatalakhandā 2" (sic on the
first leaf), two different sets of notes on difficult
passages in the *Jagadīśi*. They may be identical
with two of the *Krodas* in Hall's Index, p 35,
nos lix-~~lxx~~, but as they are without any
special title, identification is impossible. That
they belong to the *Jagadīśi*, is evident from
the numerous passages of the *Jagadīśi* which
they quote and explain

1) Foll 1-10 This *Kroda* begins चरिक्कर
महकारि स च व्याप्तिपदधर्मत्वादिति तथा च व्याप्ति
पदधर्मताविशिष्टहेतुं निरूपयेत्यर्थः । न च तादृशहेतुरपि
न निरूपित इति वाच्यं पित्रोपपत्तिरूपेणेन पित्रि
हनिरूपयाम्यानायानेन प्राप्तत्वात् तेन हेतुना व्याप्ति
पदधर्मताविशिष्टहेतुना इत्यर्थः ।

2) Foll 11-10 A second copy of the same
Kroda, in the same handwriting

3) Foll 20-38 A second *Krodapatalakhandā*
different from the first It begins चय
सोपा (sic!) उपाध्याय (sic!) । तद्वयल्लभ्याभावाप्रतिनिधि-
कारे माध्याप्रतिपयोगिकाभावाप्रतिनिधिकारे प्रत्येकवाच्य-
कस्याने समपादितेन वाच्यत्वम् ।

[H T COLLEBROOK]

1925

2368a Foll 10, size 11½ in by 2½ in,
ten lines in a page.

Slokavyakhyā Anumanadidhiti-parikṣayā, by
Nyayaratnacāspati, son of *Vidyānārāyaṇa* it is a
commentary on a certain explanation of the
introductory complets of the *Didhiti*, this ex-
planation forming part of a commentary on
the whole *Didhiti* called *Anumanadidhiti-ga-
raṣṣi*. Perhaps it is the same work as no 171
in Hall's Index, p 34 For *Nyayaratnacāspati*,
see Aufrecht's Cat Cat, p 528 (*Rudra Nyā-
yaratnacāspati Bhattacharya*, son of *Vidyānārāyaṇa*;
Bhattacharya of Bengal, grandson of *Bhaṭṭa-
nanda*)

It begins श्री नम इत्यादिप्रोक्तस्यासाम्प्रदीयानुमान
दीधितिपरिच्छाया इत्यर्थः । तत्र हेतु मध्ये । दिक्षादी दिक्षात्
पदवाच्यी ।

It ends

विद्याविरामपुत्रस्य व्यावसायस्यतेरितम् ।

निर्मितिनिर्मित्वाधिपात्रमन्त्रं नानमम् ॥

Date of the copy संवत् १८३५ चर्षे श्वेद्वदि द्वितीया
गुरी ५० मधुसूदनलक्ष्मणगोपातनुविद्याधरेण लिखितम्
स्वार्थे पठाये च ॥ [GAIKAWAR]

1926

1072 Foll 173 (paged 1 and 11-212)
size 13½ in by 2½ in, six lines in a page
written in the Bengali character

Anumanadidhiti Prasāraṇi, a commen-
tary on the *Anumanadidhiti* of the *Didhiti* 1.
Mahānāṇḍya a *Nyaya Kṛishṇa* 11a *Siri ulhāṇḍya*
Bhattacharya, defective

Probably it is the same commentary as the
Tatracintamani-jakhyā in Hall's Index, p 30,
no xxxix

It begins विद्वमेति न च विद्वन् संयोगविज्ञेयं न
चाज्ञाज्ञेयं सर्वं नातीति चपमेतदिति वाच्यम् Foll 2-10
(orig pag) are lost

Date of this excellent copy शकाब्द १९२६

[H T COLLEBROOK]

The Alola, by Jayadeva

1927.

687 Foll 227, size 10½ in by 3½ in, eight, sometimes nine lines in a page, written by two different hands, a new hand setting in on fol 203

Anumanaloka, a commentary on the *Anumana* section of the *Tattvacintamani*, by the *Mahamahopādhyaya Jayadeva Misra*, who was instructed by his uncle *Hari Misra*. Another name of the author is *Paśhādharma*, in the first copy of the *Sabdaloḥa* (no 1930). See *Hill's Index*, p 38 no lxxvii

In *Rajendralala Mitra's Notices of Shr MSS*, vol iii, p 164, no 1190, the *Alola* is erroneously ascribed to *Gadadhara*

The commentary begins

अनुमानेनापानपरिचिततत्त्वावगमने
प्रमत्तो मे यद्यप्यहं परिहृयामि कलकम् ।*
तथापि श्रीगौरीपरिमुदभक्त्यभोगुणले
न भाना भक्तिदेव कथय किमशक्यं विमगति ॥ १ ॥
अनुमानपरिच्छेदे तद्व्यापिनामपरेष्वम् ।
पितृव्यहरिमित्रोपदेशो भाव प्रकाशयते ॥ २ ॥

प्रमथानकरमनुमानस्योद्दिष्टत्वात् (° उद्देशात् the second copy) तद्व्यापानकरमनुमानलक्षणं क्रियते इत्याह । अथेति ।

This copy leaves a good deal of the *Anumana* unexplained, ceasing with the sentence *सपञ्चानावेव हि व्यापक्य* ° (see the *Anumana* of the *Cintamani* in no 1870, fol 156, l 3). The commentary ends *अथ श्रीराधापत्तारी भिषगोरामाय देववाधिराजादिभिर्नन्देव* ॥

(Colophon इति श्रीमहाप्रोपाध्यायमहाप्रमथदेवकृता तद्व्यापिनामपरेष्वम् समाप्तम् ॥

[H T COLEBROOK]

1928.

1213a 1. H 118, size 11½ in by 1½ in, twelve lines in a page

1. a small and late, a second copy. It

• The first copy in no 1911 (252) is अनुमानेनापानपरिचिततत्त्वावगमने

explains a few lines more of the *Cintamani* than the first copy. The first words are तत्प्राज्ञोत्तमाद्यभावेन ध्वसात्मभवादित्यवधेयम् ॥

Date and name of the scribe सन् १७८९ समवे चापाद मुदि २ मुदी लिखितमिदं लाटुमहेन प्रभाकरसेनं पुस्तकं शुभम् ॥ [H T COLEBROOK]

1929.

956b Foll 74 (paged 1-78), size 9½-10 in by 3½ in, foll 1-11 fourteen to sixteen lines, foll 12-74 ten to twelve lines in a page

(*Anumanaloka*), a fragment. It has the curious colophon इति श्रीमहाप्रोपाध्यायमहिरामपरिचितमनुमानमिदं यत्नाम् (sic!) But the text agrees verbally with the *Anumanaloka* in no 1927. The last words are व्यापिनिच्छिद्येति ॥ व्याप्या सम संयुक्तमवापादिधूनादिना सयोगादिधूनाद्यधिकरणपर्यवसादि-संयोगरूपत्वात् । See the preceding copy, fol 76a, l 3. Fol 9 and fol 37, 38 (of the original paging) are lost, for the fol 9, which is in this copy, does not belong to this treatise, or is at least in the wrong place

[H T COLEBROOK]

1930.

592b Foll 115 (paged 85-100), size 11 in by 3½ in, foll 85-96 six lines, foll 97-131 seven lines, foll 132-160 eight lines in a page

(*Siddhānta*), *Jayadeva Misra's* commentary on the *Sādhahanda* of the *Cintamani*, an incomplete copy. The title, which was apparently not written by one of the three scribes of this copy, is इति श्रीदेवप्रमथपरिचिततद्व्यापिनामपरेष्वम् समाप्तम् ॥ See *Rajendralala Mitra's Notices of Shr MSS*, vol iii, p 170, no 1190, vol v, p 223, no 1907, p 291, no 1975

It begins

म माते श्रीमाने विषयमिदं यन्महादेव
सम्पदा नैवापारमिदमिदं निर्निमित्तम् ।
इत्याद्येनायमापि विना दिग्गतादिना
मप्यो वसन्तिनय चरन्तेरेव गतम् ॥ १ ॥

अपेति ॥ इहाय श्रुत्यस्तानन्तर्यवचनत्वेन तत्र चावधिने
नोपस्थितस्योपमाननिरूपणस्यैव प्राप्तत्वात्तस्य भिन्नत्वेन पास्तिती
(sic! भिन्नत्वोपस्थिति in the second copy) पञ्चमानाये
लट्प्रत्ययानत्वेन साधतयोपस्थिते शब्दनिरूपणे भिन्नसाध्य
समभिध्याहारवत्त्वस्य हेतुहेतुमद्भाषस्योपमाननिरूपणानन्तरं
प्रतिवन्धकनिहासापगमे स्वरस्य वा सगतिव गूच्यते ॥

The last words are स्वर्गकामसंनियोज्यकार्यवागको
न नु स्वर्गकामसंनियोज्यको ऽय वागकार्ये इति प्रथमांशस्यैवास्या
तान्त्वे विज्ञेयत्वादस्यपास्यातोपस्थावकका (sic!) भाषादिति ॥
They belong to the commentary on a passage
of the *Cintamani* beginning with *मलमपीति* (see
this word fol 198b, l 6), which occurs fol 320a,
l 4, of the first copy of the *Cintamani* (no 1869)

This fragment of the *Sabdalo* is about
the first half of the whole

[H T COLEBROOKE]

1931.

1675a Foll 95, size 9½ in by 4 in,
foll 1-87 twelve or thirteen lines, foll 38-95
nine or ten lines in a page

Sabdalo, a second, not complete copy. The
colophon is इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीनृपदेवमिश्रवि
रचित शब्दालोक समाप्तिमग्नम् ॥

After fol 50 about forty leaves are wanting,
the last cū before the omission, एककालोना इति,
occurs on fol 151b of the first copy (no 1930),
and the first cū after the omission, देवदेवेति
(see the *Cintamani* in no 1869, fol 316b),
occurs on fol 192b of the same copy

A second omission was caused by the care-
lessness of the scribe, who on fol 50a l 3,
left out as much as the three last leaves of the
first copy, and probably a few pages more.
The last words before this omission occur on
fol 197l, l 3, of no 1930, the first cū after
the omission, माताविशदोहि, is the माताविशगर्भ (o c)
on fol 320a, l 7, of the *Cintamani* in no 1869

The last words of this copy are इत्यपि निरस्त
सति प्रमादभेदेन गनकगवेषणादिति, but it may be that

this is not the real end of the *Alola*. The
last cūes refer to fol 405a of no 1869

Date of foll 40-95 सवत् १६२४ समर प्रायण
मुदी ५ : [H T COLEBROOKE]

1932.

956c Foll 33 size 10½ in by 4½ in,
twelve lines in a page

Sabdlokakanṣakodhara, a commentary on
Jayadeva *Mitra's* *Sabdalo*, by *Madhusudana*,
a small fragment, being the end of the whole
See Hall's Index, p 39, no lxxix

It begins एवमिदं मलमपीति पादानां विज्ञेयत्वा
नाचोपोद्धारस्यपि प्रथमांशो नृपति मूलः । उपायान्तरस्योः ।

It ends

मधुसूदनेन यत्नामीर्मात्रायापरागे(न) कृतः ।

मुचिरं मुखवतु मुनना[न]ालोके बयत्काद्वार ॥

The author is called *Thallura Madhusudana*
in the colophons of other MSS, see *Rajendralila*
Mitra's *Notices of Sr MSS*, vol v, p 83,
no 1764 (*Pratjaska*), p 225, no 1909 (*Inu*
mana) [H T COLEBROOKE]

1933

1230 Foll 206, size 11½ in by 4½ in,
nine lines in a page

Sabdahandamitragidhara, *Gaṇa* *lila*'s
commentary on *Jayadeva* *Mitra's* *Sabdalo*,
incomplete

See Hall's Index, p 10, no lxxix, *Ra*
jendralila *Mitra's* *Notices of Sr MSS*, vol v,
p 177, no 1861

The commentary begins

प्रत्यय गोपितमपिबन्धयत् पलायिदं पुरुषोत्तमम् ।

निगूढमपिमुकुते प्रथमांशोऽपि यथायथं भावम् ॥

संज्ञाप्रदाने बलम् मृगना म्यामिष्य ग्रन्था निश्चय
इति प्रविष्टावाक्यादेव संगतिरपि लब्ध इमाहायेति ।

Fol 83b ends the *Pramanyasadarahasya*, fol 85b the *Ahanthapūripakṣhalokarahasya*, fol 101b the *Alankṣagranthorahasya*, fol 103b the *Yogyatapurīpakṣharahasya*, fol 111b the *Yogyatagrantharahasya*, fol 120a the *Adhyatmapūripakṣharahasya*, fol 123a the *Asattigrantharahasya*, fol 140a the *Taiparyagrantharahasya*, fol 157a the *Saddantiyatarahasya*, fol 167b the *Utsannaprachannadarahasya*, fol 218a the *Vidhiadarahasya*, fol 238a the *Ajuranadaṣṭīraṣṭīpakṣharahasya* (almost illegible)

Date of the copy संवत् १७०९ (sic)

[H T COLEBROOKE]

1938

292 Fol 227, size 10½ in by 3½ in, 10-12 lines in a page

Anuminalokadarpana, a commentary on the *Anuminaloka*, by *Prāṇa Mahēśa**, a son of *Candrapati* and *Dīra*, and younger brother of *Mitāśa*, *Dhagarāṭha* and *Dimodara*, complete

This commentary, which is not mentioned in Hall's Index, covers also the second metaphysical part of the *Cintamani* and of the *Inuminaloka*

The *Anuminalokadarpana* begins चहेगादिनि (see *note* in the second copy of the *Inuminaloka*) स्वर्गगतिकपनम् इत्ययमनन्तरमित्यम्

Fol 1 ends the *Inuminalokadarpana*, fol 61a the *Ujjanirūpina*, fol 66b the *Pakṣatara*, fol 108: the *Yatirūpina*, fol 122a the *Ujjanirūpina*, fol 167: the *Ujjanirūpina*, fol 172 the *Ujjanirūpina*, and the *Ujjanirūpina*, fol 191: the *Ujjanirūpina*, fol 217b the *Kṛatirūpina*. Fol 218a is the

colophon प्रकृतो मोक्षरूपः अनुमानालोक्यास्या समाप्ता ॥ A last part, which has the colophon "Mokṣa tādā," comments on the text of the *Cintamani* itself. It begins

निर्मले हृदये मनो निषाय ।

यौगुदं नम दुर्वाधमप्यास्यानसाहम् ॥

इतः परं मूल्यास्या ॥ पुरुषार्थं पुरुषप्रपन्नं साध्यते सति पुरुषोद्देश्ये हेतुसम्पत्तीतिदिगिकल्पोपस्तुतत्वात्पुरुषस्यान्वयः । तत्किमिति ।

Towards the end the author gives the opinion of the *Vedantists* on *Mokṣa*, concluding with the remark इदं तत्संघेये पदेति तत्तत् लिखितं न हृदि युक्तिपुत्रावस्थितिगिरानुगतिरित्यादि ॥

The final couplets are

अनकपिपयन्मा राजन्मन्मानदां

महि ॐ श्रीं पद्मनाभस्तनूनाम् ।

चरचयदनुमानालोक्याप्त्य निर

प्रवर्तयत्यद्वयं द्रव्यं श्रीमहेश ॥

अथैव महादेशभगीरथपद्मोदरा मत्स्य पद्मोपास्याम् ।

(स)द्वयं निमित्तपानमोदी महोदरो विष्णुपदी महेश ॥

विभाव सुधियामर्षं अनुमानालोक्येष्टम् ।

योगोपादे महेशेन तस्याकारि समर्पयम् ॥

Date of the copy संवत् १६६३ राघवानाम संवत्सरे नाथनामे कृष्णपक्षे १ अनी पुष्यनक्षत्रे शुभयोगे शुभकर्णे तदिति पुस्तकं लिखितं ॥

d Tisudra Mitra

1939

786a Fol 121, size 10 in by 2½ in eight lines in a page

Cintamani, a commentary on the *Inuminaloka* of the *Cintamani*, by *Tisudra Mitra*, surnamed *Vijayakṣetra*, pupil of (*Jayakṣetra*) *Pakṣatara* *Mara*, who was his father's brother

In the beginning and at the end of this copy some words are nearly illegible

* In the colophon of a copy of the *Prāṇa Mahēśa* in *Ujjanirūpina* Notices vol. iv, p. 129, no. 151 the author is called *Śrī Mahēśa* *Prāṇa*.

† Last श्रीराघवपद्मस्तनूनाम् (Last *Śrī Raṅgapaḍma* *stano* *na*)

The last words are इतिभित्ताने अभिषारप्रसक्तिः
 परम्परानुसङ्गमाद्यन्तारिययवत्तान्त्वत्तुभ्यान्त्वत्तुभ्या
 भिषारिण सन्धानान्तिष्ठ कननं म्माह ।

Fol 22 does not belong to this copy

[H T COLLEBOOK.]

1934.

737 Roll 123, size 12½ in by 4½ in, twelve lines, sometimes thirteen lines in a page, written in the Bengali character

Pratibhāṭīśāhasya, a commentary on the *Pratibhāṭīśāṅga* of the *Śiśu*, two separate fragments. The name of the author does not occur in the manuscript itself, but according to an inscription on the first page (प्रवृत्तिविशद्वर्णनं ना०), its author is *Maṭṭaraśa*.

The manuscript begins निर्दिष्ट प्रारंभिकपत्र
 सप्तशतिकावली (१० भागना १०० १००) वृत्त मुद्रितपत्र
 मिर (प्रारंभिक or वृत्त) रूप बृहत् विष्णुदेव प्रारंभिक
 निर्दिष्ट प्रारंभिक The same beginning of Ma
 ti uranatha's Pratishat at Laxa, as in Rajen
 dralala Mitr's 'Notes of Skt MSS, vol iii,
 p 111, nos. 1109 and 1191

Fol. 29b ends the *Mangalarāśasana*, this is the only sub-creation in the first portion of this volume, which ends fol. 36a (मङ्गलारश्नसिद्धिः). The second portion has its own original pagination from १ to ३९. On the first leaf end *Iratī apar ratva'iraharaja*, fol. 44b, *Dutīrat j'atira'sayya*, fol. 42a, *Pramajura pakharatraya* fol. 57a, *Praṇavara laraharaja*, *pramalakharaharaya*, fol. 113a, *Pratvalakharaharaja* as a'la'latyurcapal'iraharaya fol. 130a, *Pra lakharaharaja* as a'la'latyurcapal'iraharaya fol. 130a, *Pra lakharaharaja* as a'la'latyurcapal'iraharaya fol. 130a.

[H. T. COURTNEY]

1935. 1936

3051, 3052 Full 73 and 100 resp , size
11 1/2 in by 4 in , ten lines in a page

Arumana Paśāḍi ara-Miśraṇāṭi, a commentary on the *Anirvanatā*, by Maṭṭharanāṭi, incomplete. The title is only given on the second page of the first leaf (*Paśāḍi aramāṭi araṇāṭi*) and in the marginal notes १० १० १० or १० १० २०. See Weber's Catalogue (Berlin, 1853), p. 201, no. 671.

Vol I The *Upaniṣads*, begins उद्देशान्ति
सदस्यविषयम् इत्युपनिषत्सु ॥

Vol. II The *Pañcāṅga* (ends fol 7a), the *Parimāṇa* (fol 29), the *Tīrtirānirūpaṇa* (fol 52a), the *Viruddhānirūpaṇa* (fol 96b), the *Satyāyājñā* (fol 107a), the *Hevalāṭaka* (fol 122a), the *śūdrakalanirūpaṇa* (fol 128a), fol. 147b the *Iskaraṇa*. The last words are
 धर्मनमोः कायैरहिते क्षत्रोपपन्नस्यापवाद इति ज्ञेयम्
 [J. R. BALLANTYNE]

1937.

45L. Foll 238, size of in by 4 1/2 in.
12 or 13 lines in a page

Satilahol wai atia, a commentary on Java
dwa Mura's *Satilahola*, by Ma'ururu's
Turkayaga See Hall's Index, p 40, no 1000,
Weber's Catalogue (Berlin, 1833), p 202, no 670,
Bajendralda Mitra's Notices of Skr MSS,
vol. II, p 270, no 1013

The copy is incomplete at the end

The introductory couplet and the subdivisions in the commentary are nearly the same as in Mallarén's *Saṭ Samantpāṣaḍ*.

The commentary begins

कुम्भारपुरेण वृत्तमन्त्रादी दत्तवृत्तमन्त्रः ।
 मन्त्रवृत्तमन्त्रादीनां धातुका विषयवृत्तमन्त्रः ।
 धीमन्त्रा मन्त्रानामन्त्राणां धीमन्त्रः ।
 धीमन्त्राणां धीमन्त्राणां धीमन्त्रः ।

निर्विघ्नायैषां सारं प्रसन्नमात्रिकामतया कृतं भगवन्नोत्तरम् ।
मङ्गलं प्रियेन्द्रियैः सादृशं निरुपाति । न ज्ञानं इति ।

* *La, M* = *La* = *La* = *La*, which is the method

Fol. 83b ends the *Prāmāṇyavādarahasya*, fol. 85b the *Ākāṅkshāpūrvapakṣālokarahasya*, fol. 101b the *Ākāṅkshāgrantharahasya*, fol. 103b the *Yogyatāpūrvapakṣarahasya*, fol. 111b the *Yogyatāgrantharahasya*, fol. 120a the *Adhyāhārapūrvapakṣarahasya*, fol. 123a the *Āsattigrantharahasya*, fol. 140a the *Tātparyagrantharahasya*, fol. 157a the *Śabdānityatārahasya*, fol. 167b the *Utsannaprachannavādarahasya*, fol. 218a the *Tidhivādarahasya*, fol. 238a the *Apūrvavādapūrvapakṣarahasya* (almost illegible).

Date of the copy: संवत् १८११ (sic!).

[H. T. COLLEBROOKE.]

1938.

282. Foll. 227; size 10½ in. by 3½ in.; 10-12 lines in a page.

Anumānālokadarpaṇa, a commentary on the *Anumānāloka*, by *Thakura Mahesha**, a son of *Candrapati* and *Dhīrā*, and younger brother of *Mahādeva*, *Bhagiratha* and *Dāmodara*, complete.

This commentary, which is not mentioned in Hall's Index, covers also the second metaphysical part of the *Cintāmaṇi* and of the *Anumānāloka*.

The *Anumānālokadarpaṇa* begins: उद्देशादिति (see additā in the second copy of the *Anumānāloka*) स्वसंगतिरूपं न प्रत्ययान्वयविशेषः

Fol. 8a ends the *Anumānāloka*, fol. 61a the *Upādhinirūpaṇa*, fol. 66b the *Pakṣatānirūpaṇa*, fol. 108a the *Viśākhānirūpaṇa*, fol. 122a the *Arayānirūpaṇa*, fol. 167a the *Īśānānirūpaṇa*, fol. 172b the *Āśānānirūpaṇa*, and the *Satpratiśāṅka*, fol. 191a the *Īśānānirūpaṇa*, fol. 217b the *Kāśānānirūpaṇa*. Fol. 218b is the

colophon: प्रवृत्तौ मोक्षरूपः ॥ अनुमानालोक्याख्या समाप्ता ॥ A last part, which has the colophon "*Mokṣa-rūpa*," comments on the text of the *Cintāmaṇi* itself. It begins:

निर्मले हृदये मनो निपाय . . . ।

यस्यैव नम दुर्बोधमप्यास्यान्नाहम् ॥

इतः परं मूल्याख्या ॥ पुरुषार्थः पुरुषप्रपन्नः साध्यत्वे कति पुरुषोद्देशः ॥ हेतावप्यनोतादिप्रकृत्यदोषमुत्तरादुपेक्ष्यामहाह । तत्त्विति ।

Towards the end the author gives the opinion of the *Vedāntists* on *Mokṣa*, concluding with the remark: तदेतत्संक्षेपेन वेदान्तिमतं लिखितं न हृषीकेशुतिपुराणमृतिगिरानुगिरान्नादिति ॥

The final compleats are:

जनकविषयवन्मा रावसम्मानपात्रं

सहि ०००० श्रीते चन्द्रमालनूतः ।

चरचपदनुमानालोक्याध्याय निर-

प्रपत्तितत्त्वद्वयं दृष्टेयं श्रीमहेशः ॥

उद्देशः महोद्देशभगोरपद्योदानोद्देशः यस्य वयोमुपान्यासः ।

(स)दृष्टेयं निमित्तपानवोषां महोद्देशो विद्युत्परी महेशः ॥

विषयः सुविषयार्थं अनुमानालोकदृष्टेयम् ।

श्रीमोपादे महेशेन तस्याकारि सन्नेयम् ॥

Date of the copy: संवत् १९६३ रावनाम संवत्सरे शपमाने कृत्वापद्ये १ अर्नी पुष्पनयन शुभयोगे शुभभरते इति पुस्तकं लिखितं ॥

d. *Vāseṣa Mīra*.

1939.

786a. Foll. 121; size 10 in. by 2½ in.; eight lines in a page.

Cintāmaṇiśā, a commentary on the *Anumānāloka* of the *Cintāmaṇi*, by *Vāseṣa Mīra*, surnamed *Ngāyāśāntāntāra*, pupil of (*Jayaleṇa*) *Pakṣāntāra Mīra*, who was his father's brother.

In the beginning and at the end of this copy some words are nearly illegible.

† Real श्रीमोपादेयसंज्ञकः (Prof. Albrecht's correction).

* In the colophon of a copy of the *Pratyakṣa-Mānāloka*, in Rāj. Mitra's Notices, vol. iv. p. 127, no. 151, the author is called *Śrī Mahāśaṅkara*.

The commentary begins

ढकीसुभे निजतनुप्रतिविम्बितेन

सद्यो विरोधिपलितप्रमिश्रिततय (?) ।

लक्ष्म्या सरतु (?) रतिकवल्लिमपराया (?)

सोऽनालिका मपरिपो. परिहासवाच. ॥ १ ॥*

जयदेवपुरीषाचि मे केचिद्दोषदर्शिनः ।

प्रयोधाय नया तेषां दोषनिर्णयो भविष्यते ॥ २ ॥

तर्कनपीते सर्वे. कति न भवन्तीह पक्षिर्जनन्या. ।

याचाविचारद्वया विरला. पुनरपि विद्वांस. ॥ ३ ॥

प्यामीति ॥ अथ हृन्मन्मन्त्राः । 'अथाप्येतावच्छेदकभेदे ऽपि तस्य आधुनेन मत्तपरामर्शे ऽपि व्याप्तिविशिष्टपदार्थबोधे ऽपि तदुपपत्ते ॥

The final colophon is इति श्रीन्यायविद्वान्-
साराभिन्नमित्रवैयस्यपरमिषाधनुष्युक्त्यायविद्वान्साराभिवसु-
देवनिप्रपितरचितानां चिन्तामणिटीकाया . . . सहितोऽत्र-
रूपशिल्प्यो समाप्तमगम् ॥ कात्यायनपरमेश्वर (sic) मुनेन
मुकुन्ददेवेन लिखितमिदं पुस्तकं संपूर्णम् ॥

[H T COLEBROOKE]

e Ruedatta

1940.

805 Foll 275 (originally numbered 1-41 and 52-283), size 10½ in by 2½ in, foll 1-6 ten lines, foll 7-11 eight to six lines, foll 12-14 five lines, foll 15-275 six lines in a page

Tattvacintamanipraśāsa, a commentary on the *Tattvacintamani*, by Ruedatta, son of Deraṭṭa and Renuka, brother of Saṭṭidatta and Maṭṭidatta (see the final couplets of the *Saṭṭapariśeṣa* in no 1947), pupil of Jayadeva, of Sōḍrapura—Hall's Index, p 30, no xxxviii

The *Pratyakṣhapariśeṣa* The subscription is इति श्रीमोक्षरूपसंग्रहमहाशेषाचार्यरुद्रप्रवि-
रचिते तत्त्वचिन्तामणिप्रकाशे प्रथमपरिच्छेदे समाप्तः ॥

See Rājendralala Mitra's Notices of Skt MSs, vol iv, p 126, no 1515

* The reading of it is complete, especially in the third and fourth folios, is very doubtful

The first fifty-one leaves of the beautiful original copy are lost, they have been replaced by forty-four leaves in a more recent handwriting

The commentary begins†

कृष्टोत्तरपदपदाङ्ककृतान्तरालम्

उत्तालनि. अक्षितनुवचनोपरासम् ।

इहोऽस्मद्भागवि विभित्तनोस्तनुतु

सुप्त रुपा शयनमोक्षि शिव शिवाया ॥ १ ॥

सपीय रुचिदत्तेन जयदेवात्मजगुरो ।

चिन्तामणौ ग्रन्थमणौ प्रकाशोऽयं प्रकाश्यते ॥ २ ॥

प्रारक्षितप्रतिवन्धकविश्रयिषात्राय कृतं नमस्तारं शिष्यशि-
ष्याये निष्प्राप्ति मुखातीत इति ।

Date of the ancient part सप्त १६३९ कार्ति-
कविदि १० शनिवाररे ॥ [H T COLEBROOKE]

1941.

889 Foll 158, size 10½ in by 2½ in, foll 1-10 and 21-33 eight lines, foll 11-20 and 34-158 ten or eleven lines in a page, written on yellow coloured paper

Tattvacintamanipraśāsa, the *Pratyakṣha-*
pariśeṣa, a second copy

Evidently foll 1-11a, 1 c, and foll 21-33 were not written by the same writer who wrote the main bulk of this volume

[H T COLEBROOKE]

1942.

2535 Foll 156, size 10½ in by 1½ in, foll 1-109 ten lines, foll 110-156 eleven lines in a page

Tattvacintamanipraśāsa, the *Pratyakṣha-*
pariśeṣa, a third copy

Foll 16-83 are much injured by insects

Date of the copy सप्त १६३९ चर्धे मार्गशीर्षमासे
शुक्लपक्षे चतुर्थ्या तिथौ शुक्रदिने लिखितम् ॥

[GAIKAWAR]

† The faults in this copy have been corrected by the help of the other copies.

1913.

1244 Foll 205, size 10 in by 3 in, f. II 1-137 and 193-205 eight lines, foll 138-192 nine lines in a page

Taittirīakumamipralāṣa, the *Pratyākṣa-pariccheda*, a fourth copy

[H T COLEBROOKE]

1941

282 Foll 95, size 10½ in by 3 in, eight lines in a page

(*Taittirīakumamipralāṣa*), about the first half of the *Inumana* section. The beginning is wanting,* for the first four leaves contain the beginning of the *Inumana* *śloka*. The *Prālāṣa* begins fol 5, in quite the same writing and on quite the same yellow coloured paper. The first words are *हे षट्मासगोचराग्ने तन्मन्त्राहं यन्मयं प्रतिषम्यन्तामुपगमायमि*. That it is the *Prālāṣa* and not any other commentary, follows only from the inscription on the title page *विंशतिलिटीकाहृषिदक्षि जनुमानसहस्य व्याप्रिपादहस्य(mel)*. The first four leaves bear the marginal note *च० च०*, all the other leaves *वि० च० म०*. The last quotation from the *Uitiman* is *इतरस्येति* and the last words of the commentary are *ननु यथा भावव्यवहारहेतुर्पदे चडाभायव्यवहारहेतुरपि न च*

[H T COLEBROOKE]

1945

108 Foll 232 (paged 115 316), size 9½ in by 3 in, six lines in a page

Taittirīakumamipralāṣa, the *Anumana pariccheda*, incomplete. To all appearance a first volume, paged 1-114 and containing the first half of the *Anumana pariccheda*, is lost. The

writing is the same as in the ancient part of the preceding manuscript

It begins *नमिति चेत् । न मनस एव तत्कारणं तत्संभवात् । तथापि किं विनियमकमिति चेत् ।*

[H T COLEBROOKE]

1916, 1947

534 & 535 Foll 318, size 9½ in by 2½ in, 7 or 8 lines in a page

Taittirīakumamipralāṣa, the *Sāḍa pariccheda*

This section begins *उपमानस्य शक्तिव्याहृत्येन शब्दोपनीयताप्रतिष्ठापनार्थं शब्दो निरूप्य इत्याह । चयेति ।*

It ends

मन्त्रं स्थापयन्नुभया मुक्तनीपहार-

संभाषमाचाराया कृत्वासादृष्टा ।

अभ्यर्चये कृत्रिमिवा कृत्रिमो भयम्

मेतत्पुत्रा ननु दुःशा परितोत्पन्नम् ॥ १ ॥

योन्येवद्वन्द्वमयो विनयोवगुद

चोरितुकापिपल्लगभेपुटोपमात् ।

योन्यिद्वन्द्वमितिद्वन्द्वमहोदयो य

आ शुं चकार हृषिद्वन्द्वकृती प्रकाशम् ॥ २ ॥

Date of the copy संवत् १९०८ (A.C.) मन्वे चापादपदि हकारादयो कृष्णपत्रे मनीषामने इदं पुस्तकं लिखितं केसवपादे प्राचय लिखायितं ।

The *Taittirīakumamipralāṣa* in *Rajendralala Mitra's Notices*, vol viii, p 27, no 2075, which is ascribed to *Rucilatta* in *Aufrecht's Cat Cat*, p 217, is a different work (perhaps the *Manyalola* or *Uitamanipralāṣa* of *Jayadeva*, mentioned by *Rajendralala Mitra*, *Notices*, vol iv, p 126, no 1545)

[H T COLEBROOKE]

f Mathuraṇ the Tarkaragisa

1948

1340a Foll 248, size 12 in by 4½ in, 10-12 lines in a page

* See the introductory couplets in *Rajendralala Mitra's Notices* vol iv, p 127, no 1546

Anumanantatthacintamanatippani, a commentary on the *Anumanalanda* of Gaṅgeśa's *Uttamani*, by Mathuranatha Tattavajña, and hence called *Mathura* (see the second copy). Some of the colophons gave us the special title *Anumanaparecheda* (or *Ihanda*)*rahasya*.

See Hall's Index, p 29, no xxxiii, Auchincloss's Oxford Catalogue, p 241, nos 500-502, Rajendralala Mitra's Notices of Skr MSS, vol 1, p 28a, no 495, vol iii, p 108 no 1153. The introduction is not quite the same in the different copies.

The *Upadhi* section is wanting in this copy. The commentary begins

न्यायानुधिकृतसेतु हेतु श्रीरामसिद्धयन्त्रे ।

तत विभुवनगीत तर्कालकारनादयन्त्रा ॥ १ ॥

श्रीमता मधुरापातकैयागीशपीमता ।

विशदीकृत दर्शने द्वितीयमणिमहिका ॥ २ ॥

आन्वयिकीयवैयर्थ्यवत्तु कथाश्वैरव्ययन पिनायि ।

मदुक्तमेतत्प्रतिपत्ति धीरा निशुद्धव्यापनमात्रमुद्धम् ॥ ३ ॥

यद्यपीदं बहुषु बहुभिर्बहुधा चर्चितं तत्र त्रायते च केचिन्नामाचारो हेत्वाभासान्न तत्रापि तद्वान्नास्त्यनित्यत्वस्योपाधेयं कदाच यदुत्तरकृतकेतयल्लिख्यमात्रावर्कं (प्रदायिकं?) यातो व्यानोहायेन केचल मयान् भवतीति सर्वार्थनिपुणया सत्तर्क्या मूलव्याख्यानाय च समस्तं परं निबन्धः । प्रसङ्गं निरूपितं विद्वान्निगुमानं निरूपयाम्यस्य शिष्यावधानाय प्रतिज्ञानीते प्रत्ययानन्दविद्यादिना °

The following subdivisions are marked in this copy *Pratyanayajalalasya* (ends fol 11b), *Anumanalalandarajanya* *Typtu jalalasyam* (begins अनुमानप्रामास्यं निरूप्य, ends fol 63a), *Typtu jalalop jalalasya* (begins व्याप्तिसङ्गं निरूप्य परमस्तिरिक्तरूप, ends fol 85b), *Samayajalalal nirajanya* (begins प्रसङ्गसंगत्या व्याप्य, ends fol 102a)°, *Jalalajalajalajalalalalajanya* (begins

* Here is the omission of the *Ujjvalarajanya* it begins प्रसङ्गसंगत्या उपाधि, only a few words more are written.

व्याप्तिं निरूप्य पद्यता, ends fol 107b), *Palshata rahasya* (begins सिपाययिषा विशिष्टेति, ends fol 110b), *Anumanaparechedarahasya* *Paramarsa grantharahasyam* (begins अनुमितिहृषैककाये, ends fol 139a), *Kevalananyagranthe Puriapalsharahasya* (begins समान्यतः सपरिकरमनुमानं, ends fol 144b), *Kevalananyagrantharahasya* (begins वृत्तिरिति, ends fol 147b), *Vyavirel isiddhantararahasya* (begins चसत्तप्य इति, ends fol 151b), *Savyabhicarapūrvapalsha* (begins केवलानन्यादिहेतुक, ends fol 194b), *Savyabhicarasiddhanta* (begins दूषणी, ends fol 195a), *Siddhantarapūrvapalsharahasya* (begins ननु अनुपसंहारोपायादय, ends fol 196a), *Siddhantaragranthatippani* (begins विषयेति, ends fol 195b), *Asudhantanyapuriapaksharahasya* (begins प्राचीनवन्ते, ends fol 197a), *Asudhantanyatippani* (begins अथोपपत्तयुक्तिरिति, ends fol 198a), *Viruddhapuriapaksharahasya* (begins चसदिति, ends fol 205a), *Viruddhagrantharahasya* (begins साध्यापकेति, ends fol 208a), *Saipratipalshapūrvapalsharahasya* (begins समानवत्, ends fol 210a), *Saipratipalshagrantharahasya* (begins यद्यपि साध्य, ends fol 218b), *Heityabhicarahasya* *Asiddhigrantharahasyam* (begins तथा च व्याप्ति, ends fol 232a), *Vadhapuriapaksha* (begins साध्य इति व्याप्तिरनित्ये, ends fol 240a), *Heityabhica*, the last part (begins यथोक्तवय, ends fol 248b).

Fol 118 of the original paging is lost. Date of the copy श्रीसंवत् १८५९ त्रिति चद्वर (sic) सु १३ चार सोवार पुस्ततिथी ॥

[H T COLEBROOKE]

1949

1815. Fol 126 (1-129), size 9½ × 2 in by 1-4½ in (the leaves are folded together), 24 lines in a page, written in the Bengali character, on yellow coloured paper.

† The other copies have उपाधि instead of व्याप्ति, but in this copy the *Ujjvalarajanya* section is wanting.

Anum nāgarīcā lalāṣya a second, in complete copy of *Mithurānitha's* commentary, being only the first half of the whole. But it has the *Uj jhira lalāṣya* (fol 80b-109b, the *Uj jhira lalāṣya anupurāṣya* ends fol 91t, the *Uj jhira manyalāṣya anupurāṣya* fol 103v). The last words of this volume are হেঁদী পান্ডিত্যকারকপদানকরং যিনি, they belong to the *Par māsagrāntī lalāṣya*, which begins fol 110r. After fol 17 three leaves are lost (18-50 of the paging). Marginal notes, as অদ্বৈতপুত্রী (i.e. *Uj jhira pūreṇjālāṣya-Mithurā*) etc., point out the single subdivisions.

[H. T. COLEBROOK]

1050-1052.

1034b, 1040, 989a. Fol 61, 17, and 117 resp., size 17-17½ in by 3 3½ in (the leaves are folded), written in the Bengali character, eight lines in a page.

(*Anum nāhāṇḍarāṣya*), a third copy, nearly complete. The right order of the single parts is entirely confused, we give them as they ought to be placed.

Fol 9-27 of the first volume belong to a copy of *Jagadisa's* commentary on the *Uddhā*.

Fol 70a, l 6-87b of the third volume belong to a copy of *Jagadisa's* commentary on the *Cintamani*.

1) Vol I, fol 1-8 (orig 1-9, fol 7 is lost). The *Pramanyatadarāṣya*, the first section of the *Anumanarāṣya*.

2) Vol II, fol 1-47 (orig 10-56). The *Vyaptipurāṣya aksharāṣya* and nearly the whole second part of the *Vyaptināda*.

3) Vol I, fol 41-46 (orig 57-63). The last five lines of the *Vyaptinadarāṣya*, the whole *Vyaptigrahopayapurāṣya* and three lines of the *Vyaptigrahopayāsiddhanta*.

4) Vol III, fol 1-9 (orig 61-72). The last part of the *Vyaptigrahopayāṣya*, without the beginning (see the preceding fragment) and the end (see the following fragment).

5) Vol I, fol 47-77 (orig 73-82). The last line of the *Vyaptigrahopayāṣya* and the two *Samanya* parts. The *Sāṅkhya pūreṇjālāṣya* ends fol 55a (orig 81a).

6) Vol III, fol 10-38 (orig 81-112). The *Uppālī* sections. The *pūreṇjālāṣya* ends fol 20a, the *Uppālī manyalāṣya anupurāṣya*, fol 32a.

7) Vol III, fol 39-68b (orig 113-142). The two *Palāṣya* sections (end fol 15a, the *jū pa* ends fol 12b) and the two *Paramarsa* sections (the *jū pa* ends fol 51a).

Fol 15 and 16 (orig 119 and 120) are misplaced.

8) Vol III, fol 68b-76a (orig 142-150). The *Kēśalīnāṣya* (the *pu pa* ends fol 73l).

9) Vol I, fol 58-61 (orig 140-153). The *Kēśalīnāṣya*.

10) Vol III, fol 83-103b (orig 156-181). The two *Sāyabhicāra* sections. The *jurāṣya* (ends fol 98a) is the same as in the first copy, but the *Sāyabhicāragrantha* comprises also the two *Sāṅkhya*, the two *Asāṅkhya* sections and the *Anuśāṅkhya* of the first copy.

11) Vol III, fol 103b-109a (orig 181-187). The *Virūḍḍāgrantha*, the *pu pa* ends fol 106b.

12) Vol III, fol 109a-117 (orig 187-189, the last six leaves are complementary). The *Satpratyalāṣya anupurāṣya* incomplete. The *pūreṇjālāṣya* ends fol 110b.

Fol 111b, there is a note to the last but one line. সব কিয়ন্তি পদাণি যিনিহানি. The last

word before the omission in हरिश्चन्द्रावस्थेति (see fol 211b, l 2 in no 1948), the first words after the omission are व्यासोति व्यासिपद्यपमैत^०, it is the beginning of the *Asaddhigrantharahasya* (see fol 218b, l 9 in no 1948)

Foll 112 and 113 are mere fragments, but foll 114-117a bring in nearly the whole omission, fol 114 begins सत्यतिपद्यविचार^०, fol 117a ends प्रतिपद्यकतापामवच्छेदकत्वादित्ये (see fol 216b, l 8 in no 1948)

13) Vol I, foll 28-39 (orig 200-311) The *Hetvabhāsagrantharahasya*, incomplete in the beginning Fol 28b ends the *Asaddhigrantharahasya*, to which only the first page of this fragment belongs (begins पार्थिकत्वात् अर्थे^०, see fol 231a, l 5 in no 1948), one line of the beginning of this section is at the end of the preceding fragment The *Baḥupūrvapāśha rahasya* ends fol 33b Colophon इति महाप्रहो पाप्मायप्रोमपुरातापमर्कपामीशमहापायैरिषितामुनाममूढ दिव्यशी समाना ॥

Date of the copy शकाब्द १६२३ ॥

[H T COLEBROOKE]

1953.

1813 Foll 82, size 12½ in by 1½ in, 10-12 lines in a page

Contimanṣippaṇi Māthuri (वि० टी० मा० च० on the margin), the *Vyūṭtirahasya*, incomplete The *Vyūṭtipūrvapāśharahasya* ends fol 25a The last words are अनुमितमुदयात् तादात्म्यादि पुनरिति [J TAYLOR]

1954.

417 Foll 396, size 12 in by 3½ in, 7-10 lines in a page

Sābdamanirahasya, a commentary on the *Sābdahārṇava* of the *Tattvacinṭamani*, by Maṭṭarāṭha Tārāraja See Rajendralala Mitra's Notices of MS, vol 1, p 207, no 367.

The commentary begins •

कुचित्रापरपुटेन पूरपन्

वशिका प्रचलदमुल्लिखन्ति. (cp no 1937) ।

मोहयन्त्रिलवामलोचना

षातु को अयि नवनीरदसवि. ॥ १ ॥

न्यापासुधितमेतु हेतु श्रीराममखिलसंपन्नः ।

ततः त्रिभुवनगीत त्रैकाल्यकारमादराधत्वा ॥ २ ॥

श्रीमहा ननुपातापतर्कपामीशपीमहा ।

पिशङ्कोक्त इत्येते मुनीराममिषिज्ञा ॥ ३ ॥

आनीयिकीपश्चित्तमच्छलीपु सतादयैरध्ययनं विनापि ।

मदीयनेतस्तिरिचय्य शरीरा नि शङ्कनप्रापननातनुध्वम् ॥

प्रत्ययतिप्रमासचयं निरूपितम् इदानी चरमप्रमाणं शब्दो निरूप्यो यो ज्ञ शिष्यापथानाय प्रतिजानीते । अथेसादिना ।

Fol 81a ends *Sābdapārvacchedarahasya* *Pramayavadarahasyam*, fol 89b the *Alankāshapūrvapāśharahasya* (the same title occurs fol 116b), fol 141b the *Yogyatipūrvapāśharahasya*, fol 160a the *Asattigrantharahasya*, fol 186a the *Tatparyagrantharahasya*, fol 203b the *Sābdantyaṭīapūrvapāśharahasya*, fol 211a the *Sābdantyaṭīagrantharahasya* (the same title occurs fol 218a), fol 233b the *Ucchannapracchannarahasya*, fol 321b the *Yadhnada*, fol 338b the *Apurvavāṭīapūrvapāśharahasya*, fol 355a the *Puravadarahasya*, fol 361a the *Karyamutatāṭīpūrvapāśharahasya*, fol 377b the *Karyamutatāṭīpūrvapāśharahasya*, fol 393a the *Karmadharaya*, fol 395b the *Nayasamāsa* (नमः)

Date of the copy संवत् १९५५

[H T COLEBROOKE]

1955.

1038 Foll 55 (and one *Kroḍapātra* after fol 15), size 18 in by 3 in, eight lines in a page, written in the Bengali character The leaves are folded together

(*Sābdamanirahasya*), a second copy, incomplete It contains the *Alankāshagrantharahasya* (ends fol 17b, the *pūrvapāśha* fol 7a), the

Jagat grantharalasya (ends fol 30a, the *Jirapalsha* fol 22a, the *Asattigrantharalasya* (ends fol 30a), the *Tatjaryagratha* (ends fol 55t) See foll 81a-186a in the first copy

The volume begins प्रमद्वारादाहृति निरूपयितुं
युक्तं यथा वेति ।

The title given to this volume on the first leaf, व्याख्यासहस्राक्षरविधि (in Dev char), refers only to the last section

[H T COLEBROOKE]

1956.

1310b Foll 103 (219-353), size 12 in by 1½ in, foll 1-26 eleven lines, foll 27-47 (by another hand) ten to thirteen lines, foll 48-100 (by a third hand) ten lines in a page

Pramanyavilārahasya, according to the marginal notes चि० दि० (री०) मा० प्र० (मा० प्रान०) and the inscription on the verso of the last leaf चिन्तामणिमुलटीकाप्रामादालयारण, perhaps a part of *Mathuranilāha's* commentary on the *Cintamani*, from the first chapter

It begins

मद्वलस्य सफलस्य अथस्याय मोक्षमाधनीभूत (sic) भूत
the second copy) तत्त्वज्ञानप्रकाशविषयो स्वीयग्रन्थोपादा
यक (sic) ० हानक) प्रदीप्ति मोक्षमाधनीप्रभूततत्त्वज्ञानकल्पना
न्यौद्यिकप्रतिपादितप्रतिपादकत्वेन हेतुना मोक्षमाधनीभूत
तत्त्वज्ञाननक्षत्रा स्वीयग्रन्थस्य (प्र)तिपादयितुं तादृशहेतुवत्
स्वीयग्रन्थस्य दीयति ॥

Fol 279b ends *Pramanyavadaralasye Jī ap
tirudapuripalsharahasyam*, fol 308b *Jī apti
vadaralasyam*, fol 334a *Utpattivadaralasyam*

[H T COLEBROOKE]

1957.

1517e Foll 26, size 10½ in by 4½ in, 14-17 lines in a page, written in the Bengali character

Pramanyavilārahasya, a second copy, but only the two *Jīaptirada* parts

[H T COLEBROOKE]

g Some fragments

1958.

765c Foll 24 (numbered 27-30), size 10½ in by 3½ in, ten lines in a page

(*Cintamanisūla*), a fragment of a commentary on the *Anumanakhaṇḍa* of the *Cintamani*, containing the *Arayavaraśya* (see the Catalogue of the *Cintamani*, p 14 sqq)

The abbreviation of the title on the margin is मन or मना, once यदा and twice य or य

It begins, केवलान्वयादिहेतुकादुमाननिरूपणानन्तरं
न्यायदिनिरूपणे समसंगतत्वज्ञाननिर्मासार्थं संगतिं प्रदर्शयन्
शिष्यावधानाय प्रतिज्ञावोक्ते तच्चेत्यादि०

It ends with the couplet

किंचिदपि निरुद्धं चेदुक्तं देवप्रज्ञानया ।

ज्ञानेन युक्तव्येति तत्र यत्तत्त्वं मनोविधिः ॥

Note of the possessor लिखायत भारद्वाज
मगधपतेन [H T COLEBROOKE]

1959.

868e Foll 3, size 11½ in by 4½ in, 15-17 lines in a page

Paścalāśhanikroda, notes on the *Paścalaśhani*, a chapter in the beginning of the *Anumanakhaṇḍa* of the *Cintamani*, perhaps identical with no xlv in Hall's Index, p 32

It begins यस्यमार्गं पञ्चलक्षणं योषधम् । साध्या
पञ्चेदकसंयन्त्रेण साधयता युक्तिं प्रति येन संयन्त्रेण सम्प्रकारक
ज्ञानं प्रति यन्त्रक तेन संयन्त्रेण साध्याभावाधिकरणत्वं निव
क्षितम् । [H T COLEBROOKE]

1960

969b Foll 76a-87b (originally 150-161,

but corrected into 15½-165), size 17½ in by 3½ in, eight lines in a page, written in the Bengali character

(*Anumana-Mayūha*), the *Atayaramūlatippani*, a commentary on the *Atayara* section of the *Ontamani* (pp 51-59 in the printed text), by Jagadisa Tarhalamīra. The commentary begins प्रसङ्गादहं ह्येति तद्विषयमनुमानं

See Hall's Index, p 38, no lxxiv

[H T COLEBROOKE]

5 *Nyayasiddhantama-jari*

1961.

1038b Foll 46, size 9 in by 4 in, foll 1-8 and 10-16 ten lines, foll 4-9 eight lines in a page

Nyayasiddhantama-jari, an elementary treatise on the *pramanas*, in four *parichehas*, by Janakinatha Sarman, in the colophons always called *Bhattacharya Oudhamam*. It begins

प्रथमं परमानन्दं ज्ञानबीजापराधेन ।

त्रिपते सुखिमुक्ताभिर्योयमिद्वान्तमन्त्ररी ॥ १ ॥

इह निखिललीकविनीयमुपपद्यते मनोयथकामनसह ज्ञानमामनन्ति । तच्च प्रमाणाधीनमिति प्रमाणं निरूप्यते । तच्च प्रमाया करणं प्रमाणम् । प्रमा च चर्चायां अनुभव (read यथायथा अनुभव) ।

The second, or *anumanaparicheha*, begins fol 12b

अपानुमानं निरूप्यते । तच्चानुमितिकरणमनुमानम् । अनुमितिरनुमानमनोमनुभवसिद्धी जातिविशेषः ।

The third, or *upamanaparicheha*, begins fol 20a

अपोपमानं निरूप्यते । तत्रोपमितिकरणमुपमानम् । उपमितिरनुमानमनोमनुभवसिद्धी जातिविशेषः ।

The fourth, or *tadbaparicheha*, begins fol 21b

अथ शब्दो निरूप्यते । तच्च शब्दप्रामितिकरणं शब्दः । शब्दश्च शब्दात्मनोमनुभवसिद्धी जातिविशेषः ।

This chapter has an appendix, which treats of the principle of knowledge in general, beginning with the question (fol 13a) ननु सर्वमिदं प्रमानमिदो स्याददेव कुत मिदम् ।

Authorities, quoted in the *Nyayasiddhantama-jari*, are the *Āturyah*, *Sūratyasmīrah*, *Nastīlah*, *Bhāṭṭīh*, *Mīmamsāh*, *Vātsēshīkah*, *Prabhakarīh*, *Gurarah*, *Murārimurāh*, and the *Ontamani*

Foll 1, 5, 6-9 and 33 are in another hand writing, they fill up defects of the original

See Hall's Index, p 21, no xviii, Aufrecht's Catalogue, p 240a, no 581, Weber's Catalogue (Berlin, 1853), p 207, no 699, Rajendralala Mitra's Notices of Sikh MSS., vol v, p 175, no 1862, Burnell's Tanj MSS., p 110

[H T COLEBROOKE]

1962.

1724a Foll 11, size 8½ in by 3½ in, foll 1-12 thirteen or fourteen lines, foll 13 41 ten or eleven lines in a page

Nyayasiddhantama-jari, a second copy

Date and name of the scribe संवत् १३३० शके १११५ वैशाखसुद ६ शनी बुधिरानेन लिखितं ॥

[H T COLEBROOKE]

1963

787 Foll 36, size 10 in by 4½ in, 10-12 lines in a page

Nyayasiddhantama-jari, a third copy

Date and name of the scribe संवत् १३२९ वैशाखसुद १५ लि० काशी खेलाके हुलसीदाशने गणकृष्णदास श्रुत ॥

[H T COLEBROOKE]

1964

232e Foll 32, size 12½ in by 3½ in, nine lines in a page

Nyayasiddhantama-jari, a fourth copy

Date संवत् १३३० [H T COLEBROOKE]

c) The *Sabda Khanda* Foll 151 (111-261),
foll 111-213 ten lines, foll 214-261 nine lines
in a page

See Rajendralala Mitra's Notices of Skr
MSS, vol v p 176, no 1863

It begins

मदासूत्रलक्षणान्नलक्ष्मीपितृमलक ।

पुनातु गिरिजाप्रसवावमेकमनेकधा ॥

उपनीयोपनीवक्षभायसगमोपमाननिरूपणानतरं शब्द
निरूपणं शिक्षापयोपाय प्रतिजानते । तथेति ।

It ends

आत्मिकैश्वर्यं यद्वदन् स्फुरति मम ।

सिद्धेश्वरीपदद्वन्द्वकराणां तद्विभक्तम् ॥ १ ॥

यो यो काश्या समुत्पन्नो विद्यनापाय्यप्रोक्त ।

तस्य श्रीकण्ठकृतिन कृतिरातनुतां मुदम् ॥ २ ॥

इति काशीगर्भसंभपदीयतविद्यनापाय्यमदीयतश्रीकण्ठ
विरचिता तत्केप्रकाशाभिधा मित्राज्ञानमन्त्रीदीपिका समाप्ता युग्म
भूयता ॥ संवत् १६५५ श्रावण शुदि ६ चार अतपारके ॥

[H T COLEBROOKE]

1971.

279 Foll 68 (paged १-२२, fol ३५ is lost),
size 10½ in by 4½ in, ten lines in a page

Nyayasiddhantamañjarī, the *Pratyak-
sha* and the *Anumana paricheḍas*, the former
ending fol 40b Foll 68-71 are in another
handwriting and fill up a defect of the original

Date मितो जगत्प्रहृष्टदीनेरके यापो सप्त संवत् १७०२ ॥

[H T COLEBROOKE]

1972.

1825 Foll 13, size 12½ in by 4½ in,
eleven lines in a page

Nyayasiddhantamañjarī *lipik* *Tarkajal* &
Ull, the *Anumanaparicheḍa*, a third copy

[J TAYLOR]

1973.

38 Foll 236 (paged १३२-३०३), size 9½ in
by 4½ in, nine lines in a page

Tarkaprakāśabhidhā Siddhantamañjarī *lipik*,
the *Sabdaparicheḍa*, a second copy

Date संवत् १७०२ मितो कुवार वदि २ सनीवार ॥

[A C BUEVILL]

1974.

1929 Foll 171, size 10½ in by 4½ in

Nyayasiddhantamañjarī, surnamed *Bha-
vadipikā* (see the introduction) or *Bhavartha-
dipikā* (in the last subscription), a commentary
on the *Nyayasiddhantamañjarī*, by *Krishna
Nyayavagisa Bhaṭṭācārya*, son of *Govinda Ny-
yalamkara Bhaṭṭācārya*

See Hall's Index, p 25, no xx, Weber's
Catalogue (Berlin, 1853), p 207, no 699,
Rajendralala Mitra's Notices of Skr MSS,
vol vi, p 284, no 2220, also vol iv, p 81,
no 1408

This MS was copied by one *Dalākrishna*,
in four parts

a) The *Pratyakṣakhaṇḍa* Foll 50, 8-10
lines in a page

It begins

शेषालक्षणा रुचिरे तदित्यालोरे भवान्यादलेशान्ता ।

इन्द्रादिनाया भुवनेष्वनया मो पातु धन्या गिरिराम

[कन्या ॥ १ ॥

प्रथम्य शिवयो यादी प्रोक्ता कृष्णशर्मा ।

सिद्धान्तमन्त्रनरीत्यास्या क्रियते भावदीपिका ॥ २ ॥

प्रारिश्चित्रप्रतिपत्त्यकोपशमाय कृतं परमात्मनस्कारक्ये
मन्त्रलक्षणायाय प्रवृत्तयो व्यापकायैतदुल्लेखं मन्त्रलक्षणाया
यादी निपन्नाति ॥ प्रथम्योत्तरी ।

b) The *Anumanaḥkhanda* Foll 15 (51-65),
9-11 lines in a page

It begins

विप्रपुत्रपिताशाय चत्वार्य भवामिने ।

प्यालयशायनीताय गत्योताय नमो नमः ॥ १ ॥

गिरिजनन्दनं नत्वा भव्या सोमं हर्षि हरम् ।

प्यात्यनुमानमन्त्रा क्रियते कृष्णशर्मा ॥ २ ॥

पूर्वग्रन्थे प्रज्ञानानुत्तरग्रन्थे प्रवृत्तये शिष्याणामिन्द्रियान्तर
मनोयोगव्यवच्छेदाय चापशब्देनावसरसंगतिं सूचयन्नुपमान-
निरूपणं प्रतिनानोते ॥ अपोपमानं निरूप्यत इति ।

c) The *Upamanakhanda* Foll 5 (66 70),
11 13 lines in a page

It begins

विश्वेश्वर गुरु तत्त्वा ग्यात्वा देवी सरस्वतीम् ।

आस्थोपमानमन्त्रया क्रियते कृष्णशर्मेणा ॥ १ ॥

पूर्वग्रन्थग्रन्थे प्रज्ञानानुत्तरग्रन्थग्रन्थे प्रवृत्तये शिष्याणां
घोषमनोयोगमपादनाय चापशब्देनावसरसंगतिं सूचयन्नुपमान-
निरूपणं प्रतिनानोते ॥ अपोपमानं निरूप्यत इति ।

d) The *Sabdakhanda*. Foll 101 (71-171),
nine lines in a page

This part of the commentary is called
Gudharthadipī in the introduction

It begins

प्रश्नस्य जगतो नाप्यं श्रीमता कृष्णशर्मेणा ।

क्रियते शब्दमन्त्रया आस्था गूढार्थदीपिका ॥ १ ॥

पूर्वग्रन्थग्रन्थे प्रज्ञानानुत्तरग्रन्थे प्रवृत्तये शिष्याणां घोष
मनोयोगमपादनाय चापशब्देनावसरसंगतिं सूचयन् (शब्दनिरु-
पणं)* प्रतिनानोते ॥ अप शब्दो निरूप्यत इति ।

[J TAYLOR]

1975

1242 Foll 138, size 11 in by 3½ in
nine lines in a page

Nyayasiddhantama jarstika, a second copy

The *Pratyakshakhanda* ends fol 40b, the
Anumanakhanda fol 53a the *Upamanakhanda*
fol 56b

The scribe adds

साधने कृष्णपथे तु नमस्या मंगल दिने

हस्तितं नापरमेण सिद्धान्तमन्त्रीमुख्यम् ॥

[H T COLERIDGE]

1976

1724b Foll 90, size 8½ in by 3½ in,
9-14 lines in a page

* This word has been added from the second copy

Nyayasiddhantama jarstippani, with the
surnames *Siddhantamanjaribhusha* (see the
introduction) and *Balabodhani* (according to
the final colophon), a commentary on the
Nyayasiddhantama jari, by *Nrisimha Pa ca*
nana, son of *Gownda*, a Bengali (see the in-
troduction)

This commentary is not mentioned in Hall's
Index It begins

नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं चिन्तयित्वा सितं मह ।

सिद्धान्तमन्त्ररीभूषां करोमि शिशुकर्णयो ॥ १ ॥

श्रीमच्छ्रीगुरुगोविन्दमहोपस्थितासत्कीर्तितात्

तत्साल कृतिन पर मुकृतिनो गोविन्दनामाभिधा ।

तत्सुनर्तुमिह (r ० नर ०) एष मुकृति भाष तु पञ्चाननो

बालानां हितकाङ्क्षया स्फुरति द्वाग्यापसिद्धान्ति

सिद्धान्तमन्त्ररीतकेमपुरस्कृतमुद्रितान् ।

मार्गमान्मुनिमानोदसदभावो(?) विरच्यते ॥

ईश्वरग्रन्थप्रतिपत्त्यकदुरितनिवृत्तये कृत परमानन्दमकाररूप
मङ्गल शिष्यशिष्यायै सन्वादी निवर्तानि ॥ प्रशस्येति । परमा
न्तान् प्रशस्य नान्तकीनापसमेणा न्याससिद्धान्तमन्त्ररी क्रियत
इत्यन्य ।

The *Anunanjari* *ariccheda* begins (fol 20a)

प्रत्ययनिरूपणान्तरमेकप्रयोजनान्नाद्याया(?) संगतिं प्र
दर्शयन् । शिष्याववाधायानुमाननिरूपणं प्रतिनानोते । अप
त्वादित्वा ।

The *Upamanaparicēda* begins (fol 35a)

अवसरसंगोपमानं निरूपयितुवाह अपति ।

The *Sabdaparicēda* begins (fol 38a)

उपमानशब्दनिरूपणमारकप्रयोजनकृत्याप्यो संगतिं प्रदर्श
यन् शिष्याववाधाय प्रतिनानोते अपत्वादित्वा ।

Date संवत् १९३० ज्येष्ठ यदि ४ शुक्ल सवाप्रो ३५
पुस्तक ॥ शुभमस्तु लेखकपाठको ॥

[H T COLERIDGE]

1977

1038c Foll 22 size 8½ in by 3½ in
10 or 11 lines in a page

Siddhantamanjar prakasa a commentary on
the *Siddhantamanjari*, by *Dhaskara*, son of

See Hall's Index, p. 26, no xxv, Rajendralala Mitra's Notices, vol. v, p. 84, no 1765. It is not a mere gloss on the *Uttaman*, as Rajendralala Mitra asserts.

The *Pratyakshaparicheda*, incomplete. It begins

दाद्यायलीरमणसवरणारविन्द
प्रकादिभिः सुरवरैरपि सेव्यमानम् ।
श्रीगीतने सुनिबर्तयितकारमुखात्
पान्थीश्वरीकौरतवर्षाद्य नमानि भक्ता ॥ १ ॥

मुकुन्द पितरं नीमि पद्मगङ्गातल्लवर्णिनम् ।
यमुण्यपरिपाकेण शाले गतिरभ्यस्य ॥ २ ॥

पुरुहूतपुरोहितं सभायां
कवितायां किल कालिदासमन्यम् ।

निषिलारिलगाल्पविदुरीय
शितिकण्ठगभिषङ्गुहं नमानि ॥ ३ ॥

मोक्षहेतुप्रभासादितल्लज्जानाय सश्रियम् ।
महादेवेन सुधिया त्रिपते व्यापकीलुभ ॥ ४ ॥

व्यापिह्वान्निर्गर्भं निहासा यस्य पिष्टे ।
संदासलेन सुधिया व्यापकीलुभ आदरात् ॥ ५ ॥

व्यापाम्भोपि समुल्लस्य भाषनामन्दरादिरा ।
विष्णुनेव महादेवेनायं कीलुभ उद्धतः ॥ ६ ॥

इह सकलशिवानां सन्धारमे मल्लभरणात्मलफल्पादी
विचार्यते ।

The last words are वाप्या मानसनाविन्द्यं प्रति
मनस्वेन करणान्तरस्य वास्तविक (?) संयोगान्

[H T COLEBROOKE]

1980

877b Foll 167 (91-259), size 10 in by
1½ in, ten lines in a page

(*Nyayakausika*)? A large portion of an *Anumanakhandā*, incomplete at the end. On the last leaf it is called अनुमानसंज्ञादार्प, on the first leaf "A fragment, *Anumana sad rika*" (in Colebrooke's handwriting). As the style of this treatise is very much the same as that of the *Pratyakshaparicheda* of the *Nyaya* au-

stuba in the first part of this volume, and as both parts of this volume were evidently written by the same hand, it is highly probable that this is the *Anumana* section of the *Nyaya kaustubha*.

It begins

ध्याता शिवाग्निमुगलं विद्युपेरुपास्यं
नन्वा गुरोश्चर्यपद्वनमादरेण ।
भूयो विभाष्य सुधिया तदुदीरितायै
विद्वद्भ्ये किमपि कीनुकमानमोमि ॥ १ ॥

अपानुमानं निरूप्यते अत्रास्यते न प्रमुञ्जीतेयमित्युक्तवचनात्
प्रत्यक्षात्मनःप्रमाणं अपि प्रत्ययानन्तरं निरूप्यते इति यः शङ्कन् ।

[H T COLEBROOKE]

1981.

1868 Foll 198, size 12½ in by 4 in,
nine lines (foll 167-173 ten lines) in a page
Nyayakausika, the *Saddaparicheda*. See
Rajendralala Mitra's Notices of Skr MSS,
vol. v, p. 174, no 1861

It begins

नन्वा सावशिष्यं मुकुन्दपितरं श्रीकण्ठतर्कं गुरु
भयं मुल्लापिया विभाष्य च तदुकायं सवर्तं हृदि ।
शब्दे मानसरे विविदिषिविषयमुक्तमित्यपादके
गूढार्थप्रतिपक्षये वरधियां कुर्वे प्रवर्धये वरम् ॥ १ ॥

अथ शब्दो निरूप्यते ॥ अत्रोपनीत्यापनोरकभाषमगोप
याननिर्गपानन्तरं शब्दनिर्गपमिति वक्ष्ये वदन्ति (cf the
beginning of the *Saddahantama* in the *Nyaya
saddhantama jai lipila*)

It ends

शब्दार्थानामपि नान्वात्मन्यत्वात्तत्त्वित्वात् नमः ।
मया नोक्तं प्रमेयं यदुच्यते तदनुपरीरितं ॥ १ ॥
नानानिर्वचनानालोक्य विभाष्य च पुनः पुनः ।
मयापि तस्मिन् यद्यनेन ह्युक्तं ताविका ॥ २ ॥
महाश्रेष्ठो भाषनादयः सम्यक्
मया संगृहीतं प्रमेयं हि यद्यत् ।
अवश्यं मुषीभिलगतावनोयं
प्रमादादुक्तं हि संगोपनोपम् ॥ ३ ॥

यथा द्युतानो मणिगोचराणां
निष्कर्षोपायं वहतिमुक्तः ।
अथ महादेवमुपेन यन्नाम्
चम्भोर्दयातो रचितो निवन्धः ॥ ३ ॥

Authorities mentioned in the *Nyayakau-
stubha* are the *Ontaman*, *Bhashya*, *Didhiti-
haranuyayino navyak* (no 1079, fol 79b), *Klan-
danakara*, *Saundalopadhyayak* (*Saundalop*?),
Matihulab, *Prabhakarab*, *Pakshadharamurab*,
Alankarikadhurandharab, *Hari*, *Prasacab*, *Pre-
cinab*, *Navyak*, *Narmab*, *Bhattab*, *Mimamsakab*
(*apracinabhattanuyayino Mimamsakab*, no 1981
fol 54a, *pracinanuyayino Navyayak* fol 126a)

Fol 166 is blank, but there is no omission
in the text

Colophon

इति श्रीमत्तद्व्यासप्रनाखपापागोशः (पारोप^० Raj M)
श्रीमन्मुन्दपयिस्तात्मनपुत्राप्रकाशोपनामकमहादेवपण्डितविर-
चिते व्यासकीर्तुषु शब्दपरिच्छेदः समाप्तः ॥

Date of the copy शके १९४२ प्रभाषीनाम संवत्सरे
कार्तिकपुष्यतिथिनाम इदं पुनः क समाप्तः ॥

[J TAYLOR]

1982

693 Foll 183, size 9½ in by 4 in,
10-12 lines in a page

Nyayaustubha, the *Sabdapariच्छeda*, a second
complete copy [H T COLEBROOKE]

8 *Nyayasamāśhepa*

1983

2008a Foll 72, size 10 in by 3½ in,
nine lines in a page

Nyayasamāśhepa by Gorinda Śarmaṇ, son
of *Nyayācāryapatī Bhāṣacārya*, a commentary
on the *Kārikā*, apparently a short compendium
of the *Nyaya* philosophy, by the same author
The contents are the same as in the first

adhyaya of the *Nyayasūtra* The single topics
are pointed out by marginal notes in Cole-
brooke's handwriting It quotes the *Onta-
mans* and the *Kadambari*

It begins

भूयो भूयो भूयस्वतयां दिनयेन याचमानस्य ।

कृत्यानि केलिकाले भवस्य मयाय भूयान् ॥

इत्युदात्तानां विपर्ययस्तथादरेव ।

कुतुहेन कारिकायां स्वकृतानां वयं तनुम ॥

व्यायवाच्यस्ये भूनीरिय गोविन्दार्मणः ।

कृति कृतधियां भूयादनन्दानन्ददायिनी ॥

विशिष्टशिष्टाचारानुमिददयोधितकर्मव्याशक (व्याशक)मङ्गल
शिष्यशिष्यायै निवर्तति नीलोत्पलेयदि ।

The blanks on foll 50 sqq are probably
due to the illegibility of the original manu-
script [H T COLEBROOKE]

9 *Siddhantarāhasya*

1984.

660 Foll 345 (orig paged १-३३५), size
13½ in by 4½ in, six lines in a page, well
written in the Bengali character

Siddhantarāhasya, a large *Nyaya* treatise,
incomplete at the beginning and at the end
The name of the author does not occur In
Aufrecht's *Catalogus Catalogorum*, p 720,
there are registered several *Nyaya* works
which have this title This work is divided
into many small sections, more than sixty of
which are contained in this copy The first
is called *Sad jaccaya* (1) *vyatipattanāṣṣayatra*
lalshana (ends fol 7a), the second *Niscaya-
samagryak samāyog ratibaddi alairakhandana*
(ends fol 8b), the last *Vyopyarveta jala aru-
mare* *asya Laranatv Laranatvavivara*

The title "*Siddhantarāhasya*" is inscribed
on every leaf

The volume begins ननु किञ्चाम सशयत्वं इति न तावत्तन्नेदोमव(?) व्यवसायसिद्धौ जातिविशेषं चाद्युपलब्धा दिना संस्कारात् [H T COLEBROOKE]

1985.

1633 Foll 88, size 19 in by 3½ in, the leaves are folded together, seven lines in a page, well written in the Bengali character

Siddhantarahasya, a second, incomplete copy, containing only as much as foll 1-131a of the first copy, but with one section more at the beginning (*Smritisamskarakasya* fol 15b)

The volume begins छान्दादौ ऋषिपयस्कं प्रत्यक्षद्वये ° [H T COLEBROOKE]

10 *Pratyakshadushanoddhara*

1986.

786b Foll 71 (122-192), size 10 in by 2½ in, eight lines in a page

Pratyakshadushanoddhara, by Mahamahopadhyaya Narahari, son of Mahamahopadhyaya Yajapati, incomplete. It seems to be a refutation of the opinions advanced by some objector to the *Pratyakshadushanoddhara*. According to the inscription on the first page, "*Pratyakshadushanoddhara uttarakhanda samkhyā* 3000," this copy would contain only the second half of the whole. On the margin it has the mark ३० रूप°, but once (fol. 129b) मा० च°

It begins

प्रतिनृपतिश्रीरामि माईमंडं इ(?)भीले *

नमसति पयसाय रायसे लापयेन ।

पिहितमन्त्रतन्त्रो हृत्तन्त्रो बलात्

मयति जनकमाया मात्तो दुग्धिलास *

नयेति मानप(मानप?) चित्तेकसत्त्वात्मानमहङ्गायपय गयेमये । Cp no 1987

* Read मायेमयेदुमी°, as suggested by Prof. Aufrecht

Fol 154a the author of the *Cintamani* is mentioned, fol 184b the *Lilavatiprakasa* (लीलावतीप्रकाशे पईमानचरणोर्लिखित) Foll 122-191 are १-३० in the original paging, the last leaf is १११

The date of the last leaf is संवत् १११८, but this early date is not probable for the main bulk of the copy, which is not in the same handwriting

See an *Anumanakhandadushanoddhara* by the same author in Aufrecht's Cat Cat, p 17, quoted from Burnell's Classified Index to the Skr. MSS. in the Palace at Tanjore, p 121

[H T COLEBROOKE]

11 *Siddhantasamgraha*

1987.

362. Foll 111, size 10½ in by 5½ in, generally eight or nine lines in a page

Siddhantasamgraha, a treatise on the *Pramanas*, according to the systems of Gautama and Kanada, by Yadava Ji Tyasa, son of Nrisimha and pupil of Ramakrishna

See Hall's Index, p 27, no xxviii

It begins

रामोपासमत्परी (रामोपासमती) मन्त्रा गङ्गा देवर्षि
[मन्त्रमतीम् ।

गणेशं रामकृष्णं च साधयामि चिकीर्षितम् ॥ १ ॥

आययपीन यत्नेन रामकृष्णसंगदुते ।

कपायगीतमनवाधुर्षि सिद्धान्तसंग्रहम् ॥ २ ॥

कुशाग्रबुद्धिनिपुणो अनुमोयो (१० पोयो)

न मन्त्रो नापि च मन्त्रदुष्टि ।

कुशोद्गोकेतिबलाप्रवीण

कामो गुपी मन्त्रपूर्णमा (१० बी) न ३ ३

सदायसाधिसिद्धान्तमन्त्रे

तत्र प्रवेष्टा ईश्वरी दुर्गा ।

हवापि मन्त्रमयमेव वेदा

मन्त्रमेवैव समुद्रवेदा ॥ ३ ॥

पृष्ठाग्रलि सन् विनये विषाय

विश्रुतिमेतां विदुषां करोमि ।

विभाव्य सम्यक् प्रपदनु होयं

विभावयदय न को ष्वि होय ॥ ५ ॥

दोषमुद्धिनं जनेषां न(य)मिद्वान्तसेधे ।

न दुष्टो नूतनयन्दो निर्विलेखेभ्यो हि स ॥ ६ ॥

मङ्गलस्य कारयता नान्यव्यतिरेकसहस्रप्रत्ययगम्या ।
सति मङ्गले ष्वि कुक्षपित्तत्वाव्यवधारदोनाम् । Cp no. 1986
and 1989

The *Pratyaksha* section ends fol 50a, the
Anumana section fol 78a, the *Upamana*-section
fol 79a [H T COLEBROOKE]

12 Nyayasiddhāntadīpa

1988.

614a Fol 55, size 9½ in by 4 in,
fifteen lines in a page, written in the Jauna
character

Nyayasiddhāntadīpa, a series of philoso-
phical dissertations (*śāstra*), by *Mahopādhyaya*
Saśādhara. In the colophon this work is called
Nyayasatnaparāraṇa. See Hall's Index, p 41,
no cvi

It begins

सौ । यावत्कश्चिद्विद्वद्दीर्घावकाशो यः सौकत्यात्
विनयगतिचर्योद्देश्यो नमः । यीशादयै नमः । सौवो
हरणाय नमः ।

अक्षितपरमिद्वान्त्यान् गीतमन्तैकविद्वान् ।

नन्वा निरुपधीशं शशपराशमीं प्रकाशयति ॥ १ ॥

नान्विद्वान्दीपो ष्व कश्चात् विनिगीतुनि ।

पारयौष्यं प्रकाशाय सत्तैकेष्टेष्टस्य ॥ २ ॥

इह तावदधीरकेशो निर्विप्रसनातिमुदिरय पटुः प्रवर्तं
माना विनायकाञ्जनदधिर्वादी मङ्गले प्रदुश्यन्ते प्रेषावन्तः ।

The first *śāstra* is the *Mangalāśāstra* (ends
fol 3a), the second treats on the question
अन्यकारणं भावपूति न वा, the third is the *Harana-
rīta* the sixth treats on *Sāta*, the seventh
on the question मन्त्रस्य परमावुपाय न वा, the four

teenth begins वायु प्रत्यय इत्येके तेषामप्रमाणाय, the
seventeenth is called *Lingaparāmāṇavāda*, the
eighteenth answers the question ननु केन प्यति
(fol 28b), etc. The last *śāstra*, which is marked,
is the twenty-second (fol 14), and then begins
a discussion on *Abhāsa*.

For a more complete list of the *śāstras*, see
Burnell's *Tanj MSS*, p 119

[H T COLEBROOKE]

13 Dissertations on special topics

a With names of authors

1989.

47a Fol 5, size 9½ in by 4 in, 12 or
13 lines in a page

Mangalāśāstra, a treatise on the question
whether it is necessary to begin a literary
work with an invocation of some deity, by
Harana Terhavogsa, a Bengal Brahman

See Hall's Index, p 41, no lxxxvii

It begins ननु मङ्गले न समाविशायन् । मङ्गले
सत्यपि कादर्वयादी(र कादर्वयादी)* प्रत्यासमाने मङ्गले पि
वाचि प्रमत्तादुहितसमाज्ञेन्ययतो व्यतिरेकज्ञाय अभिपारम् ।

[H T COLEBROOKE]

1990.

1549a Fol 14, size 9½ in by 3½ in,
eight lines in a page

Vishayatanvāra, a treatise on perceptible
objects and their objectiveness, by *Harana*

See Hall's Index, p 42, no xci

It begins विषयता च विषयाकाशप्रतीतिसाधिको
स्वरूपसवन्नादिशेषो ज्ञानादौ विषयेषु त्वतिरिक्ता माना
भावादिति यावत् ।

[H T COLEBROOKE]

1991.

2592c Fol 12, size 9½ in by 4½ in,
11 or 12 lines in a page

* See Aufrecht's *Monatsh. de Skt. MSS*, no 486

Vishayataravaka, a second copy of *Harirama's* (here called *Nyayalamara Taralamagisa*) treatise. It is in the same handwriting as the *Anumati paramarśa* in the same volume, which was copied सवत् १९२०

[GAIKAWAR]

1992.

1549c Foll 16, size 10½ in by 4½ in, ten lines in a page

Samagravicara, by *Harirama*

It begins with the same words as *Raghudeva's Samagrivada*, no 2002

समाने विषये लौकिकप्रत्यक्षानुसङ्गस्य अनुमितिसामग्रीसङ्गे च लौकिकप्रत्यक्षमेवोत्पद्यते । न ह्यनुमितिसादनन्तरं साक्षात्करीनीमनुसङ्गसायस्येवोदयात् । एवं समानविषयकज्ञाच्च बोधानुमितिसामग्रीसम्बन्धान्दर्शयामासि शाब्दबोध एव जायते ।

[H T COLEBROOKE]

1993.

47d Foll 24 (33-56), size 9½ in by 4 in, twelve lines in a page

Dharmatavachedal atapratyasattvicara, a logical treatise, by *Harirama Taralamkara*

See Hall's Index p 52, no cxlix, Aufrecht's Oxford Catalogue, p 244, no 610

It begins

अनुमितिविषयस्यैव कार्यकारणभावपरकप्रमासङ्गि सान्नातिधिकरणेन चैकपुरुषीयपरामर्शदर्शयामी न ह्यनुसङ्गपुरुषान्तरापासुमिसापत्तिं तस्य सम्बन्धरूपकारणतावच्छेदकसम्बन्धेन परामर्शविरहात् ।

[H T COLEBROOKE]

1994.

1517g Foll 29, size 10½ in by 4 in, ten lines in a page

Dharmatavadartha, a second copy. This title, as well as a second title, "*Anumitiparamarsa'aryakaranaabhyutavara*," has been added by a more recent hand

[H T COLEBROOKE]

1995.

2610c Foll 29, size 9½ in by 4½ in, eleven lines in a page

Dharmatavachedal atapratyasatti, a third copy

Date of the copy सवत् १९१९

[GAIKAWAR]

1996.

47h Foll 46 (103-148), size 9½ in by 4½ in, eight lines in a page

Budhabuddhivicara, a dialectic treatise on Contradiction, by *Harirama Taralamhara Vagisa*. The name of the author is not mentioned in this copy, but see the next one Hall's Index, p 54, no clxx

It begins तद्वैतवैध्वन्यविशेषताकतद्भाववत्ता निरूप्य काले तद्वैतवैध्वन्यविशेषताकतद्भाविशेषादुद्भूतमुदयात् ।

[H T COLEBROOKE]

1997.

956a. Foll 27, size 10½ in by 4½ in, generally thirteen lines in a page

Budharakasya or *Budhabuddhivicara*, a second copy

[H T COLEBROOKE]

1998.

47e Foll 22 (57-78), size 9½ in by 4 in, twelve lines in a page

Aryamatavicara, a critical discussion on some points about *anumana*, by *Taralamhara Harirama*

See Hall's Index, p 53, no clxi, Aufrecht's Oxford Catalogue, p 245, no 611, Raj Mitra's Notices, vol vii, p 140, no 2372

It begins

अनुमितिं प्रति परीक्षयन्मयापको चरितरिवाकारवपरामर्श एव हेतुः ।

[H T COLEBROOKE]

1999.

1517d Foll 29, size 11½ in by 4 in,
eight lines in a page

Naryamataiscara, a second copy

[H T COLEBROOKE]

2000.

47i Foll 17 (119-161), size 9½ in by
4 in, twelve lines in a page

Vishayalanicara, a treatise on the same
subject as no 1990, by *Gadadhara*

See Hall's Index, p 41, no xci

It begins

बुद्धिनामे (r बुद्धिनाम) कश्चिदात्मविशेषगुणसङ्घातव्यतिथेदमह
नानामीत्याकारक(च)या मन(मन ?) साधारणानुभववत्त्वादेव ०

Date of the copy सवत् १८१६ भाद्रपदशुदि २
शनिवारे लिखिते काशी मन्त्रे रामप्रसादकायस्थे ॥

[H T COLEBROOKE]

2001.

1548A Foll 23, size 11 in by 3½ in,
nine lines in a page

Naradharmatvachedakatarahasya, by *Gada-
dhara*

See Hall's Index, p 52, no cxlviii

It begins एकधर्मावतिसविशेष्यताकपरामर्शहोतव्य
विशेष्यविशेष्यताकानुमितेरनुदयावद्वैविध्यविशेष्यताकानुमि-
तित्वपरामर्शत्वात्वा त्रायेकारकभाव ।

Date of the copy सवत् १९०६ भाद्रपददी ६ शुक्रवार
लिखित भद्रपुरशोभने ॥

After this there has been added by another
hand भारद्वाजकाशोनाथेन सपादितमिदम् गदाधरीय धर्म
त्रायदेवकतादहस्यम् ।

[H T COLEBROOKE]

2002.

47b Foll 15 (6-20), size 9½ in by 4 in,
12 or 13 lines in a page

Simagrivada, a treatise on the same subject
as no 1992, by *Parilamkara Raghudra Bha-
ttacarya* See Hall's Index, p 48, no c

It begins समाने विषये एकदा लौकिकप्रत्यक्षान
योस्ये नुमितिसामयोरस्ये च लौकिकप्रत्यक्षयोर्मध्ये
तदनन्तरे साक्षात्करोमीत्यनुव्यवसायस्य संपादनमर्थसिद्धत्वादिति
तदनुमितिनोत्पत्तेरिति परित्याग्यधूमन्यपेक्ष इति धारमार्गकाले
परिचयसु संनिकर्षद्वयानुसन्धेयते यथेति परिमानिति लौकि-
कप्रत्यक्षस्योदयार्थं परितः साक्षात्करोमीति तदनन्तरमनुव्यव
सायस्य संपादनमर्थसिद्धत्वादिति तदनुमितेयं चय
मुच्यते यावत्

Date of the copy सं १८१६ लिखितमिदं पुस्तकं स्वार्थे
परार्थे च (sic) ॥

भट्टाचार्यपुरीखेन हरिरामेय धीमता ।

सामर्थ्यादादर्थना कृता कृतिसुदायदा ॥

[H T COLEBROOKE]

2003.

3077 Foll 17, size 9½ in by 4½ in,
10 or 11 lines in a page

Samagrivacara, a second copy of *Raghudra's*
treatise

[J R BALLANTYNE]

2004.

1369g Foll 16, size 10 in by 4 in,
eleven lines in a page

Anumtiparamarsavada, a short dissertation
by *Nyayalamkara Raghudeva Bhattacarya* See
Hall's Index, p 51, no cxli

It begins परामर्शे विनानुमित्यनुदयादनुमितिं प्रति
परामर्शो हेतुरिति सिद्धान्तः । तत्र धूमपरामर्शस्ये यदानुमिते
नुदयावद्वैविध्यविशेष्यताकानुमितिं प्रति यथेतादिविशेष्य
कथंसाद्विषयधूमतादिप्रकारकनिधयो हेतुरिति कार्यकारणभावे
विशिष्य कल्पनीयः ।

He quotes the *Didaktis*

Date of the copy सवत् १८८२

[H T COLEBROOKE]

2005

2532b Foll 15, size 9½ in by 4½ in, twelve lines in a page

Anumitiparamarśa, a second copy of *Raghu deva's* treatise

Date संवत् १९२०

[GAIKAWAR]

2006.

47c Foll 12 (21-32), size 9½ in by 4 in, twelve lines in a page

Anumitiparamarsavivara, a third copy of *Raghudeva's* treatise

[H T COLEBROOKE]

2007.

1517c Foll 18, size 11½ in by 4½ in, twelve lines in a page

Anumitiparamarśa, a fourth copy of *Raghu deva Nyayalamkara's* treatise

[H T COLEBROOKE]

2008

161f Foll 11 (205-215), size 11½ in by 4½ in, eleven lines in a page

Samanyalahanaśāstra, by *Tarṭakamkara*

It begins

साधारणमज्ञानान्नं यावत्साधयमसद्योदयात् सामान्यद्वय
याप्रत्यक्षे मयद्यहेतुत्वमप्येते सा च ज्ञापनं सामान्यं
सामान्यज्ञानं वा ज्ञानं च तदिन्द्रियमन्म साक्षं स्वरूपभवेन्द्रिय
बन्धज्ञानान्नं यावत्साधयमसद्योदयात् ।

[H T COLEBROOKE]

2009.

695 Foll 55, size 9½ in by 4 in, twelve lines in a page

Sannikarṣatāda, a treatise on the different kinds of proximity or relation, by *Jayarama Nyayapancanana*

It begins

श्रीमता नयारामेण व्यापयित्वो समाहृते ।

युक्तिमीक्रिकसंज्ञानैर्वादात्मा विधीयते ॥

तत्र श्रीनयारामो श्री व्यापयनान् कृतो ।

सद्विकल्पं निष्कर्षं निरूपयति निरुद्धम् ॥

लौकिकसद्विकल्पं यद्विषयं तत्र संयोगो द्रव्यस्य मयुक्तस्य
यायो द्रव्यसमवेतस्य मयुक्तसमवेतसमवायो द्रव्यसमवेतसमवेतस्य
समवायं शब्दस्य समवेतसमवायं शब्दसमवेतस्य विशेषणता
समवायभावावयोरलौकिकप्रत्यये हेतुः ।

On fol 41a a new section begins

श्रीमता नयारामेण विचरुषे विचारितम् ।

विभावयन्तु मुचियसत्त्वस्य विचारकाः ॥

नत्वा ज्ञानो यदाज्ञानं [श्री]नयाराम() समाहृतः ।

विचारिता निबन्धेन नियोज्यान्वयोपनम् ॥

Colophon इति नयारामपञ्चाननविरचितायां सन्निकर्षे
वाद् सपक्षेण समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

Foll 24-31 of the original pagination are lost

[H T COLEBROOKE]

2010.

1869i Foll 9, size 9½ in by 3½ in, ten lines in a page

Laghussannikarṣatāda, a compendium of the preceding treatise, by the same *Jayarama*

It begins

नय श्रीनयारामो श्री व्यापयनान् कृतो ।

सद्विकल्पं निष्कर्षं निरूपयति तावद्विचित्रं (२ व्यापयितं) ।

लौकिकसन्निकर्षे यद्विषयं तत्र संयोगो द्रव्यस्य मयुक्तस्य
वेतस्य *

[H T COLEBROOKE]

2011

47m Foll 43 (276-318) size 9½ in by 4 in, eleven lines in a page

Pakṣatāda a treatise on the nature of deliberative discussion, by *Maladeva Suri*

See Hall's Index, p 53, no cliv

Muktaneeka is essays on final emancipation, the nature of the deity, etc

It begins *अस ह्य मोक्ष दुःखमायनं च दुरितमेव* समाप्तामाधिकार्यकारिकाविशेषगतो भवसन्नेन दुरितवदन्तो दुरितप्रसो मोक्ष इति निरूप्यते ।

इति भुक्तिविवेचने fol 10 (cf *Muktaneeka*, Hall's Index, p 49), इति देवतावाद fol 13, इति स्वर्गवादः च अष्टाव्यत्यधिकारः fol 14

It ends इति ब्राह्मणत्वविचाररहस्यम् This, though perhaps only the title of the last chapter, is given several times, on the last page, in Bengali and Devanagari, as the title of the whole treatise

A *Brahmanatattvavivēca*, by Gokulanatha, is mentioned in Aufrecht's Cat Cat, from Oadh xv, 100 [H T COLEBROOKE]

b Anonymous

2016.

394b Foll 23 (33-55), size 12½ in by 4½ in, 12 or 13 lines in a page

Pramanyavada, a treatise on the nature of proof (a topic from the first chapter of the *Upanishad*). There is no colophon at the end, the title being only given on the first page

Perhaps this treatise is identical with no cxxxvii in Hall's Index, p 50

It begins

पुनश्च यथायानुभवहृषा प्रमेयपदेः प्रापार्थी च तद्विज्ञो यकलापश्चिदात्मकारकत्वम् ।

[H T COLEBROOKE]

2017.

765a Foll 15, size 10½ in by 3½ in, 8-10 lines in a page

Janadujavada, a logical treatise the object of which is set forth in the beginning

अनुमितिं प्रति साध्यापत्त्यादिबहेतुप्रकारा निरूपित

यद्यपि योग्यता शालिज्ञानत्वरूपविशिष्टपरामर्शत्वेन न हेतुता किं तु व्याप्यतावत्तेदकप्रकारकव्याप्तिज्ञानत्वेन व्याप्यतावत्तेदक प्रकारकपक्षधर्मज्ञानत्वेन च हेतुताद्वयम् । एव च धूमो वाह व्याप्यो धूमवान्पर्यंत इत्याद्याकारकज्ञानतत्त्वात्तत्प्रापिपक्षमहालुप्त नादयनुमितिस्तुत्यते न केवलं विशिष्टपरामर्शदेव ।

The colophon is wanting, the title having been inferred from the marginal note *ज्ञां ह*

[H T COLEBROOKE]

2018.

1675c Foll 16 (197-212), size 9 in by 4 in, 12-15 lines in a page

(*Anuvada* *bandana*?), probably a fragment of some larger logical work. The title has been added by a later hand. The following colophons give an idea of the contents

इतिरतः (इतोतर) राधस्थलीयानुमितिविचारः (fol 190b), परावशानुमितयोः कार्यकारणभावे पक्षमाध्ययो प्रवेशाप्रवेशविचारः (fol 202a), अत्रात्मत्वग्रहभाष्य परामर्शविज्ञानुमितिकारणतावत्तेदकत्वानुवदकत्वविचारः (fol 200b), अनुमितिप्रयोगक व्याप्तिरूपविनिरूपणं (fol 211b), केव लानुमित्यवदशायां अनुमितिस्वरूपनिरूपणं (fol 212b)

The manuscript begins

ननु चेतोः सत्त्वोत्पत्त्यवधारणार्थं (sic) पदेत इत्याद्ये गृहीतायां साध्यकवापिनिश्चयसद्व्याप्यां प्रतिपत्त्याप्युपपन्नं पदेत इत्यादि ।

[H T COLEBROOKE]

2019

1044 Foll 28 (folded together), size 16½ in by 3 in, seven lines in a page, well written, on brown paper, in the Bengali character

Paramarsanumityoh karyakaranaabhinavavada (see the colophon, fol 27b), a chapter from some larger work. Fol 20b has the colophon *Anumitiparamarsayoh karyakaranaabhinavavada sampurnam*. The topic is very much the same as in the preceding fragment

The manuscript begins अनुमितिपरामर्शयोः सामान्यतोऽनुमितिपरामर्शविशेषो कार्यकारणभा परामर्शत्वं

च नातिविशेषः न तु व्याप्तिविशिष्टपक्षपक्षेतादित्यतः अतो
व्याप्यपदेः साध्यादिभेदेनानुगमे ऽपि न क्षतिः ॥

At the end there are a few lines from a second chapter; it begins: अथ व्याप्तिविषयता निरूपितहेतुतावदेदम् ०

[H. T. COLEBROOKE.]

2020.

2608b. Foll. 41; size 10 in. by 8½ in.; 12 or 13 lines in a page; written in the Bengali character.

Samāyānumitīvādārtha, a logical treatise on Doubt. The colophon is wanting at the end; the title given to the treatise having been taken from the reverse of the last leaf. It is the same work as the *Ratnakoshakārikāvicāra* in the Oxford Catalogue, p. 245, no. 618.

It begins: परोक्षज्ञाने निश्चयान्नकमेवेति सिद्धान्तः
रत्नकोषकारस्तु महतिपक्षसंघलक्षणायां शेषायात्मिकाननुमिति-
महोक्तरीति ०

[H. T. COLEBROOKE.]

2021.

47f. Foll. 14 (79-92); size 9½ in. by 4 in.; twelve lines in a page.

Samāyānumitīrahasya, a logical treatise on Doubt; the name of the author is not mentioned. See Hall's Index, p. 51, no. cxliv.

It begins:

अनुमितिः प्रत्यक्षज्ञानं वा संग्रहो न चेति विप्रतिपत्तिः ।
अथ रत्नकोषकारः पक्षतदपेक्षमिच्छामिदि पक्षिज्ञाप्रत्यक्ष-
पक्षा परापरशेदिसंयमानानन्दरं तयोर्द्वयोरेषानुमितिरुक्त्यते ०

Date of the copy: संवत् १८२८ माघे मासि शिवे
पक्षे चतुर्दशी गुरुवाहरे रघुनाथपुत्रकविर् ॥

[H. T. COLEBROOKE.]

2022.

13004. Foll. 6; size 9½ in. by 4½ in.; fifteen lines in a page.

Vyūptyanugamavicāra, probably a fragment of one of the commentaries on the *Śāntārami*.

It begins: प्रतिषेधोपसमानाधिकरणेति । अथ समूहा-
लक्षणात्मकव्यभिचारज्ञानप्रतिपक्षकतामादायातिप्रसङ्गवारणाप ०

[H. T. COLEBROOKE.]

2023.

47g. Foll. 10; size 9½ in. by 4 in.; 12 or 13 lines in a page.

Smṛitisamākārasambandhivicāra, an anonymous treatise.

It begins: षट्गोचरकृतिं प्रति षट्गोचरज्ञानत्वेन न
हेतुता षट्गोचरिक्तत्वादि स्मरणापत्तेः ०

The same work in Rāj. Mitra's Notices on Skr. MSS., i., p. 77, no. 142.

[H. T. COLEBROOKE.]

2024.

161d. Foll. 23 (145-167); size 11½ in. by 4½ in.; ten lines in a page.

Vitāish/avaishishyabodhavicāra, "a Nyāya dissertation on the relation of the attribute to the subject." The author's name is not mentioned. It has the same beginning as the *Vitāish/avaishishyavicāra* registered in Rāj. Mitra's Notices of Skr. MSS., iii., p. 121, no. 1160.

The beginning is: तद्वैतनियमित्यवधानं तद्विनि-
ष्टपेक्षित्यवधानं तद्वैतनियमित्यवधानं तद्वैतनियमित्यवधानं
तद्वैतनियमित्यवधानं तद्वैतनियमित्यवधानं तद्वैतनियमित्यवधानं
तद्वैतनियमित्यवधानं तद्वैतनियमित्यवधानं तद्वैतनियमित्यवधानं

Date of the copy: संवत् १८२८.

[H. T. COLEBROOKE.]

2025.

3000. Foll. 7; size 9½ in. by 4½ in.; 10 or 11 lines in a page; fair writing.

Kāraṇatārjja, a logical treatise. The au-

thor's name is not mentioned See Aufrecht's Cat Cat, p 95

It begins

अथ किं कारणत्वं यदपदेदेकावचित्रसमुदायः सामर्थ्यो ॥
अथ प्राञ्च ॥ सन्त्यथासिद्धनियतपूर्ववर्तिनातीत्य कारणत्वं ।

[J R BALLANTYNE]

2026.

1555a Foll 30, size 11 in by 4 in, eight lines in a page

Langopahitalingikabhāṣanāṣṭaka, the author's name is not mentioned

It begins

यद्विषयाप्युभयात् परेन इत्यादि परामर्शो यद्विषयाप्यु
भवान्मर्त्यतो यद्विमानसमुत्तिष्ठामानन्ति ।

[H T COLEBROOKE]

2027.

1369h Foll 8, size 10 in by 4 in, eleven lines in a page

Laulikāṣhayatīnīcāra, an anonymous treatise on the same topic as no 1990

See Aufrecht's Oxford Cat, p 215, no 614, Raj Mitra's Notices, 1, p 77, no cxiii

It begins

यदं साध्यात्करोमीत्याद्यनुष्यवसायविषयत्वा लौकिकविषय
तया अतिरिक्तत्वा सिद्धिरिति नवीना ।

Date संवत् १६१ (१८२१)

[H T COLEBROOKE]

2028

765b Foll 11 (numbered 16-26), size 10½ in by 3½ in, ten lines in a page

Vijayratnāśhavalā, a tract on the perceptibility of Air

It begins

यापुन्येवमानानन्त्येवमस्यो न चेति विप्रविप्रवि । विप्रि
कोटिनिर्मासकानो निषेधकोटिनेत्यादिब्रह्मम् ।

It ends आवश्यकं च सन्निकर्षविचारवहरे दर्शितम्
The same anonymous author wrote also a *Sannikarshavivāra*

[H T COLEBROOKE]

2029

13691 Foll 5, size 9½ in by 3½ in, eight lines in a page

Veganasyaśāryakāranabhāṣanāṣṭaka, a controversial treatise on the origin and decrease of Velocity, confronting the tenets of the *Nyaṣa* and the *Vaiśeṣika* on this subject

It begins

ननु किं त्वयत् साधयनाप्यवेगस्य नाशकमिति चेत् ॥
अथ वेगोपिकाः सप्रयोगसंयोग इव त्रादुर्गवेगस्य नाशक ॥

In the last line the *Vegapāṇḍana* of the *Didhutiṭrit* is quoted

See Hall's Index, p 62, no cxii

[H T COLEBROOKE]

2030

2100a Foll 47, size 10 in by 4 in written by several modern hands, 8-11 lines in a page

Fragments of different philosophical treatises and commentaries

The MS begins अथ साध्याभावरानुक्तिवदप्यथा
निवेकानुक्तिमुपपत्तिर्वा ।

Foll 2 seqq are numbered 0 seqq

Foll 7-15 (numbered 11-19) are marked वा० व्य०, fol 30 को०

Foll 32, 33 (numbered 1, 2) are marked फ० म०, beginning अथाप्येते । अविचारानविरुद्धम(ह)म्
सहचारार्जनं व्यापिवाहकः foll 33b and the greater part of 34 and 35 are blank

F 1 36 is marked वा० म०, but 36' and 37' are left almost wholly blank, and so is fol 46:

Fol 1a has the pencil mark — 'Fishaya-viveka. A metaphysical treatise according to the *Nyāyasūtra*'

[GAIKAWAT]

11 Grammatical treatises

2031.

161e Fol 37, size 11½ in by 4½ in, ten lines in a page

Saktivivara, a treatise on the names of things and meanings of words, by *Gadadhara Bhaṭṭācārya*. See Hall's Index, p 56, no cixvi

It begins

संज्ञो लघुणा चार्थं पदपूति । पृथ्वा पदप्रतिपाद्य
पदार्थ इत्यभिधीयते इदं पदमिममर्थं बोधयन्ति अस्माच्छब्दादय
मर्था बोद्धव्य इति चेत्तान्केनरुपा पुनः ।

This treatise is different from the "*Saltivada* alias *Saltivivara*," which Raj Mitra, Notices of Sansk MSS, iv, p 122, no 1537, attributes to *Gadadhara*

[H T COLEBROOKE]

2032.

1038e Fol 4, size 9 in by 4 in, thirteen lines in a page

Saktivivada, a short treatise on the same subject

It begins

मीमांसकैर्वैष्णवी दादायनुकुला शङ्खो अतिरिक्तपदाधि
सोक्तिर्यते । तेषामयमाश्रम ।

[H T COLEBROOKE]

2033.

972 Fol 102, size 15½ in by 5½ in, fairly good, modern Bengali handwriting, eight lines in a page

Sabdakatyākṣara, a treatise on the same subject, by *Jagadisa Tarkalanāra*

It begins

तत्केनचपि पितृया पितृयातोपकारिका ।
कृता श्रीमद्गीतेशेन शब्दशक्तिप्रकाशिका ॥

The work was published at Calcutta, in 1817 See Hall's Index, p 55

[H T COLEBROOKE]

2034.

804 Fol 178, size 15½ in by 5½ in, fair, modern Bengali handwriting, eight lines in a page

Sabdasatiprakāśaṭṭippani, a commentary on the above work, composed by *Kṛṣṇanātha Fidyavagisa Bhaṭṭācārya*, in Śaka 1723 (A D 1802)

It begins

योगे जुगुप्त चिरं दिग्गते भूते कुटीरे प्रिये
योगार्थं किमुतालि कर्त्तुं (sic) चरमणी तत्रैति सन्नामर्ष ।
युत्वा हाससमन्विते (र ० त) मित्रताग्रीरोशयोर्मेतका
नवासीति वदन् मलयजद्वयो मय्यानु लघुदोष्ट ॥

It ends इति श्रीकृष्णकान्तविद्यापानीशभट्टाचार्यविर-
चिता शब्दशक्तिप्रकाशिकाटिप्पनी समाप्ता ॥

शास्त्रे रामाक्षिशैलमितिपरिगणिते कश्चिदे याति सूर्ये
विंशतिहे पिथनाचारिणपदयुगले श्यामले बोधयाने ।
प्रायश्चित्तापकादी निरुपपदपदादिचिन्तापहर्त्रे
तेने श्रीकृष्णकान्तारूप इह मुकुती टिप्पनी गूढभाषा ॥
श्रीरामकृष्णकान्तने विद्यापानीशभट्टाचार्यविर-
चिता सुप्रसिद्धीरणा शक्तिप्रकाशितो मुदे ॥

[H T COLEBROOKE]

2035.

161g Fol 118 (numbered 210-328), size 11½ in by 4½ in eleven lines in a page

Padārthajaratāra, a philosophical grammatical treatise, by *Golulanātha Sarman*, a very incorrect copy

See Hall's Index, p 56, no cixx, Aufrecht's Oxford Catalogue, p 246, no 619

Fol. 1a has the pencil mark :—'Vishaya-viveka. A metaphysical treatise according to the *Nyāyasūtra*.'

[GAIKAWAR]

14 Grammatical treatises.

2031.

161e. Foll. 37; size 11½ in by 4½ in; ten lines in a page.

Śaktivāda, a treatise on the names of things and meanings of words, by *Gaḍādhara Bhaṭṭācārya*. See Hall's Index, p. 56, no clxvi.

It begins

संज्ञेनो लघुया चार्थे परवृत्तिः । वृत्त्या यदप्रतिपाद्यं यच्च
पदार्थे इत्यभिधीयते इदं यदभिमतार्थं योपयति तत्र समाच्छब्दादय-
नर्थो बोध्य इति चेत्सारसंज्ञेरुपपत्तिः ।

This treatise is different from the "*Śakti-vāda* alias *Śaktivāda*," which Rāj. Mitra, Notices of Sansk MSS., iv, p 122, no 1537, attributes to *Gaḍādhara*.

[H T COLEBROOKE]

2032.

1038e. Foll 4, size 9 in by 4 in; thirteen lines in a page

Saktivāda, a short treatise on the same subject

It begins

मीमांसकेष्वशदी दाहाद्यनुकूलः शक्यो स्तिरिक्तपदार्थाः
स्वीक्रियन्ते । तेषामप्यनाश्रयः ।

[H T. COLEBROOKE]

2033.

972. Foll 102, size 15½ in by 5½ in, fairly good, modern Bengali handwriting; eight lines in a page

Sabdakalīprakāśikā, a treatise on the same subject, by *Jagadisa Tārulānāhara*.

It begins:

तत्केनान्वयं विदुषा विदुषान्बोधकारिका ।
कृता श्रीनगदीशेन शब्दशक्तिप्रकाशिका ॥

The work was published at Calcutta, in 1847. See Hall's Index, p. 55.

[H. T. COLEBROOKE]

2034.

804. Foll. 178; size 15½ in. by 5½ in, fair, modern Bengali handwriting; eight lines in a page.

Śabdakalīprakāśikātippani, a commentary on the above work, composed by *Kṛṣṇanānta Vidyāvāgīṣa Bhāṭṭācārya*, in Śāka 1723 (A.D. 1802).

It begins.

योगे श्रुयत पिरं हिमगिरेः शृङ्गे कुदरे प्रिये
योगार्थं किमुतास्ति को (sic) चरमणी तत्रेति समापत्तं ।
युक्ता हाससमन्विते (१. ०१) निरिमुतागिरीशचोर्नेनका
तत्रास्तीति यदन् सल्लजहृदयो मय्यातु लघोदः ॥

It ends. इति श्रीकृष्णकान्तविद्यापागीशभट्टाचार्यविर-
चिता शब्दशक्तिप्रकाशिकाटिप्पणी समाप्ता ॥

शास्त्रे रामायिश्लेषिर्निपरिगणिते कङ्कटे याति सूर्ये
विंशाहे विश्वनाथचित्तपदमुल्ले श्रयानले बोधचाम्ने ।
व्याख्यय्यायकाणां मिलितपदपदापैर्दिधिनापहन्तौ
तेने श्रीकृष्णकान्तह्य इह युक्ता टिप्पणी गूढभाषा ।
धीरश्रीकृष्णकान्तेन विद्यापागीशसंज्ञिता ।
कृता मुमुक्षुपराणां शक्तिस्तोषणी मुदे ॥

[H T. COLEBROOKE]

2035.

161g. Foll 113 (numbered 216-328), size 11½ in by 4½ in, eleven lines in a page

Padatāharyaratnākara, a philosophico-grammatical treatise, by *Golulanātha Sarman*; a very incorrect copy

See Hall's Index, p 56, no. clxx., Aufrecht's Oxford Catalogue, p 216, no 619.

It begins

नामसाधारणो विश्वविषयो यो विभागुणः ।
तस्यैषा शक्तिरहितप्रपञ्चस्य प्रकाशने ॥

विभो मयेगेत भूते(?) द्रव्यमायान्यत्रादिनिषेधेन चैतन्येन
मकलमपि वस्तु प्यानुवतो भागतो भवस्य यो गुणो निजसर्व
विमयकत्वात्प्राप्तादिना(?) जीवादिगुणप्यानुवेन भवेण एव
कोत्तरो विमयतया निश्चयभिव्यास्य वर्तते तस्य द्वेताप्रतिद्वैतस्य
यत्नस्य नन्यजातजननभानुकूल सामर्थ्यम् ।

The subdivisions are not sufficiently marked fol 234 ends the *padarattiṅgrahavarāna*, fol 213a the *allidrayavarāna*, fol 219a the *paribhāṣya*, fol 257b the *śphāṇavara*, fol 203a the *upapadaditi*, fol 205b the *lāla*.

[H T COLEBROOK]

2036.

1305 Folio 205, size 12½ in by 4½ in, six lines in a page, written in the Bengali character, on brown paper

Tyut'shen It, a logical treatise discussing the meaning of words and their relations in a sentence, by *G. I. Illar' Iosifovna*, in two parts. The name of the author is given in the second copy. See *Hall's Index*, p 55, no. clxv.

The *Prullana* story begins

ग्राह्येषो वै चक्षुषोऽप्येवावाप्यस्य संतर्गं समर्गमयौदृष्य
भासते न च ह्यवदभेदं ह्यविद्यमानादिकं ह्यवावाप्येषवप्रति
योग्यनुयोगीत्यवधिपदिभाषादि । अत्रेऽः प्रातिपदिकार्थं
समस्तानुभक्तिरेव साध्यरहितान्नरक्षिता साध्यरहितपूर्व
यतिना च योग्यासाध्यवस्थस्य संतर्गमयौदृष्यभासते कदा कदा
नोटी नोटी यत्मानदेसाङ्गी यदाङ्गी नोटीत्येव (१३३) ।

The Debt worksheet begins (fol 80)

अनुमिष्येऽप्यनुमोगे विधेयत्वं विधायित्वं वा द्विविधम् ।
 तेन अत्रापि यद्वानुमिष्यस्य अद्विग्नानुमोमोदादिष्वप्य
 उदाधि प्राप्तात्वनमन्यते ॥

{H T LOUPECKI}

2037.

963c Folio 16a (116-2a0), size 9 1/4 in by 3 1/2 in, folio 116-170 eleven lines, folio 171-280 twelve lines in a page

Tyutpatlinda, a second copy The *Prathamahanda* ends fol 161a

[H. T. COLEBROOKE.]

2038.

3268 Foll 141, size 10½ in by 1½ in,
11 or 12 lines in a page

Yyulputturu la, = third copy, incomplete at the end. The *Prathamahanda* ends fol. 56. The second leaf is wanting, fol. 6 was originally the eighth leaf of another copy, and is here superfluous. [A C BELL]

2039.

1172A. Foll 34, size 13½ in by 11 in, fairly good, modern Bengali writing, eight lines in a page

Arithmetika, a treatise on the syntax of cases, apparently the first chapter of a work of that name.

It begins

रात्रं प्रणम्य मन्दोपासनाद्वारयोगे ।

गृह्यते कारकादीनामपेमुकावर्तिभया ॥

तत्र प्रथमत्र क्रियाविनिर्दिष्टकारकमिति । तदा च विभक्त्यर्थे
निष्ठाप्रवृत्तिरिति सङ्गतिरपि साधयति तस्य कारकं भवत्येवम् ।
नैवेनातिव्याप्तिः । तदा क्रियासत्यं कारकत्वमिति कारकत्वद्वारा
न च क्रियासत्यं कारकत्वमिति चेत् इति बहुवचनं कारकत्वं
नात्यर्थं क्रियासत्यं करोति मुक्तात् कर्तृव्य क्रियासत्त्वमिति
त्यादिहि वाच्यं । साधयत्यस्य पर्यवसाय वाच्यत्वात् पर्यवसायं
मान्वाविधिप्रत्ययपर्यवसायः । अथवा अनिश्चितयोग्यतामिति
प्रकारादवश्यं । अथवा अनिश्चितविभक्त्यर्थपर्यवसायः । अथवा
तानिश्चितविधियवसायपर्यवसायः । अत्र त्वं नात्यर्थं निश्चयः
इति । उक्तं च इतिवा वाक्येनैव । कारकं हि क्रियाहेतुमैव
क्रियासत्त्वमिति । तावन्मात्रं विभक्त्यर्थद्वारा क्रियासत्त्वं
कारकत्वं क्रियाविधेयत्वात् । अथवा त्वं विभक्त्यर्थद्वारा
क्रियासत्त्वमिति वाच्यं । अथ त्वं । ३

Fol 1a has the pencil mark — '*Vishaya-
inaka* A metaphysical treatise according to
the *Nyayasūtra*'

[GAIKAWAR]

14 Grammatical treatises

2031.

161e Fol 87, size 11½ in by 4½ in,
ten lines in a page

Saktivāra, a treatise on the names of
things and meanings of words by *Gadadhara
Bhattacharya* See Hall's Index, p 56, no clxvi

It begins

संकेतो लघुणा चार्थे यदुक्तिः । वृत्तं यदप्रतिपाद्यं य
यदायं इत्यभिधीयते इह यद्विमतं यद्यप्यल्लिखितं यस्माच्चन्द्रादय
मर्था बोद्धव्य इति चेन्नासंकेतरूपा वृत्तिः ।

This treatise is different from the "*Sakti-
vada* alias *Saktivāra*," which Raj Mitra,
Notices of Sansk MSS, iv, p 122, no 1537,
attributes to *Gadadhara*

[H T COLEBROOKE]

2032.

1038e Fol 4, size 9 in by 4 in, thirteen
lines in a page

Saktivāda, a short treatise on the same
subject

It begins

मीमांसकैर्वैश्वनादी दहाद्यनुकूला शक्तयो अतिरिक्त्यदायै
स्वीक्रियन्ते । तेषामयमाश्रयः ।

[H T COLEBROOKE]

2033.

972 Fol 102, size 15½ in by 5½ in,
fairly good, modern Bengali handwriting,
eight lines in a page

Sabalasatipralasāla, a treatise on the
same subject, by *Jagadisa Tarkalanāra*

It begins

तर्कनानाद्य विन्यासा विदुषामनोपकारिका ।
कृता श्रीमद्दीक्षेन शब्दशक्तिप्रकाशिका ॥

The work was published at Calcutta, in
1847 See Hall's Index, p 55

[H T COLEBROOKE]

2034.

804 Fol 178, size 15½ in by 5½ in,
fair, modern Bengali handwriting, eight lines
in a page

Sabdasatipralasādhāppanī, a commentary
on the above work, composed by *Krishnakanta
Pudyalagusa Bhattacharya*, in Śāla 1723 (A D
1802)

It begins

योगे शतगुणं चिरं हिमगिरेः गृहे कुदरे म्रिये
योगार्थं किमुतारिणं कां (sic) चरन्त्यो तत्रोक्तिं सम्भाषणं
धुला हाममनन्ति (२०) मिरिनुतानीरीशयोर्मेनका
नवालीति यदन् सल्लज्जद्वयो भान्या लुचोदः ॥

It ends इति श्रीकृष्णकान्तिपादागोशमहापादविर-
चिता शब्दशक्तिप्रकाशिकादिष्यन्ती समाप्ता ॥

शाके रामादिशैलशक्तिपरिगणिते कर्कटे याति नृपे
यिराहे विषनापायैतदमुगले यवानले नोद्यवीने ।
थायदभ्यापकायां विखिलपदपदादौदिषिनापहर्तौ
तेने श्रीकृष्णकान्ताद्वय इह मुकृतो दिष्यन्ती गूढभाषा ॥
श्रीरश्रीकृष्णकान्तेन विद्यायागीशसंज्ञितान् ।
कृता मुमुक्षुभोराणां शक्तिसन्दीपनी मुदे ॥

[H T COLEBROOKE]

2035

161g Fol 118 (numbered 216-328), size
11½ in by 4½ in, eleven lines in a page

Palasakarata dāra, a philosophical gram-
matical treatise, by *Golanda dāra Sarman*, a
very incorrect copy

See Hall's Index, p 56, no clxx, Aufrecht's
Oxford Catalogue, p 246, no 619

It begins

नामसाधारणो विश्वविषयो यो विभोगुणः ।
तस्यैवा गतिरखिलप्रपञ्चस्य प्रकाशने ॥

विभो- स्योगेन भूते(?) द्रव्यसाधन्यमानादिनिषेधेन चैतन्येन
सकलमपि यस्तु व्यापुषतो भगवतो भवस्य यो गुणो ज्ञानसर्व
विषयकत्वावस्थातादिना(?) जीवादिगुणव्यापुषेन यथेष्ट लो
कोत्तरो विषयतया रिश्वभविष्याश्च यज्ञे तस्य द्वैताप्रतिज्ञस्य
यत्तस्य जन्मजातजननानुकूल सामर्थ्यम् ।

The subdivisions are not sufficiently marked
fol 234 ends the *padavritighravivarana*, fol
248a the *abhedunvayamranaprahana*, fol
249a the *paribhashya*, fol 257b the
aphotanirasa, fol 298a the *upapadadvitiyu-*
varana, fol 295b the *lakaatritiyavarana*
[H T COLEBROOKE]

2036.

1805. Folio 205, size 12½ in by 4½ in, six lines in a page, written in the Bengali character, on brown paper

Vyutpattiśāda, a logical treatise discussing the meaning of words and their relations in a sentence, by *Gaḍadhara Bhāṭṭasācya*, in two parts. The name of the author is given in the second copy. See Hall's Index, p 55, no clxv.

The *Prathamayutpatthana* la begins

[illegible]

The *Dattayāyātpattirāṭa* begins (fol. 86)

अनुमित्यर्थकप्राप्त्युपयोगे विधेयत्वं विधेयित्वं वा द्विद्वेयायै ।
तेन यथादिपक्षकानुमितिरस्य यद्विषयानुमितोन्मीत्यादिवाक्य-
स्यापि प्राप्ताद्यमनुमत्यत्रे ०

[H T COLEBROOKE]

2037.

963: Fol 165 (116-280), size 9 $\frac{1}{2}$ in by 3 $\frac{3}{4}$ in., fol 116-170 eleven lines, fol 171-280 twelve lines in a page

Vyutpathuadu, a second copy The *Pra*
thamakkanda ends fol 181a

[H. T. COLEBROOKE]

2038.

3268 Foll 141, size 10½ in by 4½ in,
11 or 12 lines in a page

Tyutpatinada, a third copy, incomplete at the end. The *Prathamalkanda* ends fol 50a. The second leaf is wanting, fol 6 was originally the eighth leaf of another copy, and is here superfluous. [A C BURNELL.]

2099.

1172A Foll 34, size 13½ in by 4½ in ,
fairly good, modern Bengali writing, eight
lines in a page

Arthamuktavali, a treatise on the syntax of cases, apparently the first chapter of a work of that name

It begins

रामं प्रसम्य संक्षेपाद्यन्ताद्याकरगोदधे ।

गुह्यते कारकादीनामयैमुक्तायलिर्मया ॥

तत्र प्रथमतः क्रियाविनिर्दिष्टं कारकमिति । तथा च विभक्त्यर्थे
निष्ठाव्यवहितं सहाक्रियं साधयति तदेव कारकं भवतीत्यर्थः ।
नितेनातिव्याप्तिः । तद्धा क्रियाप्रत्यय कारकत्वमिति कारकत्वप्रत्यय
व च क्रियाप्रत्ययत्वं कारकत्वमिति चेत् तर्हि कर्तुरेव कारकत्वं
भाव्येभ्यः क्रियाप्रत्यय-कर्मैति सूत्रात् कर्तुरेव क्रियाप्रत्ययत्वाभिहितं
त्यादिति वाच्यं । अत्र प्रत्ययस्य परंपरया वाच्यत्वात् परंपरा मु-
क्त्यान्वयविभक्त्यर्थेऽवश्यकं । अथवा स्वनिर्दिष्टविभक्त्यानिर्दिष्ट-
प्रकारतावत्त्वं । अथवा स्वनिर्दिष्टविभक्त्यर्थेऽन्येभ्यः मनीषादिप्रत्ययविषय-
तानिर्दिष्टविषयतावत्त्वं । अत एव नान्यानिर्दिष्टातिव्याप्तिरप्ये-
ति । उक्तं च हरिणा पाकप्रत्यये । कारकं हि क्रियाहेतुर्गोचरं
क्रिययाधितमिति । तर्हि कालसु विभक्त्यर्थेभ्यः क्रियाप्रत्यय-
कारकत्वं क्रियाविभक्त्यर्थेभ्यः क्रियाप्रत्यय-कारकत्वं विभक्त्यर्थेभ्यः
क्रियाप्रत्यय-कारकत्वं क्रियाप्रत्यय-कारकत्वं क्रियाप्रत्यय-कारकत्वं

The same author wrote the *Partholastic*
 101: [H. T. COLLINGS]

2043.

3064. Foll 4, size 10 in by 4 in, twelve lines in a page

Akhyatada, a short logical treatise on the meaning of the Verb, by (Raghunatha) Tattika Siromani Bhattacharya. See Hall's Index, p 58, no clxxx

It begins

आस्यातम्य यतो वाच्य । पचति पाक करोतीति यत्ना
चैककरोतिना सर्वस्यातपिचरणात् । अन्वहारादिवचापक
(= पद्यापक the second copy) विना विवरणादपि श्रुत्यन्ते ।

Date of the copy सवत् १९३६ समये आश्विनसप्तम
श्रृणामसमयां अन्वकभट्टप्रतिष्ठानकरेण लिखितोऽयमास्यातवादः ॥

[J R BALLANTYNE]

2044.

2100f Foll 6, size 9½ in by 3 in, 8-10 lines in a page

Akhyatada, a second copy

[GAIKAWAR]

2045

2368d Foll 9, (paged 4-12), size 11 in by 8 in, seven lines in a page

Akhyatada, a third copy The author's name is not mentioned. It is preceded by a copy of the *Anantathatara*, written by the same hand (foll 1-3)

Date सवत् १९६६ वर्षे फाल्गुणमासे शुक्लपक्षे चयोद्वा
तिथे लिखिते ॥

[GAIKAWAR]

2046.

2157b Foll 35, size 10½ in by 4½ in, ten lines in a page

Akhyatadapipani, a commentary on Siromani's *Akhyatada*, by Raghunatha Bhattacharya See Hall's Index, p 59, no clxxxiv

It begins

प्रत्यय नोत्पत्त्यनुसङ्गमयुक्तमिदम् ।

आस्यातवादस्याः उपरूपेण तस्यते ॥ १ ॥

नैयायिक एतत् निराकरोति स्वमतं व्यवस्थापयति आस्या
तस्येति यतो वाच्य

It ends

कठिनास्यातवादेषु मम ग्रन्थविलोकने ।

लीलायायाय (र = अयम्) धोरा कुर्वन्ति निहिता
[[विहता ?] अपि ॥

आस्यातवादस्याः समुद्भूतधर्मेण ।

प्रोक्तानु जगतीनाम् इयमनुत्तरविग्रह ॥

Date of the copy

आश्विने शुक्लपक्षे तु सप्तम्या भृगुपक्षे ।

लिखितं भाष्यरामेणास्यातवादस्य दिव्यरा ॥

सवत् १९२६ शक १६६१ ॥

[GAIKAWAR]

2047.

1369f Foll 15, size 9½ in by 3½ in, 10 or 11 lines in a page, written in the Bengali character

Akhyatadatippani, a commentary on Siromani's *Akhyatada*, by Ramakrishna Sca Rajendralala Mitra's Notices of Skr MSS, vol vii, p 151, no 2386

It begins

मुकुन्दचरणद्वन्द्वभाष्यं दृष्ट्वापुनः ।

आस्यातवादस्याः रामकृष्णेन तस्यते ॥

आस्यातस्येति यत्नमास्यातवाक्यतापदेदकमित्यर्थः ॥

[H T COLEBRIDGE]

2048

2368b Foll 20, size 11 in by 2½ in 8 or 9 lines in a page

Akhyatadagranthamukti, a commentary on Siromani's *Akhyatada*, by Nyayalamkari Raghava Bhattacharya

It begins

अद्याप्येतिनिर्दिष्टं तस्यैतद्विषयककटायां हि ।

मुनिभ्यामनुवर्त्तते मुंदाय (र = गुणाय न) पदे हेरहम् ।

प्रोक्तमिदं आस्यातवादस्याः अन्विष्यति ॥

यमिदमप्यनुवर्त्तते कीदृशं किंचिदुच्यते ॥

इह राहु विधयानुष्ठानं बरहोकीपयोगि । विधयेष्टाभ्या
तर्पायिष्ये ।

The colophon is इति श्रीनारपालकारपरिचितस्या
तपादप्रस्थितिमुक्ति समाप्त ॥ [GAIKAWAR]

2019.

2368c. Fol. 9½, size 11 in by 3 in,
seven lines in a page

Nārthamūrti, a dissertation on Negation,
in the second copy ascribed to Siromani. See
Raj Mitra's Notices of Skr MSS., iii, p 179,
no 1211

It begins

संसर्गभावो न्योन्याभावाच्च नष्टो ऽर्थः । तत्र चान्वयिता
पक्षेऽकावचित्प्रतीयोगिताकत्वं च्युतिप्रपल्लभ्यम् । नीलपद
यतो(sic)न पद नीलो यतो न यद इत्याद्यप्यहारात् इह
पीतपदपरि न नीलो यद इत्यादियहारात् । प्रतियोगभा
वपारन्त्ययौ च तुल्ययोग्येभ्यो ॥

Date of the copy सैवत् १६६६ [GAIKAWAR]

2050.

2100c. Fol. 6, size 9½ in by 4½ in,
six lines in a page

Asatila, a second copy, with the colophon
इति श्रीमहामहोपाध्यायभारतार्किकशिरोमणिपरिचितो नव्याद
समाप्त ॥ [GAIKAWAR]

2051.

30a. Fol. 40 size 9½ in by 4 in, ten
lines in a page

Narāṣṭhapani, a commentary on *Siromani's*
Nārada, by *Gadādhara Bhaṭṭācārya*. See
Hall's Index, p 61, no cxcv

The first *pada* of the introductory complete
is very corrupt, I give it in Prof. Aufrecht's
reading

राधामुसाज्जमधुमज्जमधुमज्ज

कृष्ण(स्य) पादपुष्ट शिरसा प्रणम्य ।

नव्यादमगतशिरोमणिमुद्रभा

श्रीमान् गदाधरमुनींशदीकरोति ॥ १ ॥

[H T COLEBROOKE]

2052.

2045b. Fol. 9, size 10½ in by 4½ in,
fairly written by several hands, about the
middle of last century, 10-13 lines in a page

Fragments of some work (with a commen
tary) on the philosophy of grammar, or on
language in its relation to proof

It begins

प्रत्ययपक्ष प्रामाण्य सत एवागमस्य होति ।

विभूतं चेतनमुपासी जयतीत्येनम् ॥ गद्यस्यार्थेन स संबंध
स्वाभाविक संकेत एव चेति संशये विज्ञातयति ॥ सत एवेति ॥
स्वाभाविकत्वेनैव संबंधेनेत्यर्थः ॥ तत्र सिद्धिर्नास्ति । सात्वतिकसु
गद्यस्यार्थेन सवध इति ॥ ननु सात्र स्वाभाविके संबंधे सुखेन
पदच्युत्यस्यापि बोध स्यात् ॥ न अप्रतिपक्षिदितगतिर्न दह
तोस्य प्रत्ययार्थे स्वाभाविके स्वैप्रत्यायकत्वे सत्यपि प्रत्येष्टिय
नधिकर्षणयोः तथाचापि संकेतप्रवृत्तौपक्षस्य बोधकत्वमिहाह ॥
प्रत्ययपक्षेति । अत्रापि स्वाभाविक संबंध संबंधो गद्यानां
संदर्भे समवायित्वेनैव कस्यापि केनपिदेय नाम वा ॥ नाह ॥
शब्दार्थव्यवस्थानुपपत्तेः ॥ चत्वेन । चापि शब्दानामान्वयमात्रप्रसंग ॥
तथा हि । चापि हि यथा दीर्घशुके प्रयुजते दीर्घशुकेनैव
च युज्यते ॥ श्लेषान् प्रियं प्रयुजते प्रियं च युज्यते इत्येव
नियम स्वाभाविको शक्ती न स्यात् ॥ ०

Fol. 4 वाचस्पत्यैकारिकानुदानहार मूलकार तथा
स्मरखानिमानप्रमोदरत्ने(०)नविपरले व्युत्पत्तेः ०

Fol. 6b (where the *Valyapadiya* is again
quoted) ends तथा च शक्तिमत्त्वादिशेषान्वाद्यादिशब्दानां
सायुक्त्येवनिर्दिष्टं भेदः । अत्र नैयायिकादीनां समाधिर्न(१)ह
प्रस्तावना ॥ असायुक्त्यानेन वाचकः ॥

Fol. 7a begins शक्तिप्रसंगावदमात्रे श्वातिरिक्तौ
शक्तिं समवेधते ॥

ईदृशाणां स्वविषयेष्वनादिधाम्यता यथा ।

अनादिर्धर्म शब्दानां संबंधो नाप्यता तथा ॥

ईदृशाणां चक्षुरादीनां स्वविषयेषु चाद्युपपन्नव्यादिषु ०

Fol. 7b ends शब्दार्थयो स्वाभाविक एव संबंधः ।
तथा च प्रथमाध्यायप्रथमपरले न्यून्यास्याने ॥

* For this author's *Nyāyasaṃdā* see Hall's Index
p 113

Fol 8a begins आगमसमुच्चयकीशेषे
ते साधुमनुमानेन प्रत्ययोपनिर्देतव ।
तदात्ममुपगम्येयं शब्दार्थस्य प्रकाशका ॥ ०

(Fakjap I 101-151, in the first of which
this MS has चयमेव instead of चयस्य) इति ।
अधुनान्नम्यं शक्तिप्रमादेव योः ॥ ०

Fol 8b ends (in the middle of the page)
अधोच्यते । अप्रमत्तानामनोभक्तये ततो वाप ह्य न स्यात् । न
च साधुस्मरणोपाधौ । तद्विधुर्वा(1) ज्ञायमानत्वात् । तस्माद्
ज्ञायमानत्वाच्च ॥

Fol 9a (smaller writing) contains a passage
from the *Malabasya*, beginning (स)रस्यतो
दृश्यान् पुत्रस्य सुदेवो बलिं यरुणेति ते स्मुरा हेत्यो हेत्येव
इति कुर्वन् पतनभूनु । ०
ending ० ह्ये तर्हि ।

सः स्ततमाप्नोति नयं परच पाययोगिनं दुष्पतिं पापजयै ।
(ed Kriehorn, 1, p 2, 1 2 to last line but one)
[H T COLEBROOKE]

15 *Laulikanyaja*

2053

582 Fol 100, size 10½ in by 6½ in,
in European fashion, good Devanagari writing
of 1808 A.D., twenty five lines in a page.
From fol 93, the leaves were wrongly numbered
80 seqq, but the numbers have been altered
by another hand.

Jaulikanyajaratnamara, a collection and
explanation of proverbial phrases used as
illustrations in philosophical discussion, by
Ritofunnataraman, son of *Gulab raja* of the
Budwaja family, pupil of *Pamadigala*, of the
Uttara sect of the *Nanak Shal* ॥

It begins

यस्माज्ज्ञातं निश्चितमुपनं ज्ञेयते यो ज्ञातं
यस्मिन्नेते प्रजातिं विरल्यै साधुदार्ढ्यदृष्टे ।
तस्य धामा निगमनिश्चया यद्य तस्यावश्येय
तं प्रत्यक्षं शिष्टाश्रयिनिश्चयं साधुदार्ढ्यं नतो मयि ॥ १५ ॥

य भातं यनुभाति लोकनिश्चरो य चांतरांशपता
भासा यस्य च भाति सर्वमपि नो भायाच्च यज्ञामने ।
भाते यस्य च भातमेव निश्चितं य सज्जनानां गति
स्वानंदं तमहं प्रकाशयमलु सोमं शिव सत्य ॥ २ ॥
यो वाचा न निगद्यते न च रुदा नानातरिरीक्यते
सर्वेषां वचसां य एव विषयः सर्वंशं मानिर्मितं ।
आत्मा या निश्चितस्य सर्वविदुषां प्रामो भ्यगाप्यतः या
गोविंदं तमहं नयामि यतस्तं भक्ताप्रयं मापयं ॥ ३ ॥ ११ ॥

गुरुधनं मुक्तस्वामिं दयालवान्मत्तदा ।
लौकिकन्यापरत्नानामाकारसत्यते नया ॥ १२ ॥

न्यायार्थे विषयं वैयोदाहृतिं च ययामि ।
वदिष्यामि अत्र संक्षेपादिलरुदार्थं कुञ्चितं ॥ १३ ॥
प्रमगादागतानां तु न्यायानां तत्र विस्तृते ।
अथेताव पदिष्यामि कश्चिदन्वयमुदाहृतिं ॥ १४ ॥
प्रमगादायातां अपि निगदयिष्यामि विषया
न ते व्याख्यास्यते पुनरसकृदुक्ताष्टादश ॥
पुनर्यौ व्याख्यास्यते विषयकपनादिप्रतिरता ()
पुनः प्रोक्तान्तांशितुनापि वदिष्यामि विषये ॥ १५ ॥ १६ ॥

उदाहृतिं वदिष्यामि प्रामो केनैतज्ज्ञातम् ।
मोक्षसाधनार्थं कश्चित् कश्चिद्व्यापराहृति ॥ १७ ॥
[० ६ ॥

अत्र निबंधपदं सर्वैश्च प्रकरयति ननु किमिदं सूत्रादिहपनि
यदनुयाहितं सूत्रादिनिश्चयिचारस्य तदर्थपरिपोषेणुत्वमिति चेन्न
इति लौकिकन्यापरत्नाकरे आत्मविषयान्तिक्पनपुरस्तरं ज्ञा
तप्रकरणात्मात्रेणैव प्रकरणात्मात्रं भवत्येते अपात्र व्यास्येतां
न्यायानां व्याख्यानमभ्यन्ते fol 15a, first the *Shilulu*
run ॥ *Itinaya* (युनरुपतं च इत्येति) ends fol
31 then different examples, ॥ १ अत्रानोकर
न्याय । आनोकरो भूयस्विरोपः स हि अजगते अवि विस्तृत
इत्युपपद्यते स ॥ यस्तुते शापतिरिक्तं तस्य शापतिरिति प्राप्त
त्वादिति ॥ २ ॥ अष्टे (१ ० अष्टे) येन्युप विनितं किमपि परिते
प्रवेदिति । अष्टे गृहकोरो । अष्टे इति पाठे व्यत्येयार्थः ।
निगमन्यायानमभ्यन्ते ॥ ३ ॥ सापकाग्निरवकागोर्नितेकाज
यत्येव इति न्या ॥ ४ ॥ स भवत्येकाश्वत्थे पापमेवो हि नयत
इति न्या ॥ ५ ॥ अत्र हि ज्ञाते । पयः मृगो पात्रतोमानवेष्टं
प्रायश्चित् सज्जनान्मात्रन्यायं नयदतिं पतिरनरदानमिति कश्चि
विषयमिति कश्चिद्व्यापराहृतिं प्रमिदं एते ॥ ६ ॥ एति

ग्रहादित्ये । इतिशब्दा द्रव्यपरिममात्री ॥ इति धीमताकल
शस्त्रपारगतयोमदुपनाथापैवधियायां किरणायत्ता द्रव्य
पदार्थप्रकाशः ॥

Foll 2-90 are lost

Date of the copy संवत् १९८० चित्रभाद्रपद
 आषाढशुक्लपक्षे अष्टम्या समाप्तिमगमत् ॥

The *Kiranavali* is now being published in the Benares Sanskrit Series, together with the *Prastāpalaśhāhya*, see no 2000

{ H T COLEBROOKE }

2062.

3103 Foll 103, size 8½ in by 3½-3¾ in,
8-11 lines in a page

Kiranañah, a second copy of the *Dratya*
 gadirika

It has the colophon इदं पुस्तकं गंगाधर चक्रवर्ति
 तानजगदाधारेण लिखितं ॥ Fols 3-10 are in a good
 old handwriting, the rest is in a very irregular
 handwriting

2063

161a Foll 74, are 11 1/2 in by 1 1/2 in, 11 or 12 lines in a page, writing clear but ugly.

Kiranirali, a third copy of the *Drarja jadidilla*, dated Simrat 1857

[H T COLLEBROOK]

2061

1046 Roll 90, size 9 1/2 in by 3 1/2 in, fll 1-41 ten to twelve lines, foll 42-99 (in an (for handwriting) ten lines in a page. writing in different

General remarks, I have a commentary on the second part (translating) of Prastar: Prastar is a short translation, incoherent, ending with the word "and" and "and" and "and".

It begins

तुष्टेर्मोचयतो षट्पानं न तृष्टेर्भक्षत धनम् ।

कारागारमिदं त्रिंशं यस्य नीतिमं तमीश्वरम् ॥ ५ ॥

साधर्म्यवैधर्म्याभ्यां निरूपितानि दृश्याणि । संशयि तावन्निव
मुखादिहृषयति रूपादीनानिह ।

It ends

अन्तर्यामिन्हेतुपुष्टयं निरालम्बि ॥ इति योगमहामहोपा-
ध्यायोदयनाचार्यविरचित्वासी गुणकिरणापह्वा बुद्धिनिष्पत्ता
समाप्तम् ॥

[H T COLLEBROOKE]

2065

1190 Roll 116, size 12½ in by 4½ in, eight lines in a page, written on brown paper, in the Bengali character

Draṣṭāntarālakṣaṇa, a commentary on the first section of Udayana's *Kiraṇanī*, by Mahāmādhyaṃya Gaṇṇaṇa, son of Gaṇḍarva.

See Hall's Index, p 65, no 11, Ryendra
Ida Mitra's Notices, v p 281 no 1963
Pangit Vindhy Irisida Dde's iy yanari to
the Benares edition of the *Vaisish'a Samanam*,
p 2

The commentary begins

मिल्खादाकिनैमलोदाशो मां परिदृश्य ।

विष्णुर्ब्रह्मादुरग्राम्यां वैष्णवं मां ब्रह्मा मुनि ॥

कर्मव्यतिथिप्रसक्तकं दशिनमस्यारं निष्प्राति । विप्रति ।

It ends:

चाणु मंषादि चेतोऽस्येतिशब्दाभ्यामेवाह हतिशब्द इति ८७
पत्रेन इति शब्द ७

सप्तमोऽध्यायः
सप्तमोऽध्यायः

मम्यान्वया उद्दिष्टाहरी किरणाय ॥ ३ ॥
 प्राक्कृत्यद्वयम् ॥ ४ ॥

[illegible]

[REDACTED] (unclassified)

2066

1697b. Fol. 80 (9-12), size 9½ in by 3½ in, 9-11 lines in a page

(*Dravya*) *śrīraṇaśilpralāsa*, a second copy of the first part of *Yardhamina's* commentary on the *Kiraṇatālā*

Fol. 94 and 95 are lost

[H T COLLEBROOK]

2067.

1041. Fol. 31 (folded together), size 16½ in by 3½ in, eight lines in a page, written on brown paper in the Bengali character

Guna(*prakāśa*)*śrīraṇaśilpralāsa*, a polemical commentary on the second section of *Yardhamina's* *Kiraṇatālāprahāsa*, by (*Raghuṇītha*) *Śrīraṇaśilpralāsa*

See Hall's Index, p 66, no 12, *Pandit Vinodhy Prasāda Dube's* *vijāṇanam* to the Benares edition of the *Vaiśeṣikādarśanam*, p 8

Another name of this work is *Gunaśilpralāsa* (see *Jayarama's* commentary, no 2070)

It begins विनायि धर्मनिर्हणं धर्मनिर्हणं भवत्येव तद्वन्मतेन निर्हणं तद्विहणायोननिर्हणयति॥

The end is अन्ते कारणाकारविभागस्थलता चोपलब्धीयो हि देवो यदुक्तं (?) आह जयवेति । इति महा महोपाध्याय तार्किकशिरोमणिकृता गुणविपुलि समाप्ता ॥

[H T COLLEBROOK]

2068

297. Fol. 98, size 10½ in by 4 in, eleven lines in a page

Gunaśrīraṇaśilpralāsa, a commentary on *Śrīraṇaśilpralāsa* by *Ramakrishna Bhattacharya Cakravartin*

See Hall's Index, p 66, no 12, *Pandit Vinodhy Prasāda Dube's* *vijāṇanam* to the Benares edition of the *Vaiśeṣikādarśanam* p 4

It begins

पाणि प्रसोद करुणामयि ते नमो जमि

नं येन देवि मुनयस्मि सुवितामु ।

योदधारि कुत्रियन्ततोऽन्धकूपे

मयाद्यपादकराभयमंत निरोप्य ॥ १ ॥

यन्मन्त्रेण मुकृतानि तपो कृतानि

प्रासादय सदां नित्यमुदाहरति ।

तस्याशयं गुणविपणमकलय्य

यूते शिरोमणिगुरोरिह रामकृष्ण ॥ २ ॥

निर्हणं शाब्दोपाधुक्ता व्यापार । एवं च धर्मनिर्हणं षण्चोहेतुहेतुमन्त्रो नास्तेष्वेवागवसानाह विनापीत्यादि ।

It ends शक्यते(ये?)त्यादि (see no 2069)

यन्वानपीत्य मुचिरं मुचिरं विभाज्य

यन्व कृतो व्यपत्तिरुपपत्तिषा विषयम् ।

योरामकृष्णयुक्तिना कृतिना कृते शक्तिम्

श्रोतुं नृपमन्त्रो गुणदोषविता ॥

इति विषयि नार्यं शोच इति प्रकाशकारमतनुदा लय ।
नन्वितादि आरम्भकसंयोगविरोधिभिन्नविभागजनकं यत्तस्मै
ह्यारम्भकसंयोगो विरोधि विभागजनकं इत्येव व्याप्तिभूताप्याय्यं च
तस्मात् श्रोतामकृष्णयुक्तैर्विरचितो गुणशिरोमणिप्रकाश समाप्त ॥

[H T COLLEBROOK]

2069.

3062. Fol. 138, size 10½ in by 4 in, fairly written in Devanagari, eight lines in a page, modern

The same commentary, here called *Guna cintamanīśil* :

It ends कर्मलापरितत आह शक्यते चेत्यादि । इति पूर्णं ॥ इति रामकृष्णभट्टाचार्यविरचितं गुणविपुलि शिरोमणि समाप्ता ॥ संवत् १८६० । This was doubtless the date of the original MS, from which the present was copied [J R BALLANTYNE]

2070

1698a. Fol. 105, size 9½ in by 4½ in, 11-18 lines in a page, fair recent writing, by three different hands

• *Dikṣitīśvarī*, a commentary on *Siromam's* *Gunavṛti*, by *Jayarama*

See Hall's Index, p 67, no xii, *Pandit* *Vindhy Prasada Dube's vijayanam* to the Benares edition of the *Vaisheshikadarsanam*, p 6

It begins

निराकारं नराकारं जगदाकारमद्वयम् ।

गोरोद्वगच्छन् वन्दे निरञ्जनमहो यम् ॥

धौतं श्रीगणेशनामो श्री शुक्तिमुक्ताभिरन्विताम् ।

गुणदीपितगुणदोषी पितृवोर्हितं वरसुताम् ॥

It ends

श्रीमता नयरात्रेण व्यापार्ययविलासिना ।

अकारि विभूतिः सम्यक् संख्यायन्मानदीपिने ॥

[H T COLEBROOKE]

2071.

1077. Foll 58, size 18½ in by 2½ in, six lines in a page, brownish paper, small old writing (of the 17th century) in the Bengali character

Another commentary on *Siromam's* *Gunavṛti*, incomplete at the end, without any title

It begins निमाषीति यथा र्जनरूपेण प्रमेय(समानतन्त्रं) निरूपयितुं विनियोगानि प्रमायानि। तद्वैकल्येनेति दृष्ट्याप्रज्ञादिना* मुखानि निरूपयामि भारत. तद्विरूपयापीन etc.

[H T COLEBROOKE]

2072

109 Foll 103, size 9½ in by 3 in, eight lines (foll 2 6 seven lines) in a page

Vardhamanasi's *Pakṣadhara*, the *Dravya padartha*, a commentary on the first section of *Vardhamana's* *Kṛtanaliprahāsa*, by (*Jaya* *deta*) *Paṣṣadhara*

It begins

निरुद्धिनि यद्यपि मन्दाकिनो विद्यन्तेति कोषदर्शनामहादे
यमन्तकस्यान्यमन्दाकिनो तपसि यद्विह गङ्गातानाभ्यपर यथा
मन्दाकिनोमेकतवेदिकाभिरित्यत्र (*Kumarasambhara* I, 29) ।

It ends

नन्वेतिमिति । शब्दस्य द्रव्यव्यापारिणं स्यादित्यत्र आहाय
यनेति इति श्रेय इति ॥ इति श्रीवर्धमानटीकायां पञ्चमोऽंशः
द्रव्यव्यापारं मयूरी ॥

There are many blanks in this copy, apparently owing to the illegibility of the original

[H T COLEBROOKE]

2073.

3058 Foll 65, size 11 in by 8½ in, 13-17 lines in a page, good writing

Vardhamanendu, a commentary on *Vardhamana's* *Dravyaivranaliprahāsa*, by *Padmanābha*, son of *Balabhadra* and *Vijayaśra*, younger brother of *Vasanaṭha*

Hall mentions a work of the same title and by the same author as a commentary on *Vardhamana's* *Dravyasambandhaprakāśa* (in the Index, p 21, no vi) This seems to be a mistake The *Vardhamanendu* begins

यत्तद्वक्तृकताभोधेरूपं (read दु) स्यातिप्रयत्नः ।

यद्वैकल्येनेति दृष्ट्याप्रज्ञादिना* मुखानि निरूपयामि भारत. तद्विरूपयापीन etc.

यत्तद्वक्तृकताभोधेरूपं (read दु) स्यातिप्रयत्नः ।

यद्वैकल्येनेति दृष्ट्याप्रज्ञादिना* मुखानि निरूपयामि भारत. तद्विरूपयापीन etc.

यत्तद्वक्तृकताभोधेरूपं (read दु) स्यातिप्रयत्नः ।

यद्वैकल्येनेति दृष्ट्याप्रज्ञादिना* मुखानि निरूपयामि भारत. तद्विरूपयापीन etc.

निरुद्धिनि तां विषयमन्विनीं जलं मुनं मुनं । त्रि
भूतां विषयवीनस्य महारूपस्य अदुरक्षकम् । अदुरक्षकस्य महारूपस्य
मुनिरुद्धिनी मुनिरुद्धिनी विरुद्धिनी ।

The writing on the last page is partly obliterated, the legible part of the final verses is

इह लिखितं पितृवोर्हितं नाम्न इति ममे दुर्नेने स्मृतिः ।
न त्वन्मनविभुर

* c दिना is doubtful, as there is a hole in the MS

विदितो भावः पितुरिति सर्वस्मृतिं भारयस्यले ।

कृतकृता वयमधुना दुर्जनवत्त्वा न हीयते किमपि ॥

The last verse is nearly illegible

इति श्रीनगदुरुमिश्रप्रद्योतभट्टात्मज(विश्व)नाथानुजयिष्य
योगभेदभरथोमसकलस्यारविन्दप्रद्योतभट्टाचार्यप्रोद्यत्तना
भक्तो यद्वैमानन्दुः सपूर्णः ॥

The last line, containing the date of the copy, has been cut off by the book binder

[J R BALLANTYNE]

2074.

1697a. Fol 103, size 9 $\frac{1}{2}$ in by 8 $\frac{1}{2}$ in, ten lines in a page, small writing, in the Bengali character

Gunavivrttika or *Talparyasamdarbha*, a commentary on Varthamana's *Gunavivartak*, *pralapa* and *Sromani* & *Gunaprakasavrtti*, by Gunananta Vidyaśaṅka Bhattacharya

It begins

ममा नीलकण्ठाय फलपीकृतभोगिने ।

भोगीन्द्रावद्धृष्टाय भागिहार(पु)र्तमिने ॥

गुरुप्रकाशपितृनी प्रकाशे च यथायथम् ।

यत्नात्पर्यवर्द्धो गुरोर्न देव त्वयते ॥

प्रकाशे नतिपदिति ॥ (*palat* is the first word of Varthamana's *Gunavivartak*, see Ry Mitra's Notices iii, p 50, no 1080) See fol 2a, l 7, the beginning of *Sromani* & commentary (विपुर्त विनाचोदि ०)

(closing) इति महामहोपाध्यायधीपिपासागोशभट्टा
काशपरचितो गुणविगुहविषेक समाप्तः ॥

The MS was written in the Saka year 1534
(प्रेमविशालशुभ्र प्रकाशे)

[H T COLCROOKE]

2 *Trim sarakajya*

2075

1073. Fol 71, size 10 in by 8 in
11 lines in a page

Pramanamajaratil, a commentary on *Sarvadeca Satri's* exposition of the *Vaiseshika* philosophy called *Pramanamajari*, by Bala bhadrā Misra, son of Vishnudasā and Madhva Buhler registers a MS of the *Pramanamajari* dated "Saptarshi, 32," Report, p xxvi

See the beginning of the *Pramanamajari* in Peterson's Report, Bomb MSS, 1881 86, p 265 The *Pramanamajari* acknowledges seven *padarthas*

The *tila* begins

नत्वा हरिपदं मत्वा गुरोरपि च यत्नतः ।

प्रमाणमन्त्रोदीका फलभट्टेय त्वयते ॥ १ ॥

निर्विग्रहप्रतिपत्तिनामिकावया कृतं महल शिष्यापि
पिपासादि । कासारोति ।

Fol 10b ends the *Dravyapadartha*, fol 20a the *Gunapadartha*, fol 27a the *Karmapadartha*, fol 29a the *Samanyapadartha*, fol 29b the *Videshapadartha*, fol 30a the *Samatanyapadartha*, lastly the *Abhatapadartha*

It ends

यन्मिश्रप्रलभद्वेय निरदकोह विपिन ।

तच्चोपयंतु मुषिय सारासारविषेयका ॥

इति श्रीविष्णुनाथोदीका (० पादित्तन)नाम्नीपुष्यनिष
धीपलभट्टकृत प्रमाणमन्त्रोदीका समाप्तः ॥ च १२०१ संवत् ॥

[J TAYLOR]

॥ *Talalantali*

2076

1711b. Fol 30 size 9 in by 2 $\frac{1}{2}$ in fairly good Devanagari writing, of about 11 1/2 x 7-8 lines in a page

1711b is a commentary on *Talalantali* by Keshava Sankaradharma The *Talalantali* is known to be seven 1/2 x 1 1/2 in

It is a

[illegible]

श्रीहाराजुभक्तैः प्रकृतं चिकित्साप्रकारपरिमिति
प्रकृतपरिधिपरिमितिप्रकृतं तत्प्रकारप्रकारं मन्त्राचारं दर्श
यति प्र-मे-र ०

Is ends

मगरंगवेदमन्त्रं) ओषः गार्ग्यपरः मृगः ।
 चकार हृदयापत्या विमुक्तिं कर्तव्यं मुने ॥

इति श्रीगणेशाय नमः परमपूज्यपितामहस्य महाराजस्य श्रीगणेशाय
नमः ॥

[H T COLLETTORAE]

6. Syllabicate

2077.

161b Folio 62 (75-134), size 11½ in by 4½ in, ten lines in a page

Original text, an exposition of the Tatar
shika philosophy, by *Ajmurayya Vallid*
See Hall's Index, p 71, no xxvi, Weber's
Irklin Catalogue, p 203, no 626, Ray Mitra's
Notices, iii, p 47, no 1075, Burnell's Tany
MSS, u, p 122

It begins:

नाथः मृतमपतिं यो जगदेकपुत्र
प्रीत्या ततः परमनिर्येत्यभादधाति ।
तस्मै नमः महज्जदोपैकपानुयन्ध
हृत्कित्तव्यतनये परुषोत्तमाय ॥ १ ॥

श्रुत्य नाकुलमुन्मत्तो गुणयस्य कर्माधिकं प्राप्यते
 जातिविभूतिमागतो न च पुनः प्राप्या रिशेवस्मितिः ।
 संयन्त्रः महतो गुणादिभिर्यस्य यन्त्रात् सतीतये
 सात्विकान्धनयोरसकर्मकजला दीप्यतेऽप्येतावती ॥२॥

पठेव पदार्था इति नियमव्यवस्थेष्टं प्रतीतं न या । सप्रतीत
चेत्कथं निरूपेण । प्रतीतं चेत्तस्मैव पदार्था ।

f 1191 ends the *harmatal dā*, fol 1191
 1. 1. at *stapicimena* f 1191 *harmatal dā*
 f 1211 *sumirja dā*, fol 1211 *wa dā*
 2. 1. *dā*, fol 1211 *sumirja dā*, and with
 it the first, or *wa dā*, and 3. *sumirja dā*, fol 1211
 the second, or *sumirja dā*, fol 1211
 the third, or *sumirja dā*, fol 1211
 the fourth, or *sumirja dā*

The *Aspilota* is quoted in the *Tenthredinidae* (see Aufrecht's Cat. Cat., p. 351)

[H T COLLEBOOKS.]

2078.

1101a. Fol. 87, size 12½ in by 1½ in, seven lines in a page, written on brown paper, in the Bengali character

Yes, at least, a second copy

[U T COLLECTION]

2079, 2080.

391a & 1213c Foll 32 and 38 (169-170)
resp., size of vol 1 12 1/2 in by 4 1/2 in, of vol 2
11 1/2 in by 4 1/2 in, 11 or 12 lines in a page

Tilatilipra is a commentary on *Tallatka* *Tilatil*, by Mahamahopādhyaya Tardhamani, son of *Gangetara*. See Hall's Index, p 72 no xxxii, Welter's Berlin Catalogue, p 201, nos 657, 658, Raj Mitra's Notices, iii, p 173 no 1200, Burnell's Tanj MSS, p 123

The first fragment of this incomplete copy contains the first part of the first chapter, the second fragment the three other chapters and the end of the first (see fol 160a, l 12, the beginning of the second, fol 171l, l 13, the beginning of the third chapter)

The *Frat isa* begins:

एकत्र भूतमपरत्र द्धिगूतम् (१ विमप्रगूतम्)
 चत्तत्र द्धिगूतमपरत्र च योतयास ।
 तस्यादु यम्भं प्रमल्लस्यकल्याकिरो-
 निपिहकैदभदुदामेय याम्भित्तानि ॥

न्यायामोक्षपत्रद्वय मीमांसापारदृष्टने ।

मन्त्रेश्वरान् गुरवे पित्रे च नमः ॥ २ ॥

विशिष्टशिष्टाचारानुमित्रकर्तव्यताकं विप्रविधातकं अद्भुतं
निवाप्नोति ॥ नाथ इति । यद्यपि पुरुषाणामनुनम इत्यत्र ०

Both fragments were written by the same
hand as the *Kiranavali* in no 2063 (Samvat
1857) [H T COLERPOOKE]

2081.

579 Foll 120, size 11 in by 8 in, eight
lines in a page

Lilavativivaka, a commentary on the *Lila
vatipralasa*, by Pakshadhara, an old complete
copy There is no subdivision throughout
the whole commentary

It begins

बन्धे तं देयकीपुत्र पवित्रं पञ्चलोचनम् ।

उन्मीलति यतः सर्वं यत्र सर्वं निमीलति ॥ १ ॥

यद्यपीति । अथ प्रतीकं पुरुषोत्तमस्य तम इत्यनन्तरं कर्तुं
मुच्यते (i) दृष्ट्वैव अपि तदेवास्तीति । यद्यपि तत्रापि सो
कान्तगततया सोकनेय भूत्वोक्तमिदम् (० कुतो०) । पुरुषाणामिति ।

Colophon इति श्रीवैद्यधरकृतो लीलावतीविवेक
परिपूर्णे ॥

[H T COLERPOOKE]

2082

62b Foll 145 (45 189), size 10½ in by
1 in ten lines in a page

Lilavativivaka, a second copy

Date संवत् १८५१ [H T COLERPOOKE]

2083

62a Foll 11, size 10½ in by 1 in, eleven
lines in a page

Lilavatippani, notes on the *Id rati* and
the *Lilavatipralasa* by (Raghunatha) Siromani
The complete title is *Vi jñānatilakavakha
dīpikā*. See Hall's Index p 72, no xxxi

Raj Mitra's Notices, III, p 47, no 1076, and
VI, p 16, no 1997

It begins

सो नमः सर्वभूतानि विष्टभ्य परिहिते ।

असम्मानन्दोपायं पूज्यैः परमात्मने ॥ १ ॥

यत्रेव पदायै इत्यवधारणस्य भाष्यादायभाषादाद्येवासंगतेराह
इहेति ॥ अवधारणपरो स्वधारणप्रयोजनकः । विभागो विभ
जनम् । तदर्थकः । छापिलो विभागालकमिति पाठस्तु सुगम एव ।

Colophon इति शिरोमणे कृता लीलावतीदिप्यखी
समाप्ता ॥

[H T COLERPOOKE]

2084.

1213b Foll 40 (119-158), size 11½ in
by 4½ in, ten lines in a page

Lilavatirathi, a second copy of Siromani's
notes

Colophon इति महावहोपाध्यायश्रीमद्भट्टाचार्येशिरोम
णिपरिचिता लीलावतीवृत्ति समाप्ता ॥

[H T COLERPOOKE]

2085.

1670a Foll 58, size 9½ in by 4½ in,
11 or 12 lines in a page, from the end of the
18th century

(*Lilavatiromanīṭī*), a bad copy of a com-
mentary on Siromani's notes

The name of the author does not appear,
as the copy is without any colophon The
margin is signed ए० शि० टी० ५०

It begins

नयनीलांबुदहनि चरणरत्नं किङ्करीनालं ।

हेयगुणोन्मत्त (read "नवीच") चरं नदकिशोरं नमस्यान ॥

भाष्यग्रन्थस्य इत्युल्लेखानुसंधानस्य तावदवधारणार्थेनेनाग्रम
(० भा?) तत्प्राज्ञायाया (० ज्ञायाया) करोति यदेति । भाष्या
दधित्यादिपदेन भूयपरिग्रहः । अवधारणपरान् etc

[H T COLERPOOKE]

५ *Saptapadi* ॥

2086

2662a Foll 7, size 9½ in by 8¼ in,
ten lines in a page

Saptapadarthi, an exposition of the seven *Tauśhika* categories, by *Snaditya* (*Snad* in this copy)

See Hall's Index, p 74, no xlii, Oxford Catalogue, p 353, no 83^a, Raj Mitra's Notices, II, p 281, no 875 (a copy dated Samvat 1485)

It begins

हेतये जगतामेष सत्कारार्थपमेतवे ।

प्रभवे सर्वभूतानां शुभ्राये गुरवे नमः ॥

प्रभितित्विषया पदार्थो ते च । द्रव्यगुणकर्मसामान्यविशेष
समवायाभावाभ्यां सतिप ।

Date of the copy संवत् १६५४ चर्षे म्हात्तुनस्यायदण्ये
प्रतिपादपौ हेमीमात्तुनगोविन्देन लिखितम् ॥

The writing on the first page does not belong to the *Saptaparīkṣā*, though it forms part of a discussion on the *dravyapadartha*

[GAILAWAE]

2087.

1038d. Fol. 7, size 8 $\frac{7}{8}$ in by 3 $\frac{1}{2}$ in,
9-12 lines in a page

Sartaj adurti, a second copy

[H. T. COLEBROOKE]

2088.

2100d Fol 39 (2-40), size 9½ in by 4 in,
thirteen lines in a page

Atal'as'iri, a commentary on the *Sapta
Jatirū*, by *Mud'ara Sarasatimastān Yati*,
■ native of Gorakhpur

See Hall's Index, p 7a, no xlm, Ray
Mitra's Notices, viii, p 1a6, no 2702, Bhan
darkar's Report, Bomb MSS, 1893 84, p 1
and p 312

The first leaf is lost. The commentary ends with the following verses

गौराष्ट्रदेशो* शिखलराष्ट्रवर्ष

मदाकरो दक्षिणभूमिनिष्ठः ।

विराजते सद्यगिरीन्दुशानीतः

यत्रास्ति को(र गो)कर्णमहाप्लेश ॥ १ ॥

तद्देशजन्मा मन्त्रिरेकदृशदी

मरुसुतीमस्तकमाध्यास्य ।

सो ज्यं शिवादिभक्तदत्तार्थी

दीक्षाभिर्मां यात्स्मयप्रवक्ष्ये ॥ २ ॥

Date of the copy सन् १९१५ वर्षे वैशाख सुदि १३
हस्ताक्षर आनंदलाईनगरे (Anadol) ॥

[GAIKATAP]

2089.

2662b Foll 39, size 9 $\frac{5}{8}$ in by 3 $\frac{5}{8}$ in
11-13 lines in a page

Padarthacandrika, a commentary on the *Saṅgata-larṭhi*, by *Seshananta*, a pupil of *Sarvagadhara* : See Hall's Index, p 7o, no xlv

There occurs several times the marginal note सम्^० गेयते

The *Padarthacandrilu* begins

कणोर्नसितशेषशेषकणभ्रातृछायापौडनो

मोलचन्द्रकलामृतोर्मिकणिकास्वादेन मेदाक्षिणा ।

मन्दस्मन्दविभिस्यन्त्यसुरगाकल्पेन भौतिस्युरा

स्युहाया सुदृशो विलोक्य घटतं हृष्य हर पातु न ॥१॥

अप्यादप्यात्रसीभाग्यपन्सेकेतमन्दिरम् ।

महामहोदयद्वारं नरासदयिदक्षिण ॥ २ ॥

अथ्यादव्याप्तसौभाग्यसंकेतसदनं भगवत् ।

महोमहोदयद्वार महामरकतद्यति (० ते १) ॥ ३ ॥

* Bhandarkar's copy has गोराह, Raj Mitra's copy has गौराह. Bhandarkar, l. c. p. 6 calls the author a native of the country of Gorishala in the south in which is situated Gokarna Mahabalesa. The country referred to is thus a portion of North Kanara. Hall and Raj Mitra call the author a native of Su rashttra.

† Bhandarkar gives अग्रिरोन्म^०, which seems to be wrong

विश्वोपनिषद्मन्त्राभिप्रेतवन्मन्त्रानिगुण्यं भूतविदेव-
तानतिमुक्तिरूपमन्त्रा गुणप्रधानभावेन शिवाभिप्रेतं निवर्तयति
हेतु इत्यादिना ।

The commentary ends:-

यन्मय सप्रपदापीभिल्ले इति प्रतिपाद्यप्रतिपादकभेदवि-
यप्रपदा तद्व्यपदेश इति सकलप्रपदाकम् ।

गुरुजगन्पतेः प्रोपयोगे

यदनन्ते निदधे पुष्पाज्जोयम् ।

इत्यर्थमुत्पादकः कले धेन

न विदुः भोक्तृ (विदुःभोक्तृ) पदार्थविदुःकारणम् ॥

इति श्रीमद्भगवद्गीतासारात्मगुरुप्रयोगोपनिषद्भाष्ये पदार्थ-
विदुःका समाप्ता ॥

Date of the copy संवत् १८४६ भाद्रपदमासे शुद्धपौ-
र्णमासी शुक्लतिथौ गुरुवारं चमरायणनगरे मयं स्वामीजीप-
रमाया शंकरमुखायाम्ना द्विवेदिनी ५ नाट्यमुक्तद्विवेदि श्री ५
भौमात्मनविद्याधरेण लिखितमिदं पदार्थकारणमिदं भातृव्यमायं ॥
[GAIKAWAT]

2090.

2080a. Foll 37 (1-38), size 8½ in by 1 in ;
12-14 lines in a page

Padarthacandriā, a second copy

In this and the following copies the second
and third of the introductory verses are con-
tracted into one verse : Fol 34 is lost

Colophon इति श्रीमद्भगवद्गीतासारात्मगुरुप्रयोगोपनिषद्भा-
ष्ये पदार्थकारणमिदं भातृव्यमायं ॥ [GAIKAWAT]

2091.

1731a Foll 20, size 9 in by 3½ in,
seventeen lines in a page

Padarthacandriā, a third copy

[H T COLLINGDOKE]

2092.

1635c Foll 42, size 9½ in by 3½ in,

indifferent Devanāgarī writing of the 17th
century, 11-13 lines in a page

Padarthacandriā, a fourth copy.

[H T COLLINGDOKE]

6 *Padarthacandriā*

2093.

2002c Foll 9, size 9½ in by 3½ in,
7 or 8 lines in a page

Padarthahandana, or *Padarthastotra*, a
critique of the *Padarthakāṇḍa* category, by Śrī-
rām Bhāṣyaśāstra

See Hall's Index, p 80, no lxiii; Ray Mitra's
Notices, iii, p 10, no 1023, p. 16, no 1073

It begins

यद्यप्यर्थस्तु निरूप्यते तत्र दिशाली नेष्टरादितिच्ये
यानोभारत ॥

It ends

तन्मयस्त्वयं कारयति चोभयनतिरिक्तं भिन्नमेवेति वृत्तं
यन्निवेनेति ॥ इति श्रीमद्भगवद्गीतासारात्मगुरुप्रयोगोपनिषद्भा-
ष्ये पदार्थकारणमिदं भातृव्यमायं ॥

[GAIKAWAT]

2094.

3105. Foll 12, size 8 in by 1½ in ; six
lines in a page

Padarthahandana, a second, modern copy

[J R. BALLANTYNE]

2095.

2108b Foll 40, size 9½ in by 4½ in,
twelve lines in a page

Padarthahandanaśāstra, a commentary
on the *Padarthahandana*, by Raghudra
Nagayalakura Bhāṣyaśāstra

See Hall's Index, p 80, no lxiv, Ray
Mitra's Notices, v, p 264, no 1941

It begins

नन्दनद(नन्दमूनु the second copy)पदद्वन्द्व निपाय
[हृदि विनयाः]

ततोत्रि कुतुक किचिद्रपुदेर समागतः ॥ १ ॥

कामहलपुत्रसात्कारकं चौप्यमनुमुदोष्य कुप्यत ।

भूजदैनैयनकोणशोणता हेतु सपेयगतमुपद्रवम् ॥ २ ॥

पदापेक्षस्य यदिदं शिरोमणि-

निर्णीतरान् भोरोमहस्य दूषयै ।

तत्रैव तर्कज्ञ विचारयाम

सदृशकेनेतरस्यनेन ॥ ३ ॥

प्रमत्तावदापेक्षस्य निर्वक्तुं शिष्यावधानाय प्रतिनानर्त्तते अये
सादि °

Date of the copy सेवन् १८१५ ॥

[GAIKAWAR]

2096

2080b Foll 26, size 8½ in by 4 in,
10-12 lines in a page

(Padārthallānandanyālyya), a second copy,
incomplete at the end [GAIKAWAR]

2097

1698c Foll 51 (125-175), size 9½ in by
1½ in, generally fifteen lines in a page, in-
different writing of about A.D. 1650

Paṭarīḥ śāstrakolā, a commentary on the
Padārthakāya, by Vidyānāth Śaṭṭha-
jācinana Bhāṭṭasūrya, son of Vidyānāth

See R. Mitra's Notices, iii., p. 272, no 1205

It begins

इन्द्रादिद्वन्द्वारम्भस्यैव इत्यस्य शब्दावयुक्तं गुरुरितः ।

शिरोमणिसिद्धयर्थेनैव सत्यस्यैव इत्यस्य विवेचनार्थम् ॥ १ ॥

अथ दृष्टान्दनापत्तयोपरिगृहीता. दण्धा मन्त्र. इह
विचारयुक्तारं केचिद्व्यापिकं निराकरिष्यामिस्वयमिव केचि
विचारयुक्तारविषयगत्यस्यार्थकं सिद्धान्तसाराहमेषनधिकृत
प्रतिनानर्त्तते अयेति । ईश्वरारिणि ।

It ends

विशेषे अग्निने शिखिन्दीप्तिनोर्वाच भूतान्तरद्वयम् ।

दशो दोषो रथे मुदे सन इव विशिष्टो यदापातः ॥ १ ॥

विधानिवासमनो. कृतिरेषा विद्यनापत्तयः ।

विद्युपाभातमस्य विचारयुक्तारार्थं मुदे भवित्ता ॥ २ ॥

नविचारयुक्तेन इत्यस्यैव विचारयुक्तारार्थं मुदे भवित्ता ।

संसारार्थवदुविचारयुक्तारार्थं मुदे भवित्ता ।

विद्योर्नित्यद्विषयकविद्येनेदे मया पठितं

तेनानेन यदापेक्षेन भगवन्मोहात् नारायण ॥ ३ ॥

इति श्रीमद्भारतव्याख्यानमहाभाष्यकृतः पदापेक्षस्यार्थक
समाप्तः ॥

Name of the scribe यद्विद्यनापत्तयेन लिखितं ॥

[H T COLEBROOK]

7 *Tārāsamgraha*

2098

1928 Foll 9, size 10½ in by 4 in, nine
lines in a page

Tārāsamgraha, an elementary exposition of
the *Tārisakāla* philosophy, by Annam Bhaṭṭa
For editions, see Hall's Index, p. 68, no xx,
Burnell's Tanj MSS, p. 121, Hanc' Cat Brit
Mus., p. 7

Date of the copy शके १९२३ हेतुर्भो नाम संवत्सरे
आह्वयदक्षणाद्विहो(या)य विषयस्यैव इतिनेदे पुनर्कं समाप्तः ।

[J TAYLOR]

2099

2122b Foll 11, size 9½ in by 1½ in
7 or 8 lines in a page

Tārāsamgraha, a second copy, with marginal
notes in Colebrooke's handwriting

[GAIKAWAR]

2100, 2101.

3035 & 3038 Foll 95 and 117 resp., size
12½ in by 12 in, the number of the lines
varies between five and thirteen

Tārāsamgraha, *Tārāsamgraha*, 1st ed., by
Annam Bhaṭṭa's own commentary on the *Tārā*
Samgraha, *Tārāsamgraha*, 1st ed., by

नानं श्रीरामपरीक्षां श्रीं श्रीमधुसूदनम् ।

नमः (नन्वा) हस्तमिदं नमः श्रीरामपरीक्षां विपक्षे (र वि-

मनामि प्रवर्ति ०

[ग्रन्थे] *

[Coll. of Fort William]

2112.

30b. Foll 170 (11-210), size 9½ in by 1 in, 12 lines in a page

Vyāsaśuddhantamuktāvalīpralīsa, a commentary on the *Siddhāntamuktāvalī*, by Mahatīśa (*Bhaṭṭa Dīnāśa*), son of *Bhālāpishna Bhaṭṭa*, of the gotra of *Bharadvāja*, in four *paricheḍas*

It begins—

ल्लोपादयुगं प्रत्यक्षं विद्वद् श्रीबालकृष्णामिषं

भारद्वाजकुलसुधीं विप्रमिष श्रीगीरवास्यायुनाम्* ।

ज्ञानाशेषवतं निवेनं यच्छा मिदं नमः श्रीरामपरीक्षां-

गृह्यविष्णुने यथाप्रति महादेव परेषां कृते ॥ १ ॥

तत्र तत्पञ्चाभापरिच्छेदयोस्त्याने विक्लीपे श्रीविष्णुनाथ पञ्चाननी निर्विमपरिमनामिषद्वये कृतमेष्टरनिर्देशान्धमल्लम् शिष्या श्वयेनं कुमुदिति शिष्याशिष्याये निवन्धनं कुर्वन् ईश्वरं प्राययते । यथाप्रतीकृतेति ।

The first *paricheḍa* comments on *śl* 1-33 (ends fol. 43a). The second *paricheḍa* (see the next number) is not marked. Fol 86a ends *śl* 60 इति प्रत्यक्षं मुक्तावलीप्रकाशः समाप्तः, the third *paricheḍa* ends with *śl* 84 (fol 131a)

Last verse of the commentary

प्यास्तान् भावविद्वान्मुक्तावल्या मया कृतम् ।

दीपदृष्टि विहायार्था विहीनकथं सादृक् ॥

See Hall's Index, p 74, no xli, Aufrecht's Oxford Cat., p 239, no 580, Rāj. Mitra's Notices, ii, p 273, no 868, iii, p 81, no 1057, v p 130, no 1821

The further particulars which Hall gives regarding the joint authorship of this commentary by father and son, seem to be taken

* The seventh copy (no 2118) has श्रीगीरवास्यायुनाम् as also no 1057 in Rāj. Mitra's Notices

from two verses which occur at the end of the three MSS catalogued by Aufrecht and Rājendralāla Mitra, and which appear also in the fifth copy of this collection, see no 2115 (1739)

[H T COLEBROOK]

2113

3102. Foll 191, size 9½ in by 4 in, eight lines in a page

Muktāvalīpralīsa, a second copy, well written, but not quite complete. It covers in the beginning of the commentary on *śl* 110. The second *paricheḍa* ends (fol 83a) with the first *śl* 50 (विष्णुर्मादगुणवान्), the other *paricheḍas* are not marked

[J R BALLANTYNE]

2114.

1817. Foll 155, size 11½ in by 6½ in, 9-16 lines in a page

Muktāvalīpralīsa, a third, incomplete copy, having the full text of *Vīṇanātha's Karikā* and commentary in the middle of the page, and *Mahadeva's* commentary above and below it. It begins with *śl* 23, and ends with *śl* 159. The first *paricheḍa* ends with *śl* 33 (fol 7), the second *paricheḍa* ends with the first *paṭṭa* of *śl* 30 (fol 42a), the third *paricheḍa* is not marked

[J TAYLOR]

2115

1947. Foll 109, size 9½ in by 6 in, foll 1-30 twenty to twenty-two lines, foll 31-86 sixteen to eighteen lines, foll 87-109 eighteen to twenty three lines in a page

Muktāvalīpralīsa, a fourth copy, not quite complete, in four parts, but all in the same handwriting

b) *Śl* 1-65, Foll 56 (31-86). Colophon इति मुक्तावलीप्रकाशे प्रत्यक्षं समाप्तिममम्. The second

pariccheda ends (fol 78a) with the first *śloka* of *śl* 50. The other *paricchedas* are not marked.

c) *Sl* 66-77, fol 12 (87-93) Colophon
इति मुक्त्यलोकप्रकाशे उपरान्तं समाप्तम् ॥

d) *Sl* 78-84, fol 11 (93-109) Colophon
इति द्वय्यपदापेक्षास्त ॥

a) *Sl* 78-137, fol 30 (1-30) It ceases in the middle of the commentary on *śl* 137.

[J TAYLOR]

2116

1739 Foll 58, size 9 in by 3½ in, fol 1-30 ten to twelve lines, fol 31-38 thirteen lines in a page

Muktalokaprasa, two fragments

a) *Sl* 1-17, fol 30 The commentary on *śl* 17 is not quite complete

i) *Sl* 85-166, fol 28 (31-58) After fol 34 three leaves are wanting, with the commentary on *śl* 99-104. After fol 85 one leaf is wanting, with parts of the commentary on *śl* 106 and 107. This copy contains at the end the two verses mentioned above, in no 2112

भानु प्रगल्भ परिभाषा च शास्त्रमार्ग

मुक्त्यलोकप्रकाशे उपरान्तं समाप्तम् ॥

समुक्तिभिर्निर्दिष्टकरेण करेण सोऽयं

नीति प्रकाशप्रदीपं सुविधा मुने स्तु ॥ १ ॥

मुक्त्यलोकप्रकाशे उपरान्तं समाप्तम् ॥

देव सतीपद्मायानु नीलकण्ठ सतीः प्रिय ॥ २ ॥

[H T COLEBROOKE]

* The correct reading is विप्रप्रदीप, as in no 550 of the Oxford Catalogue, and in no 569 and no 1821 of Raj Mitra's Notices

† The correct reading seems to be यं शास्त्रम्, as in no 568 of Raj Mitra's Notices. No 1821 of R M gives स्य शास्त्रम्, no 580 of the Oxf Cat यवज्ञानम्

‡ In no 1821 of Raj Mitra's Notices सतीप्रिय Hence the 'Nīlānjanī', whose wife was named Sati (Hall) Nīlānjanī was also the teacher of Gaṅgārāma see no 2123

2117

1735 Foll 71, size 9 in by 3½ in, nine lines in a page

Muktalokaprasa, a fragment beginning in the middle of the commentary on *śl* 83, and ending in the middle of the commentary on *śl* 119

[H T COLEBROOKE]

2118

3057 Foll 86, size 11 in by 4½ in, ten lines in a page

Āyāyasa *Idhanamuktalokaprasa*, another, incomplete copy. Foll 67 breaks off in the middle of the commentary on *śl* 68, the following leaf (fol 103 in the original numbering) begins in the middle of the commentary on *śl* 135. This copy represents another version of the *Siddhantamuktalokaprasa*, the second *pariccheda* ends with *śl* 51 (fol 56b), and the text is in many places different from that of the other copies

[J R BALLANTYNE]

9 *Āyāyasa*

2119

1687b Foll 56, size 9½ in by 3½ in, ten lines in a page

Āyāyasa, a treatise on the *Tauśasīya* Philosophy, by *Madhava Dīpa*, son of *Lakṣmīmanā Deva*, grandson of *Madhava Deva* (see also the *Turkabhāṣasāramāṃgārī* his commentary on the *Turkabhāṣa*). *Lakṣmīmanā Deva* lived at Dharmasurapura, on the banks of the Goda, *Madhavadēva* at Benares. See Hall's Index, p 77, no 117. This copy contains only the last portion of the whole, the section treating on *sādhā*

It begins

अथ शब्दो निरूप्यते । शब्दप्रतिबिम्बकस्य शब्द शब्दत्वं च
शब्दप्राप्नोति प्रतीतिसाधिको जातिविशेषः ।

It ends

प्रमाणप्रमेयादीनामत्रैवावच्छिन्नसादृश्यादीनामतिरिक्त
त्वनिरासाच्च सर्वे पदार्थाः ॥ इति भारताख्यनिर्वाणसिद्धसंक्षेपे
न्यूनभाष्येयविरचितो व्याख्यानः समाप्तः ॥

गोदातोरविभूषण वृषपुत्रा श्रीलक्ष्मणाख्यो मुणो
भारताख्ये स्थितो सिल जगद्गणो जनानुग्रही ।

तत्तनुस्त्रिपुण्ड्रिमानमरो श्रीन्यायकाराभिषे
सर्वं भाष्यदेवपिठित इमं शास्त्राकारोदाकरम् ॥ १ ॥

श्रीन्यायकारेण इतिभिहितं प्रमाणप्रमेयादौरे
भूतिः सर्वमिदं शब्दमुदिनीयन्प्रमाणपरिभूत ।

तस्मात्त्रिपुण्ड्रितासिलमण्डोनाभः भूतिराद्
तस्यापि निखिल विषयै विदधी श्रीन्यायकार मुणो ॥ २ ॥

Date of this copy संवत् १९६९ मोती भादो सुदी १२
[H T COLEBROOKE]

2120

1389k Foll 10, size 10 in by 3½ in,
ten lines in a page

(*Ay jayara*), the *Anumana* section The
inscription on the first page सामान्यवादस्यापरा
is "a misnomer" (Colebrooke) The likeness
of paper and writing in this manuscript and
the preceding one, the like marginal note न
मा° and the likeness of the style (compare the
definitions in the beginning), make it evident
that this is the copy of the *Anumana* section
which belongs to the copy of the *Sūtra* section
of the *Nyayasara* described in the preceding
number

It begins सत्त्वानुमानं निरूप्यते ॥ सत्त्वमितिप्रकरण
नुमानम् । सत्त्वमिति चानुमानमोखनुभवमिदो जातिविशेषः ।
[H T COLEBROOKE]

10 *Tarlamrta*

2121.

3091 Foll 20, size 9½-9¾ in by 3½ in,
8-10 lines in a page

Tarlamrta, a short exposition of the *Vaiśe-
ṣika* doctrine, by *Jagadisa Bhattacharya*

See Hall's Index, p 70, no xlv, Raj
Mitra's Notices, iv, p 108, no 1510

It begins

प्रमाणा निखिलाचिन्तास्त्रिदश सदोहा सदाभीष्टदा

स्वाज्ञानप्रमाया यव मनसो धृती समस्ता इषु ।

श्रीविष्णोश्चरणानु भवमवस्थसंभवान पर

हृत्पत्रे विनिपाद्य तद्विरूप्य तस्मिन्तं तन्मते ॥ १ ॥

अथ धृतिः धृयते आत्मा चारे दृष्टव्यः श्रोतव्यो मनस्यो
विदिष्यादित्य इति ॥ अथार्थः ॥ मुमुक्षुणा आत्मा दृष्टव्यः ॥
मुमुक्षो "आत्मदर्शन इष्टाप्नोति" इति यावत् ॥ "आत्मदर्शनोपायः"
क इत्याह ॥ श्रोतव्य इत्यादि ॥ तेनार्थक्रमेण शाब्दज्ञमस्यतो
भवति ॥ अग्निहोत्रं जुहोति यवान् पशवोऽप्यदिवत् ॥ तथा च ॥
अथमनननिदिष्यामनानि तत्त्वज्ञानमननानामुक्तं भवति ॥
अथ धृतिः कृतज्ञप्रकरणस्य मनसो जपिकारः ॥ मनस आत्मन
इतरभिन्नत्वेनानुमानम् ॥ तच्च भेदप्रतियोगीतरज्ञानमात्मम् ॥
तथा चेतर इव के यदर्थ पदार्थनिरूपण सद्योपतः ॥ सामान्यत
पदार्थं विविच ॥ भारो भाषय ॥ भाषः पश्य ॥ द्रव्यगुण
कर्तृसामान्यविशेषसमवायभेदात् ॥

[J R BALLANTYNE]

2122.

3092 Foll 15 (orig 8-9½) size 8½ in by
1½ in, eight lines in a page

Tarlamrta, a second, quite modern copy,
incomplete, the first three leaves being lost

[J R BALLANTYNE]

2123

3059 Foll III, size 10½ in by 1½ in,
9-17 lines in a page

Tarlamrta, a copious commentary
on the *Tarlamrta*, by *Gargurata Jada*, 200

of *Narayana*, and pupil of *Nīlakantha* See Hall's Index, p 76, no xlviii, Ray Mitra's Notices, iv, p 55, no 1451. *Gaṅgurama* used the *Mūltiśāliprakāśa*, the author of which (*Ma'adria Bhatta Denakara*) was also a pupil of *Nīlakantha*, see no 2116

The *Cashaka* begins

आत्मरूपगुणन्यकारिणे लोचनाकलितस्वभाविणे ।
नूतनोद्भवसमाधिहेतये नोलकस्यगुरवे नमो नम ॥ १ ॥
गुरुगणनायार्थे यस्मादे सग्रहायणीतनय (२ संज्ञा०?) ।
कविनिव तं कथयत तातं नारायण यन्मे ॥ २ ॥
मुक्तायलीमकागारम्भुरिते चपके समर्धितं मुधिया ।
गङ्गासरोवरे मया पिबन्तु तर्कामृतं मुधिय ॥ ३ ॥

यद्यप्यभिगीतशिष्टाचारविषयत्वेन मङ्गलस्य ०

It ends

चपकमुषणीम्पर्गं दिनकरकरकृतधरामशम् ।
जगदीशमयनकल्प पिबन्तु तर्कामृतं तदाकल्पम् ॥ १ ॥
सूत्र रूपनयलितं मणिने घटितलषाधि चाम्नाकम् ।
मालाकाराणानि मन्त्रा यद्य(२ read ग्रन्थ०)सकौय
[कीर्यस्यात् ॥

इति श्रीगङ्गुपनामकगङ्गासरोवरचरितं तर्कामृतचपकः रूपणीम् ॥

The text of the *Tarkamrita* occupies the middle of each page

[J R BALLANTYNE]

2124.

1549d Foll 17, size 10½ in by 4½ in, generally fifteen lines in a page

Tarkamritaturangini, a very brief commentary on the *Tarkamrita*, by *Makunda Bhatta Suri Gilagila*, son of the *Mamamsaka Ananta Bhatta* See Hall's Index, p 76, no xlv, Ray Mitra's Notices, i, p 88, no 164

It begins

लघोदरपदद्वन्द्वचिन्तनाप्रमनोरपम् ।
चमत्कृतं मोमसाधारणं तादृमाद्यये ॥ १ ॥
गरणोक्तं विषेयशरणी तन्व्येतराम् ।
यादनामपमादाय तर्कामृतद्वन्द्विणी ॥ २ ॥

मदादा इति ॥

Colophon इति श्रीगङ्गुलिलोपनामकमुकुन्दभट्टमृद्विचिन्ता तर्कामृतद्वन्द्विणीनाम तर्कामृतव्याख्या समाप्ता ॥

[H T COLEBROOKE]

2125.

3031 Foll 4, size 13½ in by 5½ in, 14-16 lines in a page

Tarkamritaturangini, the beginning of a second copy. The text of the *Tarkamrita* written in the middle of the page

[J R BALLANTYNE]

11 *Padarthadīpikā*

2126.

1470. Foll 78, size 8 in by 3½ in, seven lines in a page

Padarthadīpikā, a treatise on the *Faṣeśhikā* Categories, by *Konda Bhatta*, son of *Rangaya Bhatta* See Hall's Index, p 78, no lv

Marginal notes in Colebrooke's handwriting point out the single topics

The *Pa lartha līpikā* begins

श्रीमत्सिद्धिकर कान्तं रमोभारमहात्मकम् ।
दयाविन्नु धिदानन्दपितामित्रमुपास्यते ॥ १ ॥

इह गलु चतुर्थेदुर्वाच्येहेतुभूतमात्मतत्त्वज्ञानमात्मनः । तत्र
यदापेक्षितनिर्णयधीनमिति यदापेक्षितव्यवहारविषयते । तत्र
प्रतिनिविषय यदर्थे स द्विधा । भावा भावश्च ।

It ends

यादुर्वाच्यकाजार्थे यदापेक्षितं प्रदोषिका ।
रद्धान्तिभट्टपुत्रेण कोणभट्टेन निर्मितम् ॥ १ ॥

इति श्रीमत्तद्व्याख्यासमाप्तपरा (१) यादुर्वाच्योपपत्तिनि
महात्मनकोयभट्टकृता यदापेक्षोपिका संपूर्णा ॥

[H T COLEBROOKE.]

2127.

1687a Foll 31 (9-32), size 7½ in by 3½ in, generally nine lines in a page

i r 2

Colophon : इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यपरमहंस-
नारायणप्रोपेक्षता कुमुदाग्रलिङ्कारिकायास्या समाप्ता ॥

[H. T. COLEBROOKE.]

2130.

1873. Foll. 111; size 9½ in by 3½ in ;
13-15 lines in a page; written in the Bengali
character.

Nyūyākusumāñjalīnīreḥa, a commentary on
the *Kusumāñjalī* *śrīlāḥ*, by Guṇānanda Tulya-
cāṅgita Bhāṭṭācārya.

See Hall's Index, p. 84, no. lxxxiii.

It begins :

नमः कर्मव्यपिडाये वेदप्रामात्यहेतये ।
निरस्तातिलवापाय प्रमाये नि(च?)वर्णये ॥
मुपानन्देन विदुषा विद्यायै प्रतिपक्षिकम् ।
विनिश्चयते प्रयत्नेन कुमुदाग्रलिङ्कारिका ॥

प्रतिपक्षनविग्रहः . . . इति मङ्गलं शिष्यशिष्याये व्या-
ख्यातृश्रोतृयानुपपन्नो मङ्गलनैषधये च निबन्धन् प्रयोजना-
भिधेयनैवभ्यासाहं सति ॥

The first *stāvaka* ends fol. 34b, the second
fol. 55b, the third fol. 75b, the fourth fol. 82b.

The last colophon is: *iti Śrī-Guṇānanda-
Tulyācāṅgita-Bhāṭṭācāryaviracitah Nyūyākusū-
māñjalīnīreḥa samāptah*

[H. T. COLEBROOKE.]

2131.

2131b. Foll. 78 (50-127); size 10½ in. by
4 in ; twelve lines in a page.

Kusumāñjalīprahāsanamaranda, a commen-
tary on *Varāhamina's* commentary on the
Kusumāñjalī, by Rucidatta, of Sodarapura, son
of Devadatta See Hall's Index, p. 83, no. lxxvii

Varāhamina's work with extracts from
Rucidatta's commentary is printed in the
Nyūya-Kusumāñjalī-Praharanam of the Biblio-
theca Indica, vol. 1, 1890

The *Maḥaranda* begins :

भूतप्रभूतविकटव्यतिनीतिमया
मानयई मनसि यन्मनवायनया ।
आलिङ्गितो गिरिजया चिरममदादेर्
खंयेषु मङ्गलमनङ्गरिपुरेधातु ॥ १ ॥
कुमुदाग्रलिङ्कारन्दः श्रीहविदनेन तन्वते कृतिना ।
स्वकोपमईधानासुधमपुषाणां विनोदाय ॥ २ ॥

The first *stāvaka* ends fol. 87a, the second
fol. 99b, the third fol. 114b, the fourth fol. 117b.
The colophon of the fourth *stāvaka* is: इति
श्रीसेदरपुरलभभूतश्रीमहामहोपाध्यायदेवदत्तनयश्रीमहामहोपा-
ध्यायहविदनेनरचिते कुमुदाग्रलिङ्कारन्दे तुल्यः स्वकः
समाप्तः ॥ [H. T. COLEBROOKE.]

14. *Ālāṣakhaṇḍana*.

2132.

1369a. Foll. 4; size 9½ in by 8½ in ;
ten lines in a page.

Ālāṣakhaṇḍana, a critical treatise on the
nature of *ālāṣa*.

It begins :

नाकातो नाम नातिरिक्तं द्रव्यं माताभाषात् । नप जगत्
द्रव्यादिनो मुण्ड्यात् भावकायैवाद्भेदवन्नुनानादेव पूर्णव्याप्तिभावे-
नातिरिक्ताकारातिविरिति चेदत्र भट्टाचार्यनुयायिनः । Cp.
the Faṣṣol. Darś. Bibl. Ind., p. 102

Date of the copy : संवत् १७२२

[H. T. COLEBROOKE.]

2133.

2126c. Foll. 3; size 9½ in by 4½ in ,
eleven lines in a page; written early this
century.

Ālāṣakhaṇḍana, a second copy The second
page of the last leaf contains a fragment of
some other similar treatise

Date : लिखितं मित्रं = भादे शु ६ अ संवत् १७१० (= 1710)
येदेया जलेश्वर ॥ [GUKAWAR.]

E KARMAMIMAMSA

1 *Sūtra and Bhāṣya*

2134.

1523 Foll 33, size $10\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, 12-15 lines in a page

Karmamimamsasūtra, the text of Jaimini's *Mīmamsasūtras*, also called *Jaiminīyasūtra pūṭha*, in twelve *adhyāyas*

The third, sixth and tenth *adhyāyas* have eight *pādas* each, all the other *adhyāyas* have four *pādas* each. After fol 25 two leaves are wanting, fol 25 ends with the fifth *sūtra* of the fourth *pāda* of the tenth *adhyāya*, and fol 26 begins in the middle of the sixth *pāda* of the same *adhyāya*

See Hall's Index, p 169, no 1, Weber's Catalogue (1853), p 175, no 600

The *Mīmamsasūtras* have been printed together with *Sāhara Śāmin's* commentary in the Bibliotheca Indica [H T COLEBROOKE]

2135.

1 Foll 41, size $14\frac{1}{2}$ in by $7\frac{1}{2}$ in, ten lines in a page

Mīmamsajaiminīyasūtra, a second copy

Date ११११ १२०३

2136-2138

2, 3, 4 *Mīmamsabhāṣya*, the text of the *sūtras* with *Sāhara Śāmin's* commentary. See Hall's Index, p 169, no 2, Aufrecht's Cat. Cat, p 120. Edited in the Bibl. Indica, by *Madhavantra Nyāgaratna* 1863-87 (not yet finished). The single parts of this copy are of different age.

2 Foll 25 *Adhyāya* I-III

a) Foll 25, size $14\frac{1}{2}$ in by $6\frac{1}{2}$ in, nine lines in a page, modern handwriting

Adhyāya I, *pāda* 1

b) Foll 10, size $9\frac{1}{2}$ in by $3\frac{1}{2}$ in, twelve lines in a page, very old handwriting

Adhyāya I, *pāda* 2

c) Foll 11, size $14\frac{1}{2}$ in by $6\frac{1}{2}$ in, nine lines in a page, modern handwriting

Adhyāya I, *pāda* 3

d) Foll 11, size $10\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, eleven lines in a page, old handwriting, different from b)

Adhyāya I, *pāda* 4

e) Foll 53, size $14\frac{1}{2}$ in by $6\frac{1}{2}$ in, nine lines in a page, modern handwriting

Adhyāya II, complete

f) Foll 24, size $10\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, eight lines in a page, foll 1-8 in a more recent, foll 4-31 in a third old handwriting

Adhyāya III, *pāda* 1

g) Foll 55, size $9\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, nine lines in a page, a second very old handwriting

Adhyāya III, *pāda* 2, 3, and nearly the whole fourth *pāda*

h) Foll 73, size $9\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, seven lines in a page, modern handwriting

Adhyāya III, the rest of the fourth *pāda* and *pāda* 5-8

3 Foll 253 *Adhyāya* IV-IX

a) Foll 89, size $14\frac{1}{2}$ in by $6\frac{1}{2}$ in, nine lines in a page, modern handwriting

Adhyāya IV and V, complete, *Adhyāya* VI, *pāda* 1, 2, and nearly the whole third *pāda*

b) Foll 24, size $14\frac{1}{2}$ in by $6\frac{1}{2}$ in, 11-22 lines in a page, old handwriting

Adhyāya VI, the rest of the third *pāda* and *pāda* 1-8

c) Foll 31, size $10\frac{1}{2}$ in by $4\frac{1}{2}$ in, nine lines in a page, old handwriting

Adhyāya VII, complete

d) Foll 109, size 14½ in by 6½ in, nine lines in a page

Adhy VIII and IX, complete Date
सबत १६६९

4 Foll 233, size 13 $\frac{1}{4}$ in by 5 $\frac{1}{4}$ in, 9 or 10 lines in a page, modern handwriting

Adhy ya X-XII

a) Foll 136

Ally X Date संयत् १९०४ मोति चद्रतनुक्त
५ रविचामरे ॥

b) Foll 58

Ad7, XI

c) FoM 39

Adhy XII Colophon लिखित नानागुणरातो

2139. 2140.

1808, 1809 Foll 108 and 129 resp,
size 12 in by 4 in European paper, excel
lent Devanagari writing of 1829 AD, nine
lines in a page

Mimamsa-bhasya, by Bhatta Sabarasi-min

The leaves of different sections are numbered separately [J TAYLOR]

2141

1019 Foll 164, of different size, and
written by different hands

Parts of a third copy of the *Mim ms*
bhas' ja

a) Fol 1, size 11 in 1 x 1 in, nine lines
in a page

This leaf does not belong to Sibarā Sr-min's commentary

It begins

[illegible]

मरिचावृत्तेनाह प्रयुकोति । It seems to belong to
a commentary on *Parthasarathi's Sisiradipikā*,
the first word of the fifth *adhyaṃya* being there
प्रयुक्तशब्दे, see no 2169 (3047)

1) Foll 8, size 10 $\frac{1}{2}$ in by 1 $\frac{1}{2}$ in, 10-12 lines in a page

The fourth pada of the first *alljya* of Salara's *Mimamsa bhishya* The first two leavis are wanting The first words स्तोत्रा पशर कलं belong to the commentary on *su* 3

Colophon इत्याचार्यशरस्वामिनः कृतौ श्रीमत्सामाज्ये
नामधेयचरणः समाप्तः समाप्तः प्रथमोऽध्यायः ॥

c) Foll 12, size 10 in by 4½ in, eleven lines in a page

The first 1/2 of the second ad, ya

1) Foll 23, size 11½ in by 4½ in, nine lines in a page

The third *p la* (foll 10) and the fourth *p u la* (foll 8) of the second *ally ja*

Colophon of the third *paṭa* भौमानन्दनरहरिरा
संपादितं शाशितं च स्वयद्वकाले ॥ संवत् १६६९ पाषाढशुद्ध
चतुर्थ्यां शाशितं ॥ श्रीमद् गङ्गकरभट्टेभ्यो नमः

Colophon of the fourth *pa la* नरहरिणा संपादितं
 शाश्वतं च ॥ संवत् १६६९ भाद्रपददि पणम्या ॥ श्रीशंकर
 भट्टेभ्यो नमः ॥ See no 2114 (870)

c) Font GS, size 11½ in 1y & in 12 or 13 lines in a page

The eight *pidas* or *caranas* of the third ally. The first eight leaves are lost, fol 1 begins *एकतयुग्मेकस्य युतिसंयोगात्* (iii 1, 13). Also fol 22 and 23 are lost, fol 23' ends *यययतवराय मनुष्याय* (iii 1, 11), fol 24: *हृन्ना* *रायानायेतामन्य* इति (iii 4, 1).

Colopⁿ on श्रीमद्दिग्विजयपुराणे श्रीमद्भागवतभट्टमुने
नारायणभट्टेन लिखितं पत्रम् ॥

f) F R 52 smaller by 11 in., generally twelve lines in a page, neatly written

Colophon of the first *pada* श्रीमत्सकनरहरिणा
मपादिनं शोधितं च स्वयमकाले ॥ सप्त १६६७ श्रीमद्वि
रकद्वयां ॥ श्रीमत् शक्रभट्टपरराजमलेभ्यो नमः ॥

Colophon of the second *pada* श्रीमत्सक ०
काले ॥ सप्त १६६६ श्रीमत्सकदि वषट्मां ॥ श्री ०

Colophon of the third *pada* सप्त १६६६ विष्णु
सवसरे श्रीमत्सकनरहरिणा ० काले कार्तिक कृष्णहस्तां ।

Colophon of the eighth *pada* सप्त १६६७ समवे
मनुनादि वषट्मां ॥ श्रीमत्सकनरहरिणा पुनः कविर् । लिखितं
श्रीविष्णुनाथार्येण ॥ सप्त १६६८ श्रीमत्सकनरहरिणा स्वपा
ठाधि संपादितमेतत्सुलक ॥ शोधितं च स्वयमकाले कार्तिक
शुक्लाद्वयां । श्रीमत्सकभट्टगुरुपरमेश्वरो नमः ॥

This copy was at one time the continuation
of no 2141d (101st)

[H T COLEBROOKE]

2146

889 Foll 83, size 11½ in by 1 in, mac
lines in a page

The eight *padas* of the sixth *adhyaya* of
Śaṅkara Śaṅkara Śaṅkara's *Mīmamsāśāstra*

Date सप्त १९९९ श्रीमद्वि सु ११

[H T COLEBROOKE]

2147.

1157a Foll 91, size 9½ in by 1½ in,
9 or 10 lines in a page

The eight *padas* of the sixth *adhyaya* of
Śaṅkara Śaṅkara Śaṅkara's *Mīmamsāśāstra*

[H T COLEBROOKE]

2148.

1158 Foll 114 size 10½ in by 4 in,
generally twelve lines in a page

The eight *padas* of the tenth *adhyaya* of
Śaṅkara Śaṅkara Śaṅkara's *Mīmamsāśāstra*

The scribe has added

नृपचास्यप्रतीतिं मुद्रितपुस्तके धिक्कृतुनी
कुलार्जकाराध्यायनिमित्तनामानननु ।

लिपिचंभुद्रातनधरायस्वामिराधिते
महाभाष्ये अथवा दशममहात्म्यकरपुरे ॥ १ ॥

[H T COLEBROOKE]

2 *Varṇika*, by Kumārila Bhaṭṭa

2149-2160

1449, 1450, 1451, 1452, 1453, & 1449
contain an incomplete copy of Bhaṭṭa Kumārila
Śaṅkara's commentaries on the *Sāraśāstra* and the
Mīmamsāśāstra. It ends with the fourth
pada of the tenth *adhyaya*

2149.

1449b Foll 139, size 10 in by 4 in
foll 1-102 ten lines, foll 103-140 eight to ten
lines in a page, written by different hands

Mīmamsāśāstra, Bhaṭṭa Kumārila
Śaṅkara's verified commentary on the first
pada of the first *adhyaya* of the *Sāraśāstra*
See Hall's Index I 171, no vii *Aufrecht*
Oxf Cat, p 219, no 520 R J Mitra's Notices
vol vii, p 73, no 2296

It begins

विष्णुमहात्म्येन विवेकीयवस्तुने ।

श्रीमत्सकनरहरिणा नमः सागरेभ्यो ॥ १ ॥

श्रीमद्विष्णुनाथार्येण विष्णुनाथार्येण ।

इतिमहात्म्येन विष्णुनाथार्येण ॥ २ ॥

इतिमहात्म्येन विष्णुनाथार्येण ॥ ३ ॥

इतिमहात्म्येन विष्णुनाथार्येण ॥ ४ ॥

इतिमहात्म्येन विष्णुनाथार्येण ॥ ५ ॥

इतिमहात्म्येन विष्णुनाथार्येण ॥ ६ ॥

इतिमहात्म्येन विष्णुनाथार्येण ॥ ७ ॥

इतिमहात्म्येन विष्णुनाथार्येण ॥ ८ ॥

निर्दोषत्वेकवाक्यत्वं स्र पा लोकेषु दूषयते ।
 साधवादा यत केचिन्मोक्षसंगोषाणि प्रति ॥ ६ ॥
 साधयप्रत्ययार्थं नापवाद्यं स्वत्वविधि ।
 न हि सङ्गत्वेना गच्छन् स्तलितेभ्यस्त्वपोद्यते ॥ ७ ॥
 यथाकर्षचिदात्मा त्रयोमासानुसारिणी ।
 चागृह्णित्वासाधारण्यं ग्रहणस्य शोभते ॥ ८ ॥
 मीमांसाजान्यतेनोभिविशेषेणोक्तलौक्ये ।
 वेदापेक्षानरत्ने मे हृद्यातीव विमुक्तम् ॥ ९ ॥
 प्रायेतैष हि मीमांसा लोके लोकावतीकृता ।
 तामास्तिक्यपे कर्तुमर्हं यत्नं कृतो मया ॥ १० ॥
 जघातो धर्ममिश्रतां मुचमाद्यदिदं कृतम् ।
 धर्मार्थं विषयं यत्तु मीमांसायां प्रयोजनम् ॥ ११ ॥

2150.

1449c Foll 37, size 10 in by 4 in,
 12-15 lines in a page

Mimamsatantravarttika, by Bhaṭṭa Kumarila
Sisuan, the prose continuation of the *Mi-*
mamsaklokaratna. This part contains the
 commentary on the second *pada* of the first
adhyaya of the *Sabarabhisaya*.

It begins

चास्त्रायम् विचार्यत्वाद् (Su I 2, 1) ।
 (सिद्धप्रमाण)भावस्य धर्मे वेदेत्यत आदेशः ।
 विधिर्वैवादादन्त्याद्यनुषङ्गोऽपुनीयते ॥

Name of the scribe and date of the copy

सर्वाङ्गं तु या काशी राजधानी महेश्वर ।

त्रयानतमुतो रामलेनेदं लिखितं शुभ ॥

श्रीसत्त १६६४ सप्तम मासवदि ७३ मीम्ये ॥ गगपे

नम ॥ दशमस्या ॥ २९०० ॥

This *pada* has the special name *Smṛticarana varṭtika** and is divided in the commentaries into two parts, *purvārḍha* and *uttarārḍha*, the latter of which comprises *utras* 24-35. For a second copy of this *uttarārḍha*, called *Smṛticarana varṭtika*, see no 2161 (2355), cp also nos 2162, 2168

2152.

1450b Foll 30, size 10 in by 4 in, 12 or 13 lines in a page

Mīmamsa varṭtika The fourth *pada* of the first *adhyāya*

It begins

वक्तुं सनास्रविदमर्थे ॥ इव स्मृतिरहितस्य वेदस्य प्रामाण्ये सिद्धे शुभानां वाक्यायैवास्यानावसरे समप्रसिद्धायाश्च प्रमाद्य लघुपं केन मन्यन्ते नामधेयविनाशा प्रमाद्य क्रियते ।

It ends

इति कृतपदुनामी मन्त्रविधिर्यपादे

स्मृतिपरित्यग्यादेदं प्रमाद्यलघुपदम् ।

सनास्रविदमर्थे धर्मस्य प्रविश्य

प्रविभक्ति समस्तमर्थविनाशितानाम् ॥

The third leaf belonging to this chapter is bound up with the second chapter in no 2150 (1440c)

2153.

1451a Foll 62, size 10 in by 4 in, nine lines in a page

Mīmamsa varṭtika The first *pada* of the second *adhyāya*

* The titles *Tarkaprabhāṣya* *Arthavācārāṇa bhāṣya*, *Āmacarāṇabhāṣya* in Aufrecht's Cat. Cat have a similar meaning they are names of the *Bhāṣya* on the first and second and fourth *pāda* of the first *adhyāya* of the *Mīmāṃsāśāstra* resp

It begins

भावाद्या कर्मशब्दात् ॥ सवन्तं तावन्नयनद्वयस्य करोति । तत्र तु प्रथमे अथावे प्रमाद्यलघुपं वृत्तिमुक्तम् (sc शाश्वतायमे) । तदयुक्तम् । कुतः ।

नैव हि प्रथमे अथावे सूचकारेण किंचन ।

लघुपेन प्रमाद्यादेः खलपमुपवर्तितम् ॥

तत्रालययमुच्यते । येन तत्र प्यतिरिक्तेभ्यस्तस्य (?) खलपं व्यापृताकारं निरूप्यते । न चेनं प्रमाद्यालघुपमुक्तं अनुमानादेनैव तावन्नैव भवितव्यम् । प्रमाद्यमपि धर्मं प्रदानमिदमेव नोपपन्नं न लक्ष्यत्वेनेति व्याख्यातम् । न च शब्दोऽपि कश्चिद् धर्मप्रमाणभूतो लघुपः । अस्मिन्नेवाधिकरणे तस्य लक्ष्यमात्रत्वात् । यदपि वृत्तिकारेण सर्वेषां लघुपं प्रदर्शितं न तदथा यार्थत्वेनोपपन्नं युक्तम् । सूत्राभ्याप्यायानुपपन्नहारात् । कर्तुं च समस्तलघुपायैव्यतिरिक्तं श्यावेन सूत्रादि द्योयेत् । अपि च ।

वृत्तिकारेण योऽयुक्तं यद्वा प्रमाद्यपूर्वकं ।

अपरोक्षतया योऽपि नैव लघुपगोचरः ॥

लोकप्रतिज्ञानं हि तानि अपरोक्षत्वेनोक्तानि न प्रथमा व्यापविषयत्वेनोपपन्नहारादिति । तस्माद्यद्यपि अथावे वृत्तिं तदा लघुपेनोपपन्नं नैव । तत्र ।

प्रमाद्यलघुपं तावन्नोदनालघुपाश्रयम् ।

विधादितस्मिन्निर्णीतिं प्रामात्येनैव च स्थिता ॥

तत्रोक्तं हि प्रथमं पादोदनालघुपमुपपरिकृतम् । तत्र धर्मस्य चोदनालघुपत्वमुक्तम् । अतो स्वधारितायैलघुपशब्दमाह्वयते । प्रमाद्यशब्दं प्रतीयते इत्येवं सुखसा धर्मविषय इव व्याख्येयः ।

2154.

1451b Foll 82, size 10 in by 4 in, nine lines in a page

Tantravarṭtika The second *pada* of the second *adhyāya*

It begins

शब्दादरे कर्मभेदे कृतानुबन्धत्वात् ।

उपोद्गात्रसक्तानुप्रमकादी गते शुभानां ।

शब्दालादिभिर्नो लघुपायां निर्णीयते ॥

तत्र शब्दादरे तावद्विषयत्वात् प्रथममुक्तमिति ॥

The handwriting is the same as in no 2150 (1451a)

2155.

1451c Foll 46, size 10 in by 4 in, eight lines in a page

Mimamsatartika The third *pada* of the second *adhyaya*

It begins

गुप्यन् अनुसंयोगात् कर्त्तव्यं : न्योतिषोमे प्रथमं पृष्टं
पत्रे ऐक्येनैव प्रथमं पृष्टमाध्यायनेन चोदिते तत्र. दृश्यते ।

The 20th and the 26th leaf are in the same handwriting as no 2151 (1450a), they fill up an omission in this copy, which, therefore, must have been written some time before Samvat 1604 [H T COLBROOKE]

2156.

1453b Foll 19, size 10 in by 4 in, eight lines in a page

Samratika The fourth *pada* of the second *adhyaya*, in the same handwriting as no 2155 (1451c)

It begins

वाचस्पतिविरचिते व्यासः कर्मयोगे प्रकरणे ३३ पञ्चमादौ
वाचस्पत्याय वाचस्पते (२ वा दृश्यते) इति नामोपाधिनिवेष्टव्यम् ।

[H T COLBROOKE]

चर्चयित्वा कामस्य साधनायद्वादिनः कानि साधनाभासान्न-
द्वातीति फलार्थत्वात्तदर्थत्वात्मा कः पुरुषप्रधानत्वं पर्यस्य कः वा
पुरुषो गुणभूत इत्यादि सावर्त्तिकचित् मोक्षसिद्धयः तत्तर्पणं शेष
उद्यमेन व्याख्यातं शेषे समक्षेरेष लक्षणेतिभ्यः ।

2158.

1452 Foll 181, size 10 in by 4 in, nine lines in a page

The third *adhyaya* of *Bhāṭṭa Kumerā* *Śaṅkara's Vartika*, in four separate parts, but throughout in the same handwriting

a) Foll 25 *Mīmamsatartika* The latter half of the first *pada* of the third *adhyaya*, the continuation to no 2157 (1449a), in the same handwriting but with a new pagination

It begins

इत्यनुसंयोगेन च्युतिर्गोमात् । एवं यथासंयोगे शेषवि-
निर्वाहः स्थितः इदानीं तद्विशेषविनिर्वाहेन किमेतस्य महस्य संवत्स-
रस्य प्रारम्भिकसहस्रावस्येति ।

The fifth leaf is wanting

b) Foll 27. *Mīmamsabhāṣyatartika* The second *pada* of the third *adhyaya*

It begins

It begins

निनीतमिति मनुष्यपर्मं शब्दस्य तत्त्वधानत्वात् ॥ स एव
श्रुत्यादिविज्ञपस्य प्रकरणेन सह विरोधावरोधविचारः । तत्र
निनीत मनुष्याणामित्यत्रे पक्षा भवति ।

The writing on the first page of the first
leaf seems to contain a quotation from the
Siromani. Also the last page is covered with
writing, where the *Siromani* again and the
Phalika are quoted [H T COLEBROOK]]

2159

1453a. Fol. 91, size 10 in by 4 in,
nine lines in a page

Mīmamsavarttika The fifth, sixth, seventh
and eighth *pada* of the third *adhyaya*, in the
same handwriting as no 2158 (1452)

At the end of the sixth *pada* the work of
Bhaṭṭa Kumāra Śrīmin is called *Varttikatika*

The fifth *pada* begins

आत्माय सर्वसंशयात् । सर्वेभ्यो वा कारणाविज्ञेयादिना
स्यापवादः क्रियते । तस्य तावत्पूर्वेषु स्मारयति । तथा च
सर्वेभ्यो हावर्त्य इत्यनुवाद उपपद्यते निशेषहविषयत्वात् ॥
कारणात् ॥

The sixth *pada* begins (fol 20a)

तत्त्वार्थममकरणात् ॥ इदानीमनात्माधीनानां प्रकृतिरिति
प्रसंगान्तां प्रकरणसंस्थे मतिं किं प्रकृतिप्रकरणसंस्थे उत
सर्वार्थत्वमिति विचारस्तत्र श्रुत्यादिषट्काभावे न च अष्टमप्रति
पक्षेऽपि तत्त्वसंस्थे योनिवित्तयः ।

The seventh *pada* begins (fol 51a)

प्रकरणनिशेषादसंयुक्तं प्रधानस्य ॥ समानासमानविधाना
विचारोर्वैतदपि प्रसूते शब्दप्रकरणविरोधाविरोधादरेण ।

The eighth *pada* begins (fol 69a)

स्वामिकर्मपरिग्रह कर्मफलदर्शनात् ॥ समानास्यापवादत्वेनैत
दपि विचार्यते । किं परिग्रह आत्मवैश्याद्विधानात्मनस्यैव
पुरुषे सर्वस्य उत स्वामिनोऽति । [H T COLEBROOK]]

2160

1349. Fol. 101, size 11 in by 5 in
fol 1-67 twelve lines fol 70-101 eleven lines
in a page

Mīmamsavarttika An incomplete copy of the
last part of *Bhaṭṭa Kumāra Śrīmin*'s com-
mentary, comprising the six *adhyayas* from the
fourth to the ninth, and the first half of the
tenth. Thus last part of the *Mīmamsavarttika*
has a special name, *Hall*, in the Index, p 170,
no 11, calls it "*Tub-dushi, Tup tika*" Hence,
the दुष्टुषा in the colophons of the last part
of this copy seems to be a corruption of दुष्टुषा,
though the colophons in the first seventy
leaves have दुष्टुषा (fol 51a), दुष्टुषा (fol 24b)
and दुष्टुषा (fol 28a, 36a, 39a, 43a, 48b)

See Rāj Mitra's Notices, vol iv, p 151,
no 1577

The fourth *adhyaya* ends fol 16a (the first
pada fol 7b, the second fol 10b, the third
fol 14a)

It begins

अथारं कर्तव्यपुरुषार्थयोजिज्ञासा ॥ तृतीयानादपुते शेषत्वे
क कर्तव्ये क पुरुषार्थे इति विरोधादित्यत्रे पूर्वमपुते
साधनम् ।

The fifth *adhyaya* ends fol 28a (the first
pada fol 22b, the second fol 24b, the third
fol 27a)

It begins

श्रुतिस्मृत्यमानुषूयै तदभावात् । प्रयोजकाप्रयोजकत्वात्
युक्तिमिति तदयुक्तम् । कर्तव्यपुरुषार्थमिज्ञासा प्रतिज्ञाता सैवाप
महर्षेया उच्यते प्रयोजकाप्रयोजकत्वमपि प्रतिज्ञातम् ।

The sixth *adhyaya* ends fol 53a (the first
pada fol 36a, the second fol 39a, the third
fol 43b, the fourth fol 48b, the fifth fol 51a,
the sixth fol 51b, the seventh fol 52a)

It begins

द्रष्टव्या कर्मसंस्थाने गुणत्वेनानिर्वाच्यम् । उपोद्गाहिकत्वेन
स्वरूपेऽप्यत्रे क रतेरधिकृत्य इति युक्तो विचारः प्रकरणे
तु विचारानुपपत्तिरिति यदि चेत् कामशब्दे कर्तव्यनिर्वाचने ऽतो
भावाधिकारो विज्ञा किं भावापत्त्या कर्तव्यनिर्वाचन उत
द्रष्टव्यगुणप्रत्या इति तत्रे पूर्वविचारा तत्रा स्तिरेकाः । यदुपमाये च
वादानात्तत्रा इति विचारः ।

The seventh *adhyāya* ends fol. 57b (the first *pāda* fol. 54b; the second *pāda* is wanting, for उक्तं क्रियाभिधानम् fol. 55a is the first *sūtra* of the third *pāda*; the third *pāda* ends fol. 56b).

It begins :

श्रीमत्परमानन्दविष्णुसामिन्निर्दिष्टाय नमः ॥ श्रीपरस्वामिने नमः ॥ श्रुतिप्रमाणत्वाच्चेयाणीं मुख्यभेदे यथाधिकारं भावः स्यात् ॥ प्रत्ययविहितप्रयोगां दर्शयितुं भासादीनां कश्चिद्व्याख्या विहितेनेतदयुक्तं सर्वप्रयोगां किं सकृदुच्यते तद्विहितकृतेय (१.० कृतैव?) हेयं उत भेदेनेति विहितं तत्तादृक् (sic) नवनवीनमाजं भवतीति एवमादिषु सप्रत्ययभेदेकेष्वपि विना दृष्टा ॥ अत एव पाठ्यं प्रकृती विकृती चोपदेशाद्विज्ञातः ।

The eighth *adhyāya* ends fol. 60b (the first and second *pāda* fol. 60a, the third fol. 60b, चतुर्थः यादवस्वतः).

It begins :

अथ विशेषप्रत्ययम् । किमेकस्मिन् कर्मणि सर्वकर्मेषु पर्यवतिदेश इति एकस्मिन् कर्मणि ये पर्यायस्मात्प्रयाने ते सर्वकर्मस्वतिदिश्यन्ते उदाहो नैकस्मात् सर्वकर्मस्वतिदेशः ।

The ninth *adhyāya* ends fol. 86a (the first *pāda* fol. 72b, the second fol. 79a, the third fol. 81a).

It begins :

यत्कर्मप्रधानं तदि चोदनाभूतं तस्य द्वयेषु संस्कारः ॥ तनु च दशमानां नमो ह्यित्येकमित्तं पुषकः (१. युक्तः?) । उपकारातिदेशे समूहः शास्त्रातिदेशो जहाभावः यथा प्रकृतान्तरमन्वाधानादिमात्रात्पठ्येयपर्यवति गृहीत्वा चपनेतायुपकरित्यतीति ०

The tenth *adhyāya* begins :

विधेः प्रकरणात्तरे गतिदेशात् सर्वकर्म स्यात् ॥ समवेनातिदेशसत्ता व्याख्या दर्शनेनेदानीं किमतिदिश्यत इति व्याख्यायते ०

The first *pāda* ends fol. 89b, the second fol. 91a, the third fol. 98b, the fourth fol. 101a, the fragment of the fifth *pāda* terminates in the comment on the 29th *sūtra* योऽग्निनी चेकृतं तच्च कृतविधानात् (fol. 101b, l. 9).

[H. T. COLLIEROCKE.]

2161.

2355. Foli. 73 (numbered 90-153, nos. 98,

107, 120, 121 occurring twice); size 10½ in. by 4½ in.; fair Devanāgarī writing; nine lines in a page.

Smypticaranaṣvārttika, the third *pāda* of the first *adhyāya* of *Kumārila's Mīmāṃsāsvārttika*, but only the *uttarārdha*, which comprises *sūtras* 24-35; see before, no. 2151 (1450a). The leaves are marked पा० स्मृ० ३०. The first leaf is partly broken away at the corners.

It begins :

(प्रयो) गोपस्वशास्त्रत्वाच्चेष्टु न व्यवस्था स्यात् ॥ एकस्मात्पदाद्ययोगानां तादृजोपादाने कार्यप्रतिभावे सति विजल्यदोषनायादेनेकादृशकृत्स्नानामप्रयोगाच्च गौतमस्य भागनाशित व्यवस्थितशास्त्रस्य प्रयोगवलेनाप्यवस्थितलौकिकप्रयोगाभावाच्च (१.० द्रव्य) चत्वारिंशद्व्याख्यामप्येति विधेः प्रतिपादितो यच्च ०

It ends :

तस्मादाकृतियस्ये व्यालभनादिसंभवादाकृतिरेव श्रुत्याद्ये इति सिद्धं ॥ प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥ स्मृतिचरणयाज्ञिकमिति ॥ अथसंख्या उत्तरार्धे १२२० ॥ संवत् ११५१ वर्षे मालुनगामे कृष्णपक्षे एकादश्यां पुष्यतिथौ रविषासरे नंदाखपास्यनोत्तरीना लिखितं ॥ The same scribe copied also the *Nyāyasūdhā* in nos 2162, 2163.

At the end two odd leaves are appended, the first of which contains the beginning of the *Śabarabhāṣya* on *Mīmāṃsāsūtra* I., *pāda* 3, अथैव श्रुत्युल्लासः ० to एवमिदमपि प्रमाणं (p. 64 of the edition, l. 6 from bottom), whilst the second contains a fragment of *Kumārila's Vārttika* to I., 2, *sūtra* 10, corresponding to foll. 55b and 56a of no. 2151 (1450a). [GAIKAWAR.]

3. Commentaries on the *Vārttika*.

2162, 2163.

1030, 2195. Foli. 190 and 158 resp.; size 10½ in. by 5 in.; 9 or 10 lines in a page. The first volume is much worm-eaten.

Nyāyasūdhā, also called *Sarvopahārīṇi* and

Rinaka, a commentary on *Kumarila's Tantra* *virtula*, by *Bhatta Someśvara*, son of *Bhatta Madhava*

See Hall's Index, p 170, no 11 (*Rinaka*)

These volumes contain only the third *pada* of the first *adhyaya*, called *Smṛticarana* and divided into two halves

Vol I The *Purīardha* (रा० सृ० पू० on the margin), ss 1-23

It begins

धर्मस्य शब्दमूलत्वादर्श(स्मन)पेक्षं स्यात् (I 3, 1) । अत्र भाष्यकारेण संगतिप्रदर्शनायैवेत्यत्रापि वृत्तमनुकीर्तितं तच्च नामधेयसामान्यस्यानुक्तत्वादपुनर्निरूप्य व्याचष्टे इयं तावदिति

Colophon (धर्म)निराकाङ्क्षमोक्षसामयनप्रतिवचनसो न्यायानिर्मुक्तपथात्मनभट्टसोमेश्वरपित्रिविराजो तन्त्रवार्तिकटीकायां सहायकारिणा न्यायमुपाख्यायां प्रथमाध्यायतृतीयसमूहपरिपूर्वार्थे समाप्तः ॥

Foll 4 and 5 are lost Fol 189 (१३६) is superfluous, being a repetition of foll 137 and 138 Fol 186, 187, 188 (१३३, ३ २ १) ought to be in the inverted succession Fol १३० is misplaced after fol १३३

Vol II The *Uttarardha* (रा० सृ० उ०), su 24-35 It begins

पुरंदरपुरीशानवरराधुनरेणवः ।

सयाजि सगद्वान सभावन(f) ॥ १ ॥

प्रयोगोपस्थापनाच्छब्देषु न व्यवस्था स्यात् । अत्र भाष्यकृता योगाध्यादेशान्दानुदाहृत्य विमर्शे सर्वे दृष्टेः

The colophon is nearly the same as before Date सवत् ११५२ वर्ष चापराज्यदि १५ पूर्णिमायां तिथी गुरुपक्षे मंगलपक्षस्य श्रीकापलमुनिप्रतिष्ठितकाचित्प्राज्ञातौ शान्तोमोक्षानां लिखितं ॥ The same scribe copied also no 3161 The last leaf is very much damaged [GAIKAWAR]

2164

277 Fol 138, size 11½ in. by 4 in, 12-14 lines in a page, good old writing

Nyayasudha, the second *pada* of the second *adhyaya*

It begins

नमः श्रीरामचन्द्राय ॥ श्री शङ्करायै नमः ॥ शब्दान्तरे कर्मभेदे कृतागुणव्यवहारे ॥ उपाद्योत्पन्नकानुपमकादी गते स्पृष्टा ॥ शब्दान्तरादिभिर्भेदो लक्षणाया अभिधीयते तत्र शब्दान्तरे तावद्विपर्ययत्वात् प्रथममुदाहरिते ।

Colophon इति श्रीमत्तिकाव्यमोक्षसामयनप्रतिवचनसोमयातिभट्टनाथप्रात्मनभट्टसोमेश्वरकृती तन्त्रवार्तिकटीका(या)मोक्षानुपस्थाकारिणा न्यायमुपाख्यायां द्वितीयस्याध्यायस्य द्वितीयपर्ययः ॥ The epithet *Sarīanavadyakarina* appears also in the Oxford copy, see Aufrecht's Oxf Cat, p 219, no 523

This copy was written in Samvat 1568, as appears from the following verses, which the scribe has added at the end

गम्भीराग्रभट्टपादमणितिष्ठाम्नाद्विपर्ययद्वर

श्रीदाशानविषयेश्वरमन्त्रसमागारकुम्भमण्डि ।

श्री(विन्ना)मणिराजि रायवपदद्वन्द्वैकतान् मुषीर्

मोक्षोक्तौ सल्लोलितस्त्रनुननरी रामस् तदोप-स्थाय ॥ १ ॥

बल्लोत्तिष्ठे(sic) श्रीलिङ्गनन्दनल्लो श्रीरम्यपादद्वर

धाम्ना भूतलक्ष्यं मुराधिपमुराद्वैतनास्त्वदिति ।

शो व्य सर्वमुपवैषयैतद्वगमपादुरालवविद

श्रीवाल्मीकिभिरभक्तवतुदिनं विनामणिराधेनवान् ॥ ३ ॥

वसन्तवापद्विनायकमिह

संवत्सरे भाद्रपदमासि तिथौ ।

यारे रवी सूर्यपुरे शिलसङ्गितो

गङ्गापट्टे पूर्वैतपस्य पुनर्वसु ॥ ३ ॥ श्री

पादुर्गं पुनर्वसु दृष्टा ॥

संभूय (संभवस्यत) घटकराट्टस्य च मुद्येधवत

सज्जोषं ग्रथिनो द्वादशवत् सप्तमं योर्लक्ष्यं च सन्निवधत ।

चर्य्यं च(द्वयद्वय)प्रतिदिनं म्मायं हरेनैवधन

नेयं मोदति पुनर्वसु किञ्च कणपेतदं गुणोपय ॥

The words put in parentheses are wanting the left side of the last leaf being somewhat damaged, they have been added from the manuscript no 2169 (०047, ६ *stradipila*), where the last verse occurs again

[H T COLLIERIDGE]

2165.

1223 Foll 60, size 11 in by 5 in, ten lines in a page, fair writing

Two fragments of a commentary on the *Nyayasudha* (?)

a Foll 1-52 A commentary referring to the first four *sūtras* of the fourth *pada* of the first *adhyaya*, incomplete The *Tantrararīṭika* is quoted on every page, the *Sudhakarā* fol 2a, 1 7, fol 10b, 1 8, etc

It begins

चक्र समाप्तविदम्ये तस्यान्ते तदर्थं स्यात् (I 4, 1) ननु गुणविधानार्थेयन्ताया धर्मप्रयोगयोगसिद्धयेत्याह ।

The commentary on the fourth *sūtra* begins fol 48a, 1 1

b Foll 53-60 *Ranāprayāścittaprakaraṇa* (thus the title in the colophon), incomplete in the beginning The first words are 'काम्येष्टिषु नेमित्तकेष्टिषु' (२ नेमित्तकेष्टिषु) च यथोक्तद्विषां दद्यात् [H T COLEBROOK]

2166.

1569 Foll 47 (and a leaf inserted after fol 38), size 10½ in by 8½ in, fairly written, in Devanagari, about 1600 A D, eight lines in 1 page

Tautatūmatatīlaka, a gloss on *Kumarila's Tantrararīṭika*, by *Bhaṭṭa Bhavadeva*, surnamed *Balavalabhībhūyanga* See Hall's Index, p 170 *Adhyaya* 11 *pada* 1

It begins

भाषायां कर्मशब्दालोच्य क्रिया प्रतीयेतेषु ह्येषां स्मि धीयते (1) न प्रथमे श्वाये प्रमाणाच्छेषं वृत्तिः १० (Sabara 1) *ishya*, Bibl Ind, p 108 to 1 3 *infra*)^a उक्तं सर्वत्र इति । अत्र भाष्यकारेण प्रथमे श्वाये प्रमाणाच्छेषं वृत्तिमिति सप्रथमभिधानान्तरे प्रधानाप्रधानानि परीक्षिते । निदानं चेति दर्शनेन प्रथमद्वितीयदीर्घाद्ययोर्हेतुहेतुमद्भाष्यस्य सर्वेषां दर्शितः ।^a

It ends तदुक्तः ।

आद्यायमानं चतुर्थमनन्तर्गतं तत्र निरूपयामा ।

इत्यादिशाम्ये (?) नु लीकिकानां न मंत्ररूपमिति पति- [मिडि.]

इति । सर्वं तु यत्कमेवेति ॥ इति श्रीवाल्मिलभोमुनंगापरमाज्ञो भट्टश्रीभयदयस्य कृती नीताति(त)नततिलके द्वितीयाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

यो नाम कश्चिदिह सविदितः प्रमेयं

चर्यातरे लिखति वा यदिति स्वयं वा ।

मन्त्रैरापननुकीर्त्य न कर्तितलोपात्

नित्तर्गतमिति नम्यशतमि भूयात् ॥

The leaf inserted between foll 38 and 39, being itself marked 39, contains the end of *adhy 1 pada 1*, its colophon being इति श्रीवाल्मिलभो नीतातिनततिलके प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थेऽध्यायसमाप्तः ॥ यो नाम^a as above

The leaves are marked भव० भा०

Fol 1 has the title नीतातिनततिलकः

Tātātīlaka is a name for the followers of *Kumarila*, see Aufrecht's Oxford Catalogue, p 247 [H T COLEBROOKE]

2167.

1547A Foll 20, size 10 in by 4½ in, nine lines in a page

Tantravartīlaka, a commentary on the fourth *pada* of the second *adhyaya* of *Bhaṭṭa Kumarila Svamin's Tantrararīṭika*, by *Kamala-lara Bhoṭṭa*, son of *Ramakrishna Bhaṭṭa*, who was the son of *Narayana Bhaṭṭa Suri*

The *pada* begins

यावज्जीविको ज्ञाया ० (II 4, 1) ॥ भाष्ये बहुचोक्तिश्चित्ता नीपविक्लानादन्तर्निग्राहं चतुर्थेति । लक्षणायां गतिं शङ्कते न त्विति । अन्यत्रेतादृशं केचिदिति । तदोपस्थापय । निराचये न त्विति । सः स्वमते गुणात् प्रयोगभेदाभेदं फलमाहात इति ।

Colophon इति श्रीमन्महागुरुमोक्षनारायणभट्टसूरिभूषणकृष्णभट्टास्त्रिमहाहोषाध्यायकमहाकरभट्टकृतायां तन्त्रवार्तिकटीकायां तृतीयेत्यस्य (sic!) चतुर्थे पादो ज्ञायाश्च समाप्तः ॥

यो इह धर्मः कृतम् तेन प्रीयतां मे भग्न शिवः ॥

1. Śaṅkara's commentary on the *Mīmamsa*
śāstra

422 Fol. 192, size 11 $\frac{1}{2}$ in by 14 $\frac{1}{2}$ in, fol. 1-79 and 151-192 twelve to fourteen lines; fol. 80-153 eleven or twelve lines in a page, written, perhaps by two different hands, but both of the 16th century.

Rajawati Paurāṇī, a commentary on Śi-
khara Śi-*ra*n's *Mīmāṃsābhāṣya* by Śikharaṇaśi-
khara. The first of 11, incomplete.

In binding this MS the first 71 has been cut up into two halves the first ending fol 79b (tā of the original numbering), and the second beginning fol 131a (tā of the original numbering), the last *sūtra* of the first half is the sixth, कर्मैवे तत्र दशैवात् (fol 70a, l 3), the first *sūtra* of the second half is the fourteenth, प्रयागस्य परम् (fol 163b, l 8). There have been placed between these two parts the last half of the second *pāda* the whole third and nearly the whole fourth *pāda*. This middle part bears the numbers 2 to 12, the first *sūtra* in the second *pāda* is the nineteenth विधिर्वा स्याद् पूजिताद्वामात्र यन्मयैकम् (fol 80a, l 14), the second *pāda* ends fol 88a, the third *pāda* ends fol 127a the last *sūtra* in the fourth *pāda* is the twenty fourth जाति (fol 123a). The first leaf of this copy is wanting the second *sūtra* of the first *pāda* appears fol 1a l 6 वाचनाल्लस्यो ऽथा धर्मः । काम ऽप्ये इति । न कार्यागमं विनु प्रयान्तरूप पद्यते । तेन कार्याभिधायकतयैव यचनस्य प्रयत्नेकता । The commentary on the third *pāda* begins किमिदमप्रसक्तं चिन्त्यते । The commentary on the fourth

prātaḥ *begin* ननु चेदं प्रमाणलक्षणास्मिन्नाध्याये यदा
प्रमाणं अन्तर्लप्यते ।

Colophon of the first *paṭa* इति आल्लिकनाय
विरचिताय आचरमाचटीकाय प्रथमस्याध्यायस्य प्रथम पादः ॥
Colophon of the second and third *paṭa* इति
महोपाध्यायशाल्लिकनायनिर्विरचिताय क्षुद्रमहाराज पांच
काय प्रथमस्याध्यायस्य द्वितीय (तृतीय) पादः ॥

Sahlanatla's guru *Prilakara* is quoted by *Manikā* who lived between 1180 and 1190, and by *Sijana*, see *Aufrecht's Cat Cat*, p. 303
[H T COLEBOOK]

5 *S. stradiyika* by Parthasarathi Mura

2169

3047 Eleven different manuscripts (a-l),
all well written and of considerable age

Sutrādīpīṭa, a commentary on the *Mīmāṃsūtras*, by *Parīkṣarāṭhī Mūṛa*, son of *Januāṭhān* (see the second copy)

See Hall's Index, p 173, no x11, Weber
Cat (Berl 1833), p 173, no 601, Burnell's
Tanj MSS, p 82

The *S. stralipila* has been published in, Vol. VII-XIV, New Series, of The Pandit (1885-1892)

a) Poll 98, size $11\frac{1}{2}$ in by $8\frac{1}{2}$ in, nine lines in a page

The first *śloka* of the first *adhyaaya*. In the introductory completes the author says that he will be guided by *Ācārya's* authority.

लक्ष्मीकीर्तुभार्यम मुरारिपुं गङ्गासमीपमादको
हस्त पद्मपद्माशतावनपनं पीताम्बरं शार्ङ्गिणम् ।
मेघश्यामप्रणारपीरखतर्कहृद् प्रधानात्परं

अथोत्तमाद्रुमनादिभोशमनृतं वन्द विभुं श्रीराम ॥ १० ॥

व्यायाभानतम्यद्वशास्त्रतत्त्वार्थेर्शिनोम् ।

कुमारिलम्तेनाह कारये आसिन्तोपकाम् ॥ २ ॥

The copy described by Barnell gives the second verse as it is in no 21,2 (1089)

The commentary begins अनेन सूत्रेण प्रारिच्यतस्य शास्त्रस्य धोतप्रवृत्तिमिदमे धमहान कथ्यते ।

It ends

इति प्रमाणत्वमिदं प्रसिद्धमुक्तेह धर्मं प्रति चोदनाया ।
अत परं तु प्रविभक्त्य येदं चेथा ततो यक्ष्यति तस्य यो र्थे ॥

b) Fol 55 size 10½ in by 4½ in, 8-12 lines in a page

The second third and fourth *padas* of the first *adhyaya*

The commentary begins अथातो धर्मविज्ञानेन प्रमाणसूत्रप्रमाणफलैस्त्वाभासैरेभ्यः विज्ञास्यत्वेन प्रसिद्धात् तत्रास्मिन्प्रमाणे प्रमाणं निरूप्यते । The second *pāda* ends fol 6a, the third fol 32l The fourth *pāda* ends धर्मप्रमाणमिह सिद्धमत परं तद्वेदप्रकारविनि योमल्लादिचिन्ता ॥

On fol 20-44 the handwriting is very large and thick.

c) Fol 53, size 10½ in by 3½ in, eight lines in a page

The second *adhyaya*

The commentary begins प्रथमे अध्याये धर्मस्य प्रमाणं निरूपितं । प्रथमे पादे चोदनाया । अनन्तरं स्वर्णपाद मन्त्रानामर्थेयसूत्राचार्यान् । वाक्यशेषसामर्थ्येयौ च यद्विधाये निरूप्ये प्रमाणमनुजम् । एवं मन्त्रलोपाध्यायेन धर्मप्रमाणनिरूपणा लक्ष्यलक्षण(क)ो धर्म इत्यवगमो विचारितः । The first *pāda* ends fol 17b, the second fol 41b the third fol 59b The fourth *pāda* ends भेद क्रियाचार्यानि साधितो व्यवहार परं तद्विनिर्वाहचिन्ता ।

d) Fol 67 size 10½ in by 4 in ten lines in a page

The third *adhyaya*

The commentary begins एवं सिद्धे भेदे शेषशेषत्वमिदानीं चिन्त्यते । The first *pāda* ends fol 15b, the second fol 25a the third fol 38b, the fourth fol 49b, the fifth fol 55b, the sixth fol 64b the seventh fol 71b The eighth *pāda* ends अत्र शेषो हेतुरतन्महिम्नयोगे मानं धुमाद्यवधारितोपे परमाणम् । एवमास्याहृत्यैतन्महावि विरोधो नाशेनैव शेषक यात्रा परिपूया ॥

e) Fol 26, size 10½ in by 3½ in, 10 or 11 lines in a page

The fourth *adhyaya*

The commentary begins

प्रसिद्धे शेषशेषत्वे प्रयुक्तिरुपगोच्यते ।
शेषशेष च शेषस्य प्रयुक्तिरिति हेतुता ॥

यद्यपि न कथं शेषो शेषस्य प्रयोनकं नृपाध्यायादे कपालादिप्रयोनकत्वाभावात्तथापि शेषस्य एव तावत् शेषायां प्रयोक्तार इति शेषलक्षणस्य प्रयुक्तिरुपगोच्यते इति हेतुतेति तत् परमात्म्यम् । The first *pāda* ends fol 8l, the second fol 13a, the third fol 21b The fourth *pāda* ends प्रसिद्धरूपे कति बोधयोगेन दीक्षणीयादिषु पक्षे तत् । तत् स एवेह मन्त्रान्वयेन प्रमाणमन्ये तु तदन्तर्भूता ॥

The manuscript ends with this verse

नियमाय विज्ञातकर्मणे मुनये निमिने च गृहीते ।
श्रवणाय च भाष्यकारिणे नम ईशाय कुमारिलामने ॥

f) Fol 26, size 10½ in by 3½ in, 6 or 7 lines in a page, yellow coloured paper

The fifth *adhyaya*

The commentary begins

प्रयुक्तिरुपगोच्यते प्रयोनकत्वमिति ।
प्रयोनकत्वोपरं तन्मन्त्र परं निरूप्यते ।

The first *pāda* ends fol 11a, the second fol 17b, the third fol 23b The fourth *pāda* ends एवं निरूपिता सम्यक् पदप्रमाणाणां तन्मन्त्राणि ॥

g) Fol 39, size 10½ in by 3½ in, 10 or 11 lines in a page

The sixth *adhyaya*

The commentary begins

भेदादिदलक्षणैरेवमुपगोच्ये निरूप्यते ।
को न्यवार्थप्रक्रियेति मात्रा समपद्यते ॥

The first *pāda* ends fol 7b, the second fol 13a the third fol 18b, the fourth fol 24l, the fifth fol 31a, the sixth fol 33b, the seventh fol 36b The eighth *pāda* ends अधिकृतितरि विज्ञा भेदशेषप्रयुक्तिरुपगोच्यते तन्मन्त्राणां विचारिता पाथिक्या । सुविदित उपदेशो न्यवार्थं चान्तिदेशो विकृतिषु तत् ऊहो वाचनतामसम् ॥
The writer begs करकृतमपराधं क्षम्यतेति मन्त्र ॥

h) Fol 34, size 10½ in by 1½ in, ten lines in a page

The ninth *adhyaya*

The commentary begins मिद्रे अतिदेशे उपुनाति दिशानो यदापानो मन्त्रसामवेदकाराणां द्वापानरत्नैवमन्त्रनिमित्ता न्याभाषात्मिक ऊहयन्त्यते । The first *pada* ends fol 10a, the second fol 25b Fol 30-33 (of the original numbering, four leaves) comprising the end of the third and the beginning of the fourth *pada* are wanting. The last *sutra* before the gap is नेषयति स्वनिदयम् . . (fol 29, last line), the first *sutra* after it is प्रमसा स्वभिधानम् ॥ The fourth *pada* ends

प्रकृताप्यपि तावत्कार्यतो मन्त्रसामवेदेषु च संसृती
(०ने ed.)

दृष्यन्ति विधिर चिन्तितो बाधयन्तमनः करिष्यते ॥

i) Fol 68, size 11 in by 1½ in, ten lines in a page

The tenth *adhyaya*

The commentary begins ऊहे मिद्रे अतिदिशानो बाधयन्तमनः । इत्या दृशने द्वापानो विकृतिमन्त्रभिधायते । The first *pada* ends fol 8a, the second fol 17a, the third fol 21a, the fourth fol 31a, the fifth fol 45a, the sixth fol 51a, the seventh fol 58b

The eighth *pada* ends

तदेवं लुप्तार्थं यदपि निषिद्धं विकृतिम्
तथा प्रमात्रार्थं विविधमिह बाध्य व्यतिरिक्तम् ।

अतस्तन्मन्त्राभ्युपययिषिषिषिपुमुदिता

प्रयोगेवशात्तान् उपरि चिन्तां प्रकुरुते ॥

j) Fol 22, size 11 in by 5 in, 11-16 lines in a page

The eleventh *adhyaya*

The commentary begins दृशने अथावे बाधयन्तमनः । विकृतिमन्त्रपरिमाणं चिन्तयन् । अतिदेशविचारश्च समसादिभिर्देशमप्येते समसा । समसायदेशानिदेशसाधारण्येन प्रयोगपरिमाणं परिमाणप्रसङ्गादेकादशे तन्वावापचिन्तया चिन्तयेत् । The first *pada* ends fol 5b, the second fol 12a, the third fol 16b The fourth *pada* ends तन्वावापचिन्तयन्प्रयोगपरिमाणान्वयैव वृत्तः । प्रसङ्गं द्विके प्रयोगे परिमाणमत्र प्रवक्ष्याम ॥

Date संवत् १९३३ समये चैत्रशुद्धिदशम्यां मंगलं श्री ० भारद्वाजदिवाकरेण लिखितं स्वार्थं पाठार्थं श्रीमन्मार्गमन्त्रम् ॥

k) Fol 17, size 11 in by 5 in, 12-15 lines in a page

The twelfth *adhyaya*

The commentary begins मन्त्रद्वयमिह मन्त्रं पठन् । प्रथमानामेकदेशकालकृत्यां शक्तोपपन्नमिहोक्तमन्त्राद्योक्तं मुपनीय वि० The first *pada* ends fol 7b, the second fol 11b, the third fol 14b The fourth *pada* ends मध्ये तस्य यस्य वेदां विधानं तेषु श्रेष्ठो मुपतन्मन्त्रं (no 1226 मुख्यं) । निशास्यो पापमे (sic no 1226 चो पमे) उक्तप्रतुषो च प्रगतो लघ्वेकादशादेः ॥ The scribe has added the following verse

संभूयै ब्रह्मचरं परकरादृष्टं च मुयेवयत्
संगोर्ध्वं चित्ताङ्गवत् प्रतिदिनं पोष्य (च) सन्निवयत् ।
यथै ब्रह्मवर्षं च न च विस्मये करेनादयत्
[[हेनैवमवत्?]]

नैव सीदति पुनरपि किल कदाप्येतदुक्तं यत् ॥

The same verse occurs at the end of a copy of the *Nyāyasaṁhita*, see no 2164 (277)

Date संवत् १९३६ समये अधिकाश्वयुज्यशुद्धिदशम्यां मंगलं ॥ भारद्वाजदिवाकरेण संपादितं ॥

[J R BALLANTYNE]

2170, 2171.

2315 & 1226. A second copy of *Parthasarathi's Sastradipika*

2315 Fol 226, size 11 in by 4½ in, fol 1-64(a) generally twelve lines, fol 65-104 (b) eleven lines, fol 105-140 (c) ten lines, fol 147-226 (d) ten lines in a page. Only the last part is dated, but the other parts belong to the same time, though not written by the same hand

a) The first *pada* of the first *adhyaya* Fol 64

b) The second, third and fourth *padas* of the first *adhyaya* Fol 40 The second *pada* ends fol 6a, 1 6 (the colophon and a few words

from the end of this *pada* and the beginning of the third have been omitted), the third *pada* ends fol 24b

c) The second *adhyaya* Foll 42 The first *pada* ends fol 13b, the second fol 32b, the third fol 41b

d) The third *adhyaya* Foll 80 The first *pada* ends fol 15b, the second fol 25b, the third fol 39b, the fourth fol 51a, the fifth fol 57b, the sixth fol 67a, the seventh fol 74b In the last colophon *Parthasarathi* is called *Yajñatmasūnu* इति श्रीमच्छास्त्रमनुपावेशारविमिश्रितचित्ताय श्रीमत्पद्मोपासकानिमुक्तानुभूताया शास्त्रदोषिकाया तृतीयाध्यायस्याप्तं पाद ।

Date मयत् १८१३ श्रीमन्नमपदी (ज्येष्ठ) ११ लीते पुनर्नमनायका ऐश्वर्यतु सदासीय कामीमान् ।

1226 Foll 22+, size 11 in by 4½ in

The remaining nine *adhyayas* of *Parthasarathi's Sastradipikā* :

The fourth *adhyaya* ends fol 24a (the first *pada* fol 8a, the second fol 12b, the third fol 18b), the fifth *adhyaya* ends fol 37b (the first *pada* fol 29a, the second fol 32b the third fol 35b), the sixth *adhyaya* ends fol 71a (the first *pada* fol 43a, the second fol 48b, the third fol 53a, the fourth fol 58b, the fifth fol 61a, the sixth fol 66a, the seventh fol 69a), the seventh *adhyaya* ends fol 81a (the first and second *pada* fol 74a, the third fol 78a), the eighth *adhyaya* ends fol 88b (the first *pada* fol 86a, the second fol 86b, the third fol 88a), the ninth *adhyaya* ends fol 119b (the first *pada* fol 101b, the second fol 109a, the third fol 113b), the tenth *adhyaya* ends fol 185a (the first *pada* fol 125a, the second fol 134a, the third fol 140b, the fourth fol 149b, the fifth fol 159b, the sixth fol 165b, the seventh fol 174a), the eleventh *adhyaya* ends fol 207b (the first *pada* fol 189b, the second fol 196a, the third fol

201a), the twelfth *adhyaya* ends fol 225b (the first *pada* fol 214b, the second fol 219b, the third fol 222b)

Fol 84 is wanting Fol 156b, half the page is blank, but without there being an omission At the end of the fourth *pada* of the tenth *adhyaya*, *Parthasarathi* is again called *Yajñatmasūnu*

Date

इति पदे (sic) इति पदे : e Samvat 1812) मने

पदे चतुर्दश्यां शनौ स्ति ।

लितितेयं काशिकायां मुना शास्त्रमदोषिका ॥ १ ॥ श्री ॥

यवास्ते भगवानांशो विष्णोश्च उमापति ।

नख्येय (तु) यहादेय सधे सिधति देहिनाम् ॥

[H T COLERIDGE]

2172.

1089. Foll 246, size 18½ in by 9½ in, generally twenty-eight lines in a page, written in the Bengali character

Sastradipikā, a third, complete copy of *Parthasarathi* Misra's commentary on the *Mīmāṃsāsūtra*

The first *adhyaya* ends p 137 (the first *pada* p 95, the second p 101, the third p 131), the second *adhyaya* ends p 178 (the first *pada* p 150, the second p 168, the third p 177), the third *adhyaya* ends p 255 (the first *pada* p 192, the second p 202, the third p 216, the fourth p 227, the fifth p 233, the sixth p 242, the seventh p 350), the fourth *adhyaya* ends p 379 (the first *pada* p 262, the second p 267, the third p 274), the fifth *adhyaya* ends p 296 (the first *pada* p 286, the second p 290, the third p 294), the sixth *adhyaya* ends p 333 (the first *pada* p 303, the second p 308, the third p 314, the fourth p 319, the fifth p 325, the sixth p 328, the seventh p 331), the seventh *adhyaya* ends p 344 (the first *pada* p 337, the second p 337, the third

p 342), the eighth *aḥyāya* ends p 351 (the first *pada* p 348, the second p 349, the third p 350), the ninth *aḥyāya* ends p 384 (the first *pada* p 364, the second p 372, the third p 377), the tenth *aḥyāya* ends p 419 (the first *pada* p 391, the second p 400, the third p 405, the fourth p 416, the fifth p 427, the sixth p 434, the seventh p 440), the eleventh *aḥyāya* ends p 471 (the first *pada* p 451, the second p 460, the third p 465), the twelfth *aḥyāya* ends p 489 (the first *pada* p 478, the second p 483, the third p 486)

The introductory couplets are not quite the same as in no 216ⁿ (S017), the second being

शहरस्याग्निं नत्वा भद्राचार्यैश्च जैमिनि ।

कुमारिलमतेनाहं ०

[H T COLERDOKE]

2173-2175

1272 & 1273 Two large volumes of equal size, in European book form, size 9½ in by 13½ in, written in the Bangal character, on yellow paper, in the beginning of the 19th century

1272a Foll. 60 (paged 4-43), 27-30 lines
in a page

Īkṭianchayapuranaḥ Śiṃhantacondrikḥ, the oldest commentary on the *Saṣṭatīkṣa*, by *Ramaśrīṣṇa Bhaṭṭa*, son of *Mallāra* and *Pratīpatī*. They descended from *Mallāra* brahmins who belonged to the *gotra* of *Parīśara*. *Mallāra* left his native country for *Benares*. *Ramaśrīṣṇa* became a famous *pandit* of *Benares*, he received the title of *Bhaṭṭa* from *Rajarāja Gopīnātha*, and the surname *Panditaśrōmaṇi* from *Balabhadra*, who was the *guru* of *Pratāparudra Gaṇapati*, in consequence of his composing the *Pratīpa maritāṇḍa*. All this and other genealogical

dates appear in the introductory verses. According to a statement in Hall's Index, p 173, no xiv, this work was composed "in the year 1600 of Fulramarka."

This MS contains only the first *pada* of the first *adhyaya*. It begins

सोऽह्यसोऽयाय नमः ॥

आनन्दाश्रितयदनं सदनं रघुनन्दनं दयामन्त्रिणी ।

भौतलक्ष्यमहितं वन्दे गिरिजादिभिर्वन्द्यं ॥ १ ॥

पिपिचुत्तिम्भुत्तिद्वारमद्वारं योगिनामपि ।

याभिश्चकार्ष्यमदं पद्मप्रभातं राममाश्रये ॥ २ ॥

षाच्यं यन्दे गिरिजातनयं गोवन्देरीष भक्त्या

येदं यानं मुनिवरमणे (१०८) जैमिनिं मृशकारं ।

धास्यातारं गहनरश्मि भाष्यकारश्च पुन्यं

भट्टाचार्ये शिखिगतितनुं तन्मनानान् गुह्यं (१ गुह्यं)

अथ यत्र रेयोऽक्षरद्वीत्यन्त्रि

En 2 n

देग प्रसिद्धो भुवि मालवास्थ ।

धोकारमाहिम्नातिका (r माहिम्न^०) विशाल

तीर्थाष्टपिष्ठानकृतगत्यभीष्टः (१० भीष्टः) ॥ ४ ॥

यशिष्ठ(८ वामिह)पाराशर्यवत्सकीत्म

साविदित्य(१ उ०) सत् गार्मिष(१ सद्गर्गिष ?) गौतमया ।

यशा प्रसिद्धा भुवि मात्स्यानी

पुष्टिद्वितोऽनेन समर्थितानां ॥ ५ ॥

धंगो विद्यानितयविम(ल)त्वेण कथितं प्रतिद्व

अमृतमयप्रलयमत्तम् सर्वं सद्यः द्विजेन्द्राः ।

गोत्रं वंशप्रवरसहितं यत्र पाराशराख्यं

निर्विण्णी(?) भुवनजनने देवता मा पुरेति ॥ ६ ॥

शिवदासाभिषेकस्य वंगे पारतन्त्र्याद्वये ।

पेदशास्त्रार्थसम्बन्धं ब्रह्मधारयता भवेत् (र अभवत्) ॥ ७ ॥

इह पत्रोन्मिश्रार्थो (र दस्मात्पत्रो मित्र^०) द्विजेन्द्रो

निवृत्तः साक्षाद्भूतेनोविभ्रमे ।

विद्वद्भ्यः पत्रितः सर्वे शास्त्र

व्याख्याशिष्य (४० शिष्ट) कर्त्तव्यतो भ्रमो पृथिव्या ॥ ५६ ॥

अनाहिनस्तम्य मृतो मनिषोऽ मनीषो)

अनादितामैनिर्गो(र शतो) यभूष ।

वेदेषु शास्त्रेषु च गीतकीर्तिर

महोपनीन्द्राचिंतनस्य मूर्ति ॥ ९ ॥

विबुधा प्रणम्य मुञ्जा बहुधा य प्राप्ये कृतावस्थाम् ।
अथैवम दृष्ट्वा मुञ्जो निन्दत परतो अभिनन्दत वा ॥ ३ ॥
परिलिखत किंचिदपि प्रकृतिर्भवति प्रमाद इति ।
अनिष्य गुणकथनमभिनन्दनं वीर्यमस्य विबुधा ॥ ४ ॥

आध्यायस्य क्रियाये ० (I 2, su 1) । ननु अथैवाददे
प्राधाव्यविचारस्य धर्मेविचारान्नकलाभावात् कर्ष आसन्नद्व
तिरिस्तास्य ज्ञात्वाप्यप्रदर्शनपरप्रथममूयार्थकथनेन आसन्नद्व
तादृशोयति अथात इति अथाप्याद्व ज्ञानतर्पार्थक अतश्च
मन्वन्धीतयेदो चेदाप्येभूतं धर्मं विचारयितुं न शक्नोतीति पुञ्ज
प्रमुनाध्ययनहेतुत्वस्मिरीकरणापेक्षामुलेनाप्याद्वस्यापानपर
त्वशङ्कानिराकरणापेक्ष मूये च कर्तव्येति यदमप्याहर्षव्यमन रप
सम्यकारेण विज्ञानम्वेनेति ०

The first *adhyaya* ends fol 128a (the second
pada fol 82a, the third fol 101b), the second
adhyaya ends fol 170b (the first *pada* fol 143b,
the second fol 161a, the third fol 174b), the
third *adhyaya* ends fol 262b (the first *pada*
fol 191a, the second fol 203a, the third fol
219a, the fourth fol 232b, the fifth fol 239l,
the sixth fol 250b, the seventh fol 257b), the
fourth *adhyaya* ends fol 300b (the first *pada*
fol 278a, the second fol 280a, the third fol
295a), the fifth *adhyaya* ends fol 321a (the
first *pada* fol 303a, the second fol 318a, the
third fol 318b)

* Colophon of the fourth *pada* of the first
adhyaya

इति श्रीनिष्ठलकुलतिलकभट्टमहोपाध्यायनृपवस्य चेदु
दाद्विद्वत्सुचरदाभुनस्य सोमनाथनरतोमुलयातिन कृती
ज्ञात्वापि कथाव्यापारी ममृतमाहिकस्यापि प्रपनाध्यायस्य
चतुर्थे पादे समाप्त ॥

1273 Foll 220 (322-541), foll 322-457
and 480-541 twenty eight lines, foll 458-479
thirty to thirty six lines in a page

The xi-xii *adhyaya*

The sixth *adhyaya* ends fol 358a (the first
pada fol 330a, the second fol 336a, the third
fol 341b, the fourth fol 343l, the fifth fol
352a, the sixth fol 353b, the seventh fol 356l),

the seventh *adhyaya* ends fol 375b (the first
pada fol 363b, the second fol 372b, the third
fol 375b), the eighth *adhyaya* ends fol 385b
(the first *pada* fol 381b, the second fol 383a,
the third fol 384a), the ninth *adhyaya* ends
fol 420a (the first *pada* fol 402a, the second
fol 412b, the third fol 418a), the tenth *adhyaya*
ends fol 490a (the first *pada* fol 433a, the
second fol 443b, the third fol 451a, the fourth
fol 461a, the fifth fol 471a, the sixth fol 477a,
the seventh fol 484b), the eleventh *adhyaya*
ends fol 521a (the first *pada* fol 501a, the
second fol 508b, the third fol 515a), the
twelfth *adhyaya* ends fol 541b (the first *pada*
fol 529a, the second fol 534a, the third fol
538a) [H T COLEPOOKE]

2176-2179

1011, 1374, 1375, 1376 *Maṇukyaśāstra* :
a second copy, not quite complete. In the
colophons the father of *Somanātha* is very
often called *Saru* instead of *Sura*

1011 Foll 303, size 11½ in by 6 in,
eight, sometimes nine lines in a page

The three *padas* of the first *adhyaya*, in a
modern hand

The second *pada* ends fol 30a, the third
fol 106a

1374 Foll 183, size 10½ in by 4½ in,
twelve lines in a page

The second and third *adhyaya* (incomplete),
in two parts, but both in the same handwriting

a) The second *adhyaya* Foll 69 The
first *pada* ends fol 22a, the second fol 53b,
the third fol 67b

Also ननु यथा श्रुतिं ध्यानं यदि न सोमके हितं
येषां

b) The third *adhyaya* Foll 114 The
first *pada* ends fol 20a, the second fol 35a,

the third fol 57b, the fourth fol 72b, the fifth fol 82b, the sixth fol 97b, the seventh fol 107b. The eighth *pāda* is not complete, breaking off in the explanation of the thirty third *sūtra* (अथयन्त्रेकदेशस्य निद्रादानसयोगात्). Towards the end there are many omissions in this copy, caused, as it seems, by the illegibility of the original manuscript.

1375 Foll 259, size 10½ in by 4½ in

The fourth, fifth, sixth (incomplete), seventh and ninth *adhyāyas*, in four parts, but all in nearly the same handwriting.

a) The fourth and fifth *adhyāyas*. Foll 95, fol 1-36 fourteen lines, fol 37-95 nine to twelve lines in a page.

The fourth *adhyāya* ends fol 53b (the first *pāda* fol 19a, the second fol 28a, the third fol 41b), the fifth *adhyāya* ends fol 95b (the first *pāda* fol 61a, the second fol 70b, the third fol 90a).

b) The sixth *adhyāya*, incomplete. Foll 40 generally eleven lines in a page.

The first *pāda* ends fol 7a, the second fol 17b the third fol 21a, the fourth fol 33a, the fifth fol 45a, the sixth fol 48b. The seventh *pāda* breaks off in the explanation of the first *sūtra*.

c) The seventh and eighth *adhyāyas*. Foll 10 eleven lines in a page.

The seventh *adhyāya* ends fol 29a (the first *pāda* fol 9b, the second fol 10b, the third fol 24), the eighth *adhyāya* ends fol 45b (the first *pāda* fol 38 the second fol 41a, the third fol 43b).

In the last colophon *Śaṃkara's* father is called *Śaṃkara*.

d) The ninth *adhyāya*. Foll 70, fol 1-14 and 29-70 eleven lines, fol 15-28 ten lines in a page.

The first *pāda* ends fol 32a, the second fol 49a, the third fol 59a.

Date सवत् १८२० ज्येष्ठमास ३

1376 Foll 199, size 10½ in by 4½ in

The tenth, eleventh and twelfth *adhyāyas*, in three parts. The handwriting is the same as in no 2178 (1375).

a) The tenth *adhyāya*. Foll 124, fol 1-83 eleven lines, fol 84-124 ten lines in a page.

The first *pāda* ends fol 12b, the second fol 28b, the third fol 39b, the fourth fol 50a, the fifth fol 74b the sixth fol 85b, the seventh fol 103b.

Date सवत् १८२०

b) The eleventh *adhyāya*. Foll 42, eleven lines in a page.

The first *pāda* ends fol 9b, the second fol 21b, the third fol 32b.

Date सवत् १८२०

c) The twelfth *adhyāya*. Foll 33, 11 or 12 lines in a page.

The first *pāda* ends fol 14a, the second fol 22a, the third fol 27b.

Fol 22a the colophon begins *पूजितो नारायणः*

[H. T. COLLINGSWOOD]

2180, 2181

1218 & 1219 *Sastrad pīṭhāra* sa, *Śaṃkara* lanatha's commentary on the *Sastrad pīṭhāra*, beginning with the second *pāda* of the first *adhyāya*. See Hall's Index, p 178, no 11.

1218 Foll 186, size 11 in by 4½ in, twelve lines in a page.

The three last *pādas* of the first *adhyāya*, and the second and third *adhyāyas*.

It begins

नन्वा गुरुन गराधोऽहं यावत् चोभोऽहमिदमे ।
प्राचीनदर्शितदिशा व्याचष्टे शास्त्रदीपिकायाम् ॥
प्राचीनविमृश्यास्यादर्शनालम्बनेनसाम् ।
उपकाराय यतो ज्येष्ठाकार्यकप्रकाशने ॥

शास्त्रायस्य ॥ अस्मिन्व्याख्ये करिष्यमाणस्यार्थवादमन्तस्मृति
नामधेयादिविचारस्य शास्त्रमार्गात् तावद्दर्शयितुं शास्त्रार्थप्रदर्शने
नपरमपममूत्रार्थे दर्शयति ।

The first *adhyaya* ends fol 71a (the second *pada* fol 12a, the third fol 44a), the second *adhyaya* ends fol 121b (the first *pada* fol 87a, the second fol 110b, the third fol 120a), the third *adhyaya* ends fol 186a (the first *pada* fol 131a, the second fol 142b, the third fol 152b, the fourth fol 161a, the fifth fol 166b, the sixth fol 171b, the seventh fol 181a)

The last colophon is इति श्रीचम्पकनाथकृती
शास्त्रदीपिकाव्याख्याने प्रकाशाख्यानं गृहोपाध्यायस्य जयम
पादः ॥

1218 Foll 172, size 10½ in by 4½ in

The last nine *adhyayas*, from the fourth to the twelfth, in three different parts

a) The fourth, fifth and sixth *adhyaya*
Foll 71, foll 1-17 twelve or thirteen lines,
foll 18-71 ten lines in a page

The fourth *adhyaya* ends fol 18b (the first *pada* fol 8b, the second fol 12b, the third fol 16a), the fifth *adhyaya* ends fol 38b (the first *pada* fol 26b, the second fol 31a, the third fol 36a), the sixth *adhyaya* ends fol 74a (the first *pada* fol 45a, the second fol 49b, the third fol 54a, the fourth fol 60a, the fifth fol 67b, the sixth fol 69a, the seventh fol 72a)

On fol 18 another handwriting is setting in. The date of this latter part is संवत् १९६६. In the first part the text of the *sūtras* has been written with red ink.

b) The seventh, eighth, ninth and tenth *adhyaya* Foll. 82, 12-15 lines in a page

The seventh *adhyaya* ends fol 83b (the first and second *pada* fol 78a, the third fol 82b), the eighth *adhyaya* ends fol 89a (the first *pada* fol 86b, the second fol 86b, the third fol 88a), the ninth *adhyaya* ends fol 112b (the first *pada* fol 99a, the second fol 105b, the third fol 107b), the tenth *adhyaya* ends fol 156a (the first *pada* fol 117a, the second fol 122b, the third fol 126b, the fourth fol 132b, the fifth fol 140b, the sixth fol 144b, the seventh fol 150a)

c) The last two *adhyayas* Foll 16 (157-172), 15-17 lines in a page

The eleventh *adhyaya* ends fol 165a (the first *pada* fol 158b, the second fol 161a, the third fol 163a), the twelfth *adhyaya* ends fol 172a (the first *pada* fol 167a, the second fol 169b, the third fol 171a)

[H. T. COLERBROOKE]

G. *Nyayaratnamala* by Parthasarathi

2182.

2128 Foll 182, size 10 in by 4½ in, nine lines in a page, good old writing. Part of fol 95 and nearly the whole of fol 100 are left blank, which seems to indicate small lacuna.

Nyayaratnamala, an exposition of the *Mīmāṃsā* doctrine, in verse and prose, following Kumārila Śaṅkara's *Varṇanā*, by Parthasarathi Mīśra, son of Yajñatman. See Hall's Index p 172, no 21

It begins

आनन्दमूर्तं ज्ञानमर्तं साधितमोक्षरं ।
ब्रह्म सर्वमसर्वं ब्रह्मद्वये हारं विभु ॥ १ ॥
मोक्षमार्गोपमूर्तेः कुमारस्मान्नोदितं ।
न्यायसिद्धेर्ह माता संक्षुप्तानि मनोदानी ॥ २ ॥
तत्र स्वाध्यायविषयं प्रथमं तादृशयते ।
आचार्यैर्दृष्टिमात्रेण परस्परविरामतः ॥ ३ ॥
तत्र तादृशं केचित् पुरोपमं प्रथयते ।
आचार्यैकविद्योपायं स्वाध्यायमन्तर्गुह्यतः ॥ ४ ॥

प्रमावगतत्वेन तद्वि युक्तं प्रयोगेन ।

न तु यावत्पार्ष्णिमिषेण तद्वि चत्वारिंशत्तयोः ॥ ५ ॥

तेनार्षिष्विष्वक्पेक्षाहेदम्यार्षिष्विष्वक् ।

न कर्तव्यमनः शान्तिं मोक्षार्थमनर्पकं ॥ ६ ॥

आचार्यकण्ठप्रयुक्तस्य हि स्वाध्यायाध्ययनस्य प्रयोगनापेक्षायां
पुरुषोत्तरगमित्वेन परिहृतमत्र प्रमावगतत्वेन तद्विद्विरेवास्य
प्रयोगेन युक्तं न त्वर्पेतां पद्याद्विन्वितम् । तेनान्वाधेत्वात् ।
वेदाध्ययनस्याविश्रितो ऽथैः सविष्विष्वक् न निखेत्तव्यः ।
प्रयोगनाभावात् । एकतोऽथै विचारो न कर्तव्य इति
तदात्मकं मोक्षसाक्षात् सवर्षेकत्वादनादभवीपदित्रि कथं
पुनराचार्यकण्ठविष्वक्प्रयुक्तं अध्ययनं न सविष्विष्वक् । उच्यते ।
etc Apparently these words are an explana-
tion of slo 20 4-6

In the first half of the work the single
sections are not numbered A first section
ends (fol 25b)

आचार्यमन्त्रमाश्रित्य श्रीमद्यज्ञानमुनयः ।

पार्ष्णिमिषेण प्रयुक्तिरित्युक्तं कृतः ॥

The new section begins

विज्ञानस्य प्रमावत्त्वं स्वतो निर्णीयते यथा ।

परतश्चाप्रमावत्त्वं तथा न्यायोऽभिधीयते ॥

तत्र स्वतः सवैप्रमावत्तामिहोपस्य स्वतः प्रमावत्त्वं परतश्चा-
प्रमावत्त्वं आचार्यमन्त्रेण etc

It ends (fol 34b)

पार्ष्णिमिषेण स्वतः प्रमावत्त्वनिर्णयः ।

न्याय्यादिनाद्वैतानादमोहव्यापृते कृतः ॥

The new section begins

विहितस्य विमर्शने बहुधा यादितो यतः ।

अतो वार्ष्णिमिषेण विहिते तद्विनिर्णयः ॥

कः पुनरर्थे विधिः । केचिदाहुः प्रमावत्तामोपरो लिङ्गा-
दिगान्धमात्रात्वन कारोक्त्या यथादिभावाद्येवोपचर स्वर्गकामादिक
निर्वोत्पन्नास्ति प्रेरयित्वोपयोगे विधिरिति etc

It ends (fol 49n)

न्यायवगन्तुसारेण श्रीमद्यज्ञानमुनयः ।

पार्ष्णिमिषेण कृतो ऽथ विधिनिर्णयः ॥

The new section begins

यत्र विहितपठने अर्थे लिङ्गलिङ्गिनो ।

स्वतः प्रमावत्त्वं तत्र विधिः उच्यते ॥

It ends (fol 61b)

पार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ।

यथाप्रतीति निखीतो नियमः सप्रमाणक इति ॥

The new section begins :

पार्ष्णिमिषेण मूलं यदुपा यादितो विदुः ।

तत्र वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ।

It ends (fol 90b)

पार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ।

यथाप्रतीति वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ।

The last section of the first half begins

वृत्त्या वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ।

वर्णमाकृत्यैकत्वं वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ॥ १ ॥

केचित् किञ्चित् नास्ति एव नियमावलीवैधर्म्यमुपपन्नमिति
सकलमोपसंहारादिति मन्यते । etc

It ends (fol 96b)

पार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ।

आचार्यमन्त्रमाश्रित्य न्यायलेखः प्रदर्शितः ॥ १३ ॥

The copy described by Rājendralāla Mitra,
Notices, v, p 203, no 1887, comprises only
this first half of the whole work

The second half begins

अथस्वरूपसम्बन्धमात्रं सप्रमाणकम् ।

यदुक्तं वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ॥

It is divided into five *parchedas* The
first *parcheda* ends (fol 103b) इति श्रीमत्पावर-
मालाचार्यगिरिनेत्रे प्रथमः परिच्छेदः ॥

The second *parcheda* begins

सवैभाष्यता वार्ष्णिमिषेण वार्ष्णिमिषेण ।

वाक्यं तु यदुपपादयामाश्रित्य विदुः पुरा ॥

The third *parcheda* begins (fol 117a) एव पु-
न्यादिभिरुपपादयामाश्रित्य विदुः पुरा ॥

The fourth *parcheda* begins (fol 141a) एव
वाक्येनोपपादयामाश्रित्य विदुः पुरा ॥
इदानीमादिदेशिकोपपादयामाश्रित्य विदुः पुरा ॥
इदानीमादिदेशिकोपपादयामाश्रित्य विदुः पुरा ॥

The fifth *parcheda* begins (fol 161a) एव पु-
न्यादिभिरुपपादयामाश्रित्य विदुः पुरा ॥

It ends श्रीमद्वत्सनायामनो श्रीपार्थसारथिनिग्रस्य
कृती व्याख्यानमालायामनिरुप्य समाप्त ॥

भुवनत्रयविख्यात श्रीमत यज्ञानन्दन ।
तत एव श्रुतं प्राप्य विद्युत पार्थसारथि ॥ १ ॥
मीमांस(१) व्याकुल(१) चीयनक्रे
मंदप्रज्ञे(२)विगास(१) विगास ।
सदाचार्यैरादु(२)कार्यादु(०)तेव्याख्यानं
नैलामेता कल्पयामास परीर ॥

Date सप्त १९९१ वर्षे चीयमाने कृष्णवर्षे चयोदश्या
तिथौ श्रेष्ठ श्रीमत्काराक्षसाननितनासोनी श्रीभारतारतीयपाठक
गोवर्धनेन लिखितं । [H T COLEBROOKE]

2183

195 Foll 116 (१-१११, ३३ being put twice),
size 10½ in by 4½ in, 9-12 lines in a page,
large old writing of the 17th century

Nayalaratna, a commentary on *Partha-
sarathi's Nyayaratnamala* (called *Najaratna
mala*, *malil in the introductory couplets),
by *Ramanuja Acarya* It begins

सम्पन्नोऽयमनसनेधितमस्तदोप
मासायमस्तमनुशास्ति विप्रुद्धचयु ।
मानातरानधिगतं क्लृप्तं रजतसं
तस्मातरं च पुष्टोद्धमसहितं तत ॥ १ ॥
चाक्षार्यातिमसीननि स्फुरति य सद्गानगोचर
खे खे कनैषि य प्रज्ञास्ति पुष्टं योयाधिकारस्तमा ।
चाक्षते विप्रिधोपकारमस्तिष्ठेयं(वा ?)भीरुज्ञेयिगीना
साधारण्यविधिषते विधिषदे नानावत्तास्य ॥ २ ॥
चरित्रकविभक्तनारीयोर
मत्तयोभेदगुह्यदिष्टयो ।
उभयोरापि पार्थसारथि
प्रचितो व्यापनते अभियोगयान् ॥ ३ ॥
चाम्प्यभारतपरीक्षकतु प्रोक्तम्
आचार्यैर्वमधिकृतं दृष्टप्रकाश ।
व्यक्त्य पार्थसारथिरन्यत्रै
समोतये यथितयावमरामाली ॥ ४ ॥

शुद्धचरित्रयोऽतो अर्हं श्रुतमानदिह पार्थसारथे ।
विपुलानि मतोतरादिता स्थिरभाषी नयस्ममालिका ॥ ५ ॥

पारिचितस्य रूपस्य प्रसूहप्रज्ञातये सवाकृष्टी(०१?)श्रुतिशिर
सर्वाधिगतो स्वष्टदेवता नमस्पति ॥ पानदमिति ॥ Note
the form *Partharathasarathi* in the fourth
couplet

Fol 41b ends a first section इति श्रीमद्भाषा
नुनाचार्यविरचिते व्याख्यानमालायामाने नायकराले प्रमुक्ति
तिलकव्याख्यान समाप्त ॥

Fol 51a a second section इति व्याख्यानमाला
व्याख्यानं नायकराले खत प्रामाण्यनिष्ठपठ ॥

Fol 76a a third section इति पार्थसारथिर
चितव्याख्यानमालायामाने नायकराले अभिहितान्वयनिष्ठ
व्याख्यान समाप्त ॥

Fol 98a a fourth section इति रामानुजाचार्य
विरचिते व्याख्यानमालायामाने नायकराले विधिनिष्ठव्या
ख्यान ॥

Fol 116a the last section इति रामानुजाचार्य
विरचिते व्याख्यानमालायामाने नायकराले निरुक्तान्वयविरक्त
व्याख्यान समाप्त ॥

This is exactly the first half of the whole
work as will appear from a comparison with
the preceding complete copy of the *Nyaya
ratnamala*

The Oxford *Nayalaratna*, in Aufrecht's Cat
Bodl, no 527, contains the second half of the
first word of the second half of the *Nyaya
ratnamala* being अगस्त्य see also Rajendralala's
Notices, iv, no 1607. Perhaps the Oxford
volume and the present MS are different
parts of one old complete copy

The erroneous title '*Ajjajalaranda*' given
to *Ramanuja Acarya's* commentary by Hall
Index, p 172, no xii, was corrected by Auf-
recht, Cat Cat., p 307

[H T COLEBROOKE]

7 Other commentaries on the *Mimamsasutras*

2184

1320 Foll 322, size 12½ in by 3½ in
4 r 2

* In the line सप्त, but *sopra scriptum* क्लृ

Mimamsanayamini, *Bhavanatha Misra's* commentary on the *Jaiminīsūtra*, an incomplete copy, comprising only eight books out of twelve. All the single parts are well written and of considerable age. See Hall's Index, p 179, no xxvi, Burnell's Tanj MSS, p 84.

According to the introductory verse *Bhavanatha Misra's* work is an abridgment of the more ample work of his *guru*.

a) The second to fourth *pada* of the first *adhyaya*. Foll 46 (3-48), foll 8-13 nine lines, foll 14-48 eight lines in a page. Foll 8-36 are in a very old handwriting the last twelve leaves are of a little later date. The right half of the last leaf is torn off. Some leaves are left blank on one side.

The second *pada* ends fol 12a, the third fol 36b.

It begins

विषाद्यामनवर्धं यन्मत्तं यत्कुरुते स्तत् ।

विषादं सुखं कर्तुं भवः संशयः प्रवृत्तिः ॥

आज्ञाप्यस्व क्रियायै तदादानं वैषम्यमत्र दद्यात् तत्त्वादिभिर्मनुष्यैः ।
वर्गं कार्येण प्रतिपादयतो वेदेयः ।

b) The second *adhyaya*. Foll 46 (10-94), generally eight lines in a page.

The first *pala* ends fol 70a, the second fol 86a, the third fol 93a.

It begins

द्वितीयेन द्वितीयेन निबन्धेन निबन्धते ।

प्रश्नदेयं भवेत्तत्र निरपद्य निगद्यते ॥

Note of the scribe लिखितं आसादात्तं काशीयाभिः ॥

c) The third *adhyaya*. Foll 80 (95-171) foll 95-157a eight lines, foll 157b-159b nine lines, foll 159a-171b ten lines in a page.

After fol 106 and fol 116 two leaves are wanting. Thus the end of the first *pada* has been lost (see su 1, 23 on fol 116a, and su 3, 1 on fol 117b), the second *pala* ends fol 120a,

the third *pada* fol 136a, the fourth *pada* fol 145b, the fifth *pada* fol 154a, the sixth *pala* fol 163b, the seventh *pada* fol 169b.

It begins

यच्चिकाद्वयत्रयार्थमोदयितुं नये ।

उदादिष्वे भवेत्तत्र वक्षते शेषलक्षणे ॥

अथान् शेषलक्षणात् ।

d) Foll 66 (175-240), eight lines in a page.

The fourth and the fifth *adhyaya*. The first *pada* of the fourth *adhyaya* ends fol 196a, the second fol 203a, the third fol 218a, the fourth fol 216b. The first *pada* of the fifth *adhyaya* ends fol 226b, the second fol 230b, the third fol 236a.

The fourth *adhyaya* begins

यथातः क्रत्वर्थपुरुषार्थयोर्विज्ञासा । यथायार्थ उपदानं
म्यताहवेष्टोत्तमोपत्तानुष्ठानाधिकाररूपः ॥

The fifth *adhyaya* begins

श्रुतिरुदयम् । क्रमनियमलक्षणां चिकीर्षितो वृत्तकीर्तनं
तदुपायतया ।

The next three parts are in the same hand writing.

e) Foll 51 (241-291), ten lines in a page.

The sixth *adhyaya*. The first *pada* ends fol 256b, the second fol 263a, the third fol 271b, the fourth fol 275b, the fifth fol 282b, the sixth fol 285b, the seventh fol 287b.

It begins

द्रव्याणां कर्मयोगे गुणत्वेनाभिसम्पत् ॥ अत्र भाष्ये यद्वृत्तं
न कीर्तितं तत्र गुरुनिर्वाणमाह वृत्तस्य हेतुताभावादिति ।

f) Foll 18 (292-310a), ten lines in a page.

The seventh *adhyaya*. The first *pada* ends fol 301b, the second fol 302b, the third fol 303b.

It begins

श्रुतिप्रमाणत्वात् ॥ अत्र भाष्ये प्रत्येकसुपक्रम्य चित्तवितुमिष्यत
इत्यनेन यद्वयोरप्येवं संभवः चाह ।

g) Foll 13 (310b-322a), ten lines in a page.

The eighth *adhyaya*. The first *pala* ends fol 317b, the second fol 319a, the third fol 321a.

It begins

श्रीमानकीपतये नमः । अथ विशेषलक्षणम् । अथ सूत्रमेव
संयममाह भाष्ये तदर्थक्यनिति गुरुराह ।

Name of the scribe रघुनाथेन लिखितं स्वाथे
परायं च ॥

[H T COLEBROOKE]

2185

1447. Foll 64, size 11 in by 3½ in,
nine lines in a page

Mimamsanayamuel a, a second old copy of
the third and fourth *pada* of the first *adhyaya*
It begins with fol 13, the first twelve leaves
not belonging to *Misra Bhavanatha's* commen-
tary The beginning of the third *pada* (about
one page) is wanting, the first words on fol 13a
are प्रतिनिधिरिति पाठम् । कावोभिधाविता मन्त्रस्य
माधिरा (see in no 2184 fol 12b, l 4) The third
pada ends fol 39a

The first twelve leaves contain a small
fragment of a commentary on the *Subarabha-
shya* It begins उपमानमपि सादृश्यमसन्निकृते स्वे
बुद्धिमुत्पादयति यथा गणपदज्ञानं गोस्वरूपमपि भाष्यम् ॥ This
quotation belongs to *Sabara's* explanation of
Mi sū I 1, 5 (see p 10, l 16 of the edition
in the Bibl Ind) It then proceeds, अस्माय
तत्तदर्थम् । उपमानमपि न घटीययोग्येन लक्षणकत्वेनाय
भिषाणदिति । अथयगर्षेण एकत्र दृश्यमानं सादृश्यं प्रतिबो-
धिसादृश्यविशिष्टतया सन्निकृते स्वे अथ बुद्धिमुत्पादयति इत
त्सादृश्यमिति (read °तिर) स इति ॥ The fragment
breaks off with प्रयोजनान्तरमाह । प्रतिनिधिरिति ।
यौ तेन दर्शयू

[H T COLEBROOKE]

2186, 2187

1458b & 1458c *Mimamsasutradidhiti* or
Nyayaratidhiti, a commentary on the *Jai-
minisutra*, by *Rghatananda Sarasvati*, disciple
of *Adraya*, who was the disciple of *Vaccirara*

Bhagavatpada See Hall's Index, p 182, no
xxxvi, *Rajendralala Mitra's* Notices, vi, p 11,
no 1991

1458b Foll 29, size 9½ in by 4 in, ten
lines in a page

Mimamsasutradidhiti The first *adhyaya*

It begins

नत्वा मुरारे पदकञ्जरेण

महेष्टिभोगुगनाननस्य ।

देव्या गुरुणा च पतिलनौमि (पतिल ° R M)

आयायलीदोषितमर्थक्यम् ॥

तत्र ।

धर्मो द्वादशलक्षणा व्युत्पद्यत लघुपै ।

प्रमाणभेदज्ञेयत्वप्रयुक्तिरुक्तसंतका ॥

अधिकारो रतिदेश्य सामान्येन विज्ञेयः ।

जहो वापद्य तत्त च प्रसङ्गद्योदिता क्रमात् ॥

विषयैवाद्भुतनामयेयं

चतुर्विधं यानुदोषिते ऽथ ।

यदिगुणैश्च नित्यं लघुगण्यै

सूचयन्ति सिध्यति कर्ममुन्दम् ॥

अत्याद्यमनदिग्ध मारद्विज्ञेयमुयम् ।

अलोभनवध च सूत्रं सूचयितो विगुरिति ॥

तत्र श्रीमान्मन्त्रदर्शोऽप्याहो धर्मनितामेवाद्यन्वाहायं च
दर्शनादित्यक्तः । शास्त्रं आस्त्ये धर्मोऽयं हितमनेनेति । श्रीमान्मा
च पुनितविचाररचनात्मिका चेद एतः । तदुक्तं । श्रीमान्मा
संज्ञकमर्थं सर्वैरेवमुग्रम् । सोतोरेदोरुनाम्ना (°) काहापुल्लवणा
त्नरदिति । तस्यां क्लृप्तं महेष्टिभोगुगनाननस्य धर्मं प्रनोयमाते
हि येदेन करलालनः । इति कर्मैवतभारो श्रीमान्मा दुराधिक्ये
मुक्ते ॥ तत्राग्नपञ्चकोषेत् सूत्रमधिकरणं व्याप इति च कथ्यते ॥
तत्तम् । विषयो विषयश्चैव (cp no 220) पूर्णपदमयोऽनम् ।
संगतिश्चेति यथाग्न आस्ते अधिकरणं भूतमिति (a) तत्र विषयो
विषययोग्य चान्त्र । विष्णुरूपानु यष्टय इति । संगतः संगेह
विष्णुरूपानु यष्टय इति यागविधायकमर्थपादो पादो (वापाद °)
विधिद्वययो अत्रादिति पूर्णः पद्यः । अत्रैव त्वर्पादो अत्रा
यनतीति यागायगते सिद्धान्तः ॥ संगतिः । शास्त्रे व्याप्ये तपा
पादे व्यापकमर्थम् विषयमुक्ता तत्रापादो धर्मनितामेति सूत्रमर्थे
ज्ञानं । तस्य परम्य च संगति आस्त्यसंगतिः (i) तत्राध्यापसंगति-
प्रमाणभेदज्ञेयत्वप्रयुक्तिरुक्तसंतका । अधिकारो रतिदेश्य सामा

आसावस्य ० । चापुंरं क्षेपिषा देवता चापुमेव स्वेन भाग्ये-
येनोपपावति न हवेन भूति गमयतोऽन्तर्भासादाता विविप्रति-
पेधयदेव कर्तृप्रत्ययाभावात्प्राप्तयेयत्ने यथाधिकरणेन निष्ठे संप्रति
तददेव धर्मपथयोः प्रामात्यमिति न येति विचार्यते ।

See Raj Mitra's Notices, vii, p 271, no 2521
(*Adhy I 2-III 8*)

The third *pāda* begins (fol. 4b)

धर्मस्य ० ॥ ग्राह्येयपरिकरिगृहीतानां मन्त्रादिप्रयोगस्मृतानां
धर्माधर्मयोः प्रामात्यं न येति संदेहे सम्पुलकनित्यायकाभावाद्-
प्रामात्यम् । न सच प्रत्ययानुसृतं तेषां धर्मपथयोः प्रत्ययः चेदस्य
च प्रत्ययपरित्यागानुसृतम् । उपलभ्ये या स्मृतिप्रत्ययनयेयस्यात्
प्रत्ययपरित्यागानुसृतस्य च वैदिकैवेया परित्यागं ग्राह्यानां
मात्रमात्रपरित्यागेन प्राप्तमानतया कल्पयितुमशक्तेः ।

The fourth *pāda* begins (fol. 9b)

वक्तुं ० ॥ इह गुणविधित्वेन नामधेयत्वेन वा संभूतानां
सर्वेषामेव कल्पनादिदिकमुपपत्तानां उक्तिरसोमादिप्रदानां प्रामात्य-
प्रामात्यं येति संशये प्रकाशार्थमत्रादप्रामात्यम् ।

b) The second *adhyāya* Fol 23 (18-40),
in the same handwriting.

The first *pāda* begins

भावायोः ० ॥ एवं धर्मपथप्रयोगेषु निरूपितेषु अपुना
तत्सम्बन्धं निरूप्यते ।

The second *pāda* begins (fol. 7a)

भावनभेदप्रतीकानुसृत्येव धर्मोपयोगिभावापधिप्रकारादयो-
द्भावाप्रकारानुसृत्यादी मन्त्रा अपुना उपपत्त्यादिप्रतीकं अभिधीयते ।

The third *pāda* begins (fol. 1f)

गुणानु ० ॥ ज्योतिर्होमं यदि दत्तकालमात्रेण स्यादन्तर्या-
यावात् यहात् गुणोपापदि वृत्त्यानां गुणाद्यनिति वक्तुं ॥

The fourth *pāda* begins (fol. 22)

यान्तरीयिक ० ॥ यान्तरीयं ज्योतिर्होमं यदि दत्तकाल-
मात्रेण स्यादन्तर्यायावात् यहात् गुणोपापदि वृत्त्यानां गुणाद्यनिति वक्तुं ॥

and fol 69 begins in the middle of the com-
mentary on the thirteenth *sūtra* of the fourth
pāda (see *sū* 14 *ślo* 1 on fol 71a) The
last leaf ceases in the middle of the commen-
tary on the twenty-first *sūtra* of the eighth
pāda (विप्रतिपेदे ०)

The first *pāda* begins.

यथावत् ० ॥ तदेवं यदप्रमाणं धर्मभेदे निरूपितं संप्रति
जोषिनिर्वाचितं ज्ञेयत्वापरधर्मपथं निरूप्यते ।

The second *pāda* begins (fol. 50a)

यथाभिधानं ० ॥ एवं धर्मपथोपयोगिपरिचारे वृत्ते अपुना लिङ्गो-
पयोगिपरिचारे प्रत्ययते ।

The third *pāda* begins (fol. 57b)

युक्ते ० ॥ एवं लिङ्गविनिर्वाचे निरूपिते इह वाच्यविनिर्वा-
योगो निरूप्यते ।

The fifth *pāda* begins (fol. 72f)

चान्याय ० ॥ उद्योगुवाचप्रमाणानुसृत्यादिद्वययो-
र्जाहवादीनां निरूपकदिशोऽपि ज्ञेयत्वादिनां कर्तव्यान्तर्मेति
चिन्ताया उक्त्यादिनां कर्तव्यान्तर्मेति संदेहो द्वितीयः सच
उक्त्यादिप्रत्यययोः यथा ह्यव्यापकप्रतीतिपदप्रमाणमात्रा-
दवाचिरप्येवमशङ्कतेः ।

The sixth *pāda* begins (fol. 80a)

सर्वेषां ० ॥ यान्तरीयप्रमाणेन सच धर्मपथो गुणधर्मपथोपादिना
यथाविधि(च)रितप्रमाणेन सच धर्मपथो गुणधर्मपथोपादिना
गुण(मात्र)प्रमाणेन चिन्तितं स च धर्मपथो गुणधर्मपथोपादिना
यथावत् प्रमाणेन चिन्तितं । यथाविधि(च)रितं ।

The seventh *pāda* begins (fol. 91)

प्रमाणपरिचारेण ० ॥ एतद्विचारमपेक्षितं यदि तद-
नन्तरप्रमाणेन चिन्तितं प्रमाणपरिचारेण चिन्तितं यदि तद-
प्रमाणपरिचारेण चिन्तितं प्रमाणपरिचारेण चिन्तितं यदि तद-
प्रमाणपरिचारेण चिन्तितं प्रमाणपरिचारेण चिन्तितं यदि तद-

The eighth *pāda* begins (fol. 101)

The second *pada* begins (fol 118a)

सह ० ॥ दृष्टे यशो यूपस सह करोति सहसा पशुन
नक्रोति धृतम् ।

The third *pada* begins (fol 123b)

अनारम्य यस्य पर्यगणे नृहर्मयति न स पापं शोकं गृपो-
तरोति धृतम् ।

The fourth *pada* begins (fol 130b)

प्रकटय ० ॥ राजमप्रकटये इष्टिषुभोना फगा चफगाय
होमविदेवनारय (read ० दय) सधे फलाकाह्य सधि धुता न
साराज्येन फलेन संपद्यते ।

e) The fifth *adhyaya* Foll 33 (135-167)

The first *pada* begins

धृति ० ॥ तदेवमद्रप्रधानसाराख्येन प्रयोस्यपणे ष्यते शुना
प्रयोगादिता क्रमो निरूप्यते । एकादशे हि अङ्गानां प्रधानानां
चैकेनेव प्रयोगादिना विधानमिति वक्ष्यते ।

The second *pada* begins (fol 138b)

सन्निपाते ० ॥ यवानेकयो प्रधानानामङ्गानां पा एकेन प्रयो
गरिपिनोपमहात्म्याङ्गानां साहित्यायमस्तत्र दशैष्येमासमाणा-
यमादी किं एकेकस्य प्रधानस्य सन्निपातोपकारकाङ्गकायै
कृत्वेतस्य कर्तव्यमित्येव कथयानुसमयो ध्यरा ०

The third *pada* begins (fol 201b)

विपुलि ० ॥ विकृतायेकादशप्रयान्त्रयमिति धृत्पदत इत्यादि
चैकानां अनेकवृत्तधिकारस्य धृता ना प्रतिप्रधान गुणानुवि-
न्यायेन धृत्पदान्यादिददकैकस्मिन्प्रयान्त्रादी प्रत्येकमभिर्वध्या
इति ०

The fourth *pada* begins (fol 161b)

क्रमको य ० ॥ तदेव निरूपितेषु क्रमप्रमाणेषु उक्तरोक्तस्य
दीर्घस्य प्रागेवास्माभिर्निर्दिष्टम् । सुषोभनाम् न सूचकारे
द्योत्यते । शिष्यानुग्रहायै तु ऋषिदुष्यते । धृतिविरोधे पाठस्य
दीर्घस्यम् ।

Date of this part अथ २००० ॥ शुभमस्तु सर्वत्र ॥

सनत् १९२० ॥

पंचि मास्यसिने षष्ठे द्वादशयो वृषवाकरे ।

सात्ताभिधेन लिखितं मुदे अननु पीतम् ॥ १ ॥

f) The sixth *adhyaya* Foll 44 (168-211),
in the same handwriting as a-d

The first *pada* begins

द्रुष्याणां ० ॥ एव अक्रमके प्रयोज्यवर्गे निरूपिते शुना
त्रयाधिकारी निरूप्यते त्रयाधिकारी नाम फलभोक्तृवसनाधि-
करणं कर्तव्यम् ।

The second *pada* begins (fol 176a)

पुरुषार्थक ० ॥ अष्टविधाया मयमासीरिष्टादापनेककर्तृक-
समप्रयोगादेकं फलं सर्वं कर्तृभिरप्ययशो भुज्यते ०

The third *pada* begins (fol 179b)

संयंशको ० ॥ नियमेनित्तिकानां कर्मणां काम्ययत् सर्वान्नो
परिहारेणैव प्रयोगः ।

The fourth *pada* begins (fol 187a)

शेषात् ० ॥ दशोदी यदा सकलस्य पुरोडाशस्य दृष्टिपयसोरत्यस्य
या हृषिप, संपूर्णस्य नारासदा प्रधानानुरोधेन दृष्टिरनुरोपनी
प्रमत्तायां यस्य सर्वार्थि हृषीणि नरयेमुर्द्वेषपहरैर्युयां श्राज्ये-
नेता देवता चरितंस्वयं यत्नेरेति धृतमाख्येनेव याग इत्यभि-
षादम् ।

The fifth *pada* begins (fol 192b)

समुद्भवे ० ॥ दशैष्येमासयोर्धेय हृषीर्निर्हर्षं पुरुस्तदनुना
समुदियात् ०

The sixth *pada* begins (fol 202b)

सन्निपाते ० ॥ दशैष्येमासयो कस्यभेद, धृत । वाशिहादीनां
नारासको द्वितीय प्रयागस्तदनुनापादमेवाभिस्मादिना ।

The seventh *pada* begins (fol 205a)

खदाने ० ॥ पिपासिति सखैसं ददातीति धृतम् । तत्र
विधादीनामपि सातित्वेन सखैस्यप्यन्त्यादनपदेन दानम् ।

The eighth *pada* begins (fol 208)

इष्टिपूर्वकत्वात् ० ॥ सति चतुर्होतृमहाका मन्ता धृष्टिर्वा
होता धीरध्वयैरुत्तिदादयम् त्रैविषा होमाद्य विहिता ।

g) The seventh *adhyaya* Foll 14, in the
same handwriting

The first *pada* begins

धृतिप्रमाख्यता ० ॥ एवं साधिकारे उपदेशे ष्यते शुना
तदधोनिमिद्विदिदेशो निरूप्यते ॥ अतिदेशो नाम य यदायी
यादृशोपकारद्वारा यद्वद्वेनाप्यतिरिक्तस्य यदाप्येस तस्य
परिचयत्वेन रूपेण तादृशोपकारद्वारावाच्याङ्गानोपकं प्रमाख्यम् ॥

The second *pada* begins (fol 216b)

सध ० ॥ प्रकृती ज्योतिरोमे अविषयामुत्तवं रपतरं विकृ-
तिविशेषे अविषयान्तादी कयतरेषु कर्तव्यत्वेन धृतम् ०

The third *pada* begins (fol 217a)

उक्तं ० ॥ इदानीं नामातिदेश प्रसूयते । माममग्निहायं
बुहोतीतादी नेयमिकाग्निहोत्राविधानां नामो न तामत्र कर्मा-
नरवाचकत्वम् ।

The fourth *pada* begins (fol 223a)

उति कर्त्तव्यता०॥ तदेव च प्रमदो नामातिदेशो निरूपितः ।
इदानीं बलितवचनातिदेशो निरूप्यते ।

767 Foll 358, size 11½ in by 5 in, foll 1-69 twelve or thirteen lines, foll 70-147 eleven lines foll 148-227 twelve lines, foll 228 258 ten lines in a page

Bhattachadipika, *Khandadepa's* commentary on the eighth, ninth, tenth, eleventh and twelfth *adhyayana*

a) The eighth *adhyāya* Foll 12

The first *pada* begins

अथ विशेषः०॥ तदेव विविधो गतिदेशो निरूपितः । तत्रापि प्रत्यक्षचननामातिदेशो कात्स्न्यं चित्ता वृत्ता । चोदना लिङ्गातिदेशस्य तु सामान्यतो निरूपितस्य प्रकृतिविशेषनिरूपणाद्येनष्टम आरभ्यते ।

The second *pada* begins (fol 7a)

यानिने०॥ यानिनियोगस्यानिद्यानुमिष्यप्रयामिनप्रतिपत्ति-
कर्मणो उच्यतेप्रायेणां किं कीमिकातिदेश उत दार्ष्टिक इति चिन्त्यते ॥

The third *pada* begins (fol 9a)

हविर्गते०॥ चानाविद्यानेकदशकपालं सारस्वतं चहं
चाहस्यस्य चहमिमादिहविर्गते क्रमसामान्यात्प्रयमनोययो-
चानाविद्यापचाहस्यस्योरागनेयानोयानोयधिकारत्वमिति प्राप्ते
क्रमसामान्यात्प्राप्त्यान्त्यान्त्यापेक्षत्वेन विलोपोपस्थितिकत्वादुक्त
विद्यास्यगतदेवतासादुरयस्यान्यापेक्षत्वेन यागस्वरूपपरिचाय
कत्वेन च शीघ्रोपस्थितिकस्य चत्वारश्चात्रनागनाविद्यापस्याग्नी
मोनीयधिकारत्वं चाहस्यस्य चानेयधिकारत्वम् ॥

The fourth *pada* begins (fol 11a)

हविर्गते०॥ तदेव सिद्धे गतिदेशो दर्विर्गतेषु तदपरादं चक्रं
हविर्गतेषु निरूप्यते ॥

b) The ninth *adhyāya*, incomplete Foll 67 (13-67), in the same handwriting The last leaf ceases abruptly, but only four or five lines are wanting

The first *pada* begins

एतच्च०॥ तदेव सिद्धे गतिदेशो तद्व्यापित्यदर्शयिष्य
उच्यते । विविधोहो निरूप्यते । नवोहो नोहोहो
तत्सरोहोह ॥

The second *pada* begins (fol 37b)

सामानि०॥ रथनरादिशब्दानां सामादिशब्दानां च गति
मात्राचिन्तं गतिविशेषोपपत्तादिधर्ममात्राचिन्तं वा सिद्धमेवेति
रविषयया स्मर्यते ॥

The third *pada* begins (fol 51a)

प्रकृती०॥ अग्नेरह देवयान्याया मोहोपां मेधेसादिमन्त्रेण०॥

The fourth *pada* begins (fol 62a)

चक्षुर्गति०॥ तच्चैव प्रिये चक्षुर्गतिरस्य पञ्चपला(च)नुक्तो
अपवपत्तादिनि युक्तम् ।

c) The first four *padas* of the tenth *adhyāya*
Foll 78 (70-147)

The first *pada* begins

विषे०॥ तदेवमहे सिद्धे शुभानिदिशानी पदार्थानुत्पन्ना
पदादाभ्यां विकृती चाप्य निरूप्यते ।

The second *pada* begins (fol 85a)

कृष्णलेपु०॥ कृष्णलेपरी पाक कर्त्तव्यो नेति चित्तायात् ।
कृष्णत्वाभावे हविर्गतेषां च अथयनन्तराणि तस्यादर्शलोपाद
करणम् ।

The third *pada* begins (fol 107b)

विकृती०॥ यस्मां विकृतीं प्रकृतान्नन्वयमेवापरांश्चक्षुर्ग
यथा एकादश प्रपातान् यस्मात्तदादी तच्च ०

The fourth *pada* begins (fol 120a)

प्रकृति०॥ अग्नेये कृत्तिकाय पुरोडाशमराकपालं निषेधे
दिशि नवधेहि विधायोपयोगां समाप्राप्ता ।

d) The last four *padas* of the tenth *adhyāya* Foll 61 (118-119) in the same handwriting as parts a and b of this volume the last three leaves, with the end of the eighth *pada*, are in a rude modern handwriting

The fifth *pada* begins

यानुवर्त्येवम०॥ यच्च प्रकृतीं चहन्तामिमांसायुक्तानि कथा
लादोनि युक्तानि । तच्च विकृतीं तत्समसंज्ञाकम्पले तावदेव
कचिद्विषयः ॥

The sixth *pada* begins (fol 165a)

तच्चैवमिति०॥ योयानेककथानवधेयमिति सामानि ।
तस्यानेव कर्त्तव्यो मेवानि ।

The seventh *pāda* begins (fol. 172b):

पशोः ० ॥ अग्नौ योमीये पशुमालमेत्य यद्यपि उत्पत्तिवाक्ये
पशोरेव पुरोडाशपद्वेयतासंयन्धत्वेन हविष्प्रतीतिः ।

The eighth *pāda* begins (fol. 182a):

प्रतिपेयः ० ॥ तदेवमर्च्योपायस्यास्यनाथ पाथो निरूपितः ।
प्रतिपेयादिदानौ निरूप्यते ।

On the first page (70a) there are these
verses:

उपचरित्याः सन्तो यद्यपि कथयति नैकमुपदेशम् ।

यास्तेषां स्वरूपपाला एव भवन्ति शास्त्राणि ॥ १ ॥

यद्यपि यद्यपिद्यातन्मन्योदिकार्थं वा

यदि यपि विषये वा यन्नेवामः स यस्याः ।

यद्यपि दिशि यस्यां भानुमान् सैव पूर्वा

न हि तरङ्गदोति दिक्पराधोनृत्तिः ॥ २ ॥

e) The eleventh *adhyāya*. Foll. 29 (199-
227). The 207th leaf brings in a piece omitted
on fol. 206a, l. 10 (अथैकपत्रबुद्धिः).

The first *pāda* begins:

प्रयोगानाभिसंयम्यात् ० ॥ तदेवं दशभिरध्यायैः प्रकृती विकृती
चातुष्टेयपदार्थैश्चवगतेष्वपुनः तेषां प्रयोगविधिवगानुशान्तत्वात्
निरूप्यते ।

The second *pāda* begins (fol. 205a):

रक्तदेशः ० ॥ इह सिद्धप्रयोगविधिप्रकृत्य पूर्व तस्योत्पत्ति-
विधिभेदेन न भेदो गपि तु स्वातन्त्र्येण व्यवसाभावे विनियोगि-
क्यनेक्यमित्युक्तम् ।

The third *pāda* begins (fol. 218b):

अज्ञानां ० ॥ अज्ञानां प्रधानानां नैकप्रयोगविधिधिरिगृही-
तानामेकदेशकालकर्तृकत्वमित्युक्तम् ।

The fourth *pāda* begins (fol. 220b):

चोदनेकत्वात् ० ॥ सर्वैकफलसाधनानामनेकेषां कर्मिणां फले
साहित्यावगमे गपि देशकालकर्तृभेदे प्रयोगभेदादज्ञापृत्तिरित्युक्तम् ।

f) The twelfth *adhyāya*. Foll. 31 (228-258).

The first *pāda* begins:

तन्नि ० ॥ तदेवमनेकेषां प्रधानानामगृह्यमाणविशेषत्वे उद्भूत-
त्वा । गृह्यमाणविशेषत्वे त्वार्थवित्युक्तम् ।

The second *pāda* begins (fol. 241a):

विहारो ० ॥ साहचर्योपादानामापादनोत्पत्त्यानां प्रयोजना-
नेषां सामर्थ्यादेवामिन्साध्यधीतमात्रैर्लौकिकसाधारण्येन
कार्यमावाप्येतम् ।

The third *pāda* begins (fol. 248b):

विश्वमिति ० ॥ अष्टरावरूपे सहीने विश्वमित्यपमहः ।
ततोऽभिप्रपः पदहः ततोऽभिनिर्गत् ॥

The fourth *pāda* begins (fol. 255a):

अथाद्य ० ॥ सन्नि अयमंशजः केचित्मन्त्राः । ऐषापीमृषं
अयतोदेवं अयति चोदनापोदितत्वेन ये विनिर्मुक्ताः ।

It ends:

तदेवं निरूपयती द्वादशभिरध्यायैर्धर्मार्थम् ॥

त्रैमिनेर्विमलमृक्पु मर्गं शुद्धिमाय विपुला समपेक्षः ।

प्रोतिमेतु नृदत्ते पदपये येन जन्मनिग्रहो न पुनः स्यात् ॥

Date of this copy of the twelfth *adhyāya*:

पठिता श्रीमहोपाध्यायः (?) नामककेशवभट्टानी त्रिदिवे
मिथगीरीदक्षेन श्रीवदानन्दारामे सं १९१४ भाद्रपदशुद्धदशम्याम् ।
[H. T. COLEBROOKE.]

2190, 2191.

1017 & 1018. *Dhātupadipikā*, a second copy,
incomplete.

1017. Foll. 275, in eight parts; size 11-
11½ in. by 4-4½ in.

a) The second, third and fourth *pādas* of
the first *adhyāya*. Foll. 21; 11-15 lines in
a page.

b) The first *pāda* and a part of the second
pāda of the second *adhyāya*. Foll. 14 (22-35);
13-15 lines in a page. The last leaf termi-
nates in the middle of the commentary on
the twenty-seventh *sūtra* of the second *pāda*
(सामेयुः). See no. 2194 (1562b).

c) The first two *pādas* of the third *adhyāya*.
Foll. 20 (36-55); twelve lines in a page. The
last leaf ceases in the beginning of the third
pāda.

d) The last six *pādas* of the third *adhyāya*.
Foll. 39 (56-154); foll. 56-66 nine to twelve
lines, foll. 67-154 nine lines in a page. On
fol. 67a another large handwriting sets in.

e) The fourth *adhyaya* Foll 31 (155-185), ten lines in a page

f) The fifth *adhyaya* Foll 26 (186-211), 13-15 lines in a page

g) The sixth *adhyaya* Foll 47 (212-258), in the same handwriting as part f, 11-13 lines in a page

h) The seventh *adhyaya* Foll 16 (260-275), twelve lines in a page

1018 Foll 239 (276-514), in five parts, size 11 in by 4½ in

a) The eighth *adhyaya* Foll 15 (276-290), twelve lines in a page For the date, see part e

b) The ninth *adhyaya* Foll 83 (291-373), 10 or 11 lines in a page

c) The first four *padas* of the tenth *adhyaya* Foll 76 (374-440), foll 374-387 twelve to fourteen lines, foll 388-419 (in a new handwriting) ten to twelve lines in a page

d) The eleventh *adhyaya* Foll 37 (450-486), in the same handwriting as part a, 11 or 12 lines in a page For the date, see part e

e) The twelfth *adhyaya* Foll 28 (487-514), in the same handwriting as parts a and d, 11 or 12 lines in a page

Date संवत् १९१३ शके (?) श्रीमान् कृष्णचन्द्रे यशस्कदारी गुरुवासरे श्रीय पुनर्क नल्ल नाम संवत्सर यशमान (sic!)

[H T COLEBROOKE]

2102, 2193.

1612 & 1370 *Bhaffadipika*, the first three *adhyayas*, incomplete

1612 Foll 156, in two parts, size 9½ in. by 3½ in

a) The first and the second *adhyayas* Foll 116, 6 or 7 lines in a page

b) The first two *padas*, and the beginning of the third *pada* of the third *adhyaya* Foll 49, 6-8 lines in a page

1370 Foll 169 (41-209), size 9½ in by 3½ in, 6-8 lines in a page

The remaining part of the third *adhyaya*, incomplete at the end, ceasing in the middle of the eighth *pada* The last leaf contains only this colophon इति श्रीसरस्वदेवकृती भाट्टदीपिकायां चतुर्थाध्यायचतुर्थपाद समाप्तस्तथाय ॥

Nearly all leaves of these two volumes are coloured yellow [H T COLEBROOKE]

2194.

1562b Foll 16, size 11½ in by 4½ in, 13-15 lines in a page

Bhaffadipika, the second, third and fourth *pada* of the first *adhyaya* The handwriting is the same as in no 2190b (1017b)

[H T COLEBROOKE]

2195.

1562c Foll 17, size 11½ in by 4½ in, foll 1-6 eleven or twelve lines, foll 7-17 ten lines in a page

Bhaffadipika, the seventh *adhyaya* The handwriting of the first six leaves is the same as in nos 2196 (1562d) and 2191b (1018b)

[H T COLEBROOKE]

2196

1562d. Foll 14, size 11½ in by 4½ in, twelve lines in a page

Bhaffadipika, the eighth *adhyaya*, in the same handwriting as no 2191b (1018b) and the first six leaves of no 2195 (1562c)

[H T COLEBROOKE]

Mināmānasaśāstrasaṃgraha, a commentary on Bhaṭṭa Saṅkara's *Kārikās*, by *Akṣitāgñiheturā*, son of Bhaṭṭa Viśvanātha. An incomplete copy, comprising only the first four *adhyāyas*, but without the first *pāda* of the first

The commentary explains not only the *Kurukhās*, but also the *Jaiminisūtras*

The text of the *Karilās* is given at the end of each *adhyāya*. Those of the first *adhyāya* are (fol 18h) सप्तध्यायमिदं नकारिकाः ॥

नत्वा गणेशायामगु(यिप्रोन्) भट्टशङ्करः ।

सहस्रं यत्किं सिद्धान्तान् सादृष्ट्योक्तशतद्वयान् ॥

अधीतिरत्र दृष्टार्थो धर्मो मानं च चोदना ।

धर्मो ज्यैष्ठ्योदनासन्धो (१०४) न तन्म (१) न परीक्षता ॥ १ ॥

मायघल्लघणोत्तिष्ठ स्वात्तमादास्वपर्यन्तम् ।

शब्दार्थान्वयनित्यत्वमुपधर्म्मतं ज्ञतः ॥ २ ॥

निरालम्बनवादी उच शून्यपादस्य ह्ययम् ।

अनुमानपरित्येदः शब्दप्रामाण्यवर्धनम् ॥ ३ ॥

प्रानास्यमुपमानस्याप्यथोपपत्तेश्च पर्येनम् ।

प्राभाख्योक्तैरभावस्य स्फोटवादनिराक्रिया ॥ ३ ॥

आकृतिस्त्यामन् चापामोहपादनिराक्रिया ।

वनपादस्ततश्चाप सवन्याद्येवदुपखम् ॥ ५ ॥

विवाद्येषानिरासश्चाप्यात्मवादस्ततः परम् ।

शब्दाधिकरणं चाथ [तद्गताधिकरणं चाथ] तद्गताधिकृति-
याकाधिकरणं चाथ अथैवादादिमानता । [स्तथा ॥ ६ ॥

अथैवादोषयोगश्च नौदुष्परमलान्वयः ॥ ७ ॥

शुद्धं हेतुविधिर्नास्ति मन्त्राणां च प्रमादता ।

स्मृतीनां च प्रमाणत्वं न तत्पुनर्विरोधतः ॥ ६ ॥

हेतुदर्शनतोऽप्येवं शास्त्रादेश्चाप्यवर्णकम् ।

शिशकोषे प्रमाणत्वे शिष्टाचारप्रामाण्यता ॥ ९

यथाद्या दीर्घेणूकाद्या. पीत्याद्यर्थस्यार्थः ।

स्मृत्याधारस्य बाधः स्यात् त्रिवृद्धर्गादिचिन्तनम् ॥ १० ॥

पिकनेनादिधिक्ताय क्लृप्त(१०)स्य मृदास्तत्त्वम् ।

मृतीनामस्तन्यत्वम् अङ्गनामस्तन्यता ॥ ११ ॥

आत्मादेश्चासत्तन्त्रत्वं होलाकाद्यप्यपस्थितम् ।

ग्रामाह्वयं व्याकृतिस्मृत्या चपैवर्षं लोकयेदयो. ॥ १२ ॥

साक्षतेरेय साध्यत्वं नामधेयमाश्रयता ।

उद्दिदादेथ नामत्वं पित्रादेष्ट्यापि नामता ॥ १३ ॥

तत्प्रत्ययव्यापतो नामाप्तेर्व तद्व्यदेशतः ।

यानपेये च नामत्वम आग्नेयादी त्वनामता ॥ १४ ॥

परिहराज्यादिभ्रातृर्षे प्रोक्षण्यादि तु योगिकम् ।

निर्मम्यमपि तद्धत् स्याद्वैश्वदेवे च नामता ॥ १५ ॥

सष्टाव्याद्यर्थपादत्वं तस्मिन्ने गीयता ह्यपि ।

जात्यः च द्वारि मीलितः साहचर्यः द्विचन्तरः ॥ ७६ ॥

प्रज्ञमात्रं (१) छान्दिग्ये भस्मा सत्यादिगोचरा ।

सालिङ्ग(१.० इत्य)समवायाच्च सूत्र्या संदिग्धनिर्णयः॥१९॥

सामर्थ्याच्च मृषादी सः ।

The second *adhyāya* begins with the second quarter of the eighteenth *śloka*, and ends with the thirtieth (fol 40b), the third *adhyāya* ends with the first quarter of the seventy-second *śloka* (fol 88a), and the fourth *adhyāya* with the third quarter of the eighty-ninth *śloka* (fol 107a).

The commentary begins

आज्ञायस्य क्रियापैत्वादानर्षकमतद्वैतां तस्मादनिश्चयमुच्यते॥

सत्यार्थः । आध्यात्म्यं फलभावादायत्किमाप्यन्तात् प्रामाण्यं धर्म
इत्युक्तं पूर्वं बोधनामर्थः । तेनातदधीनामानर्थक्यमतदप्यन्तादेव
तस्मादन्तिव्यर्थं प्रामाण्यं प्रमाद्वनकत्वमुच्यते इति । अथातो
धर्मनिश्चयस्यप्रमाणसंरूपसाधनफलं साधनसिधेर्नां निश्चात्म्यत्वेन
प्रतिष्ठातः । तत्राभिनवप्याये प्रमाणी निरूप्यते किं प्रमाणधर्मं
इति । तेन भवेत् किञ्चिद्व्यवसायानुक्रमणमर्थरादनन्तस्मृति-
नामधेयादिगोचरं तत्तत्त्वमेवैव समतम् । न ह्यत्र बोधनाप्रामाण्य-
साधनं लक्षणार्था येन स्मृतादेरसंगतिः स्यात् किं तर्हि धर्मेप्र-
माणनिरूपण । तेन लक्षणसंगतित्वावासाह । प्रकृतसंगतिरपि
बोधनार्तां प्रामाण्ये पदपदार्थसम्बन्धीत्यत्रकत्वेन वाक्याधर्मादी-
र्हेर्मेलयन्त्या घोषपादिते अनन्तराधिकार्ये वेदद्वारेण तासां
परिरूपेणत्वशाशङ्कितम् । सतिबृहत्काला येदां द्वावर्तितास्ते च
बोधनार्तामात्रं परिरूपेणवेदेदं अतश्च परिरूपेण्यबोधना
इत्येवमशङ्का येदापरिरूपेयतया तद्वययतां बोधनाममर्थपरि-
रूपेयतया प्रामाण्ये साधिते तद्वययत्वेनोपास्थितानामर्थेयादादि-
मागनाममर्थपरिरूपेण्यत्वसाधनामर्थेयबोधनावत् प्रसक्तं प्रामाण्यमिति

न चेति चिन्तत इति । तत्रास्मिन्नेव सूत्रे विध्यतिरिक्तानामपे-
क्षदम्बनापेधानां क्रियाचैत्वानां वादानपेक्षे प्राप्ते कारिकाकृत
पादु । सर्वेशदादिमानतेति (Sl 7) ।

The commentary of the second *adhyaya*
begins (fol 20b)

नमस्कृत्य गणपते पादाहणे सिद्धिसाधने ।
विचारैरं प्रमाणाणि कर्मभेदो निरूप्यते ॥

The commentary of the third *adhyaya*
begins (fol 41b)

नमस्कृत्य गणपते पादाहणे सिद्धिसाधने ।
विचारैरं प्रमाणाणि कर्मभेदो निरूप्यते ॥

The commentary of the fourth *adhyaya*
begins (fol 89b)

नमस्कृत्य गणपते पादाहणे सिद्धिसाधने ।
विचारैरं प्रमाणाणि कर्मभेदो निरूप्यते ॥

Date of the first *adhyaya*, सवत् १८६५, date
of the other three *adhyayas*, सवत् १८६६

Colophon इति श्रीमद्विद्यनाथपालनाहिरागिनिकेशव
विरचिते श्रीमन्मन्त्राचार्यसहो भट्टाचार्यकारिकाविषयेन सवि
वरणमालादिद्वयन्यासिकासप्तहो द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थे पादे ॥
[J R BALLANTYNE]

2198.

3099 Foll 54, size 9½ in by 4 in, 10-12
lines in a page

*Mimamsanyayaprakāśasūtram an'am Mimamsa
prakaranam*, according to Burnell, Tanj MSS,
p 85, "the most popular introduction to the
Mimamsa," by *Apadeva*, son of *Anantadeva*

See Hall's Index, p 180, no xlix The
beginning has been printed in Aufrecht's
Oxford Catalogue, p 219b, no 524, and in
Raj Mitra's Notices, I, p 167, no 299

The end is

इति सोऽयं धर्मो यद्विशेषेण विहितस्तद्विशेषेण क्रियमास्तद्धेतुः ।
श्रीमोविन्दारविण्मुखा क्रियमाणु नि चेषसहेतुः । न च तन्मध्य
बुद्धानुष्ठाने प्रमाणाभावात् । यत्करोषि यद्व्यासि यज्जुहासि यद्व्यासि
यत् । यत्प्रवक्ष्यसि कोनेषु तन्मध्यमं यद्व्यासि यत् ।
सम्याद्याहकारिस्मृतिवत् प्रमाणाद्यादिव्यव विस्तर ॥

सह मन्दमति स्तेषु प्रक्रिया भट्टमता ।

तस्मान्ननेर्विहासोऽयं गोविन्दगुरुपादयो ॥ १ ॥

यन्मरुपो मदीयोऽयं वाग्याशाः भुगोभन ।

यनेन प्रीयतां देवो गोविन्दो भवत्वत्तत् ॥ २ ॥

The handwriting is not everywhere the same,
foll 19b-31a and fol 46 being apparently not
as old as the main body of this manuscript

[J R BALLANTYNE]

2199.

3098 Foll 60, size 9½ in by 4½ in,
generally 11 or 12 lines in a page

Nyayaprakāśa, a second copy of *Apadeva's*
work Foll 21-25 and fol 38 are in a modern
handwriting, but the main body of this manu-
script may belong to the end of the 17th
century There are some lines in a small
handwriting on the outer side of the first leaf
which seem to belong to some other *Mimamsa*
work.

[J R BALLANTYNE]

2200

3033 Foll 32, size 12½ in by 6½ in
15-21 lines in a page

Mimamsanyajaprah sa a third copy with
marginal notes in a small handwriting The
following lines are on the first page

यच्च यच्चनसा भवतां यच्च यच्चनसेतत् ।

शशक शलकी गोधा सन्नो कूर्मोऽयं यच्च ॥

यच्च यच्चनसा भवतां यच्चयत्तत् राय ।

शशक शलकी गोधा सन्नो कूर्मोऽयं यच्च ॥

[J R BALLANTYNE]

2201.

1458a Foll 59, size 9½ in by 4 in ten
lines in a page

Mimamsanyayaprakāśa, a fourth copy

[H T COLLEBROOK]

2202.

3272 Foll 44, size 14½ in by 7½ in, 12-14 lines in = page

Mīmāṃsānyāyaprakāśa, a fifth copy

The scribe has added लिखितं नाम संविदापुराणे
महाप्रज्ञावाक्यम्(?) [A. O. BURNELL]

2203.

1321 Foll 203, size 12½ in by 4½ in, foll 1-136 thirteen lines, foll 137-203 twelve or eleven lines in = page

Jaiminiyan jayamalavistara, "the maxims of Jaimini's philosophy, or religious institution, in easy verses, with = commentary in prose" (Colebrooke, on fol 1a), by Madhava Acarya (in the second half of the fourteenth century) See Hall's Index, p 168, no 1

Copied, in ten parts, by one and the same scribe, Samvat 1847 and 1848

- a) The first *adhyaya* foll 20,
- b) the second *adhyaya*, foll 16,
- c) the third *adhyaya*, foll 33,
- d) the fourth *adhyaya*, foll 12,
- e) the fifth *adhyaya*, foll 11,
- f) the sixth and seventh *adhyayas*, foll 23,
- g) the eighth and ninth *adhyayas*, foll 22,
- h) the tenth *adhyaya*, foll 46,
- i) the eleventh *adhyaya*, foll 12,
- k) the twelfth *adhyaya*, foll 9

The numbers of the verses, and other marginal notes, are in Colebrooke's handwriting

An edition of the *Jaiminiyan jayamalavistara* was begun by Th Goldstucker (Sanskrit Text Society, London, 1865-1869), and finished by E B Cowell (1876) Another edition in the *Anantaratna* Skr Series

[H T COLEBROOKE]

2204.

1841 Foll 345 (and four additional leaves, after foll 31, 33, 304 and before fol 217,

which supply omissions), size 11½ in by 5½ in, eleven lines in a page, modern handwriting

Jaiminiyan jayamalavistara, a second complete copy

The first *adhyaya* ends fol 37a, the second fol 64b, the third fol 120a, the fourth fol 144a, the fifth fol 161a, the sixth fol 195a, the seventh fol 203b, the eighth fol 218a, the ninth fol 244a, the tenth fol 311b, the eleventh fol 330b, the twelfth fol 345b

[J TAYLOR]

2205.

204 Foll 333, size 9½ in by 4½ in, eight lines in = page

Jaiminiyan jayamalavistara, a third, but in complete copy, in five parts, all in the same handwriting, except the last twenty two leaves

- a) The first *adhyaya*, foll 47,
- b) the second *adhyaya*, foll 89,
- c) the third *adhyaya*, foll 75,
- d) the fourth (ends fol 33b), fifth (ends fol 61a) and sixth *adhyaya*, foll 101,
- e) the seventh (ends fol 126), eighth (ends fol 25a) and ninth *adhyaya*, foll 70

[H T COLEBROOKE]

2206

285b Foll 65, size 10½ in by 3½ in, legibly written, in Devanagari, in the early part of the last century, ten lines in a page, except the last eight leaves (originally paged separately), which have been supplied by = more recent hand, nine lines in a page The original pagination of the two portions (6-62, 1-8) has been obliterated, and changed to 89-153, so as to make them appear as the continuation of MS 285a (the *Narayaniya* *Upanishad* on the *Akshayana Grihyasūtra*)

A fragment of a *Mīmamsa* treatise, in the *śraṅghara* metre, with a commentary

The first leaf (the sixth of the original MS) begins in the middle of the comment on the first *śloka* प्राप्तिरूपो पुन श्रवणं क्लृप्तोपकाराज्यभाग सपथेन ०

The second *śloka* runs as follows (fol 92b, orig 9b)

अप्राप्तिरप्राप्तिभाजानपि यदि परमावन्तरा एवैकत्व
व्यापृताहेदपथं नृनसि विषयव्येनमव्याप्तिदोषः ।
तस्मादाशयं लक्ष्यद्यकृतिनिमित्तं म्यादित्याप्रिवक्ष्यते
ब्रह्मसूत्रोऽपि इति (1) नियमविषये खल्वप्युक्तं
[यलोड ॥ ३ ॥]

यद्यप्याप्रिं परिहर्तुं प्राप्तिभाजानपि नाम ०

The third *śloka* (fol 93b, orig 10b)

युष्मत् सर्वोऽप्यप्यै स्वयमपि विधिपादस्मरणाद्योगाद्
स्वामिन्निर्देशोऽपि दृष्टेः परिनिवर्तनम् (?) तत्र वा प्राप्तिभाजः ।
तस्मात्तत्त्वत्वे परमनवगतं रूपमेदं विहाय
प्राप्त्यप्राप्ति विचार्य कथमपि तद्विहाय्याप्रिदोषश्च
[मुक्ति ॥ ३ ॥]

युष्मत् प्राकृतो वैकृतं सर्वा अपि तावदाहवनीयादिष्वदली
किञ्च ०

The last *śloka* (fol 145a, orig 62a)

तन्निवर्तनं निषेधं यदि खलु तदवच्छेदमेदं तत्रा न
व्यापृते कार्थेयोऽङ्गमृगमनपृहलक्षितताया नियता ।
स्यान्ते कालात् (1) कोक्तिः क्रियत इति तत्र यद्युपायान्तराणां
रहस्यं परिष्कृत्यतिक्तरहितं किं नु वैकल्यकल
[॥ १३ ॥]

इयं विषयाया उपपादयमाननियमविधिव्यापृतिरूपेऽपि ०

The *Sutrashāstra* is referred to in the comment on *śl 4*, the *Mīmamsāhamarjaya* on *śl 7*, इत्यनयोऽपि परस्य fol 110a, प्रवृत्तिप्रतिषेध कालस्य भंगं क्रियत इति तु भट्टपादाः । fol 147b अप्यै वादाप्यै पुन श्रुतिरिति यदग्रे भवतः सूत्रकारस्य fol 152b

The original colophon ran thus इति श्रीमन्म
कभट्टनीलकण्ठशास्त्राचार्यकृतौ भट्टभास्करे प्रथमव्याख्यास्य
द्वितीय पादः ॥ This has been scored out, and the following supplied by a different hand इति श्रीमन्मकभट्टनीलकण्ठशास्त्राचार्यभट्टकृतौ सूत्रादिति समाप्ता संवत् १६६० ॥

The older leaves of the MS show the marginal mark (now painted over) वि र, the first and last leaves of the modern portion, माट्टभास्कर [H T COLEBROOKE]

2207

1386 Foll 43, size 8½ in by 3½ in, 15-19 lines in a page

Bhātṭabhaṣṭara, a controversial treatise on *Mīmamsa* topics, by *Juadara*, son of *Apadeva*, the *Dharmapramapariccheda*, incomplete The same chapter in *Rajendralala Mitra's Notices*, vii, p 126, no 2356 See *Halls Index*, p 188, no lix

The first two leaves are lost, fol 3 begins च दशास्त्यातवाव्याप्तादन्तर्गतं विधिव्यमास्त्यातत्वेन कटेण तानभिषेधे । There are some more leaves lost after fol 27 The *Ranaka* is often quoted in opposition to the *Misraha*

Colophon इति श्रीमत्पदेवशास्त्राचार्यकृतौ भाट्ट भास्करे धर्मप्रामपरिच्छेदः ॥ संवत् ११३९ आश्वीनमासि चतुर्दशी भीमे ज्योतिर्विष्णुगतायो व्यलीलितम् ॥

[H T COLEBROOKE]

2208.

1303b Foll 58, size 13½ in by 4½ in six lines in a page, written in the Bengal character, on coloured paper

Tattvānandhanta, a short treatise on the principles of the *Mīmamsa*, by *Vidjanidhara*

It begins

शिवं योगं समाराध्य श्रीमान् विद्यानिधिं नमो ।

तनु(रे) तत्त्वमिदं योगोपायैरतन्वतः ॥

तत्र योगोपाया प्रथमं एवं वक्ष्याते धर्मान्तितामिति यदा हि धर्मान्तितामानन्दरं शास्त्राचार्यवार्तं दृश्यते तदा नृनसि शास्त्रं धर्मान्तितादन्तर्गतोऽनन्तिप्रथममप्यते ।

Date of the copy लिखितसप्तमिदं श्रीकृपा चन्द्रेण शम्भुदेवि ॥ शकाब्दा ११२६ ॥

[H T COLEBROOKE]

2209.

1322 Toll 74, size 12½ in by 4½ in, yellow paper, large regular writing in the Bengali character, seven lines in a page, written about Colebrooke's time

Adhikarāṇakaumudī, by *Ramaśrīnātha* See *Raj Mitra's Notices*, II, p 67, no 634

It begins

नन्दमु नमस्तु सर्वलोकेश्वरेभ्यः ।

निरूप्यते अधिकरण रामकृष्णो न विद्युतः ॥

अधिकृत क्रियते स्वादिष्टाचारो यस्मै तदधिकरण मोर्नासा
सिद्धान्तसत्याङ्गानि पञ्च पण्य भट्ट

विषयो विषयश्चैव पूर्वपक्षस्तथोत्तरं ।

निर्णयेत्येति पञ्चाङ्गं ज्ञात्वा अधिकरणं स्मृतं ॥

The single topics of the *Mimamsa* are introduced by special headings (the first is *परिपदधिकरण*, *Raj M*), *अथ रात्रिसमाधिकरण* fol 2b, *अथ विश्वविदधिकरण* fol 3b, *अथ सर्वैश्वर्यादिव्यापिकरण* fol 4a, *अथ होलाकाधिकरण* fol 4b, *अथ मलमम साधिकरण* and *अथ सर्वैश्वर्याधिकरण* fol 5a, *अथ हविर्हवनवापिकरण* fol 5b, *अथ गृहेकवापिकरण* and *अथ हर्षैश्वर्याधिकरण* fol 6a, *अथ निशादभूषणधिकरण* and *अथ रथकाराधिकरण* fol 7a, *अथ हस्तन्याय* fol 7b, *अथ प्रसङ्गन्याय* fol 8b, *अथानुस्य प्रपानानुस्यप्रयोजकन्याय* and *अथ योगसिद्धिधिकरण* fol 9b, *अथ कर्षणारम्भाधिकरण* fol 10b, *अथ शत्रुधिकरण* fol 11a, *अथ देवताधिकरण* fol 12a, *अथ कीदृश्यापिनामयनाधिकरण* fol 12b, *अथ पागदानहोमाधिकरण* fol 13a, *अथ पादाह्वनीयन्याय* fol 14a, *अथ पक्षिन्याय* fol 14b, *अथ स्नानादिदेव्याधिकरण* fol 15a, *अथ कृष्णलन्याय* and *अथ कषालाधिकरण* fol 16a, *अथार्चवादाधिकरण* fol 16b, *अथ विरोधाधिकरण* fol 17a, *अथ प्रतिनिष्पदधिकरण* fol 17b, *अथ म (leg कल)* भूषा fol 19a, *अथानुपन्नाधिकरण* fol 19b, *अथ देवतासाहित्य* fol 20a, *अथ विकल्प* fol 21a, *अथ चावलीधिकरण* fol 23a, *अथ मातेष्ट्याधिकरण* fol 23b, *अथ काम्यस्य निरापेक्षया पिलक्षिताधिकरण* fol 24a, *अथ तद्व्यापकन्याय* and *अथ तदाद्युक्तन्याय* fol 25a, *अथ मन्वीगृहपूजनन्याय* fol 26a, *अथ अक्षयवापिकरण* fol 27a, *अथ*

पञ्चपुराणन्याय, *अथ दशवर्षन्याय* and *अथ दूतपणन्याय* fol 27b, *अथ कपिलप्रलापिकरण* fol 28a, *अथ तदनुवापिकरण* and *अथारम्भणीयान्याय* fol 28b, *अथानुस्य प्रपानकालान्वयानन्ययो* fol 29a, *अथ समं स्यादनुव्यादिति न्याय* and *अथानेकार्थन्यायकल्पना* fol 29b *अथ प्रकृताधिकरण* and *अथ वृषमित्रयो गुरुविधानामभव* fol 30a, *अथ सर्वैश्वर्याधिकरण* fol 30b, *अथ त्रिवर्गधिकरण* fol 31a, *अथ पञ्चाधिकरण* fol 32a, *अथ सहसाहित्यवियेक* fol 32b, *अथ सलेराहोत्याय* and *अथ प्रतिपदधिकरण* fol 33a, *अथारम्भिकविकृत्यधिकरण* fol 33b, *अथ आत्मनस्याधिकरण* and *अथोहाधिकरण* fol 34a, *अथारम्भिक* fol 35a, *अथ आलम्बीयाधिकरण* fol 35b, *अथ हेतुप्रतिपदधिकरण* and *अथारम्भान्याय* fol 36a, *अथ मोमयानिन्याय* fol 36b, *अथारम्भिक* fol 37a, *अथानिष्ठाधिकरण* fol 37b, *अथानुदिनेष्टिन्याय* fol 38a, *अथ हरिपुल्लव्याधिकरण* fol 38b, *अथ प्राज्ञाधिकरण* fol 39a, *अथ विविदिप (leg प्य)धिकरण* fol 39b, *अथ स्मृत्यधिकरण* fol 40a, *अथ ज्योतिरधिकरण* fol 40b, *अथ वैश्वानराधिकरण* fol 41a, *अथ गुरुविकृत्य* fol 41b, *अथ प्रसङ्ग* fol 42a, *अथ श्रुतिरिद्धि* fol 43b, *अथ विविधिन्यादि* fol 44a, *अथ श्रुतप्रत्यक्षन्याय* fol 50b, *अथ विध्वन्नादपेक्षम* fol 51a, *अथ निरान्वितवैषम्य* fol 51b, *अथ सापेक्षान्निरपेक्षत्ववैषम्य* fol 52a, *अथ द्वयोः प्रत्ययतीतधिकरण* fol 52b, *अथ यामिनाधिकरण* fol 54b, *अथ सर्वनामा (पि)करण* fol 55b, *अथ निषेधवृद्धिर्मा* fol 56a, *अथ चतुर्कन्याय (?)* fol 61a, *अथानुवापिकरण* fol 61b, *अथ शत्रुधिकरण* fol 62a, *अथ कलत्राधिकरण* fol 64a, *अथ छिद्रसमायन्याय* fol 64b, *अथ प्रकृतिविकृतिभाषयत्या (leg अथवा ?)* fol 65a, *अथ स्थालीगुलाकन्याय* fol 70b

The last words are *भिनन्तीति सर्वं समञ्जसं ॥*
इति अधिकरणकीमुदी समाप्त ॥

[H T COLEBROOKE]

2210.

1404a Toll 127, size 8½ in by 3½ in, 9-13 lines in a page

Vidhirasayana Sūlhopajñina, a commentary on the *Vidhirasayana*, composed, as was the *Vidhirasayana* itself, by *Apyaya Dikshita*, son

इति श्रीमद्भट्टानकुलनक्षत्रिकीसुधायामद्वैतविद्याचार्यश्री-
रंगराजाचार्यवर्यनोरयदीक्षितस्य कृतिरूपक्रमपरारम्भः संपूर्णः॥
संवत् १८२३ हेमन्तवीनामसंवत्सरे ०लिखितमिदं बालकृष्णेन
परोपकारार्थं ॥

[H T. COLEBROOKE]

2212.

1222 Foll 63, size 11½ in by 3½ in ;
seven lines in a page

Pratyakṣahapariśiṣṭisūtra, a commentary on
the third sūtra of the *Mimamsāsūtra*, by *Upā-*
dhyaṇa Śucarita Mīśra

It begins

तस्य निमित्तपरोक्षिणि सूत्रम् ॥ अस्यावयवैः । तस्य यस्मै
यन्निमित्तं प्रमाणं चोदनाभिधानं तत्परोक्षः कर्तव्योतिः ।

Foll 3 and 89-88 are wanting

[H T COLEBROOKE]

2213.

2100b Foll 17, size 9½ in by 4½ in ,
foll 1-6 sixteen lines, foll 7-17 thirteen lines
in a page

Vidhvāda, incomplete at the end : The
name of the author does not appear The
subject of this treatise may be seen from the
opening sentence

उद्वेकानः पथेन स्वर्गकामो यजेतेत्यादि विधिवाक्यं पाकवा-
गादीं प्रपञ्चेत् ॥ तस्य च तथात्वं न साध्यात् । अनुवन्नामी
ततो भ्रूतेः । किं त्वर्थज्ञानद्वारेण । तस्य प्रवर्तकतोपपत्तये
प्रपञ्चेकशान्तिपरिचये लिङः शक्तिरिति सर्वेयमेवावगन्तव्यम् ।

[GAIKAWAP]

2214.

256a Foll 30, size 11½ in by 3 in ,
eight lines in a page, written in the 16th
century

Adhyayanavādhiścarā, a treatise on the utility
and necessity of studying the *Mīmāṃsā*, by
Lakṣmīdhara Śārya.

It begins:

भवदेवाद्यः सर्वे निवन्धाः सन्ति यथापि ।

तथापि तेषामस्येह सती प्रत्यक्षमनारम्भः ॥

अथेह चतुर्थी पुरुषार्थत्वेन सकललोकप्रतिपत्तां धर्मापे-
काममोक्षायां प्रथमनिर्दिष्टो धर्म एव प्रधानं प्रत्यादर्शकाममो-
क्षास्तत एव प्राप्यते तद्विज्ञाने च चतुर्दशशास्त्राव्युपायत्वेन
पुराणन्यायमीमांसापरमेश्वरशास्त्राङ्गमिश्रिताः वेदाः स्थानानि
विद्यानां धर्मस्य च चतुर्दशशास्त्रादित्यवत्कारादिवचनप्रसिद्धानि ।
तथाप्यन्यानि चयोद्देशा शास्त्राणि न मीमांसो धिता कस्मैचिदप्ये-
वमीमांसनीयादङ्गैः सर्वशास्त्राणांमिमांसो मीमांसोति लोकानुग्रहाय
परमकारुणिको ज्योतिर्विज्ञां प्रत्युच्यते ॥ अपातो धर्मविज्ञानेन
प्रसिद्धाप्रशस्त्यन्यनयोगविधायित्वेन सामर्थ्यादध्ययनानन्तरमेव-
गम्यते । करिष्यमाणया वेदार्थविचारान्तिक्काया धर्मविज्ञानाया
सम्ययनानन्तरमेव भाव्यात् । अतः च तन्मु वेदाध्ययनं तस्मिन्मिति
हि सावकस्य इति ।

It ends

तस्मात् सर्वेषु पक्षेषु दूषणानां परिहर्तुं शक्यत्वात् ततस्तथ-
स्वीकारे ऽपि न कश्चिद् दोषः । तेनाध्ययनविषयेदृष्टार्थत्वेनार्थ-
त्वात् अर्थगतसंदेहविषयविरासाद्य मीमांसाशास्त्रानारम्भमिति ॥

[H T COLEBROOKE]

2215.

1597g Foll 20 (originally 9-22), size
9½ in by 3½ in , 7-11 lines in a page, old
fair writing, but written by two different
hands, the first part perhaps in the beginning
of the 16th century.

Bhāvanāvivēka, a *Mīmāṃsā* tract on the
nature of *bhāvana*, by *Mandana Mīśra* Foll 3
and 4 are lost, some leaves are full of small
holes

It begins-

संस्मर्यमोहितधियो विविक्तं पादगोचरात् ।

भाषास्मरणं न यद्वर्तते ते हेतवः स विधिष्यते ॥ १ ॥

तथा त्राहः ॥

स्मरानाधिकरण्यादर्थवेदाभिधानतः ।

न तादर्थ्योपमाना . . वृत्तौ शिशिषाद्युतिः* ॥ २ ॥

* Read वृत्तशिशिषाद्युतिः, cf वृत्तशिशिषादिगोचरः
fol 2a, l 1.

इह पल्लु (r सल्लु) गगन (कुसुम?) अश्विषाणयोरक्षिपयाग
योऽभयतोर्ध्वतश्च यदन्तेष्टपाप्याद्भवत्तस्य (?) कर्तुं करोति
कर्मता तथा भवन् (sic!) करोत्यस्य कर्त्ता प्रयोनक इति etc

The colophon is इत्युपाध्यायमंडनमित्रविरचितो ज्य
भाष्यतापेदेक समाप्तः ॥ [H T COLEBROOKE]

2216

3046 Foll 90, size 11½ in by 5 in, eight lines in a page, very large writing, of the 17th century

Mimamsaratna, a treatise on *pramana* and *prameya* (*Pramanaprameyavandharatna* itmal a), by *Raghunatha Bhattacarya*. The MS contains only the second *paricleda* called *Mimamsoprameyaratna*. Though the *padartha*s are similar to those of the *Vaisesika*, yet the work seems to belong to the *Mimamsa*. *Jaimini* receives the epithet *Blagayan*, fol 83b (नृचपतो भगवानो जैमिने) *Parthasarathi* is quoted fol 1b, *Tal lablacarya* fol 29a, *Kesilukritah* fol 10a, *Ta caspatanishuk* fol 63a, etc

It begins

तदेतद्विद्वत्तमपि प्रमाणवदकं स्वाधिकं प्रमेयमंत्ररेणान
दनिर्दिष्टनीयमेव वा स्यादिति तदर्थं तदपि निरूप्यते । तच्च
संक्षेपतो द्विविधं भानो भावयेति । तत्राद्यो द्रव्यगुणकर्मसामा
न्यविषयवशात्तद्विषयभेदेन समविषय इति प्राच । वैतथ्यस्यविषय
पदार्थोत्तरं यत् संघातव्यमानो नोत्ता उपादेशे विलयस्य
व्यवहार इति नव्या । द्रव्याणि तु विशेषिकस्वीकृतानि नय
यत्संलभ्येतेकांगोति प्राच । पार्थिवारविष्यु मनपुषिय्यादो
मानव्यतद्व्यपेय वा तन्मनु पुषियेव विरल्लो नोहारव
(r ०२१) तदुक्तं तत् न तु द्रव्यांतरमिमाह ।

Single sections end fol 16a इति द्रव्यपदार्थे ,
fol 43a इति गुणनिर्दिष्टं , fol 19b इति क्रियाविशेषतः
The other sections are not distinctly marked
but the next *paratha* after क्रिया is सामान्य
Fol 61b, समाच seems to follow on विशेष (द्रव्याव
संवेपार्थोद्विषय विशेषः । यथाभावा) ।

It ends

एवमप्रमेयस्मात्मानं भूयःशुनिष्ठात्वे (sic!) ।
विद्याल्लभ्यतेऽत्रिभिरुक्तिरेव कल्प्यते तेन ॥

किं च ।

रपुनापस्य कृतिन कृति कोशलशालिनी ।

मीमांसातत्त्वविज्ञासोर्ध्वितानंददायिनी ॥

इति विद्याल्लभ्यतेऽत्रिभिरुक्तिरेव कल्प्यते तेन ॥
प्रमाणप्रमेयविधिरात्मके प्रमेयत्वात्सो द्वितीय परिच्छेद ॥
प्रासर्गविद्यानिधानकर्त्ता द्वाचापेयमरुतनीनाम् ॥ मीमांसाप्रमे
यत्वेन ॥ [Dr J R BALLANTYNE]

2217

1950 Foll 144, size 9½ in by 3½ in, 9-12 lines in a page, fair old writing, of the 17th century

(*Tarkacintamani*?) This title does not appear in the MS itself, but is taken from the notes of John Taylor, on the first and on the last page. There is no introduction at the beginning, no colophon at the end, the last leaf breaking off abruptly

The MS begins

प्रोचिद्व्यासाय नमः । यद्येदमुच्यते पदस्यापीहमेवले चाद्य
वाक्यत्वादिरूपस्य प्रमाणस्य च द्रव्यस्याभावात् प्रमास्यं न
स्यादिति तच्च । यद्यती निर्दोषस्य च निर्दोषवाक्यत्वं वा
चागमत्वाद्यपि नमुक्तत्वात् ।

It is a critical discussion of topics belonging to the *Purramimamsa*. It very often quotes from three works which are shortly called *Paddhati*, *Mani* and *Sulha*. Other authorities are the *Agayamrita*, fol 11a, the *Pramana lakhsanastika*, ibid, the *Padamanjari*, fol 130b the *Karmanirnaya*, fol 131b, the *Ala* fol 17b, the *Pha*, fol 77a the *Prabākara* ibid, the *Lanyayayika*, fol 131, the *Sankhya* fol 76b, *Udayana*, fol 90b. The latter occurs in the sentence ॥ चास्यातस्याप्यनाकङ्क्षमवैतर्क ॥ There are many such phrases in this work which look like *sūtras*. In the second half the work turns on grammatical subjects see f. fol 80a यद्यप्याह । लिङाद्यप्यतिदहापननववेति । fol 121b ॥ यद्यप्यतिदहापननववेति । On *bal* ur 1, p 133b, foll [J TAYLOR]

F VEDĀNTA

1 Sūtra

2218

3070 Foll 13, size 10½ in by 4½ in, nine lines in a page

Vedantasūtra, the aphorisms of the *Vedānta* philosophy, ascribed to *Baḍarayana*, in four *adhyayas* with four *padas* each

See Hall's Index, p 86, no 1, Aufrecht's Oxford Cat, p 220, etc

Printed together with the commentaries of *Sankara*, *Ramanuja* and *Madhva*

[J R BALLANTYNE]

2219

1725a Foll 9, size 8½ in by 3½ in, eleven lines in a page

Vedantasūtra, a second copy, dated संवत् १९३१ भाद्रपदा १३ लि० कलकत्त्याने ॥

It has the inscription इदं पुस्तकं नारायणभट्ट षोडशेदे पुस्तकं ॥ [H T COLERBROOKE]

2220.

1052d Foll 11 (folded together), size 16½ in. by 3½ in, six lines in a page, fairly written in the Bengali character, on coloured paper

Sarirakāsutra, a third copy

[H T COLERBROOKE]

2221.

1922a Foll 9, size 10½ in by 4½ in, twelve lines in a page

Vyasasūtra, a fourth copy of the *Vedānta* aphorisms [J TAYLOR]

2222

2833b Foll 7, size 7 in by 8½ in, 14 or 15 lines in a page, large modern writing

Sarirakāsutra, a fifth copy, incomplete, ending with the tenth *sūtra* of the second *pada* of the second *adhyaya*

[SIR CHARLES WILKINS]

2 *Sankara's Bhashya*, and commentaries on it

2223.

3086 Foll 424, size 10½ in by 8½ in good Devanagari writing of 1502-5 A D, eight lines in a page

Sarirakamīmamsābhāṣya, by *Sankaracarya*, son of *Śaṅkura*, pupil of *Govindacarya*, who was a pupil of *Gaudapada* (Aufrecht, Cat Cat, p 626) *Sankara* was a native of Kerala (Malabar), and wrote the *Sarirakabhāṣya* about A D 804 (see K M Pathak's article, "The date of *Sankaracarya*, Ind Antiqu XI, p 174) Other dates in *Sankara's* life were pointed out by Aufrecht, Oxford Catalogue, pp 247-252

See Hall's Index, p 86, no 11, Aufrecht's Oxford Cat, p 221, Weber's Berlin Cat (1853), p 176, etc The *Bhashya* is printed, with *Govindananda's Bhāṣyāratanaprabha*, in the Bibliotheca Indica (1863) For other editions, see Haas' Brit Mus Cat, p 10, a complete German translation by Dr Paul Deussen, Leipzig, 1887, Part I of Ballantyne's Aphorisms of the *Vedānta* Philosophy (Mirzapore 1861) contains the first *pada* only Banerjee's English translation in the Bibliotheca Indica (fasc I, 1870) has not been continued

Adhy I, foll 136 (dated संवत् १५६२ चर्षे चापपुर्दि त चरमो बुद्धे न), *Adhy II*, foll 130 *Adhy III*, foll 113 (संवत् १५५८ चर्षे नार्गशिरपदि १३ षोडशो रवे विराजमानचर्षे न), *Adhy IV*, foll 15

[SIR CHARLES WILKINS]

2224-2227.

2447, 2448, 2449, 2450. Foll 110, 104, 98, 39 resp, size 12-12½ in by 4½-5½ in, ten lines in a page, writing fair. Many leaves have a painted margin

Sarirakamamamsabhashya, a second copy of *Sankara's* commentary on the *Vedantiasutras*

Each volume contains one *adhyaya*. Foll 41-42 in vol II are misplaced after fol 42

[R. JOHNSON]

2228.

1922b Foll 500 (10-499), size 10-10½ in by 4½ in, 10-18 lines in a page, very good writing

Sarirakamamamsabhashya, a third copy of *Sankara's* commentary, in five parts

Foll 10-49 The first *pada* of the first *adhyaya*

Foll 50-144 The remaining three *padas* of the first *adhyaya*

Foll 145-261 The second *adhyaya*

Foll 262-351 The third *adhyaya*

Foll 352-500 Another complete copy of the third *adhyaya* (ends fol 457a) and the fourth *adhyaya*

[J. TAYLOR]

2229, 2230.

928, 853 Foll 149 and 90 resp, size 12½ in by 4½ and 4½ in resp, generally twelve lines, but in vol II, foll 63-90, ten lines in a page, fair, modern writing

Sarirakamamamsabhashya, a fourth copy

Vol I Foll 1-32, the first *pada* of the first *adhyaya* (ends fol 32a), and the beginning of the second *pada*

Foll 33-84, the second, third and fourth *padas* of the first *adhyaya*

Foll 85-149, the second *adhyaya*

Vol II Foll 1-62, the third *adhyaya*

Foll 63-90, the fourth *adhyaya*

[H. T. COLEBROCKE]

2231.

2570 Foll 117, size, folio 15½ in by 9½ in, European paper (watermark 1804), Telugu character, 42-48 lines in a page bound in hairy deerskin

Sarirakamamamsabhashya, by *Sankaracarya*

Adhy I ends fol 43b, II, fol 72b, III, fol 102b, IV, fol 117b

[MACK COLL.]

2232.

2799b Foll 114 (36-151), size 9½ in by 3½ in, foll 38-60 eight to thirteen lines, foll 61-151 ten lines in a page, fair writing

Sarirakamamamsabhashya, the first *pada* of the first *adhyaya* (ends fol 60b), and the three last *padas* of the second *adhyaya*

[COLL. OF FORT WILLIAM]

2233, 2234.

1188, 1100 Foll 137 and 207 resp, size 13 in by 3 in, vol I 8 or 9 lines, vol II 7 or 8 lines in a page, fair writing

Bhamati, or *Sankarabhagavatj adabhashya nibhaga*, a commentary on *Sankara's Bhashya*, by *Vacaspati Mishra*, pupil of *Martandatilaka Suman*

See Hall's Index, p 87, no III, Weber's Berlin Catalogue, p 177, no 603, Burnell's Tany MSS, p 86 *Vacaspati Mishra* lived under a king *Nruga*, and composed this commentary after the *Nyayakamila*, the *Tattvasamiksa*, the *Tattvabindu*, and other philosophical works (see the verses at the end of the edition) The *Bhamati* was published in the Bibliotheca Indica, Benares 1880, by *Bala Sastri*

This is a defective old copy, the deficiencies of which were made up by a later scribe

Vol I The first *adhyāya*, throughout in the old handwriting

It begins

चनिर्वाच्याविद्याद्विद्वत्प्रसिधयः प्रपद्यते
पियंशं यन्मेते पियद्विद्वत्तेनोन्मथनम् ।
यत्तदाभूद्विद्यं यत्तदभरमुद्यापयामिदं
नमस्तस्मद्गुणापरिहितमुराजानममृतम् ॥ १ ॥

नि(२)श्चित्तमयं वेदां योर्विद्वत्तेनयं यत् भूतानि ।
स्मिततेनयं यदायतनयं यं मुनें महाप्रलयः ॥ २ ॥

मृद्विरङ्गेरुपेताय विविधैरव्यवैरिषि ।
शास्त्रतयं नमस्तुते वेदाय च भवाय च ॥ ३ ॥

मात्रेणतिलकस्वामिनामहागुरुप्रसीधयम् ।
विश्वपन्थायनमस्तु सविताद्विधाविन ॥ ४ ॥

प्रसन्नमृदुते तन्ने वेदयासाय वेधने ।
ज्ञानशक्त्ययताराय जने भगवतो हरे ॥ ५ ॥
नत्वा विष्णुद्विजानं शङ्करं कल्याणकरम् ।
भाष्यं प्रसन्नगन्धर्वं तत्त्वज्ञानं विभज्यते ॥ ६ ॥

साधारण्यकृतिनिवेशनमप्यपूतं यथोऽस्मदादीनाम् ।
रथोदकानिष गङ्गाप्रवाहसाय (पातः the other
[copies] पवित्रयति ॥ ७ ॥

सद्यं यदन्तिर्गमप्रयोजनं यं न तत्त्वेषामप्यतिशिलागोचरं
यथा सनस्तेन्द्रियसंनिकृष्टः स्वीतालोकाभ्यवर्त्तते यत् कर(१)ट-
दन्ता वा तया चेदं प्रमेति व्यापकविरुद्धोचलम् ।

The second *pāda* begins fol 72b, the third
fol 82b, the fourth fol 119a

Vol II Foll 1-91, the second *adhyāya*, in
a more recent handwriting

It begins

सुखनयकाशदोषप्रसङ्ग इति (sū 1) । वृत्तवर्तिष्यबाणयो-
रमन्यविरुधपरिहारलक्ष्ययोः संगतिप्रदर्शनाय सुखसहसाय
चैतयोः सद्योपेक्षातयोर्देहाहं प्रथमेऽध्याय इति ।

The second *pāda* begins fol 23b, the third
fol 66a, the fourth fol 83a

Foll 92-175, the third *adhyāya*, in the old
handwriting, except the first three leaves

It begins

तदनरप्रतिपत्तिः (sū 1) । द्वितीयद्वितीयाध्याययोर्द्विद्वत्-
मन्त्रावल्लयार्थं संपन्थं दर्शयन् मुराजयोर्धार्मिकसंक्षेपमाह द्वितीये
अध्याय इति ।

The second *pāda* begins fol 101b, the third
fol 118b, the fourth fol 165a Fol 176, which
is nearly illegible, is the first leaf of this
adhyāya in the old handwriting

Foll 177-207 the fourth *adhyāya*, in the
old handwriting.

It begins

नाभ्यां इह सन्तः स्वर्गप्राप्ता न चेतरे ज्ञाताः ।

समस्तविभक्तनिबन्धनमपि क्लृप्तमोषकं येनाम् ॥

अद्वैतं ममति निर्दिष्टमनुपुना साक्षात्पत्नीत्वं यद्वन्

नेह साक्षात्पत्न्येतेषु कथमप्युद्देशगम्येति ।

यद्वाप्यप्यतिशयिनिमित्तविशेषात्साक्षात्पत्न्येति

वेदान्तार्थवियेक्यचित्तभावाः स्वर्गेऽप्यसौ नि(२)म्मुहा ॥

मनातनयम् । साधुविरमकदुष्टद्वेषात् (sū 1) । साधनानुधा-
नपूर्वकत्वात् फलसिद्धेः विषयक्रमेण विषयिणोर्लपः तद्विषययो-
रक्रममाह तृतीये अध्याय इति । [H T COLLEBROOKE]

2235.

442. Foll 118, size 7 in by 10½ in,
22 or 23 lines in a page, beautiful writing,
with printed margin

Bhamati, a second copy, in two parts foll
1-275 the first (ends fol 175a) and the second
adhyāyas, foll 277-418 the third (ends fol-
380) and the fourth *adhyāya*

[H T COLLEBROOKE]

2236.

1338b Foll 267, size 11½ in by 4½-4¾ in,
10-15 lines in a page, fair writing, with
many coloured leaves

Bhamati, a third copy

Foll 20-202 (१-५२) the first and the second
adhyāyas, dated इदं पुस्तकं लिखितं गदाधरमठेन
यदनाभभट्टात्मनेन । संवत् १७९९ चित्रभावनवत्यसरे माघमासे
शुक्लपक्षे षष्ठी भृगुवासरे ॥

Fol 203a contains quotations from various *Upanishads* beginning *अं नो विद ॥ १११ मह नारयतु २ अहं ब्रह्मसुखम् ॥ ३॥ अहं पृथग्य रेति ॥ ३॥* पूर्वम् पूर्वम् ॥

Fol 204-261 (without original numbers)
The third *alhyaya*

Fol 262-286 (१-२१) The fourth *adhyaya*
[H T COLEBROOK]

2237.

289 Fol 198, size 10½ in by 1½ in, ten lines in a page, writing large and beautiful

Dhamati, the first *alhyaya* (the first *pañc* ends fol 103b, the second fol 121a, the third fol 171b)
[H T COLEBROOK]

2238.

2084 Fol 173, size 9½ in by 1½ in, seven lines in a page, writing large and clear

Dhamati, the third *alhyaya* (the first *pañc* ends fol 20a, the second fol 51a, the third fol 140a)

The colophon is

सर्वज्ञोऽयं (f) तस्यैव हितराधोऽन्योऽपि न ॥ वेदाङ्गानां
परोपकाराय लिपित्वा याम्नायैव कृत्याय लिपितं ॥
संपन्नं १६३२ वर्षे वैशाख शुद्धि ११ तिथौ श्रीने चण्डेह कावे
ईशानाय उदीप्यशरीरमहं श्रीनरहरिमुत्तमपुत्रोत्तमस्तेन (1)
लिपितं ॥ [GAIKAWAR]

2239, 2240

1002, 1003 Fol 189 and 159 resp size 12½ in by 4½ in Vol 1 and vol 2, fol 123-159, ten lines, vol 2, fol 1-122 nine lines in a page, fair writing

Vedantakāṇḍikā, a commentary on the *Dhamati*, by Amalananda Vjasaśrama, pupil of Anubhavananda and Anandaman Yati, living under the reign of a king Kṛṣṇa, son of Jaitradra

See Hall's Index, p 87, no 14

It begins

यदुक्तं श्रीवैवेहियमगद्विषयम्
विषयद्वयलेऽलमलिनतायोगिकलितम् ।
तन्मुद्रानामप्रवक्तव्यमगद्वयम् परम्
नमस्यानं प्रत्यक्षं युतिशतशिरोभिः प्रकटितम् ॥ १ ॥

धोधाधोऽयं (f) श्रीवैवेहियमगद्विषयम्
प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥
नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

नमस्यानं प्रवक्तव्यमगद्विषयम् नमस्यानं प्रकटितम् ॥ १ ॥

इदो न वेदकालावपनपरिदपो भृगुज्जासविचारः
 सङ्गोदनापतेः सङ्गुदितपरमद्वयधोषप्रसूनः ।
 साध्यादन्तरवेधे ददद्भूतफलं नीयविधेज्जवान्दः
 संसारकौन्त्यापदमपनानिपुणमन्त्रे कल्युषः ॥ १२ ॥

योऽसौ यारद्वेगमुद्रमपति श्रीनैवेद्यात्मने
 वृत्तो ह्याभूति भूदत्तं सह महादेवेन संविधति ।
 भोगोन्ने पतिमुचति धितिभरप्रोद्भूतदोषपनं
 वेदान्तोपवनस्य सखनकरं प्रसीति कल्युषम् ॥ १३ ॥

श्रीमच्छरीरकव्याख्यायाः प्रारिखितायाः श्रीप्रसन्नानन्ददे-
 निद्वये शास्त्रमहिषाद्यां यदा देवतां प्रपन्नं ह्यासुतेवविषयपदि
 दग्गपति श्रीनिवासेति ।

Vol. I. Foll. 1-75, the first *pāda* of the
 first *adhyāya*.

Foll. 76-130, the three other *pādas* of the
 first *adhyāya*, dated: श्रीमंभन् १६६२ जाके १७२७ ॥

Foll. 131-189, the second *adhyāya*.

Vol. II. Foll. 1-121, the third *adhyāya*,
 dated: श्रीमंभन् १६६७ वदमाधमाने कृष्णपदे द्वादस्य
 भृगुपामरे योषी समाप्त ॥

Foll. 122-159 the fourth *adhyāya*.

Colophon: इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यश्रीमदनुभ-
 वानन्दवृन्धवद्विजयगद्गदलानन्दस्य व्यासप्रसादप्रसादधेयस्य
 श्री वेदान्तकव्यारो वृत्तयोः समाप्तः ॥

[H. T. COLEBROOKE.]

Foll. 291-306, the two first *pādas* of the
 fourth *adhyāya* and the beginning of the third
pāda, this whole portion in the modern hand-
 writing. [J. TAYLOR]

2242.

740. Foll. 249; size 13½ in. by 5 in.;
 6-16 lines in a page; middling writing.

Bhāmali (in the middle of every page) and
Vedāntakalpataru, the first *adhyāya*, a modern
 copy.

The first *pāda* ends fol. 137b, the second
 fol. 157b, the third fol. 214b.

[H. T. COLEBROOKE.]

2243.

2665. Foll. 83; size 10½ in. by 4 in.;
 10-12 lines in a page; indifferent writing.

Vedāntakalpataru, the second *adhyāya*.

[H. T. COLEBROOKE.]

2244.

210. Foll. 494; size 6½ in. by 10½ in.;
 twenty-five lines in a page; good writing.

Vedāntakalpataru arimata, a commentary
 on the *Vedāntakalpataru*, by *Āṅgaya Dikṣita*,
 son of *Kṛṣṇa* in *Prasanna* *Adhikaraṇa*.

यावन्तो निशिगन्ते विदुषां व्याख्यानचतुर्भेदा ।
 सर्वेषामपि तेषामयमधिकारा ददाति पुष्पकवत ॥ ३ ॥
 इत्यभिहातिगभीरे किञ्चिदाशययत्नेन मया क्रियते ।
 तुष्यन्ति ततो विदुषां कतिपयसमग्रहादिवानुनिषे ॥ ३ ॥
 यदिति

The first *adhyaya* ends fol 255a (the first *pāṭa* fol 148a, the second fol 169b, the third fol 226b)

The second *adhyaya* ends fol 330b (the first *pāṭa* fol 275b, the second fol 307b, the third fol 322b)

The third *adhyaya* ends fol 461b (the first *pāṭa* fol 345a, the second fol 356b, the third fol 423b)

The fourth *adhyaya* ends fol 495b (the first *pāṭa* fol 477a, the second fol 486b, the third fol 491b)

Colophon इति श्रीमद्भारतानन्दमुल्लिखिकीशुभमौ
 महर्षिद्विषायायैश्वर्यनिष्ठाभिधोरङ्गवानस्यविरचनोत्पत्त्य
 दक्षितस्य कृती वेदान्तकल्याणरामले चतुर्थोपायस्य चतुर्थे-
 पाद ॥ [H T COLEBROOKE]

2245, 2246.

265, 266 Foll 239 and 212 resp, size 12½ in by 4½ in, 10-12 lines in a page, middling writing

Kalyāṇaruparimāla, a second copy of Appayya Dīkṣita's commentary

Vol I Foll 1-135 the first *pāṭa*
 Foll 136-154 the second *pāṭa*, dated संवत् १६६२

Foll 155-214 the third *pāṭa*
 Foll 215-239 the fourth *pāṭa* of the first *adhyaya*

Vol II Foll 1-61 the second *adhyaya*
 Foll 62-181 the third *adhyaya*
 Foll 182-212 the fourth *adhyaya*, dated (Samvat) १६६३ [H T COLEBROOKE]

2247, 2248.

1594, 863 Foll 202 and 208 resp, size 11 in by 4½ in, ten lines in a page, large writing

Vedantakalpataruparimāla, a third copy, incomplete

Vol I The first *pāṭa* (ends fol 194a), the second *pāṭa* (ends fol 221a) and part of the third *pāṭa* of the first *adhyaya*

Vol II Foll 160 (253-411) the rest of the first *adhyaya* (ends fol 326a) and the second *adhyaya*

Foll 98 (413-510, fol 427 = a "iruvātra") the first, second and third *pāṭas* of the third *adhyaya*, the latter incomplete (the second *pāṭa* ends fol 443a) [H T COLEBROOKE]

2249.

373 Foll 143, size 10 in by 4½ in, fourteen lines in a page, fair writing

Vedantakalpatarumanjari, a commentary on the *Vedantakalpataru*, being an abridgment of Appayya Dīkṣita's *Vedantakalpataruparimāla* by Bhaṭṭa Vaidyanātha, son of Rāmacandru Tāṭat

Vaidyanātha composed his *Saṣṭradīpikā prabha* in Samvat 1767 (Hall's Index, p 174, no xv)

The *Kalpatarumanjari* begins

इतिविष्णुकमलासनमुख्येदंतेरपि समोहितसिद्धि ।
 यदितो गन्तुमां भुवहेतु भवसो भवतु कार्ययुगे ॥ १ ॥
 स्मारे स्मरमुदारे संसृतिपारे मरो निराकारम् ।
 एतिसंसारममृद्धा कल्पद्रुममघ्नो तनुम् ॥ २ ॥

आत्मोपविषयादि दर्शयत्वेन परब्रह्मनिरूप मद्भक्तमाशरति
 यदिति °

The first *adhyaya* ends fol 67a (the first *carana* fol 43a, the second fol 46b, the third fol 50b) the second *adhyaya* fol 84a (the first *pāṭa* fol 71b, the second fol 79b the third

fol 82b), the third *adhyāya* fol. 122a (the first *pāda* fol 87b, the second fol 90b, the third fol 110b), the fourth *adhyāya* fol 143b (the first *pāda* fol 151b, the second fol 136b, the third fol 140a)

Colophon इति श्रीमत्पद्मनाभप्रो(१ प्र०)भाषाभिज्ञ-
तत्त्वज्ञानचन्द्रसूरिरवरात्मजभट्टवैद्यनाथकृपाया वेदानाकृत्यतत्त्वप्र-
रोसाख्यायां ज्ञानतत्त्वटीकायां चतुर्थोपाध्यायस्य चतुर्थः पादः संपूर्णे ॥

Date of the copy संवत् १३९६ समरे नाम जसा-
दमुदी [H T COLEBROOKE]

2250.

143. Foll 517; size 13½ in by 5 in, 7-14 lines in a page, fair writing-

Sārirahamimāmsābhāṣya, Śaṅkara's commentary on the *Vedāntasūtra* (standing in the middle of every page) and *Bhāṣyārātnaprabha*, a commentary on Śaṅkara's *Bhāṣya*, by Govindananda, disciple of Gopala Sarasvatī

See Hall's Index, p 89, no xiii, Oxford Cat, p 221, nos 534 and 535, Berlin Cat (1853), p 177, no 610

Govindānanda's pupil Nāṣayana Sarasvatī composed his *Sārirahabhāṣyavarttika* A D 1592 (Hall's Index, p 202)

Govindananda's commentary was printed in the Bibl Ind, together with the *Bhāṣya*

This copy was written Samvat 1853 and 1854

[H T COLEBROOKE]

2251.

1070 Foll 12½, size 13½ in. by 4½ in, 12-14 lines in a page, very good writing

Bhāṣyārātnaprabha, a fragment of a second copy, in three parts

Foll 1-14 the first *pāda*

Foll 45-92 the three other *pādas* of the first *adhyāya*, dated Samvat १८९८.

Foll 93-124 the first two *pādas* of the second *adhyāya*.

The first part has the marginal note राम^० नंदी (नंदा, न^० etc), the third part राम^०, the second part रामनंदी But these notes are not in the same handwriting as the MS itself The first leaf bears the inscription भट्टरमुनायस्य शारोरेकभाष्यटीप्यस्य रामानदीये भट्टनीलकण्ठस्य पुस्तकं ॥ The same marginal note, रामानन्दी, appears also in the Berlin copy.

[H. T. COLEBROOKE]

2252, 2253.

1117, 1119 Foll. 248 and 212 resp, 12 or 13 lines in a page, fair writing

Brahmavidyābharana, a commentary on Śaṅkara's *Bhāṣya*, by Advaitananda.

See Hall's Index, p 89, no xi

The MS described by Rājendralāla Mitra, Notices, iii, p 89, no 1185, agrees with the third copy, no 2256

In this commentary Advaitānanda made use of the oral instruction which he received from Rāmananda Tīrtha, but his first guru seems to have been Bhūmananda Sarasvatī, from whom he obtained the epithet *Sarasvatī*, see the colophon and the introduction, also the additional verse in no 2256 (882)

Vol I The first *adhyāya*

Foll 1-186 the first *pāda*

It begins

यागोशास्ता मुमनस मवैशानानुपक्रमे ।

यज्ञता कृतकृत्याः स्युस्तत्त्वमसि यन्नानन् ॥ १ ॥

शब्दराशेपविलसदानन्दानुत्तनिर्भरात् ।

विश्वोसंवितादात्म्यां तद्विद्यया विभावये ॥ २ ॥

वेदान्तिकुरूपेण * तामप्येष (१ तावयेण) प्रकाशितः ।

आत्मानन्दैकरूपेण कल्याणाय शिषोः शृणु न. ॥ ३ ॥

* No 2256 has निकुरूपेण, no 2251 निकुरूपीणा

स्वानन्दाधिमग्नविप्रमयिनीं निधूतमायामलं

कारुण्यान्वेषयानिहोऽरभन्मुं देव्या गिरौ सेवितम्

[[Sarasvatī]]

रामानन्दमुनिं मुनीन्द्रनिहोरासेवितं सवेदा

विप्रं संकलयामि चेदग्निरसत्सत्त्वावशेषाग्रये ॥ ३ ॥

श्लो । सपातो मयनिवासा ।

Foll 137-158 the second *pada*

Foll 159-216 the third *pada*

Foll 217-248 the fourth *pada*

Vol II Foll 1-13 the first and second *pasas* of the second *adhyaya* : The first *pada* ends fol 15a

Foll 14-57 the third *pada*

Foll 58-66 the fourth *pada* of the second *adhyaya*, dated संवत् १८३६

Foll 67-154 the three first *pasas* of the third *adhyaya*, the first ends fol 81b, the second fol 99a

Foll 155-176 the fourth *pada* of the third *adhyaya*

Foll 177-212 the fourth *adhyaya*, the first *pada* ends fol 191a, the second fol 201a, the third fol 208a

The commentary ends

मध्ये पलाशविपिनमध्यासीनं मनोहरा (२ महोदधेय) ।

शोकारसत्सवेद्यं भावयामि नदा गिरम् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यश्रीभूमानन्दमन्त्राचार्य
रत्नानुग्रहलक्ष्मसारस्वतधर्मस्य निरञ्जिनापीदासीन्यादिगुरुत्तमस्य
चित्तवर्तिबुल्लोचनश्रीरामानन्दतीर्थमुखादिपुनर्निर्गतगारीरव-
मन्त्रभाष्यवैलक्षण्यप्रवाहनिमग्नमनुहितास्वडैतानन्दस्य कृती
गारीरवभाष्यस्याप्यायं मन्त्रविद्याभरतानिपातं चतुर्थस्याध्या-
यस्य चतुर्थे पादे ॥ [H T COLEBROOKE]

2254, 2255

1118, 1437 Foll 338 and 302 resp, size 12 in by 4½ in, thirteen lines in a page, large writing

Iraṃtaidyabharana, a second copy, with blanks here and there

Vol I The first *adhyaya* (the first *pada* ends fol 163b, the second fol 200b, the third fol 286f)

Vol II Foll 1-111 the second *adhyaya*

Foll 112-260 the third *adhyaya*

Foll 261-302 the fourth *adhyaya*

Date of the copy संवत् १८३३ फागुनकृष्ण १३
अनिवामदे । [H T COLEBROOKE]

2256.

892 Foll 154, size 10½ in by 4½ in, twelve lines in a page, fair writing

Brahmaudyabharana, the first *pada* of the first *adhyaya*

The first of the introductory couplets is wanting here, but another is added at the end

सुप्रथं नामनुयुज्य यं चरुयावा तुष्योक्तिप्रस्तुतम्

भासां वेदवर्तौ विदित्यगलितौ विद्यां ददीं विम्वरीम् ।

भूमानन्ददम्भितो गुरुसमीं पुण्याधिपुन्यं नदा

चेतो मे कुरुतादलकृतमतिमये स्वपाशुमे ॥ ३ ॥

[H T COLEBROOKE]

2257.

2780 Foll 97, size 12½ in by 5½ in 9 or 10 lines in a page large old writing
foll 19-22 in a later hand

Vaiyaṇṭa Nyayamala, or *Alīkharanam* is or *Vaiyaṇṭa Nyayaratnamala*, or *Vaiyaṇṭa Nyayamalaḥṭṭara* or *Vedantadhikaranamala* by *Bharatīśīla Muni*

It begins

प्रथम्यं परमात्मानं श्रीविद्यातोऽपेक्षयन् ।

वैवातिकाव्यमालायां शोके संगृह्यते स्मृतं ॥ १ ॥

प्रारम्भिकस्य यथस्याविज्ञानं etc

The name of the author occurs in some of the colophons

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यश्रीभरततीर्थमुनिप्रणी
त्रायामधिकरणमालायां प्रथमस्याध्यायस्य तृतीये पादे ॥ fol
266, इति श्रीमत्परमहंस वैवातिकाव्यमालायां प्रथमे

ध्यायः) समाप्तः ॥ fol 33a; इति वैपासिकन्यायमाला-
वित्तरे द्वितीयाध्यायस्य तृतीयः पादः ॥ fol 50b; इति श्री-
वेदांताधिकरणमालायां तृतीयाध्याये चतुर्थः(ः)पादः ॥ fol 85b,
इति भारतीतीर्थप्रश्नोत्तरायां वैपासिकन्यायपरममालायां चतुर्था-
ध्यायस्य प्रथमः पादः ॥ fol 90b

Dated (Samvat) 1920 मोती फाल्गुन शुक्ल चंपम्या
गुरुवागरे ॥

This work was printed, under the title
Vyāsadhikaranamālā, in the *Bibl Indica*, in
vol. II. of the *Vedāntadarśana*

[Coll. of FORT WILLIAM]

2258-2259.

1023, 1024. Foll 228 and 106 resp., size
11½ in. by 4½ in., legibly written, in Devanā-
garī, c 1780 A D; 15-19 lines in a page.

Pañcapādīkā-vivaraṇa, a gloss on *Pāda-
pōdmācārya's* *Pañcapādīkā* (or commentary
on *Adhy. I 1-4* and *Adhy. II. 1* of *Saṅkara's*
Sārirakamīmāṃsābhāṣya), by *Prakāśācārya*,
pupil of *Ananyānubhava*; with a commentary
thereon, entitled (*Vivaraṇa*)-*Tattvadīpana*, by
Akhaṇḍananda Muni, pupil of *Akhaṇḍānubhūti*.

See Hall's Index, p 88, no vii

On the first sixteen leaves the text of the
Vivaraṇa is not given separately from the
commentary, but from fol 17 it is given in
the middle of each page. The work consists
of nine sections (*varṇakā*), of which vol 1
contains 1-3, vol II 4-9

According to a MS in Rāj Mitra's Notices,
n, p 211, no 809, the *Pañcapādīkā-vivaraṇa*
begins

पाठने विमलसप्तमसुत्रे जन्मकर्मणि रजोभूये लये ।

तामसाय जगतः प्रकाशकृद्भूतनालपुत्रे नमः स्तुते ॥ १ ॥

यस्याः प्रसादनवलम्बे ० Cp Burnell, Tanj MSS,
p 87.

The *Tattvadīpana* begins -

यदपोषसमुद्भूतं यद्विषासविहीनं

नामरूपात्मकं विश्वं तन्मि यथोक्तमेव नमः ॥ १ ॥

मदाचूटं विप्रकृषिदधभागे धृतकचम्

तपैकस्मिन्भागे भसितमपरवाप्रमुदम् ।

मण्डितं कर्त्तव्यमिच्छामिगुणधरो ज्येष्ठ भगवान्
गिरोजः घेषो नः प्रदिशतु शिवामिप्रतवपुः ॥ २ ॥ ७ ॥

नानाविधनिर्बंधाद्व्यमनरसमादरात् ।

निर्बंधमधु संग्रहं क्रियते त्रयदीपनं ॥ ३ ॥

चंपपादिकां व्यापिष्यामुर्ध्वपकरणायोग्यतायै परदेवतां प्रायैषते
साधनोक्तेन । यमेवैव वृत्तते तेन लभ्य इति । ईश्वरापोषनत्वं
पिच्छाया लक्षणे । विदुषश्च चंपकरणाधिकारात् परदेवता-
प्रायैषणमुच्यते । अवेवाद्यरपोषना । ननु किं नमस्कार्ये सत्चेतन
चेतनं या । साद्येऽनमस्कार्यता यदादिषत् द्वितीये अथ किं
प्रोवात्मा उक्तं त्रयम् । प्रथमे किं नमस्कृतैरुच्यते उक्तम् ।
नामः । नमस्कृतं नमस्कार्यभावस्यैकस्मिन्योगात् । द्वितीये अथ
किं तात्त्विकमुक्तातात्त्विकं । साद्येऽनमस्कृतः । अथ नमस्कृतः
स्यात् सत्त्वस्य । त्रयोति यद्ये तस्य पूर्णत्वात् नमस्कृतं नमस्कार्यता
इत्यर्थस्य कारकत्वात् । अथ नमस्कार्यमित्याह । पालन इति ॥
अगत इत्येतदपि पालनमन्त्रस्यैः संयुक्ते पालनं उच्यते सती-
त्यर्थः । ० १ ॥ यदानुबलमभिहितः सन् स्तुतिं यच्छरेण
प्रसारयितुं सादेवतां प्रायैषते । यस्या इति ।

The *Vivaraṇa* ends *छोकचयस्य तापवेमाह गौण-
मिच्छेति छोक व्याचष्टे गीक इति तदेव दृढमज्ञाहेति द्वितीय-
छोकस्य तापवेमाह कचमिदानोमित्यादिना तृतीयोक्तं
व्याचष्टे ; अद्वितीयेनिरतिज्ञायानंदचेतन्येकता न सर्वेते सर्वेश्वर-
सर्वशक्तिनिरवयवस्यस्या अंगप्रत्यंगभूतप्रधानमन्यपरीक्षानुभवात्
प्राग्देशालप्रत्ययमत्तत्वं व्यपहारो यथादीपनमुपयतोः तत्संवा-
परोयेऽभ्यासमानप्रमादत्वादिवाधान् सर्वो व्यपहारो निवर्तते(त)
इति श्लोकार्थः ॥*

इति श्रीपरमहंसपरिव्रजान्मानुमानुभवपूज्यपादशिष्यस्य
प्रकाशान्धमयवतः कृती चंपपादिकाविषये समनमस्यै
समाप्तिमिति ॥

The *Tattvadīpana* ends - प्रमादत्वादिकं दृष्टि-
त्याश्रयं तापवेमाहद्वितीयेति सकलज्ञास्यव्यपस्यसिद्धिर्धो सो-
पाधिकं निरुपाधिकं च रूपमनुविधिमिति दृष्टव्यम् ॥ इति
श्रीपरमहंसपरिव्रजान्काचायिसंज्ञानुभूतिपूज्यपादशिष्योक्तं
नंदमुनिना विचारिते विषयगतस्यदीपने चतुर्थसूत्रं समाप्तं ॥

For other MSS. of the *Tattvadīpana*, see
Burnell, Tanjore MSS, p. 87b.

[H. T. GOLDBLOCK]

2260.

2632 Foll 50, size 9½ in by 5½ in, clear modern Devanagari writing, twelve lines in a page

Tattvadipana

A fragment, extending to fol 27a of the preceding MS, and to about one fourth of the first *urnal* :

On the outside of fol 1, the work is called *Tattvadipika* [H T COLEBROOKE]

2261.

53 Foll 152, size 9½ in by 3½ in, Bengali handwriting of c 1600 A.D., nine lines in a page

Pancapādī u tika, another commentary on the *Pancapādī* by *Anantapūrṇa Munindra*, surnamed *Vidyasagara*, pupil of *Abhayānanda* the writing, which is difficult to read throughout, is much worn in the first few pages

It begins

आधिरत्न महत्तरो गौरीसम्पादनोदितः ।

अकरोत्ततो हलु नरकसंस्कारकृति ॥ १ ॥

मिहाराजाले मृगाङ्कलया ॥ २ ॥

मविदानन्दहाय पूषिमाकृतिचयुषे (?) ।

मद्यम भवन्ममविद्यमाने नमः ॥ ३ ॥

प्रवाचितं यदाचार्येयैल तदिहाप्यते ।

मविद्यानन्दपूर्णेन टीकाया मुक्तमुदये ॥ ४ ॥

दृश हि शिष्टानां सर्वकार्येषु मङ्गल(ल)पूर्विका प्रवृत्तिरतो सम्पारम्भे शिष्टाचारानुविधानयोः सम्प्रदर्शयितुं मङ्गलं करोम्यनघानन्देति (cf Raj Mitra, Notices, v, p 131, no 1828)

The following sections are marked in the margin

इति विद्यासागरयोः प्रथमच्छेदक समाप्त ॥ fol 75b, इति द्वितीयोच्छेदक fol 88b, इति तृतीयोच्छेदक fol 108b, चतुर्थोच्छेदक fol 119b, अष्टमोच्छेदक fol 127b, प्रथम मूलस्य प्रथमोच्छेदक (!) fol 132b

It ends चलीकिकात्मरूपप्रतिपत्तेः प्राग्यनिर्दिष्ट प्रथम माणं ज्ञानानुपपत्तिं संशयविषयसमाश्रयहेतुनामभावादिदये ॥ हेतुद्वय समाप्तो ॥ इति श्रीमत्पद्मनन्दस्यपरिमाणकाचार्योपमानन्द वृन्दापादशिष्यस्यानन्दपूर्णेनूनोदस्य विद्यासागरावरनामपेक्ष्य कृतो पञ्चपादिकाटीका समाप्ता ॥

[H T COLEBROOKE]

3 Other commentaries on the *Sūtras*

2262.

1879 Foll 170, size 9½ in by 4½ in, eleven lines in a page, fair writing

Vedāntasūtramuktatālī, a commentary on the *Vedāntasūtra*, by *Brahmananda Sarasvati*, pupil of *Paramahansa Parivrajaka Paramananda Sarasvati*

See Hall's Index, p 93, no xxviii

It begins

अखी शरणीकुर्वन् श्रीमद्वाचस्पतयोः ।

अथ श्रीविष्णुनामाय परमानन्दरचित ॥ १ ॥

आत्मार्थो निरुक्तव्यं च धृतिपदस्यापाद्यते पारमैर

विज्ञेयैर्वदयैवप्रभृतिषु प्रज्ञापरोक्षान्विते ।

तं मुद्रा तनुने गुरुमयिर्तिमित्तमाश्चेतोरागित

प्रज्ञानन्दसरस्वतो धृतिशिरःश्रेष्ठे मुक्ताबलोम् ॥ २ ॥

The first *adhyaya* ends fol 54b, the second fol 97a, the third fol 150b

[H T COLEBROOKE]

2263

433a Foll 128, size 12½ in by 4½ in, twelve lines in a page, fair writing

Vedāntasūtramuktatālī, a second copy, dated महादीनान्धवनसर आगच्छ चतुल द्वितीया भृगुवाक्ये समाप्ति भग(?) सप्त १४२२ ॥ गो जेते मुद्रो १३ ॥ समाप्त ॥

[H T COLEBROOKE]

2264.

1336 Foll 167 size 11½ in by 4½ in (fol 1-19 4½ in), fol 1-19 sixteen to eighteen

lines, fol 20-167 eleven lines in a page : The first portion is a fragment of a fine old manuscript

Brahmampitavarshini, a commentary on the *Vedantasūtra*, by *Ramananda Sarasvati*, or *Sriramalikarārya*, pupil of *Mukundagovinda Acarya*

See Hall's Index, p 93, no cxix, Rajendraiah Mitra's Notices, iv, p 81, no 1484

It begins

श्रीरामचरणहस्तमन्त्रानन्दसाधनम् ।
नमानि यदुक्तोयोगात्मिकांशो ऽथ मुक्तं मतम् ॥ १ ॥
संगतिः संगमः पूर्ववरपक्षी तयोः कल्मः ।
भाष्यस्याः श्रुतयः सर्वैः सूत्राख्यनपञ्चोत्त ॥ २ ॥
व्याख्यायन्ते स्फुटन्यायैर्मतेहो ऽथ कुचक्षितः ।
उच्यते मुक्तोपायं श्रीरामो वीद्यतामिदम् ॥ ३ ॥

The first *adhyaya* ends fol 57a, the second fol 95a, the third fol 150a

In the colophon of the first *adhyaya* the author is called *Sriramalikarārya* (cp Raj Mitra's Notices, iv, p 48, no 1437) इति श्री-
परमहंसपरिब्रान्ताचार्यश्रीराममुकुन्दगोविन्दश्रीचरणशिष्य-
श्रीरामलिकार्यवैकुण्ठी ब्रह्मसूत्रपूज्य ब्रह्मसूत्रपरिब्रान्ता
भाष्य चतुर्थे पादे ॥

Date of the copy सप्तम १६३३ चद्र मृदो १३ ।

[H T COLEBROOK]

2265.

1352 Foll 71, size 11½ in by 4½ in
10 or 11 lines in a page, fair writing

Brahmampitavarshini, the first *adhyaya*
Foll ३६-५२ are lost (su 12 93 of the second
p'da) [H T COLEBROOK]

2266.

600 Foll 210 size 9½ in by 4 in,
nine lines in a page, fair writing

Sriyogasūtrasāratthacandrika, or *Sulodhina*,
a commentary on the *Vedantasūtra*, by *Ganga-*

dhara Bhagavadbhaktakumhara, son of *Sadanva Bhaffa*, son of *Vireśvara Mahadakhara*, from the kula of the *Rishi Vatsa*

See Hall's Index, p 94, no xxx

It begins

नमस्तुभ्य शिवं रामं लक्ष्मीकान्तं नमस्तुभ्यम् ।
भवानो दुष्टिस्तान् च दृष्टपाथिं च मेरुम् ॥ १ ॥
सूत्रकृत्पाथकृत्पादात् गुरुपादाद्य भक्तिः ।
विचारी भारती गङ्गा काशीं गुरुदृष्ट्यङ्गी ॥ २ ॥
महाशिवभक्तान्मा यस्तस्मिन्नुल्लसयः ।
गङ्गापर इति ख्यातो भगवद्भक्तिकर्तः ॥ ३ ॥
रम्यां मुचोधिनीं पुष्पां तापचपयिनाशिनीम् ।
टीकां चालहितां कुर्वे सूत्रसारायचन्द्रिकाम् ॥ ४ ॥
छ सूत्रसारभूतो ऽयं छाहं चामरमन्थी ।
गुरोः कृपाया माहात्म्यं सर्वमेतन्न संगमः ॥ ५ ॥
चननसत्यवामास सुखं ज्ञानं जगत्प्रभुम् ।
विद्यपारं विद्यकं भवे पुरुषनप्युतम् ॥ ६ ॥

The first *adhyaya* ends fol 76a, the second fol 139b, the third fol 211a

Colophon इति श्रीमन्माहात्म्यकारोऽनन्तकवीरेन्द्रराज
होत्रमूर्ति (मूत्र) महाशिवभट्टात्मनभगवद्भक्तिकर्तृगङ्गापरविचि-
तायां मुचोधिनीं शरीरसूत्रसारायचन्द्रिकायां चतुर्थाध्यायस्य
चतुर्थे पादे समाप्तः ॥

See the same author's *Dhyanaśallari*

Date of the copy स १६३३ अंगसप्तमे वैश

मवा नीतिरुक्तं आमुदी ३ वार संगरके लोका श्रीरामचन्द्र
श्रीगणेशजीशहाइ संगमोशहाइ भवानोशहाइ भक्तोशहाइ
महाइ जनपुत्रनाशहाइ । [H T COLEBROOK]

2267.

296 Foll 110, size 10½ in by 4½ in,
11 or 12 lines in a page, fair writing

Vyāsaśāstratīpikā, or *Vidyajñānamānchana*, a
commentary on the *Vedantasūtra*, by *Ranga-*
natha, pupil of *Anandarama* He quotes
Vidyāśārtha (?) and *Ngūmhasrama*

See Colebrooke's Misc Ess I, p 334

It begins

ब्रह्मज्योतिरूपं ब्रह्मवाङ्मनसगोचरम् ।
योवाङ्मदेव साक्षाद् ब्रह्म सकलेन्द्रम् ॥ १ ॥

विद्यारम्भः (११ तोये) कृतेः श्लोकेः नृसिंहाश्रमवृत्तिभिः ।
संदृष्ट्या (० भा ?) व्याससूत्राणां वृत्तिभोऽप्यानुसारिणी ॥ २ ॥
आनन्दश्रमपादाश्रमपरागाणां कृपावलात् ।
लिख्यते रङ्गनाथेन विद्वज्जानमनोहरा ॥ ३ ॥

The first *adhyāya* ends fol. 29a, the second fol. 64a, the third fol 103b, the fourth *adhyāya* ends :

गुरुणा चर्याभोजकृपा लिखिता मया ।
वृत्तिः श्रीव्याससूत्राणां प्रीतिं सात्तु जगद्गुरोः ॥

इति श्रीवरनृसिंहरसिंहानकाचार्यश्रीआनन्दश्रमचर्या-
विन्दसेयापरायणेन रङ्गनाथेन लिखितायां व्याससूत्रवृत्ति
चतुर्थोऽध्यायः ॥ [H T COLEBROOK]

2268.

3104. Foll 188; size 8½ in by 4 in, fair, modern Devanagari writing; 8 or 9 lines in a page.

Brahmasūtrapadāyogajana, or *Brahmāmṛta-
tārshinī*, = concise commentary on the *Brahma-
sūtras*, by *Sādāśhananda Sarasvatī*, pupil of
Śvayambhūprahāṇanda Sarasvatī

It begins

प्रपञ्च परब्रह्मणं गुरुनिधिं गरिष्यते (१ गरीयते) ।
ब्रह्मसूत्रपदव्याख्यां कुर्वे मुक्तिविगुहये ॥

निश्वाभ्यनविधिना अपीतश्रीमत्साध्यायमात्रज्ञानवत् गुरु-
माथैकान्तैहिकानुभूतिफलैषु विरक्तमुल्लभमानः परमकारु-
णिको मुनिः सूत्रयामास ॥ अथातो ब्रह्मनिर्णयनेति ॥ अत्राप्यशब्देन
साधनचतुष्टयसंघट्टानतर्पेमुच्यते ॥ अतः शब्देन साधनचतुष्टयस्य
संभावना । अस्य सूत्रस्य श्रोतव्य इति मूलभूतधृतिस्मानाथैत्याय
कृतेत्येति पदमभाहृत्य ॥ निष्ठानेत्यत्र प्रकृत्या ज्ञानमात्रपरया
साध्याज्ञानमग्रेसरत्वाया बोधते ०

I. इति श्रीब्रह्मसूत्रपदयोजननायां प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थः
पादः ॥ fol. 43a.

II. इति ब्रह्मसूत्रपदव्याख्यायां द्वितीयस्याध्यायस्य द्वितीय-
पादः ॥ fol. 71a.

इति श्रीब्रह्मसूत्रपदयोजननायां त्रयोमूर्तवर्गविंशती द्वितीय-
ध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ fol. 90b.

III इति श्री० तृतीयस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ fol 157b

IV ends fol 184b अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः आच्यत ।

ये अर्थिदादिनागैश्च ब्रह्मलोकं प्राप्तास्तेषामनावृत्तिरेव । तेषां न
पुनरावृत्तिरित्यादिब्रह्ममुक्त्यभिधायकशब्दादिसत्यै । तस्माद्भविता
निरस्तानर्थैवात्र ब्रह्मपरिहरिग्राह्यानां दात्मतावस्थितिरिति सिद्धं ।
सूत्रावृत्तिः आक्षेपसामर्थ्येनोक्तानाया ॥

इति श्रीमत्पारमहंसपरिनिर्वाणकाचार्यश्रीमत्सूर्यप्रकाशानन्दसर-
स्वतीपूज्यपादकमलभृंगायमाध्यायश्रीमदाश्विनान्दसरस्वतीभगवत्स-
ती ब्रह्मसूत्रपदयोजननायां त्रयोमूर्तवर्गविंशती चतुर्थोऽध्यायस्य चतुर्थः
पादः समाप्तोऽयं चतुर्थोऽध्यायः ॥

Then follow several pages of *śloka*s, appar-
ently intended as an appendix to the work,
beginning तत्त्वम् ।

विदुषां कंठभूषणं योचनां नु कृता विभो ।

व्यासवाङ्मणिस्तदुभा प्रीतये त्रेस्तु सर्वदा ॥ ० ॥

सचिद्वरचमूत्राणि श्लोकेः संगृह्यते ॥

अथ तन्मादिशास्त्रेति तन्मोक्षोत्पत्तये च ।

आनन्दोत्पत्तिकाशोऽत्र एव प्राप्य इत्यपि ॥ "

[DR J R BALLANTYNE]

2269.

1147. Foll 277; size 9 in by 4½ in, eleven lines in a page, large writing, on some leaves blotted.

Nirmalakṛishṇabhāṣya, a commentary on the *Pedantāsūtra*, by *Nirmalakṛishṇa*.

It begins:

श्रीकृष्णं वेदवेत्तारं वेदं वेदान्तकोविदैः ।

नन्वा तदूच्यतेषां सूत्रभाष्यं समाप्ते ॥ १ ॥

अज्ञानव्रततो हन्ता कुण्डो विज्ञानात्मकः ।

सादेवः सर्ववैतल्यं विधुमेको जनार्दनः ॥ २ ॥

ब्रह्मसूत्रकहीज्ञानो व्यासो नाटयतः प्रभुः ।

ब्रह्मेकव्यवहः प्राप्ता गुरुदेवो महेश्वरः ॥ ३ ॥

निर्मलो नृहरिर्नाथो हृदि सत्त्वैषमृगः ।

विष्णुः सर्वानन्दः साद्यो मेरेको नृदिपोषकः ॥ ४ ॥

ब्रह्मनिष्ठस्य भक्त्या विचारः क्रियते श्रुता ।

ब्रह्मसूत्रार्थोपायं नृहरिवरं (१ श्री ?) समाप्तः ॥ ५ ॥

The first *adhyāya* ends fol 105b, the second

Colophon.

श्रीमद्वायसोद्ये विज्ञेशचरनतिके ।

उपदेशस्य साहस्य रंगनाथो हलीलिखत् ॥

[H T COLEBROOKE]

2274.

101a. Foll 39, size 9½ in by 1½ in, 10 or 11 lines in a page, writing muddling

Upadesasahasri, a third copy, but only the metrical part [H T COLEBROOKE]

2275, 2276.

2221, 2222a. Foll 230 and 188 (231-368), size 9 in by 3½ in, seven lines in a page, large good writing

Upadesasahasri and *Padayojanī*, a commentary on the *Upadesasahasri* by *Rumaturtha*, pupil of *Krishnatirtha* the metrical part See Hall's Index, p 99, no 1n, Raj Mitra's Notices, iv, p 74, no 1475 (no 1474 contains *Rumaturtha*'s commentary on the prose part)

The commentary begins

यथायत्नानिदं सर्वं मेधाभाषाविद्यया ।

भाति नो भाति यज्ञज्ञानादसि मयं चित्तुम् ॥

तदेव सर्वोपनिषदवैसारमग्रहं गद्यबन्धप्रबन्धेन संक्षेपतो
पुस्तकोपदिश्य पुनरमुक्तमेवाधेयान् पद्यबन्धप्रबन्धेन सोपस्करं
विलिखेति पदेष्टुकामो भगव(ः)भाष्यकारः पद्यबन्धप्रबन्धे यन्वप्रति
पाद्यप्रबन्धप्रबन्धप्रबन्धरूपं नृपलं कृतं शिष्यशिष्याधि श्लोकेनो
चनियमाति ॥ चैतन्यमिति ॥ चैतन्य सर्वं सर्वं ०

It ends

उपदेशसहस्रीय विपुला हि महान्ति ।

श्रद्धादेशान्मयायस्यां पदयोगनिका कृता ॥ १ ॥

समस्तवेदाधिर्हस्यगद्यप्रबन्धधैतयवचोष ।

कपं तु भादुर्गतिविधितं स्यादथापि भवतामिहात्मि
[रुट ॥ २ ॥

दृष्टनराधिपुत्रराक्षसैर्लेखा गुरुणा विपुलप्रसादात् ।

यथाकपचिद्विधेन विष्णुरनेन दुष्यन्तविलान्तरात्मा ॥ ३ ॥

इति श्रीशंकराचार्यकृतोपदेशसहस्री पदयोगनिका नाम
दोका कृष्णतोषे शिष्यरासठोषे विरचिता समाप्ता ॥

सदस्योपदेशेन हाई नमो यः

स्वचिन्मात्रभाषा निधायीश्वर ० शु ? भद्रम् ।

ददायामरूप समन्ताधैदीप

गुरु काशिराजं निजं तं नमानि ॥

यदादेः स्मृत्या तदीयं च सत्ता

तदानन्दता मत एवोपयाना ।

चयं तत्त्वहं ज्ञातनिय प्रसादा

हुरोवैस्य तं काशिराजं नमानि ॥

रससम्बुनोन्मुक्तरे

मितपण्यां सितमार्गशोधके ।

लिखिता नृदनात्मनेन येय

भगपच्छ्रुत्स्वितोपदेशो (metre!) ॥ ३ ॥

लिखितं नौशी गोपालमौमुतयोधैतार्थ (sic!) ॥

The third couplet gives as date of the original of this copy, Śrīmat 1736 [GAILAWAR]

2277.

666. Foll 186, size 11½ in by 4½ in, 9-16 lines in a page, muddling writing

Upadesasahasri, the metrical part (in the middle of every page) and *Prayojanī*, another copy of the second part

[H T COLEBROOKE]

2278.

151. Foll 161, size 13½ in by 5 in, 7-13 lines in a page, fair writing

Upadesasahasri, the metrical part (in the middle of every page) and *Padayojanī*, a third copy, dated सवत् १८३० माघसुदि ॥

This copy has only the first two of the final couplets of the first copy, omitting the couplet containing the date (रसराजः)

[H T COLEBROOKE]

2279.

2554. Foll 71, size 13½ in by 5 in, 12 or 13 lines in a page, large fair writing

Upadesasahasri-rūṭi, a commentary on Śaṅkara's *Upadesasahasri*, by *Inanagiri*. This name is given to the author on the first page (उपदेशसहस्रीकाटीका चानन्दमिति in the same hand writing as the copy itself), in the colophon at the end of the second copy the author is called *anindy na*, pupil of *Suṭh nas la*. See R. Mitra's Notices, viii p 299, no 2948.

This copy comprises the metrical and the prose part (begins fol 521) of the *Upadesasahasri*.

It begins

प्रत्यस्य कृतं प्रयत्नाभिहारित
गुणतपि ह्यन्वयमाधेयितम् ।

मया सहस्रीरनुक्तिरपिषोषते
कृतापि नन्दोपकृतिप्रामिद्वये ॥ १ ॥

महोपाधिनन्दनमर्षाहिकामुपदेशसहस्रीं गद्यपद्यात्मिकां प्रारम्भमात्रो भगवान्भाष्यकारश्चकीर्तिवन्त्यः प्रत्यस्य छपिषेण परिमत्तान्निरूपयत् (०५२ R. M.) गमनाच्चो जिज्ञाषारपरिपालनपरिष्कारादृष्टमिद्वये च विजिज्ञेयदेवताज्ञानानुस्मरणपूर्वकं तत्र मन्त्रारूपं सङ्गलपयत् मुक्तं संपादयन्त्यः शारीरकप्रकरणस्य तदीयमेतानुपपन्नान् सूचयति चेन्नयेति ।

It ends

अध्यासो यन्त्यस्य गद्यपद्यात्मनः समाप्तये ॥

उपदेशसहस्रीये गद्यपद्यमयो मया ।

प्राकृता प्राकृताप्यस्मिन्दानुसूचकमिद्वये ॥

प्राक्रिया भक्तिया मेव कुर्वती गर्भं निर्वेत् ॥

कृतिना कृतविद्यानामाध्रियता (० वाध्रियता) पुरुषोत्तमम् ॥

Date of the copy सन १९३५ (i.e. 1735)

2280.

101b Foll 106, size 9½ in by 4½ in, 9 11 lines in a page, writing middling

Upadesasahasri-rūṭi = second copy, but without the three prose chapters, also the final couplets are wanting

The colophon is इति श्रीपद्महंसपरिव्राजकाचार्य श्रीगुहानन्दपूज्यपात्रशिष्यभगवानन्दजानविरचिता श्रीसहस्री पद्यभागटीका समाप्त ॥ [H T COLEBROOKE]

2281.

1245b Foll 1, (the sixth of which is wanting), size 10½ in by 4½ in, indifferent modern Devanagari writing, 11-12 lines in a page

Tattvacandrika, a commentary, by an unknown author (pupil of *Srikrishnatirtha* and *Jagantharama*), on *Inanagiri's* exposition (*carana*) of *Śaṅkarācārya's* *Pañcikāra*. See Hall's Index, p 179, no cccxx.

It begins

यथावच्छिन्नगुणपदप्रतिष्ठा
मरुदकारणमनियेचनीयज्ञात् ।
सर्वज्ञानाद्वयवृत्तगतो हिताय
रामाभिधायुमतं भुवि तस्मात् ॥ १ ॥

यतोमुपसरितमनकमन्तापम्
चक्षानलक्ष्यपमहायहयधभृता (?) ।

मुक्तायु मी चपुरनमनोय रम्ये
श्रीकृष्णतोष्येगुरुपात्रुगे नमानि ॥ २ ॥

नमस्तपायमाद्या ये गुरोर्भो मे कृपालय ।
तानह विधिरचत्वा कररे तत्त्वचन्द्रिका ॥ ३ ॥

श्रीमच्छंकरभगवत्पूज्यपात्रविरचितं पञ्चोक्तस्यास्य प्रकरणं मतिनिश्चिन्नमनेकापेक्षयहगभीरमतिविमलमर्थं प्रकटीयिकीर्तुरानन्दगिरीषाचर्यं स्वचिकीर्षितस्य निम्नपरिणामाये विजिज्ञेयजिज्ञाषारपरिप्राप्तनिर्देशज्ञानमन्त्रारण्यत् ० इतिपति यन्वा धामिति । ०

It ends

पञ्चोक्तोविपरणमपेत प्रकटीकृतं ।

यथाश्रुतं यथावुद्धिं तेव तुष्येदुमापति ॥ १ ॥

सोहामुखौल्लिखितकारिषोतगाय
प्रेमरसाद्विपरयं सुखवधवाद्य ।

कौन्तिप्रभूतपरिपालितसंलोकं
रामाभिधे अगति कस्यतस् नमानि ॥ २ ॥

इति श्रीपञ्चोक्तारण्यविवरणटीका तत्त्वचन्द्रिका नाम परि समाप्त ॥

The MS was copied, for his private use, by *Rama Brahma Yati*, pupil of *Sadasnanan*.
Tirtha [H T COLEBROOKE]

2282.

788 Foll 10, size 10 in by 2½ in, five lines in a page, beautifully written in the Bengali character

Still at this time, a commentary on *Ramlata's Dhatu* 1, by *Maṇuśaṅkara Sarasati*, disciple of *Pinchura Sarasati*. The fuller title of the ten couplets is *Culmanaladāśloka* or *Culmanalantarja*. See Hall's Index, p 108, nos 20 and 21, and p 133, no cxxv.

The text of each *śloka* is given before it is explained.

The first *śloka* of the *Dāśloka* is

न भूमिर्न तौर्यं न तेजो न धारु
न न नेन्द्रियं वा न तेषां मनुह ।
चनेकात्रिकत्वात्पुनिकनिदन्
तदेको व्यपिह शिव जेयतो इहम् ॥

See Ray Mitra's Notices, iv, p 120, no 1535

The commentary begins

श्रीगङ्गाध्यायेनपावता
विशेषतरे विश्वगुहं प्रत्यक्षम् ।
पेताशास्त्रप्रयणालसानां
सोपायं कुर्वन्कविप्रयत्नम् ॥

इह गङ्गा साक्षात्परया वा सर्वानेष जीवान्समुद्दिषीष्ये
मया श्रीगङ्गाया उतामन्यो विवेकेनामानं निमग्नमुद्रमुद्रम्
सर्वार्थं संक्षेपेण वापायितुं दक्षप्रोक्तो प्रणिवाह ।

It ends

न स्त्रीणि न व्यासजोयमर्थ
सम्पन्नं सूत्रैरथि यो यवम् ।
विनापि ते सप्रविशतिगुह्ये
त गङ्गा नैमि गुरोरेव च ॥ १ ॥
लघुरपि यद्वैचर्याच्छिनामगिरिव निष्यो इहम् ।
समुद्रतने मुनिना विहितो मुनिना विनोदाय ॥
यद्व सौम्य किञ्चित्तुरोरेव मे न हि ।
यद्वसौम्य किञ्चित्तुमेव गुरोरेव हि ॥
यद्वयाचनया मयायमन्यो
यत्तुभट्टम् कृते कृतो निष्यम् ।
यद्वमुनिहासि यद्य दुर्गे
तद्वगारा मुनिषो निषेयम् ॥

Cp Ray Mitra's Notices, iv, p 80, no 1183
Weber's Cat (1803), p 182, no 626

This copy was written in the Śaka year 1039, on the banks of the Surasindhu (Ganga), as will appear from the following colophon

नपागिनवरोदुमिते शकादे
नमस्यमासस्य च कृष्णपक्षे ।
अलिमि केनापि मनोहरा इव
विद्वान्निपुणः सुरनिपुणोरे ॥

[H T COLEBROOK]

2283.

2532a Foll 24, size 10 in by 4½ in, eleven lines in a page, well written

Siddhantabindu, a second copy

[GAIKAWAP]

2284.

603a Foll 23, size 9½ in by 4½ in, nine lines in a page, fair writing

Siddhantabindu, a third copy, dated सप्त १९६०
शैबकृष्ण १३ शानी शन्यो इव पृथं मात ॥

[H T COLEBROOK]

2285

2782a Foll 20, size 10½ in by 4½ in, 11-18 lines in a page, indifferent writing

Siddhantabindu, a fourth copy, dated शके १६९३
अमिरोनामि मयत्तरे चरे मासि चतुर्थी ४ शुक्ले ऐलपुरनि
पाणिश्रीपत्तयोचोत्पत्त्यकटेशभट्टसूनुता पर्वतोपनामकेन रात्र
भक्तेन गोविन्दभट्टेनायं सिद्धांतविद्विहित रामाय समर्पित ॥

[COLL OF FORT WILLIAM]

2286

1521a Foll 20 size 10½ in by 4½ in, eight lines in a page large fair writing

Siddhantabindu a fifth copy

It has the wrong title *सिद्धांतविद्विहित* on the first page

[H T COLEBROOK]

2287.

1746a Foll 51, size 8½ in by 4½ in, nine lines in a page, large fair writing
Suddhantabindu, a sixth copy

[H T COLEBROOKE]

2288.

327a Foll 30, size 12 in by 4½ in, eleven lines in a page, well written
Volontasuddhantabindu, a seventh copy, dated संवत् ११५५ शमश्वर आरमभ सुदि २ ॥

[H T COLEBROOKE]

2289.

3037. Foll 32, size 12½ in by 4½ in, 8-11 lines in a page, large writing
Siddhantabindu, an eighth copy Dated संवत् १६३१ मिति मार्गशीर्षे सुदि ३ पुष्यसरे लिखितं गोपाल गिरिभिषगुया श्रीमच्छिन्नम(?) गिरिस्थानिज्ञेयै हिरकायाम यासिना पुष्करोदरि श्रीमत्कगोक्षेये । श्रीमच्छन्दरीलिनेयतु भगवानिष्टेयो मदीय पठकानो श्रीमन् ॥

[J. R. BALLANTYNE]

2290.

327b Foll 117, size 12 in by 4½ in, eleven lines in a page, writing fair
Nyajaratanali, a commentary on the *Siddhantabindu*, by *Brahmananda Sarasvati*, pupil of *Arayana Tirtha* and of *Paramananda Sarasvati*, based on *Madhusūdana's Adiantasūtra* and *Brahmananda's* own commentary on it

See Hall's Index, p 109, no xcv, Ry
 Mitra's Notices, vi, p 275, no 2209

The *Nyajaratanali* begins

नमो नरपतयामकामकायितदेहिने ।

कमलाकामनीदामकणकमुकगेहिने ॥

चइतमिष्टोकायास्तदेयायाय संयहात् ।

पिडिबरचना कापिदधानन्देन रयते ॥ २ ॥

अदुर्लभमुपायोधेयैरुत्तरानुपदेशत ।

उद्धातं प्रकटीकुर्वे व्याख्यानवलीमिह ॥ ३ ॥

तत्रादित्योयस्त्रकाश्रनिरतिशयानन्दरूपयोनीयब्रह्मसम्प-
 योरेकमुक्तानन्दरूपं योषयदह ब्रह्मास्मीत्यादि वेदात्ममहावाक्य ०

Fol 6 is missing

The copy is dated संवत् १६३८ ज्येष्ठमसे चावधपुद्ग
 १५ भृगुवासरे श्रीकाया लिखितमिदं पुस्तकं संपूर्णमगमत् ॥

[H T COLEBROOKE]

2291.

1348a Foll 21, size 10½ in by 1½ in, eleven lines in a page, good writing, of about A.D. 1700

Diadasamaharīyayamarana, a treatise on the single words of certain holy passages from different *Upanishads*, in twelve chapters (*sūdhanta*), by *Sankaracarya*. It is different from the *Valayamarana* in Weber's Cat (1853), p 181, Burnell's Tanj MSS, p 91, no xxiv, also from the *Maharāyasiddhanti* in Raj Mitra's Notices, viii, p 299, no 2863

It begins

यत्तानुप्रभावेन दुर्यते सकल तगत ।

यत्तानात्वयथाप्रोक्ति तस्मै शानात्मने नम ॥ १ ॥

महत्वाधिपयवामनाविनिर्मुक्तं न केवलं निविशेव (cp the second copy) ब्रह्म चैतन्यमाश्रयेयं तिष्ठति न परमहंस यच्च कुर्वति तिष्ठति किं करोति । केवलं ब्रह्मज्ञानज्ञानस्वविचारं करोति । तन्महाशब्दं कौटुकं । इव श्रीरामचन्द्रादिनां यावन्ति । आदौ तत्रादित्येवम्यं प्रज्ञानमानन्दं ब्रह्म । एते ब्रह्मास्मीति यच्चवेदस्य । तस्मिन्मतीति मानवेदस्य । तयमात्मा प्रमेति उपधै-
 रयवेत्स्य । अहं ब्रह्मास्मि यस्मै ब्रह्मेति श्रुते । इत्यादिनां ग
 महाराजैर्वेदविधायकः । इत्यदौ श्रुतेवम्यं प्रज्ञानादित्याख्यानं
 क्रियते । ०

Fol 2a इति श्रुतेवम्यं प्रज्ञानादित्येव प्रथमब्रह्मोक्तं समाप्तं ॥ १ ॥ अतः परं आनन्दब्रह्मनिर्लेपं कथ्यते ।

It ends

ब्रह्मसम्पन्निरूपयं वेदात्मप्रकरणे उपदेशपदेष्टास्मगतात्म-
 ब्रह्मब्रह्मनिर्लेपो नाम ब्रह्मब्रह्मोक्तं समाप्तं ॥ इति श्रीशंकरा
 चार्यविरचितं ब्रह्मसम्पन्नायासं समाप्तं ॥

[H T COLEBROOKE]

2292.

2113 Foll 57, size 9 $\frac{1}{2}$ in by 4 $\frac{1}{2}$ in, seven lines in a page, large good writing

Dvadasamaharajayavarana, a second copy

It begins without the *Sloka*

नशा(१) महानाकार्यविषयः कथयति । समस्तविषय
पातनायिनिर्मुक्त स परमहम केरुनिविशेषः ब्रह्मचिन्तना
चाप(१) माचमे(१)तिप्रति । स परमहम यत्र कुञ्चचित्प्रति ।
कि करोति । केरु ड्वाडशमहापात्रविषयः करोति । विषय
मान विचारम् । तस्मादाशय कोटुक । तत्रोपनिषद्गानि
पात्रानि । ०

Date of the copy सवत् ११३१ च वै ज्येष्ठ शुदि १३
भृगुदिने लिखितं ॥ [GAILAWAT]

2293.

1368d Foll 26, size 9 $\frac{1}{2}$ in by 4 $\frac{1}{2}$ in, twelve lines in a page, well written

Dvadasamaharajayavarana, a third copy

It begins समस्तविषयपातनायिनिर्मुक्त स परमहम ०

[H T COLEBROOKE]

2294

1597b Foll 18, size 9 $\frac{1}{2}$ in by 3 $\frac{1}{2}$ in, generally 12 or 13 lines in a page, clear writing, of about A.D. 1700

Uttarabodhajayavarana, a compendium of the *Vedanta* in 6 *skandas*, by *Saṅgacarya*, with an anonymous *śloka*. The text occupies the middle of each page, the commentary being written above and beneath it

The *śloka* begins

शान्तमूर्तिनित्यं ज्ञानपथमनमो ज्ञानोपराकारः ।

विकसितजलहनेन मौलासायिकमाद्ये रायं ॥

इदं भगवान् प्रकरायै उक्तमधिकारिता येनोत्तमस्यानवय
निर्माणे त्रयल्लक्षणसम्पत्तिः कद्वद्विनामनुग्रहायै सर्ववर्णित
मिद्विनामनुग्रहायै प्रकरायै निर्दोषिण (१ दिद्वि) प्रविमानोते
तयोपनिषदि ।

The end is इति श्रीमत्परमहंसप्रविमानकाश्यायिनोपनिषद्
भगवान् प्रकरायै उक्तमधिकारिता येनोत्तमस्यानवय -
प्रकरायै टीका च समाप्तमवसत ॥

See Hall's Index, p 105, no lxxviii and p 106, no lxxx, Weber's Berhn Cat (1853) p 179, Aufrecht's Oxford Cat, p 224 In Raj Mitra's Notices, iv, p 272, no 1677, the same *tila* is ascribed to *Madhusudana Saravati*, but see the next number

The *Atmabodha*, with this *tila*, was published by F E Hall, Mirzapore 1852, and in Harberlin's Sanskrit Anthology, the text also in the *Brihatsotraratanalaya*, p 309

[H T COLEBROOKE]

2295.

603c Foll 20, size 9 $\frac{1}{2}$ in by 4 $\frac{1}{2}$ in, nine lines in a page, large writing

Atmabodha, with the same commentary (*blashya*), which is here ascribed to *Saṅgacarya* himself

[H T COLEBROOKE]

2296

2011a Foll 16, size 8 $\frac{1}{2}$ in by 4 $\frac{1}{2}$ in 11-13 lines in a page, fair writing

Atmabodhajayavarana saṅgacarya, a third copy of the text, with the same commentary

None of the manuscripts quite agrees with the printed text [J TAYLOR]

2297.

100a Foll 12, size 9 $\frac{1}{2}$ in by 4 $\frac{1}{2}$ in, ten lines in a page, large good handwriting

Atmabodhajayavarana saṅgacarya, or *Atmabodha*, a short exposition of the *Vedanta*, in form of a dialogue between *śiṣya* and *guru*, by *Saṅgacarya*

Hall calls it a commentary on the *Iti Uthā*, see his Index, p 107, no lxxix

It begins

यथातद्विदं भाति यथातद्विद्विद्वन्ते ।

नमस्तस्मै विष्णवेऽद्यपुत्रे परमात्मने ॥ १ ॥

विष्णवेऽद्यपुत्रे परमात्मने ।

नमो वेदायैवेद्याय नमो ज्ञानायै ॥ २ ॥

अपाध्यात्मविशेषदेशरिति ध्यास्यास्याम् । अनाद्यनलो
नेमिर्गिको अध्यासो निर्याप्रत्यक्षस्य सर्वलोकप्रत्यक्ष अस्यानप
हेतो प्रहरणाय । आत्मैकत्वज्ञानं शिष्यं श्रोतुं पृच्छति ।
भो भगवन् । स आत्मा कीदृशः । द्युतु(r नृत्तु) चित्तदानन्दा
द्वितीयमनस्यचलनमनस्य कृतस्यानन्यस्वरूपं ब्रह्म स आत्मा ॥

Colophon इति श्रीमद्विष्णुवेदान्तशास्त्रप्रक्रियायां श्री
मत्परमहंसपरिव्रजसदाचार्यश्रीमत्सद्गुरु(1) कृतविष्णुदान-प्रणय
नज्ञाननोधिनी(sic!) अपाध्यात्मविशेषदेशरिति समाप्ता ॥ Ruj
Mitra, Notices, ii, p 97, no 678, gives
० श्रीमच्छद्गुरुकृतौ विष्णुवेदान्त प्रकरणज्ञाननोधिनी, but see
no 2300, fol 1a

All leaves have the marginal note प्र ० डा ०
Note of the scribe लोपित नरोत्तम ॥

[H T COLEFOOKE]

2298.

1348a. Fol 80 size 11 in by 4½ in ,
large, modern Devanagari writing, nine lines
in a page

Itmaś of a bhāṣya, by Sankaracarya

It begins आ परिसमाप्तं कर्मसंहायपरमप्रणयिपयि
ज्ञानेनैवा कर्मणो ज्ञानमहितवरा गतिरुक्तपथिज्ञानद्वारेणोपमद्वता ॥
एतत्सत्यं ब्रह्म प्राणायामेनैव एको देव । एतन्मये प्राणस्य सर्व
देवा विभूतयः । एतस्य प्राणस्यात्मनो गच्छन्तेनैवा अप्येतोमुक्तं ॥
सोऽयं देवताप्यलक्षणं परपुरुषार्थे एव बोधः । ०

It ends अनन्तं वक्तारमिष्यामि स्यादपरिसमाप्तस्य
द्वितीयारण्यकसमाप्त्यपेक्ष ॥ इति श्रीशंकराचार्यविरचित
आत्मब्रह्मस्य समाप्त ॥

[H T COLEFOOKE]

2209.

2401c. Fol 8, size 7½ in by 3½ in
generally nine lines in a page, nearly the
same writing as in no 2401b, which is dated
Śivrat 1730

Īśvarasūnubhūta, a treatise on the Vedānta
doctrine in verse (by Śaṅkara) See Hall's
Index, p 101, no lxxiv, Aufrecht's Oxford
Cat, p 223, nos 511 and 515 It begins
श्रीहर्षि परानन्दमुपदेशासीद्वर ।

The last leaf, with the six last ślohas
(139-144), is wanting The last śloka is
कारण्यविरिक्तस्य पुमान्मनो विलोक्यते ।

अन्येन पुनस्तद्विचार्येति प्रपश्यति ॥ ३६ (i e 138) ॥

The nine sections of this treatise are not
marked in this copy

For editions of the *Āparokṣasūnubhūta*, see
Harris' Brit Mus Cat, p 128, Burnell's Tanj
MSS, p 91 [GAIKAWAR]

2300.

2116c. Fol 16 (of which 13-15 are want
ing), size 9 in by 4 in, indifferent Devanagari
writing, 8-13 lines in a page

Tracts, by *Daṇḍarāya*, on Vedānta sub
jects A similar collection in Weber's Berlin
Cat (1873), p 183, no 618

I *Bhāṣā* begins

प्रणम्य परमात्मन् मोक्षोपनिनिग्राह ।

निरासादल्लेनेन क्रियते बालबोधिनी ॥ १ ॥

यस्य स्मरणमात्रेण द्योयते भवभोक्तृ । ॥ २ ॥

तं सर्वसाध्यं यानि शरणं कृपणीयं (r ० गी यद् ०)

अपाध्यामा कीदृशः । सद्गुरुः । सर्वभावरूपः । विद्वद्गुरुः ।
मुद्रबोधयः । आनन्दरूपः । सुखमनुभवः । ०

Fol 4a इति विष्णुवेदान्तं दयन् (r ० मुस्ताम प्र ०, see
no 2207) बालबोधिनी प्रथमकला ॥

Fol 6b इति शंकराचार्यविरचितं बालबोधिनी समाप्ता ॥
See Weber, p 180, no 2, Ruj Mitra's
Notices, i, p 93 no 175

II *Tripari*, in three sections (*pura*), begins
fol 6b अलम्पयैरुपरमपारम्यो विषया । ०

It ends fol 9b इति त्रिपुरी समाप्ता ॥

See Weber, p 180, no 4

III *Djṇaṭyairi*, in 3 couplets, con
taining a dialogue between a guru and his pupil
on *jīva*, *param ātman*, *tattvamaṇi* It begins

मर्मास्थितिल्लहृद्भक्तिव्यति

विशेषधरे विदितोऽयमनन्तमर्ति ।

निर्मुक्तैरनन्तमपारमसुखं पुराणि

श्रीवद्वत्तं विमलबोधनं नमानि ॥ १ ॥

It ends fol 11b इति वृत्तवृत्तिः समाप्ता ॥

This small work is commonly called *Vākya-vṛtti* (no 2302), see Hall's Index, p 106, no lxxi, Weber, p 180, no 1 It has been printed in the *Bṛhatstotraratnākara*, p. 321.

IV *Svarūpanurūpanam*, begins fol 11b -

यनात्मभूते देहादायामपुडिसु देहिनी ।

साविद्या.तत्त्वो रंधकलाशो मोक्ष उच्यते ॥ १ ॥

It breaks off in the second half of *śloka* 17, at the bottom of fol 12b. See Weber, p 180, no 5

V *Ātmajñānopadeśavandh*, only the concluding portion on fol 16. See Weber, p 180, no 3.

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यश्रीमन्नो-
पदेशवार्त्तवृत्तवृत्तिः प्रकरस्य कृते आत्मज्ञानोपदेशवृत्तिः
संपूर्णः ॥ ० संवत् १९३० चर्षे भाद्रपदपक्षी ज्ञानी । लघोत्त
मो देवादनमूललक्षितलक्षितं व्या यमदिश्वरपठनाय ॥

On fol. 1a somebody wrote the title *Anga-
kīraṅkīrā* under which the MS appeared in
the old list. [GAIKAWAT]

2301.

1597e Foll 10, size 9 in by 4½ in, 9
or 10 lines in a page, fair writing, of the
17th century

Vākya-vṛtti, the same 53 complets of *Śaṅkara*,
with a commentary, also called *Vākya-vṛtti*, by
Inanāgarī, pupil of *Suddhananda* See Ra-
jendralala Mitra's Notices, iii, p 331, no 1324

It begins

देवप्रेमं वेदांता महर्षिं चरं चर्षे ।

तदर्थं ब्रह्म निर्भेदं मयादिपदलक्षितं ॥ १ ॥

मुमुक्षुनानुनिपुणया वाक्यवृत्तिर्ब्रह्मप्रकरणं प्रारभ्यतो
पिप्रोपप्रपोपमादिप्रयोगनिर्दिष्टे देवताप्रकाशकं संप्रलाचरय
मरातः संपादयन् प्रकरणप्रारंभोपदिष्टमनुबंधवर्षे च विषयप्रयो-
जनसंबंधलक्षणां सिद्धिप्य प्रतिपादयति श्रीकवौर्षे कथयति ॥
सर्गस्यार्ति ०

The end of the MS is:

वाक्यवृत्तिर्ये वृत्तिरुचिता संविता मया ।

पुनातु रुचिता यात्रा मायातु पुरुषोत्तमे ॥ (१)

इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यश्रीमन्नोपदेशवार्त्तवृत्तवृत्तिः समाप्ता ॥ श्रीमत्परमहंसपरिवाजकमुद्रानंदपूज्य गद-
ज्ञाप्येष्टानंदगिरिणा विरचिता वाक्यवृत्तिः समाप्ता ॥

नित्यं कर्म परित्यज्य वेदांतप्रवर्णं विना ।

पञ्चमानस्तु संन्यासी पतत्येव न संशयः ॥

A later scribe has added:

निर्गताशेषपाषाणां अग्नेने जायते मतिः ।

पाषोपहतपुट्टीनां ब्रह्माक्षिप्य न रोचते ॥ १ ॥

ईश्वरानुग्रहदेव पुसासहैतयात्मना ।

महामयपरिवाजगादि (० द्वि) वागमिह जायते ॥ २ ॥

ब्रह्म सत्यं जगन्निष्ठा (० निष्ठा) जीवो ब्रह्मेव नापरः ।

इत्येव निश्चये राम (०) कविनो रंधकोटिभिः ॥ ३ ॥

[H. T. COLEBROOK]

2302.

1113a. Foll 38, size 12½ in by 8½ in,
fairly good, modern Devanāgarī writing, 5-1½
lines in a page

Vākya-vṛtti, 53 complets by *Śaṅkarācārya*,
the same as *Dyuvāḍya-vṛtti* in no 2300 (2116c),
with a commentary entitled *Vākya-vṛttipra-
śāhā*, by *Vivekanāra*, pupil of *Madhava Prīṭhā*.
See Hall's Index, p. 106, no lxxxi.

The commentary begins

अज्ञानविमोक्षस्य ज्ञानांमनुशलाकया ।

चक्षुर्गन्धोहित येन तस्मै योग्येयं नमः ॥ १ ॥

ब्रह्माहमेतस्मैव भाति विश्व (० ० ०)

श्रीमत्परमहंसपरिवाजकः प्रसादात् ।

अनर्थेविषयेष्वरपदिताव्यस

ब्रह्मादिप्रश्नं प्रयतंतस्मि नित्यं ॥ २ ॥

परमकृपाविषयः श्रीमच्छंकरभगवत्पादाः तावत्पार्कतस्तमा-
नामपरिविस्तृतनानादिस्तारासम्यग्मयोऽज्ञानं ० नमस्तुते ।

सगोच्यतिप्रलब्धेतुमर्षित्यज्ञानं

विषयेष्वरं विदितविषयननुवृत्ति ।

निर्मुक्तपद्मनगरमुत्तपुराजि

श्रीपद्मं विश्रुत्योपधनं नम मि ॥ १ ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकमुद्रानंदपूज्य गद-
ज्ञाप्येष्टानंदगिरिणा विरचिता वाक्यवृत्ति-
प्रकाशिका समाप्ता ॥

For another MS, beginning with a different introductory *śloka* (युतिस्मृतिपुराणानां), see Ray Mitra, Notices, viii, p 287, no 2817

[H T COLEBROOKE]

2303.

1256d. Foll 22, size 8½ in by 4 in, fair Devanāgarī writing, of A D 1788, nine lines in a page

Galvayulka (*pralāraṇa*), a treatise, in 44 couplets, by *Sanātara*carya, on the *Tedanta* doctrine (तदन्त), with a commentary

The commentary begins नमो रामाय देवाय सविदानदमूतेये । °

Edited by Windischmann, in 1638, see also Aufrecht's Oxford Cat, p 225, no 551, Rajendralakṣa Mitra's Notices, iii, p 226, no 1247

[H T COLEBROOKE]

2304.

1250c Foll 13, size 8½ in by 8½ in, nine lines in a page, fair writing

Harimidebhushya, an anonymous commentary on *Sanāka's* *Harimide śloka*

See Hall's Index, p 135, no ccvii

In this MS the hymn has not quite 50 couplets. It is printed in the *Bṛihatstotratratna* lara, p 178

The commentary begins

नमो विष्णवे । हरिमोहा (० ३) लोचस्य भास्य (० ४) मुद्रियते समूलकम् । मुमुक्षुषां विचारसमर्थानां दुययापादविषीं मयविद्या भूयदिति नव्यमानो भगवान्भयकार मयेयेदाजमयेस्व स्तुतिप्याजेन दिदर्शयिषु प्रतिज्ञानानि ॥

लोये भक्ता विष्णुमनादि जगदादि

समिन्नेतस्मृतिषक्तं भगवतीत्यम् ।

समिन्नेते भगवति तस्मृतिषक्तं

त ससाध्याननिनाय हरिमोहे ॥ १ ॥

In the title this commentary is ascribed to *Sanātara*

[H T COLEBROOKE]

2305.

968a Foll 21, size 8½ in by 4½ in, fair Devanāgarī writing, ten lines in a page

Manasollasa, a paraphrase, in 354 verses—by *Surasara*carya (*Visārūpicarya*)—of the *Dakṣināmūrtistotra*, ascribed to *Sanātara*carya and intended to supply the essence of the *Tedanta* doctrine

It is divided into ten chapters (*ullisa*), according to the ten verses of the original text, which is printed in the *Bṛihatstotratratna* lara, p 61 (beg विष्णु दक्षिणामूर्तिस्तोत्रस्य निम्ना त्रयैः °) See Weber's Cat (1853), no 616

The present MS does not mention the author of the paraphrase

It begins

मगल दिग्गु ने विनायको मगल दिग्गु ने सरस्वती ।

मगल दिग्गु ने महेष्टरो मगल दिग्गु ने महेष्टरो ॥ १ ॥ °

Cf Ray Mitra, Notices, v, p 32, no 1763

[H T COLEBROOKE]

2306.

1998 Foll 27, size 8½ in by 1½ in, fair Devanāgarī writing, nine lines in a page

Manasollasa The author's name is mentioned in the colophon of the fourth chapter

[Dr J TAYLOR]

2307

443. Foll 72 (and a *suripatra* after 22), size 10½ in by 3½ in, Devanāgarī character 9 or 10 lines in a page

Manasollasa (*prattantaculesa* (*Dakṣināmūrtistotra* *vyākṛābandha*)) a commentary on *Surasara's* paraphrase, by *Ramatirtha*

Beg मोक्षसाधनसंग्रहद्वयम् ° cf Weber, Cat (1853) no 616, Ray Mitra, Notices, v, p 81, no 1763, and p 102, no 1763

[H T COLEBROOKE]

2308.

2532d Foll 7, size 9½ in by 4½ in, thirteen lines in a page well written

Hastimalakatika, a commentary on *Hastamala*'s twelve couplets, ascribed to *Sankara* (योगद्वाराचार्यप्रणीत, in the colophon)

See Hall's Index, p 107, no lxxxvii, Burnell's Tanj MSS, p 91, the Calcutta edition (published in the Sala year 1771, in one small volume with *Vedantasara* and its comm) differs very much from this copy

The commentary begins

कश्चिदुपव्रजहानी (१० श्लो) आधिर्भूतचरमदेह जनेन
मृकत्वेन वहि कृत विज्ञा प्रदर्शितो भाष्यकश्चि कस्तनिति
पू० । सानुभय प्रकटयाम्येषामप्यनुभयो भूषात्म्यदिति नन्वा
नो यथायदात्मानमाचक्षते निमित्तविज्ञादिभिर्ज्ञातशभि श्लोके ॥

This whole passage, with a few lines more, is wanting in the Calc edition, the beginning of the latter (कस्तन विज्ञा कश्च कुतश्च गता०) has been added on the margin, partly by an old, partly by a more modern hand

The first couplet of *Hastimalala* is

निमित्त मनश्चक्षुषादिप्रवृत्ती
निरस्त्राविलोपाधिराकाशकत्व ।
रविताम्रचैष्टानिमित्तं यथा य
स निमोपलभिसहस्राभ्रमात्रा ॥ १ ॥

The copy is dated सप्तमि मघत ११६३ यदे
भाष्यनामसंयमरे आषाढमासे कृष्णपक्षे श्रीसोमदिने ८ तिथी
शरीरेषोत्तमने लिखितः । रा० (sic) रघुनाथमुत्तरहरितस्य
जानमानार्थ ॥ [GAIKAWAI]

2309

476b Foll 6 size 12½ in by 4½ in twelve lines in a page fair modern writing

Hastimalastotrahashya a second copy of *Sankara*'s commentary, but differing very much from the Calcutta edition as well as from the preceding manuscript

It begins

यसिन्नाते भवेत्सर्व विज्ञातं परमात्मनि ।
न चन्दे निमित्तविज्ञानमात्रमन्वयमन्वयम् ॥ १ ॥

See p 2 of the Calc edition

[H T COLLEBROOKE]

2310.

368 Foll 52, size 9½ in by 4½ in, in different, modern Devanagari writing, ten lines in a page

Trisulnamarthapalanika, or simply *Armathaprahasita*, an explanation of the three hundred names of *Devi* (*Devistotra*), by *Sankaracarya* It begins

यदे विज्ञेयं देव सदैवितिप्रदायिनि ।
यामांकारुदयामाशीकरपक्षवर्णितं ॥ १ ॥
पारां कुशेधुमुपरिगतपञ्चशाखा
पाटल्यशालिमुपु (१०) मन्वितगात्रवर्णो ।
प्राचीनराक्नुतिपदो यदेयतां त्वा
यथायुधापितपदां प्रणमति देवो ॥ २ ॥
लोषामुद्रायति नन्वा ह्ययोरयमशीश्वर ।
श्रीविद्यारामसहितिकारो पंकजनीधाय ॥ ३ ॥ ० ॥

यह काल सुभक्तिनिहारा गुरुपादायवलय स्थिताय कुंभयोनिमु
नये। शिवदेवतकृतनामशतत्रयोत्ती प्रेरित (१० तो) ह्ययोरय वपाच ।
ककाररुषेति ॥ ककार कवये रूप ज्ञापकप्रियोदयं यस्या सा
कादिविज्ञाविद्यहेत्यर्थ । ० -- the next few names
are कल्याणी । कल्याणमुपशालिनी । कल्याणश्रीललिता ।
कमलोमा । कलावती । कन्दलाश्री । कन्दवर्णी । कल्याण
सागरा । the last शीत्यदा ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यश्रीमते
विश्वनाथस्वामीपादशिष्यश्रीमच्छंकरभगवत्पादकृताश्री शिवातीना
माध्वप्रकाशिका श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यप्रकाशनं यथाशक्तं
समाप्तं ॥ नामाध्वप्रकाशिका समाप्ता ॥

Fol 1a has the title सेतोत्तराश्रीभाष्य ।

[H T COLLEBROOKE]

2311.

441 Foll 167, size 10½ in by 5½ in, clear, modern Devanagari writing, nine lines in a page

Samśhepa-Saṅkaraṇya (also called *Sanīśaraṇya*), a poetical life of *Sanīśaraṇya*, by *Madhavarāya*

Complete in sixteen *sargas*. For an analysis of the work, see Aufrecht's *Oxf Cat*, p 252 [H T COLBROOKE]

2312.

1980a. Foll 150, size 9 in by 3½ in, fair Devanāgarī character of the last century, nine lines in a page

The same work [DR J TAYLOR]

2313.

724. Foll 61, size 12½ in by 1½ in, indifferent Devanāgarī writing

Sargas i-vii of the same work

[H T COLBROOKE]

2314.

734. Foll 262, size 13 in by 6 in, legibly written in Devanāgarī, 8-16 lines in a page

Samśhepa-Saṅkaraṇya, with a commentary, entitled *Sanīśaraṇyaśāntidīpa*, by *Dhānapati*, son of *Nāmakumāra*. Text and commentary were printed at Bombay in 1861

Cf Aufrecht's *Oxford Cat*, p 260

[H T COLBROOKE]

2315.

1398b. Foll 36, size 12½ in by 6 in, Devanāgarī character, eleven lines in a page

Sarga viii of the same work, with *Dhānapati*'s commentary [H T COLBROOKE]

2316.

1980b. Foll 102, size 9 in by 3½ in, fairly good Devanāgarī writing, nine lines in a page

Sanīśaraṇya, a fanciful life of *Sanīśara*, in the form of a dialogue between his disciples *Cidvilasa Yatindra* and *Gyaṇakanda Tapodīśa*, in thirty-two *adhyayas*

It begins

यस्तु स्मिक्ते यस्तु निन्दुलामदनिर्भर ।

यस्तु वा शीकर नः स्वादीक्षितार्थमद्भये ॥ १ ॥

कोरं वाचयितुं किलेय दपती हलायुने पुनक
द्विनामामृतं प्रदुविन न निम करे विधती ।

चक्षुष्यलप करेय गयती कहे च दातु यान्
मा स्वादिसमस्तदोपनिषदा वागीश्वरी येयमे ॥ २ ॥

पदधरादधारी आदी दपती भने ।

वाचयतिमिता वागी कलानि रिपो. शुभी ॥ ३ ॥

विज्ञानकद. ॥ श्रीमहुरो देगिकेद्र परित्तातासिलाग्न ।

ममसाधा(?)पैविज्ञानविस्त्रिपद्वेताभवन ॥ ४ ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यश्रीमच्छ
करभगवत्पद्मनाभकरविरचितद्विज्ञानार्थोद्दिग्गज्ञानकदतपोपनेद्र
मनदे ज्ञापिज्ञानार्थ ॥ [DR J TAYLOR]

5 *Advaita school, general Vedānta*

2317.

1103c. Foll 16 (foll 45-60 of the volume), size 13 in by 5 in, foll 1-6 nineteen to twenty two lines in a page, the writing like no 2397 (1103b), foll 7-16 fifteen to seventeen lines in a page, the writing like no 2459 (1103a)

Nāṣṭhārmyasūthi, called *Sanīśandhātī*, by *Suresvara Acarya*, pupil of *Sanīśara*, in four *adhyayas*, prose and verse. See Hall's Index, p 159

It was published in the Bombay Sanskrit Series, no xxxiii "The *Nāṣṭhārmyasūthi* of *Suresvaracharya* with the *Chandrika* of *Jaiminī*" Edited by Colonel G A Jacob, Bombay 1911. Both MSS of the India Office were used by him

"As its title shows, it consists of an argument in opposition to ritual, and in favour of knowledge, as \equiv means to *mukhi*," i.e. p. 2

It begins

प्राज्ञस्यैव परमं तत् सर्वप्रमाणं सर्वप्रकारस्यापि दुःसम्पत् स्वरस्य
एव निहासितनादं तद्विदुष्येषां प्रवृत्तिरस्ति स्वरस्य एव ।
दुःसम्पत् च देहोपादानिकहेतुत्वात् देहस्य च पूर्वोपचितधर्मापत्तेः
मूलत्वादनुचितं । तयोश्च विहितप्रतिषिद्धकर्ममूलत्वादनुचितं ।
कर्मणश्च रागद्वेषादप्यद्वैतात् रागद्वेषाच्च शोभनाशोभनाध्यास
निवृत्तत्वात् पश्चात्तस्य चापि चार्त्तसिद्धहेतवस्तुनिमित्तत्वात्
द्वैतस्य च शुक्तिकारत्वादिपक्षस्यैस्यापि स्वतः सिद्धाद्वैतोपायानां
समोप (sic) leg. ० त्वादप्योप) मात्रोपादानत्वादप्यनुचितं ।

The first *śloka* is

स्वानिलागम्यभिर्यत्र सवकलीरोद्धतं यत्र ;
स्वातन्त्र्ये नमस्तस्यै हरये युद्धिस्तद्विद्ये ॥

End of the whole work

सर्वधोक्तिर्यं साध्या प्रतिश्रोक्तमुदाहृतम् ।
नैष्कर्म्यसिद्धेर्ज्ञानेनाप्यास्थातास्या भवेद्दुःख ॥ ७६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिब्रजानकाचार्यश्री स्वकरपूज्यपादशिष्य
श्रीमुनेश्वराचार्यविरचिते नैष्कर्म्यसिद्धी समर्थोक्तौ चतुर्थोऽध्याय
समाप्तः चेदे नैष्कर्म्यसिद्धिः ॥ [H. T. COLEBROOK]

2318.

777b Foll 10, size 10½ in by 1½ in, written by different hands, the oldest parts in the first half of the 17th century, 9-13 lines in a page, the margin worm eaten

Śaṅkarmyasaṅgraha, a second copy, with marginal notes

The last words are सन्न च कारणम्, the three other verses (73-76) which follow in no 2017, are not found in this copy. The last two lines are in a different handwriting

Colephon इति श्रीमत्कृष्णाचार्यविरचिते (sic) नैष्कर्म्यसिद्धी नामको यप समाप्तं संपूर्णम् apparently corrupt
[H. T. COLEBROOK]

2319, 2320

661 Foll 260 (9-212), size 13 in by 1½ in, 11 lines in a page

646 Foll 225 (in three parts foll 87, 120, 19), size 13½ in by 4½ in; 6-11 lines in a page

The writing is the same in both volumes, large and clear, of the end of the 18th century, some pages were written by a different hand

Saṁśhepaśaṁgraha, an exposition of the *Vedānta* in *śloka*s following the *Vedānta Sūtra* and *Saṅkara's Bhāṣya*, in four *āhnyas*, by *Sri Sarvajñānān Mahamuni*, pupil of *Sri Deśanāra*, with a *śīla*, called *Anayarthaprakāśika*, by *Ramatirtha*, pupil of *Paramahansa parivrajacarya Kṛṣṇatirtha*. See Hall's *Index*, p. 90, no xvi and p. 91, no xix. *Sarvajñānān* wrote his work under the reign of a king *Śrīmat*, see the final couplets and the *śīla* (infra). Hall and Aufrecht (*Cat. Cat.*) give "*Manukuleditya*" as the king's name, but according to *Ramatirtha's* *śīla* this would be only an epithet. *Rajendralala Mitra* wrongly makes *Madhusūdana* a contemporary of this king "*Manukuleditya*," see *Notices of Śhr MSS*, vol. iii, p. 90, where he describes a copy of *Madhusūdana's* commentary on the *Saṁśhepaśaṁgraha*.

Ramatirtha made use of the *Śīlāntadīpa*, another commentary on the *Saṁśhepaśaṁgraha*, by *Taṇṇatela*, pupil of *Anandacāla*.

The first volume contains the first *āhnyas* (समन्वयानिध) with 563 couplets

The *mūla* begins

सन्नतमद्विपरिधिरूपमन्तव
यमलपयन्मुखातिरुद्धम् ।
आतिनिवृत्तमविशिष्टं मुरारि
परमपदं प्रसादमिदमेव ॥ १ ॥

The first ten *śloka*s were printed by *Rajendralala Mitra*, i.e.

The *tika* begins

यस्माद्विष्णुमुदेति येन विविधं सञ्जीयते लीयते
यचति गगने घना इव महामाघिन्यगो ऽहये ।
सद्विज्ञानसुखात्मके ऽसित्त्वमनोऽवस्थानुभूतात्मनि
श्रीरामे रमतां मनो मम सदा हेमोपज हसवन् ॥ १ ॥

After twelve introductory couplets the author of the *tika* says एते टीकाकाराद्याका इह हि सर्वज्ञात्मगिरा प्रसिद्धनामा महामुनिरसित्त्वमुक्तिमोक्षितव्याचै विचारज्ञास्तस्य श्रीमत्पारोक्ष्याभिप्रेत्य श्रीपदव्यासमहामुनि कृतमूषमद्वैतात्मकस्य भगवत्पदाभिधानश्रीमद्वक्त्राचार्यकृताभाष्यप्रकटीकृताधैव्याप्त्यभिप्रेत्य सद्योपलब्धाधैवैतिज्ञानमुपलभ्य तदनुग्रहाय श्रीमत्पारोक्ष्यज्ञास्तमकरुणपात्रिककारभवाणस्तथाविपरिममामिप्रचयगमनमिहाचारपरिपालनफलं विज्ञाद्विज्ञाचारानुमितस्मृतिद्युतिप्रमाणकं स्नेहदेवतानुसंधानात्मिकं मगलमाचरन्पदाद्यास्तोपाभिधेयप्रयोगेन दर्शयति श्रीवृद्धगिरि सिद्धये जन्तुततोत्पादिना ०

Colophon of the first *adhyaya*, *mula* इति श्रीदेवेश्वरपूज्यपादशिष्यश्रीसर्वज्ञात्ममहामुने कृतां पारोक्ष्यकरणसद्योपलब्धीरके प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ इति श्रीकृष्णतीर्थैश्वर्यात्मनोपकृतायां सद्योपलब्धीरकटीकाध्यात्मन्यार्षेयकाशिकायां समन्यप्राथम्यं प्रथमा अध्याय समाप्तः

The second volume contains *adhyayas* 2-4

The *tika* of the second *adhyaya* begins तत्रैव समन्यपल्लवगतं विज्ञेयं व्याप्यते निरूपितं उपश्रुतं पद्यवि द्युतिगतिपदोचनार्थं सर्वं देहितां चरितार्थनाम्नः प्रवृत्तिनि प्रमादमिति व्याप्यते निर्दिष्टं तेषां प्रत्यक्षादिप्रमाणातिरिचोपे प्रतिभासमाने न तत्रैवेति प्रागुक्ते समन्ये सतिहास्ये न वक्षत इति मन्यानं शिष्यो मानांतरमार्थव्याकं समन्यपराधिपति इव सकलस्य इति ।

The first verse of the *mula* is

एवं समन्यनिरूपयतायथाथो
मातो ज्योतिर्यथा ननु पाकजन्यः ।
मानांतरेण परिधीरित इव माता
भेदप्रजापानकृता द्यविवंधनेन ॥ १ ॥

The second *adhyaya* of the *mula* (चरितार्थाध्यायः) contains 218 couplets

The *tika* of the third *adhyaya* begins तत्रैव सर्वदेहितायां प्रत्येकस्य चरे प्रत्यय समन्यं विरूपपरिहारो

दृढीकृत्येदानीं यथोक्तप्रवृत्तज्ञानसाधनविचारपरं तृतीयाध्यायं चतारविधतादीं शिष्यप्रश्नचतारपरिणति ॥ शुक्लाचरितार्थाध्यायः ॥

The first couplet of the *mula* is

शुक्ला चरितार्थमुपपन्नसमन्ययोत्त
प्रवृत्तिमार्गाभिरप्य पुनरनुग्रहः ।
प्रवृत्तिमार्गाभिरप्य पुनरनुग्रहः प्रभूते
ध्यापयन् तद्विदितं प्रतिपत्तिमान् ॥ १ ॥

The third *adhyaya* of the *mula* (साधनार्थाध्यायः) contains 364 couplets

The *tika* of the fourth *adhyaya* begins उक्ते मन्त्रे माधवे मन्त्रिदेशेयमानस्य महेश्वरपदोपपन्नस्य स्नेहदेवतरे फलनिष्पत्तिरिति शिष्यं पुरुषं उक्ताध्यायैति ॥

The first verse of the *mula* is

उक्ताध्यायननुग्रहः सती किं प्रयच्छति फलं मुमुक्षुने ।
प्रवृत्तिमार्गाभिरप्य मे मन्यमपिना समुपपन्नोपपुना ॥ १ ॥

The fourth *adhyaya* of the *mula* (फलार्थाध्यायः) contains 63 couplets

The last couplets are

श्रीदेवेश्वरपादयककरत्रयं सद्योपलब्धाय
सर्वज्ञात्मगिरिकृतो मुनिवर सद्योपलब्धीरकः ।
चरित्रं सञ्जनपुष्टिपथैर्मिदं रासन्ययुगे नृपे
श्रीमत्पद्यतज्ञानमे मनुकुलादिमे भुने ज्ञानमिति ॥ ६२ ॥
भुजवर्गायज्ञानिने विहगवर्गायज्ञानिने ।
तुर्यमनोभेदेने नमो रजोगर्भायैवे ॥ ६३ ॥

इति श्रीसर्वज्ञात्ममहामुनिरचिते सद्योपलब्धीरके ४७ लक्ष्ये ० (sic!) चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ॥

The second half of the 62nd couplet is thus explained in the *tika* : कदा चरित्रं सद्योपलब्धाय । रासन्ययुग इति । यच्चिय इत्यर्थः । नृपे रासन्ययुगे यापय तस्य नाम निर्दिष्टमिति श्रीमत्पदोक्तिः श्रीमत्पदोक्तिः (sic!) read श्रीमत्पदोक्तिः किंलक्ष्ये चरित्रज्ञानमे चरित्रज्ञाने इत्यर्थः तस्य रासो रजोगर्भं चरित्रज्ञानमे मनुकुलादिमे इति मनुपंथप्रमाणक इत्यर्थः इत्युक्ते श्रीमत्पदोक्तिः नृपे भुने ज्ञानमिति सद्योपलब्धाय । इति मुनिरः सद्योपलब्धीरकं चरित्रं इत्यन्यः ॥

The *tika* ends

मिद्विज्ञानेन पुरुषो निपाय वेगैरनन्तमहमविदितः ।
सद्योपलब्धीरकमनुग्रहं प्राप्तात्प्राप्त्ययं मया विरचितः ॥

सर्वज्ञानमुनिप्रणीतममलं सक्षेपप्रारोचक
 दृष्टांतविभव पुरस्कृतमहामिद्वीतदीपाचिषा ।
 उज्जीवाचिषिभागत प्रतिपदे सवर्षावद्योतनी
 व्याख्यातस्य सतो मन श्रियकरी व्याख्यानचितीकस ॥
 नमोऽस्तु तस्मै रामाय दृष्टतन्त्रोदिते मते ।
 चायुनेव नृक येन विचेष्टेनु (र विचेष्टेनो) प्रजाधिय ॥
 नमस्तेभ्यो गुरुभ्योऽस्तु येषां सविधमाचत ।
 समोऽस्तस्मिन्निदं ध्वस्त यावत् ध्यात् रवेरिय ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यकृष्णतीर्थेक्षित्यरामज्ञोर्ध्व-
 विरचितायां सक्षेपप्रारोचकटीकायामन्यकार्ये (प्र)काशिकायां च
 तुर्यां अध्याय समाप्तः ॥

The *Sankshēpārāloka* with *Madhusūdana's*
 commentary was printed in The *Panlth*, New
 Series, voll iv -x [H T COLEBROOK]]

2321

2594 Foll 119, size 11½ in by 1½ in,
 eleven lines in a page, for writing, of the
 18th century

Iaglaṅgnyasūtra, 1. 1. 1 on a work called
Satasūtra and *Iagluxūtila*, by *Uttamasūtra-*
tilaka, "kīlāra" of *Sūtilananda*. See Hall's
 Index, p 97, no 11. The *śūtra* is an epitome
 of *Dadarayana's Vedāntasūtras*, treating sep-
 arately on each single *adhikāraṇa*. Each *pada*
 is divided into a certain number of sections
 according to the number of *adhikāraṇas* which
 it contains in the *Vedāntasūtra*. Of the
sūtras, always the first of each *adhikāraṇa* is
 quoted in this MS. In the final couplet the
 author says that his work was founded on
 both *tāntas*, on the *tānta* of *Jaimini* and on
 the *tānta* of *Dadarayana*. The present volume
 is pure *Vedānta*. Hence we may conclude that
 it represents only the second part of a larger
 work, the first part of which will be an epitome
 of *Jaimini's Taittiriyaśūtras*. This explains
 also the designation "allātānta" in some
 of the colophons, see the end of the first
adhikāraṇa (it occurs also at the end of the third

pada of the third *adhikāraṇa*, and at the end of
 the third *pada* of the fourth *adhikāraṇa*)

This volume begins

यत्किञ्चिन्मुनिर्वचनं चेतनाचेतनं नमत् ।
 तं (च)दे विश्वकेश्वरं सचिदानन्दमयो (१००) ॥ १ ॥
 गुरुनाथेशं देवी च नम्रा वैष्णविके नये ।
 रचितो तौ ज्ञानयोगी व्याख्यास्ये शिरःतुष्टये ॥ २ ॥

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ इदं प्रारोचकप्रयोगोपासनाशास्त्रं
 नारंभणीयं । विषयप्रयोजनरहितत्वात् । ज्ञानब्रह्मानेकमज्ञातं
 विषयः । ज्ञातं प्रयोजनमिति सम्भिनतं ।

Colophon of the first *adhikāraṇa*, fol 51a इति
 श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यश्रीमदुत्तमप्रयोगीर्ध्विरचितायां
 लघुपार्थिकटीकायां लघुव्यामनुषाख्यायामुत्तरतन्त्रे प्रथमस्याध्या-
 यस्य चतुर्थे पादे ॥

The second *adhikāraṇa* has 27 leaves, begins
 with the text of the first *sūtra* स्मृत्यन्तरकाशः
 ० प्रसगात् । प्रथमेऽध्याये सर्वज्ञे सर्वज्ञाकिञ्चिन्मदभिन-
 निमिषोपादाने ब्रह्मविद्येदोतानां सम्बन्धं प्रतिपादितः । स
 इहादिष्यते ।

The third *adhikāraṇa* has 30 leaves, begins
 तदतः ० प्रथमनिरूपणार्थं (Ved. Su. in 1, 1) ।
 अत्राध्याये प्रायो ज्ञानसाधनानि निरूप्यते । प्रथमं त्रायस्य
 त्रिविधानां त्रिविधं जीवस्य तत्समागतिनिरूपणं क्रियते वैराग्याय ।

The fourth *adhikāraṇa* has 11 leaves, begins
 आधुनिकसूत्रपदेनान्तरं (Ved. Su. in 1, 1) । अत्र साध-
 नविचारानन्तरं कलहविचारः क्रियते । The last *sūtra*
 quoted is नमोऽस्तु परमेश्वरे etc., the first of the
 seventh *adhikāraṇa* of the fourth *pada* (Ved.
 Su. in 1, 17)

The whole work ends स्मृत्या लघुपार्थिकस्यान्तरं (१०१)
 अतः प्रयोगी (१०२) प्रयोजनेन स्वयमेव साधनस्य विचारः निवेद्यते ॥

इत्यमुदयं यदोत्तमोपासनाध्यायमारगतः ।

अतः प्रयोगीमुपासनाध्यायमुत्तमोपासनाध्यायः सधियः ॥ १ ॥

अथैतं इति पुरुषोत्तमं इति अथानं आरंभान्तराद्ये तद्वदं
 प्रज्ञा इत्येव इति चोत्तरितं ॥

इत्येवैति विचारान्तराद्ये तद्वदं ये नमः

पुष्पाचार्येणैव अन्तर्निवेद्ये । व्याख्याता विचारः ।

ते सधियः पद्यामन्तरं सुमने अन्तः प्रकाशोक्ता

अथैतद्विचारोपदेशादन्तराद्ये तद्वदं इति ॥ १ ॥

लघुवार्तिकटीकेय लघुनायमुपाह्वय ।

नवद्वयाधिता श्रीमद्विद्यनाथे समर्पिता ॥ २ ॥

अनया भागवन् (१ भग^०) प्रोक्तो मायिकोभावबोधिदी ।

अभेदबोधोपाद्वेदोत्पत्त्यन्तः परमात्मैव ॥ २ (sic¹) ॥

विश्वेश्वरमेरितेन श्रितविश्वेश्वरमूर्तिना ।

उन्मद्योक्ततीर्थेन हजारीये यथिता स्फुट ॥ ३ ॥

इति श्रीमद्युद्धानन्दमुनिपरमहंसकृतौ श्रीबुद्धमद्योक्ततीर्थे
यतिना विरचितायां लघुवार्तिकटीकायां चतुष्पाद्याय नमः ॥

[MACA COLL.]

2322.

2516 Foll 275, size 11½ in by 5½ in, 8-12 lines in a page, large good handwriting

Pancadasi, an exposition of the Vedānta philosophy in fifteen *prakaranas*, divided into three *adhyayas*, by *Bharatīśrīha Vidyaranya*, and *Padadipika*, a commentary on the *Pancadasi*, by *Ramāśrīha*

See Hall's Index, p 98, nos xlv and xlvī, Oxford Catalogue, p 222, no 541, p 223, nos 541 and 542, Berlin Catalogue, p 182, no 625, pp 183 and 184, nos 629, 630, 631

The text and commentary were published at Bombay in the Śaka year 1785. There is also a Calcutta and a Poona edition. An English translation with the text of the *Pancadasi* appeared in *The Pandit*, New Series, vol v-viii, not complete (on the authorship of this work, ib vol viii, p 603)

[GAIKAWAR]

2323.

2310 Foll 209, size 13½ in by 6½ in, 9-14 lines in a page, large good handwriting, ornamented margin. On the last page there is a picture representing *Rama*, *Sita*, *Hanumat*, and five other figures

Pancadasi and *Padadipika*, a second copy. Foll 1, 99, 102, 103, 104 are missing

[SH JOSEPH BANKS]

2324.

1794 Foll 239, size 14½ in by 5½ in, 9-13 lines in a page, large good handwriting
Pancadasi and *Padadipika*, a third copy

[J TAYLOR]

2325

3034 Foll 230, size 12½ in by 4½ in, 9-13 lines in a page, indifferent writing
Pancadasi and *Padadipika*, a fourth copy

[J R BALLANTYNE]

2326.

242 Foll 209, size 12½ in by 4½ in, 7-13 lines in a page, fair writing

Pancadasi and *Padadipika*, a fifth copy

Colebrooke's remark on fol 80, that the sections were bound up in wrong order, does not refer to the present condition of the copy

Two leaves are missing, one after fol 22 (99 of the second *prak*), and one after fol 112 (32 of the seventh *prak*) [H T COLEBROOKE]

2327

1113b Foll 192 (39 230), size 12½ in by 4½ in, 10-16 lines in a page, fair writing
Pancadasi and *Padadipika*, a sixth copy

It begins with the second chapter, the first having been placed at the end

[H T COLEBROOKE]

2328.

872 Foll 139, size 10½ in by 4½ in, 8-16 lines in a page, fair writing

Pancadasi and *Padadipika*, a seventh copy, dated अश्व १९९९ समवर्तिगावर्त १३ नरको तिथिर्नमोदि कायस्य । [H T COLEBROOKE]

2329.

3041 Foll 131, size 12½ in by 5½ in, 12-21 lines in a page, fair writing

Pancadasi and *Padadipika*, an eighth copy

[J R BALLANTYNE]

2330.

2082b Foll 42 size 9½ in by 4 in, 11 or 12 lines in a page, middling writing.

Pañcadaśī, a fragment The first two leaves contain the first twenty-six couplets of the first *prakāraṇa*, foll 3-12 nearly the whole second *pañcālā* (the first thirty-seven couplets are missing) [GAIKAWAR]

2331.

2870b Foll 39, size 10½ in by 8½ in, 10-13 lines in a page, good writing

Sūdhāntamuktāvalī, a commentary on a small metrical *Vedānta* treatise, by *Prakāśānanda*, pupil of *Jñānananda* See Hall's Index, p 99, no xlix The work was edited and translated into English by Arthur Venis, Benares 1800 (reprint from The Pandit) It is referred to by *Appayya Dīkṣita* in his *Sūdhāntatāṭya*, and has been assigned to the last quarter of the 16th century

It begins

सुदृढवसानन्दसागानं ज्योतिरप्ययं ।

विनिश्चितं पुनः साक्षात्कृतमभिधीयते ॥

तत्रादी नम्रलं ज्ञानानुसरणरूपं मृगयमभिधेयमयोक्तं
साक्षात्प्रियाय करिष्ये प्रतिज्ञातीते सुदृष्टेयादिना

[H T COLEBROOK]

2332.

2226 Foll 79, size 9½ in by 4½ in, 10-15 lines in a page, fair modern writing

Sūdhāntamuktāvalī, a second copy of *Prakāśānanda*'s work [R JOHNSON]

2333.

2773b Foll 101, size 12 in by 6 in, 12-16 lines in a page, fair writing

Sūdhāntamuktāvalī, the text of *Prakāśānanda*'s work, text called *Sūdhānta* or *Sūdhānta*

lāṣṭrēṇī, and a commentary on it, by *Nānā-dīkṣita*, pupil of *Prakāśānanda*

See Hall's Index, p 99, no 1; A Venis' edition of the *Sūdhāntamuktāvalī*, p 11

It begins

विशेषा दुःखिरानं जगदुदयकृतं शास्त्रादी सूत्रकारं

आसां पाचावैवर्षं विभुवनविदितं शङ्कर भाष्यकारम् ।

आनन्दानामकाशानुभवपदपदं सहस्रं श्रीनृसिंहं

चन्द्रे विद्यानिधामं कुन्दमनिरतं राघवेन्दुं यतीन्द्रम् ॥ १ ॥

यच्छिष्यशिष्यसंदोहप्यात्रा भारतभूमयः ।

चन्द्रे नं यतिभिर्वन्द्यं प्रकाशानन्दमीश्वरम् ॥ २ ॥

सिद्धान्तमीक्षिकश्रेणीप्रकाशाय प्रदीपिका ।

क्रियते परपक्षीयध्यानव्यस्यप्रयत्निनी ॥ ३ ॥

जिह्वाचारप्रामात्रललाषाचरित्ररूपणीय प्रतिज्ञातीते सुदृष्ट-
प्रयत्निनी ॥

It ends

नानादोषितसमेतं विदुषेयं विनिर्मिता ।

सिद्धान्तमीक्षिकश्रेणीप्रदीपिकामप्रकाशिका ॥ १ ॥

विदितसकलवेष्टिनीं प्रामात्रनि लोके

यचित्तवपि महद्भिः किं पुनर्मादुर्येन ।

इति विषयलभ्ये ज्ञानानुद्वेगे ज्ञेयं प्रज्ञातः

स्वमतिविमलवपि यक्षमुहर्निन सताः ॥ २ ॥

यद्वत्तानादिदं भाति यन्नाताय प्रह्लादते ।

प्रज्ञं स्यात्तददं नित्यं नित्यमपि विमलवपि ॥ ३ ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषाकापायेश्वरो-
काशानन्दपुन्यपदशिष्यश्रीनानादोषितविरचिता येदमन्ति-
यानमुक्ताप्रह्लादीका समाप्ता ॥

Date of the copy श्रीमद्वत् ११३३ चार्तिक शुक्ल १
भृगुवासरे ॥ [COLL OF FORT WILLIAM]

2334.

860 Foll 79, size 11 in by 5½ in, 8-16 lines in a page, fair writing

Sūdhāntamuktāvalī, text and commentary, a second copy, incomplete, contains only as much as foll 1-6 in the first copy

[H T COLEBROOK]

2335.

1348c Foll 28 (१-२३), size 11½ in by 5½ in 18-21 lines in a page, good writing, on brown paper

Siddhantamuktavaliṭṭa, text and commentary, incomplete, but beginning at the very point where the second copy breaks off
[H T COLEBROOKE]

2336

2317 Foll 67, size 12 in by 5½ in, 14-18 lines in a page, large modern writing
Vedantasiddhantamuktavaliṭṭa, the commentary without the text, an incomplete copy. From fol 40 to the end the original numbering is wrong and all leaves are misplaced. The right order would be fol 40 (orig ३०), 42 (३१), 44 (३२), 46 (३३), 49 (३४), 64 (३५), 51 (३६), 54-56 (३७-३८), 41 (३९), 43 (४०), 45 (४१), 47, 48 (४२, ४३), 50 (४४), 52 (४५), 53 (४६), 66 (४७), 57-63 (४८-५५), 6० (५६), 67

The continuous text of this copy ends fol 65a, 1 ॥ (विशेषादिभ्यो न्यासः sic), see fol 74b, 1 6 of the first copy. The next nine lines continue the text, but they are full of omissions, with the fourth line of the verso of the same leaf begins the end of the whole commentary (पञ्चमं पुनः see fol 100b, 1 ॥ of the first copy)

[R JONESON]

2337.

1763 Foll 64, size 7½ in by 1½ in, indifferent Devanagari writing of c 1750 A.D., 12-14 lines in a page

Vicakṣasindhu, a treatise on the Vedānta tenets (by Mukunda Muni, or Mutundaraja?)

It begins

समेये सविदानरे सकार्या यत्र लोपते ।

माया तदस्वनाद्यन्ते भेदायायि परं नह ॥ १ ॥

यमन्योत्रि नादात्मा चपलेर विभासरा ।

परा महेशिदुः शक्तिवैगमात्मा साविस्तु मे ॥ २ ॥

वामपरूप सकल प्रपचमनोनद्यद्विरहासहिष्णु ।

समिधरूप परमाधिदो यच्चिदात्मना तन्मिधुन ततोऽग्नि

शिष्यदेशिकसत्त्वादिमनोऽकृष्य ततो ब्रुवे । ॥ ३ ॥ ० १ ॥

विवेकसिधु यन्मग्ना जललापयय नराः ॥ ४ ॥ ० १ ॥

इह यद्यपि विरयचिनिरतिशयसुखनारायि(?)नननादिपद्
भाषयिकारे ०

इति विवेकसिधौ गुरुशिष्यसत्त्वादिपञ्चमो नाम प्रथम प्रकरणं ॥
fol 11b, ० मृष्टिक्रमे सगीमकरय fol 20b, मृष्टिक्रमे
भ्रूलदेहविषयपूर्वकं प्रपचविषय fol 27a, मृष्टिक्रमे
सकलपाङ्क्यापार्णिरूपय fol 31b, संहारक्रमे लक्षणाप्रकरणं
fol 39a, संहारक्रमे उद्वारार्थे संहारव्यपनिरूपय fol 48b,
उद्वारार्थे संहारक्रमे गुरुशिष्यसत्त्वादि खडगप्रकरण fol 57a

It ends

सगीसंहारनान्मनो ज्ञानावत्र निरुपिती ।

यौ ज्ञात्वा तन्मभूमिस्त्वं(?) जीवो ब्रह्मोपपात्य ॥ ५ ॥

इति श्रीवद्विवेकसिधौ गुरुशिष्यसत्त्वादि संहारक्रमे स्तानुभवा
विष्कारप्रकरणं समाप्तम् ॥ उद्वारार्थे संहारक्रमस्य च । विवेकसिधु
समाप्तम् ॥

The author's name is not given in this MS, cf Weber's Cat., p 370, no 1365, and Ray Mitra's Notices, iii, p 343, no 1316 (apparently a larger work), Hall's Index, p 100, no 1111

[H T COLEBROOKE]

2338.

3067 Foll 39, size 9½ in by 3½ in, ten lines in a page, fair writing

Vedantaparibhāṣa, an exposition of the Vedānta philosophy, in eight *paricchedas*, by Dharmaraja Dikṣita

See Hall's Index, p 100, no 111

The *Vedantaparibhāṣa* was printed at Calcutta in the Śaka years 1769 and 1777 (see Haas' Cat., p 31) There are also *has* editions

The *pratyakṣapariccheda* ends fol 11b, the *anumanapariccheda* fol 13b, the *upamanaparic*

cheda fol 11a, the *agamaparicheda* fol 19b, the *arthapathpariccheda* fol 21a, the *anupalabdhipariccheda* fol 25a, the *vishayapariccheda* fol 34b, the *prayoganapariccheda*, fol 39b

Dharmaraja lived about the middle of the 17th century, in Tanjore, see Burnell's Tanj MSS, p 90 The same was also the author of the *Tarkacudamani*, see no 2343 (568)

[J R BALLANTYNE]

2339.

2726 Foll 94, size 7½ in by 4½ in, seven lines in a page, well written

Vedantaparibhasha, a second copy See Wilson's Catalogue of the Mackenzie Collection [MACK COLL]

2340.

2225 Foll 44, size 9½ in by 4½ in, 11 or 12 lines in a page, fair modern writing

Vedantaparibhasha, a third copy

[R JOHNSON]

2341.

884b Foll 31, size 10½ in by 4 in, ten lines in a page, fair writing

Vedantaparibhasha, a fourth copy, dated 1784: भाद्रपदमास्ये त्रैविंशतीया । With marginal notes in Colebrooke's handwriting

[H T COLEBROOKE]

2342.

1608b Foll 23 (folded together), size 18½ in by 3½ in, eight lines in a page, fair writing in the Bengali character

Vedantaparibhasha, a fifth copy

[H T COLEBROOKE]

2343.

568 Foll 88, size 12½ in by 6 in, fourteen lines in a page, well written

Vedantasikhamaṣa, a commentary on the *Vedantaparibhasha*, by *Ramakrishna Adhvarin*, son of *Dharmaraja Adhvarindra*, the author of the *Vedantaparibhasha* and the *Tarkacudamani*

See Hall's Index, p 100, no 1v, Raj Mitra's Notices, III, p 98, no 1141, Burnell's Tanj MSS, p 90

The commentary begins

वामोऽज्ञायाः सुमनसः सदीर्घानामुपक्रमे ।

यद्यत्ना कृतकृत्याः स्युस्तत्रास्मात् गगानम् ॥ १ ॥

नैदायभानुकिरणोऽप्ययं वारिपूर

सर्वो विभाति यदयोऽप्यज्ञातपथः ।

माया लघोऽयं च निमोलति यत्रयोऽथाह

तद्भव नीमि मुसमद्वयमानरूपम् ॥ २ ॥

आ सेतोरा मुनेरोरपि भुवि विदितान्मनैरानाध्वरोन्मान्

चन्द्रे ह तर्कैश्चामस्मिन्निगमनयोऽप्योक्तात्पादान् ।

यत्कलहलान्मायाभूदप्ययत्नमधिकं दुर्दैहं सूक्ष्मधीर्नैर

अप्यान् (२ अभासं) शास्त्रमात्रं न गति मयकृता ।

[मसः?] रामकृष्णार्जुने ॥ ३ ॥

येदाहपरिभाषास्यो भो ह तत्रातिनिमित्तान् ।

प्याहरोमि कृतिं सर्वभूयस्कार्ष्णिकशिक्षा ॥ ४ ॥

मत्कृतिं च प्रवक्ष्ये च न प्रशस्तु पण्डिता ।

तत्रापि बुद्धिर्विशेषलोऽयं नापरिधन ॥ ५ ॥

प्रेक्षावत्तदुत्सर्गं विषयप्रयोजने निर्दिशतिविधिप्रतिपत्तिनाम्ने
मन्त्रलमापरितं शिष्यशिष्यायै प्रत्यक्तो निचमति यदपिद्योति ॥

Colophon इति श्रीपद्मराजाध्वरोन्मानमध्वरोरामकृष्ण
ध्वरिपरिचिते येदाहशिक्षामखौ सप्तमः परिच्छेदः ॥

[H T COLEBROOKE]

2344.

444a Foll 13, size 10 in by 4½ in, 10 or 11 lines in a page, well written

Vedantasara, a well known *Vedānta* tract, by *Saṅkaranātha Yogindra*, pupil of *Adityananda* See Hall's Index, p 101, no 1vi

For editions and translations see Hnas' Cat, p 124, Burnell's Tanj MSS, p 90, etc An English translation also in Major G A Jacob's *Manual of Hindu Pantheism*, London, 1881 [H T COLEBROOKE]

2345.

2018 Foll 18, size 9½ in by 4½ in, ten lines in a page, well written

Vedantasara, a second copy

[J TAYLOR]

2346.

2371. Foll 16, size 11½ in by 4½ in, 9 or 10 lines in a page, large good writing

Vedantasara, a third copy [GAIKAWAR]

2347.

2773a Foll 15, size 12 in by 4½ in, nine lines in a page, well written

Vedantasara, a fourth copy, dated सवत् १८५८
आषाढे मासि शुद्धे ५ ॥

[COLL. OF FORT WILLIAM]

2348.

2833a Foll 23, size 7 in by 9 in, 18-15 lines in a page, large modern writing

Vedantasara, a fifth copy, with pencil notes on the margin [SIR CHARLES WILKINS]

2349.

1838a Foll 19, size 11½ in by 4½ in, eight lines in a page, large modern writing

Vedantasara, a sixth copy

[H T COLERBROOKE]

2350.

2459 Foll 86, size 11½ in by 5½ in, 8-10 lines in a page, large beautiful writing

Vedantasara, the text, and *Subodhini*, a commentary on it, by Nṛsiṃha Sarasvati, pupil of Kṛṣṇananda. In the final complets the author is called Naraṇḍha and Narakari

See Hall's Index, p 101, no 1811

The *Subodhini* was published at Calcutta in the Saka year 1771, by Anandacandra vedantatagusa, in Beng char, also in the Saka year 1782 (see Haas' Cat., p 125)

It begins

रामानन्द गुरु नमो परमानन्दमद्वयम् ।

यस्य वेदान्तसारस्य टीका नाम्ना मुबोधिनीम् ॥ १ ॥

That the *Subodhini* was composed at Benares in the Saka year 1510, appears from the following final complets

गोपबन्धनप्रेमयया विमुक्तिद्वेषे दधिषे नरसिंहयोगी ।

वेदान्तसारस्य चकार टीका मुबोधिनीं विद्यपते

[पुलनाम् ॥

माने षष्ठांशतमिके दशमोत्तरे सप्तमसारां युन

समाने दशमसरे प्रभुवरचरितवाहकम् ।

प्राप्ते दुर्लभसरे शुभशुची माने अनुमानिकी

प्राप्तभागेवसरे नरहरिटीका चकारोत्तमलाम् ॥

[GAIKAWAR]

2351.

2082a Foll 41, size 8½ in by 3½ in, 11-15 lines in a page, small fair writing, on some pages nearly obliterated

Vedantasaraṭika, a second copy of Nṛsiṃha's commentary, dated सवत् १९९३ आषाढादि ९ गुरी भट्टकपा(?) रामनारायणेन खण्डनाथं वा सर्वनां द्विजिता ये सटीकवेदान्तसारः शुभं भवतु ॥ [GAIKAWAR]

2352.

1645 Foll 74, size 9½ in by 3½ in, eight lines in a page, large good handwriting

Vedantasaraṭika, a third copy

[H T COLERBROOKE]

2353.

884c Foll 56, size 10½ in by 4 in, nine lines in a page, well written

Vedantasaraṭika, a fourth copy of Nṛsiṃha's commentary, dated सवत् १८३९

[H T COLERBROOKE.]

2354.

1128b. Fol. 22, size 11½ in by 3½ in, 16-18 lines in a page, small fair writing

Vidvanmanorāṣṭhami, = commentary on the *Vedantasara*, by *Ramatirtha Yati*, pupil of *Krishnatirtha*

This commentary was published at Calcutta in 1820 (in one volume with the text of the *Vedantasara*), and again at Calcutta in the Saka year 1771 (together with the text of the *Vedantasara*, *Subodhani* and the *Hastamala* *bhashya*)

This copy is dated श्रौ संवत् १६६३ । वर्षे फाल्गुनवदि २ । वाटाश्वी लिखितदि पुस्तकं ॥

[H T COLEBROOKE]

2355.

991. Fol. 289, size 18½ in by 5½ in, between nine and sixteen lines in a page, well written

Pratyaṭtattvavivaranam (or *Pratyahant*), a large metrical *Vedānta* treatise in twelve *prakāraṇas* with 1277 couplets, by *Sadananda*, and *Siaprabha*, a commentary on this work, by the same author

The commentary begins

तन्मालये दिलिखितं श्रुतिभिर्दिगुन्व

मन्त्रादिपञ्चमखण्डे नवमेखण्डम् ॥

संसारतापशमनं सुपुनर्यमाद्य

कृष्णं श्रुये दलितमाहमयाम्नाकारम् ॥ १ ॥

पानन्दकदम्बमृतायनमोक्षिभारं

श्रीलक्ष्मणपानमखण्डकलाभिधम् ॥

सत्तानरायणरूपं मुकुमारदेह

सोतापतिं हनुमताश्रितमखण्डे स्मृतं ॥ २ ॥

मत्वा साधं शिषं श्रीगुरुपतिमखण्डे वैष्णवाचारविन्दं

मार्शयं ध्यानसमं गुरुमित्रमुदं शारदां तपिदीपाम् ॥

प्राप्तं वेदानामनु पतिपरममप्राप्त्येष्टदानमार्थं

प्राप्त्या चित्तमखे श्रीहरिचरितरथे सप्रभायां प्रकुर्वे

कृपापूज्यसाधारणं सर्वमुद्दामसम् ॥ [३ ॥

श्रीमुकुन्दमहं बन्धे ह्यवन्मोक्षमखण्डे ॥ ४ ॥

The *mūla* begins

नेषश्चान्नं निरवधिरसं पीतपायो दधानं

कान्त्याज्ञानकिमुवनवपुर्धेयपादारविन्दम् ।

सत्यज्ञानातिप्रसूतमवागोचरं बुद्धतीति

भक्त्या सिद्धे खनयि कलये श्रीमुकुन्दं स्निताहम् ॥ १ ॥

यथादाहन्मूर्तिरभयदा शान्तिदानादिहेतुर्

यदाभेदे स्फुरति सकलं कल्पितं एव तथे ।

यं पिथ संप्रतिशान्ति लये सर्वशक्तिप्रतिष्ठं

तं श्रीकान्तं खपदरतिदं सद्ये कृष्णमीशम् ॥ २ ॥

The treatise itself begins with the eighth couplet

सात्तात्परं निगमनलपेरुद्धतं शास्त्रमेतद

वेदान्तार्थं सुभगमुनिना भाष्यतं सविबद्धम् ।

तत्सारं श्रुतिपरिगिरा लब्धमादाय कुर्वे

प्रत्यक्षितान्तरिमितिमुदा श्रीपतिप्रोक्तिकान् ॥ ६ ॥

यद्वास्यासीद्विनिर्मुक्तिभयामारससारम्भार

त्यक्त्वा यथाज्ञाप्यमुक्तिनिधीं क्रौडतीक्ष्णमभ्यासम् ।

प्रत्यक्षश्च श्रुतिभिरुदितं यद्विचाराम्मुमुक्षुर्

मानायेव खपयत इव यन्मनोद्येत भक्त्या ॥ ८ ॥

The first *prakāraṇa* or *pratyatattvavivaraṇa* mayūlha ends fol 47b, the second or *śrāvana* vādhāmayūlha fol 56b, the third or *pratyakṣa* pralokṣatāvadhāmayūlha fol 65b, the fourth or *praticisamskṛtīnūrahāranamayūlha* fol 80b, the fifth or *pratikarmayārasthāmayūlha* fol 108b, the sixth or *tattvapadārthavivaraṇamayūlha* fol 127b, the seventh or *hartitvadūdhāmanirahāranapūrvāśvārapabodhāmayūlha* fol 139b, the eighth or *adhikāramayūlha* fol 149b, the ninth or *tatpadārthasābhāṣanānūmittoparīnatavānirāpanamayūlha* fol 171b, the tenth or *adānta* tattvāmayūlha fol 187b, the eleventh or *śeḍa* śyapānūlha fol 199b, the twelfth or *śeḍa* śyapānūlha fol 213b

Colophon इति श्रीमुकुन्दपादार्थविन्दकरन्दामिता विस्तारानन्दविस्ताराय प्रत्यक्षश्रुतिपरिगिराभाष्यायां सप्रभा निषायामरसदार्पणपरमोद्यमसात्त्विकमयूलाभिधं द्वादशं प्रकरं सत्तात्पर्यम् ॥ [H T COLEBROOKE]

2356

476a Foll 220, size 12½ in by 4½ in, between eight and fifteen lines in a page, fair modern writing

Pratyaktattvantiemam and *Siaprabha*, a second copy of text and commentary

[H. T. COLEBROOKER]

2357.

1395c Foll 35, size 13½ in by 4½ in, eight lines in a page, on yellow paper, written in the Bengali character, in the 18th century

Adiantamaharanda, 28 *śloka*s on *Brahma* which is *adaita*, by *Lakṣmīdhara Kari*, with a *śika* by the same See Hall's Index, p 102, no lxiii, for the *mūla* compare Ray Mitra's Notices, ii, p 105, no 689

It begins

यन्पारमे महत्त्वाय गुरुदेवतानन्दकारं करोति ।

कटाक्षकिरणाचानन्दमयीहृदये नमः ।

चननानन्दकृपाय नमस्तद्गुणैरेवे (first *śloka* of the *mūla*) ॥

It ends उक्तमर्थं समर्थोक्तं निगमयति

उपशान्तनामहीवशिष्याचार्यशरत्तम ।

सप्त सिद्धमन्त्राद्यं परिपूर्णमह मह (27th *śloka* of the *mūla*) ॥

इति ॥ अन्यं परिसमाप्य इत्यं सञ्जनसाधनमाज्ञाने ॥

रत्नमोपरकये मङ्गिकारदभोजनभूतः ।

उद्देतमन्त्रो मयै विदुर्द्वैनिधेयमिति (28th *śloka* of the *mūla*) ॥

इति श्रीलक्ष्मीधरविरचिता उद्देतमन्त्रोद्दीका परिपूर्णेति ॥ श्रीनरपद्मदेवदासो लिखिते ॥

[H. T. COLEBROOKER]

2358.

1268b Foll 51, size 7 in by 3½ in, 9-11 lines in a page, large good writing

Adiantamaharanda, the 28 *śloka*s of *Lakṣmīdhara Kari*, with a *śika* called *Rasabhīṣyaṅgula*, by *Svayamprāsa Yati*, who was a pupil of *Suddhananda*, and who says in the final couplets that he wrote his *śika* at the bidding of *Purushottama* See Hall's Index, p 102, no lxiv, Ray Mitra's Notices, ii p 105, no 689

It begins

यद्य उद्देतमन्त्रं ॥ सच्चिदानन्दगुरुवर्यकनलेभ्यो नमः ॥

नित्यं निरतरानन्दविभूतं यत्र निधेय ।

दुष्टा तर्कभूतिभ्यामहमस्यमया मया ॥ १ ॥

अवागृहीतवाचां चैव बह्वलपारं ।

लावस्यमपुराकारं काह्वररसपारिधि ॥ २ ॥

केरलानन्दयोगोद्भास्यदकरनाराव ।

रातते मे दृढाकाशे माह्वीरानिवर्तक ॥ ३ ॥

गुहानन्दपदीभोजनद्वयं मेवे यद्वत् ।

निर्वैराग्यरसनासाक्षादृष्टा शिष्यालिपत्यय ॥ ४ ॥

सच्चिदानन्दयोगोद्भास्यद्वयं भुवि केचन ।

यन्प्राप्तवतस्त्रोपां मया ससारपारिधि ॥ ५ ॥

इह तलु लक्ष्मीधरो नाम सच्चिदानन्दो निरतरनिधाय
गुहानन्दपदीभोजनद्वयं सनातनविकीरितमन्त्रमन्त्रादिमुद्भास्य
आत्मविशिष्टयुक्तया सत्यकलाकवेदभोजनं गुरुवर्यरसोपनिषत्
पुष्टमरे विधिपलम्यक धुतनेदीतलेर्गय सभावनाया प्रतिपद्वत्ता
नतयास्परितुष्यत सच्चिदानन्दरूपीरियानुपलभ्य संनारकाह्वररसपारि
करतलुविलमलनन्तु वेदीतप्रतिपाद्य यत्र सच्चिदानन्दलक्ष्यं
मदीर्घं सवापादानं नित्यं सवैगमद्वयं देहेन्द्रियमापमनापुष्टद्वत्ता
रसादिप्रत्यगभित्तया तस्मै सभावयितुं शिष्यान्तरकरपद्वैतम
अरहास्यभारभारवाचिकीर्तितम्य तन्मयारिद्रपरिसमाप्तये स्वैर
यन्प्राप्तवतस्त्रोपां मया ससारपारिधि ॥ ५ ॥

In the remarks on the last *śloka* (see no 2357) the *Brahmagita* and *Uparatirtha* are quoted

End of the *śika*

उद्देतमन्त्रस्य रसानिर्वर्तिका कृता ।

सत्यमकारायातना गुरुप्रीत्यग्रसनात् ॥

ब्रह्मानन्दरस(०००) आत्मविशिष्टि(पु)धोमने ।

रसानिर्वर्तिका येन परिपोष्यता सनात् ॥

इति प्रवर्णयेकः सप्तमः । लक्षि(1) चैतन्यप्रकाशानन्दसर-
स्वति । स्वार्थे वा परार्थे सं १५०२ षष्ठ्यु च दि ११(?) रपो
परिपूर्णे गगाधे नम ॥

In the colophon of the copy described by
Raj Mitra the *guru* of the author is called
Paramahansa-parivrajakacarya Kavalayananda
Yogindra . *Kavalayananda* will be the same
as *Suddhananda* [H T COLEBROOKE]

2359

1975 Foll 16, size 8½ in by 4½ in,
fair, modern Devanagari writing, 13 or 14
lines in a page

Prabodhasudhakara, a metrical summary of
Vedanta doctrines, by *Surya Pandita*

It begins

निदानदैक्यसहितव्यास परं ज्योतिः ।
पुत्रोत्तममनमोशं वदे श्रीपादवापीश ॥ १ ॥
यं यदीषितु साक्षात्पुत्रिरपि मूकं मौनमावहति ।
सोऽस्माकं मनुमानो विद्याया गोचरोर किं वा
यामोचरो भविता ॥ २ ॥

यद्येवं विदितं तथापि परिभाषितो भवेदेव ।

अध्यात्मशास्त्रार्थं हरिश्चित्रम् (१०८) कीर्तिनामः ॥ ३ ॥

Iti dehanandaprakharanam fol 2b, vishaya
nandapr fol 3b, manonandapr fol 4a, brah
mendriyanugrahapr fol 4b, manonugrahapr fol
5a, vairagyaapr fol 6a, atmasiddhapr fol 6b,
muyasiddhapr fol 7b, lugaladhyapr 1b, ad
antapr fol 8b, Parivrajabhaktiudanirupanam
1b, nraprasannirupanam fol 9a, nadapr fol
3l, manolayapr 1b, bodhapr fol 10a, pra-
bodhe dandabhaktapr fol 11b, dhyanaudhyapr
fol 12a, sagunanirgunayor akyanirupanam
fol 13l, anugrahapr fol 14a

It ends

इडागापरिपूरके मुदमरिक्त्येवोपगोदसते (१०८) रसते ?

सातामेन मुदिदयेदिदिनकृपासा सभाषावत ।

भक्तिशान्तिप्राप्तपनिर्तपयार्नदानुभूति कृत्र

योगान्धोपमाकार स भगता नि प्रेयेस कल्पता ॥ ३० ॥

परोपकारार्थमुदाहृतं यद्वाग्विसंगेह रसोन्मलेन ।

शब्दाभिधं प्रव यतः प्रवृत्तं स प्रीयतां यादवरात्रसिंह

[H 39]

इति श्रीमत्सूयपदितविरचिते प्रबोधमुपाकरे विश्व प्रकरणे ॥

In Hall's Index, p 103, no lxvi, and in a
MS in Raj Mitra's Notices, viii, p 286, the
treatise is ascribed to *Sanharacarya*, whilst
in Buhler, Cat of MSS in Gujarat, etc, iv,
70, the author is called *Dinakara* (i.e. *Sūrya*)
The final *śloka* of Raj Mitra's MS occurs at
the end of the 19th, or last but one, chapter
of the present MS [Dr J TAYLOR]

2360.

1689 Foll 286, size 9½ in by 3½ in,
indifferent, modern Devanagari writing, 9 or
10 lines in a page

Smaragya-suddhi, a versified summary of the
Vedanta doctrine, by *Gangadhara Sarasvati*,
pupil of *Ramacandra Sarasvati*, with a com-
mentary, called *Kavalyalalpadruma*, by the
same author, composed in 1692 A D

The treatise begins

गंगाधरप्रचलितवदसक्तभोगोद्भूतान्
बालिगतोमचलतनवां समितं प्रीयमाय ।
लौलापांगे प्रथतभवतां नंदयद्यद्वर्गीलिङ्
नोहस्योत हरतु परमानन्दमिति शिवो न ॥ १ ॥
स्मारे स्मारे सनिमतिभय जातनिर्देशपुत्रि
ध्याने ध्याय पनुयतिनुमाकांतनर्निषय ।
याव यावै अयदि परमानन्दोपपत्तौ
भूयो भूयो निनमुपदोभोगयुग्मं नमामि ॥ २ ॥

The commentary begins

तत्त्वप्रवचनयर्थं कर्तृलौलापचत-
धमनिमयहनुनाकर्षेनोद्भूतहय ।
अमरचकिरीटोद्भूतवादान्तः
स्फुरतु दलितपिपी दीनपक्ष महो न ॥ १ ॥
कृपाललितयद्यर्थं भित्तमनोप्रवक्तुन
ज्ञातकलपोन्मले भित्तपोरतापय ।
करोतु किमपि स्फुरत्यरमसोभ्यतचिह्नदु-
यरायसुताभुनोद्भूतितं यदो मंगलं ॥ २ ॥

नपति स्वननाज्ञानमन्त्रधारणहारण (१० वारण) ।
 वेदांतदुर्गमारत्यकेतरी नरकेतरी ॥ ३ ॥ ० ५ ॥
 भक्तानां गुरुदेवैर्यथिपणदाद्वौष देवकनो
 ध्यक्त यति सदा समाधिमये (१० समये) येषां नृकं
 श्रीमवर्तपदं सदैवकमभूद्यवैव तेषामहं [होत्र ।
 मोहधोत्रविभाकराधितरज पादाप्युगमं भने ॥ ६ ॥ ० ७ ॥
 सहस्रकरुणदाद्वै (१० द्वै) सद्दर या कटाद्यै
 प्रयत्ननसमूहं ध्वस्तमोह विपक्षे ।
 विभुवनधिनुतधीरामभट्टाभिधो तां
 प्रकटितगुरुमूर्तिं ज्ञज्ञविद्यां प्रपद्ये ॥ ८ ॥
 व्याहारैर्मैपुरैर्नोत्तमहानादत्तस्यदिभि
 शिष्येभ्यः करचित्त्वचनप्रवृत्तस्त पर श्रीगुरुम् ।
 रामानन्दमुनीमनीषिनुकुटालंकारितामखीन्
 सानन्दं प्रणमामि यत्करुणया तीर्थां ज्ञान मोहाखर्वे ॥
 [९ ॥ ० १२ ॥

प्रारिखितस्य ग्रन्थस्य निर्विशेषरिसमाप्तप्रचयगमनादिसिद्धये ०
 भक्तिज्ञानाप्रधिपातपुत्तर तमेवेष्टे प्रार्थयमानो विशिष्टविषय
 प्रयोजनसम्पाधिकादिलक्षणमुपपन्नहृदयमार्गज्ञोतिं गमेता
 दिना ॥

According to Hall, Index, p 103, no LXX,
 the treatise consists of 183 verses In the
 present MS Chap I (adhyaopaparakaranam,
 ending fol 120a) consists of 54 verses, II
 (ajajadajarakaranam, fol 240a) 58 verses, III
 (kaivaljajarakaranam) 45 verses The last
 verses with their comment run thus

शांतादिदिध्यमविभूयणमिदं
 वेदांतवारिधिमुधारमलालमानां ।

कैवल्यकल्पतरुमूलमुपाश्रितानां
 सारान्यसिद्धिरियमस्तु मुदे पुषानां ॥

Comment ० इति एव कैवल्यकल्पतरुमाद्यकल्पवृक्षस्य
 श्रीगुरो पादमूलमुपाश्रितानां धनप्राप्तिरथा विशिष्टपुण्यतानां
 पुषानां ० -- यद्यप्येव कैवल्यकल्पतरुमूलकल्पवृक्षानां यद्यप्य
 मूलं व्याख्येयमित्यर्था बोध्यः । यद्यप्य यद्यप्य जगतीश्वरप्राद
 न्यन्ताविदोऽन्तर्निहिता मूलवन्मूलकप्रथमस्य सार्धस्माद्य यद्य
 मपुद्गिमेरकस्य जगन्मातापितृकस्य सौष्ट्वेयस्य परत्वारविदयो
 समर्थयति याकोति ॥

यास्युप्यासितो मेव भक्त्या यस्या यगजयो ।
 पिपः प्रेरकयोरस्तु श्रिययो प्रीतिरिदमे ॥

सर्वे सारान्यसिद्धिः ॥

अपरोधीकृतं तत्त्वं यन्माहात्म्ये (?) गतो (१० ते) ऽपि वा ।

जीवन्यकस्य धनस्य कैवल्यमिह कीर्तितं ॥

नित्य दिशन्मुकृतिनामभिर्वादितापान्

निर्वाणमिपुहिलेमैरितालाल (१० मैरिता) ० ।

आनन्दनन्दनने नितरां निरुद

कैवल्यकल्पतरुस्तु मुदे पुषानां ॥

वस्तुमिन्मयानिमानशक्तं वृषास्य

चर्चस्य मापसितयाकपतिपुरुषस्यां ।

गंगाधरेन्द्रवतिना श्रिययो यदाज्ञे

भक्त्याधिता (१० धिता) मुकृतिरस्तु सतां शिष्याय ॥

इति श्रीमत्परमहंसवरिप्रान्तकाचार्यश्रीरामचन्द्रसरस्वती
 ज्यपादशिष्येण श्रीसर्वज्ञसरस्वतीपुन्यपादप्रशिष्येण गंगाधरसर
 स्वाम्यसिद्धिणा विरचितायां सारान्यसिद्धिव्याख्यायां कैरव्य
 कल्पवृक्षमायायां कैवल्यप्रकरणं संपूर्णम् ॥

The above Saka date is correct for Vikram,
 1748 (expired), the date, according to Prof
 Kielhorn, corresponding to Thursday, 11th
 January, 1692 A D [H T COLERPOOKE]

2361.

1099 Foll 77, size 13 in by 4½ in,
 legibly written, in Devanagari, in 1782 A D,
 by two or three different hands, 7-13 lines
 in a page, foll 50-77 are numbered separately

The same treatise, here called *Atmasam
 jyasiddhi*, or simply *Samr jyasiddhi* (in margin)
 with the commentary

Section I (54 verses)

Colophon इति श्रीमत्परमहंसवरिप्रान्तकाचार्यश्रीम
 राधचन्द्रसरस्वतीपुन्यपादशिष्येण गंगाधरसरस्वाम्यसिद्धिणा
 विरचितायां सारान्यसिद्धिव्याख्यायां कैरव्यकल्पवृक्षमाया
 यायाध्यायीप्रकरणस्य पूर्वां संपूर्णं संपूर्ण १२३१ ०

[H T COLERPOOKE]

2362

924 Foll 302, size 12½ in by 6 in
 for modern Devanagari writing 13-1½ lines
 in a page

विज्ञानेकानि सयः श्रोत्रेतात्मानमभ्यसै ।
अथपूतानुभूतेषु श्रोत्रा भव्याक्रमा जयो ॥ ६ ॥

The different copies vary very much, especially in the beginning

Date of the copy सप्त १६६६ ॥ वर्षे भाद्रपदि
मुषितिपि पद्ये वार मगलवार पोषी लोपीत केजवदान
पेरातो ॥ [J R BALLANTYNE]

2364

1617b Foll 24, size 7½ in by 5½ in,
8-13 lines in a page

Adadhut anubhuti, a second copy

It begins

कुतो ज्ञानवाद्य कुत प्रयात

किमस्मि कुर्वन्तु को ज्ञानमि ।

मानत्र मानानि यदीयमायया (१० भाषा)

द्विष स मुनिं दिशती विज्ञानान् ॥

मुक्तिमिच्छति ०

The copy is dated अश्वे १६२२ विक्रमनाम सप्ततरे
मान्युनरादि दशमी सह एकादश्या तिथी शुक्रवासरे तद्विने
विनायकेन ईश्वरप्राप्तये लिखितं ।

[H T COLEBROOK]

2365.

2202 Foll. 88, size 11 in by 5 in,
6-10 lines in a page, beautifully written

Idly tirajaratipika, a commentary on the
Atyantiullili (in this copy called *Ashfatakra*
or *Ishtirajaratipika*), by *Vishvachara* See
Hall's Index, p 125, no cxi, Ray Mitra's
Notices, vii, p 246, no 2493

The *mūlī*, which occupies the middle of
every page, begins मुक्तिमिच्छति ०

The commentary begins

यदज्ञानाज्ञगच्छातं यद्विज्ञानाद्विलोपते ।

त नत्वा यद्विज्ञानन्दं कुर्वन् ध्यात्ममयीविक्रम ॥

इह ज्ञानात्मात्मानुभवपरिपूर्णा (परिपूर्णाज्ञानानेकविध
मात्र परतत्वादिना भगवानाप्तमनुनि भक्तमुमुक्षुभक्त
दिपौ) शिष्यं प्रति भोद्यापानुपादयति ॥ मुक्तिमिच्छति ॥

Date of the copy सप्त १९०१ वर्ष मार्गशिरकृष्ण
ज्ञानीहि^(१)श्रीधर उपाध्याय ॥ [GAIKAWAR]

2366.

1250a Foll 85, size 8½ in by 3½ in,
nine lines in a page, fair writing

Adhyatmapradipika, text of the *Ashfatakra*
prakarana and *Vishvachara's* commentary, a
second copy

The beginning is different from that of the
first copy

जनक उवाच ।

यदज्ञानाज्ञगच्छातं यद्विज्ञानाद्विलोपते ।

त नत्वा यद्विज्ञानन्दं कुर्वन् ध्यात्ममयीविक्रम ॥ १ ॥

जनक उवाच ।

कथं ज्ञानमवाप्नोति कथं मुक्तिर्भविष्यति ।

वेदाम् च कथं प्राप्तमेतत्तु ब्रूहि मे प्रभो ॥ २ ॥

इह तावद् ॥

[H T COLEBROOK]

2367

2629 Foll 52, size 10 in by 5½ in
twelve lines in a page, well written

Ashfatakratadipika, text of the *Atyanti*
ulraprakarana and a *śika*, which is apparently
different from *Vishvachara's Pralipika* In
the second copy it would appear that the
author's name was *Gopalacaitanya*

It begins

यद्विज्ञानन्दमद्वैतं यद्विज्ञानानुभूतम् ।

नत्वा ज्ञानमवाप्नोति कथं मुक्तिर्भविष्यति ॥ १ ॥

मुक्तिमिच्छति ० (first *stōla*) इह तत्तु ज्ञानविज्ञानमयं
परमव्यापिका ज्ञानानुभूतिवैकल्यानया समुपतं कथितव्यं
ज्ञानावधिकारमोकारोपानुपादयन्तनुपादयति ॥ मु
क्तिमिच्छति ॥

Date of the copy अश्व १६३० भाद्रपदाय संवत्सर
ज्येष्ठपक्ष चतुर्थ्या रविवसरे तद्विने समाधिः ॥

For this copy see *Wils. n. 3* Cat. of the
Mackenzie Collection, p 11 no 11

[Mackenzie Coll.]

tary, another copy

कथं ज्ञानमवाप्नोति कथं मन्त्रिर्भविष्यति ।

पैराग्य च क्षय प्राप्तमेतत्प्रति ग्रहि मे प्रभो ॥

अष्टादश उवाच ।

मुक्तिमिच्छसि ०

The commentary begins

सच्चिदानन्दमष्टैत सर्वाधिष्ठानमुत्तमम् ।

नत्वाष्टाष्टकसूक्तस्य दीपिका तन्यते पर ॥ १ ॥

अभिज्ञानशालोत्तमनामरचितेन मया दीपिका दीक्षा
विस्तारि क्रियते । सकलशिक्षणकृपाकटाक्षमनुचेतसा मया
पिस्तारि दीक्षा क्रियते* । इत्यध्याहार इह खलु^०

[H T COLEBROOKE]

2369.

884a. Toll 110, size 10½ in by 4 in,
eight lines in a page, fair writing

Jānamullī-prāraṇa (or *vīṇa*), a treatise on liberation in life, in five *prāraṇas*, by *Śākyaraṇya Śāstrin* (*Sāyana*). The name of the author is not mentioned in this copy.

See Hall's Index, p 133, no even, and p 205, Weber's Catalogue (1853), p 195, no 64, Raj Mitra's Notices, iv, p 82, no 1486, also i, p 32, no 573

It begins

यस्य नि()र्णयितं वेदा माधवा योऽभिलष्टं जगत् ।

निधमे तप्तं पदे विद्यातोषमहेश्वरम् ॥ १ ॥

सत्ये विपिट्टिमान्यामी विद्वत्प्राप्तं च भेदत ।

हेन पिनेत्युक्तेषु भीयन्त्युक्तेषु तौ त्रयात् ॥ २ ॥

संख्यागते तर्पेण्यर्थं यद्वह्निं ज्ञेयं तदा ।

प्रमतेदिति वेदोक्तैस्तद्वेदस्तु पुराणतः ॥ ३ ॥

विरक्तिर्द्विषया प्रोक्ता त्रीणा त्रयवतरेति च ।

सत्यामेव न त्रीनायां व्यसेद्योगौ कुटीचके ॥ ४ ॥

अक्तो बहदके तीव्रतरायां हंससहिते ।

हमुयः परमे हसे साधाद्विज्ञानसाधने ॥ ५ ॥

पुत्रदाराथनादीनां नाशे तात्कालिकी भतिः ।

धिक संसारमितीदक् स्याद्विरहेर्मन्दता हि सा ॥ ६ ॥

अस्मिन्नात्मनि ना भवन्वद्वारादयो मम ।

इति या मुत्थिरा बुद्धिः सा वैराग्यस्य तीव्रता ॥ ७ ॥

पुनरावृत्तिरहितो लोको मे भाम्नु कथ्यते ।

इति तीव्रतरस्य स्यान्मन्दे व्यासो न को अपि हि ॥ ६ ॥

यावाद्यशक्त्याकिभ्यां तीक्ष्णे न्यासद्वये भयेत् ।

कुटीचक्रो यद्दक्षप्रेतुभायेती विदशिडनी ॥ ९ ॥

अथ ब्रह्मसूत्रे सप्तलोकमोक्षविभेदाः ।

तल्लोके तत्पिद्वसो लोके वसिन्परहसकः ॥ १० ॥

एतेषां तु समाचाराः प्रोक्ताः पाराशरस्मृतौ ।

यास्यातो (यास्याने the second copy) उमाभिर-

[आयं यदहं सो विविच्यते ॥ ११ ॥

निशामुद्धानयाथेति परहसो द्विधा मतः ।

प्राहुर्ज्ञानाय विश्वासोऽर्थासं धातुसन्नेयिनः ॥ १२ ॥

प्रयागिनो लोयमेतमिच्छन्तः प्रयागन्ति हि ।

एहमपार्थं तु मद्येन वक्ष्ये मद्यधिपुत्रये ॥ १३ ॥

लौक्यो हि द्विचिपः ०

The first or *muṇḍakīyaśraṅgoparāraṇa*
ends fol 22b, the second or *iśvanatlayanaśrā-*
pārāraṇa fol 53a, the third or *muṇḍakīśraṅgha-*
nānaśāstrapārāraṇa fol 81b, the fourth
chapter begins कथं बोधयन्ति. किं वा तत्र प्रवर्त-
कथं वा तत्प्रतिष्ठितेत्यस्य द्रष्टव्यमनन्दे निम्निषिं तिदि वा
किं प्रवेक्षणविषयस्य श्रुतेरप्यप्रत्योक्तमिदानीमभोधये, it
ends fol 91a इति श्रीबाल्मुकिप्रकरणे सप्तमप्रपादात्
अनेनियमुक्तिनिर्दिष्टा प्रकरणी(१), the last chapter
begins एष हृदयकारि विद्यतांमार्गः निष्पद्यते ।

This treatise leans strongly to the Yogi. Amongst the numerous quotations from the *Upanishads*, *śruti*s and the philosophical *sūtra*s (especially from the *Patañjali*), there are also some from the *Līlāyāgīda* (१ : ११ : ४७).

* The writer's remark is meant as an explanation of the preceding HDA.

The *Jñanmuktī Vāchā* has been printed in the *Anandasramasanskritagranthavali*, Śākā 1811 (Poonā, 1890) [H T COLEBROOKE]

2370.

1905 Foll 115, size 11 in by 5 in, nine lines in a page, large fair writing

Jñanmuktī Vāchā, a second copy

It begins यस्य नि()शक्तिं चेदे(1) यो येदेभ्यो न्यिलं भगत् । [J TAYLOR]

2371.

1803e Foll 10 (60) 15 65 of the volume, size 12½ in by 4½ in, eleven lines in a page, large writing end of the 18th century

Ayujyānā, a logical treatise by *Anandabodha*. See Hall, Index, p 206. In the final couplet this treatise is called *Sarvātā*, *canhā*, which shows that the expression *nyaja* in *Ayujyānā* has a more general sense and does not point to the philosophical system of that name

It begins

भगन्मुरभंदाय विद्यादानं ह्यर्पये ।

मल्लिहारिलभेदाय नमः शोभाय विष्णवे ॥ १ ॥

दुर्गाकान्तमिरयेवो विदारलविशारदो ।

रुषिरा व्यापनीयानामासलं रक्षयाम्यहम् ॥ २ ॥

विषाददं निम्बादुपकारम् । अदिति तत्रणा । यथोभयपात्र विषाददं दमत । तथेतत तत्तनया । विषाददस्थानेकम्पत्ते शिष्याभिर्योषोपादानेन तद्विज्ञोषमिदं ।

It ends

केतव्यं प्रतिमन्तं मन्मन्तोषीदृक्ता विद्यादानम् ।

आनन्दोपनिषद्भिरा प्रमर्तते पृथग्विज्ञानम् (१०००) ॥

इति श्रीमन्नन्दोपनिषद्विज्ञाना व्यापनीयवर्तिन संयुतो ॥

[H T COLEBROOKE]

2372.

1031 Foll 127 size 10½ in by 3½ in, good old hand, Devanagari writing, seven lines in a page

Ayujyānā (samgraha), or *Ayujyānā*, *desamalāranda*, by *Anandabodha* Yati. See Hall's Index, p 155, no colxxx. Hall and Burnell (*Tanj MSS*, p 94, *Nyay padasama* *lavanah*) call this work a refutation of the *Ayujyā*, but the chief object seems to be *नोप नदपोरेकत्वमितिपदं* (*Ray Mitra*, *Not iv*, p 209 no 1682)

The first leaf has been supplied by a different hand. It begins

यद्रासा निमित्तल विभाति विषयो यो न स्वयंन्यातिषो

यस्याहमेव (निर)स्मिन्नित्तमोतीलानयाम्पत् ।

यं चागचरामनति नमो यो यो विद्यातने

तस्मै पुत्रम् (पु)द्वितीयपुत्रे शशजना विष्णवे ॥ १ ॥

निषधपुष्पमालानि समालाप्य प्रयत्नतः ।

स व्यापनकरदानो मयह क्रियते मया ॥ २ ॥

इह तलु केचित्तमिद्येव चेष्टभेदमात्रपायात्तर व्यम्पद व्यचानुपपत्तिं प्रगल्भयद्यते । ०

It ends

नानानिर्बन्धकुसुमप्रसरायन्त

व्यापनग्रेगमकरदंकराय हयम् ।

आनन्दोपनिषद्विज्ञाना विधिना गुणानाम्

चानन्दहेतुरकलं कथिष्यां व्यापयि ॥ १ ॥ ०

नानाभाषाभिन्नोत्पत्तिरहमेव यं मन्मन्तोषीदृक्ता

व्यापनीयमदोषागुरुकृतमन्मन्तोषीदृक्ता ।

संयुता निष्कर्षकं कुतुहलकरं महयानन्दोपनिषद्विज्ञानम्

धर्मिण्यापो गुणादयः सवर्तन ननदानं मन्मन्तोषीदृक्ता ॥ ३ ॥

इति श्रीमन्नन्दोपनिषद्विज्ञाना विधिना गुणानाम् व्यापनग्रेगमकरदंकराय हयम् ॥ [DR. JOHN TAYLOR]

2373

1241 Foll 102 (9-102, foll 94 and 95 are lost) size 11½ in by 3½ in, 9-11 lines in a page good old writing

Ayujyānā (samgraha), a commentary on *Anandabodha's Bhāṣārāsa* *Ayujyānā*, by *Ceto* *U*, pupil of *Jñāna* *U*. See Hall's Index, p 15 no colxxx. *Per* *U* *Mitra's* *Notices* of *Ay* *M* *S*, vol iv, p 20 no 1682

The 1st begins

प्रतिनिस्तस्य चंपयविधिरेत परिसमाधिप्रचयमनकाय.
शिष्टाचारपरिग्रामतया कृतमिष्टदेवज्ञानमस्मात्प्राप्त्यागिद्यायं
प्रतिपादयन् प्रकरणम्याधिपयसंवेधमयोनानि दक्षेयति ।
यज्ञासेवादिना श्रोत्रेण ।

The two leaves lost between fol 54 and 55
cover fol 75b, l 5 to fol 78a, l 7 in the second
copy (no 1938) The verso of fol 12 is
partly left free, but nothing of the text is
wanting, compare fol 59a, l 1 of the second
copy

It ends इत्यथ आहानदहेतुतिष्ठि लकलकधियां संदे-
हविषयानामुपादिकलकरहितपुष्टीनां भूतयमायानामानदहे-
तुरित्यपरंतप्य लोके मकरंदस्य भवराजदहेतुत्वादकलकधिया
मानदहेतुत्वप्रदर्शनेन च पश्यस्य जिह्वेयता प्रतिपादितेति संतप्य
दुष्टस्य तद्वानदहेतुत्वाभावात् ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिग्रामकाचार्यज्ञानोत्त-
मपूज्यपादशिष्येण श्रीमन्निस्तुलमुनिना विरचित्वा न्यायमकरंद-
टीका समाप्ता ॥ ॥ शुभं भवतु ॥

शके तमोशाग्निराहभिर्भुजे

द्यये नभःपूर्वपिषी कदपके ।

शानुदोषोष(१) वैरनामापासकृद्

गदापरिधिमुखपुस्तपालिपत् ॥

This MS is not older than the 16th century,
the date Śaka 1368 etc probably belonging
to the original MS from which it was copied

[H T. COLEBROOK]

2374.

1938 Fol 147, size 10½ in by 4 in,
7 or 8 lines in a page, large, clear writing,
of the 18th century

Najama arandusi, a second copy

[J TAYLOR]

2375.

1710 Fol 131, the first of which is partly
torn away, size 9½ in by 3½ in, good, small
Devanagari writing of about 1650 A D, 11 or
12 lines in a page

Taitteopradipika, properly *Pratyā taitteopra-
dipī*, an exposition of the *Tedanta*, being a
refutation of the *Nyaya* doctrine, in four
chapters, by *Utsulha Muni*, pupil of *Gaudes-
tarācarya*, also called *Juanottama* See Hall's
Index, p 151, no colxxx, Raj Mitra's Notices,
iii, p 86, no 1131

It begins

समाख्येतरगर्भभायनिगदय्यास्याततहेमयो

य र्धवाननपांचन्यवपुषा (यादिह पिश्यामन) ।

(प्रह्लादादि)हितायैतत्पुणिल्लुद्धप्रमारी हरि

को व्याहृ शरदिदुर्गुदरतनु सिंहान्निष्ठागि ॥

ज्योतिर्वह्निषिखामूर्ते व्यास(शक्रशशिदत्तम् ।

ज्ञानोपमास्यं तद्वदे स्यान्मन्दपदोदितम्) ॥ १ ॥

विप्रातिष्ठतिव्रातज्योतर्व्यसमगलवाचाला ।

क्षिपते विस्तुलमुनिना प्रत्यक्षप्रदीपिका दि(दुमा)॥३॥

हानारये ।

नवस्तुर्नो नृविहाय स्रक्काशविदामने ॥ ४ ॥

अथ को इय स्रक्काशशब्दार्थे । ०

It ends अथ कदां श्रुतो भवत्यथ तत्र समुत्त इति
युतेषु । तदेवं श्रुतिस्मृतिपुराणादिप्रायुक्तमात्रा मौपलुकि
प्रत्येयभावेण नापलपितु शक्यत इति सिद्ध ॥

इति श्रीमोक्षेष्टराचार्यपरमहंसपरिग्रामकाचार्यज्ञानोत्त-
मपूज्यपादशिष्यश्रीमत्परमहंसपरिग्रामकाचार्यस्तुलमुनिविरचितया
तत्त्वप्रदीपिकायां चतुर्थे परिच्छेदे ॥

श्रीमोक्षिहीननृषविक्रमहायर्नयान

मूल विषयनयनं भवतोह योग ।

इको न स्य भवतोदुभवेतूनं

यासिल्लिपित्त्वमभावे(१ ० ३)समाते(१ ० ३)वार ॥ १ ॥

चारयोगमयुतिशेवतोह तावदी ।

इहहमेषयुतिर्नैत कोस्यमवितन ॥ २ ॥

एतस्मिन्मये शुभपुष्टौ पक्षाकविस्तुत ।

तत्त्वप्रदीपिकायैतत्पुस्तकमुदयवित् ॥ ३ ॥

[H T COLEBROOK]

2376

1506 Fol 302 (numbered 2-133, 9-178),
size 11½ in by 2½ in, good Devanagari writing
of 1169 A D, eight lines in a page

Nayanamodini, or Tattvapradīpika-tika, a commentary on the preceding work, by *Pratyakṣarūpa*, disciple of *Pratyakṣa*. See *Raj Mitra's Notices*, iii, p 86, no 1134, and *Aufrecht's Oxford Cat*, p 245, no 615, where this commentary is called *Manasanayanaprasadinī-tika*.

The first leaf being lost, a line added at the commencement of fol B supplies the following beginning (प्रतिष्ठितस्य यथस्य तत्त्वप्रदीपिका स्वप्रकाशस्य निरंतरायपरिमितमिव विरचितपरंपराविशाल-शाय शिष्योपशिक्ष्यद्वारा) च यत्र चाराय ० निरप्रमतिः । संभा-व्यतेति ०

At the foot of fol 133b a different hand has supplied the colophon इति ० प्रथम परिच्छेदः ॥

Ch ii is incomplete at the beginning, it ends fol 135b of the second section, ch iii ends fol 150b. Between this and fol 151 ten leaves (marked 13-19, 22, 32, 33), apparently belonging to some other work, have been inserted.

It ends

विद्युपगच्छतिोमि, सत्तोर्लभितोप(1)-
स्वपदकमलल्लाल्लपला(२) ० शा(३)नुभाष ।
महितपरमहंसिः सादरे मेधविधा-
मिलकालिल्लपूत(४) ० भागमं नीमि तीर्थं ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषकाचार्यप्रवक्त्रकाजगज्ज्यपद-
शिष्याय प्रवक्त्रकदभगवत कुंती तत्त्वप्रदीपिकाटीकायां
मयनमोदित्वा अमुपे परिच्छेदः ॥

संवत् १७६६, समये साधयति ३ रवी । अन्ननारायणे ०
विषयपरिहाराद्विधिप्रधानमानवानोद्यमहरानाधिराजधर्मुरा
रिनिर्गम्यमानरान्ये गोरचपुरे ० लिखायति ॥ बेलगारिमुभ
र्याने संनिगतोमेतालेति ॥ [H. T. COLLEBOOK]

2377.

106 Fol 204 (55, 21, 51, 72), size 10 in
br 11 in, 11-16 lines in a page, clear writing,
of the 16th century.

Adant idipika, a work on the non dualistic
Vedānta doctrine, by *Nṛsiṃhasrama*, pupil of
Jagannāthasrama, also of *Girvanendra Saras-
vati*, in four *paricchedas*, a complete copy.
The volume ends with the third *pariccheda*,
the fourth *pariccheda* being wrongly placed
after the first *pariccheda*. See *Hall's Index*,
p 137, no cccxi, *Rajendralala Mitra's Notices*,
vol v, p 292, nos 1970-1972, where he gives
extracts from the second, third and fourth
paricchedas. The first *pariccheda* begins

यस्माद्भूदभवतानुभवाभ्यामिह
विद्यु मरौषिमहपादिस मुरादे ।
तस्यालो निविल्लोकमुनगलानां
पुस्यं यदुः प्रकटमनु ममाहंमिह ॥ १ ॥
यस्याज्ञान(२) शा)वर्तितोमुदिपमं प्रधादिल्लोकाधित
यस्यानंदज्ञानप्रभाषिण इमे ज्ञानादयो निर्वृता ।
तं सत्तात्राधिप्रयोधयुषं भूमाननाज्ञानहे
स्वाति चीनरतिहमवहतीं दृष्टं सत्तात्रिकं ॥ २ ॥
यथादरेगुलिल्ल मलिल्ल विपरीय
अकोमपि मकयति पश्चित्तमल्लानि ।
सत्तात्राधिप्रयोधयुषं
निवृत्तमोहविभवं गुरुमानतोमि ॥ ३ ॥
कस्यागुणसंपूर्णं निर्वीर्यविभवात्पे ।
गोपीदेवमरमन्नाधरतं ज्ञान, भवे ॥ ४ ॥
चीनगुरुपदद्वैध्यानीतिर्गुणकल्पः ।
कुपे तदाज्ञायाहेतोयिका भेदभेदिनी ॥ ५ ॥

तत्र

देवान्मयधने विगुणोपि यस्माद्
इत्यप्रतीति(१)पेमुदभुरो ॥
तस्मादहं साविधिपेक्या
गुरुज्ञानादज्ञाकटीकोमि ॥ ६ ॥

यथाप्रीतसंगत्याध्यात्म्ये मयनचट्टयमंयथाप्राज्ञप्रप
प्रधानमिहप्रधानमोदतिप्राज्ञानि इति प्राज्ञानि दृष्टं
इत्यप्यहं यथाप्रीतसंगत्याप्रीति इत्यप्यहं देहेन्द्रमनोपुष्ट
प्राज्ञानिहिकं कर्तुंभोक्तवतीं मयननामहिहप्रधानमयिह
न्यायमो इतिप्रतीतिहिकदो प्राज्ञानिहिकदोप्रीतिहिक
या मयिह इत्यप्यहंयथाप्रीति पुष्टिप्राज्ञानमयननामोप
रागुणक इत्यादिप्राज्ञानमयननामोप

The first *paricheḍa* ends fol 55b तत्तदह-
मनुभवोचरतुभ्याद्यथातिरिक्त सत्यज्ञानान्दात्मको ष्कर्म
काशहेष माद्यो मवैतर प्रसगात्मा जीवस्य धास्यै र्व
नंपदलक्ष्यमिति मिष्ट ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रानकापा-
र्यश्रीनमदायाद्यमभगवद्विषयश्रीनृसिंहाश्रमकृताद्वैतदीपिकाया
साधिविषयेको नाम परिच्छेत् ॥

The second *paricheḍa* विभागप्रक्रियास्य, fol
77-127 (१-५१), begins नरहरिचपुषा यो दारयन
दानयोर प्रकटयति पुमषां ओद्दृष्टापिज्ञो । See Ra-
jendra Lal Mitra's extracts, 1 c Fol २९ is
misplaced

The third *paricheḍa* श्रीविपददीपिकास्य, fol
128-204 (१-७६, the number ७९ has been
omitted), begins

उपनिषद्व्याप बोधार्थानन्दकं
निनगुणगुणकान् कान्तमर्भोमपोने ।
परिहृतपरमस्य सत्यमेतस्य मूलं
नरहरिचपुषां धाम काम प्रपद्ये ॥
गुरुवरणकृपा मे ककुब्जो कुर्वती मां
नरहरिचरोदां चारयन्नाम्नदुग ।
अहमिति दिगताभि सचरा(म्पा)त्मयोग्य
अपदमतिविलासैर्भदिनिर्मलमम ॥
निराधिनिर्दलपक्षिप्रकटनग्रीलमनो गुरो जेहात* ।
श्रीविपदामदीप कुहनात्मसाधारिणी विद्या ॥

अथ महावाक्यगततत्त्वार्थां प्रस निरूप्यते तद्व्याख्येय मुमु-
क्षादिधितपुरुषाये(तया)तद्व्यगम पिना गिज्ञासाभिनवृत्ते प्र
कृतपात्पापैहानायागाच etc

It ends तस्मात्तत्त्वज्ञानानन्दानन्दतात्मकं निर्गुणमुदासीन
प्रस वेदोत्ताप इति मिष्ट ॥

सत्यज्ञानमुल्लखरूपमृतं मुमुक्षुजितीम परं
वेदोक्तविनिश्चय हरिहरपुमादिसंश्रितं ।
ब्रह्माज्ञाव्यवसायिचारविहितं यद्रूपमन्यादृशं
तदेव्या विभवं परं मरुषमनुत्यो दुरुहो हरेः (१० दि.) ॥

The fourth *paricheḍa* आनन्ददीपिकास्य, fol.
56-76 (१-२१), begins

धामप्रसन्नसमामोहवर्धितसन्तानन्दमदीकृत
प्रधानमहायोगे महति न प्राचीनयाचामपि ।
गतिं सत्यविद्यात्मके नरहरी (१ नरहरी) मोहामराटे
तन्मे तापनिवृत्तये श्रुतिगतं भूयादादौ नृह ॥ [र.प.वि]

* Ray M has प्रकटनग्रीलमो जेहात

अगन्तायाश्चमगुरो कृपाराका (१ कृपावाग) मुभाकर ।
स्यहो करोतु मे स्पष्ट मार्गं ब्रह्ममुखायहं ॥

[अथ वा] अथ याकाचो ब्रह्म निरूप्यते तत्र यादिना
विमर्तिष्यते तदर्थं च याकाचो ब्रह्मणि यदानीं शक्तिरिति न
येति (१ येति) चिंतयते अत्र नवीन (१० ना) न ब्रह्म सर्वशब्दा
याचं अवाच्यपदेनैवाभिधानात् ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रानकाचार्यभगव
अगन्तायाश्चमगुरो शिष्यश्रीमन्महंसाश्रमकृताद्वैतदीपिका
यानानन्ददीपिकास्यश्रुचं परिच्छेद ॥ अनामोद्भेदोप ॥

अखिरलकृतपर्यभेषणं मुक्तकेसिन्
(३) चित्रमनवमाने लेखिनी (१ लेखनी) द्रुपणं च ।
अनुचितमपराय यद्वक्तो (१) यद्येवौ
करकृतमपराय अतुनहति सदा ॥

[H T COLEMAN]

2378.

2940 Fol 326, size 13 in by 10 in,
good, modern Devanagari writing, twelve
lines in a page

Adaitadipika: varana, a commentary on
Anandashrama's work, by his pupil *An-*
yanashrama. See Hall's Index, p 158, no 6000

It begins

अक्षिज्ञासा यद्वदनादिभि स्याच
तुया मया चिंतया अस्य धोप ।
यसि-पुष्टे धाम्यते नयमूल
त भूमान् मायव (१०) स्यामहर्ष ॥ १ ॥
चेष्टाच्छेदनिद्रियाचविषय ० ॥ २ ॥
यत्ताद्वेषापि तनोति पाप
पुष्ट रिपुर्भिवन्नेकमेक ।
अथ महान् तमचित्तवृत्त
धोनारविहं गुरुमानतोर्मल ॥ ३ ॥ ० ६ ॥

अद्वैतदीपनयधरात्मवोध
भासा भवप्रममुल्लतम प्रदीप ।
मप्राप्य दुर्लभदृशो अपि हि मामकोनो
येयो भवनिवर्ति समुत्तमति प्रपन्न ॥

मार्गिचित्तम्य प्रकरास्थविप्रपरिक्रमाविप्रचयमनार्था ॥
निदिशति यमादिनि । ०

The work is incomplete, the colophon of the third chapter occurring on fol 312b

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यवैश्वश्रीभगवद्गुरुमहाशयम
पूज्यपादशिष्यनारायणायमभिरचिन्ते अद्वैतदीपिकाविवरणे
प्रीतिपददीपिकास्तुतीय परिच्छेद ॥

[DE JOHN TAYLOR]

2379, 2380.

447 a & b Foll 120, size 10 in by 4½ in, 12-18 lines in a page, small writing, of the 18th century, both parts of this volume were written by the same scribe Krishnadeva, at Kasi

a) Foll 28

Tattvaurela, a disquisition on the *adva-
yutman*, in two *parichehas*, by Nṛsiṃhasrama,
pupil of Paramahansa Parurajacarya Jagann
nithusrama. See Hall's Index, p 155, no
colxxxiii, Rajendralala Mitra's Notices, vol vii,
no 2862 The author wrote this work in
Samvat 1604, at Purnshottampura

It begins

विश्वस्य योनि विश्वेश विश्वानन्दविग्रह ।

नरकेसरिण यदे प्रत्यक्षं पुरुषोत्तम ॥ १ ॥

मायाकृतममभासा प्रहसन्मनयकन ।

महीयांसकह यदे गरीयांसं जगत्पति ॥ २ ॥

गुरुणा करुणापूर्वमुपदिशद्व्याख्यान ।

सुषुप्तस्यविनेकं तं वीक्ष्यतां नरकेसरा ॥ ३ ॥

इह सलु कश्चित्कुत्रिजगमोदयामिर्बलीकं निस्वादिभित्ता
राधिताराधयपादभगवदनुग्रहप्रादभिविभलमानन स्वमेवेत्ये
जगत्प्रसन्नलोचयति ननु कमेणां सतत्रफलसाधनानी केच
मनोरेमस्वहेतुन तथा च संस्कारकर्मतावभिरिति चेत् न
तत्पर्यपरिपोष । etc

The first *paricheha* ends fol 19a The
second begins चप तत्पदायां त्रय निरूप्यते पदायां
यमस्य वाक्यापेक्षितमिहेतुनात् तत्वालीकिकमिति लयप
प्रमाणायां निरूप्यते तद्वर्णनं च भगवान् सूत्रकार पाह
नम्माद्यस्य यत् इति etc

It ends

मिहासितव्यमनवद्यपुमर्षवित्ते

प्रज्ञामुख स्वमहिमानवशेषोपनि ।

शालीकहृत्तमशेषविषयेयोर्य

येषां मनु मो नरमृगाकृतमगलाभिः ॥

तुष्यत्यकवचसा मुपस्य पितरो न तु ।

मम त्वत्तोतये भूयाद्वाख्योयं नरकेसरिन ॥

ब्राह्म महीपसा शास्य यातस्य कुरुगुरोर्दि ।

अपि चांडालकलमे काशने सखु भास्कर ॥

श्रीप्रहृष्टभाष्यः कृत्रिजगत्पाद्यमश्रीगुरोर्नैवा तत्त्वविषे
कमालन इति श्रीमन्नमिहाशयः ॥ अन्ते वेदविग्रहेष्टुगुणिते
(१ गणिते) श्रीपासित श्रीदिने रक्षोनामनि पुरुषोत्तमपुरे यद्य
मुदाशीकरत्त ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यश्रीमन्न
गत्वापाद्यमपुत्रपादशिष्यश्रीमन्नमिहाशयमभिरचिन्ते द्वितीय परि
च्छेद । कर्माभिप्रेतमद्य येषः ॥ श्रीगजाननाय नतिरनु
श्रीगुरवे नमः ॥ लिखितोय यद्य कृप्यदेवेन ॥

b) Foll 55 and 36

Tattvaureladihana, a commentary on the
Tattvaurela, written by the same author in
Samvat 1605, one year after the *mula*, at
Isvarapura See Hall's Index, p 156, no
colxxxiv, Weber's Catalogue (1803), p 182

It begins

अदाल्म्य(१ यदाल्म्य) प्रमाणाति बोधयत्मानं स्मरे ।

प्रमेयं प्रचुरानन्दं तं वदे नृहरि गुरु ॥ १ ॥

प्रेयावत्पुस्तकमभिधेयादि दर्शयन्नेव निर्विप्रममात्रिकाननया
कृतं संगल शिष्यशिष्याये निवर्तति ॥ निश्चस्यति ॥

The second *paricheha* begins एवं तत्त्वमनि
महानाकस्यत्वपदायां स्थितारिस्वरूपतया प्रथम मिहासितो
निरूपितः । इदानीं तत्पदायांस्वाधेनिरूपणाय परिच्छेदोत्तर
मारभ्यत इत्याह अचेति

The final couplets of the *mula* are explained
in this way मिहासितव्यमिति अनेन मुनयोर्विचार
करीयता विषयायकप्रथममवाप्यां दर्शितः । प्रज्ञामुखं निरुपिष्टं
वेत्त्यनेन स्वरूपलक्षणं स्वमहिमा स्वरूपाद्युया अन
यशेषस्य निमित्तस्य यानिचिति विपरीतविधानत्वं च दर्शयन्
द्वितीयमवाप्यां संगृह्णाति अनयशेषमेवनेन पदयथापि प्रमदि
यन्नेन दर्शयन् तृतीयमवप्रथमपराकार्यमाह आत्मस्य स्वस्यैव

तादयैगोचर न त्वनुमानादिगोचर इति तृतीयसूत्रद्वितीय
यर्थकस्य समन्ययमूत्रप्रथमयर्थकस्याप्यर्थसंग्रहः । अशेषाणां
यत्तादिविधेयानां नितामादिद्वारेणाभिव्यक्तया त्रयं ज्ञेयम् । न
तु द्रष्टव्यं कस्यचित्तेषामिति तद्विद्वत्तृतीययर्थकार्थसंग्रहः । अथ ।
परमानन्दः । नरो जीवः । मृत्युने जनिष्यते सुमुमुक्षुर्पितं मृगं
परमात्मा तदाकृतिः ॥ प्रत्यगभिन्नब्रह्मात्मकं श्रीनृसिंहाकारमि-
तर्यः । भगवताम् । स्वयं श्रेयोरुपमपि अथ साधनानामपि
परा कावेत्यर्थः । स्वकृतिं परमेश्वराय निवेदयति तुर्यतीति
स्वत्वेन सामर्थ्यं गुणायतमिति दर्शयन् गुरुं महोक्तरोति ब्रह्म-
मिति ।

यदीदृशेन मधुसूदने (मधु०) मायाविस्त्रीकृतं जगत् ।

श्रीनृसिंहस्य तस्यैवा कृतिः कल्याणदालुः ॥

चरुचरिह न काये साधय माधसाधु
प्रब्रह्मपदुचेतो मत्सरे यो यदि स्यात् ।

न हि कुशलपरोक्षा दक्षिणा कथञ्च
छतमखनगिमाला काचमुञ्जोत्सृजति ॥ Cf no 2383

Colophon इति श्रीमद्देवतासिंहान्ताराभिज्ञश्रीनृसिंहा
श्रममुनिप्रणीते तत्त्वविवेकदीपने द्वितीय परिच्छेदः । अग्रिद्व-
समाश्रय कृतिमग्नपाषाणमधुगुरोर्नैस्त्रा तत्त्वविवेकदीपनमिति
श्रीमनृसिंहाग्रम । अद्ये पाण्डित्यप्रवेदुगाणिते यीमे दशम्या
तिथीं ज्ञातींशी मल्लानमनीश्वरपुरे संभवदाशोकरत्न ॥

Dito of the MS संवत् १७०१ विप्रमनासि अरस्तरे
भाद्रपद कृष्ण ५ भूगी कार्यानिदं पुनःकं अलेखि कृष्णदेवेन ॥

[H T COLEBROOKE]

2381, 2382.

32a & b Foll 206 size 9½ in by 1½ in,
generally ten lines in a page, fine old writing,
of the 17th century, the whole volume written
by the same hand

1) Foll 23

Latteen ka, = second copy It is older
than the first copy, but has many blunders

Colophon इति श्रीमद्देवतासिंहान्ताराभिज्ञश्रीनृसिंहा

1) Foll 17 (१-११५, 36 and २६ being 1st
two c)

2 the last c of 17, a second copy

Colophon इति श्रीमद्देवतासिंहान्ताराभिज्ञश्रीनृसिंहा
श्रममुनिप्रणीते तत्त्वविवेकदीपने द्वितीयपरिच्छेदः समाप्तः ॥

The date of the work etc is not given here
[H T COLEBROOKE]

2383.

1311a Foll 15, size 12½ in by 4½ in,
fair Devanagari writing of 1818 A D, eleven
lines in a page

Bhedadahlara, a defence of the non dualistic
Vedanta doctrine against the dualistic view of
the Nyaya, by Nrsimhasrama, pupil of Jagan-
nathasrama See Hall's Index, p 158, no
600011, Raj Mitra's Notices, III, p 94, no
1138 It begins

वेदांतवनस्यारि नीलाचलगुहाशयः ।

ज्योतिर्विराजते ध्वजसमायास(1)रणधारणः ॥ १ ॥ ० २ ॥

तदयालयमालय चरुणारसमुदरः ।

गुह्या चरुणोन्नतं कुर्वे भेदस्य भिक्कृतिः ॥ ३ ॥

अतः () करुणातिरिक्तोऽहमिति प्रतीयमानो जीव परमात्मा
भिद्यते ०

It ends

गुरुपरमकाशाय क त(१० शांतिहृत् ?) निर्मितं तद

विमुक्तमनुमुरं या पौष्टतां तदायमात्मा ।

अपि विविधति (१ विमृ०) कथित्याचमन्तायनया

अतमवगमिमांशो शास्त्राकाशकलाः ॥ Cf no 2380

इति श्रीमत्पद्मसंवरिद्राजकाषादीश्रीमन्नगपाशमपुत्र
पादशिष्यश्रीमद्देवतासिंहान्ताराभिज्ञश्रीनृसिंहाग्रमपरिचितो मे
दक्षिणाया संपूर्णः ॥ [H T COLEBROOKE]

2384.

1311b Foll 65, size and writing as last MS

Bhedadahlara, a commentary on
Nrsimhasrama's work, by his pupil Nira-
ganasrama

It begins

मृगमायागन्ता वृद्धमहिमनि प्रद्योत परे

अपमर्शते मातं ममूति विपत्तीरोत्तमनः ।

विशिष्यतेऽत्र विज्ञानरत्नविद्यमानं

कुतोऽहो भूमाहं निरवधिमादंशमनचित ॥ १ ॥

कागने खलिहं यस्मि यद् वैदिकमस्तु ॥
भक्तमुह्ये समोहते न मुनिहं गुरु भजे ॥ २ ॥
गभोरभावभारेण दुर्वहा गौरवो कृति ।
तथापि भेदधिष्ठानमिच्छायां अद्वयभावे ॥ ३ ॥

It ends

पेदातपुद्गलिनिने विद्वहे विमुक्तम्
सङ्गैतमगमैववैयर्थ्याधिहा ॥
यामिगुरुकनपनुवसमस्तगम्
चास्याय पातु यदमुक्तमस्तगोपा ॥

इति श्रीभक्तमहंनगरिप्रानकापावैप्रानपुनिहाप्रनयोचरस
परिषत्प्रानरत्ननामोपमाधर्मपरिषत्ता भेदधिष्ठानमिच्छायां
भाषा ॥ [H T COLEBROOKE]

2385

1521a Foll 21, size 10½ in by 4½ in, fairly good, modern Devanagari writing, 16-19 lines in a page

Blada 1111 karasattvay, incomplete It extends to fol 40a of no 2384

[H T COLEBROOKE]

2386

1548c Foll 27 (without original numbering) size 10½ in by 5 in, fairly good, modern Devanagari writing, twelve lines in a page

Blada 1111 karasattvay, incomplete at the beginning It commences at fol 48a of no 2384

[H T COLEBROOKE]

2387.

595 Foll 11b, size 9½ in by 1½ in, clear Devanagari writing, ten lines in a page

I tualatram lika, also called *Nalakatram lika* (fol 1a), a pantheism of the Vedanta against *Mimamsa* theories, by *Appayya Dikshita*, son of *Pargajya* See Hall's Index, p 179, no ccxcviii.

The first two leaves have been supplied by a different hand, and do not commence at the beginning. According to Burnell, Tanjore MSS, p 91, the work begins

तवानरेण्यनुपयादितमर्थनात
यतिद्वयप्रवृत्तं धनिहं य भाषे ।
तस्य प्रवादनामिह किमत्र नयोक्तव्यं
चालमिमेव मृदुवादकापयेन ॥

The present MS begins अत एव तदनुमानमप्र
वीक । प्रवृत्तिनिमित्ताद्यस्य तदवाप्यतामापोपपत्तेरिति
पचती । ०

It ends तर्हि वैशेषिकानदलेना परमज्ञानं दम्येति निवेद ॥
इति तद्वानद्वैययिकानदभेदमर्थनवादा ॥

इति श्रीभक्तमहंनगरिप्रानकापावैप्रानपुनिहाप्रनयोचरस
परिषत्प्रानरत्ननामोपमाधर्मपरिषत्ता भेदधिष्ठानमिच्छायां
भाषायां सप्तमोऽंशः ॥ संवत् १६३२ शुभशुक्लपक्षे चाश्विनशुद्धौ
१२ शुक्ले लिखित ॥ [H T COLEBROOKE]

2388

519b Foll 87, size 9½ in by 1½ in, 9 12 lines in a page, indifferent writing

Tattvasamudhāna, a disquisition on existence and liberation from it, introduced by an elucidation of the aditaya "if I am, am," by *Mahādeva* (or *Mahādevanātha*) Sarana of *Sanyamrāsaśāstra* (or *Sanyamrāsa*) *Sarāna*

See Hall's Index, p 134 no ccxxii

It begins

ब्रह्मैव सत्यमनेन त्रयं विभुं प्रकल्पितम् ।
योनिस्तत्सर्वकालस्य यतोनिं यतः गुरुम् ॥ १ ॥
देहा नाहं प्रोचयामि क्वचित्
नहं बुद्धिर्देहाहव्यावृत्तम् ।
नहं भवानद्वयव्यावृत्तम्
आवासाद्यो कृष्णं दृष्टाहमस्मि ॥ २ ॥

अथ भाष्यं आवापेयानापीनतां तस्य च दृष्टानता
पीनताम् इत्येव इत्यनेन निरूपयताम् । इत्यनेनैव इत्यनेन
इतिवत् । इत्यनेनैव इत्यनेनैव इति । इतिवत् इत्यनेन
आवापेयं इत्यनेनैव इत्यनेनैव इति । इतिवत् इत्यनेन
आवापेयं इत्यनेनैव इत्यनेनैव इति । इतिवत् इत्यनेन

Date श्रीमत् परमिपराजदत्तस्वामीप्रसादात् लि: चैत्र-
न्यमृकाज्ञानदत्तस्वामी स्वायं वा परार्थं वा संव १९ (sic¹ see
the preceding manuscript)

[H T COLEBROOK]

2393.

1189. Fol 211, size 13 m by 41 m, twelve lines in a page, large writing, from the end of the 18th century. The original folio is misplaced, see after fol 22.

Adiastasiḍḍhi, a very ample *Vedānta* treatise, by *Madhvaśūdana Sarasvatī*, pupil of *Vīṇanara Sarasvatī* (see no 2365), wherein the author refutes the *Dravida* doctrine and establishes the truth of the *Ādiasta* doctrine, in four *paricheḍas* of unequal length. See Hall's Index, p 157, no cccxxxv. The copy described by Rajendralala Mitra, Notices, vol iv, p 98, no 1503, contains only the first *paricheḍa*. According to the last *śloka* of the final couplets the author wrote this work as the fourth *Śaṭṭhi* after the study of the *Isha*-, *Nāṭh*-, *armya*- and *Brahma-Sūddhi* (the last two works were composed by *Surenara*)

The *Illustrations* begins

[illegible]

धराधनेन मुनिना बहुमदनेन
 मंगल उद्गमनिषय इतिहासिद्यमानः ।
 बोधाय पाणिनिप्रदाय च धनराणां
 मन्त्रैर्ब्रह्मिणीयमन्त्रे च धनानि ॥ ३ ॥

तत्राद्वैतमिदं द्वैतमित्यालसिद्धिर्पूयं क्त्वा द्वैतमित्यालमेव म
 षममुपादत्तौ उपपादनं च म्पद्यमाधनपरपद्यनिर्गकराभा
 भयतीति ब्रह्मैव वादतत्पचित्तानामयहमा कषामाश्रितं मंरा
 दनीय ।

The first section of the first *paricheḍa* ends fol 6a इन्द्रैरिमिर्द्धि निर्यात्तनिहकि, the second section ends fol 6b इति निर्यात्तनिर्यात्तोपपत्तिः, the third section ends fol 8a दूरयत्तहेतुपत्तिः, etc. The last but one section ends fol 117n भ्रमस्य पृथिव्योपपत्तिः ॥ ५३ ॥ The first *paricheḍa* ends fol 118b, the last number of sections in this MS is 54 मन्त्रोपपत्तिः । The end of the first *paricheḍa* is

शविष्ठा तत्त्वादीत्मकानिषिडपण्ययगने
 यमङ्कतं भर्तुं प्रतत्तपरमानन्दममृतं ।
 भर्तुंते भूमान् भवभर्थाभिर्भ्यप्रतयो
 तमस्तस्मै नित्यं निरिषलनिगमेनाय हृत्पे ॥ १ ॥

सनादिभूतहृषता निरिहलदृष्टानिर्भुक्ता
 निरंतरजननता स्फुरणहृषता य सतः ।
 त्रिकालपरमार्थता त्रिधिमपेक्षम्यालता
 लभ चरित्रगतापर्यता तदहमनि पतां ह्रिः ॥ ३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिग्रहानुशासनादिशेष्टरत्नतोषी
चरणशिष्यश्रीमधुसूदनसरस्वतीवर्यविद्यावाचस्पतेर्महोदयै नमः
करतुं धनम्यात्मनिकरतुं नमः प्रथमः परिच्छेदः समाप्तः ॥

The second parichecha begins
 द्वेषं निरूप्य संसारस्य तद्विदुषोर्निर्बन्धनं ।
 यजमानं तदुपशान्तप्राप्तये प्रनुनोष्यते ॥ १ ॥

तथाप्येतादृशं द्विविधं कर्म पदार्थैर्निवृत्तपदं शक्यपरेतिह कर्मैकं
 च पुनर्येदं कलौ किञ्चिदेतन्न द्विविधं पदार्थैर्निह वैचिकनय
 द्विविधं तत्पदार्थैर्निह त्वपदार्थैर्निह च तत्र मया ह्यनवगम्यमानि
 स्यादित्यपदार्थैर्निह योऽप्येति विज्ञानमयः प्रागेव दृष्टतत्त्वोक्तिः पुनरप्य
 इत्यादि त्वपदार्थैर्निह etc

The first section of the second part of
ends fol 129f इन्द्रविजयसंग्रहोपनिषद्. The
first section ends fol 141f इन्द्र विजय संग्रह
मंत्र = 38 =

विद्यमानि पंचेभ्यः प्रकृत्युत्पत्तिरिति गुणितम्
गुणो वा ज्ञातो वा न नरः परमेश्वर इति पञ्च ।

पर त्वमिवस्ति श्रमफलमिदं यवित्रयपिथा

श्रुतीनां युक्तीनामकलिं गुरुषाणां च विषयः ॥

इति अद्वैतसिद्ध्यात्मनिरूपणं नाम द्वितीयः परिच्छेदः
संपूर्णः ॥

The third *paricheḍa* begins तदेवमेकाग्र्ये व्य-
पस्थिते तत्साक्षात्काराय अथश्रमणि मनननिदिध्यासेन तदंगतया
मुमुक्षुभिरनुष्ठेये तदुक्तं विपर्यये अथश्रमणि प्रमासख्य प्रमेयायगमं
प्रत्यव्यवधानात् etc The last section ends fol 208a
इति अष्टादशपरिच्छेदोपर्यन्तः ॥ २ ॥

विशेषशरणाख्यस्वगुरोः प्रसादादद्वैतनिश्चिन्नेषुसूदनस्य ।

अभूदभूमिः* खलदूषणानां गुरोरेवेपरमुक्तिप्रतीः ॥

सप्तममपेक्षया परगुणोन्नतिर्द्वैःसहा

निर्वातमनपेक्षया निम्नपुनर्हानिः परा ।

अतः सुमनसो यथानुपपेक्ष्य पुनोत्तरं

प्रयोजनवशानुगाः कुरुतः(१ कु)† मत्कृती अन्तर्गतं ॥

इति श्री अद्वैतसिद्धी श्रवणादिनिरूपणं नाम तृतीयः

परिच्छेदः ॥

The fourth *paricheḍa* begins ननु मुक्तिस्तान्द-
विद्याभिन्नतुल्यं सधर्मा । तथा हि सा किमात्मरूपा तद्विज्ञा
या । नाद्यः असाध्यत्वात्पेः । द्वितीयेर्धेयं किं सती विन्याया ।
etc It ends fol 214a, with the sixth section
इति मुक्ती तारतम्यभेगः ॥

The final couplets of the whole work

यो लक्ष्म्या निगिरिहानुपेक्ष विपुषानेको युतः खेदया

यं सर्वोन्मूलमात्रं एव सन्नतं सर्वोन्मत्ता रक्षति ।

यद्यत्रेव निज्जुम नरकमकरोन्मुक्तं महाकुम्भं

द्वेषेयापि ददाति यो निनपदं तस्मै नमो निष्ठाये॥१॥

श्रीमाधवसरस्वतो नमति यन्निर्वां वरा ।

सर्वं येषां प्रसादेन शास्त्रार्थे परिनिश्चिता ॥ २ ॥

सहनसरलां प्रेम्णा दीर्घा समलविशोधिनीं

सकृदपि कृपादृष्टि संतो दिशानु भवहिवा ।

कथमपि सती पूजा सद्यमला विषयोक्तता

मम कृतिर्ये हिता दोषान् भवन्तिस्त्रिदश्या ॥ ३ ॥

गुह्यतां माहात्म्याविविधविषयव्यापयिषयात्

श्रुतेभ्यो मय्यभून्ननपरिनिष्पन्नमभवत् ।

यत्प्रेयानन्दस्मृत्येवमभिलानपर्यप्रमन

तदेतन्मित्र्ये निवर्तितमविवर्त्तने निहितं ॥ ४ ॥

* The second copy has अभूदभूमि.

† This कुरुतः is also in the second copy

इह कुम्भविरहस्ये तत्त्ववादी यराकः

प्रलपति यदकश्चै र्यज्जनाभसमुधेः ।

प्रतिपचनममुमे तस्य को यत्तु विद्वान्

न हि रूतमनुवीरि श्रामसिंहस्य सिंहः ॥ ५ ॥

कुतर्करलाकुल भविष्यति मनोदुर्दिषी

मयायमुदितो मुदा विपविपतिर्मनो महान् ।

अनेन सकलापदी विपटनेन प्रमेभभवत्

परं मुक्तमर्षितं तदखिलेश्वरे श्रीपती ॥ ६ ॥

द्यप्येतस्य यः कर्त्ता स्रष्टां धा न निर्घात ।

मयि नास्त्येव कर्त्तृत्वमनन्यानुभवात्मनि ॥ ७ ॥

श्रीव्यासपुंजरमुदेषपरपथादान्

वेदांशास्त्रमुनिर्धनकृतस्तथाप्यान् ।

विद्याप्रदानिह यतिप्रपरान् दयालून्

सर्वान् मुक्त्यन्तर्दनेव नमामि भगवा ॥ ८ ॥

सिद्धीनामिनिर्धन्यैवसकलापि विषयात् ॥

अद्वैतसिद्धिर्युना चतुर्थी समनायत ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिमानकाचार्यश्रीपिपेपरसरस्वतीभूष्य
पादशिष्यश्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितायामद्वैतसिद्धी मुक्तिनि-
रूपणं नाम चतुर्थः(sec) परिच्छेदः समाप्तः समामा येय
नद्वैतसिद्धिरिति ॥ [H T COLEBROOKE]

2394.

560. Fol 465 (9-444 and 9-240), size 12½ in by 4½ in, nine lines in a page, the main bulk a MS of the 17th century, the first 11 leaves were written about the end of the 18th century

Advaitasiddhi, a second copy of *Madhusūdana Sarasvatī's* work The first *paricheḍa* ends fol 255a, the second fol 432a, the third fol 451a This copy has more blunders than the first [H T COLEBROOKE]

2395.

883. Fol 314 (9-323), size 11½ in by 4½ in, twelve lines in a page, a MS written about the end of the 18th century, by different hands (see 1-75, 76-116, etc)

Laghuandrika, a *śūlī* on *Madhusūdana Sarasvatī's Advaitasiddhi*, by *Brāhmaṇanda*

Sarasati, pupil of *Sri Parmanan* & *Sarasati* and *Sri Niriyana* *Adi* See Hall's Index, p 157, no cxxx, Rajendralala Mitra, Notices, vol iv, p 94, no 1000 This MS contains only the first *pariche* *la* It begins

नमो नयनपयामकाम (र मु?) कवित्तेहिने ।
 कमलाकाममोदाम (?) कपकामुक्तेहिने ॥
 श्रीनारायणतोषोनी गुरुणा चरणस्मृति ।
 भूयान्मे साधिकेष्टानामनिष्टानां च याधिका ॥
 अष्टैतन्निदिद्यास्तान् प्रयान्देन भिद्युता ।
 संशितचंद्रिकापेन क्रियते लघुचंद्रिका ॥

विष्णुवीपकं सर्विष्यदे मोक्षं प्राप्त इव स्वयं विप्रपते
 कौदुगो विष्णुर्वाद्यं प्राप्त इवेत्याह चरं डधोगोचर इति etc

The last but one section of the first *pariche* *la* ends fol 312b अमस्य वृत्तिद्वयतोपपत्ति ॥

The first *pariche* *la* ends

यं पृथोर्नंदननोऽप्यनुगतमनसा पञ्चवीनां विधेयो
 यच्छेदनिर्वेता दिनयह्यतनूमानेने सावधानः ।
 यश्च श्रीगुरुदास (*) श्रीशस्त्रम् *) वृषुककण्ठगा
 [भाद्रास्त्रादमुक्त्वा
 तस्य श्रीपादुकाया भवतु कृतिरिव मालिका मति
 [काया ॥

इति श्रीपरमानंदसरस्वतीश्रीनारायणतीर्थपूज्यपादशिष्य
 महानंदसरस्वतीविरचितलघुचंद्रिकाव्याडैतन्निदिदीकायां प्रथम
 (changed into चतुर्थे) परिच्छेद समाप्त ॥

[H T COLEBROOKE]

2396

797 Fol 136, size 10½ in by 4½ in, from fol 1a down to the end written by the same hand, twelve lines in a page, the first six pages by a different hand, ten lines in a page, fair writing, from the earlier part of the 18th century

Adiantan *Adi*, by *Adiantananda*, pupil of *Sri Niriyana* *Adi* *Adiantananda* is the same as *Brahmananda*, and *Advaitacandri* is another name for *Laghu* *Adi* This MS

* A conjecture of Dr Bol 1189

contains the commentary on the second *pariche* *la* of *Madhusilina* *Sarasati* *Adi* *la* *la* The volume has the same green cover as no 883, but the writing is different

It begins

मा भैरवमृतस्यंदिमसुचंद्रमनोहर ।
 माधवेनपरं धाराधर्योरेममाश्रमे ॥
 श्रीनारायणतोषोनी पदपंचकस्मृति ।
 स्मृतिमय्याहता कुम्योत्सदा चद्रपदार्थो ॥

पदार्थेन चार्थोर्ध्वेदुस्त्रिरोधिते सत्यं विप्रपदं ।
 पदार्थं च महावाक्योपी प्राप्ता तेन सम ज्ञाननिमादेरधि
 सत्यपदपदार्थोर्ध्वेदुस्त्रिरोधितेन न दोष महावाक्यार्थोपा
 ययोगसदवाक्यार्थोपपत्तकं पदार्थेन इति etc

The last quotations from the *mula* are समापस्येति fol 136a, l 1, प्रागुक्तेति l 3, पुरुषेति fol 136b, l 2, see the text of the *Adiantan* *Adi* in the MS no 2393, fol 198b l 7, l 8, and fol 199a l 1

End of the volume

तर्कं सारस्वते रम्यचंद्रिकाचंद्रमूपणे ।
 दुष्ट (स्त्री) दुष्ट) ध्यातव्यं साक्षात्पुण्यं भवन ॥
 द्वीपदीशाकनासाह बिलोको येन तवित ।
 तस्मिन्निद्वयोरेके प्रवेष्ट साधि नो हटि ॥
 श्रीनारायणतोषोनी गुरुणा चरणस्मृति ।
 अहो यथैव व्याकुल सारस्वतसरस्वते ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजक (आ) श्रीनारायणतीर्थपाद
 पूज्यशिष्य अष्टैतानंदविरचित अष्टैतानंदकान्तको यप
 यकान्त समाप्त इति समाप्त ॥ [H T COLEBROOKE]

2397

1103b Fol 27 (fol 18-44 of the volume) size 12½ in by 4½ in, 20-23 lines in a page written, in a small hand, about the end of the 18th century

Advaitatattva *Adi*, by *Madhusilina* *Sarasati*, pupil of *Vishvanara* *Sarasati* It begins पदार्थेन विप्र विद्वद्विद्वान्मोक्षारत्नामि, etc, see Anfrecht's Cat Bodl, p 226, no 000

[H T COLEBROOKE]

2398.

1364a Foll 38, size 10½ in by 1½ in, twenty lines in a page, small Bengali character, from the second half of the 18th century

Idiastaratnaraśhana, a second copy

[H T COLBROOK]

2399.

539a Foll 40 (numbered १-८, ११-४३), size 9½ in by 3½ in, nine lines in a page, fair writing, of the 17th century

Vedantalalpalatila, a treatise on *moksha*, by *Madhusudana Sarasvati*, wherein the author refutes the views of *Jaimini*, *Kapila*, *Kanada*, *Ikshapada*, and others, and follows those of *Tyasa*, *Sankara* and *Suresvara*. See Hall's Index, p 182, no exon. This MS contains only the first *staba* n, just as the MSS described by Wobor, Berl Cat (1868), p 182, no 627, and by Rajendralala Mitra, Notices, vol iv, p 84, no 1414

It begins

मीमांसया कथ्यते भुनक्तोययेव

स्वाधीनतामुपनिषद्भिन्नतोप नीता ।

येनादुतामृतफलेन गुरुस्त्वेष

तस्मै नना भगवतेद्भुतशंकराय ॥ १ ॥

दुताप ज्ञास्त्रार्था नियतयतनानैरपि बुधैर

न समानु शक्तो बलिनमतिना यद्यपि मया ।

तथापि श्रीविद्येश्वरचरणपद्मेहस्तुभा

मुपाभि मित्तो(ह?) य कथयति रिक्तास्मि भवित

मस्तर्कवृत्त्यनिकर परमात्मबोध [H २ ॥

निश्चायलेन दधतो परमो विभूति ।

शरीरकार्यमुत्प्रासिता सुधीभिर्

वेदातकल्लतिकेवमुपासनीया ॥ ३ ॥

निर्गुण निनिर्गुणतन्त्रिणीमस्तु

कायादकापिलशिवादिभूतानि व्याह ।

श्रीव्यासाकरमुनेश्चरुषिवाधेगुडि

अन्यि पित्रादे निभभाविनेन ॥ ४ ॥

मुमुक्षुणामनुष्ठेयविद्येयमिदं नृनये ।

भाष्य सभाषनं यन्मि धरपयनिरामत ॥ ५ ॥

अथ मोक्षे तत्तापने च विमतिपद्यते विपद्यित । तत्र लोकायतिकाजायन्ताकृतलोकातुमारिणो मनुष्यत्वादिनिशिष्ट भूतचतुष्टयसंघात इव चेतस्य मन्यमाना नानागमपुराणानुमाना दिवानांतरमिदमपि देहादिस्मृतिरिक्तं चेतन यथोद्योगादित मनुद्वयुद्धयो व्युत्पत्ति न प्रत्यक्ष प्रमाणमिति वदत तत्र कस्य मोक्षप्रसादा ।

It ends तस्मिन्मालीनयिष्यादितृप्त्युपलक्षितो मोक्ष तत्तापन च वेदातपान्नकरकौ ध्यानुपरतमश्वात्मिकसाध्या स्कार इव चरणाद्यपनीतप्रतिबंध कश्चित् कस्य समदर्शन ॥

न्यायैर्निर्णय दुष्टानिह क्षपिलकपादाद्युपादादिपादान्

आदायाद्युधमेकं युक्तिमितमृतद्वारमद्वैतपाद ।

वेदातिक्रमेयं परममुत्तमं ज्ञानमज्ञानमूल्य

मोक्ष व्याचक्षते य कथयि मुकृतिन मोक्षहेवान्मि पूर्ण ॥

इति श्रीवेदातकस्थलतिचार्या परमहंसपरिब्राजकमुमुक्षुन सरस्वतीकृतया सभाषनावयवैर्निरूप्य नाम प्रथमस्तवक ॥ After this the line, which seems to contain the date, has been blackened, I can only read

ज्ञाके(?)

गीरिन्दो व्यलिखत्साधेयमे भाद्रे जिते तिथी ॥

चतुर्थी त्वरया तेन प्रसीदतु रमापति ।

नम श्रिये

Somebody has added in Bengali characters श्रीकृष्णमहाभाषेपुवगोपालमहाभाषेदेष्ट पुस्तक या मुद्रया मृदितम् ॥ [H T COLBROOK]

2400

1435b Foll 26, size 12 in by 1½ in, fair, modern Bengali handwriting, 10-12 lines in a page

Atmapralasala, on the nature of the supreme spirit, by *Nandarama Tariatigisa*, with a commentary, by *Kusrama*, son of *Apyidat Tara*

It begins

प्रथम्य जगदाकारं मगनाकाशोपर ।

मन्दरम सारुवापी तनायात्मकताक ॥

यदन्ति पुत्र आमेति दृढप्राकृतवृद्धयः ।
 देह आमेति आशेषा इन्द्रियास्यपरे च ते ॥
 ते अन्ये प्रापसतो अन्ये ते मन आमेति वादिनः ।
 पुष्टिप्राप्तेति षोडशी (१०८) श्रुत्यामेति ते ५परे ॥

It ends

पित्रा माता गुरुश्यायं परमात्मा सनातनः ।
 दृष्टमेतत् प्रकथितं ज्ञाना मुच्यते सकदातः ॥

इति श्रीनन्दरामतर्कयोगीशभट्टाचार्यविरचितमात्मप्रकाशक
 समाप्तः ॥

The commentary begins

नीलोत्पलदलश्यामं राधिकाकेलिलालनं ।
 नमामि शिरसा श्रीनन्दनन्दनमण्डपं ॥
 भट्टाचार्यशिरोधार्यमायालंकारमुनुना ।
 आत्मप्रकाशकव्याख्या काशीरामेण हन्यते ॥

मयज्ञानानन्दानन्दकमण्डितोयं ब्रह्मेय शुद्धसत्प्रधानमायोबाधिक
 ईश्वरभावं मलिनसत्प्रधानविद्योपाधिकं श्रीवभावं च अगमः । ०

It ends

श्रीधीनान्ते दयाधाने* चरखान्नने (१०८) त्वः ।
 श्रीकाशीरामकृतिना कृतिरेवा समाधिना ॥

इति आत्मप्रकाशकव्याख्या समाप्ता ॥

In the *Sucipustala* of the *Cole* Collection, p 54, this treatise is called *Atmatattvapra-
 samam* [H T COLEBROOKE]

2401.

2401a. Fol. 49 (numbered 9-99, fol. 33, 38, 38-44 are wanting), size 7½ in by 4 in. 8-10 lines in a page, fair writing. Some leaves are very much damaged.

Brahmarabodha (?), a vedantic treatise, by Śrī Mulaunda Muni, who was a disciple of Śrī Ramanatha, disciple of Harinatha, disciple of Adinatha. The title of this work occurs only in the corrupt form *Brahmabodha* in one of the final couplets, where the metre shows that one short syllable has been left out. This title does not occur in Aufrecht's Cat

Cat p 438, where he gives a list of the works ascribed to *Mulaunda Muni*.

The subject of this treatise is indicated in the second verse. It begins

अगुणाय गुणाद्याय खेदपानदृष्टिणे ।
 शुद्धाय मयप्रकाशाय श्रीराममुनये नमः ॥ १ ॥
 निर्गुणस्याधमेयस्य शुद्धस्याधमलालम् ।
 कथं स्वर्गादिकर्तृत्वं प्रवृणोऽभ्युपगम्यते ॥ २ ॥

सध्वरमन्त्रोपुपुहरीतस्य (१) मयप्रकाशतोत्तम्यारिधारही
 तस्य (१) केपल प्रवृणोऽभ्युपगम्यते कथं यदते ॥ ३ ॥ (१)
 एतादृशं ब्रह्म अगम्य कारणमिति न यदिति । शु (१) म्
 तस्यार मयदलश्यामोद (१) मयदलश्यामोद ॥ ४ ॥ (१) तर्हि किं पुन
 कारणं मायाप्रवृणोऽभ्युपगम्यते ॥ ५ ॥

It ends

येदीतिप्रतिपाद्यतस्मिन्महत् (१०८) हात्वादिनायादिर
 मत्तियानधिकारिणो बहुतान् सचोयं त्वं परः ।
 तन्मये गुणवत्तमं विवर्तनं श्रीरामनाथ मुनिं
 साक्षात्वेगभिषेचये योमर्पितान् पट्टान्ति योमर्पितान् ॥
 ज्ञाने कस्याधिकारो भवति बहुतरेण्येपु शिष्येपु मये
 ध्यात्वेन खेन विवेके (sic) सकलगुणानिधि श्रीमुकु
 [मुनीश (१०८)] ।

निश्चितापानमृह्णाविजितमपि तदा ज्ञानमवैलम्बे
 सतिष्यायोपदिष्टं प्रसरति बहुश किंच सचोयते च ॥

तन्मिष्यत्वमनाय सम्पत्तिलाभायोकतापैयित्
 भूत्वेन कृतयानमदयहिमा श्रीमात्मकुहो मुनि ।
 मयं मयविषोयनाय तदयो ब्रह्मा (१०८) योपाधि
 यच्च धीरमनोहर परिमितैवापा रितामि परे ॥
 शिष्येन्येपु सत्त्वयहमधिककृपायचनायैत्य [म] ज्ञातो
 यथं मयोपमिष्टे कुरु शिष्यमुगम ज्ञानसर्वेश्वर ।
 एष विशासित सध्वरनतशिरसा ज्ञातदेवेन धीरान्
 मया कृतादिनायो (१०८) मकरुणदय श्रीमुकुहो मु
 [नोद] ॥

सर्वत १६५४ यथै चैव शुदि ३ गुरो लिखितं पुनं भवतु ॥

॥ श्रीनीलकण्ठाय नमः ॥

यद्यथैरधदध स्वरथैन्नवनिर्दिष्टः । [॥ श्रीराम ॥

तत्त्वैव धर्मात् देवि ब्रह्मोद चरमधारी (१०८) ॥

[GAIKAWAT]

* Perhaps श्रीश्रीज्ञानदयाधाने

* A superfluous *al shara*.

2402.

559c. Foll 26 (foll 108-133 of the volume); size 12 $\frac{1}{2}$ in by 4 $\frac{1}{2}$ in; fourteen lines in a page, writing the same as in no 559a, which is dated Samvat 1852, see no. 226 of this Catalogue

Īdāntakāṭaka, a critical exposition of the *Īdānta* doctrines, by *Nilakantha*. See Hall's Index, p 154, no. celaxvii. Some of the dates given there do not appear in this copy, which is apparently incomplete (extent of the work in Hall's Index "śloka 3200," in this MS चपसंख्या १५००). The introductory compend says that the *Nilakanthakāṭaka* produces clearness in the *amṛta* taught by *Vyāsa*, *Śaṅkara*, *Sureshvara*, *Padmapāda*, *Vācspati*, and others, which has been defiled by the pouring in of dirty water. The beginning is:

श्रीव्यासजीवरत्नसुरेश्वरप्रपाद-
पाचम्पतिप्रभृतिपूज्यमहामुनेषु ।
नौषैरुपेय कुण्डलैः कलुषीकृतैषु
श्रीनीलकण्ठकृतैः पुष्पिणी व्यनक्ति ॥ १ ॥

इह यस्तु सर्वेषु पुरुषार्थेषु मोक्ष एव परमः पुरुषार्थः । स च तत्त्वमसीति यावत्प्राधान्यात् । On the first pages a review of the notions which the various schools entertain on the nature of soul. चार्वाकपथाः, मीमांसाः, साध्विकिकाः, चाहेताः, वैशेषिकाः, वाकिंकाः, प्रमादकाः, भाट्टाः, सांख्याः, भास्कराः, चाक्षिकदिग्वरी, मोनोसकाः, कापिलः, पार्थिवः, etc

As there are no divisions in this MS, it is difficult to give a more detailed description of its contents

The last words are: अनेतमर्थं व्यायतः प्रतिपादयितुं चतुर्लघुषी मोनामा प्रपद्यते यस्या इदमादिष्टं सूत्रं । सचातो प्रप्रमिष्टमनेति ॥

The colophon is incomplete and, as it seems, corrupt. इति पदोक्तकते नीलकण्ठसमुच्चयः (r. ०५४५) नाराय (sic!), somebody has added कृतकः समस्तः ॥

[H. T. COLEBROOKE]

2403.

1870b. Foll. 52 (59-110); size 9 $\frac{1}{2}$ in by 1 $\frac{1}{2}$ in; 10 or 11 lines in a page, thick letters, written in the 17th century.

Nyāyapramāṇamajjarī (ilā Nārāyaṇī?); this title appears on the outside of the first and of the last leaf, but does not occur in the MS itself. It is a commentary on a *Īdānta* treatise which has three *paricheḍas*, of the note on the first leaf नीलकण्ठन्योनिविदा (sic!) पुस्तकं परिचेदयस्य. The MS contains only the first two *paricheḍas*; in the first of them the leaves have the marginal note म न न दो, in the second डि न न दो. The author was a pupil of one *Rāghavendra*, perhaps the *Nārāyaṇa*, pupil of *Rāmeṇdra Sarasvatī*, in Aufrecht's Cat. Cat., p. 289a.

It begins:

सकृदेवोदितं पुंस्तमज्जेपापहरं विदुः ।
यज्ञान् रामदेवं तं मुमुक्षुं यदे महोदयं ॥
शास्त्रादयः युतिमूखरालो पेदोदकः साकवित् (r.) प्रनालः ।
प्रधातव्योपापरभाग ईशो व्यासोधिः पातु सुतकर्मजः ॥
सदर्थभासकं गोभिरसदर्थतमोऽपहं ।
पेदात्तपत्रभातेड (r. ०५) शंकरं नीतिं शंकरं ॥
अनुभूतसदानन्दान् सदानन्दप्रदायुक्तान् ।
यतोऽनुभवावन्दार्थीनि विधाधिशास्त्रान् ॥
राजतां सप्रकाशात्मा व्यास्यामूकितुषानिधिः ।
गोभिरानन्दयन् शिष्यान् भेदस्यातिभेदकृत् ॥
संयुद्धयन्वादिमुत्तारविदे
संनोभयन् शिष्यानुलेयुषीः ।
यो नेत्र (r. ०५५) मूर्तिर्निधिरानन्दे सदा
सोऽप्युभयानु . . . ॥

यदृचमाकाश गिरां समोहित-
व्यास्यानमोऽर्थं लभते सरस्वती ।
तं राघवेन्दुं यतिनामपोथरं
काश्यमूर्तिं विपुषं धने मुने ॥

प्रारिक्तित्याविष्ठापरिसमाप्तिप्रपणनान् शिष्टाचारप-
रिषालनाय चानुवर्णयदे निरुपपत्तये अगपयाम सीति । चं
इति । इत्येवमन्यतोऽपि सर्वथः ।

The first section, called *अन्वयपरिच्छेद*, ends fol 87b (2e of the original numbering)

[H T COLEBROOKE]

2404.

2637 Foll 307 (two of which, 20 and 289 were wanting when the vol was bound) fairly written, in Devanagari, about 1750 A D, by two different hands, 11 and 12 lines in a page, the first five leaves are slightly injured in the middle

The second section of a commentary on some *Vedānta* work, marked *Ātmabodhīn*, (the *Ātmabodhīnī*) on the outer page of the first leaf

It begins

अस्मिन् प्रसंगमुपाधिर्निरूप्यते गुणैः परं भास्वरं
पूर्वानुदमपास्तभेदविभक्तं ब्रह्मेति निश्चितं ।
तस्मिन्नास्मिन् सदा निमग्नविषयो योऽज्ञानयोगोर्न यदे
वेदादिरधिगम्यमानमहिमन्यात्मावयोधे नयि ॥

पूर्वाध्याये सविज्ञानं प्रत्यक्षं निर्धार्याध्यायान्तराभ्यासो
पुनस्तद्व्याख्यानेति चरमाध्यायः सुज्ञातादिज्ञानं
यथावसाविति यथा यथावसावेन चतुर्णे निवेष्टे नयपरा-
-न्यायेनेति यावत् । अत्राध्यायज्ञानवैनाह । सविज्ञानं ।
यागाद्यधिज्ञानोपगम्यादिदेवतासु ब्रह्मदृष्टिद्वारे - - - यथा
निरूप्य प्रत्यक्षं साक्षादित्येवमेव । ०

It ends अयं निरोधस्तथोक्त्याज्ञेयं कर्मेति । यद्यो
रूपितोपद्योतयति कर्मसागं कृतकृत्यस्याह निगमयत इति ।
कर्मद्वयसाग्येन यथावसावेति । तस्मात् कर्मसाग्येन दशौ
यथेतावतीति । अयोपदेशानामपि युगादिभिरुच्यते ते तत्राह
वेद इति । वेदार्थेनानिदिरूपेणो ज्ञेयसाग्योऽपि पुनःपुनः
भवतीति । न पुनःपुनः (र धीः) देवादीं मुनयूयानिवाह येयोपि
नामिति वेदानुशासनज्ञानभेदाहाकृतकृत्य इति । तत्र हेन
तत्तेरप्येवं सूचयति द्वाप्रतिनिधिः इति - here a leaf,
apparently containing the colophon, has been lost

Most of the leaves written by the first hand (except foll 1-30), viz 87-200, 233-279, are marked *सा* in the margin

[* Genl no 103]

2405

516 Foll 183 (8e is omitted, 109 is put twice) size 9½ in. by 3½ in., foll 1-12 mpe lines, foll 13-183 eight lines in a page, fol 13 a second hand sets in, the writing of both parts indicates the 17th century

Advaitamṛta, a *Vedānta* treatise by *Sri Brahmendra Sarasvati* or *Vanigir*, pupil of *Sri Devendra* This MS contains only the first *paricheḍa* called *brahmalakṣhananirūpana*

It begins

यस्मिन्नास्मिन् मुनयोक्तिरित्युपादानकर्मैः प्रत्यक्षं
ज्ञानानन्दारूपं युक्तिरूपितविभक्तिं वेदादिरूपम् ।
विषं नोपस्य गुणैः पराविदिपयानुशितं कर्मैर्दे-
रकाये तदुपास्या स्मृतिं गुणवतो ब्रह्मसाक्षादाह-
मसादीन्ब्रह्मविद्यायां संप्रदायप्रवर्तकान् । [॥ १ ॥
वेदे वेदसाधुवोयानि श्रुत्वासाधेनादरात् ॥ २ ॥
नृसिंहद्विषावर्ति चार्थं यथयति मुक्तम् ।
नव्याहो नव्यं शास्त्राभोधेरुद्भिदये नया ॥ ३ ॥

इह तत्तु महामयारे संसारसाग्ये निगममुद्भिदमस्मिन्नास्मिन्
मन्त्राद्रेषु या कृतकर्मैर्दे केनापि ब्रह्मेण संज्ञातसाधनचतुष्टय
संज्ञमुद्भिदिनी परमकृपालुमेगवान्मादरावय योनिद्वारोक्तता
मयेवं वेदाद्रेषोऽसाक्षात् प्रतिनाय । तत्राधिकारि प्रत्यक्षं
प्रथमं तावदधिकारि विषयप्रयोगमनेवपरमपुनःपुनःप्रति
साध्यमेव शास्त्रारं प्रतिनये । अथातो ब्रह्मनिर्माणेति ॥
अस्यापि ॥ etc

It ends

अद्वैतानुब्रह्मसाधये (१ ० धेय) मुनिना ब्रह्मेष्टयावीरिगया
स्वातेनाहन्मि ब्रह्मेदमिति यावत्साधयत् (१ ० धेय) प्रति ।
साक्षात्प्रतिनिधिरेव नयि दुर्गा विषय सविमुला
द्वैतानुब्रह्मेवैवा प्रवर्तकद्वैतामृतं यद्विना ॥ १ ॥

इति वेदाद्रेषोऽप्युपास्यादधिकारपरमं संपरिमातकापि
वीर्येष्टयावर्तकद्वैतामृतं ब्रह्मद्वयविभक्त्यं नाम प्रथम
परिच्छेदः समाप्तः ॥ [H. T. COLEBROOKE]

2406

1521c Foll 4 (numbered 2-5), size 10 in by 1½ in., modern Bengali handwriting, nine lines in a page

A fragment of some elementary *Vedānta* treatise in *śloka*. The MS contains the following sections

1 *Atmanubhavarodhā* (19 *śloka*), in the 10th *śloka* of which the MS begins, 2 *śiṣhyoṅkara atmanubhavarodhā* (25), 3 *alokopadīropadī* (14), 4 *śiṣhyanubhavarodhā* (6), 5 *gurūtālaya* (4), 6 *śiṣhyaprokṣaṇa uttara* (4), 7 *anubhavaropadīśāntarāna* (5), 8 *gurūtālaya amolā* (4)

The MS breaks off in the fourth *śloka* of the next section [H T COLLEBROOK.]

2107-2114.

302-309 Size 16 m by 6 m, 6-16 lines in a page, fair modern writing

Yogavaiśiṣṭha and *Yasai* (that *utparyapraśa*, the latter by *Anandabodhendra Sarasvati Bhīṣu*, disciple of *Gaṅgadharendra Sarasvati Bhīṣu*, who was the disciple of *Ramacandra Sarasvati*, who was the disciple of *Sarvajña Sarasvati*)

The *Yogavaiśiṣṭha* has the form of a dialogue between *Vaiśiṣṭha* and *Rama*, it is ascribed to *Valmiki*

See Hall's Index, p 121, nos cxlii and cxliii, Aufrecht's Oxford Cat, pp 353-355 (no 810), Weber's Berlin Cat, p 187, no 642. The beginning is printed in *Raj Mitra's Notices*, vi, p 112, no 2049. A complete edition of the whole, with the commentary, appeared at Bombay

The whole work is divided into six *prāśanas*. There is also a division into *āhnikas*, each of them concluding with the couplet

इत्युक्तवत्पुनरी दिवसो न्यायः
साधननाथ विषये प्रसिद्धो जगाम ॥
सादु सभा कृतमस्करणा जगाम
इयमाद्यये रविर्करेण महानाथ ॥

See the end of the following *sargas* *Mu-mukshupral* 5 (no 302, fol 125b), *Utpattipral* 14, 22, 41, 70, 102 (no 303, fol 54b, 80a, 112f, 227a, 292b), *Śhutipral* 13, 15 (no 304, fol 23b, 118a), *Upaśamapral* 16, 46, 71 (no 305, fol 46a, 129b, 198b), *Nirvanapral* 79 (no 306, fol 206, *divasa* 18)

In the last three volumes (nos 307, 308, 309), which contain the *uttarārṇha* of the *Nirvanapralāna*, this division into *āhnikas* does not appear

The text of the *Yogavaiśiṣṭha* agrees in some passages with the Bombay edition of the *Ramayana*, though not literally. Compare *Vaiśiṣṭyapraśarga* 6-9 with *Ram* I 19-22

The *Yogavaiśiṣṭha* is variously styled in the colophons इति श्रीमद्वाल्मीकिप्रदिशिते महारामायणे देवप्रोक्ते वाचिप्रसक्तसंग्रहे संहिताया मोक्षोपाये वैराग्यप्रकरणे० no 302, fol 107, इत्यार्षे श्रीमहारा० देव० हा० सं० वाचिप्रे वाच्यो० मो० सुमुमुक्षुपहारप्रकरणे० no 302, fol 173, इत्यार्षे रा० देव० हा० सं० वाचिप्रसक्तसंग्रहे पात्तो० स्थितिप्रकरणम् no 304, इति श्रीमहारा० हा० सं० वाल्मिक्यादे वाचि० मो० उपशमप्रकरणे० no 305, इत्यार्षेपरदिशिते रा० देव० हा० सं० वाल्मिक्यादे मो० निर्वोधप्रकरणे वाचि० ग्रन्थदर्शने० no 306, इति श्रीमहारा० निर्वोधप्रकरणे वाल्मिक्यो० मो० देव० प्रतसाहस्यो सं० वाचि० ग्रन्थदर्शो० उग्र राधे० no 309. At the end of the single *sargas* often simply मोक्षोपाये or मोक्षोपायेयु

302a Fol 107

Vaiśiṣṭyapraśarana, in 33 *sargas* with about 1180 couplets

This first chapter of the *Yogavaiśiṣṭha* has been printed with the commentary, and with a Bengali translation, by *Venimudhara De Dasa*, Calcutta, 1869

List of the *sargas* 1 *sutrapatanikah* ends fol 10b, 2 *sutrapatanikah*, fol 15a, 3 *trīṭha yārahārānam*, fol 19a, 4 *divasaryārahārānam*, fol 20a, 5 *lārśjanuvedānam*, fol

21b, 8 *Srī Tīrāmaitrāḥyaṅgam*, fol 25b, 7 *Tīrāmaitrāḥyaṅgam*, fol 28a, 8 *Daśarathāṅgam*, fol 31a, 9 *Vasukthasamasasanam*, fol 33a, 10 *Raghavaiśāḍaḥ*, fol 37a, 11 *Raghavasamasasanam*, 12 *prathamaparitapaḥ*, fol 44a, 13 *Lalāḥminīralaranam*, fol 45b, 14 *jīvitagarha*, fol 47a, 15 *ahamīlarajugupsa*, fol 80a, 16 *cittadaurātmyam*, fol 51b, 17 *trishṇubhāṅgaḥ*, fol 55b, 18 *layajugupsa* fol 60a, 19 *balyajugupsa*, fol 63b, 20 *yautana garha*, fol 66a, 21 *strījugupsa*, fol 69b, 22 *jarajugupsa*, fol 72b, 23 *lalaparāḍaḥ*, fol 77b, 24 *lalāḥḥṣaḥ*, fol 79a, 25 *kṛtāntarāḥṣaṅgam*, fol 82a, 26 *dehādurtīlīśarāṇam*, fol 86a, 27 *antīyatāpratīpadānam*, fol 92a, 28 *atīratīrīyāśāpratīpadānam*, fol 96a, 29 *sāḥṣaḥ padārthanāsthapratīpadānam*, fol 97a, 30 *prāyogānāśāḥ*, fol 99b, 31 *Raghavapramāḥ*, fol 101b, 32 *nabhascārasasūhṛtāḍaḥ*, fol 103b, 33 *nabhascāramahācārasammelanam*, fol 107a

302b Foll 66 (108-173)

Mumukṣukhyatārāprāḥṣaṅgam, in 20 *sargas* with about 800 complets

List of the *sargas* 1 *Sūlānīryanam* ends fol 6b, 2 *Tīrāmaitrāḥyaṅgam*, fol 10a, 3 *Uḥyobhūyāḥ sarganvāṇam*, fol 13b, 4 *pauruṣaḥprāḥṣaṅgam*, fol 16a, 5 *pauruṣaḥsthanam*, fol 18f, 6 *daśanīrāḥṣaṅgam*, fol 22b, 7 (*pauruṣaḥpratīpadānam*), fol 26a, 8 *daśanī(ru)ḥṣaṅgam*, fol 27a, 9 *karmācārāḥ*, fol 30b, 10 *jñānācārāḥ*, fol 37a, 11 *śaktīprītiśāḥṣaṅgam*, fol 40b, 12 *tattvāḥṣaṅgam*, fol 43b, 13 *śāmanīrūpanam*, fol 46b, 14 *mumukṣukhyatārāḥṣaṅgam*, fol 50a, 15 *samloḥarīrūpanam*, fol 51b, 16 *sādācārāḥṣaṅgam*, fol 53a, 17 (*nīrāḥṣaṅgam*), fol 56b, 18 *dīrghāntarīrūpanam*, fol 61a, 19 *pramāṇīrūpanam*, fol 61b, 20 *sācārāḥṣaṅgam*, fol 66a

303 Foll 336

Uḥyattīrāḥṣaṅgam, in 122 *sargas* with nearly 6000 complets.

List of the *sargas* 1 *bandhahetuvāṇam* ends fol 9b, 2 *adyasūhṛtīrīrāḥṣaṅgam*, fol 19b, 3 *bandhahetuvāṇam*, fol 16a, 4 *prāḥṣaṅgam*, fol 21b, 5 *mūlācārāḥṣaṅgam*, fol 24a, 6 *mūlācārāḥṣaṅgam*, fol 25b, 7 *jagadādīrīrāḥṣaṅgam*, fol 29b, 8 *sacchāstrāḥṣaṅgam*, fol 30b, 9 *paramārāḥṣaṅgam*, fol 33a, 10 *mahācārāḥṣaṅgam*, fol 39b, 11 *paramārāḥṣaṅgam*, fol 42a, 12 *jagadūpāḥṣaṅgam*, fol 45a, 13 *svayambhūpāḥṣaṅgam*, fol 49a, 14 *brahmopāḥṣaṅgam*, fol 54b, 15 *Māṇḍapāḥṣaṅgam*, fol 57b, 16 *Māṇḍapāḥṣaṅgam*, fol 60b, 17 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 64b, 18 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 67b, 19 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 69b, 20 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 72a, 21 *svayambhūpāḥṣaṅgam*, fol 77b, 22 *svayambhūpāḥṣaṅgam*, fol 80a, 23 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 81a, 24 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 83b, 25 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 87b, 26 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 91b, 27 *janmāntarāḥṣaṅgam*, fol 96b, 28 *gīrīrūpanam*, fol 100a, 29 *paramācārāḥṣaṅgam*, fol 104b, 30, fol 108a, 31 *gūṇāntarāḥṣaṅgam*, fol 110b, 32 *ācārāḥṣaṅgam*, fol 111b, 33 *senayāḥprathamācārāḥṣaṅgam*, fol 115a, 34 *raṇāḥṣaṅgam*, fol 118b, 35 *raṇāntarāḥṣaṅgam*, fol 120b, 36 *janapadāntarāḥṣaṅgam*, fol 123b, 37 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 127a, 38 *Līlāpāḥṣaṅgam*, fol 130, 39 *nīrācārāḥṣaṅgam*

nanam, fol 132b, 10 *Lilopakhyaṇe samarasamananam* (no 2442a has *samarasamanantastmṛtyunūdhatah*), fol 137b, 41 *Lilopakhyaṇe bhṛantivivaraṇanam*, fol 141b, 42 *Lilopakhyaṇe śaṭpāṇaśrīśaṭyātanerūpanam*, fol 144b, 43 *Lilopakhyaṇe agnīdīharṇanam*, fol 149a, 44 *Lilopalhyaṇe agnīdīharatṛiyuddhe* *ragadūrahmatarṇanam*, fol 153a, 45 *Lilopakhyaṇe satyakamasatyasamlāpīśīta*, fol 154b, 46 *Lilopakhyaṇe Tīdurathānirgīna(m)*, fol 156a, 47 *Lilopalhyaṇe Tīdurathānīdhūsamagamah*, fol 158b, 48 *Lilopakhyaṇe ayudhātarnanam*, fol 163a, 49 *Lilopakhyaṇe tṛitīyaśraṅgītham*, fol 165a, 50 *Lilopakhyaṇe Tīdurathamarāṇa-* *ṇanam*, fol 168a, 51 *Sindhurashṭra-* *ṇanam*, fol 169b, 52 *marapasamanantaradeha* *pratibhūṇanam*, fol 173a, 53 *samsṛitau* *dītaedya*, fol 175b, 54 *Lilopakhyaṇe mara-* *ṇavīcarah*, fol 181a, 55 *samsaramarāṇa-* *ṇanam*, fol 187a, 56 *marāṇasāyananā-* *ṇam*, fol 190a, 57 *Lilopakhyaṇe śaṭpāṇa-* *ṇavīcarah*, fol 193b, 58 (*Padmajāntam*), fol 196a, 59 *Padmanīṇanam*, *Lilopakhyaṇam* *śamapṭam*, fol 197a, 60 *prāyogāṇa-* *ṇanam*, fol 201b, 61 *jagatīarūparṇanam*, fol 204b, 62 *datvasābdarṭhāvīcarah*, fol 207a, 63 *citta* *vikurāḥ*, fol 207b, 64 *dyauḥkuranīnayaḥ*, fol 210a, 65 *jānāvīcarah*, fol 210b, 66 *samsṛiti* *paramayogah*, fol 212a, 67 *satyopadeśah*, fol 218a, 68 *valśīśaṇṇanam*, fol 219a, 69 *Sucyupakhyaṇe vīśīlīlāmanīratāthānam*, fol 220b, 70 *Suci-javaharāṇanam*, fol 226a, 71 *Sucīparīdevanāṇi*, fol 228a, 72 *Sucīta* *pāḥprabhāṇa-* *ṇanam*, fol 229b, 73 *Sucīta* *poṇṇanam*, fol 232b, 74 *Sucītapāḥparipā-* *ṇanam*, fol 234a, 75 *Sucyupakhyaṇe Suci-* *śaṭraṇābhīśah*, fol 236a, 76 *valśīśaṇṇayāḥ(?)*, fol 236a, 77 *valśīśaṇṇavīcarah*, fol 237b, 78 *valśīśaṇṇa-* *ṇanam*, fol 239b, 79 *valśīśaṇṇa-* *ṇanam*, fol 241b, 80 *prāśnābhī-* *ṇanam*, fol 245b,

81. *paramārthapāṇḍī-* *ṇanam*, fol 251b, 82 *ruḥṣasīśaṇṇa-* *ṇanam*, fol 254a, 83 *Sūcyupa-* *khyaṇe* *hāndarapūjanam*, *Sucyupakhyaṇam* *śamūṇnam*, fol 254b, 84 *mano-* *ṇikurotīpattī-* *ṇanam*, fol 257a, 85 *brahmādītyasā-* *ṇagamah*, fol 259a, 86 *aṇḍarasamī-* *ṇanam*, fol 261a, 87 *jagaddasā-* *ṇanam*, fol 261b, 88 *aṇḍa-* *ṇavīcarah*, fol 262b, 89 *Kṛtīmendravī-* *ṇanam*, fol 264b, 90 *Kṛtīmendravī-* *ṇanam*, fol 265a, 91 *jānā-* *ṇanam*, fol 268a, 92 *manomahatī-* *ṇanam*, fol 270a, 93 *śū-* *ṇanam*, fol 271a, 94 *brahmanā-* *ṇanam*, fol 273a, 95 *karmapuru-* *ṇanam*, fol 276a, 96 *manah-* *ṇanam*, fol 280b, 97 *valśīśaṇṇa-* *ṇanam*, fol 282a, 98 *cittopakhyaṇam*, fol 283b, 99 *cittopakhyaṇam* *śamūṇnam*, fol 285b, 100 *cittopakhyaṇam* *śamūṇnam*, fol 288a, 101 *Dalā-* *ṇanam*, fol 289b, 102 *upadeśa-* *ṇanam*, fol 291b, 103 *cittamahatī-* *ṇanam*, fol 293a, 104 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 295a, 105 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 296a, 106 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 299a, 107 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 301a, 108 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 302b, 109 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 303b, 110 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 306b, 111 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 309a, 112 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 310a, 113 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 313a, 114 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 316b, 115 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 318a, 116 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 320b, 117 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 322a, 118 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 324a, 119 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 326a, 120 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 328b, 121 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 331b, 122 *aṇḍarajopakhyaṇe* *nṛparya-* *ṇanam*, fol 333a

304 Foll 160

Sihitiprakaranam, in 62 *sargas* with about 2400 complets

List of the *sargas* 1 *janyanirakaranam* ends fol 4a, 2 *biyojanyasah*, fol 6b, 3 *jagadanantairarnanam*, fol 8a, 4 *silitiyankura lalanam*, fol 8b, 5 *Bhargaiopikhyane Bhargaiasa(m)alanam*, fol 9b, 6 *Bhargavamanorajyam*, fol 10b, 7, fol 11b, 8 *Bhargaiopikhyane (vi)vidhajanmanubhairah*, fol 12b, 9 *Bhargavahalevaravarnanam*, fol 13b, 10 *Bhargaiopakhyane Kalairatanam*, fol 17b, 11 *Bharg samsarapravrittidarsanam*, fol 21b, 12 *Bharg samsaropattivistarairarnanam*, fol 22b, 13 *Bhrgusamusvasanam*, fol 23b, 14 *Bhargaijanmantarasmaranam*, fol 25b, 15 *Bhargaij arideranaj rajas gopadesapraakaranam*, fol 28b, 16 *Sultasya punaryjanam*, fol 30a, 17 *manorajyasammelanam*, fol 32b, 18 *jnanahandavatairah*, fol 37b, 19 *jagratisaprasutaturyasavarupavairah*, fol 40a, 20 *manorupairarnanam*, fol 40b, 21 *vijanyasah*, fol 44b, 22 *anuliamapadaivisanantirarnanam*, fol 46b, 23 *sariranogaraivikutyogah*, fol 50a, 24 *manasyasatlapratipadanam*, fol 51a, 25 *Damaiyalakafotpatih*, fol 54a, 26 *Damaiyalakaja*, fol 57a, 27 *pitamahairakyam*, fol 58b, 28 *Damaiyalakajpunaryuddhairarnanam*, fol 61b, 29 *Damaiyalakajopakhyane anurapan bhramah*, fol 63b, 30 *Damaiyalakajitara citrararnanam*, fol 61b, 31 *sadasannirakaranam*, fol 68a, 32 *Damaiyalakafotpatihyane caducaranirupanam*, fol 72a, 33 *Damaiyalakafopakhyane jamlharavairah*, fol 79a, 34 *Damaiyalakafopakhyanam samaptam*, fol 81b, 35 *upasamavararnanam*, fol 87l, 36 *cudedajastarupavararnanam*, fol 90a, 37 *upasamastarupavararnanam*, fol 92a, 38 *upasamavararnanam*, fol 96a, 39 *sarra katavajritiyadamam*, fol 101a, 40 *bralmanedam saram jagat* etc

pratipadanam, fol 104a, 41 *andjalatiranam*, fol 106b, 42 *jnanatiranam*, fol 109b, 43 *jnanicayasthanopadesah*, fol 111b, 44 *samsarairatanapratiipadanopadesah*, fol 114b, 45 *yathubhutarikayogopadesah*, fol 118a, 46, fol 119b, 47 *jagadairarnanirayayogopadesah*, fol 124b, 48 *Dasuropakhyane Dasurairatpratinairarnanam*, fol 127a, 49 *Dasurakadamiravararnanam*, fol 129b, 50 *Dasuradigairalanam*, fol 130a, 51 *Dasurasutanubodhanam*, fol 131b, 52 *vibhairarnanam*, fol 133a, 53 *samsaragayavikalpayajairarah*, fol 136a, 54 *Dasuropakhyane samalpaculisa*, fol 138a, 55 *Dasuramelanam*, fol 141a, 56 *(kartrita)icarayogopadesairarnanam*, fol 144b, 57 *jnanatirayastarupavararnanam*, fol 149a, 58 *kacagutha*, fol 150a, 59 *Srikamalirayairaharavarnanam*, fol 154a, 60 *vairapurushanirayaprasangopadesajivairarah*, fol 156a, 61 *jnananamairanasamstutih*, fol 158a, 62, fol 159

The scribe has added

यदि हृदयवियोगात्तेजोनी धातिभावाद्

नयनचलनसंयोगोद्वेगश्चावर्तमानः ।

लिखितमङ्गहनुद्या यन्वा पुनश्चेति न

अकृतमप्यप्य यन्नुद्देशेन ॥ १ ॥

वाङ्मनः

हस्ताक्षरेणमङ्गीनावरितः

305 Foll 261

Upasamapraakaranam, in 93 *sargas* with about 1270 complets

List of the *sargas* 1 *prathairnam ahnila vararnanam* ends fol 3b, 2 *upadesanucarnanam*, fol 6a, 3 *sabhasamsthanam*, fol 8a, 4 *Rajharaprasnah*, fol 10a, 5 *prathamopadesah*, fol 13b, 6 *pratima upadesah*, fol 15a, 7 *akusajhalapratiprasangam*, fol 15b, 8 *andhagata*, fol 19a, 9

fol 178a, 60 *Suraghuvarittante Suraghuvar-*
nam, fol 178b, 61 *Suraghuparighasamagamah*,
fol 180a, 62 *samadhiniscayah*, fol 181a, 63
Suraghuparighamiscayah, fol 182a, 64 *upadesah*,
fol 184a, 65 *Bhasavilasavrittante Sahyagiri-*
rarnanam, fol 185a, 66 *anthyapratipadanam*,
fol 186b, 67 *antahsamsargavicarah*, fol 188b,
68 *sangavicarayogopadesah*, fol 191a, 69
santasamayatatayogopadesah, fol 192a, 70 *asam*
sangavilalpopadesah, fol 194a, 71 *samsaro*
padesah (?), fol 198b, 72 *mokshasavarupopadesah*,
fol 200b, 73 *satnavicarah*, fol 202b, 74
varagypadesah, fol 207a, 75 *muktamukta*
vicarah, fol 209b, 76 *samsatasagarasamyapra-*
tipadanam, fol 210b, 77 *jivanmuktasvarupa*
varnanam, fol 213a, 78 *yogavarnanam*, fol
216b, 79 *samyokhajnataktavanirupanam*, fol
217b, 80 *drisyadarsanasamlandhak*, fol 220a,
81 *cittasattapratipadanam*, fol 221a, 82
indriyenasanasayogopadesah, fol 225b, 83
cittasattavicarayogopadesah, fol 228a, 84
Vitahavyamanogagadarnanam, fol 230b, 85
Vitahavyasamadhayogopadesah, fol 232a, 86
indriyavaganirulanarayanopadesah, fol 234b, 87
Vitahavyanuranopadesah, fol 236a, 88 *Vita*
havyanuranah, fol 237b, 89 *sadvilasavira-*
yogopadesah, fol 240b, 90 *cittopadesavicara-*
yogah, fol 242a, 91 *sampratikulyavicarayopapa-*
desah, fol 250a, 92 *camptanirulanararama*
yogopadesah, fol 251a, 93 *samadarsanam*,
fol 261a

Date of this volume संयत् १९५१

306 Toll 298

Ashtasaprakaraṇasya puriṣṭiṇam, in 129 *sargas* with about 5460 couplets. As the 11th *sarga* has no number, the MS seems to have only 128 *sargas*.

Last of the sargas 1 dirasuyaral ararar
 yannam ends fol 1a, 2 vīrantīyū īṣṭhikarannāṁ,

- fol 7a, 3 *brahmayyapratipadanam*, fol 8b, 4 *cittibhāvaratipādanam*, fol 9a, 5 *Raghava-
uśāntiāvarnam*, fol 10a, 6 *mohanuhatmyam*,
fol 14a, 7. *ajunamuhatmyaprasamsanam*, fol
18b; 8 *andyaatātilāsopadeśah*, fol 20a, 9
andyanirākaranam, fol 22b, 10 *andyaścikitsa*,
fol 25a, 11 *janamuktaniscayayogopa(śeśah)*,
fol 30b, 12 *janamulṭasamsayanirūpanam*,
fol 32a, 13 *jñānayogopadeśah*, fol 33a, 14
Bhūkundopakhyaṇe Meruśikharavarānam, fol
34b, 15 *Bhūkundadarśanam*, fol 36b, 16
Bhūkundasamayogah, fol 37b, 17 *Bhūunda-
sarūparāvarnam*, fol 38a, 18 *matrīyavah-
ravarnam*, fol 40b, 19 *alagalabhah*, fol 42b,
20 *Bhūundasavarūpanam*(?), fol 44b, 21 *cirajī-
vitatritintakathanam*, fol 47b, 22 *cirajīta-
varnam*, fol 50a, 23 *Bhūkundopakhyaṇe
samadhiāsamālpanirākaranam*, fol 52a, 24
prānāvaranam, fol 54b, 25 *sumadhiāvarnam*,
fol 58a, 26 *Bhūkundopakhyaṇe cirajīvitahetu-
kathanam*, fol 59b, 27 *Bhūkundopakhyaṇam*,
fol 60b, 28 *paramarthayogopadeśah*, fol 64b,
29 *jagataḥ paramulṭamayaśāvarānam*, fol
71b; 30 *mohashopakhyaṇe-(r ca)tyonmūlha-
cittavācarah*, fol 77a, 31 *manahpranāhyapratī-
padanam*, fol 80b, 32 *dehāpātarācarah*, fol 83b,
33 *dehātānyapratipadanam*, fol 87a, 34 *īri
paramēśvaropadeśah*, fol 87b, 35 *devatamayah*,
fol 91b, 36 *paramēśvaravarānam*, fol 92b,
37 *nīyatānirūpyam*, fol 95a, 38 *bahyapūjanam*,
fol 97a, 39 *devatānānirūpik*, fol 100b, 40
devatūtāttavācarah, fol 101a, 41 *jagannu-
thyatipratipadanam*, fol 105a, 42 *paramul-
mabhidhanam*, fol 107a, 43 *vibhāntavarānam*,
fol 109a, 44 *cittasattasūcanam*, fol 111a,
45 *mahacittikalopakhyaṇam*, fol 113a, 46
Siddhāntaśāstrah, fol 115a, 47 *cirajīvanopadeśah*,
fol 117b, 48 *brahmayyapratipadanam*, fol
118b, 49 *samēśvitarāyogah*, fol 120b, 50
akṣarasamēśvitarāyogopadeśah, fol 121b,
51 *udīryarthopālambhāvarācarah*, fol 130b, 52
Narayanāvarācarah, fol 132b, 53 *Arjuneyakhyane
Arjunopadeśah*, fol 137b, 54 *Arjunopakhyaṇe
atmājñānopadeśah*, fol 140a, 55 *Arjunopa-
khyane jñātottīrānirūpyah*, fol 142a, 56, fol
145b, 57 *Arjunānirāntiāvarnam*, fol 146b,
58 *Arjunopakhyaṇam samāptam*, fol 147b, 59
pratyogutmarābodhah, fol 150b, 60 *cibhūtiyo-
gopadeśah*, fol 151b, 61 *jagatsvapnālakṣaṇam*,
fol 153b, 62 *śāpṇasātarudrīye bhikṣhusamsa-
rodhāvaranam*, fol 155b, 63 *śāpṇasātarudrīyo-
pakhyaṇam*, fol 159b, 64 *ganatīapratītiḥ*,
vāpnarudrīyam samāptam, fol 161b, 65
cūtyottīrānirāsmāyāvarnam, fol 162b, 66
bhikṣhusamsritikathanam, fol 164a, 67, fol
166a, 68 *māhamaunayātnopadeśah*, fol 167b,
69 *prānāmanāksamyogavarānam*, fol 171a,
70 *Veṭalaprāśnah*, fol 172a, 71 *mandapāra-
vanam*, fol 172b, 72 *Veṭalaprāśnālakṣaṇah*,
fol 173b, 73 *Veṭalopakhyaṇe*, fol 174a, 74
Bhāgīrathopadeśah, fol 176a, 75 *Bhāgīrathā-
nirānam*, fol 176b, 76 *Garguṭāvaranam*, fol
177b, 77 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 179b,
78 *Cūḍalāprabodha*, fol 181b, 79 *Cūḍalātma-
lakṣaṇah*, fol 182b, 80 *paurāṇānīlāśah*, fol 187b,
81 *agnīśhomatīdharanam*, fol 191a, 82 *anī-
madilubhāyogopadeśah*, fol 195b, 83, fol 196b,
84 *Sikhidhīrajapratīrājya*, fol 198a, 85 *mūlha-
vācarayogopadeśah*, fol 204b, 86 *Kumilājanu-
mālakṣaṇam*, fol 206a, 87 *Sikhidhīrajānīlā-
śakathanam*, fol 198b, 88 *Sikhidhīrajopakhyaṇ-
cintāmanīyākhyaṇam*, fol 209b, 89 *gajendro-
pakhyaṇam*, fol 211a, 90 *cintāmanīyānīlāś-
vācarānirāvaranam*, fol 213a, 91 *varānirūp-
itāntānirūpanam*, fol 211a, 92 *sarvādyogītiḥ*,
fol 216b, 93 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 220a,
94 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 223a, 95
Sikhidhīrajānīlāśakathanam, fol 227a, 96 *Sikhidhīra-
jānīlāśakathanam*, fol 230b, 97 *Sikhidhīrajānīlāśa-
kathanam*, fol 232b, 98 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 235b, 99 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 238b, 100 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 241b, 101 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 244b, 102 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 247b, 103 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 250b, 104 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 253b, 105 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 256b, 106 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 259b, 107 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 262b, 108 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 265b, 109 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 268b, 110 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 271b, 111 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 274b, 112 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 277b, 113 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 280b, 114 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 283b, 115 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 286b, 116 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 289b, 117 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 292b, 118 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 295b, 119 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 298b, 120 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 301b, 121 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 304b, 122 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 307b, 123 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 310b, 124 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 313b, 125 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 316b, 126 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 319b, 127 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 322b, 128 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 325b, 129 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 328b, 130 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 331b, 131 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 334b, 132 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 337b, 133 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 340b, 134 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 343b, 135 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 346b, 136 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 349b, 137 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 352b, 138 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 355b, 139 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 358b, 140 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 361b, 141 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 364b, 142 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 367b, 143 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 370b, 144 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 373b, 145 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 376b, 146 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 379b, 147 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 382b, 148 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 385b, 149 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 388b, 150 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 391b, 151 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 394b, 152 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 397b, 153 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 400b, 154 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 403b, 155 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 406b, 156 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 409b, 157 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 412b, 158 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 415b, 159 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 418b, 160 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 421b, 161 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 424b, 162 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 427b, 163 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 430b, 164 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 433b, 165 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 436b, 166 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 439b, 167 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 442b, 168 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 445b, 169 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 448b, 170 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 451b, 171 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 454b, 172 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 457b, 173 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 460b, 174 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 463b, 175 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 466b, 176 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 469b, 177 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 472b, 178 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 475b, 179 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 478b, 180 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 481b, 181 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 484b, 182 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 487b, 183 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 490b, 184 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 493b, 185 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 496b, 186 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 499b, 187 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 502b, 188 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 505b, 189 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 508b, 190 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 511b, 191 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 514b, 192 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 517b, 193 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 520b, 194 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 523b, 195 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 526b, 196 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 529b, 197 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 532b, 198 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 535b, 199 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 538b, 200 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 541b, 201 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 544b, 202 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 547b, 203 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 550b, 204 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 553b, 205 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 556b, 206 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 559b, 207 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 562b, 208 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 565b, 209 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 568b, 210 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 571b, 211 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 574b, 212 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 577b, 213 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 580b, 214 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 583b, 215 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 586b, 216 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 589b, 217 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 592b, 218 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 595b, 219 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 598b, 220 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 601b, 221 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 604b, 222 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 607b, 223 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 610b, 224 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 613b, 225 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 616b, 226 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 619b, 227 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 622b, 228 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 625b, 229 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 628b, 230 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 631b, 231 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 634b, 232 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 637b, 233 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 640b, 234 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 643b, 235 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 646b, 236 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 649b, 237 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 652b, 238 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 655b, 239 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 658b, 240 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 661b, 241 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 664b, 242 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 667b, 243 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 670b, 244 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 673b, 245 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 676b, 246 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 679b, 247 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 682b, 248 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 685b, 249 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 688b, 250 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 691b, 251 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 694b, 252 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 697b, 253 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 700b, 254 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 703b, 255 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 706b, 256 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 709b, 257 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 712b, 258 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 715b, 259 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 718b, 260 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 721b, 261 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 724b, 262 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 727b, 263 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 730b, 264 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 733b, 265 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 736b, 266 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 739b, 267 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 742b, 268 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 745b, 269 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 748b, 270 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 751b, 271 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 754b, 272 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 757b, 273 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 760b, 274 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 763b, 275 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 766b, 276 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 769b, 277 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 772b, 278 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 775b, 279 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 778b, 280 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 781b, 281 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 784b, 282 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 787b, 283 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 790b, 284 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 793b, 285 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 796b, 286 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 799b, 287 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 802b, 288 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 805b, 289 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 808b, 290 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 811b, 291 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 814b, 292 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 817b, 293 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 820b, 294 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 823b, 295 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 826b, 296 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 829b, 297 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 832b, 298 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 835b, 299 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 838b, 300 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 841b, 301 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 844b, 302 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 847b, 303 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 850b, 304 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 853b, 305 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 856b, 306 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 859b, 307 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 862b, 308 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 865b, 309 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 868b, 310 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 871b, 311 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 874b, 312 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 877b, 313 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 880b, 314 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 883b, 315 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 886b, 316 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 889b, 317 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 892b, 318 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 895b, 319 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 898b, 320 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 901b, 321 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 904b, 322 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 907b, 323 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 910b, 324 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 913b, 325 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 916b, 326 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 919b, 327 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 922b, 328 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 925b, 329 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 928b, 330 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 931b, 331 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 934b, 332 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 937b, 333 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 940b, 334 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 943b, 335 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 946b, 336 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 949b, 337 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 952b, 338 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 955b, 339 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 958b, 340 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 961b, 341 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 964b, 342 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 967b, 343 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 970b, 344 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 973b, 345 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 976b, 346 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 979b, 347 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 982b, 348 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 985b, 349 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 988b, 350 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 991b, 351 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 994b, 352 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 997b, 353 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1000b, 354 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1003b, 355 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1006b, 356 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1009b, 357 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1012b, 358 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1015b, 359 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1018b, 360 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1021b, 361 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1024b, 362 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1027b, 363 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1030b, 364 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1033b, 365 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1036b, 366 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1039b, 367 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1042b, 368 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1045b, 369 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1048b, 370 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1051b, 371 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1054b, 372 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1057b, 373 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1060b, 374 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1063b, 375 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1066b, 376 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1069b, 377 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1072b, 378 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1075b, 379 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1078b, 380 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1081b, 381 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1084b, 382 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1087b, 383 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1090b, 384 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1093b, 385 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1096b, 386 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1099b, 387 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1102b, 388 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1105b, 389 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1108b, 390 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1111b, 391 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1114b, 392 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1117b, 393 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1120b, 394 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1123b, 395 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1126b, 396 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1129b, 397 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1132b, 398 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1135b, 399 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1138b, 400 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1141b, 401 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1144b, 402 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1147b, 403 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1150b, 404 *Sikhidhīrajānīlāśakathanam*, fol 1

fol 234b, 99, fol 236a, 100 *Sikhidhaya-*
paramavibodhanam, fol 237b, 101 *Śikhidha-*
jābodhanam, fol 241a, 102 *Sikhidhajasama-*
dhuna(m), fol 242a, 103 *Kumbhapunnaragama-*
yogopadeśah, fol 244b, 104 *jananmuktayā-*
harapratipadanam, fol 247a, 105 *Sikhidhra-*
jopahyane śrītrīlalabhah, fol 249b, 106 *Lālā-*
manahah, fol 252a, 107 *Sakragamanam*, fol
253b, 108, fol 255b, 109 *Cūḍaleprakaṣiṭa-*
ranam, fol 258b, 110, fol 259b, 111, fol
260b, 112 *Kacaprabodhah*, fol 262b, 113
mithyapuruṣhopakhyāne ulasavāśhanam, fol
263b, 114 *mithyapuruṣhopahyanam*, fol 265a,
115 *yogopadeśah*, fol 266b, 116 *vrātatrāya-*
nirupanam, fol 268a, 117, fol 269a, 118,
fol 269b, 119, fol 270b, 120, fol 271b,
121, fol 273a, 122, fol 274a, 123 *Ikṣvā-*
kuprabodhanam, fol 275a, 124, fol 275b, 125
mṛigavyādhyam, fol 277b, 126, fol 278a,
127 *paramarthaśvarupavarṇanam*, fol 285a,
128 *Bharaḍvājīnīśasanam*, fol 290a, 129
Rama-yuttihnam, fol 298a

307 Foll 230

Nirunapralakaranasya ullaravddham, sargas
1-76, sl 9, with about 2870 complets

List of the *sargas* 1 *icchacilitayogopadesah*, fol 4a, 2 *karmabijadāhayogopadesah*, fol 8a, 3 *dr̥is̥yopasamayogopadesah*, fol 10b, 4 *ālantanirāśah*, fol 14b, 5 *vidyadhara-prasah*, fol 15b, 6 *śairagyavarnanam*, fol 20a, 7 *jagadūlśa(r jagayjālā?)bījāśarnanam*, fol 22a, 8 *m̥jūmandapāśarnanam*, fol 24a, 9 *eikāśana(?)yogopadesah*, fol 25b, 10 *sargajā-rargapratipattiyogopadesah*, fol 27b, 11 *yātūbhūtārīvedanam*, fol 29a, 12 *samlāpasargay aīyapratipattih*, fol 33a, 13 *Indropukhyane trasarencantarasaṅghaśarnanam*, fol 35a, 14 *sargasamlāpayor aīyapratipūṣanam*, fol 37a, 15 *vidyādhara-nīrnam*, fol 38b.

16 idyidharopukhyine · idyadharaṇirūḍānam,
fol 39b, 17 āhamitāsattāyogopadeśah, fol 41a,
18 jagajjalohakasaḍḥarmayayogopadeśah, fol 45b,
19 iradalmavarnanam, fol 49b, 20 jīanar
nayaayogopadeśah, fol 51a, 21 jīanaryūṇanai
cārah, fol 53a, 22 suklayogopadesah, fol 58b,
23 Mañjūritānam, fol 62a, 24 Mañjuira-
gyavarṇanam, fol 64a, 25 Mañjubodhanam,
fol 66b, 26 Mañjunānaśamupiti, fol 69b,
27, fol 71a, 28 tattoasiddhantapratipadanam,
fol 73b, 29 bhātanapratipadanam, fol 80a,
30 paramarthopanyasayoga, fol 82b, 31
niranayukytipadesavarṇanam, fol 85, 32
satyarabodhanopadeśah, fol 88a, 33 satyartho-
panyasayoga, fol 91a, 34, fol 94a, 35
parabrāhmaṣārūpaśarṇanam, fol 97a, 36
saṃsarabijātkathanam, fol 100a, 37 drīṣi-
drīṣyopayoga, fol 106b, 38 niranatārṇanam,
fol 110a, 39 Vasishṭhagītisu śābhāvatēraṇti-
yogopadeśah, fol 113, 40 Vasishṭhagītisu
ātmaśrāntikathanam, fol 114b, 41 śārūpa-
śrāntiyārtham upadeśaśarṇanam, fol 115a, 42
nirvānopadeśah, fol 120a, 43 brāhmaikatānato-
padeśah(f), fol 124b, 44 mānovādiśarṇanam,
fol 128b, 45 Harinakopalhyane, fol 133b,
46 saṃyārabodhana(m), fol 135a, 47 mumu-
kshuprathamopakramah, fol 139a, 48 vije-
mahatmyam, fol 142a, 49 sarvapāśāntih, fol
146b, 50 jīasatyākāprakaravarṇanam, fol
148b, 51 śrāntiyogopadesah, fol 152a, 52
brahmaśārūpavarṇanam, fol 156b, 53 nirva-
navarṇanam, fol 158a, 54 aditaitikyaprati-
padanam, fol 161a, 55 jagataḥ paramārtha-
mayavarṇanam, fol 162b, 56 akūṣamandira-
vasishṭhasamadāhanavarṇanam, fol 165a, 57
vidhāvedyakāmāranicarah, fol 167a, 58
sargabrāhmaṭipratipadanam, fol 169a, 59
jagajjalavarṇanam, fol 173b, 60 jagajjalavar-
ṇanam, fol 179a, 61 jagadaśasaukābodhaḥ,
fol 183a, 62 cidāikyaśakyam, fol 186b, 63

jagattattvikiyapratipādanam, fol 190a, 64 pashanopakhyaṇe vidyadhariṇīyasanaiarnanam, fol 194b, 65 vidyadhariṇīyasanaiarnanam, fol 197a, 66 śilantaraiarnanam, fol 199a, 67 abhyasaḥprasameśanamai°, fol 202a, 68 pramanapratissiddhyādīśyanupapatti°, fol 205b, 69 sargapratih, fol 207b, 70 śilantar jagatpitamaharukyaṇi, 210a, 71 kalpalakṣobhah, fol 214b, 72 nirvanam, fol 217a, 73 viradatmaiarnanam, fol 221a, 74 viradatmai°, fol 224b, 75 mahālalpantagnir°, fol 230a, 76 śl 1-9, fol 230b.

308 Foli 231 (231-461)

Niranapraharanasya uitarurddham, sarga 76, śl 10 to sarga 138, śl 9, with about 2760 complets

Last of the saṅgas 76 pūṣṭi aratitadām barah ends fol 232b, 77 pūṣṭikataratitairish-tuisamshtulajagadaiarnanam, fol 235b, 78 ekarnaiarnanam, fol 237a, 79 usanabhūta pratipādanam, fol 242b, 80 bhvanīmatratva pratipādanam, fol 248a, 81 pashanopakhyaṇe kalaratirvarnanam, fol 256b, 82 pūṣṭino jakhyane Śiva(śiva)rūpavarnanam, fol 259b, 83 Viśvarūp adarsanam, fol 261b, 84 Śiva sahitvarnanam, fol 266b, 85 pashanopakhyaṇe prakṛitipuruṣaśramaiarnanam fol 268a, 86 jagadanyaiarnanam, fol 272a, 87 parthiva jagadunantīyapratipādanam, fol 277a, 88 bhūmandalasayaiarnanam, fol 279a, 89 drisṭyaprahasapratipādanam, fol 280b, 90 jalajagadaiarnanam, fol 283a, 91 (tayasa) jagattie(śic)aiarnanam, fol 288b, 92 peramurthasargayor aikyapratipādanam, fol 293b, 93 alasaṇandapasiddhasamagagallaiarnanam, fol 300a, 94 pūṣṭaiarnanaprasaṅga jagadlrahmanor aīl jagratipādanam, fol 306b, 95 pashanopakhyaṇe lāsīl theśariraiarnanam,

fol 308b 96 amaravapratipādanam, fol 311b, 97 uckhīralatīepratipādanam, fol 316a, 98 saṅjanasamīgamaprasamsavarnanam, fol 317b, 99 paramarthaṇīyupanam, fol 321b, 100 nīstīyanīralakanam, fol 327a, 101 paramopadesah, fol 329b, 102 maranadyabharopadesah, fol 333b, 103 śalalabhuvathaioradeśena paramarṭīl aīl alapratipādanam, fol 342b, 104 jagadasa(śi)lupratipādanam, fol 343b, 105 jagratīapnā(śhyam), fol 347b, 106 karyakarananīrasaiarnanam, fol 352a, 107 aīdyabharapratipādanam, fol 353a, 108 aīdyopalhyane aīdyakāṣṭhīpāneparthīyasamram bhaiarnanam, fol 356b, 109 agnīpravesad dehalakṣah, fol 358b, 110 saṅgramaiarnanam, fol 361b, 111 caturdiggalabalaḍraianam, fol 364b, 112 balaparibhramsaḥ, fol 367a, 113 samudraiarnanam, fol 369b, 114 digḍarsanam, fol 372b, 115 īpascīdanūcara(īritapadurtha)v°, fol 379a, 116 śvalakṣaḥolīaiarnanam, fol 391a, 117 padmabhramarahamsaiarnanam, fol 397a, 118 harīnamayurabālamūḍhādūarnanam, fol 400b, 119 parthīl avirahavarnanam, fol 405a, 120 dīganīarakhyanam, fol 407b, 121 vipāścīkīrṇayak, fol 409a, 122 arṇavajarikramaiarnanam, fol 411a, 123 īpascīdupīkhyaṇe dīgūikaranam, fol 412b, 124 drīpanītaraiarnanam, fol 414b, 125 jīrīṇī muktālalanam, fol 420b, 126 vipāścīyaxmūntaracaranam, fol 425a, 127 bhūgolaiarnīrīnaje vīdyopalhyane bhūgolal, fol 427b, 128 bral-mogītasu brahmekasai ipascīyagaccedra(da)rīṇanam, fol 431a, 129 (vipāścī nīrīgīlūbhah), fol 435a, 130 mīrīgīalīnī rīcesah, fol 437b, 131 Bīśasasamsarar°, fol 443b, 132 (Bīśasaiarnītasavajīnīmaparamparū), fol 445a, 133 malāśarīarṇ°, fol 448a, 134 śaropakhyaṇe deīaparīdeīanar°, fol 452b, 135 saroposamaḥ, fol 453b, 136 māśākarya thebodīanam, fol 456b, 137 jagratīcupnāśūjīlātūrīyar°, fol 461a

309 Foll 236 (462-697)

Nirvanaprakāśanāśya ullāradhā, sarga
138, fl 10 to sarga 216, with about 3250
couplets

List of the sargas 138 (citta) sarvatmakā
pratipadānam ends fol 463b, 139 jagannasav^o,
fol 469a, 140 hrīdayakālpānā^o, fol 473a, 141
(kālpaṇṭarav^o), fol 473b, 142 karmānirṇayāh,
fol 476a, 143 vipascidupakāhyāne nirvanābo
dhyaśeṣāh, fol 481b, 144 padārthavicārāh,
fol 485b, 145 jagratsushuplavarnānam, fol
490a, 146 saropākāhyāne sushuplavicārāh, fol
492a, 147 svāpnopālābhanānam, fol 494a, 148
svāpnānirṇayāh, fol 497b, 149 karmāvicārāh,
fol 501a, 150 paramopadeśāh, fol 504b,
151 abhivādāśanānam, fol 505b, 152 munira
trisankāhavarṇānam, fol 507a, 153 sarva
lāmyapratipadānam, fol 508b, 154 yāthubhū
tīrthavarṇānam, fol 510a, 155 bhāvasampatti
varṇānam, fol 514a, 156 Sindhūsamboḍhanānam,
fol 515b, 157 Sindhū(nirvanānam), fol 518b,
158 sātanirṇayāh, fol 519b, 159 vipascitsam
sarābhīramavarṇānam, fol 524a, 160 svarga
narakopālāmbhavarṇānam, fol 527b, 161 nar
vinavarṇānam, fol 531a 162 avidyānirāsanāh,
fol 533b, 163 indriyasastravarṇānam, fol 538a,
164 jagatparamātmanor aikya-yogyaśeṣāh, fol
539b, 165 jagratsvapnāli-yopadeśāh fol 541a,
166 ślokaśāhanānam, fol 544a 167 jagratsvap
nāśulptyabdhavapratyidānam, fol 547a 168
śābharjikopadeśāh, fol 552b 169 vīrantacitta
varṇānam, fol 555b 170 tattva vyākāra
varṇānam, fol 558a, 171 dvaitaikya nīrama
yayogopadeśāh, fol 561b, 172 jagato brah
māvatpratipadānam, fol 566a, 173 brahma
gītāsu paramārthopadeśāh, fol 569a, 174
brahmāgītāsu nirānopadeśāh, fol 571b, 175
paramārthāgītāsu ādvaitayūktih, fol 577a, 176
brahmāgītāsu brahmanītopakāhyānam, fol 579a,

177 brahmāgītāsu sūtyavarṇānam, fol 583a,
178 brahmāgītāsu āndatopakāhyānam, fol 587b,
179 brahmanāyātvapratipadānam, fol 589a,
180 brahmāgītāsu tapasopakāhyānam, fol 591b,
181 brahmāgītāsu Gauryaśramavarṇānam, fol
594a, 182 brahmāgītāsu śaṭṭadvīpasaṅgopā
khyānam, fol 596b, 183 dvīpasāptakāśītaka
varṇānam, fol 601a, 184 Kundadantopadeśāh,
fol 604a, 185 Kundadantaprabodhāh, fol 605b,
186 brahmāgītāsu sarva khalu idam brahmēti
pratipadānam, fol 612a, 187 jīvātvasampriti
pratipadānam, fol 617a, 188 jīvārūpavarṇā
nam, fol 619a, 189 brahmaśāntapratipadānam,
fol 620b, 190 Rāmavīrantih, fol 628b, 191
mahāvadbodhanānam, fol 630a, 192 vīrantiyu
pagamavarṇānam, fol 631b, 193 vīrantika
thūnam, fol 633a, 194 Rāmavīrantīyupagamāh,
fol 636b, 195 bodhāprakāśīkaranāyogopadeśāh,
fol 641b, 196 vāvadāhīlopaśāhyāne cintamānī
labhāh, fol 643a, 197 sūstramāhātmyam, fol
645b, 198 samādīśāhīprasamsa, fol 648b,
199 muktāpuruṣāsthānavarṇānam, fol 651b,
200 śābhuvaśaśāparyādvīvarṇānam, fol 655b
201 vīrantīpralāśīkaranāyogopadeśāh, fol 657b,
202 ātmavīśramāṅgīkaranānam, fol 658b, 203
nirvanavarṇānam, fol 661a, 204 cīdākāśī
śāntapratipadānam, fol 663a, 205 ārvākura
nānīrasāh, fol 665b, 206 mahāprāśnāh, fol 668b,
207 (mahā)prāśnā(ottaram), fol 671a, 208 mahā
prāśnāmokṣhanānam, fol 673b, 209 sarvāśī
vāntubhūtiśāntānam, fol 676b, 210 dvaitaikya
pālāmbhānīrasāh, fol 679b, 211 paramārtho
padeśāh, fol 681b, 212 paramārthānīrupānam,
213 prakāśanāmasīlīyātvopākāhyānam, fol 687b,
214 mahāśāntāvarṇānam, fol 692a, 215 Ga
uṣīśābrahmādarśanānam, fol 694, 216, fol 696b

Date अक्टूबर १९५१ ई. लिखितं प्राच्य नन्दान् का
र्यम्

[H T COLLEBROOK]

2415.

2941. Foll 873, size 13½ in by 5½ in, good, modern Devanagari writing, 8-14 lines in a page

Yogasishtha, with *Anandabodhendra's Tatparyaprasāsa*, incomplete

I *Mumukshuvyāharaparakaraṇa*, foll 92

II *Upasamaparakaraṇa*, foll 302

III *Nirvāṇaparakaraṇa*, *pūrvardha*, foll 401

IV *Nirāṇaparakaraṇa*, *uttarardha*, foll 78, incomplete, the MS extending to *sarga* 29, sl 75 [Dr JOHN TAYLOR]

2416-2420.

2352, 2156, 2442a, 2174, 2205 Size 11 in by 6½ in, 10-12 lines in a page, good old writing

Yogasishtha, a third copy, without the commentary The *Nirāṇaparakaraṇa* is wanting The colophons are nearly the same as in the first copy, but they all have *śatasa hasryam samhitayam*

Many leaves are very much injured on the left side

2352 Foll 49

Vairāgyaparakaraṇa

2156. Foll 35

Mumukshuvyāharaparakaraṇa This part was dated, but the figures marking the century have been torn off २२ (1622?) वर्षे माघ शुद्धि ३ दिन श्रोत्रिषेष्टयानपायाः । श्राद्धं श्रोत्रादवक्रेन श्रयो यं लिख्यं दिग्भुज उदपाककर्मणे दत्त ॥

2442a Foll 221

Upattiparakaraṇa, with 122 *sargas*

2174 Foll 114

Sihityaparakaraṇa

2205 Foll 182

Upasamaparakaraṇa The last leaf is wanting (with the last complet of the 93rd *sarga*) Foll 176 and 177 are misplaced

[GAIKAWAR]

2421.

3168 Foll 82, size 18 in by 8½ in, 11-17 lines in a page, fair writing

Nirāṇaparakaraṇasya Pūrvardham, the same part of the *Yogasishtha* as no 2411 (306), but incomplete and without the commentary

The last leaf but one ends with the 31st verse of the 108th *sarga*, the last leaf contains the first twenty one verses of the *Mokṣhopayasara*, see no 2424

[GAIKAWAR]

2422.

2766 Foll 144, size 12½ in by 8½ in, 26-40 lines in a page, fairly written in the Bengali character

Nirāṇaparakaraṇasya uttararddham, a fragment, which contains the same part of this chapter of the *Yogasishthamāyana* as no 2413 (308) both copies begin and end with the same words and have the same blunders

[COLL OF FORT WILLIAM]

2423.

2442b Foll 30, size 11 in by 6½ in, 10 or 11 lines in a page, good old writing

Nanaprasnatmalak Khāṇḍa Mokṣhopayikā, a supplement to the *Nirāṇaparakaraṇa*, in 14 *sargas* of about 550 complets

Last of the *sargas* 1 *mahapralaya-vivaraṇā* ends fol 4b, 2 *atīvakṛtībhūti-kāikya-ārādhana-pūrtakam bandhabhāva-pratīpa-lanam*, fol 7a, 3 *brahmatatratipadanam*, fol 9a, 4 pr:

īṣṭamaranavācarah, fol 12a, 5 *maranajū-
tāyabodhanam*, fol 13a, 6 *juasvabhāreshu
paramārtharācanam*, fol 16a, 7 *juasvabhā-
reshu paramāḍarabodhanam*, fol 18a, 8
jvanmuktasvabhāsarānamam, fol 20b, 9 *sa-
dehadehamuktavarnanam*, fol 22b, 10 *lola-
drayenubhāvayul'tyupadeśah*, fol 24a, 11 *sar-
gadev' upadeśarācananirūpākanam*, fol 25a,
12 *pral' rtaḥjanmapitrīl'aryatarnanam*, fol 26a,
13, fol 28b, 14, fol 29b

The MS begins

श्रीरघुनाथाय नमः ॥ जतः परं खिला मोक्षोपाया भवि-
ष्यन्ति । येपायप्रतिपत्तिः ॥ श्रीवत्सोक्तिरुपायः ॥

निर्वाणायैतदुदात्ताद्यैदस्मत्प्रकरणायै ।

जीवस्वभावा दूयन्ता मोक्षोपाया खिला इमे ॥ १ ॥

निर्वाणाय प्रकरणं यथैवित्ता सुविस्तरं ।

शेषेते महता श्रेयो यस्मिन् प्रोक्तयानिदम् ॥ २ ॥

Colophon (fol 29b) इति श्रीवत्सोक्तिरुपायै
देवदत्ताक्षे महाराजायै शतत(१)हस्तौ कविताया मोक्षोपायै
बालकायै निर्वाणप्रकरणं समाप्तम् ।

The last two pages contain a list of the
vyākhyānas of the whole work. At the end
this part is called नानाप्रमाणका खिला मोक्षोपाया
[GAIKAWAR]

2424.

2120 Foll 237, size 9½ in by 5½ in,
generally 9 or 10 lines in a page, large
writing

Mokṣhopanīṣatsara, or *Laghuyogavāsishtīha*, an
abridgment of the voluminous *Yogavāsishtīha*,
by Pandit Abhinanta, a native of Bengal

See Hall's Index, p 121, no cxlv (*Yoga
vāsishtīhasara*), Berlin Catalogue, p 191, no
643 It has forty eight *sargas*, the first
twenty eight of which were printed at Calcutta
in 1861 (the *Yoga-Vāsishtīha-Ramayana* with a
Bengali translation executed by Śrīyats Bhāṭṭa
rāja, under the patronage of Baboo Satya
Churn Ghoshal Baha loor) A complete

edition of the *Laghuyogavāsishtīha* was printed
in the *Nirṇayasāgara Press*, Bombay, Samvat
1944, the first three *prakaranas* with *Atma-
sūtra's Vāsishtīhacandrīla*, the last three with
Mumukṣudeva's Samsarataranī. It begins

दिवि भूमी त्रपाकणो बहिरन्तश्च मे विभुः ।

यो विभावयभासात्मा तस्मै सर्वानने नमः ॥ १ ॥

अहं बहो विभुः स्वामिति यस्यासि निष्ठमः ।

नामानमहो नो तन्नः (१ ब्रह्म) सोऽस्मिन्नास्ते दिवि

[KARTAR ॥ २ ॥

The same verses occur at the beginning of
the second chapter in the *Vairagyaṣṭāraṇa*
of the *Yogavāsishtīha*, see also the beginning
of the *Yogavāsishtīhasara*, verse ॥

Colophon of the last chapter इति श्रीतै
योगीश्वरकाहिताचार्यसिद्धिवेद्याचार्यवत्सपतिगोष्ठमवलाल
कारयस्मिन्श्रीवत्सोक्तिरुपायैतदुदात्ताद्यैदस्मत्प्रकरणायै
बालकायै निर्वाणप्रकरणं समाप्तम् ॥

The leaves of this copy belong to three
different ages, the last leaf with the date
belongs to the second age सवत् ॥ १९३९ ॥ वर्षे
शाके ॥ १९२६ ॥ प्रवर्त्तमाने श्रीरघुनाथे ॥ ३ ॥ गुरौ लिखितं १
॥ गोविन्दपुरी श्रीभवानीमठे केशवमिता खान् (१ ॥ १९८०-
१९८१ ॥ लिखितं ॥ [GAIKAWAR]

2425.

1342 Foll 108, size 12 in by 5 in,
generally 9 or 10 lines in a page, fair writing
Mokṣhopanīṣatsara, a second copy

Colophon of the *Nirvanaprakaraṇa* इति श्री-
वान्मोक्षोपायैतदुदात्ताद्यैदस्मत्प्रकरणायै
बालकायै निर्वाणप्रकरणं समाप्तम् ॥

Date of the copy सवत् १६६६ समये ज्येष्ठशुद्धदशमी
शुक्लपक्षे पुनर्वसुर्दि लिखितं श्रीकृतगुरुने संप(१)प्रमाणसिद्धम् ॥
[H T COLEBROOKE]

2426.

2532L Foll 19, size 10 in by 5 in,
eight lines in a page, large good writing

Yogavasishthasara, a short compendium of the *Yogavasishthasaramayana*, in ten *prakaranas* with about 220 complets

See Hall's Index, p 122, no cxlvi, Aufrecht's Oxford Cat, p 232, no 563, Weber's Berlin Cat, p 186, no 610, Raj Mitra's Notices, i, p 193, ix, p 283 (*Nirvanasthiti*)

It begins दिक्कलाद्यनवविज्ञाननविष्णुवदन्ते ।

[GAIKAWAT]

2427.

1521f Foll 22, size 10½ in by 4½ in, 9-14 lines in a page, fair writing

Yogavasishthasaramayana, the same work, with a commentary composed by *Mahidhara*, at Benares, in Samvat 1654

See Hall's Index, p 122, Aufrecht's Oxford Cat, p 233, no 564, Weber's Berlin Cat, p 186, no 640, Aufrecht's Florentine MSS, p 81, no 254 Printed at Calcutta

The MS ends

येदुपयोगं मिते समये तु शुभे

मासे (५) मिते गण(५)वासर इन्दुवासरे (४ वारे) ।*

पाण्डुसोमनगरे महिभागलेखी

वासिष्ठसारविपृतिं प्रविचार्ये युष्मा ॥ १ ॥

काव्यां वासिष्ठसारस्य विनृतिषा मया कृता ।

इया ब्रह्मसूक्तयो ओं प्रीयतां नरकेशरी ॥ २ ॥

श्रीमद्भूमसंख्या शतनवाधिकविंशतिश्लोकसमुदा ।

महिः सार्क विचार्ये मया विनिर्मिता नाम्बधा मुम(१)-
निना ॥ १ ॥

इति श्रीयोगवासिष्ठरीक्षेयं सम्राजैति भारद्वाजसंस्थौ श्री
प्रसादीनयसरे संवत् १६२८ । [H T COLEBROOKE]

2428.

1364c Foll 45 (२-३६), size 10½ in by 5½ in, generally seven lines in a page, large good writing

* According to Prof Kuelhorn this date corresponds to Monday, 25th April (Old Style), A.D. 1597

Yogavasishthasaramayana, text and commentary, a second copy. Note of the scribe लिपित स्थानवादिदेवोसिहपान्यलेपकसाहुमायाराम शुभमस्तु ॥

The first leaf is wanting

[H T COLEBROOKE]

2429.

2636. Foll 30, size 10½ in by 4½ in, generally nine lines in a page, fair writing

Yogavasishthasaramayana, a third copy, dated माघशुद्धि सोमवार म्बालिरन्ये लिपितं वैरागी-
चरनदा । The verses containing the date of this commentary are wanting here

See Mackenzie Cat, vol 1, p 11, no m

[MACK COLL]

2430.

2609b Foll 33, size 10½ in by 6 in, 8-13 lines in a page, fair writing

Yogavasishthasaramayana, a fourth copy, but differing in the introductory verses

यत्. सर्वेषां भूतानि त्रिभिर्भाति स्थितानि च ।

तत्रैवोपशमं यन्ति तस्मै सदात्मने नमः ॥

यस्मिन्नेव यतीन्द्रेणोपदिष्टाद्रूपं प्रति ।

सारमुद्भूतान् कथिष्यमिदमहायोगेनात् ॥

तत्रादौ वासिष्ठसारस्य*

The verses containing the date of the commentary are wanting

Colophon लसतं जानी योतोषणोर्दिनौ ॥

[GAIKAWAT]

2431.

433b Foll 24, size 12½ in by 4½ in, generally eleven lines in a page, middling writing

Yogavasishthasaramayana, a fifth copy. The first of the final verses is wanting. In the introduction it agrees with no 2430 (2609b)

[H T COLEBROOKE]

2432.

2609a Fol 30, size 10½ in by 5½ in, eight lines in a page, good writing

Vasishthayogakanda, a dialogue between *Vasishtha* and his son *Salvi*, see *Raj Mitra's Notices*, 1, p 256, no 453. It is identical with the *Vasishthasamhita* of the Oxford Cat., p 283, no 565. But this copy has eight *adhyayas*, whilst the Oxford copy has only four, the introduction being also more complete in this copy

It begins

वसिष्ठ यागिदां श्रेष्ठं त्रिकालसमनुब्रम् ।
सर्वशास्त्रार्थस्वर योगेषु परिनिष्ठितम् ॥ १ ॥
नितेन्द्रियं नितक्रोधं ब्रह्मं ब्राह्मणप्रियम् ।
तपोवनगतं सीम्यं सदाभ्यनताश्रमम् ॥ २ ॥
ब्रह्मविद्ब्रह्मैवाभागीब्रह्मैवैव मुनेष्वितम् ।
सर्वभूतसर्वं ज्ञानं सर्वसत्त्वं गच्छतमम् ॥ ३ ॥
गुणं सर्वभूतेषु पराधिक्रमयोगतम् ।
नित्यकर्मैतत् नित्यं कृतपीडाहिकक्रियम् ॥ ४ ॥
प्रणम्य इदमधूनी महाकाण्डिकं मुनिम् ।
पञ्च पितरं शक्तिं प्राञ्जलिं ब्रह्मयानितम् ॥ ५ ॥
शक्तिरुपायः ॥
भगवन् सर्वशास्त्रं सर्वभूतहिते रतः ।
केनोपायेन संसारोद्बुद्धसमाश्रयान् ॥ ६ ॥
नामाधिभयोपेतास्तन्मृत्युमरुताभिजातः ।
सर्वहानमयादस्मान्मुक्तोऽहं त्वं सदा मुनी ॥ ७ ॥

The contents of this work, as given in the Oxford Catalogue, refer only to the first four *adhyayas*

The fifth chapter is introduced by new questions of *Salvi* (fol 17a)

इत्युक्तो योगिना योगी पश्चिष्ठेन महात्मना ।
शक्तिं पुत्रो महाभाग पञ्च पितरं पुनः ॥
यद्यात्मा निर्गुणं शुद्धं सहानन्दोऽमरोऽमरः ।
समुत्थितात कस्य स्यात् चेतनाशे कथं म्यति ॥
नाशकालं कथं तस्य ज्ञायते भगवन्मया ।
पञ्चरात्रवेधेनैवं पञ्चवर्हेति शीघ्रतम् ॥

The answer and the expositions of *Vasishtha* take the fifth, sixth and seventh *adhyayas* (end fol 26b). Then again at the beginning of the eighth chapter *Salvi* asks

केनोपायेन भगवन् कालवित्कालमिदमेतत् ।
तदहं श्रोतुमिच्छामि यथावद्वदहि मे प्रभो ॥
एवं पृष्टं स भगवान् शक्तिना पदवादिता ।
आत्मनं कृष्णालोक्य पितृयोगायमब्रवीत् ॥

Date of the copy संवत् १९०१ चापराजुद्ध १३ भीने
लिखितमिदं पुस्तकं ॥

[GAIKAWAR]

2433.

1464b Fol 68, size 8½ in by 8½ in, fair Devanagari writing of about 1650 A.D., 8-13 lines in a page

Mokshalatishmusulas, an exposition of *Vedanta* doctrines in the form of a commentary on the *Jabulpuranashad*, by *Vallabhendra Sarasvati*, pupil of *Vasudevendra Sarasvati*

It begins श्रीशिवप्रदिनायकाय नमः । बृहस्पतिरुवाच [see above, no 491, 4, *Atharviana Upanishads* (Bibl Ind) p 437] पाञ्चवल्सं यदनु कुरुष्वे देवानां देवयजनं सर्वेषां भूतानां तत्रब्रह्मदेवं । तदिदमुक्तं वै कुरुष्वे देवानां देवयजनं सर्वेषां भूतानां ब्रह्मसदं तस्माद्यत्र ज्ञानं गच्छति तदेव मन्येतेति । अथ हि ज्ञातो मायेयूक्तमनायेव रुद्धकारकं ब्रह्म व्याप्ये येनासाधनतोभूता मोक्षोभयति तस्मादविमुक्तमेव निषेवेताविमुक्तं न मुच्येदविमुक्तं न पितृवेदेनैवेतद्याह वल्सं ॥ ० ॥

श्रीमणेशाय नमः ॥ श्रीसांयशियाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

विज्ञानशेषानगिरा (०१) निप्रत्यापादनेकथा ।

विज्ञानाजं सदा याम्यान् त्रिपुट्याभिपूजित ॥ १ ॥

उमासहायभोमर्षैकमगाययानितः ।

अदरं महतो हेतुं योनुदं शिवमाश्रये ॥ २ ॥

यथादयस्य (याज्ञान) प्रीयशसो निधिः ।

नरो भवति तान्दे वासुदेवेन्द्रदेशिकान् ॥ ३ ॥

गुरोर्गुणहास्ताद्यदयस्येयमे नृजः ।

सम्यक्श्रुयचमसितं पुण्योदधिगम्य च ॥ ४ ॥

श्रीयज्ञभेन क्रियते कर्षा ननोषवृहणे ।

मोक्षलक्ष्मीविलासास्या आस्या नापालमुद्युते ॥

वृहस्पतिर्देवाचार्य उवाच प्रष्टवाय्याज्ञवल्स । म्यष्ट । यन्नुष
सिद्धं कुरुष्वेव कुस्तिरं रीतिरिति कुरु पाप कर्म तस्य दोषणा
नमनकारयत्याद्येव ०

It ends अथवा स्वर्गभूनापि देवविमनुष्यस्थापितलिं
गानां मन्त्रात्मस्यचिह्नस्य संनिधौ पचन् प्राप्नोति इति वा
संनिधुक्तिरिति । अतो न सनत्सुमारोपपुत्राण्यनविरोधः ॥

इति श्रीपरमहंसपरिब्रजानकाचार्यश्रीवामदेवेन्द्रमरस्वतोपति
वर्षेणियधोपलभेन्द्रमरस्वतोविरचितमोक्षलक्ष्मीविलासे चतुर्थे
परिच्छेदे ॥ मोक्षलक्ष्मीविलास समाप्तः ॥

[H T COLEBROOKE]

2434

790b Foll 27, size 9½ in by 4 in, legibly written in Devanagari, in the latter part of last century, ten lines in a page

Yajñaralkyagite, a (Paurāṇik) treatise on Yoga, in the form of a dialogue between *Yajñaralkya* and *Gargi Maitreya*. In twelve *adhyayas*

It begins

याज्ञवल्क्यमुपिष्टेऽथ सवैः ज्ञाननिर्मलः ।
सवैः शास्त्रापतस्तत्र सदा ध्यानपरायणः ॥ १ ॥
वेदवेदांगतत्त्वः योगेषु परिनिष्ठितः ।
जितेन्द्रियं जितक्रोधं जितहारे जितामयः ॥ २ ॥
तपस्विनं जितानिधुं प्रवक्ष्ये ब्राह्मणप्रिय ।
तपोव्रतगतं सौम्यं संभोपासनतत्परः ॥ ३ ॥ ० ५ ॥
तमेवंगुणसंपन्नं नारीणामुत्तमां वधूः ।
मेवेवैवैव महाभाग गार्गा च ब्रह्मविद्वरा ॥ ४ ॥
समाभ्यगता त्वेवमुपोनामुद्यतेजसा ।
प्रणम्य दंडवद्वन्द्वी गार्गपतङ्गात्मजवती ॥ ५ ॥
भगवन् सर्वशास्त्रज्ञं सर्वभूतहिते रत ।
योगतत्त्वं मया ब्रूहि संगीतोद्योते विधानतः ॥ ६ ॥
एवं पृष्ट्वा स भगवान्ब्रह्मसमर्थे स्त्रिया तदा ।
पुपोनालोच्य नेत्राभ्यां चात्मजतद्भाषत ॥ ७ ॥
उत्तिष्ठोन्नतं भद्रं ते गार्गी ब्रह्मविदां वरे ।
यस्यापि योग्यसर्वज्ञं ब्रह्मणा कौर्तितं पुरा ॥ १० ॥ ०

The first *adhyaya* ends fol 5 इति याज्ञवल्क्य
गीतासूत्रनिपत्य ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे याज्ञवल्क्यगार्गीसारादे
प्रथमो अध्यायः ।

The MS ends इति श्रीयाज्ञवल्क्यगीतासूत्रनिपत्य
द्वादशोऽध्यायः ॥ [H T COLEBROOKE]

2435.

818 Foll 48, size 16 in by 5 in, written in a clear, modern Bengali hand, seven lines in a page

Yogi Yajñaralkya, a treatise in twelve *adhyayas*, after the manner of the *Puranas* or *Mahatmyas*, on various subjects connected with devotion

It begins

निपिलास्य महात्मानं सर्वयोगीश्वरेश्वर ।
भगवन् याज्ञवल्क्य मुनिमिहैव समावृतः ॥ १ ॥
जनकाद्यैर्मुपचरैः शिष्यैश्चान्यैर्मुमुक्षुभिः ।
योगसिद्धेश्चान्यैश्च संपुङ्गं ब्रह्मणादिभिः ॥ २ ॥
मुत्सामो न मुनिवर ध्यानयोगपरायण ।
सर्वेश्वरायच्छेदार्थं ब्रह्मकल्पं ब्रह्ममतिं ॥ ३ ॥
तं पृच्छन्ति महात्मानमुपय संशितव्रता ।
संसारतारणार्थाय गुह्यं ब्रह्म सनातन ॥ ४ ॥
भगवन् सर्वयोगीश्वर इदं न मया यो महान् ।
यं शारः सर्ववेदानां वेदाङ्गानां तपैव च ॥ ५ ॥
सिद्धान्तानां च सर्वार्थं स्मृतानां च महावते ।
अनुदेशानां विद्यानां यस्तु शारः प्रकीर्तितः ॥ ६ ॥
आत्मज्ञानं परं यच्च यत् पुनस्तान्मनुष्यते ।
तदाचक्ष्व महाभाग सर्वयोगविदां वर ॥ ७ ॥
ओङ्कारो (० ई) आहुतयोश्च मायवो (० ई) च गि
[रत्नपा] ।
प्रायायाश्च तथा ध्यानं सन्ध्योपासनमेव च ॥ ८ ॥
मार्जनचामने चाने तपोरानर्तनं विभो ।
गायत्र्याश्चैव माहात्म्यं जपपञ्चक्रियास्तथा ॥ ९ ॥ ० २० ॥
एतत् शुद्धा तु चचरन् मुनीनां भाषितात्मना ।
तथा राजगृहोद्यां च सगिण्याद्यां तपैव च ॥ १० ॥
यावदाद्यां हितायैव सर्वदायति यत् ।
आरिष्वर्द्धुमना ब्रह्मं विलसेत् महावति ॥ ११ ॥

भगवान् याज्ञवल्क्यस्तु मनुवाच मुनीस्तथा ।

धृयतां संप्रपश्यामि यत्सारं ह्यनमुञ्जम् ॥ २३ ॥

इति योगी(र. २५)याज्ञवल्क्ये प्रथमो अध्यायः (45½ slokas)
fol. 4

इति योगियाज्ञवल्क्ये शौकारनिर्णयो नाम द्वितीयो अध्यायः
(161 sl.) fol. 12b.

इति योगियाज्ञवल्क्ये व्याहृतिनिर्णयस्तृतीयो अध्यायः (31 sl.)
fol. 14.

इति योगियाज्ञवल्क्ये गायत्रीनिर्णयो नाम चतुर्थो अध्यायः
(98 sl.) fol. 10.

इति योगियाज्ञवल्क्ये सन्धोपासननिर्णयः पञ्चमो अध्यायः
(30 sl.) fol. 21.

इति योगियाज्ञवल्क्ये षष्ठो अध्यायः (on śān 131 sl.)
fol. 27b.

इति योगियाज्ञवल्क्ये सन्धोपासननिर्णयः (I) सप्तमो अध्यायः
(69 sl.) fol. 80b.

इति योगियाज्ञवल्क्ये प्राणायामप्रत्याहारनिर्णयो नामाष्टमो
अध्यायः (58 sl.) fol. 88b.

इति योगियाज्ञवल्क्ये आत्मनिर्णयो नाम नवमो अध्यायः
(180½ sl.) fol. 43.

इति योगियाज्ञवल्क्ये दशमो अध्यायः (on śān 91 sl.)
fol. 48b.

इति श्रीविष्णु मनुना योगाचार्येण धीमता ।

याज्ञवल्क्ये विप्राणां त्रयीर्मातृ(ः) प्रदर्शितः ॥ १ ॥

येन गन्धर्वि विद्वांसः सत्यया प्रसूतो धीमताः ।

सत्ययनेन विप्रस्य गमनं हि न विद्यते ॥ २ ॥

येदानीनां तु सर्वेषां ना निरा मनुदाहृताः ।

तच्चया आदुना येन मुनिना मंत्रदर्शिता ॥ ३ ॥

शौकारस्य तु गायत्र्या व्याहृतेः शिरमस्तथा ।

आत्मस्य चैव सन्धयोः प्राणायामस्य चैव हि ॥ ४ ॥

प्रत्याहारस्य ध्यानस्य सान्नेयानर्हस्य च ।

वपस्यानस्य हानस्य चामाहानस्य यो विधिः ॥ ५ ॥

विद्याविद्याविचारं च त्रैविद्यां विज्ञातम् ।

तत्सर्वं मुनिना प्रोक्ता(र. २५) विप्राणां हितव्याम्यया ॥ ६ ॥

य इदं भार्येष्टिमः पाथी(ः) (I) मनुवाच यः ।

उपासे यत्रयं(यत्रयं?) प्रोक्तं यो मनुनाय कल्यते ॥ ७ ॥

इति योगी(र. २५)याज्ञवल्क्ये द्वादशो अध्यायः समाप्तः ॥

[H. T. COLEBROOKE.]

2436.

1725d. Foll. 14; size 8 in. by 8½ in.;
fairly written in Devanāgarī, about 1750 A.D.;
eleven lines in a page.

Svayambodha, on the knowledge of one's
own self as a means of emancipation; by an
unknown author.

It begins:

प्रथम्य शिरसा देवं ब्रह्मदेवः कृतानलिः ।

श्रीवल्क्यप्रदोषाय कथयस्वैति पृच्छति ॥ १ ॥

इष्टर उवाच ॥ परं ज्ञानमहं यस्मिन् येन तत्त्वं प्रकाशते ।

येन विशिष्टते सर्वमाज्ञापाशादिर्बन्धनं ॥ २ ॥

आध्यात्मिषु चक्षुषु सुषुप्तादिषु नादिषु ।

प्राज्ञादिषु सर्वेरेषु परं तत्त्वं न तिष्ठति ॥ ३ ॥ ० ६५ ॥

इति श्रीचमनस्ये कल्याणदेव रानयोगो नाम प्रथमो अध्यायः ॥
fol. 6b.

ब्रह्मदेव उवाच ॥ भगवन्देव देवेश परमानन्दमुदर ।

नित्यसादान्ध्या लभः पूर्वेयोगः सर्वलभः ॥ १ ॥ ० ११५ ॥

यत्र त्वरावरविदो यद्विदं तत्पक्षिणो ह्यनसमधिमुक्ताः ।

अनादिविज्ञानमनं पुराणं सो मंहं परं प्रम जगत्समस्तं

[॥ ११६ ॥

इति श्रीविष्णुरोक्तः स्वयंयोगः संपूर्णः ॥ लिखितं विष्णुनाथेन
स्वयंयोगस्य पुस्तकम् । श्रीरामप्रोक्तये कर्ते रामो रक्षतु मां सदा ॥

[H. T. COLEBROOKE.]

2437.

1245a. Foll. 86 (the first of which is
wanting); size 10½ in. by 4½ in.; well written,
in Devanāgarī, about 1650 A.D.; eight lines in
a page.

Viśṇu-nāidēyāmṛita, a *Yelānta* treatise in
paurāṇik form, in two chapters (*pralārana*), by
Santoshānanda, disciple of *Haripāṇānanda* (?).

The MS. begins in the sixth *śloka*: हेतुनामेति
स्वा मायामपहस्य यः ॥ ६ ॥

Ch. I. consists of 372, II. of 403 verses.

Ch II (paged separately) begins

समाप्तमूर्तेर्नन्दक परेशं यश्चे विमूर्त्यैवमनादिहृषं ।

धरा सुराणामितरार्तिर्नैहंता तातं प्रगम्यादिसुधाभिदं च

भगिन्युवाच ॥ [१ ॥

सच्चिदानन्दरूपाय निर्गुणाय परात्मने ।

ज्ञानगम्यसगम्याय ब्रह्मपुत्रस्वरूपिणे ॥ २ ॥

तस्मि निवेदेयैषावमित्युक्तं समुद्ये अपि च ।

साकारे भेकमूर्तित्वं न ज्ञानादि कदाचन ॥ ३ ॥

उक्तं साकारदेवस्य मूर्तित्वं विविधं शुभ ।

एकैकलक्षणेनैव साकारो ऽपि विराजते ॥ ४ ॥

सर्वदृश्यं तु साकारे पदं मे त्वं विप्रेकत ।

संयुक्तुवाच ॥

सदेवासीत्परं ब्रह्म निराभातं परं पदं ॥ ५ ॥

Colophon इति श्रीवेदाङ्गभेषिज्जुनेषेचामुतविधाने
संयुभगिनीसपरदे श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्यैरिषादानन्द
शिवमन्तोपानन्दोत्तयैमिषा विरचितं मोक्ष(र कलाप्र?)मूर्तिह
दत्तात्रेयमाहात्म्यकथनरूपे द्वितीयप्रकरणं समाप्तं ॥

[H T COLEBROOKE]

2438

2867b Toll 26, size 11 in by 5½ in ,
12 or 18 lines in a page, large writing, from
the end of the 17th century

A *lāṭī* *mṛta*, a metrical treatise on asceticism
and the knowledge of *ātman* according to the
Vedānta, in five sections called *lālā*, by
Jagannātha Sarasvati, pupil of *Haridāsa Sara-
svati*. This tract represents the views of the
Karnāṇḍin, a certain sect of *bhāṣa* *us* (*Parasū-*
ra, 1, 8, 111). It has a legendary introduction,
the teaching is put into the mouth of a *bhāṣa*
who has the significant name *Vīṣṇuśaṅkara*.
See Hall's Index, p 141, no cccxxx.

It begins

हरिहरसरस्वती यदुहरीद्र परमहंसानं ।

स जगन्नाथपदोद्धारसरस्वतीजन्मसंघ * ॥ १ ॥

कर्मदिकटालकारं सारं वेदांतवारिधे ।

रचयत्यलं यंभद्रैताम्रं शुक ॥ २ ॥

धामोद्यतिपरं कश्चिद्विनेकाधममशक ।

यप्रसादनं बहुषो मुक्तिर्नाममुपागता ॥ ३ ॥

स खोचितं नृढं लोके क्वचिन्नापि विचारयन ।

नापाय तं मनो यत्र यदेतस्य प्रसोदति ॥ ४ ॥

नर्षाकांकाकनदविग्नमंभ्या † चिलोकिता ।

मठालेन जगत्संस्मृत्यु लोभे स्थितिं न स* ॥ ५ ॥

एवं गिरिधरारक्षसप्रतितागपरानिका ।

परयता किल तेनैव यच्चनन्याभिषो मठ* ॥ ६ ॥

द्विस्थूल कामगो रम्यो तपह्वारविभूयित ।

खोचिताचारिणैर्वृत्तियोगमन्त्रैर्यदाश्रय ‡ ॥ ७ ॥

सर्वलोकोपयोगितामिषयोपायसंयुत* § ।

यदुन्मत्तमभ्यन्तरिवाय मुक्तोच्चये ॥ ८ ॥

जगन्मगलमूर्तिश्रीरामचन्द्राचनोचित ।

यस्मिन्विधिर्नैव विज्ञेयः पठितस्य प्रसोदति ॥ ९ ॥

यदुना किमिहोक्तेन पातले भुवि वा दिशि ।

निरासयोगो नान्योऽस्ति नृढं संयासिनो सतां ॥ १० ॥

स विप्रेकाशने भिद्युदिद्यु चक्रमर्यादितं ।

खोचितं तं नृढं वीक्ष्य तत्र निशमुपागता* ॥ ११ ॥

धामे विवेकाधमनासि तत्र यतोऽग्रे लम्पदे कथावत ।

उपाजगानाथ जनेहंरतो कायगानानागविलासभूमि ॥ १२ ॥

After long deliberation the *bhāṣa* asks
the female her name, she answers

विनयुक्तिरहं भद्रं ज्येश्ठास्मि भगिनी तत्र ।

॥ पुनर्मौ न जानासं यदुत्पन्नोऽसं संप्रति ॥ १३ ॥

ये ये मठान्वया तत्का यदेतानिमुपागता ।

ताम्योऽग्यालयेतौ मरे विदि तस्यापिदयतां ॥ १४ ॥

यांतामि विषयान्मर्त्यान् शब्दादेन हृदयगता ।

तदुपस्थापकं तन्नतं कथेयोऽस्मि शोभनं ॥ १५ ॥

न कर्मयोगमिदानीं तत्कलस्यागमेयं ॥ वा ।

यदेष्वयं भवान् मूढं कर्मैतान्मुपाश्रितं() ॥ १६ ॥

तत्का विज्ञेयतां युच्यतां लोकेऽप्युपाश्रितं ।

भिद्या कथा प्रतिगृह्यतां सप्तमं महान् ॥ १७ ॥

† The number meant by this curious compound is
६३९९९९, as is indicated in a marginal note

‡ The reading of the second copy this MS has
खोचिताचारिणैर्वृत्ति*

§ The second copy has सभूत

॥ The second copy has न फल*

¶ The second copy has यदुदति

* T is १९ 1 as ० जन्मपदसंघे which spoils the metre

The *Philis* republishes her recommendation of a life given to sensual pleasure, and instructs her in the doctrine of *trains*. The end is the conversion of *Philis*.

इति प्रसोधिता पितृपुत्रिभेनाच योगिना ।

विरप्ता विमेष्य, मा दद्यात्तं अमृतं ॥ १८८ ॥

प्राक्तम्यै सारं द्वापं मन्दा विनायकम्यैव त्रैलोक्येन्द्राभम् ।

त्यागो यस्मिन्नात्मन्यदादिसाक्षीभोता क्वादे तादृगो धित-

[पृष्ठ: ॥ १६७ ॥

म हविर्हरमरम्यतोयज्ञोद्गतमतिहरनिष्ठताज्ञानीधकारः ।

गपति परमहंसयोगिपर्यो नरहरिभट्टादिपद्मान्तकविभ्यः

मिताहारो मितामोषो नमसापमदमृतो । [१५६]

येनायं † रचितो ग्रंथो अष्टैतासुतमंशकः ॥ १६९ ॥

इतस्य कथलान्यथास्यात् सादृश्या गताः ।

समृत्तस्य प्रसीदन्तु विष्णुषा यतिमदमाः ॥ ११३ ॥

इति योपरवर्धनपरिमाणव्याख्यादिदमरभन्तोपिपिशाय-
शगप्रापनरभन्तोपिरिचिन्ते अत्राज्ञाने येषम अपरः ॥ ६५०
(५१४ slo' an)

In this copy the first *Trails* has 100 *Solas*,
the second 157, the third 19, the fourth 105,
the fifth 170 [H T COLBROOK]

2139.

2401b Toll 16 (4-re, fol 29 of the original numbering is lost), size 8 in by 3 $\frac{1}{2}$ in, 8 or 9 lines in a page, good old writing

Idiatypita, ■ second copy

Colophon इति श्रीपरमहंस० पद्मः कवित्ः समाप्तः
॥ इति पाट्टिताम्रप्रकरणं मध्यं ॥

काले ययत्तु पत्न्यः पुष्पिणी सत्यशालिनी ।

राजा भरत धर्मिष्ठो द्वापरा () संतु निर्भया ॥

मंषत् ११३० पदे अधिकभासे सक्तादयस्य भासे लिखितं
प्रासेयरेण ।

* The second copy has ० दही

† The second copy has हेनरि

‡ The reading of the second copy, the present copy has 'संयो सज्जित'.

मने च मुनिन (sic ?) मुनिन मनु मने मनु निरामयः
मने च (sic ?) भद्राणि पश्यन्तु मा भवितु ममामुपायः
[GALLANAE]

2110.

2010b P.H. 32, size 10 1/2 in by 4 1/2 in,
eleven lines in a page, fair writing.

Yathilajit is a philosophical dissertation on the meaning and use of words, by *Śrīhṛīnātha Illaṣṭi*, son of *Śrījagannātha Illaṣṭa*, who was the son of *Gorāṣṭhi* and, from the *Maṇḍana-bhāṣya*. In *Aufrecht's Cat. Cat.*, p. 198, the author is called *Jayahṛīnātha Maṇḍana*. For a fuller account of the contents of this work, see *Raj. Mitra's Not.*, vi, p. 51, no. 2027.

It begins

ध्यात्वा ध्यातं गृहं नत्वा साधयेत्तं शिरमतीम् ।

मीनोऽ(१०३)सोऽप्यभवेत् तस्यते प्रसिद्धोपिमा ॥ १ ॥

इह सकेलानाभिलषितमोदमुग्धोपायामतस्त्वमस्य तस्य
मयादिमहावाक्योपाधन्तत्वाद्याकारोपे च पुनरिष्यन्मोद-
म्यितेहंनुतादुक्तिर्निवृत्ते मा च शिषिष्य शालिल्यया व्यग्रता
य ।

Colophon इति धीमन्मिनिबुद्धिहलकायमानगोपदेन
भद्रात्मनःपुनायभद्रमुनयोबुद्धयभद्रपिचिता वृत्तिदीपिका स-
माप्ता ॥ [GAIKAWAR]

2111.

578. Fol. 86, size 10½ in by 4 in, fair Devanagari writing of 1793 a n, by three different hands, ten lines in a page

Sarvadarsanasaṃgraha, by Mādhvacūrya
See Hall's Index, p 161, no cciv. It was
published in the *Bibl Indica*, 1859, and trans-
lated into English by Cowell and Gough in
the *Pandit*

It begins

नित्यज्ञानाद्ययं वदे निश्चेयसन्निधि शिव ।

येनैव ज्ञातं ब्रह्मादि तेनैवेदं सवातुर्कं (१ सकर्तृत्वं) ॥

[H. T. COLKEROOKE]

2442.

2078a Foll 11, 8vo size, 8 in by 6 in, good small, modern Telugu writing, 26-32 lines in a page

Sarvasaiddhanantamgraha, an elementary review of the philosophical systems (wrongly) ascribed to *Saṅkaracarya*

It begins

यादिभिर्देशैर्न सर्वैर्दृश्यते यत्तन्नेकवत् ।
येदात्मवेद्येन हृदयेनेकवत्सुमाहरे ॥ १ ॥
चन्द्रोपाद्वापरेदा स्मृतेर्देव्योपकारका ।
धर्मार्थकाममोक्षाद्यानामध्यस्य चतुर्दश ॥ २ ॥
येदाद्वाग्निं प्रदेतानि शिष्या व्याकरन्ते तथा ।
निरुक्तं ज्योतिषं कल्प्यचन्दोर्विचित्रितत्त्वम् ॥ ३ ॥
मोक्षमा व्याशान्तिं च पुराणं स्मृतिरित्यपि ।
चत्वार्येतामुपाद्धानि यद्विरुद्धानि तानि वै ॥ ४ ॥
आयुर्वेदोऽर्थवेदश्च धनुर्वेदस्तथैव च ।
गान्धर्ववेद इत्येवमुपवेदाश्चतुर्विधा ॥ ५ ॥
शिष्या शिष्यायति व्यक्तं वेदोच्चारणलक्ष्यम् ।
व्यक्ति (२ वक्ति) व्याकरन्ते तस्य संहितापदलक्ष्यम् ॥ ६ ॥
यक्ति तस्य निरुक्तं तु पदनिर्वचनं स्फुटं ।
ज्योतिषं शास्त्रं यदस्त्व काल वेदिककर्मणां ॥ ७ ॥
क्रमं क्रमैश्चयोगाणां कल्पयन् प्रपद्यते (१) ।
मन्वाद्याणां सस्योक्ता चन्दोर्विचित्रितत्त्वम् ॥ ८ ॥

25 *ślokas* of introduction Then follows the account of the several systems, viz —

1 *Laiṣyatikāpaksha*

लाकापतिकपक्षे तु तत्र भूतचतुष्टयम् ।
पृथिव्यापन्नपा तेषां चायुर्वेदेव नापरम् ॥
प्रपद्यन्मन्मेराणि नास्यदृष्टमदृष्टम् ।
नदृष्टयादिभिश्चापि नादृष्टं दृष्टमुच्यते ॥ १५ *śloka*s

2 *Arhatapaksha*

लाकापतिकपक्षा अपमाद्येष सर्वैवादिनां ।
स्वपक्षेयादिप्रपक्षे तत्त्वार्थं यथार्थं शुभम् ॥
चग्नेरीपामर्षी शैव काकिले मधुरस्यः ।
इत्याद्येकप्रकारः स्यात् सभाषो नापरं क्वचित् ॥

[16 *śloka*s]

3 *Madhyamikapaksha*, 17 *śloka*s, 4 *Yoga caryapaksha*, 9 *śloka*s, *Sautrantīlamatam*, 7 *śloka*s, 5 *Bauddhapaksha*, 37 *śloka*s, 6 *Vaisesikapaksha*, 40 *śloka*s, 7 *Naiyāyika paksha* (२ *Naiyay*), 44 *śloka*s, 8 *Prithakara paksha*, 13 *śloka*s, 9 *Plattapaksha*, 40 *śloka*s, 10 *Kaṣṭhārasudevapaksha*, 40 *śloka*s, 11 *Patāṅjalīpaksha*, 68 *śloka*s, 12 *Vedāryasāta bharatapaksha*, 64 *śloka*s, 13 *Vedantapaksha*, 104 *śloka*s It ends

उक्तो स्वधर्ममार्गश्च कृष्णेनेत्येव प्रति ।

धीभागवतसङ्गे तु पुराण्ये दृश्यते हि स ॥

सर्वैर्दृशेनमिदं कान्ते वेदात्मिकादिमान्त्रमात ।

धुन्वायेवितु सधर्मास्तस्माद्विपरिणतो भवेत् ॥

इति श्रीशंकराचार्यविरचिते सर्वैरिदं कान्तमहो वेदात्मिका
शराय यस्मिन्वेद्या प्रतिष्ठिता । सर्वैरिदं कान्तमहो मन्त्रम् ॥

[MACK COLL.]

2443.

1341. Foll 114, size 12 in by 4½ in, foll 1-84 eleven lines, foll 85-114 twelve lines in a page, fair modern writing

Khandanaṁḍāṇḍakhyā, a critical treatise on the different philosophical systems, in four *parache* las, by *Sriharsha*

See Hall's Index, p 160, no cccii
Anfrecht's Oxford Cat, p 240, no 620 It begins

यद्विद्वत्सविषय एव ॥
The first chapter, or *pramanatadabhaṣaṇa khandanam* ends fol 73b the second, or *nigraṇtanirukṭi*, fol 80a, the third, or *sartanaṁ* *marṇanirukṭi*, fol 81l

Colophon at the end इति श्रीहर्षकृतानिर्वचनो
यस्यैवे सख्यनसाद्ये (sic!) सकोर्येयवेन्दे मन्त्रम् ॥

The *Khandanaṁḍāṇḍakhyā* has been printed at Calcutta in Samvat 1900, with *Sanjiv*, *Mura's* *ajikhyā*, and an *aparṇitā* by *Molana Lida* at Kasi in Samvat 1941, = 1898 A D (from the *Paṇḍit*, N S, vol vi-xiii)

[H T COLFEROOKER]

5 K 2

2114, 2115.

60 Foll 301, size 10½ in by 1½ in, eight lines in a page Large fair writing

61 Foll 299 (pages 322-494), size 10½ in by 1½ in Foll 1-250 eight lines (in the same writing as vol 1), foll 251-299 ten lines in a page This last portion is in a modern handwriting

It is in *linalhandahidyaṇī*, a commentary on the *Khandanakhallīya*, incomplete and without any title All leaves bear the marginal mark च० टी०, in the last modern portion सं० टी० It is neither *Nanara Misra's* nor *Tarṭham na's* commentary.

It begins

यो विश्वो कालाव्य (१ विद्याकारः) सकलविषयभुज
[आनिताकाराभ्यां]

यद् संस्तारनामप्रतिरचिततनुस्तिनस्येमुपाय

[(१० श्रुतपायः ?)]

प्राची शनैकयद् भुवनरत्नकलानन्दमुद्रापरदे(१)

पाश्चात्या वसुवीयो विगलितमङ्गलः को भवेत्यामि

[भूमा ॥ १ ॥

After seven more couplets in this style the commentary begins

यन्मार्गो शिवाचार्य चराप्रारब्धैव्यभिरं(१० भावः ?)
परदेयतामुतिनमस्कारलक्ष्यं मङ्गलं विधातुमधिकारिप्रयोजन
संन्याभिधेयप्रतिपादनाय चाह सविद्यतेति ॥

There are several leaves wanting after fol 62 in vol 11

[H T COLERIDGE]

2446

957a Foll 28 size 10½ in by 4 in good clear Devanagari writing of 1750 A D, nine lines in a page

Ekānmodatara gini, a metrical review of philosophical and religious systems in eight *taraṅgas*, by *Ramaeva Cramjiva*, son of *R gharetra*, and grandson of *Kāśa* the

Beg तमोगुपिनाशिनी सकलमाहमुपोतिनी ०

Printed at Calcutta in 1872

Cf Weber's Berl Cat, no 543, Aufrecht's Cat Bodl, no 629 [H T COLERIDGE]

2117.

58c Foll 31, size 10½ in by 5½ in, legibly written, in Devanagari, about 1700 A D, ten lines in a page

The same work, *tara gas* 1 vii

[H T COLERIDGE]

2118.

2374. Foll 97, size 10½ in by 1½ in good clear Devanagari writing, ten lines in a page

Sastrasiddhi mātacasamgraha, a dissertation, in four chapters, on the tenets of the different schools of the *Vedānta*, by *Ajāyaya Dīlshita*, son of *Raigaraja Dīlshita*

See Hall's Index, p 153, no 601xiii, Weber's Berlin Cat, p 184, no 632, Ry Mitra's Notices, vol iv, p 91, no 1496, and p 147, no 1573

It begins

अधिगतभिदावृषाचर्यानुपेत सहस्रधा

अतिरिच महभेदास्तेषाम् जीर्यपोता ।

यद्यपि भगवत्पादश्रीमत्सुतोनुनिर्गता

जननहरिखो कृत्तिशेखाद्वैकपरायणा ॥ १ ॥

प्राचीनैश्वर्यहररसद्विषयव्याप्तिस्त्विदो परं

सर्वप्रतिरन्तादरात्तरणयो नानाविधा दर्शिता ।

ब्रह्मलानिह सग्रहेण कतिचित्सिद्धांतभेदान्धिय

शुद्धे सकलवाचि तत्परणव्याख्यापच व्याधिता ॥ २ ॥

ब्रह्मपादनापेक्षान्यथान्नायो यथामति ।

युक्तोपपादयवेच लिखाम्यनतिविलरं ॥ ३ ॥

तत्र तावदात्मा वा(स)रे द्रष्टव्य इहपतेर्नामसाध्यायस्य ०

It ends

विद्वदुपेर्विहितविश्वनिदध्यायस्य

श्रीवर्तमानसमदायतयानिमनो ।

श्रीरंगराजमठिनः चित्तचंद्रमोहः

परमप (परमप्य*) दीक्षित इति प्रथितस्तनून ॥

नंतात्पथीय सकलानि सदात्रपाद-

प्यास्यानकीशलकलाविशदीकृतानि ।

प्यास्याय मूलमनुरूप्य च संप्रदायं

मिहोलेत्र (R M मिहोलेत्र) संयहमित्यकावोत् ॥

इति शास्त्रमिहोलेत्रमग्रहे चतुर्थे परिच्छेदः संपूर्णो अयं ग्रन्थः ॥ संवत् १८३२ आषाढि सोमवासरात्रितयायामवास्याभिधायो त्रिंशो मयाप्रितस्सभापसाधिदानंदपनशिष्यवरणेन संदित्रं चितामना समालोकितो अयं ग्रन्थः ॥

The title of the work also appears in the MS as *Sastrasuddhantalarasamgraha*

[H T COLEBROOKE]

2440.

1438 Foll 131, size 12 in by 6 in, fairly good modern Devanagari writing, 19-26 lines in a page

The same work, with a commentary called *Kṛīṣṇa nālamkara* by *Acyuta pishnananda Tirtha*, disciple of *Śrīyampal isinanda Sarasvati*, disciple of *Adiśaṇḍanda Sarasvati* (or *Fani*)

See Hall's Index, p 153, no cclxxv, Raj Mitra's Notices, vol 1, p 30, v, p 145

The commentary begins

वेदवेदमुत्तमार्तं कुमारानामलकृतं ।

नदीशमपुले सेव्यं प्रणामोदमिहये ॥ १ ॥

शंकरं शंकराचार्यं व्यासं नारायणलोकं ।

सरस्वतीं च ब्रह्मार्तं प्रणमामि पुन पुन ॥ २ ॥

गोविंदेति समाजं रक्षति प्राप भवतुर ।

यं गतं करुणामूर्तिं न गोविंदं भजे न्यह ॥ ३ ॥

यो मे विशेषरक्षेव विशेषरसमो गुरु ।

समयात्ते स्वयंज्योतिषोपनीसो भजामि तं ॥ ४ ॥

मन्वाजितमन्त्रज्ञं प्रकृष्टगुणशालिनं ।

प्रलयस्योपदेशं प्रणमाम्यानिशं गुरु ॥ ५ ॥ ०

* चतुर्थ्य also in the Berlin copy, but चतुर्थ्य Raj Mitra, no 1573, see also nos 2211 and 2479 of this Catalogue

यस्य शिष्यप्रशिष्याद्येवमेव सांप्रतं भवति ।

सर्वग्रन्थं गुरोस्तस्य चरणीं सधये मदा ॥ ७ ॥

गुरोरेपि गरीयानो यः कलानिरलकृतः ।

खड्गेतानंदपालास्यास्यै पदे शनैवारिधिं ॥ ८ ॥ ०

श्रीकृष्णचरणद्वंद्वं प्रतिपद्य नित्यं धनं ।

प्याकुर्वे शास्त्रमिहोलेत्रमग्रहमन्त्रितं ॥ १० ॥

साधारणचरणद्वंद्वस्मृतिर्लोककल्पितः ।

नो कृत्वा कुरुते व्यासां नाहमव प्रभुयेत ॥ ११ ॥

Colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजान्नाकार्यदीनस्त्य संप्रकाशानंदमरस्त्रीदिव्यश्रीचरणारविन्दमंगलनरोभूतस्याप्यु-
त्तकृष्णानंदतीर्थस्य कृती शास्त्रमिहोलेत्रमग्रहस्यास्यापि धी-
कृष्णालकास्यायां श्रीपालमुकुटानंदतीर्थपादपूज्यशिष्यादिषु
नाप्यतीयेन संयोद्धर्यं (the other MSS omit from
श्रीपालमुकुटानंदं) चतुर्थे परिच्छेदे समाप्तः ॥

[H T COLEBROOKE]

2450.

1181. Foll 111, size 12½ in by 6½ in, fairly good, modern Devanagari writing, 10-16 lines in a page

Chapter 1 of the same works, incomplete at the end [H T COLEBROOKE]

2451

1165b Foll 7 (numbered 66-72), size 12½ in by 6½ in, fairly good, modern Devanagari writing, 19-21 lines in a page

A fragment of the same works, comprising the concluding portion of the first chapter. It begins slightly before the point where the preceding MS leaves off, and thus practically completes that part of the works

[H T COLEBROOKE]

2452

403 Foll 122, size 12½ in by 6 in, fairly good, modern Devanagari writing (the same hand as the two preceding MSS), 8-20 lines in a page

Chapters II-IV of the same works

[H T COLEBROOKE]

2453.

1103d Foll 13 (foll 61-73 of the vol), size 12½ in by 1½ in, fair, but small writing, 10-23 lines in a page

Vedāntasūdhāntasūktimājarī, a versification of the contents of the *Siddhāntaleśa*, by Gaṅgadharendra Sarasvatī Bhāṭṭa, pupil of Īmācandra Sarasvatī, with the same author's commentary called *Vedāntasūdhāntasūktimājarīśa*, the text in the middle of every page, the commentary above and beneath it

See Hall's Index, p 153, nos cclxxv and cclxxvi, Rj Mitra's Notices, n, p 3, no 524

The text begins

तरणिगतमपयं कर्तृधूलिहरेफानलि-
पलितकपोलोद्दामदानाभिषमं ।
गिरिगिरिमुताम्बो हललितं निषमके
चननभरयशोलं शीलेषे धिरासनं ॥
श्रीमदुत्पदाभोतड्डमानस्य भक्तिः ।
विद्वान्लेखमिदं तान् कारिकाभिनिर्देशे ॥

The commentary begins

तारानापकलापरिनिमग्नो नापयत्योपिषहः
कारयेकानिधिधिधोदुमुनिर्देषधिमिनेने ।
पानोक्षितयशोलनाकमहिर् पिप्राधिषे लालयन्
सामन् गुभद सदानुभगयाम्पारिषेधेभनन् शिवः ॥१॥

धिततर(धिततर the second copy)दुपयगाहयेदीत-
शास्त्रायैयप्रवेशेन यदुपिधिमिदं तानमकलनामवधानो गुरुतो
पायप्रयत्नालक्षानामनायतेन सवेमिदं तपिरानलालसानो
मुमुक्षुपिशोपायामुपकाराय वेदोतमिदं तमन्त्रिमनरीं प्रारिष्वमान
मन्त्रव्यूहप्रशमनाय प्रथमं नापयिष्यमूहलीयमुलकदेव(कदेव
the second copy)हेरवमनुमथे तरणिगतमपयमिति etc

The first *parcheda* ends fol 6a, the second fol 9b, the third fol 12a

The text ends

दुर्तिकल्पलताकुंभनाना सुमिमरी ।
रम्या राटोतरमाद्या रजयत्सिलानुधातु ॥ २५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यश्रीरामचन्द्रसखतोपन्य-
पादशिष्येण गंगाधरेन्द्रमत्स्यास्यभिरुण विरचिता वेदो-
तमिदं तमन्त्रिमनरी समाप्त ॥

The commentary ends :

कोपिप्रथमपणनादिमिदमे यं पश्य विजिह्मलुगुगनामधेयानि
दगंयवाशोपेचनलपयं मंगलान्तरमापरति द्युतिकल्पलतेति
म्यहाधि परं ॥ २५ ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यश्री-
रामचन्द्रसखतोपन्यशिष्येण गंगाधरेन्द्रमत्स्यास्यभिरुण विर-
चिते वेदोतमिदं तमन्त्रिमनरीप्रकाशे पठ्युः पर्येदेः समाप्त ॥

Date of the MS निर्णयनिर्दिष्टे* चौध जुने
शरी निजि मृतोयाषी चिमणे पेटे पापामनीपुरि निमामुन-
संगुले पुदिनाममलोहिरात् ॥ [H T. COLEBROOK]

2454.

1597a Foll 35, size 9½ in by 3½ in ; 8-11 lines in a page, small, clear writing, of the middle of the 18th century.

Vedāntasūdhāntasūktimājarī, with its ex-
planation, both by Gaṅgadharendra Sarasvatī
Bhāṭṭa, a second copy, incomplete The
first *parcheda* ends fol 31, which is fol २२
of the original numbering The next leaf
contains *śloka* 8-11 of the second *parcheda*,
the beginning and the end of this chapter are
wanting The leaves which contain the third
and the fourth *parchedas* were numbered १-१५,
but foll १, ६, ८, ९, ११ are lost

The explanation of the last *śloka* and the
colophon of the *Praśāda* are wanting

[H T COLEBROOK]

2455.

2098b Foll 13, size 10 in by 3½ in ;
good Devanagari writing of 1653 AD, 7-9
lines in a page

Prasthānabheda, a classificatory sketch of
orthodox Brahmanical writings, from a *Vedānta*
point of view

* *Siddhānta* does not appear in the list of significant
words given by Barnell, South Indian Palaeography,
p 58 It is however, given by L Rice, Mysore
Inscrip, p xxi as meaning 'eight' (cp *Saṃhita*
v 51 '*siddhānto*' *śloka*) This gives the (Samvat)
year 1819

It begins *एष मयेन शक्त्यागो भगवतो नान्यं*
साधारणपरमा चेति समासेन तेषां प्रत्यानभेदो ज्योतिरयते ॥

See A Weber, *Ind Stud*, i, pp 1 seqq.,
where the text has been edited from this and
the next MSS. It was also printed, with a
Bengali translation, at Calcutta, in 1806

[GAIKAWAE]

2456.

1568a. Foll 13, size 10 in by 1½ in,
good, modern Devanagari writing, seven lines
in a page

The same work [H T COLEBROOKE]

2457.

1435a Foll 33, size 12 in by 1½ in,
11 or 12 lines in a page, written in the
Bengali character

Saṅgī jiprah sālayaṅhya, the text of Nan-
darama's Saṅgī yajñal isāla, with a commentary
by *Kuṣirama*, son of *Bhaṭṭa* *acarya* *Sirorata*
Nyayalamlāra. The *Saṅgī jiprah isāla* is an
encyclopaedic catalogue of philosophical and
mythological objects, arranged according to
their number

It begins

हेहानिप यो भाति शुद्धमालम्बाय ॥

तनुते नन्दरामं नन्वा सङ्गामकाशकम् ॥

एक ब्रह्म ॥ द्वाधात्मनी जीवेश्वरी ॥ द्वानवादी प्रकृति
पुरुषी ॥ द्वे प्रकृती परापर ॥ द्वी पुरुषी द्वाधरी ॥ ०
Fol 4b चय उपाया ध्यानकर्मभक्त्य ॥ Fol 7a
चत्वारो द्वाधराधिविपरिदुग्धा ॥ Fol 9a पञ्च देवता
रविगणेशविष्णुशिवदुर्गा ॥ Fol 9b पञ्च पुरुषार्थ
धर्मार्थकाममोक्षप्रेमभक्त्य ॥ Fol 11a पञ्च विद्या यो
स्ययोगवैराग्यतपोभक्त्य ॥ Fol 11b पञ्चाध्यात्मार्थ
नीतिशास्त्रमन्यशास्त्र शिल्पशास्त्र मृषकारशास्त्र कलाशास्त्र ॥
Fol 12a षट् तर्का व्याख्येयैरपि कर्मोपायातत्त्वलक्ष्य
वेदान्तास्था ॥ Fol 20a नव द्रव्याणि पृथिव्यपतेनो
पाप्माकाशकालदिगात्मनोनि ॥ नव वर्णानि इन्द्रवृत्ररम्यक
हिरण्यपुरुहुरिवर्षिकपुरुषभारतकेतुमातृभद्राधनामानि ॥ etc

It ends *प्रकृतिवहितावि चैतानि विगतानि ॥*
ब्रह्मसंहितायतानि एकविंशतस्तानि ॥ अथापि सस्या वाह्या ॥

Kuṣirama's commentary begins

रिचिपुषा निजधर्मेनेतून् युगे युगे मन्मथानि पते ।

यपुषि नानागुणकर्मैर्मात्र भूयत स देवो भवती वि

भद्राचार्यश्रितोरनयात्कारकनुता । (भूयै ॥

संस्थाप्रकाशक्यास्या काशीरामेण त्वयते ॥

एष सकलजास्तानिधं धीमान् नन्दरामकेशरीगोत्रभद्रा
चार्य इदानीतनान् नन्दपुष्टीन् पृष्टपण्डितकृतनानाविधत
द्वन्वाधयनामधैतनलोत्प परमकारुणिकतया सधयनभाव
नाम्ना तत्तद्वन्व सारभाक्क्य सत्याकपनमिषेण संस्थाप्रकाशक
नामककथं संक्षिप्तमार् तेषां हितार्थं रचितवान् । एष एवो
ऽपि तेषां नातिमुगमो यभूय सतो यथामति तद्वाह्याने मनोद्यन ।
तत्र तापत् यन्मकुद्वन्वसवाभिप्रेतवन्धक्तोभूतयिप्रसमानया
तद्वाचार्य कृतबीश्वरनमस्कारं शिष्यशिष्याचार्यमादी निरन्धनमु
चिरहरकालीनविपुषपगारस्थितिहेतुपशसे स्तनामयीगिकथन्य
नामद्वारे प्रपुष्टपुष्टमिषेयवाह ॥

[H T COLEBROOKE]

2458, 2459.

343, 344 Foll 1-44 and 45-832 resp
size 16, 11½ in by 9 in, large modern
Devanagari writing, 12-18 lines in a page

Fidyaratnaśara, a cyclopædia of Sanskrit
Literature and Science, in eighteen chapters,
compiled for Colebrooke, by *Dhanapati Datta*,
son of *Rama Kumara Datta*

It begins

ब्रह्मादेवदेवतावृषयपादरोहः ।

नदनन्दनानन्दार्कं देवं समाश्रये ॥ १ ॥

नुमः श्रीगल्लमोक्षलक्ष्मीयान् व्यासमुखात् मुनीन् ।

विग्रहवृत्तं यथोपादीन् पदितोद्य विमलरान् ॥ २ ॥

आलास्याविल्लवर्णि सर्वमनोपनिद्वय ।

विमन्यते यथाज्ञान विद्यारत्नाकरो मया ॥ ३ ॥

श्रीनन्देयमुसमश्रीविल्लवर्णिपदितोद्य (तद्वाह्य) पित

तेत्रिल्लवर्णिमुसमश्रीविल्लवर्णिपदितोद्य (तद्वाह्य) पित

यो विग्रहकृदलि कर्त्तव्युरुक्तो गौरागपीरायपीम

तद्वाह्यवर्णितं कृती यत्तपतिप्रेष पिपते मुदा ॥ ४ ॥

चत्वारो वेदा चत्वार उपवेदाः । यथाज्ञान चत्वार्युपायानि

चेतसादृश विद्यास्तव । पदं ब्रह्मप्रतिपादकमपीत्येवं चार्त्तं वेद ।
स च मन्त्रावल्यात्मकः । चतुर्थमुक्त्यामप्येतत् । पादेष्विष्टान्ता
चतुष्पादनतो यन् सततं द्वारे द्वारे विष्णुर्वासिरूपमादाय
चतुर्धा कुरुते ॥ त्वामिमेवस्वते मन्त्ररे व्यासक्रम । प्रथमः
स्वयमेव ब्रह्मा । द्वितीयो मनु ०

Chapter 1, which concludes with an account of the divisions and recensions of the *Rur*, ends fol 4, ii treating of the *Yajus*, fol 6, iii of the *Saman*, fol 7, iv of the *Atharvan*, fol 8, v vii *Ayurveda*, *Kamasāstram*, *Dhanurveda*, *Gandharvam*, *Kavyam*, *Alanāra*, *Nāṭyam*, *Pratītyāyākharanam*, *Sārak*, fol 154, viii *Arthasāstram*, fol 180b, ix *Silśā*, fol 188b, x *Kalpa*, fol 189, xi *Gyulāranam*, fol 238, xii *Nirukta*, fol 152b, xiii *Ukandah*, fol 300b, xiv *Jyotisham*, fol 318b, xv *Purānam*, fol 438b, *Bharatam*, 455b, *Ramayānam*, 455, *Yoga Vasishtham*, fol 462b, xvi *Nyaya*, fol 505, *Vaisesika*, fol 520b, xvii *Purā*, 570b, *Uttara Mimamsa*, *Sankaracaryamatam*, fol 644, *Ramanujamatam*, 655b, *Madhvacarya*, fol 662b, *Vallabhacarya*, 671, *Bauddhamatam*, *Digambara*, *Cariaka*, fol 688, xviii *Dharmasāstram*, 728b, *Tantramātam*, fol 740, *Sikhamātam*, *Mahesharamātam*, *Pasupatamātam*, fol 752, *Vaishnava*, *Saura*, *Gineta*, etc, *Deivacandha*, fol 758, *Isiadeviam*, 764, *Patroddhi*, 768, *Bhaskhyidhaśhyaidhi*, 770b, *Sayanarudhi*, etc, *Iknarudhi*, 771b, *Tithimayya*, fol 784b, *Kajidimittim*, *Niristaraśhyam*, fol 801b, *Sancara Yojasāstram*

The work is of little use

It ends (fol 830b) इति श्रीमत्समस्तपरिष्कारका
पाथेपालमापालतोषेरीपादशिशुदेवज्ञावर्त्तरामकुमारमुप-
नयनमूरिपरिचिते पिद्यात्मकाकारस्य विषये आदशाभरणे ॥

Then follows an *anupramāṇik*

[H T COLEBROOK]

6 *Ramānuja's Visishṭadānta*

2460.

567 Foll 248, size 12½ in by 4½ in, eleven lines in a page, writing middling

Sarirahamimamsabhashya or *Sribhashya*, a commentary on the *Vedantasūtra*, by *Ramānuja*, who followed the *Brahmasūtravritti* of *Bodhayana*

See Hall's Index, p 92, no xxiii. It was printed, together with *Sudarsana Acarya's* commentary, at Madras in 1888 (4° Teluguchar), and is being published again in the Bibl Ind. Another edition, by *Rama Misra Sastri*, was begun in vol vii, New Series, of the *Pandit*, a reprint from the *Pandit*, containing the first *pada* of the first *adhyaya*, appeared in 1889 (vol 1). For a legendary *Ramānuja-carita* see Raj Mitra, Notices, v, p 9, no 1731. The chief date of his life is the erection of an image of *Narayana* on the *Yadava Hill* in the *Saka* year 1012. For an account of his system see Bhandarkar, Report, 1883 84, pp 63 74, Vienna I O C, Ar 8, p 100

Ramānuja's Bhashya begins

असितधुरननमस्ये प्रमत्तादलोले

विनतयविधभूतव्रतद्वेददोषे ।

श्रुतिश्रुतिषि विदीने ब्रह्मणि श्रीनिराते

अयत् नम परस्मिन् श्रेयोषी भक्तिरुपा ॥

साराप्रत्येयचक्षुषामुपनिषदुपशमिन्प्रोद्भूतो

महापनिविदीयनव्ययवतव्रतात्ममन्त्राग्निर्नो ॥

पूष्टाचार्यमुरक्षितो बहुमतिव्यापातदूरस्थितान्

आनीतो नु निताद्यरेम्बुवनतो भीमा () विपन्नवहन् ॥

अथप्रोपावनकृतो विसरीषी नमस्कृतसि पक्षाचार्यान्तं
चित्तमुत्तम्यतानुपारेण मृगाशरायि व्यासत्यायने । श्री ॥
अथातो ब्रह्मविज्ञासा ।

The first *adhyaya* ends fol 126b, the second fol 186v, the third fol 232b

Fol 210 is a leaf from another copy
The copy was transcribed in संवत् १८२६

[H T COLEBROOKE]

2461, 2462.

3262, 3263 Foll 215 and 183, size 11½ in by 5½ in; good modern Devanagari writing, ten lines in a page

Sarirakamimamsabhashya, or *Sribhashya*, by Ramanujacarya

Vol 1. contains *pada* 1, vol II *padas* 2-4 (of foll 82, 70 and 81 resp)

2463.

7 Foll 396, size 13½ in by 4½ in, seven lines in a page, beautifully written

Mimamsabhashya, an incomplete copy of Ramanuja's commentary, the fourth *adhyaya* being wanting

The first *adhyaya* ends fol 225b, the second fol 317a, the third fol 396b

[J R MALLANTYNE]

2464.

3274 Foll 81, size 10½ in by 5½ in, 19 or 20 lines in a page, good modern writing

Sarirakamimamsabhashya, an incomplete copy of Ramanuja's commentary, containing the second (ends fol 35), third (ends fol 67) and fourth *adhyayas*

[A C BURNELL]

2465

2797. Foll 46 (the leaves are put in the wrong way, one page of each leaf is left blank, every two leaves, as the original numbering shows, being intended to be pasted together, there is a double numbering in

Sanskrit figures, one running from ३ to २८, the other, probably the original one, from २९ to ८८), size 11 in by 4½ in, 11-14 lines in a page, good old writing, of the sixteenth century

Sribhashyavritti, a fragment of a short commentary on the *Sribhashya*. The beginning is lost. The second page, being 27a of the original numbering, contains *sutra* 24 (ज्ञोतिर्यु०) of the first *pada* of the first *adhyaya*. This first *pada* ends fol 31a of the original numbering इति श्रीभाष्यवृत्ति प्रथम पादः । The second *pada* begins सर्वत्र=ज्ञेयपुरुषः । वाक्यभेदो ज्योतिर्युवे न दोष (सर्वत्र is the beginning of the first *sutra* of the second *pada*) The last page contains the end of the third *pada* of the first *adhyaya*

[COLL OF FORT WILLIAM]

2466.

332a Foll 89, size 12½ in by 4½ in, eleven lines in a page

Vedantadipa, an exposition of the *Vedanta* according to the *Brahmasutras*, by Ramanuja. See Hall's Index, p 95, no xxxvi, Aufrecht's Oxford Cat, p 221b, no 886, Raj Mitra's Notices, ix, p 221, no 3141

It begins

शिवः कातोऽन्ततो चरमुण्णल्लोकात्पञ्चपुर
हृदाज्ञेयास्वयं परमसर्वतो वाङ्मनसतो ।
अभूद्विर्भूतियां नतवनदूरागादिपुरुषो
भनस्तत्वादान्ते परिचरयत्तत् भवतु मे ॥ १ ॥

प्रणम्य शिरसाचार्यान् तदादिदेन वर्णिता ।

ब्रह्मसूत्र्यदातं () स्ववेदांतायै प्रकाश्यते ॥ २ ॥

अथैव वेदविदां प्रशिक्षा अचिद्वस्तुन सख्यत स्वभाव
तथावत्तत्तिलयपुनरादात्मभूतयेतन' etc

The first *pada* ends fol 28a, the second fol 48b, the third fol 77b

Colophon इति श्रीभगवद्भामानुजाचार्यविरचिते वेदाङ्ग-
दोषे चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थे पादे समाप्ते ऽध्याय ॥

Date सवत् १८५० समेनाम कार्तिक । यदि १३ वार-
मुकर etc

[H T COLEBROOKE]

2467.

1779 Foll 28, size 12½ in by 4 in ,
excellent, modern Devanagari writing, Euro-
pean paper (water mark 1859), five lines in
■ page

Vedantatattvasara, by Ramanuja

It begins श्रीमते भामानुजाय नमः । सदेव सीम्येदमय
आसीदेकमेवाद्वितीयं प्रप्रेत्यत्राद्वितीयशब्देन सज्जानोपादिभेद
शुभाङ्गीकारे कथं तादृशस्य जगद्धापायः । मायाङ्गीकारेणेति
चेत् किं तदानीं निर्विशेषज्ञानमात्रस्वरूपं ब्रह्म माया विद्वद्भिरिति
जानाति न या । जानाति चेत् ज्ञानरूपस्य कथं ज्ञानत्वं । न
जानाति चेत् ज्ञानत्वं कथमङ्गीकरोति । अयं च यत्किं
विच्छिन्नयोगो मायाङ्गीकारान्तरमभ्युपेक्षते भवति । तत्पूर्वं मा-
याङ्गीकारानुगुणजगत्प्रभुपदमे निर्विशेषत्वहानि किं च तदानीं
किं मायापिलघटयं ब्रह्म उपायैल्लक्ष्येन मायात्मक । यदि
पिलघटयं पल्लव परिच्छेदादन्तत्वं ब्रह्मणो न स्यात् अप
मायात्मक तर्हिङ्गीकारवचन निरर्थक ॥

It ends

समुद्यो निर्मुणो विमुक्तानामस्यो ससी स्मृत ।

न हि तस्य गुणा सर्वे सर्वैर्निगुणैरपि ।

पक्षुः शब्दा विमुक्तस्य सत्यादीरमिलैर्मुक्तैः ॥

एष आत्मा स्वपदसमाप्ता परास्य शक्तिर्विविधैः श्रूयते
तत्त्वं नारायण पर इत्यादिश्रुति स्मृति नारायणस्यैव परतत्त्वं
नित्यकल्याणगुणयोगेन भगवन्तं प्राकृतहेतुगुणरहितमेव निर्मुक्तं
त्वमिति विषयभेदवर्जमेतं शक्त्यैवायममात् त्वमद्वैतियं दुर्वचन
इति दिक ॥ इति श्रीभामानुजाचार्यविरचिते वेदाङ्गसंस्कार-
संपूर्णम् ॥ शुभमस्तु ॥

The first ten pages contain interlineary
renderings by Ballantyne's hand

This work is different from the *Vedantasara*
described by H. J. Mitra, Notices ix, p 222,
no 312 [J. K. BALLANTYNE.]

2468

3264 Foll 16, size 11½ in by 5½ in ,
good modern Devanagari writing, eleven
lines in a page

Vedantatattvasara, by Ramanujacarya, ■
second copy

2469.

2011b Foll 10, size 8½ in by 4½ in ,
12-14 lines in a page, indifferent writing

Tattvamuktavali . *Mayavadasatadushani*, a
refutation of the *advaita* theory, in a hundred
and twenty verses, by Gauda Pūrṇananda
Kavica'raartun

See Hall's Index, p 160, no ccc: The
Tattvamuktavali is quoted in the *Ramanuja-
darsana* of the *Sarvadarsanasamgraha*, p 51
(Bibl Ind), cp Aufrecht's Oxford Cat, p
247a

It begins

अनु(ग)तननपालं क्रूरमूपालपालम्
तरुखतरमालं प्रपादो नन्दपाल ।

यदुकिरश्विशालं सर्वशक्तिप्रपालं
स नयति धृतपालं पुष्टकोशान्तिभाल ॥ १ ॥

पौराणिकोऽयं स्वमतानुसारि
प्रातः पुराणे पठति प्रकामम् ।

शृणोति भक्तं ब्रह्मिष्ठानपूर्वं
यन्वाचैतात्पर्येनिधिचेता ॥ २ ॥

जीवात्मनोरिक्यम् विहाय भेदं
तयो स्वाययति सा मुञ्चया ।

शुक्तिं स्मृतिं तच्च यदुपमयं
कृत्वातुमानं यदुपा ततोति ॥ ३ ॥

जीवोऽयं ब्रह्मणो भिन्नं परित्यज्यो यतः मदा ।
इत्यादिषदुपा तेषां अनुमानेषु हेतवः ॥ ४ ॥

The copy is dated शके १९३२ अमादे ज्येष्ठशता
शम्यां शान्ति समाप्तिरगमत् । [J TAYLOR]

7 *Madhvacarya's Discipulry*

2470.

539b Foll 18, size 9½ in by 3½ in, seven lines in a page

Kṛṣṇanāmītamahārāṣa, a poem of 235 *śloka*s in praise of *Kṛṣṇa*, by *Anandatīrtha*, disciple of *Suddhananda*

Anandatīrtha is also called *Anandagiri*, *Anandagīṣana* (for other variations of this name see *Anfrecht's Cat Cat*, p 46), and *Madhva*. His name before initiation was *Vasudevacharya*. He died in the Śaka year 1119. Other particulars, a sketch of his system, and the Succession list of the High priests of the *Madhva* Sect, will be found in *Bhandarkar's Report*, 1882-83, pp 16-19, and 202-208. Commentaries by *Anandagiri* on works of *Saṅkara*, have been already noticed in nos 2279, 2301

It begins

श्रीवेद्यासाय नमः ॥ श्रीहनुमद्गोममन्त्रेभ्यो नमः ॥
अर्चितं संस्मृतो ध्यातुः कीर्तितं कथितं () स्तुतः ।
यो ददात्यनन्तं हि स मां यस्तु केशव ॥ १ ॥
तावद्ये चानन्तरं यदेतद्विलं गतम् ।
पश्यामि शान्तये तस्य कृष्णानुग्रहस्यैव ॥ २ ॥
ते नरा यशस्य लोके किं तेषां गोविन्दे (? ० ०) फलं ।
येन लब्धा हरेर्दद्यान्नामिषतो वा जनादेन ॥ ३ ॥

The end is (cp no 2478)

यस्य श्रीमुनिदत्तानि वेदवचने रुपाणि दिव्यान्वलां
षट् तद्गतिमिषमेव मिहितं देवस्य भगो महतः ।
वायो रामचक्रोऽयं प्रथमकः पद्यो द्वितीयः यपुर
मज्जो यस्तु तृतीयमेतदमुना शयः कृतः केशवे ॥ २३३ ॥
श्रीमदानन्दतीर्थोऽयिस्सहस्रकरोऽद्विजितः ।
गोनति (? १ गोमती) सततं सेवायां गोविन्दो (? ० ०)
[सिद्धिदा भवेत् ॥ २३४ ॥

य सर्वगुणमपूरी सर्वदोषनिवर्जितः ।
प्रोयतां प्रीतः स्यात्तं विष्णुर्न परममुद्विज ॥ २३५ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यवेणोदाहृता कृष्णानुग्रह
महापर्व समाप्तः ॥ श्रीहनुमद्गोमन्त्रादौ गतं श्रीरामकृष्णवेद्या
सायकथोद्देश्योऽयं श्रीलक्ष्मीनृसिंहः ॥ श्रीवेदकृष्णार्पणमस्तु ॥

यादृशो (?) पुस्तक दृष्टः ०

यदयं (?) करभय (? ० ० ०) नाव (?) होन तु यद्वेत् ।

तत्तये धर्म्यतो देव नारायण मोक्षस्तु ते ॥

यदरीनारायणार्पणमस्तु स्याद्विर्वर्तकदेशे = री द्वि १०
पुष्पकृष्णे चोदयतां इदुगसरे ॥ श्रीविष्णुपूजामस्तु ॥

[H T COLEBROOKE]

2471.

1935 Foll 167, size 10½ in by ½ in
11-12 lines in a page, clear old writing,
of the 17th century

Tattvapraśāṅka, a commentary on *Anantīrtha's Brahmasūtrabhāṣya*, by *Jayatīrtha* *Bhāṣya*, disciple of *Alakṣa* *Jayatīrtha* was the sixth in the list of the high priests of the *Madhva* sect, he died in the Śaka year 1190, see *Bhandarkar's Report*, 1882-83, p 203

The commentary begins श्रीवेद्यासाय नमः ॥ श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यो नमः ॥ निर्विघ्नमस्तु ॥

गुह्यानन्दो (? ० ०) सपिद्युतिपलमहलीदायैवोपादिह
चिन्तासंज्ञापलेषोद्भवमुत्तुलराशोऽप्येवमिति दूरः ।
सद्विषयस्य भक्तिपुतिमिषितभ्यामनान्नयोगाद्
गम्य यदे मुकुटाभिषममलमल मन्त्रवेदोत्तरे ॥ १ ॥

In the next verses some words are illegible
the writing being partly obliterated on the
right side of the page The 4th verse
begins

श्रीमन्मन्त्रसेवनलभ्यमुद्दिष्टासुभोनिधयो ॥ ४ ॥

श्रीमद्रामचक्रसक्तिरिषादस (?)

व्याख्यानिनाददित्तसिलदुष्टद्वयः ।

दुष्टादवारणपिदागदक्षदोषम्

अष्टोत्तरीयमयमस्य नमामि ॥ ५ ॥

अथ तत्पुष्पा मन्त्रमयमाय यथासति ।

याकुर्वे श्रीमदानन्दतीर्थोऽयमस्मिन् मृतः ॥ ६ ॥

मंगसमेन नैमसं रथ्याद्विलम्बते यथा ।

वाचो विमुद्दिमुद्ध्यै संगम्यते ॥ ७ ॥

अथाविद्यापदलपिहितनयनैरन्येषा व्याख्यातानि तत्र
सूत्राणि यथावद् व्याख्यास्युभयवचनाचार्यैर्नयै प्रातिष्ठित
भाष्यस्य कैयत्याद्यसिलफलसाधनतासिद्धये निरतनाय (निर
तराव?) परिसमाध्याद्यै च नारायणनमस्कारे प्रथयति ॥
यथारभ्य च प्रतिज्ञानाते ॥ नारायणमिति ॥

The first *adhyaya* ends fol 71a

Colophon इति श्रीमद्वदनन्दतोयैभगवत्पादाचार्यविरचित
तस्य श्रीमद्भक्तसूत्रभाष्यस्य टीकायां जयतोयैभिक्षुपिरचितयां
तत्त्वप्रकाशिकायां द्वितीयाध्यायस्य अन्त्ये पाद ॥

[DE J. TAYLOR]

2472.

1662 Foll 60, size 8½ in by 3½ in,
10 lines in a page, fair writing, of the
first half of the 17th century

Tattvoddjotavarana, a commentary on
Anandavirtha's (i.e. *Madhva's*) *Tattvoddjyota*,
by *Jajativir* a *Dhaksu*. The *Tattvoddjyota* is
a treatise on *Brahman* soul and world, against
the *mayavadins* and *gunya vadins*

The *varana* begins

विद्योपनिर्दिष्टं ध्वस्तकारत्वे रमते श्रियः ।

अभिधाय यथायोधं तत्त्वोद्घोषं विवृणुहे ॥ १ ॥

इहाविद्यातिमिरनिरतरे संसारकातरे परिसिन्नानामस्या
निरनुसन्ध्यातिकानु घोरतन्मासखि मन्मसाद्वन्मासाद्वन्मासा
धिकारिणानन्तानन्दनिदागम्य परमपुरुषरसाद्योतस्य सिद्धय
समीहमानो भगवानाचार्यसमीतस्यविपुलरूपे निरतयाप्रपारि
मितपरिसमाध्यादेरंगमिष्टदेवताविषमून शिष्यान् आह्वयितुं प्र
करणादी निपादति ॥

सर्ववासिलस्रक्तिः स्वर्गचोशोपदर्शनः ।

नितानादृशविशेषपेक्षेर्नो रमायति ॥ १ ॥

This *śloka* is the introductory verso of the
mūla. The final *śloka* of the mūla written
by the author himself, is

सत्यविशेषपत्रय मुक्तामुक्तामाय ते ।

नमो नारायणायैषुद्विद्वत्तद्वयै (scil) ॥

विश्वैवतुतोपपादनं सखेति । मुक्तामुक्तामायेति च ।
चाप्येसादि तु नारायणस्यैव नम्यत्वोपपादनापेक्षाशेषमिति
मंगल ॥

But *Anandavirtha* allowed some *ślokas*
composed by his pupils to be added to his
work. See the story, fol 67b, l 6. इति परं
भगवदाचार्यशिष्यप्रणीतं श्लोकाः । एवमथ कथां कथयति ।
पुंडरीकधनाभिधानेन भाविना सह भगवत आचार्यस्य कथा
प्रवृत्तौ सप्तौ सम्प्रसादपत्रिमात्रिकेषु मोहितेषु आचार्यदर्शनेन
मात्रेण भोक्तृ प्रतिवादी तूष्णीं बभूव । तदाचार्येण तस्याकथयत
सत मायाभक्तनिवृत्तनोप(या)सोऽयं निर्मितः । तदुपशेनायं
सबलद्वयोऽप्यपलायत । तदा त्वाचार्यशिष्या प्रतिवादि
भयंकरं भगवत्पाचार्यं तदभोष्टदेवतां नृसिंहं पोषणोक्त्या
यभूव । ते च श्लोका अविविधप्रपञ्चये शिष्योत्थितेन भगवता
प्रकरयति निरपेक्षता । अत एव ते नाह्वयोजलानुगतयामुनोद
कवत्प्रमाकण्ठातरीता एव । अना(र) अनेक(क)कृत्तृत्वाद्य तेना
मन्योन्मसगतिः ।

पानदत्तोयैर्नृसिंहो मायावादिरिते मुक्तान्* ।

विदायै बुक्तिनखरेदप्रभोक्तोभगमासते ॥

पलायय्य पलायय्य त्वरया भाषिदानवा ।

सर्वैर्ब्रह्मरिषापाति तत्कौममदरापिपुत्र† ॥

द्रुवत द्रुवतायु भाविना प्रविशय्यमर्तिद्रिता गुहाः ।

कमलारमणायराधय सुमुह्येत्सिल्लभास्काष्ठा† ॥

नृहरिः सकलनामक (1) समुपैति हि सतिदानयाम् ।

प्रपलाययन्त तद्वयं त्वरया या (scil) यस्मिन्निगुहाम् च† ॥

नयसानदतीर्येष्टदेवता नरकेसरी ।

विपाटिताज्ञानतय कपाटानुसुहकृता† ॥

नयतमितवीरुषः खननतर्षितामयि ।

अनेकमुखवदितो मुखगलाश्वं श्रीयति ॥

अनता जनबन्धुः । इतिहरी चिंतानचिरिते चिंतामयि ॥

सर्वैः समुर्वोद्घोष(ः) समन पकालद ।

अनितो नयति श्रीशो रमायाहुलताश्रय ॥

रमायाहुलताश्रयो रमायाहुलताश्रय ॥

* The commentator says मायावादिरिते मुक्तानिति
यत्रा चाक्षा (Pa vi 3, 21) इत्युक् ।

† No explanation of this passage is given in the
commentary

श्रीमदानन्दतोषाय हृदयभोजनमंदिरम् ।

कमलाक्षेपरासकं प्रीयतां न पुरं पुमान् ॥

इति श्रीमदानन्दतोषेभगवत्पादाचार्यविरचिततत्त्वज्ञोक्तविवरणं
नयतोर्ध्वमिथुषा विरचितं समाप्तम् ॥

कृष्णं भाद्रपदे मासि घक्क्या भृगुवासरौ ।

गिरिया पुष्पकमिदं लिखितं रामतुष्ये ॥ १ ॥

अष्टेन पुस्तकमिदं लिखितमेवाहं मया ।

सज्जनैरप्यलोप्यय यत्नेन परिपालयेत् ॥

॥ विरोपकृतसंशारे ॥

[H T COLERIDGE]

2473.

1725b Foll 19, size 8 in by 3½ in, fair Devanagari writing of c 1750 A.D., nine lines in a page

Prapancamithyatanumanahhandana varana, a commentary, by Jayatirtha Bhikshu, on Anandatirtha's *Prapancamithyatanumanahhandana*, the text of which is also given. It begins

नत्वा विश्वोदयस्यैवलेहेतुं पतिं धियम् ।

कुम्भे प्रपञ्चमिथ्यात्वानुसङ्गनपीचको (i.e. पीडिका) ॥

अन्त्याद्यस्य यत् इति सूत्रेण जगदुद्घादिनिमित्तकारणत्वं परस्य ब्रह्मणो लक्षणमभिहितम् । न च जगत्सत्त्वज्ञानवरेण तद्वास्तवं सम्भवति । सापि न चरोदोदितप्रपञ्चमिथ्यात्वप्रमाणं स्यात्तत्त्वज्ञानाद्युद्घातेन विनोपपद्यते इति तदर्थमिदं प्रकरणं सारभूतं भगवानाचार्यः । ननु कथं स्वयंसाधनेन विना निर्वैयम् । सत्यम् । तथापि आस्त्यार्थिकदेशसंशयिताम्यकरणस्य न दोषः । विश्वायते च काटारोतयुपादनेन स्वयंसाधनप्रकारोऽपि अविशेषात्तद्विशेषाचार्यपर्यायप्रमाणं प्रारिखितपरिचयनाय्यादिप्रयोगेन किमपि भगवात्पर्यं प्रकरणशब्दे कस्यादाचार्यो नानुष्ठितवानिति चेत् । कथमेतदप्यगतं । अनुचलभादिति चेत् । न । सात्त्विकस्य अनुचलप्रभुत्वसंशयनात् । अथ निवेशनाभावसाधनस्य इति चेत् । किमतः । न हि अथ निवेशनमेव तदनुष्ठानम् । नापि तद्वाप्यम् । कायकवाकचित्ता नामनेकेन भावात् । अथातनिवेशनादेव शिष्या अवगमिष्यति । यत् एव न तदनुष्ठाने अदोऽप्यीति । तत्र तावन्मायावादिनोदितं प्रपञ्चमिथ्यात्वानुमानमनुपपत्तिः । विमतं मिथ्यादुष्यत्वात् । यदपि तत्रापि यथा संप्रतिपत्तिः । सर्वे मिथ्येत्युक्ते ब्रह्मणि प्रमायाभावात् । शुक्तिरजतादीं सिद्धार्थेना च स्वादिति विमतमिमुक्तम् ।

It ends

तद्वचनमुदाहरणं प्रसिद्धमेवेति ।

यत्तत्सादात्मन्यैवेदं प्रकरणम् ॥

कृतं तमेवाचार्योऽनेन सुतिप्रणामायां प्रीयति ।

यो दुःपते महाबन्धनस्यक्तिचिन्तामना ।

निर्दोषाधिकलक्षणाद्युक्तं धेदं समापति ॥

दूरयत इत्यनेन दूरयते इत्या बुद्धेयादिभ्युक्तिं सूचयति । तेन यदुक्तमात्मनोऽपि दूरयतादिति तदुपपादितं च भवति ।

उत्पत्तिस्थितिर्भोगं विषयं यस्मात्प्रपद्यते गुरुपात् ।

स जगति जगदर्थयोगो मय रमानाय ॥

इति श्रीमदानन्दतोषेभगवत्पादाचार्यविरचितप्रपञ्चमिथ्यात्वानुमानसंज्ञनविवरणं नयतोर्ध्वमिथुनिरचितं समाप्तम् ॥

For the text of the original treatise see Burnell, Tanjore MSS, p 105a

[H T COLERIDGE]

2474

1832 Foll 44, size 9½ in by 4 in, careless, modern Devanagari writing, 9 or 10 lines in a page

Dvandasiddhi, or *Dvanta-vydyā*, a treatise on the dualistic doctrine of the *Pañcānta*, by Nirmalacarya, pupil of Śrinivāsa

It begins

नि श्रीमदुदरं पूर्णं अक्षिपूर्वगुणाकरं ।

अथैव ब्रह्मनादीनां गोपयन् हरिं भवे ॥ १ ॥

द्वैताद्वैतमते सम्पन्नं ज्ञात्वा मत्वा गुरोः पदं ।

प्रकारयते द्वैतविद्यां श्रुतसिद्धां कृतनी ॥ २ ॥

नन्वेतदुक्तम् । द्विविधं हि वेदोक्तवाक्यम् । एकं पदार्थनिष्ठम् ।

यथा सर्वं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म योम्यं विश्वानमयं प्राणेषु दृष्टतया निरिमादि ब्रह्म पदार्थपरमपरं ऐक्यरूपवाक्यार्थनिष्ठम् । यथा ब्रह्मब्रह्मत्वादि । द्वयमर्थसदार्थनिष्ठम् । तद्विद्वान्मोहि परमिमादी किं ब्रह्म का ज्योत्स्ना को ह्यस्योतं प्रभुत्वस्वरूपमावतिशयायो स्याद्विद्याप्रवृत्तेर्विशदार्थत्वे प्रमास्यानिर्वाहः ।

It ends

सर्वं चतुर्धाया श्रीमज्जगतमोक्षतां ।

धर्मतां श्रीपतेः पादुगले तन्मुदायतां ॥

इति श्रीमच्छोनिषाभाष्येण्यग्निष्यनिवेलापायंकृता द्वैत
मिडि समाप्ता ॥ [Dr JOHN TAYLOR]

2475.

मेधाज्यविजयीद्वयमिवचोगुरुः (१ ० ग्रंथ ?) मुधा
इति शीघ्रतत्त्वप्रकाशिका समाम्ना ॥ [सादिमा ॥ २ ॥

2176.

It ends एवमेवाभिप्रैशोक्तं प्रमाणलघये ॥ सतिश्चिर
व्याप्तिरिति हेतुविरोध इति ॥ सामान्येन सरोक्तहेतुभासान्न
यमभग ॥ — ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजानकाचार्याणां श्री
मत्सुब्रह्मस्यतीर्थमुन्यपादानां शिष्येण व्यासपातन्त्रा निरक्षिते
तर्कतौड्ये ज्ञानानन्दपरिव्रजे ॥ [DR J TAYLOR]

2477.

539c Roll 30, size 9½ in by 3¼ in
10-14 lines in a page, clumsy writing of the
beginning of the 19th century

Tathasara, a *paurnāṇī* poem on *srisṭi*, and *mukti* of beings, in 12 *adhyayas*, by a follower of *Madhya* Foll 4b, 20b, and in the last colophon, it has the epithet, "*Sūta Saṁśāsa-samāda*"

It begins

अमदुरुगदेहस्यभारतीयतवायुग ।
सोतापयमह यदे राव भेभ्रीष्टदायक ॥ १ ॥
नीमिषे निमिषयेषे चपय जीनकादय ।
द्वीद्वीता(?) वैष्वे ये सूनं पमदुरादरात् ॥ २ ॥
चपय ऊषु ।

सूत सूतमहाभाग यद् नो पटनी पर ।
प्यासप्रसादात् सवै हि त्व नु नानासि तत्तत् ॥

नारायणो योगनिद्रां कृत्वोद्ध पर पुनान् ।
यतदास्य पादास्यबद्धा मृष्टि समापयत् ॥ ३ ॥

इमेतदेतं वाक्मेपु पुराणानां छिन्नं छिन्नम् ।
नानाविधतया प्राक्त तत्तात्पर्यं यदस्य न ॥ ४ ॥

सर्वं विचार्य निर्यामि प्यासानुयुक्तं सदा ।
निद्रामकारं कथय निष्पत्तादीनां नु सर्वेश ॥ ५ ॥

एतदस्य(?) पक्षस्य यदस्यै प्रतीयते ।
तत्तयै चैर यद् न सूत शुद्धययो ययं ॥ ६ ॥

इत्युक्तः कथयामास प्यासशिष्यो हि सर्वेश्वर ।
सूतः समस्तजीपनिद्रैर निष्पुनिद्रैरिति कीर्त्तितः(?) ॥ ७ ॥

रमानिद्रा नु सा तेषा जगद्धापारपन्नमात् ।
हरेर्यतसामोप्यात् या च सेना प्रकीर्त्तिता ॥ ८ ॥

प्रातप्यानदधिरमात् ज्ञानानदस्य भोजनम् ।
स्वधिवचपथानं नु हरिपुत्रादिवर्जनम् ॥ ९ ॥

हरिभैरवेज्जो न मुक्तिद्विद्रा प्रकीर्त्तिता ।
नृपजीवान् समारभ्य सा गंधर्वान् मानुषान् ॥ १० ॥

भुक्तिर्योग्या निरंजान् प्रतीकार्त्तवनां स्मृता ।
तेषां स्वधिवं ध्याने नु स्मृतेददृष्टभग्नौ ॥ ११ ॥

It ends

प्यानप्रकाटं कथितं मनोनिनेत्ताम्यम् ।
इमेतत् कथितं सर्वं यद्यत्तयै भवति ॥ १२ ॥
न यक्षयं नु सर्वेषां पुरतो मांनिनां छिन्नम् ।
न नानिकायं सूत्रां च नाभिकायं ज्ञायां च ॥ १३ ॥
चरितान्तस्वरूपाय न च वांस्तमनित्वे ।
पक्षयं भाद्रपुत्राय चरितान्तस्वरूपाय ॥ १४ ॥

चालिकापानहकारकारितो प्रीतये हरि ।

यत्रचुत्ता नु मुनयो हर्षनिर्भरमानसा ॥ १५ ॥

शशमुत्साधुवादेनू सूत यीराणिकोत्तम ॥ १६ ॥

इति श्रीतत्त्वसारे स्व प्रीत्यै माधवम्ययो ।

भूयात् सतां मुमुक्षुदं मनोवाकसंस्थितं सदा ॥ १७ ॥

अमदुरुगदेहस्यभारतीयतवायुग ।

सोतापयमनेनाह्वा(?)पमो ये प्रीयतां सदा ॥ १८ ॥

इति श्रीतत्त्वसारे सूतगीनिकसपादे द्वादशाध्यायः ॥

[H. T. COLLEBOOKE]

2478.

603b Foll 30, size 9½ in by 4½ in
careless Devanagari handwriting of about the
beginning of the 17th century, 11 or 12 lines
in a page

Vayastulistotra, a hymn in praise of
Anandatsu treated as an incarnation of
Vaṣu (*Vishnu*), by *Truikramacarya* with a
commentary by *Velingaturl abhishtu*

The commentary begins

विषीनोनासविधीय(?) भक्त भक्तपका हृदि ।

निद्रो निरक्षोपायां भगवन्भूतेशकारुणिक ॥ १ ॥

चिदानन्दं नु यदे सदा पद्मालयान्वितं ।

यदावदे(?) च नृबाणां यदा वितनजगत्तयं ॥ २ ॥

प्यास्यानन्दसना सुखमारासमुपविशता ।

करोम्यालोच्य पूर्वेषां प्यास्यानं पुष्टिगुह्ये ॥ ३ ॥

धस्य वायुसुतेतैतभावापैषाया यथान्वितं ।

वेदाभ(?) यतिना प्यास्या क्रियते इत्ययाम्भना

[[? वायव्यात्मना] ॥ ४ ॥

इह हि पुंशपराधिवीररागाध्यनिर्गलकोक्तिमयमने
विकाकर्त्तव्यमकलविमलजिरोपयि मकलपापैरदो भगवान्
विभक्तमाधाय प्रपान(?) वादोरवराचय तत्तयमनमान
नानेन(?) सखीदाननुनोपयिनी वादुमिति विभोऽं चकोविश
यपरिकमाध्यादिव्योतनकपक्षं चागानकमय्य वन्नुति
याप त्रमुत्तममागोराद्यन्त(?) प्रवपम् ॥ ५ ॥ तन्तानां
रोत ॥ यमि ह्यप्योदीत ॥

The text begins:

श्रीमद्विष्णोर्गिरिपराशरमुत्तमसौमदानन्दतोषे-
पेलोत्सापावैपादोन्मूलकलक्षणासौ भगवन्मुनिः।
पापो यत्र प्रलेखो विभूषणमहिता शारदा शारदे तु
ज्योत्सामहमिमतप्रोथयलितककुभा प्रेमभारं यभार॥१॥

There are forty one stanzas, the commentary on which ends fol. 27a इति श्रीमत्सविज्ञानिलक्ष-
णीयचरित्राभाषावैपरीतस्य चातुर्मुक्तिकोषस्य टीकायां श्री-
मद्देवतोषेभिर्गिरिपराशरायै समाप्तं ॥

Then follow thirteen more couplets on Vishnu, with a commentary, the first couplet being (cp p 797c)

यस्य श्रीसुदितानि पदेष्वने कथापि दिव्यामल
पदवदङ्गितश्रीमन्नेव(?) निहितं देवस्य भगो महत् ।
पापो रामपथोदयं प्रथमं पयो द्वितीयं ययुः
मयो ययुः तृतीयमेवदनुता ययुः कृतं केशवे ॥ १ ॥

[H T COLEBROOKE]

2179.

1103a. Foll 17, size 12½ in by 4½ in, sixteen lines in a page, writing indifferent, about the end of the 18th century

Madhnavidhamsana, a commentary on the *Madhnamukhabhanga*, by *Appayya Dilshata*, son of *Rangaraja Adhvarivara*, who also wrote the text See Hall's Index, p 114, no cxv *Appayya Dilshata's* work is a refutation of *Madhva's* wrong interpretation of the *Vedanta*. It seems to be divided into five sections, the first of which is wanting here. The MS begins with a discussion of the second *sutra* of the *Vedanta* system (जन्माद्यस्य यत् इति), the first words being जन्मादिसूत्रे परकीयनिदमपिकरणं यदुक्तं तद्विनिहासस्य तद्व्यतिरिच्यारविधायिके वक्ष्यते न प्रीतिरित्यस्य वक्ष्यता विचार्यस्य समर्थेणास्तवियमिदं शास्त्रमिति तत्र यदने ।

The words of the text are marked with red colour the first piece of this kind, on the first page, begins तत् वक्ष्येति कदा, but it bears

some number between 30 and 10 Fol 4b ends the second *adhyāyana* (see the marginal note in Colebrooke's handwriting), and begins the discussion of the third *sūtra* of the *Vedānta* system (ज्ञानयोगिनित्वादिति) Fol 8l ends the third *adhyāyana* Hero *Appayya Dilshata* calls his work चार्नदतोषेकृतशास्त्रमुपायनं Fol 10b ends the fourth section, on fol 15a the annihilation of *Madhva* is complete, in the sixtieth *śloka* of the text. The last piece of the text has the number 62, fol 17a

The end is यद्य सनाम यंपनाम य कोत्तयत्
प्रकरयसमाप्तिं दर्शयति

विद्वदुरोपेक्षितविमर्शनिद्वयस्य
श्रीसर्वतोमुखमहाप्रतापानिमूर्तेः ।
श्रीरंगारामविरचितं धितचंद्रगोभिर्
चत्सर्वम्यदीक्षित इति प्रथमस्तोत्रम् ॥

योग्यं धितपदमकरोत् महितपि मज्जालानुवर्तमानम् ।

श्रीते पुण्यपते श्रीकामाक्षीमेतस्य ॥

इति श्रीमद्भट्टानन्दकुलचलपित्रीशुभे श्रीमद्वैतविद्याचार्य-
विमर्शनिधारीरंगारामाचार्यरिपदमूर्तेर्यदीक्षितस्य कृति मय
श्रुतभगवत्प्राप्तानि भव्यविषयानि समाप्तं ॥

[H T COLEBROOKE]

8 *Nimbāditya*

2480.

164. Foll 106 (and one *trifolipatra*, 12*), size 12½ in by 4½ in, twelve lines in a page, fair writing

Sarirakāṇḍamamabhashya, a commentary on the *Velantāsūtra*, by *Bhaskara Acarya*. This was the original name of *Nimbāditya*, see Wilson, *Relig Socts*, vol 1, p 1, Hall, Index, p 115. In the colophons of chapters the author is called *bhagavad Bhaskara*, with the exception of *Adhy* iv, p 3 (fol 102b), where he is called *Nimbabhashkara*

Nimbāditya (*Nimbarika*, *Aiyamananda*) was a disciple of *Narada*, and his followers are called *Sanakadi sampradaya*, or (popularly) *Nimbatis*, see also *Raj Mitra*, *Notices*, iii, p 184

It begins

अनकादिकाश्याय नारदाय महात्मने ।

नवाहं भास्वराचार्यै सूत्रभाष्यं स निर्मये ॥ १ ॥

ब्रह्मयन्त्रविनिर्मुक्तिकारणं ब्रह्मसूत्रमिदमुद्गी यतः ।

श्रोत्रोपनिषत्कर्मलक्षणभास्वरं पादरायणमयि नमामि तम् ॥ २ ॥

सूत्राभिप्रायमवबुद्ध्या स्वाभिप्रायप्रकाशनात् ।

व्याख्यातं परितः शास्त्रं व्याख्येयं तद्विमुक्तये ॥ ३ ॥

'व्याप्तो नृजातिगताः'

The first *adhyaya* ends fol 38a, the second fol 66b, the third fol 93b

Date of the copy सत्र १२९९ श्रीयन्त्रकवचमस्तु चन्द्रे वासरे । [H T COLEBROOKE]

2481.

3273 Foll 112, size 13 in by 6½ in fourteen lines in a page, good modern writing

Sarirakamimamsabhasya, a second copy of *Bhaskara's* commentary

It begins तन्मन्त्रम्, omitting the preceding couplet

The colophon is श्रीमद्विद्वत्पञ्चाननसि श्री श्री १०५ श्री श्रीमद् नृगराचार्याणां वठनार्थं इदं पुस्तकं श्रीयूदायवे दिव्यदेशस्थे लिपिकृते दासनागामस्य च दामदाम पुरुषोत्तम रामानुजदास इदं पुस्तकम् ॥ समत् १९९९ चैत्रपुष्यवसे तिथौ इत्यादि गुरुवाकरे पुष्पनयवे श्रीरत्नं शुभं भूषात् ।

[A C BURNELL]

2482.

1638a Foll 27, size 10½ in by 1½ in fairly good, modern Devanagari writing, ten lines in a page

Nimbādityabhishtasya vakhyanam, glosses on *Nimbāditya's* commentary on the *Vedanta sutra*

It begins इह खलु ब्रह्मज्ञानात्परमं पुरुषार्थं भवतीति श्रुतिस्मृतिपुराणादिविद्धि । तत्र ब्रह्म श्रीभागवते उदति तत्र ब्रह्म विद्वत्तत्त्व यज्ज्ञानमद्वयम् । ब्रह्मेति परमात्मैति भगवानिति शब्दत इति वाक्यात् ०

Fol 4b अथातो ब्रह्मनिष्ठासा ॥ अत्र ब्रह्मज्ञानेन सगुण निर्गुण च । एत एवाद्ये उक्तिः ०

The second *carana* ends fol 12b, the last *sutra* commented upon corresponding to 1 2, 29, अभिव्यक्तेरियात्तरव्य, 1, whilst the first *sutra* of the third *carana* corresponds to 1 3, 19, उक्तव्यकृतविभूतस्वरूपसु ।

Adhy iii ends fol 26b

The MS ends इति द्रष्टव्यमिति भाष्यं जनेनोभय रूपवत्सु ॥

इति श्रीनिगदितभाष्ये (1) शरीरकभाष्यस्याविरोधेन व्याख्यानं ॥ वेदादश्रीवत्कराचार्यभाष्यमगमनम् ॥ पृष्ठ २१ यद्यपि २५० इति सप्तम्यैम् ॥ [H T COLEBROOKE]

2483

3043 Foll 57, size 11½ in by 5½ in thirteen lines in a page, written in the middle of the 18th century

Vedantaratanamajusla, a commentary on *Aiyamananda's Dasasloki*, by *Purushottama tarya* See Hall's Index, p 114, nos cxvi and cxvii Some of the dates given by Hall, and by Bhandarkar, Report, 1882 83 p 20, appear in the introduction of the commentary *Aiyamananda* (or *Nimbarika*, *Nimbāditya*) was a Tishinga Brahman He wrote also a work called *Vedantapriyatasaurat* ॥ He was the guru of *Srinuasa*, who again was the guru of *Purushottama* *Aiyamananda* is represented as an avatar of *Vishnu's* *Dakṣ*, and *Srinuasa* as an avatar of *Vishnu's* *Shall*

The work begins

यो ब्रह्मसुखमर्थमिदं विदधति वेदादश्रीवत् हर्षम्
तं वेदे मनसा गिरा च शिरसा श्रीश्रीनिवातं गुरुम् ।
कथं यस्य चकारानि कौमुदीवर्णवर्णनत्रयानि
भक्त्यै श्रीहृदये शरत्स्यवते कर्तव्यमिति मुनिः ॥ १ ॥

ॐ नमः

इह सकलद्रव्यरुद्रादिकरीडकोटिवेदितपादपोठेनान्तर्वाचि-
त्तस्याभाविकसकृपगतिवैभवेन ज्ञानबलेष्वेवैयैकाकृष्टवात्स-
त्यदयानितिघाटनंतकस्यापुनरांतवेन जगज्जन्मादिहेतुना सर्व-
श्रुतिशिरोरत्नवेदांतवेद्यचरखेन रत्ननिवासने भगवता श्रीवासु-
देवेन निष्पुतात्मस्यापितवेदमार्गसंरक्षणाय नियुक्तो निरतिशया-
त्मप्रिय आत्मशक्त्युपेक्षितानंतशक्तिः स्वहस्ताधारको निनायुधः
कोटिभूदसमप्रकाशो भगवान् सुदृशोऽन्योनितलावतीर्णोऽन्तिलि-
गद्विजयरात्मना तस्मिन्नेव देशे नियमानंदमिथो भागवदोयां
मनातनो कली नशो वेदांतसंततिं प्रयत्नेयिष्यन् शारोरेकमी-
मांसापाक्यायैरुपेक्षांतपारित्यातमौर्याभ्यादिपंचपरचनयामेन
मयैवेदांतार्थसंग्रहेय संक्षेपाभासः । तस्य च विधिप्रारोपनयता-
दिंसंस्कृतापीतपदगद्युतिनिहासितप्रमैमीमांसातिरक्तकर्मफलदि-
विषयमंदेहकतत्फलनिर्णयभगवद्विद्वत्पादपटगुरुभक्तिमंथनमु-
खाधिकारिकत्वेनानंतार्थित्यापरितिसकृपगुणशक्तिवैभवपरम-
भूतश्रीवासुदेविषयकत्वेन श्रीभगवद्भगवत्तिलकशोभायप्रयो-
जनकत्वेनार्थित्यापारातिगभीरुतिशयत्वमाकलय्य मंदमतोनां
सर्वशास्त्रार्थनिहासनां शिचिलप्रयत्नानां शास्त्रार्थविशारत-
मपीनां मुमुक्षूनामुपकारार्थवेदांतरत्नभूतां शास्त्रार्थकामधेनुं दश-
श्रीकोट्यापि निभेन । तथा च तत्रैवोक्तं स्वयमेव चपापीतपटैग-
येदेन कर्मफलविषयकश्रावण्यत्वेभगवत्काराकृतत्वसंज्ञापरिहेन
तत एव निहासितप्रमैमीमांसातिशयकर्मफलविषयकज्ञानवता
कर्मप्रज्ञानकलधोः सांतत्वान्नज्ञसातिशयत्वनिर्गतज्ञानविष-
यकव्यपमायतातनिर्देन भगवत्प्रसादेभ्युगाः (१) तद्वैनेत्राष्टषटे-
ताचार्यकदपेन गुरुभक्त्येकहादेन मुमुक्षुपान्तार्थित्यस्याभाविक-
स्वरूपगुणगत्तादिभिर्बृहन्मो घो रमाकांतः पुरुषोत्तमो ब्रह्म-
गद्गाभिधेयलक्ष्मियका जिज्ञासा ततः संपादनीयैश्च वाक्येन
तथा च शास्त्रं स्थापयोऽभ्येतव्यः (२) न गुरुमेपाधिष्ठेनविश्यातिः
प्रातिवर्षं ब्रह्मविद् (१) यदेह कर्मविज्ञो लोकः द्योतते ह्यवेवामुन
बुद्धयान्ति लोकः द्योतते (१) पटीत्य लोकान् कर्मविज्ञान्
प्रयतो निर्देवभायत तास्यकृतः कृतेन (१) नृं यदा परमस-
त्यमोर्ण (१) यदा परमः परमते रुक्मवरी कर्तारमोर्ण पुरुषं
प्रयवोर्ण (१) यद्य हेवे चरा भक्तिरथा देवे तथा गुरौ तस्यैव
कपिता संपादः (२) प्रकाशते महात्मनः (१) ब्रह्मकृतः (२) परयति
पौनःशोकः धनुः (३) प्रसादात्म्यमात्मनात्मनः (४) स्वयमेव वृत्तते हेन
तस्यः (१) मयै वेदा सत्यज्ञानमर्षि (१) तं त्रीवनिष्टं पुरुषं
पक्षामः (१) नमस्ति संपादित दवाविज्ञानं ज्ञानमोनिज्ञात वेदेन
मर्षेरेवेव पद्यः (१) निरन्तर (२) परमं साम्यमुचिह इत्यहिना-
नतिरि पौनःशोकः चरयो ज्ञानवदयका पुनः नम्रपरमगताः नम
भाषमैश्वराज तद्विदय मोक्षयवेदज्ञातं तनु ज्ञानयत्नं नमस्ति

सर्ववचसां प्रतिष्ठा यत्र ज्ञाश्रयतीत्यादि भाषितं चेदं वाक्यं
श्रीजंसावतारैः श्रीनिवासार्थवेचरयैः उक्तं च विश्वाचार्यवर्यैः

शंसावतारः पुरुषोत्तमस्य

यस्य ध्वनिशास्त्रमर्चयशक्तिः ।

यत्संप्रमाणान् ब्रुव आप्रकाशम्

तं श्रीनिवासं शरणं प्रपद्ये ॥

इति तस्याष्ट मितायुरैः कोष्ठचतुष्टयात्मका वेदांतरत्नसंग्रहाम्ना
मित्रव्याख्या यथामति विधीयते तत्र प्रथमे पदाधे रत्नसंग्रहः
द्वितीये संग्रहायनिर्णयपूर्वकतत्त्वमात्राकार्यापरित्यक्तः तृतीये
आधनकदंवरत्नसंग्रहः चतुर्थे पूर्वोक्तशास्त्रार्थसंग्रहपूर्वकलाल-
संग्रहः इति विवेकः ॥

The first section ends fol. 29a : इति श्रीभग-
वान्पुरुषोत्तमाचार्यैरिचितायां वेदांतरत्नसंग्रहायां सिद्धांतरत्न-
विद्वतां पदाधेसंग्रहापारो नाम प्रथमा कोष्ठिका ॥

The second section ends fol. 36a : ० वाक्यार्थ-
संग्रहापारो नाम द्वितीया कोष्ठिका समाप्ता ॥

The third section ends fol. 50b : ० आपनसंग्रहा-
पारो नाम तृतीया कोष्ठिका ॥

The end is :

संदानामुपकाराय ब्रुष्ये तत्त्वदर्शिनो ।

श्रीकृष्णप्रोतयेत्ये मे कृतो वेदांतरसंग्रहः ॥ १ ॥

प्रयोदश रमाकांतो गोपीनतनमोहकः ।

करीतुं जगतां श्रेयो संगलायतनो हरिः ॥ २ ॥

यः श्रीनिवासो बलिहरेदमेवो

न यत्सकृत् प्रतिज्ञं (१) त तर्कः ।

यो ध्यानयोगेन विमुक्तमस्मै

दृष्टो मुकुन्दो भुवयाभि से (१. तं) मुहं ॥ ३ ॥

इति चो तमदिति श्रीपुरुषोत्तमाचार्यैरिचितायां वेदां-
रत्नसंग्रहायां सिद्धांतरत्नविद्वतां कलादिरत्नसंग्रहः कोष्ठमुरीयं
समाप्तोऽर्थः ॥

[Dr. J. R. BALLANTYNE.]

2184.

3100. Foll 31; size 9½ in. by 5 in.;
modern Devanāgarī writing; thirteen lines in
a page.

Laṅgha-Vedāntaratnamāṅgushā, an abridgement
of the preceding commentary.

It begins

वरेण्य ब्रह्माद्यैर्विधिविधुषैर्विद्यमात्रिणं
मुषेद्य चेदतिभेदविदधिराजं यदुपेतं ।

शरत्स सर्वेषां चरणकमल नीमि सततं
सदा वृदारस्ये यन्मुपययुवदनुगमन ॥ १ ॥

नत्वाद्याचार्यपादांश्च स्मृत्वा कृष्णपदांयुज ।
लपुननूपिकां दोषां दृष्टाद्योक्तां करोम्यह ॥ २ ॥

मनुष्येषां सद्योपातिवितता यत्र कुर्वन्ति ।
विलयय च बालानां सुखबोधो यथा भवेत् ॥ ३ ॥

इह सल्लु°

Colophon इति श्रीलघुमनूपायां फलरत्नमद्यहापादो
नाम चतुर्थकोशिका समाप्ता ॥

[J R BALLANTYNE]

2485.

3058 Foll 22, size 11½ in by 4 in,
8 to 11 lines in a page, fair writing

Dasasloki bhashya, called *Siddhantapushpanjali*, a commentary on *Nimbarka's Dasasloki*, by *Harvejasa Deva* *Nimbarka's* parents were *Jagannatha* and *Saraswati*. He composed the *Dasasloki* for his pupil *Srinivasa*. See *Halls Index*, p 114, no cxvi and p 115, no cxix.

Also the text of the ten *stokas* is given

The commentary begins

विद्युद्वासा मेघवर्षो गुणानि
द्वैविहिनश्चिद्वना ज्ञानशक्तिः ।

चेदेषद्य सर्वेणो विद्यहेतुः
श्रीमान् कृष्ण यातु सर्वेश्वरो ज्ञानात् ॥ १ ॥

निष्ठाकां दर्शान् श्रोत्रे
प्रोथो (१ प्राचे) तत्त्वानि तत्त्ववित् ।

व्याचरे तान् हरिष्याम
सक्षिप्तमुक्तिमुक्तिनि ॥ २ ॥

मगवापान्नमरताद्विधानं सारस्यत्वां ह्यस्ती (१ पत्नी) भगवा
निष्ठाकां देवातमुद्भूतरीयायामाभिधीयुष (१ वभूष) स खदा
विद्युदीनिरासेन शिष्येण तत्त्वानि परिपूष सत्यपात्रो दर्शन
शोकेसानुपाय दुरधिगमः सानु बहुमास्त्राव्याप्त°

The first *stoka* of the *Dasasloki* treats on
jna (fol 26)

ज्ञानस्वरूप च हरेरेधीन शरीरमयोगविभागयोग्यम् ।
चतु हि त्रीच प्रतिदेहिनिब ह्यनुचयन यदनननाहु ५१॥

The commentary ends

ब्रह्म सत्य जगत्सत्य सत्य भेदस्यैव सुवत् ।
निष्ठाका भगवान्विद्भिः सत्यवादिनि गच्छते (१ ० वादो
मिद्वान्तपम्पाम्नलिनाम भाष्य [निगद्यते] ॥

नाति हरिष्यामनुमेवमास्यात् ।

इतन्मदीये परिचिन्त्य धीरेर

उपासनीयो प्रमत्तमनु ॥

[J R BALLANTYNE]

2486.

556a Foll 78, size 12½ in by 5½ in,
fair Devanagari writing of A.D. 1776, twelve
lines in a page

Svadharmadharmaabodha, an exposition of the
tenets and religious practices of the *Vaishnavas*
sect of *Nimbarka's* Incomplete The work
seems to consist of two parts (*pancaka*), the
first of which was composed by the founder of
the sect, *Nimbarditya* or *Nimbarka*, and the
second by *Panacandra*

The MS contains only the fourth chapter
of the first, and the fourth, fifth and sixth
chapters of the second, *pancaka*

It begins

श्रीकृष्णबालाद्यवशोबवाहानेतिप्रभूतात्मसुगुण्यस्यम् ।
अवशायमेतिलक्ष विविक्त विंशकैरास्तेन समाश्रये ११॥
यद्य चोत्तमविद्यानित्यं संप्रतिपदाकं हते (१) ।

श्रीनिवास कृष्णापाय निर्वर्तित्त्वं यथोत्तरात् ॥ २ ॥
श्रीनिवास तिलकस्य प्रपतेर्त्वं च संप्रति ।
गुरु शिष्ये सप्रभाते संप्रति विद्यनाय ते ॥ ३ ॥

विद्युद्भवननामेदं कृष्णस्य परमपति (१) ।

कृष्णयोगे परिचितं तत्त्वपरिपूष ॥ ४ ॥

इति श्रीसत्यभक्त्योषो हंसरीये पुनर्निर्देशो नाम चतुर्थां
अध्यायः ॥ fol 76

The next chapter († II 4) begins -

यद्यनपद्धा भवतिपुत्रा

तापो यथा पद्धतिवानवशा (१० पत्रे १) ।

भक्तानुकूलं गुरुकरोपकारम्

तं यामुदेवं प्ररतो प्रपद्ये ॥ ०

इति श्रीमत्पद्मोद्भवोपे स्मृत्यंशसामर्थ्ये विरचिते नाम
निर्देशो नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥

Chapter II 5 begins fol 15a

श्रीराधिकाकृतपदारविद्वत्तत्त्वोपपत्तयामुदेवम् ।

संभाषयन् स्वगुरुपुत्रादिपञ्चकं मापायैवमुपमानम् ॥ ०

This chapter, which might be expected to
have concluded the work, ends with three *śloka*s
श्रीमुपपत्तिः * ॥ एवं हि निष्पत्तिं उपदिशाम ॥

भावयामे विद्यमानो न दुश्यते परिशुष्येः ।

निष्पादितो ० ॥

नमस्त्वामे भगवते निष्पादित्वाय श्रीमते ।

शास्त्रमारोह्यते यो मंथे पिशाहोपकारः (१) ॥

इति श्रीमत्पद्मोद्भवोपे द्वितीयपञ्चके सप्तनिर्देशो नाम पंचमो
अध्यायः ॥

Ch II 6 begins fol 36a

श्रीराधिकाकृष्णपदारविद्वत्तत्त्वस्य नित्यमह प्रपद्ये ।

श्रीविष्णोर्निर्देशो यथोपे संक्षेपे संज्ञाति परानुरागम् ॥

It ends

वंदे श्रीमत्पद्मोद्भवोपे सदान्तम् ।

येन तौषोपकारस्य संविद्या विशदीकृता ॥

इति श्रीमत्पद्मोद्भवोपे हंसयशो सप्तम्ययामपद्धते विरचिते
द्वितीयपञ्चके श्रीनिवासाचार्यनिष्पादकसंवादे यागनिर्देशो नाम
षष्ठा अध्यायः समाप्तः (१) द्वितीयपञ्चकं सप्त १६३३ खादि
नाम शिखे पत्रे पचम्याय गुरुकासे रामकृष्णदासेन लिखित
कार्या मधे जुगलकेशोरपनाधि सपूर्णम् ॥

For a complete MS of the first *pancaha*,
see Raj Mitra, Notices, in, p 183

[H T COLEBROOKE]

2187.

556b : fol 89, same size, fair Devanāgarī writing of the earlier part of last century, ten lines in a page

śulamārī Samkṛti (Śratapāñcalanirṇaya), another Vaiṣṇava treatise, of the same sect, by Audumbara Rishi, disciple of Nīlācala

It begins चो सार्धं गुरुं मंहिता लिख्यते ॥

श्रीमती राधिकाकृष्णं कादिनीं प्रणमाम्यह ।

यायाधित गदियानि मत्तपञ्चनिर्णयं ॥

चतुर्नारदनिपाकान्धारपयान् गुरुधाम्नाम् ।

नत्वा तन्मत्तमादृत्य प्रहृष्टपञ्चमुप्यते ॥

श्रीनिवासाचार्यवर्षो निष्पादित्वायुगात् ।

नित्यकृतं निगम्याद्या निमिषिकं मुपुष्टयान् ॥

नित्यकृत्यमप्येयो वदन्ति भागपञ्चके ।

पद्यादिपञ्चपते निमिषिकं यद् प्रभो ॥

यद्यमर्षितो हर्षे निष्पादित्वा कपाय ॥

श्रीनिवासानुग सत्यमुहं ते सकलोचितं ॥

संवादयितुमिहं ते प्रपद्ये मत्तपञ्चकम् ।

पद्यादिपञ्चपते काळे निर्णयेते यतः ।

निमिषिकं करणाय पचयतपरायणे ॥

एकादशोक्त्यमहोत्सवमत्तं सैतिमत्तकारपिधितं तथा ।

अथ मत्तमादृत्यमेकभाषत श्रीराधिकाकृष्णायुगायनमत्तम् ॥

सत्तामद्विद्वत्तत्त्वस्य मत्तो वदन्ति मत्तपञ्चकं त्विदं ।

एकादशोक्त्यमहोत्सवमत्तं तत्रैकतादृष्टं समन्वयमत्तम् ॥ ०

This treatise, like the preceding one, has
chiefly been compiled from *Purāṇas*

इति श्रीपरमहंसवैष्णवाचार्यश्रीनिवासेभगवानूपपादिशये
श्रीदुर्वर्दिना कृत एकादशोक्त्यमहोत्सवमत्तनिर्णयः fol 79

It ends

नमो नारायणायादी कुमाराय ततो नमः ।

नारदाय नमस्तत्प्रादुरे यजमाने ॥

तुष्टिमकृतहंसाकारमाविर्भुक्तो

हरिहर निनपकि हानपिपत्तुमारान् ।

ददवयवयस्यस्य विधायादिशय

मथमगुरुह द हं हं हं प्रपद्ये ॥

* Neither the three *śloka*s that follow, nor the preceding one, are found in the MS of the *Audumbara Samkṛti*.

पदनुगमनशीला वैष्णवाः संप्रदायाद्
इह च परमहंसाः संतया सूच्यमानाः ।
विशदहृदयतो राषामुक्तुं दी भजते
निजभजननिदानं हसरुषं भजे न ॥

शिवविधिकमलालैगुस्परौवादिशब्दः
प्रलयजननरक्षोभ्य (० व्याभ्यः) समयाथैकात्री ।
सकलगुरुतमं तं कृष्णदेवं सदासं
परमपुरुषमोक्षं हंसरुषं प्रपद्ये ॥

जगुषविपित उच्चैर्भक्तियोऽं स्वहार्दं
सत्कथरमुनीनां दिष्टयान्मो मुक्तुदः ।
भयभयहरण तं वासुदेव गरिष्ठं
सततमरणमग्ना हंसरुषं प्रपद्ये ॥

इमां हंसचतुःश्लोकीं पठतां वापनाशिनीं ।
विसेष्य यः पठेत् स्वाम्परमहंसवैष्णवः ॥

एव व्रतपथक स्वं श्रीनिवासानुगाय यः ।
वादिष्टयात्रमस्तस्यै निवादिष्याथ धीमते ॥

इति श्रीपरमहंसवैष्णवाचार्यश्रीनिवासेभगवत्पुण्यपादशिष्ये-
श्रीदुर्धरविद्या कृतः सत्यागद्वैतार्थविहिनमवतर्निर्देशः ॥

[H. T. COLEBROOKE]

9. Doctrine of Faith (Bhakti)

2488.

8 Foll 67, size 13½ in by 4 in, Euro-
pean paper; good Devanagari writing, five
lines in a page

Sundilya-sūtra, a century of aphorisms
inculcating the doctrine of faith as the sole
means of attaining final emancipation, with
Śaṅkara's commentary, entitled *Satasūtraya*
Ihāśhya

The authorship of the *sūtras* is wrongly
ascribed to *Sundilya*, probably on the ground
that his tenet as to the efficacy of devotional
meditation on the Brahman is (apparently
approvingly) referred to by the author

Text and commentary have been edited by
J R Ballantyne (1861), and translated by
Prof E B Cowell (1878), for the Bibliotheca
Indica

This seems to have been Ballantyne's hand-
copy from which the edition was prepared,
there being numerous interlineary notes and
readings, apparently added by himself

[J R BALLANTYNE]

2489.

2937 Fol 1, size 10½ in by 5½ in, fair,
modern Devanagari writing, seventeen lines
in a page

Sundilya sūtra, without the commentary

[J R BALLANTYNE]

2490.

2116b Fol 1, size 9½ in by 4 in, in-
different Devanagari writing of about A D 1650,
21 lines in all

Puṣṭipratīkhamargadagrāntha (or -*bheda*), a
treatise, in twenty-five couplets, on the three-
fold path to faith (*bhakti*), indicated in the
title, by Vallabha Dīkṣita, the founder of
the Vaisnava sect of the *Gokulastha* Gostamins
(*Gossains*) or *Rudra-sampradayins*

It begins

पुष्टिप्रसाहमयोदापिरोपेक्षं वृषक् वृषकः ।

श्रीपदेहक्रियाभेदेः प्रगाहेन फलेन च ॥ १ ॥

पठ्यामि सर्वमदेहा न भविष्यति द्युक्तेः ।

भक्तिमार्गस्य कथनानुसंहितोक्तिं निश्चयः ॥ २ ॥

इति भूतमर्गविमुक्तोः प्रगाहोऽपि व्यपरिपक्वः ।

वेदस्य विद्यमानतामयोदाऽपि व्यपरिपक्वः ॥ ३ ॥

It ends-

दुष्टानि भगवत्प्रोक्ता सत्यानि ननु ये पुनः ।

प्रगाहेऽपि सवागस्य पुष्टिप्रयत्नेन पुन्यते ॥ २५ ॥

मोऽपि तेनानुज्ञेयातः कवेना भाषते यतः ॥

इति श्रीपुष्टिप्रसादशिरःशिरः पुष्टिप्रसादशिरः समाप्तः ॥

[GATEWAY]

2491.

2126b Foll 27, size 9½ in by 1½ in, indifferent Devanagari handwriting, 8-11 lines in a page

Pushyarakhamaryadamarana, a commentary on the preceding treatise, by *Palimbara*, son of *Sri Yadupati*, and pupil of *Vallabha's* son

It begins

नम श्रीवल्लभाचार्यपरमात्मनो देवे ।
पुष्टिमहात्मयैदान्तरका येन शोभिता ॥ १ ॥
न भेदेन कुत्राप्यतिरूपिरे किंतु प्रियतया
विभेदो न तस्मिन् रूपेण नपि हाने अतिविपुले ।
विभेद केन स्यात्प्रकृतमिदं पुष्टेरंतरथा
प्रसाहाने स्यात्प्रकृतचरणप्रापक पिभो ॥ २ ॥
श्रीवल्लभमृतचरणीभोरुहमकरंदमनपुष्पस्य ।
अयमिति निगूढविमरविमलालां तस्य रूकार ॥ ३ ॥

इह हि विरुपतेन भगवद्गत्वेन गुणेषु शीघ्रेषु केषांचित्सु
रूपाक्षमप्राप्तिं केषांचिद्व्यपश्य केषांचिद्व्यपश्यैते केषांचिद्व्यपश्य
सनाद्ययते इति कुतः फलभेद कुतो वा स्वाभावभेद कथं वा
केषांचिद्व्यपश्यैते देहक्रिये इतरेषां च तदनुकूल इत्यादि
प्रकारेण नेपाकलविपरयादिद्वयप्रपञ्चपादम्यत्र रूदिहानानां च
भेदेहवारणाय तदुदात्तभूतमात्रात्माकारं निरूपयितुं बहूनां भेद
ज्ञानादेव निवृत्तिं दृष्टिकृत्य आर्यभट्टभेदनिरूपणं प्रतिनानते न
पुष्टीकृतम् । एतन्मात्रेणैव विशेषेणोक्तयैवैकस्याप्येकैकपक्षेण
नानादिभेदे सौम्यपरया सविच्छेदेन फलेन च मृगक मृगक
भिन्नं भिन्नं यथा स्वात्तया वक्ष्यामीत्यर्थः ॥ ०

It ends

इति श्रीवल्लभाचार्यपरमात्मनो देवना ।
शोभितास्तारका भाषा खजुष्टा विशदीकृता ॥ १ ॥
निपुण विभाष्य सप्तं विलम्ब
रससिंधुचंद्रमुखपामुत्त ।
विकृतं मयास्य कृतमेतदहो
भरहस्यमिति विपुलैकमुखं ॥ २ ॥

श्रीवल्लभमदनचरणरेखेकतानश्रीयदुपतिनयपीतांबरपरि
चित् पुष्टिमहात्मयैदान्तरका समाप्त ॥ सवत् १७६६ चतुष्प
शुदि २ सुषेपुर जगदीश्वरश्च श्रीशेखरालम्बे[न] गोपीपुर मध्य
स्वितहस्तिगोविंदसादासगृहे लिखित ॥

Cf F Hall, Index, p 147, where a *Pushy*
prathamaryadabhedamarana is ascribed to
Vallabhacarya himself [GAIKAWAR]

2492.

2386c Foll 3, size 7½ in by 1½ in, indifferent Devanagari writing of the early part of last century, thirteen lines in a page

Pattraalambana, a short treatise on the conduct of life, by *Vallabha Dikshita*

It begins श्रीगोपीजनपद्मभाय नमः ॥

लौकिको वेदिकेन व्यवहारो द्विधा मतः ।
लोकनिष्ठ पुरस्कृत वेदिको बोध्यते यथा ॥ १ ॥
लोको ज्ञानार्थसंपथो रूपे तेषां च यादृशी ।
न विषादस्तत्र कायां लौकीकान्तिस्तथा भवेत् ॥ २ ॥
ब्रह्मपदे निरुक्तिस्तु न यत्कथ्येन कुत्रचित् ।
यस्तुतो ब्रह्म सर्थं हि व्यवहारस्तु लोकतः ॥ ३ ॥
ये धातुगन्धा यथायै उपदेशे प्रकीर्तितः ।
तत्पदार्थां यदप्येव कर्तव्यो नाम्नायां स्मृतिः ॥ ४ ॥

It ends [partly in prose]

स्वापितो ब्रह्मपदो हि सर्ववेदांतगोचरः ।
काशीपतिस्त्रिलोकेशो महादेवस्तु तुष्यतु ॥
कस्यचिद्व्यपश्ये सदेहं न तं पृच्छतु सर्वथा ।
न भव तेन गत्यै प्राप्त्यनानामिव गतिः ॥ [मयात्र हि ।
दिडित्तु (दिडि° comm) यादितो द्वारि पिष्टेयस्य
विद्वद्भिः सवेद्यं आद्यं ते हि सम्मार्गैर्यकाः ॥

इति श्रीवल्लभदीक्षितानां पञ्चावलंबनं संपूर्णं ॥

See Hall's Index, p 160

Vallabhacarya was born in 1478, and died
in 1530, see Aufrecht's Cat Cat, p 555

[GAIKAWAR]

2493

2080c Foll 13, size 8½ in by 4 in eight lines in a page large Devanagari writing

Brahmavedartha, a commentary on *Krishna*
vallabha s (i.e. *Vallabhacarya's*) *Pattraalambana*,
by *Tapisa*, his pupil It begins

नत्वा शास्त्रपुस्तकं श्रीकृष्णवचनं गुरुम् ।
पञ्चावलंबनस्यास्यां तापीसुखान्ते स्मृतम् ॥ १ ॥

सभायां मिहवदन्मर्मदयत्रमासुरम् ।

सतकमुपजीव्यैव सर्वत्र विजयो भव ॥ २ ॥

लौकिको वैदिकश्चैव °

It ends •

गिरि विभक्त्य रचितः संघा सुविदुषो विवः ।

अप्रसवेः प्रसवेवैव भवितव्या न मे क्षतिः ॥

सप्त १९६१ वर्षे चैव यदि ११ गुलापदासवस्तुस्थिते लिखित ।

For some devotional tracts by Vallabha and his son Vitthalabhatta, see nos 2515-19

[GAIKAWAR]

2494.

2543d. Fol. 7, size 9½ in by 4 in, legibly written, in Devanagari, c 1750 A.D., nine lines in a page

Vitthalasavalantropantleha, annotations, by Gopesvara, on a treatise by Vitthalasa (son of Vallabha), in which Krishna is identified with the Brahman of the Vedantists

It begins

अथ श्रीमत्प्रभुचरणः फलप्रकरणीये सहादिमर्थविज्ञेये
शेषमुक्तभगवत्प्रायवशात् प्रकटयितुं कामा श्रीमदाचार्यचरणा
निशानिवातसत्यविशालाचार्यस्य तदीयस्यैव रहस्यमस्यैवद्वैतस्य
स्युदीकृतं कदाचिन्नदनभिमन्न वेदनुचितमिति भावसम्भवादेव
संभावयतः प्रकरणाध्यायायै कियतीति कारिकाभिर्विशदयति ॥
प्रसीदति ॥ °

It ends • तेन तदीयभाषादिनिरूपणस्य वाच्योत्तरप्रस-
न्नकृतं सर्वं रमणीयं ॥

श्रीमत्प्रभुचरण(स्य)श्रीपट्टलेखानिमेविवा ।

गोपेश्वरे लिखितमात्मज्ञानेन्दुदे सती ॥ १ ॥

इति श्रीगोपेश्वरचरितः श्रीपट्टलेखानसंतोषारिलेखः ॥

Cf Hall's Index, p 151 (*Sealantralekhana*)

[GAIKAWAR]

2495.

2366b. Fol. 12; size 9 in by 1½ in, fairly written, in Devanagari, fol 1 by a different hand from the rest (apparently the same as that of the last MS), nine lines in a page

Vadakathā, a treatise advocating Vallabha's doctrines, by Gopesvara, son of Kalyāṇaraya

It begins

अथ श्रीमदाचार्यराघो स्वामृतवर्षणेः ।

पुनर्प्रादित्यप्रतिपत्तौ याभिर्निर्धारितः ॥

नन्विहानदी संसारे केचन लोकायतिकात्यागभोजने
प्रशस्यति । अन्ये तु स्वाध्यायैवैवद्वैतमेव बहु मन्यते वर्दति च ।

नमो स्तु राजवृद्धाय भानुस्वगुरुशरणे ।

कामादिचारुमुखाय त्रिगर्भकल्पायिन इति ॥

अथ पुनः कोस्यैवेन यतरे वर्दति च ।

यान्त्वोक्तिर्निमुनस्य पुण्यलोकेषु गीयते ।

तान्द्रव्यैवहृष्टाणि पुण्यलोके महीयत इति ॥

केचन पुनः कामानेव साधयति वर्दति च । शरीरस्पर्श-
हेतुत्वादाहारभक्ष्येणो हि कामाः फलभूताश्च धर्माधेयोक्तिः ।
तत्परे स्मार्तध्याचारवाचयति वर्दति च । धर्माधेयं कामश्च न
किमप्येव तेष्वपि इति । साधारणमप्ये धर्मे इति । °

The *Padmapurāṇa* is quoted fol. 4a.

It ends

ज्ञातस्य नत्वा चरणेषु

श्रीकल्याणरायस्य कृपासुताग्रे ।

ब्रह्मरूपे स्वमहानुकायं

गोपेश्वरे यादकपामकायै ॥ १ ॥

इति संज्ञातं सर्वज्ञं स्वनिर्दिष्टानुसारिणं ।

कृपातः करपाः संतो मीमांसतो मुहुर्मुहुः ॥ २ ॥

इति श्रीमत्प्रभुचरणैकतन्त्रसंज्ञितज्ञाननिगमप्रपुंडरीकप्रभाष
नमार्तिशयान- श्रीरत्नभाष्यचरणमहावल्लभपुत्रतापमानान
मेन स्वनिर्दिष्टानुसारिणं श्रीकल्याणरायस्य निधिप्रोक्तसाधारणमहानुकायं
गोपेश्वरे विरचिता यादकपा कलासिमावत् ॥ ° संवत् १९६०
नावर्षे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे यद्ये तथै ॥ ° ॥

See Hall, Index, p 129

[GAIKAWAR]

2496.

2366a. Fol. 1, size 9½ in by 1½ in, in different Devanagari writing of about A.D. 1700, twelve lines in a page

Nitya-śānta-śānta-śānta, a tract, in twenty-two śloka, inculcating reverential meditation on Krishna and on Vallabhācārya, by Dastan

It begins.

अथ श्रीवदभाषार्थधानमय निरूपणे ।
 निषाये सर्वेदेहीन्तन्मरुषे कृपापलात् ॥ १ ॥
 प्रमत्तोद्दयं कृपावियोगभरभाषितं ।
 प्रमत्तियोगे अपि विरहभाषमात्रिपलात् ॥ २ ॥
 नातमृगता लम्बोन्मदशा अपि नैव हि ।
 अपिधानं विधिनिषे कृष्णं तत्र विभाषयेत् ॥ ३ ॥
 भाषाभाषां तत्र तापभाषयाम्ये विधितयेत् ।
 माकारं को हि खंदयैलारख्यं कृष्णमतिमत ॥ ४ ॥
 सवेतः पाणिपादोतमिति गीतायपोपलात् ।
 मंत्रव्याख्यानं हि सर्वेषां कृष्णरूपता ॥ ५ ॥ १३ ॥
 यथा भगवतो वाक्ये विषयोत्तरते पुनः ।
 तथा तद्वापतेरायामाभाषायां पथो स्मृतं ॥ १४ ॥
 तस्मात्पुनश्चभाषार्थप्रसूये हि विंशतां ।
 सर्वलोलाकृतिः सर्वलोलाभोगाद्यप्य मदा ॥ १५ ॥ ०

It ends

सम्प्राप्त्यनिधिर्नूनं निनयप्रेकपोषकः ।
 सवारकहृणामिधुर्दोदृष्टिपरायणः ॥ २५ ॥
 भक्तिमार्गप्रकटनः श्रुतिसेहदाहकः ।
 शर्वविधः सदा धोऽन्ताधार्मिधायतां हृदि ॥ २२ ॥
 इति श्रीमहासनुदायविरचितनिज्वाषार्थविंशतप्रकारः समाप्तः ॥

[GAILAWAT]

2497.

1368a Foll 26, size 9½ in by 4½ in, fur Devanagari writing of the latter part of 17th century, ten lines in a page

Avataraavadāla, a series of polemical essays in defence of incarnation, and the doctrine of non duality, by *Parushottama Dīva*, son of *Pitambarā*, and disciple of *Vitthalesa* (son of *Valabbhacarya*) - Chapters viii, x and xi

VIII *Pratibimbavāla*, begins

श्रीवित्तमालगोल कृष्णगोलं मुदा कीर्ति ।
 हरीत तमो निकुरव यत्प्रतिविध स्वकीयानां ॥
 नन्वेतदयुक्तं । प्रतिविधयदाप्येवाभावात् ॥ ०

It ends

श्रीविद्वद्भगवत्पात्रावप्य त्रयस्योपपन्नकागतः ।
 प्रतिविधं निश्चितयामिहाम्, पुरुषोत्तमः ॥

X *Brahmanatrayatīhandanavāda*, begins
 fol 8a

यज्जगत्तनुमारेण त्रायस्तन्मादिदेवताः ।
 देहे तिष्ठति लोकस्य तं हरिं सर्वदाप्रभे ॥
 नन्विदमयुक्तं । वापकाभावेन तेषां नातिन्योपगमात् ॥ ०

It ends

पुरुषोत्तमदामेन श्रीपीतापरमनुता ।
 मुषोपिभ्युक्तीर्थं त्रायस्तत्र विचारितं ॥

XI *Jnanyupalatīhandanavāda*, begins
 fol 13a

जात्या निरन्तरिभ्युक्तेः सगुरोरे
 यस्मापात्रः स्वस्वरूपे न चेति ।
 सा तीर्था स्याद्यत्रपक्षेयं दीपं
 तं श्रीकृष्णं भक्तिमुक्तं प्रपद्ये ॥
 ननु व्यर्था स्यादर्थवत् । चात्मनानेवाभावात् ०

It ends

एवं मुषोपिगीरेतिननुसूत्रायामनामिह ।
 संसारिणां व्यापकत्वं युक्तिभिः शक्यलोकितं ॥
 इति श्रीमद्भगवद्गणेशपरमहंसविरचितोद्देशनां श्रीपीता-
 परमनुपपुरुषोत्तमकृतायत्रायादायस्यामेकादशो नोव्यापक-
 त्वसंदेहवदः संप्रत्ये ॥

For a MS of chapter I. (*Prahastarāda*, beg
 अभरदतिरमात् fol 325) see Raj Mitra, Notice,
 ix p 120, no 3019, for ch xiii: (*Sribhagavata-
 starāparīśhayakāntakunrasarāda*), Aufrecht,
 Cat Bodl, no 94 [H T COLEBROOK]

2498.

1459c Foll 11, size 8½ in by 4½ in, Devanagari writing of 1723 A D, 11-16 lines in a page

Chapter xi of the same work

[H T COLEBROOK]

2499.

1395a Foll 25, size 13½ in by 4½ in, 8 lines in a page, on yellow paper, written in the Bengali character, in the 18th century

Tattvasamgraha, an exposition of the Vedānta theory, by *Radhamohana Goswamin Bhattacarya*, of the family of *Adiantacarya* (*Adiantananda*), the coadjutor of *Caityanya*. Apparently only the first part of the work, without subdivisions

For a complete copy, see *Raj Mitra's Notices*, II p 104, no 688 It begins

श्रीमद्देवतयज्ञेन राधाभोहसज्जम्भो ।

प्रणम्य राधिकामानं क्रिपते तत्त्वसंग्रहम् ॥

अथ तत्त्वनिर्णयः इत्यत्रापरभेदेन द्विविधं तत्वाद्यमाह द्वितीये ।

पदमिति तत्त्वविदस्तस्य सञ्ज्ञानमष्टयम् ।

प्रथमं परिभाष्यति भगवानिति श्रूयते ॥

अन्वयः (र अष्टयम्) समाप्तोपनिषद्भेदाप्रतियोगि र ज्ञान स्वप्न कागरूप तत्त्व परमाधेयसङ्गु । तत्त्वोक्तिषां ज्योतिस्तस्य भासा सङ्गैर्निर्दिष्टा भवतीति श्रुतेः ०

It ends

न त्वापादापेयभावनियमकं तत् केवलं तदस्य प्रकृतिभाव्यत्वे विवादः पक्षेयसित इति द्वैतपक्षेऽथ सनीचोनः शुद्धाद्वैतवादि मतापेक्षया * स्वयं विदुष्यन्तः प्रागेव प्रायो दर्शितमिति सद्येव ॥ इति कलिमुगपायनानन्तराश्रीमद्देवताध्यायैचरखसरोजप्रणयित ईशश्रीराधाभोहनगोस्वामिभट्टाचार्यैर्विरचितस्तत्त्वसंग्रहः समाप्तः

[H T COLEBROOKE]

2500.

21770 Foll 35, size 10½ in by 5 in, indifferent Devanagari writing, 13-17 lines in a page

Srutasarasamuccaya, another exposition of the *Vedānta* doctrine, from a *Taishnava* point of view, in eighteen chapters (*parikarana* !), by *Jnanasugara*. Rather incorrect

It begins (somewhat corrected)

गुरुकैः () परं ब्रह्म सच्चिदानन्दमहाविष्णुः ।

परमात्मा परं धाम तस्मादहं नमाम्यहम् (1) ॥ १ ॥

* On *Suddhadrasta*, see *Bhandarkar, Report 1883* 1884, p 75

† The author seems to have a certain predilection for the hypercatalectic *anustubh śloka*

आत्मनात्मविरोधं नु कथमेकं (?) लभते प्रभो ।

जीवेश्वरसमं तत्त्वं स एव धाम पद ॥ २ ॥

चित्तधीति च को ब्रह्म (?) निश्चित्य सा (?) निरामय ।

मुमुक्षूषामुपदेशं श्रुतेः सारं च (र सारस्य) संग्रहः ॥ ३ ॥

प्रज्ञानमानन्दं ब्रह्म अहं ब्रह्मास्मीत्यव्ययम् ।

तत्त्वमसि चेति चेति श्रोत्रायामात्मा (र श्रोत्रेऽस्मीत्यात्मा)

[प्रथमः ॥ ४ ॥

अकर्म क्रियते कर्म अलक्ष्यमपि लक्ष्यते ।

अभस्यं भव्यते योगो धृतिग्रहस्तस्य संग्रहः ॥ ५ ॥

पञ्चभूतादितमाचारः (र तन्मात्रं ?) श्रोत्रियसमन्वितः ।

मनो बुद्धिरहकारचित्तबन्धोपादिपञ्चकः ॥ ६ ॥

पञ्चकृतं (र ० चो ०) तत्त्वमेतच्छरीरं स्फुटमुच्यते ।

पञ्चशुक्ला महाविष्णुः प्रोक्तस्तत्त्वविदां नु तत् ॥ ७ ॥

प्राणादिवायवः पञ्च मनोबुद्धीन्द्रियाणि च ।

शरीरं सूक्ष्मेतत्त्वादपञ्चि (र चो) कृतमेव हि ॥ ८ ॥

तदेव प्रकृतिः प्रोक्ता तत्त्वविद्भिः श्रुतेर्वैलि ।

तयोर्विषयः परं ब्रह्म विषयकैरिति शास्त्रिकः ॥ ९ ॥

1 *Tattvasamgraha*, fol 2, 2 *atman itamavivaka*, fol 2b, 3 *śikshatkhara visharūpadeśasana*, fol 3, 4 *brahmanva karmavivakarahasadi anam*, fol 4, 5 *mahatasyopadeśa*, fol 4b, 6 *prabodharatya*, fol 5b, 7 *paramarthanirvaya* (?), 8 *jan mukhinalakshana*, fol 7b, 9 *nihādi* (?) *aiya nirupana*, fol 9, 10 *gajnagniholram*, fol 10, 11 *pranahamsasabda*, fol 11, 12 *brahmanvutra*, fol 12b, 13 *kantalya*, fol 13b, 14 *yogusitanga siddhi*, fol 15b, 15 *brahmanvavarnavivaka*, fol 21, 16 *asramatrayavivaka*, fol 25, 17 *airama samayosa*, fol 28b

It ends

मयैव सकलं ज्ञातं मयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ।

मयि सर्वं लब्धं याति तद्ब्रह्माद्वैतसमस्य ॥ ४ ॥

धृतिग्रहस्तत्त्वस्य ज्ञानमागतेन यं पितम् ।

संहिता परमहंसानां योगिनां मुक्तिरूपः ॥ ५ ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यज्ञानमागतेरुक्तं आत्मनि धाम धृतिग्रहस्तत्त्वस्य समाप्तम् ॥ अथ ॥ १२६ ॥ पर्व मासमार्गोत्तरः ।

A *Srutasarasamuccaya*, by *Purnananda*, is given in *Aufrecht's Cat. Cat* [GAIKAWAL.]

2501.

820. Fol. 117, size 15½ in by 5 in, fair, modern Bengali writing, by two different hands, eight lines in a page

Bhaktirasamṛitasindhu, or *Bhagavadbhaktirasamṛitasindhu*, an elaborate treatise on the nature of *Krishna-Caitanya*, and devotional belief in his all pervading power, composed in 1541 A.D.

Having thus been composed only some fifteen years after *Caitanya's* death, it must have been the work of one of the immediate followers of the *Vaishnava* reformer. The introductory verses seem, indeed, to ascribe its composition to *Sanātana*, though some scholars (perhaps finding an allusion to the author's name in the second introductory, and the final verses) rather make it the work of *Rupa Goswami*.*

The work consists of four sections (*vibhaga*) denominated after the four points of the compass, each section consisting again of a number of subdivisions (*lahari*). It begins

कविलसामृतमणिं प्रमृदुरूपिहस्तारकापालि ।
कलितश्चागलितोऽप्यधोऽपि विभुर्गतिः ॥ १ ॥
तु द्वि यस्य प्रेरणा प्रसन्नो ह्येवराकरूपोऽपि ।
तस्य हरेः धृक्कमलं वन्दे चैतन्मयेव ॥ २ ॥
विद्यामन्दिरतया तस्य सनातननैर्मोदोऽस्य ।
भक्तिरसामृतमिभुवन्मदाय प्रमोदाय ॥ ३ ॥
भक्तिरसामृतमिन्धिं चरत परिभूतकालबालभिय ।
भक्तनकरामशीलिभुक्तिनदीकात्रमस्यामि ॥ ४ ॥
मौनसकपडवागे कठिनमपि कण्ठपत्रो जिह्वा ।
स्फुटु सनातनं सुचिरं तव भक्तिरसामृतमोहि ॥ ५ ॥
भक्तिरसस्य† मधुनिरसलसगन्धद्वयस्य ।
अज्ञेनापि मयास्य क्रियते मुददा प्रमोदाय ॥ ६ ॥

* Ray Mitra, Notices, u., no 579 on the other hand, assigns the work to *Jila Goswami*

† On the technical meaning of *bhaktirasam*, see Wilson, Select Works i., p. 163

एतस्य भगवद्भक्तिरसामृतमोहिनिधेः ।

पन्ताः पलु पल्यते भागा पूर्वादयः क्रमात् ॥ ७ ॥

तत्र पूर्वं विभागेऽस्मिन् भक्तिभेदनिर्णयः ।

चतुर्क्रमेण पल्यते लहरीणां चतुष्टयं ॥ ८ ॥

याद्या सागान्धभस्माद्या द्वितीया माधनार्द्रिता ।

भावाजिता तृतीयाय तुर्था प्रेमनिर्णयिका ॥ ९ ॥

तथादी सुषु पेशिष्यमस्या कर्पायितुं स्फुटं ।

लघ्वरं क्रियते भक्तेरुत्तमाया सतां मतः ॥ १० ॥

अन्याभिलाषितामृतं धानकर्मदाधानृतं ।

आमुकृत्येन कृष्णानुगोलनं भक्तिरसमा ॥ ११ ॥

यथा नारदचरणे । ० one śloka, श्रीभागवतस्य
तृतीये स्कन्धे च । ० three ślohas

ज्योत्स्नी शुभदा मोक्षलपुताकृतुदुर्लभा ।

सान्द्रामन्दपिषोपासा श्रीकृष्णाकर्षिणी च सा ॥

तथास्या. ज्योत्स्नं । ज्योत्स्नी चायं तद्वीजमपि चा चेति ते
विधाः ॥ सप्त चायं । सम्राट् भवेत्ताव प्रारब्धं चेति तद्विधा ॥

I *Rasopayogisthayibhāvopapadano nama pūr
varibhagah* —1 *bhaktirasamanyalahari*, fol 3a,
2 *sadhanabhaktilahari*, fol 15b, 3 *ratibhakti-
lahari*, fol 18a, 4 *premaabhaktilahari*, fol 10a

II *Bhaktirasasamanyanirupano nama dak
shano vibhagah*, begins

प्रचलमन्याद्यपिषा निवेदितं सहस्रहृदयं ।

अप्ययनो मधुरायां सदा सनातनतनुमैदरि ॥

1 *vibhavalahari*, fol 35b, 2 *anubhavalahari*,
fol 37a, 3 *sattinvalahari*, fol 41b, 4 *vyā-
bhicaralahari*, fol 55b, 5 *sthanibhavalahari*,
fol 61b

III *Mulhyabhalirasapanicahanirupano nama
pascimavibhagah*, begins

भृमुग्धरूपभावो भागवत्तापितपुष्टमे ।

अ मयि सनातनमूर्तिजनोऽनु पुरुषोत्तमसुखे ॥

1 *sentabhaktirasalahari*, fol 64a, 2 *priti-
bhaktirasalahari*, fol 74b, 3 *preyobhaktirasala-
lahari*, fol 82a, 4 *ratsulabhaktirasalahari*, fol
87a, 5 *madhuralyabhalirasalahari*, fol 89a

IV *Gaunabhaktirasasadinurupano namottaravibhagah*, begins

भक्तिभरणे प्रीति कलयधुरीकृतवद्भक्तसत्तः ।

तनुतो सनातनात्मा भगवान्निधे सर्वदा गुरु ॥

1 *hasyabhaktirasalahari*, fol 90b, 2 *adbhuta-bhaktirasalahari*, fol 91b, 3 *virabhaktirasalahari*, fol 94b, 4 *karunabhaktirasalahari*, fol 95b, 5 *raudra(bhakti)rasalahari*, fol 97a, 6 *bhayanakabhaktirasalahari*, fol 92a, 7 *libhatsabhaktirasalahari*, fol 98b, 8 *rasanam masiravasthithalahari*, fol 103a, 9 *rasabhasalahari*, ends fol 105a

भारताद्याधतस्तु रसायस्यानूचिका ।

पूजयो नास्त्वानुत्पादुक्ता नादकलपणे ॥

इति भक्तिरामानुजसिन्धुप्रारम्भभागे रसाभासलहरी ॥

ग्रन्थस्य गौरवभयादस्या भक्तिरसप्रिय ।

सनादिति समासेन यथा सेय विनिर्मिता ॥

गोपालरूपगोभी दधदधि रघुनाथभावविस्तारि ।

तुल्यतु सनातनो गत्यनुत्तरभागे रसानुत्पादुनिधे ॥

इति भक्तिरामानुजसिन्धो गौरीभक्तिरसादिनिरूपणं नाम चतुर्थो विभागः ॥ समाप्ते च भक्तिरामानुजसिन्धुरिति ॥

रामानुजसिन्धो १४६ अङ्किते आर्क गोकुलमधिष्ठितेनाय ।

भक्तिरामानुजसिन्धुविनिर्दिष्टं पुनरुपेण ॥

Regarding the date (*Pramangasātra*), see Bhandarkar, Report 1893 4, p 76

Fol 106-116 contain a copious list of contents in five parallel columns, while fol 117a gives an (incomplete) list of the titles of works quoted by the author. Of the authorities actually met with in twice going over the work, the following may be mentioned (omitting = number of *Puranas*, etc.)

Agastyasamhita, fol 9b, 11a, *Ajarsedha bhāṇjana*, fol 65b (आमादीनो कति न कतिपा पाटिता दुनिदेश नाता तेषां न सपि करुणानवधानोपशान्तिः । उत्सृज्येतानप यदुपते संप्रते तन्मुद्रितव्यायायाः शरत्पथर्धं नो निद्रुष्टास्तदास्ये ॥ not in Haberland's text, and different metre), *Uddharasandēśa*, fol 96a

(कृष्ण मुष्णव करुणवल्गोद्वेगतो निहुरत्नं मा मयादी यदुकुल भुवो भिन्द्रे गादिन्देव । यथाभयं त्यपि रचनपिष्टाय याव विधिनी स्तोत्रां प्राणैरपि निपुत्रो हन यावा यथापि ॥

Rūpa gosāmin's Uddharasandēśa, MS 570, v 76,

but quite different in second half), *Kārnāmṛta*,

fol 17a (पावसाभिसिक्तभुवोरुपचितामद्यौषध्यादुरेव्यालो

लामनुपागिणोर्नयनयोरादौ मृदो नखिते । आतासाधनधामने

मदकलाम्बानवशीखनेन्याशाले मम लोपनं व्रमपतेर्मति

जगत्तोर्निर्दो ॥, 17b, 34b, 70a, 71b, *Katyayana*

samhitā, fol 7b (परं द्रुतपहञ्जालापव्रतानर्थ्यपन्थिः ।

न गौरिचिन्ताविमुक्तमनसासंशय ॥, *Gītāgōvinda*,

fol 27b, 87b, 88b, *Gōvindavilāsa*, fol 57a

(चिरमुलखितमनसो राधामुरैरिणो कोपि । निभृतिनिरोध

जमन्मा व्रताशापवहयो जयति ॥, *Danakelīsumudī*,

fol 55b (गभीरोऽभ्यघातं दुरभिमपारो अपि नितरागहापी

मयोदो दधदधि हरेरास्यदन्ति । सतां सोम प्रेस्युदयति समये

व्यगपितु विचारं न स्मरं जलनिधिरेन्दो प्रभवति ॥, 87b

(कुण्डलयपुत्रतोनां), *Narada Pañcatātra*, fol 1b, 2b,

Pañcatātra, fol 3b, 11b, 18a, *Padyarālī*, fol

36b, 44a, 65b (आनातोर् ० given in *Paigai*,

MS 823, fol 9a, as by *Tadavendrāyana*), fol

87b (वामं वपु पुलकितं ० 1b, fol 18a), 88b (जल

लादेकलिन्याधि ० 1b, fol 16b, by *Kavīcandra*),

Pṛalādasamhitāyama śrī Uddharasāhaja, fol

88b (भगवानपि गोविन्द कन्दैश्वरयोडितः । न भुङ्ते न

खपिति च चित्तयन् यो सहनिजः), *Dhīrāmāṅgila*,

fol 35b (अपि यद्वज्रैर्मोर्लिमाते तुल्योममरि शिषि

दधयानि । खयधोम पार्थ मारयेत्त चरणान्तराभिलाषि

तां ॥, 11a (हस्तमिदं यथातो जमि वलाकुण किमुतः ।

दृष्ट्वाद्यदि निर्वासि धीरुप गययानि ते ॥, 16 : (राधा पुनानु

जगद्व्युत्तरदक्षिणा मन्थानकं निद्रुधरो दधिरिक्तायः ०),

Dhīrāmāṅgalastāra fol 61a (पट्टेधोपोपपिष्टे

पाम्या खानन्दमिहामनलम्बोदयाः । जटेन जेतापि दधं हटेन

दासोक्त्या गोपवधुपदेन ॥, *Pṛahmāyama* (reference not found), *Brakmasamhitāyama* *Idyā*

rūpa *raśāya*, fol 27a, 30a (eco no 2511)

Iṣṭakṛteśa, fol 11a (चिन्ता कुपोष रदापि रिक्तोत्थ

पया यजो । त्रपायैव हरी देहं विरवेभ्य रचयान् ॥),

Dhārata, fol 60 (यदुक्तं श्रीभजेन ० शक्तिरसि विभागे

कापि साधारणो वृत्तिः । प्रमाता इदमेव स यथा प्रविष्टः ॥,

Bhāratadīpikā, fol 3a (नृकपालनृपायोधी विहरन्तो
महामुदः । कुर्वन्ति कृतिनः केचिद्यत्तुर्धर्मं नृशोषनं ॥), *Brah-
mayāmala*(?), *Māghalāya*, foll 23b, 21b ;
Mukundamālā, fol 57a (दिपि या भुवि या ममानु
यातो० परस्मै ते भस्वे ऽपि चितपाणि ॥ Hauberlin,
p 516), *Mukundashaka*, fol 33b (चक्रकनिकपद्मो-
भातिन्दिमोतं नितये तदुपरि नवरक्तं चक्रमितं दधानः ।
प्रियमिदं किल यत् रागपुष्पं प्रियायाः प्रणयतु मम नेत्राभोह-
रतिं मुमुक्षुः ॥), *Yāmunaśāstotra*, fol 11a (यपु-
रादिषु यो ऽपि को ऽपि वा गुह्यतो ऽस्मानि यथा तथारिषः ।
तदपं तप पादपद्मयोत्सहस्रैष मया तमविधतः ॥), 23b (रघुपर
यद्भक्तं तद्वाढ्यो याममस्य प्रणत इति द्यालुर्वेष चैद्यस्य कृष्ण ।
प्रतिभरमपराहुर्मेधसायुज्योऽभूवेद किमपदमायनस्य ते ऽस्ति
श्रमायाः ॥), 27a (यद्दमकमानरगोचरे य०), *Rasa-
sūdhahara*, fol 49a (नतिप्रपन्नेन रतानाताना कृष्णेन
नानाद्वयोपिता सा । आलस्य त्रस्ये चरं करेण ज्योत्स्ना
कृता नन्दननिन्दमाप ॥), *Lalitāmādhava*, foll 25a
(श्रीदत्तदोषोन्नतमर्त्तिरद्रेक्ष्यभवात् करोतु कम्पादीमयलति
जिह्व गोत्रधर्मिणी ०), 25b, 26b, 28b, 84b, 86b, 87a,
Vidagdhamadhara, fol 28a (हृन्मन्त्रमुत्थमनृतिपरं
कुर्वन्नुल्लुल्लुहं ध्यानाद्वरपन् सनन्दमुत्तान् पित्रोरपन्
वेपथं ०), 48b, 67b, 81b, 86b, 95b, 96b, 102a,
Vishnuśāmalā(?), *Vishnurahasya*, foll 7b (आ-
लिङ्गनं चरं मयो व्यालप्यान्नलीकयो । न सङ्गः शत्युक्तानां
नानादेविकमेयिनां ॥), 8b (श्रीविष्णोरचनं ये तु प्रकुर्वन्ति
नरा भुवि । ते यानि शाश्वतं विष्णोरचनं परमं पदं ॥),
Vaiṣṇavatāntara, fol 30b (नष्टाद्वानादादौ रहिता
भगवत्तु । सर्वेश्वरमयी तस्यविज्ञानानन्दकविणी ॥), *Ham-
sādīta*, fol 43b (कदाचिच्छेदामि Hauberlin, p 374,
sl 3), 72a (पुस्तकादभीरी ० । स ज्ञानुभा ० 1b, p 383,
sl 50b, 51b), 93a (विराजते 1b, sl 54), *Hari-
bhaktivilāsa*, fol 11b (व्याप्तीति चन्द्रं वाचा तथैष
मनसा विदत् । तत्त्वानमस्थितसन्ना मोदते शरणागतः ॥),
Haribhaktisūdhodaya, fol 2b (नत्साध्यात्कुरुणाद्वा-
दिगुणाभिस्थितस्य मे । सुप्तानि गोप्यायन्ने द्रावास्तपि नम-
हुयो ॥), 8b (प्रपिञ्जालस्य विष्णोर्देशनार्थं सुभक्तिमान् ०),
12b, 17a, 65b, 70b, *Harisūdhodaya*, fol 93b
(रथानाभिकागस्तपसि स्थितो ऽहं ० 1)

[H. T. COLEBROOKE]

2502.

1547E Foll. 19; size 10 in. by 4½ in ;
modern Devanāgarī writing; 10 or 11 lines
in a page

A fragment of the *Bhaktirasāmṛtasindhu*,
extending as far as fol 33b of the preceding
MS

An additional leaf, marked म. र. ५०, merely
gives the following colophon, written in a
different hand इति श्रीधरदासपरिचितो भक्तिरसा-
मृतिसुनामको ग्रंथः समाप्तः ॥ ०

[H. T. COLEBROOKE]

2503.

806b Foll 110, size 15½ in by 5 in ;
clear, modern Bengali handwriting, eight
lines in a page.

Durgamasāṅgamaṇi, a commentary on the
Bhaktirasāmṛtasindhu, annotating the text
and enlarging upon the doctrines propounded
therein. Apparently by *Rūpa* († or *Jīva*)
Govāmin, though in the colophon ascribed
to *Sanātana*

It begins

सनातनसो यस्य न्यायान् श्रीमान् सनातनः ।

श्रीवल्लभो ज्ञानः सो श्री श्रीरूपो नोपसर्गतिः (सङ्गतिः

[B, orig. A] ॥

सद्य श्रीमान् यन्वकारः सकलभागवतलोकहितभिलाषपर-
चशतया प्रकाशितैः स्वहृदयदिव्यकमलकोषविलासिभिः श्री-
भद्रागवतल्लेखे भक्तिरसानुसन्निधानानां यन्मयपूर्ववचनना-
चिन्तानसङ्गृहीतान्यस्येव य स रीतिरता निश्चिन्तानसङ्गजनवैष-
म्यलगावसङ्गतिः । एवं सर्वे एव यन्मो एवं मङ्गलरूप इति च
विज्ञापयति ॥ सलिलेति ॥ विष्णुः श्रीकृष्णो जयति सर्वोत्कर्षेण
वर्तते । ० ॥ २ ॥

सद्य निमग्नचित्तवर्तिनेन कलिपुण्यापायनाहारं विशेषतः
खाद्यवचरकमल श्रीधीदृष्टचेतस्यदेवं भगवन् नमस्करोति
हृदोति ॥ हृदियपरेणया प्रवर्तितो मयि न सन्देह इति शेषः ।
यदाकेति स्वयं दैव्योक्तैः । अस्वतो तु तदसहमाना चरं श्रेष्ठ

चा सम्यक् व्यपति शब्दायते इति तमेव तं स्थापयति सत्त्ववि
तायामपि तद्वैयर्थ्याच्च प्रवृत्ति स्यात् नाम्ना इत्येवम् ॥२॥

अथ निनेष्टेवतावतारत्वेन निजगुरुं सुवन् प्राप्यते
विद्याम इति ॥ भक्तिरसहस्यमृतस्य सिन्धुरिवेति तन्नाम
यन्त्र तस्य श्रीकृष्णस्य सदाशिवस्य सदा खेन रूपेण
स्थितस्यैव विकसितनामान्यरूपवतोऽपि सनातननामा तनुज
स्या विद्याममन्दिरतया तद्व्यत्ययाद्गोकारेणैव ॥ अन्यस्या
अपि नात्ययाम्याया सदा समानार्थं सनातन तन्त्रो
सिन्धुविद्यामन्दिरं भवतीति ॥ ३ ॥ ० ३ ॥

अथ निजग्रन्थस्य विरोधिकृतप्रवाहवाचकरीं श्रीगुरु
चरणात् प्राप्यते नीमांसकोति ॥ ० ॥ ५ ॥

It ends इति दुर्गमसगमनीनाम्ना भक्तिरसामृतसिन्धुटी
काया उद्धारविभागे रसाभासलहरी नवमी ॥ इति दुर्गमसगम
नीनाम्ना भक्तिरसामृतसिन्धुटीकाया चतुष्ठा विभागः समाप्तः ॥

रसाङ्गेति शालिवाहनस्य सत्त्वतर्गयनया विक्रमादिसंस्थापि
ज्ञेया । पदस्य चामगतिप्रसिद्धा विषयधिकचतुर्दशशतगणित
इत्यर्थः ॥ विक्रमादिसंस्थापि [१] नयस्यधिकचतुर्दशशतगणित
इति ज्ञेयः ॥ विद्विक्त उद्दिष्टं गुरुकृपेणैव यतिगण्यः । ज्ञेयो
दीनमन्यतामयपठे अपि तद्विद्विक्तं सरस्वती धुङ्ग सुखलक्ष्ये
रूप स्वरूप यन्मोति गत्यन्तरास्यद स्फोटयती समाहितवती ॥

श्रीकृष्ण सर्वपूर्ण स चरति विपुले गोकुले अकतन
मायैश्वर्यैव स च यशुपञ्चाननलक्ष्मीभिरिति ।
श्रीरामपद्मेन स च मधुरगुणश्री(म)पुराणन्यायी
रत्नसिन्धु यन्त्रे रसाभासभिरासिद्धा [] रसाप्रचारः ॥

यदपि च नातिविशुद्धा तदपि च सति कदाप्युपीकाया ।
दुर्गमसगमनीये लोके वास्यामृतानीये ॥

इति सनातनगोखानिकृता दुर्गमसगमनी भक्तिरसामृत
सिन्धुटीका समाप्ता ॥

Two additional leaves contain an index of
chapters, and a list of 26 works quoted in the
commentary. Of the latter may be mentioned
Kurukshetrayatna, *Gopalastava*, *Dhruatarila*,
Sahityadarpana [H T COLEBROOKE]

2504.

1489b Foll 80 (numbered 67-151), size
15½ in by 4½ in, Bengal handwriting of
1806 A.D., seven lines in a page

Durgamasangamaṇi This (rather careless)
copy omits the last colophon and the last but
one of the final *śloka*s of the preceding MS,
and it also differs considerably as to the rest,
viz

इति दुर्गम[स]ङ्गमनीनाम्ना हरिभक्तिरसामृतसिन्धुटीकाया
चतुष्ठा विभागः ॥ रामोद्विष्ट (1) शालिवाहनसम्प्रत्ययनया
विक्रमादिसंस्थापि सा विज्ञेया । अद्वैत (1) चानापतिप्रसिद्धा ॥
दीनं मन्थतामयपठे अपि धुङ्गा मूलं दुर्गेय (?) रूप स्वरूप
यस्येति सरस्वतीमपादः ॥ यदपि च नातिविशुद्धा ॥ वास्या
मृतानीये ॥ समाप्ते टीका ज्ञेयमेव प्रोक्तं तु [भ]वतु

The MS is preceded by six leaves, marked
मार्क (पक्ष), and numbered 1-6 in the left, and
61-66 in the right margin. This passage
which apparently belongs to the present work,
begins अथ नीरगोखाभितानुमारिण । निपसिद्धास्तु
गोखं स्वकीया च तच्छ राधादयः । ०

[H T COLEBROOKE]

2505.

1489a Foll 60, size 15½ in by 4½ in,
indifferent Bengali handwriting, apparently by
the same hand as the preceding MS, seven
lines in a page

Kṛṣṇabhaktirasodaya, another treatise on
the same subject, apparently consisting chiefly
of passages from the *Bhaktirasamṛtasaṁgraha*
with comments thereon, by Radhamoṇa
Śarma. It begins

गोपीनयनचकोरोत्साहितमुरसामृतनिताम्रहृदि ।

कोपो ममन्दतनवो चोरदनीलो रिपुर्नयति ॥

श्रीमद्भैरवगोदूरापामोहनशर्मणः ।

क्रियते परममोद कृष्णभाक्तरादयः ॥

श्रीमद्रसामृतभाषिणस्तत्तत्तन्निर्दिष्टादितः ।

तस्यानुदयं यत्किंचिदन्तश्च निपेद्यते ।

द्यनये मन चापत्यं तदधीनचेतनम् ।

येनैव कृष्णसंनयं गुणभावापादये ॥

नव भक्तियर्थः ॥

अन्त्यभिलाषितामृतं तानकटाक्षताम् ।

सानुकूल्यनृणांनुशीलनं भाक्तरादयः (cop 812b)

सर्व प्रकरणात् भक्तिपदेन कृष्णभक्तिरेवोच्यते । तथा चानु-
कूल्येन कृष्णानुगीतं कृष्णभक्तिरिति सामान्यं सहचलच्छब्दं
a lengthy discussion, अनु भक्ते किं प्रयोजनमिदम् ।
ज्ञेयमी शुभदा° p 812b ॥ इति ज्ञेयं स मूलपाद° in the
comment on this the author remarks सर्व
प्रमाय मूलग्रन्थे (भक्तिरसामृतमिन्द्री) मङ्गलकृष्णभक्तिमुपाख्यते
च पितृभक्त्यश्च चानुसन्धेय°

The *Durgamasamgamam* is quoted at fol 8b

The work consists of ten chapters (*ullisa*),
viz 1 fol 10b, 2 *sahyabhakhtirupanam*,
fol 15b, 3 *bhaktirasaurupanam*, fol 25a, 4
ubhavadinir, fol 39a, 5 *sanatbhaktirasaur*,
fol 44a, 6 *pratabhakhtirasauravaranam*, fol 48b,
7 *sahyabhakhtirasaur*, fol 50b, 8 *vatsala*
bhaktirasaur, fol 51a, 9 *vijvalabhaktirasaur*,
fol 54b, 10 (*matiravaravivacanam*) ends fol
60b भरतमुनिनामुक्तं । रसाभासा जनीयितव्यप्रपत्तिता इति ।
एवमनन्द इति कलियुगपापनाशार ॥ श्रीमद्वैतशेषी
राधाभीष्टनोष्ठाभिपिच्छते कृष्णभक्तिरगोदे दशन उल्लास ।
समाप्ते एव ग्रन्थ ॥ Cp Raj Mitra, Notices, iii,
no 1192 [H T COLEBROOKE]

2506.

2486 Foll 240 (five of which 124-128,
are wanting), and two *buddhapattis* (after 62
and 82 resp), size 11½ in by 4½ in, fairly
written in Devanagari, about 1550 A D (fol
61 supplied by a later hand), 8-11 lines in
a page

Vishnubhakticandrodaya, another work on
the same subject, in sixteen chapters (*ala*),
by *Nrisimharanya Mani*

It begins

यन्द् [सह] श्रीमूर्तिर्देशं मुखारखं मुकुटम् ।

श्रीसामन्वयार्त्तं (1) च वेणुवा हादि (°वाह्वाट)विग्रहे ॥

सावित्रीभूय लोके स्मिन् यज्ञतयाद्वादयम् ।

श्रीविष्णुभक्तिर्षट्ठो एवं विष्णुप्रेमाभिवर्धनम् ॥

यस्य (तस्य R M) शुद्धैरेककलात्मकस्य

हन्वाट(ह्वाट R M)नेकाद्यतम् प्रथमं ।

श्रीपद्मदेवीर्द्विपदात्रयांशा (शान्ता R M)

नागान्तराधारी हतायी ॥

पश्ये निरंतराशेषदृग्भाषकारधियत्नम् ।

स्मृता प्रथम्य आदी गुरु श्रीविष्णुभक्तिचटोदये ॥

संसारानलनिषिद्धो मनोषी स्यादभिष्टये ।

संसारसारतां ज्ञात्वा गुरुं शरणागतये ॥

गुरुमेवार्तं शिष्यं द्याप्य सर्वनिवेदक ।

गुरुप्योद्यरभाष्य दंडयत्नमेवगुरुं ॥

अप्रमत्तोद्य शत्रुहर्ता गिरमा मुदा ।

गुरुत्वरिषरेद्रज्जानवत्सलोभयगुरुं ॥

तथा श्रीकानि श्रीमद्भागवते श्रीभगवता उद्धवं प्रति
शिष्यलघुताम् ।°

No authorities, except *Puranas*, *Blagavad*
gita, *Vishnurahasya*, *Vaishnavatantra* (fol 93b),
and such like works have been met with

For the contents of the work, cp Raj
Mitra, Notices, viii, p 279

The MS is not quite complete, the 16th
lala beginning on fol 116b, and the last leaf
breaking off at ॥ अथ कालानुभाति श्रीविष्णो -

[GAIKAWAR]

2507.

735 Foll 158, size 13 in by 4½ in
clear, modern Bengali handwriting, eight
lines in a page

Vishnubhaktidarbana, or *Vishnudarbana*,
another compendium of devotionnal worship,
in fifteen chapters, by *Upendracarya*

I वामुदेवादिंका मूर्तौपानि परम पदं ।

नारायण शास्त्रयोगिनी नयानि हरिमोक्षरं ॥

गुरु प्रथम्य श्रीविष्णु पुनर्न परमात्मन ।

अष्टाङ्गभक्तियोगाद्भं मन्त्रेष्टाद्यदिदं ॥

दृष्ट्वा तन्त्रपुराणानि मत भागवतस्य च ।

मन्त्राथैकपदोपेतं लिखित्यानि यथावति ॥

यथाश्च नियमाश्चैव आसनं प्राशसेयम् ।

प्रसाहरो धारणा च ध्यानं मन्त्राधारेण च ॥

अष्टाङ्गानि योगस्य भक्तेर्भक्तिपदो विदुः ।

अहिंसाया यथा प्राज्ञः श्रीपादा नियमा मतम् ॥

सहिंसा सत्यमस्तेयमसद्रोहोत्सवः ।
 आस्तिक्यं ब्रह्मचर्यं च मोक्षं स्वैर्यं धर्माभिवर्धनम् ॥
 श्रीचं नमस्ततो होमः अद्वात्रिंशं मन्त्रैर्ह (१ मू० = गो-
 तोषादनं परार्थेहा बुद्धिराचार्यमेवम् ॥ [पौन्यिका] ।
 एते यमाः सनियमा उभयोर्द्वौदास स्मृताः ।
 आसनं सन्ति काव्यं स्याद्वोपसनमप्यपि वा ॥ १०

II. सप्त दीक्षां लिखिष्यामि सर्वशुक्लां कलावर्तम् ।
 दीक्षां पिना यगुल्यं हि विप्रस्य न विरजिते ॥ fol 10b.

III. भक्त्यागम्य पक्ष्यामि भक्तानां चैव लघुर्ल ।
 नैष्कर्म्यं वापयुक्तिं च विष्णुभक्तेश्च नियतां ॥ 20b.

IV. सप्त साधनयोगस्य माहात्म्यं लिख्यते शुभम् ।
 यथा दृष्टं पुराणेषु शुभता जननमुत्तमं ॥ 30b.

V. सप्त प्रणम्य विदेशं विधानं सार्वभौमिकं ।
 प्रातःप्रभृति सायानं लिखिष्यामि यथामति ॥ 43a.

VI. पौन्यात् विधायेवं तत्र विष्णुं स्मरोमः ।
 साधिशान्दमुद्भूतनादेन प्रथमात्मना ॥ 56b

VII. सप्त विज्ञानमार्गं यत्नं नत्वा महेश्वरं ।
 पूज्यात् तस्य मन्त्राणां प्रकाशाद्यप्य कथ्यते ॥
 दत्तो नारायणो देवः सर्वः सर्वेश्वरो विष्णुः ।
 भक्तानां कार्यविशेषं चतुर्मासि महेश्वरे ॥ 68a.

VIII. कृते ज्ञानमार्गं यत्नं नत्वा महेश्वरं ।
 तं विष्णुमयं पूर्णं प्रणम्य जगदीश्वरं ॥
 द्वादशाक्षरमन्त्रस्य पक्ष्यामि विधिमुत्तमं ।
 भक्तनुग्रहाद्यैव यामुदेवितं यं विदुः ॥
 जेतादिदं जेतते मन्त्राणां लक्षणम् ॥
 नारायणविष्णुमुक्तीं सप्तद्वयेन संयुताः (1) ॥ 78b.

IX. सप्त प्रणम्य विदेशं भवपद्मप्रसङ्गम् ।
 विधानं तस्य पूजाया यथोक्तं लिख्यते शुभम् ॥ 83b

X. सप्त भक्तानन्दस्य प्रश्नं नत्वा महेश्वरं ।
 लिख्यते तस्य पूजाया विधानं कलिहारात् ॥ 97a.

XI. देवी* च कृष्णागोपिन्द्री मन्त्रादी मदनदधः ।
 अष्टादशाक्षरी मन्त्रो भक्तानां सुरपादपः ॥ 106b

XII. सप्त संक्षिप्तबुद्धेर्नो विधानं सार्वभौमिकं ।

यथामति लिखिष्यामि मालाशुद्धिं पुरस्क्रिया ॥ 114a

XIII. सप्त पौन्यादिर्नैर्नैरुपचारविधिं द्रुने ।

महापूजाविधानेन गृहदानविधिं तथा ॥ 123a.

XIV. अतः परं लिखिष्यामि श्रयनीत्यादिकं विधिं ।

श्रीहरेर्नैर्गर् पुष्पं वेष्टयामि व्रतानि च ॥ 141a.

XV. सप्त श्रीभाग्यश्लोकपद्योव्रतपद्धतिर्लिख्यते । तत्र काष्ण-
 नामास्यायां द्वावे मुहूर्ते उच्यतेः कृतमिवादिः श्रीतुल्ले
 खानन्दकृतं कृत्वा ० fol. 157a

It ends: ततो यजमान आचार्यादौ यथाशक्ति
 विज्ञातव्यं वर्तयित्वा दद्यात् मुच्यते इदं पादं वा दद्यात्
 ज्ञानव्याप्तिं ब्राह्मणान् सद्गुरुं भोजनेन भोजयेत् । यथाशक्ति
 च आद्यालादौ यो अपि भोजनं दद्यात् । ततो अस्त्रद्रुमपथै
 वन्युभिः सह भुञ्जीत । ब्रह्मेतानेन भगवन्माराय सकल-
 यज्ञतत्त्वस्यो हिद्विमाय भगवन्माराय नमः । इति श्रीभा-
 गवत्श्लोकपद्योव्रतविधिः समाप्तः ॥ इति श्रीभाग्यश्लोकाचार्यविरचितं
 श्रीविष्णुदेवं समाप्तं ॥

The other colophons run: इति विष्णुभक्तिपद्धते
 (प्रथमः) परिच्छेदः (corrected everywhere for ori-
 ginal मल्लः). [H. T. COLERIDGE]

2508.

823e Foll 38; size 12½ in. by 4½ in.,
 fair, modern Bengali hand-writing, six lines
 in a page.

Haribhaktikalpalatākā, a treatise, by *Kṛṣṇa*
Sarasvatī, on the nature of 'bhakti' and the
 various grades of it through which the votaries
 of *Kṛṣṇa* have to pass before attaining per-
 fection of faith

It begins:

सर्वोत्तममोपलोकवितरं सर्वेश्वरं प्राप्यते
 यं नो चेन्न जगद्विषाममृतं यथापचायं भगवत् ।
 यं ज्ञात्वा कृतानो विजति परमानन्दारोपे च यं
 तं भक्तिप्रपादयति उरवदं वन्दे मुहूर्तपरं ॥ १ ॥

प्रमत्तोऽसौ ब्रह्मप्रपादयति वा किमपि
 कृपायुक्ते भक्त्यभ्युत्थितपराधनपुनः ।
 सपि गन्तामो य इह विविहोऽभ्युत्थितपराधन
 इत्यनेन वन्दे नारायणश्लोकादितम् ॥ २ ॥

* The guttural nasal here may possibly be intended
 for the nasal sound which occurs in many of the
 formulas in this and several other chapters, e.g. ११
 प्रद्युषा । ये चमिहन्ता नमः । विं विं नमः । ई सोम-
 यन्ताय नमः ॥

सस्यमपि संसारं यत्किञ्च सदातां नयेत् ।

गोपीनां सदापानन्दं ब्रह्मानन्दमुपासहे ॥ ३ ॥

पुण्याभ्योपिभवा ब्रह्मोविद्यतिनां ससद्गुणमूलोत्तमा

श्रद्धापक्षविनी विविक्तिकलिकाप्रेमप्रसूनोन्मूलला ।

सान्द्रानन्दरसायह च परमज्ञान फल विधत्ते

सैव श्रीहार्भक्तिकल्पलतिका भूयात्सतां प्रीतये ॥ ४ ॥

The work is divided into fourteen *stavakas*, viz I (verses 46) on the nature of the god, II (vv 78) on the kinds of worshippers, III (vv 17) on the nine grades of *bhakti*, to each of which is devoted one of the succeeding chapters, IV (vv 21) on *śravaṇa*, the recital of *Hari's* actions and sayings, V (vv 60) on *kīrtana*, invocation of his names and eulogizing of his qualities, VI (vv 34) on *smaraṇa*, or conception of *Kṛishṇa* as the aggregate of all that delights the human heart, VII (vv 27) on *padasevana*, or paying tribute of admiration by meditating on his acts and offering magnificent presents, VIII (vv 48) on *arcana*, or worshipping him by sixteen different kinds of offerings, such as *tulasī*, etc, IX (vv 12) on *rādana*, or prostration before the deity, X (vv 19) on *dasya*, or complete absorption of soul and mind in the divine being, XI (vv 5) on *saktya* or love for the deity, XII (vv 10) on *ātmanivedana*, or annihilation of one's individuality and becoming one with *Kṛishṇa*, XIII (vv 13) on knowledge of the divine, XIV (vv 19) on the atonement for transgressions and relaxation of the soul.

Occasionally explanatory remarks are inserted between the verses, in which the author speaks of himself in the third person, as to what the succeeding verses are intended to show

It ends

ये गुणानि पश्यन् पानिजामिदं भक्तिप्रयोगमृतं

ये वा साधु निरुपयन्ति भवपद्मत्रेण निर्दिशन्ति ।

ते निर्धुय भवान्यकारमसिल भक्तिप्रयोगमृतं

सान्द्रानन्दमनातुत तदमृतं विन्दन्ति विष्णोः पदं ॥ १२ ॥

इति श्रीहार्भक्तिकल्पलतिकायां चतुर्दशस्तवकः ॥ १३ ॥

श्रीकृष्णसरस्वतीविरचितो ग्रन्थः संपूर्णः ॥

[H T COLEBROOKE]

2509.

827b Foll 18, size 12½ in by 5 in, good, modern Bengali handwriting, seven lines in a page

Bhaktalahari, apparently a work of a similar nature, by *Amaniruma*. This MS contains only the fourth chapter (*utkrasamuddeśa taranga*), explaining the evolution of the universe, with the heaven of *Viṣṇu* as the crowning of the edifice. It begins

गुरुं विद्येश्वरं कृष्णं प्रणिपत्य प्रणीयते ।

निरालयेन विषयस्य समुद्देशा पद्यामति ॥ १ ॥

नित्यस्वच्छललादेनां तेजसा पद्ममस्य च ।

सुतानन्दमतिना साधु ज्योतिरुपपद्यते महत् ॥ २ ॥

वभाम्नां जडितोभूय ध्याय विप्रो दिशो दृष्टा ।

विरोधे सुखरूपेण विदाद तेन निगद्यते ॥ ३ ॥

ज्ञानरूपं प्रवृत्तिन्यातीरूपं पुरुषम् ।

प्रकृतेः समवायादेः तेजसश्चेदपद्यते ॥ ४ ॥

हेमोयोगाङ्गिभिर्न सन् प्राप्त साधो निरञ्जनः ।

सव्याहारात्मकद्विधायां सृष्टिप्रधानिना ॥ ५ ॥

निर्द्वारमययोगात्मना गुणाः (१० गुणान्) सस्यं रजसम् ।

पञ्चभूतान्वीन्द्रियाणि सभूतान्मनसस्तु ॥ ६ ॥

गुणासम्मात्रमहितां पञ्चभूतं सज्जनात् ।

इत्याशानतिविधाभिस्तु सज्जनात् प्रकृतां सत्तां (१) ॥ ७ ॥

It ends

नष्टलोकश्च वैकुण्ठः शिवलोकस्तथा परः ।

अक्षितलोकस्तु गोलोको महासायाभिः परः ॥ २३३ ॥

गुणलोकः सत्प्रपिः सत्यलोकः प्रकीर्तितः ।

गोलोकाद्गुणलोकान्ते पञ्चाशत्कोटियोजनं ॥ २३४ ॥

इति विष्णुसमुद्देशोऽष्टोत्तरशतिकायां मया ।

विष्णोरेता महाशय्या वक्तुं नैव धनो भवेत् ॥ २३५ ॥

इति भक्तिरहस्यं विष्णुसमुद्देशो नाम चतुर्दशस्तवकः ॥

[H T COLEBROOKE]

2510.

939b. Foll. 10; size 12½ in. by 4½ in.; fair, modern Bengali handwriting; eight lines in a page.

Gauraganoddesadipikā, or Gaurāṅgaganoddesadipikā, an account of the chief disciples of Caitanya (*Gaura*, *Gaurāṅga*), and the reformer's own mythic succession; composed, in 1544 A.D., by Paramānandadāsa, usually called *Kavikarṇapūra*, son of Śivānanda Sena; and pupil of Śrīnātha.

It begins: श्रीचैतन्यचन्द्राय नमः ॥

यः श्रीनृन्दानभुवि पुरा सच्चिदानन्दसाम्ने
गौराङ्गीभिः सद्गुरुभिः श्यामधामा नमते ।

तामो शब्दद् दृढतरपरोरम्भसंभेदतः किं
गौराङ्गः सम् जयति स नृङ्गोपमालसमानः ॥ १ ॥

नमस्तानो म्येष प्रियपरिजान् पञ्चलद्वन्द्वः
प्रभोरुहेतादीनपि जगद्दीपयधकृतः ।

समानमेवायः समुपगच्छालुप्त्यकरुणः
सूक्ष्माद्या ये स्मो सरसनपुलानपि नुमः ॥ २ ॥

गुरुं न श्रीनाथानिपमवनिदेवाहयिषु
नुनो भूषारत्नं भुय इव विभोस्त्व दयिते ।
यदा स्यादुन्मूलक्षिरपकरबुन्दारनरवहः
कृपासादं लम्बा गगति न जनः क्वापि रमते ॥ ३ ॥

पितरं श्रीशिरानन्दं मेनपंशप्रदोपकं ।
पन्दे इह परया भक्त्या पार्वदाय महाप्रभोः ॥ ४ ॥

ये विस्माताः परीषाराः श्रीचैतन्यमहाप्रभोः ।
निवानन्दः हेतयोद्य तेषामपि बहोवना ॥

गोपालानां च पूनीयि यानि नामानि कानिचिद् ।
सख्यसम्ये सख्यपाठेर्देहिनायादिमूर्तिभिः ॥

पिलोक्ताभ्यानि माधवो मयूरीन्दुनिवासिनी ।
गीतगीतानामपि मुसायिष्यस्य स्मनोयया ॥

विशिष्याहेतितः केचित् कथिषानि लिखाम्यहं ।
नाद्या श्रीपरमानन्ददासः मेधिराजजननः ॥

यदापुत्रा कृपापन्तः पञ्चतन्त्रात्मको अपि सन् ।
मात्रः प्रकरतो तद्वर्तिः प्रकटतामिवात् ॥

स्वाभिदेन मुतं तद्वत् पञ्चतन्त्रमिहोप्यते ।
अथवा तद्वन्व्यासप्रह्लादं व्याप्यतुहये ॥

तद्विदं यज्ञदेवाय तद्विदं विभाव्यते (० तो Tub) ।
यतः सख्यस्यैवमया (सखेच्छया शक्त्या T.) कृपासाद-
स्वरूपचरस्यैरुक्तं पञ्चतन्त्रनिरूपणे । श्रुतां गतः ॥
उपाधिभेदमप्यवतं तद्वत्स्येह प्रदर्शयते ॥

पञ्चतन्त्रात्मकं कृष्णं भक्त्युपसङ्गकं ।
भक्त्यापत्तरं भक्त्यास्यं नयति भक्त्यात्मिकं ॥

सम्य विवृतलेखैः यं संक्षिप्य विलिख्यते ।
भक्त्युपो गौरचन्द्रो यतो श्री नन्दनन्दनः ॥

भक्त्युपचरविद्यानन्दः (1) विष्णुरूपेण मुख्यकः ।
भक्त्यापत्तरं साक्षात्प्रेम्तो यः श्रीसदाशिवः ॥

भक्त्याः श्रीनिवासाद्या पतले भक्त्यापिणः ।
भक्त्याकिञ्चिनायस्यः श्रीगदाधरमुखकः ॥

श्रीमद्विष्णुभराडितनितानन्द्यापत्तकाः ।
अथ चयः समुद्येवा विवहाः प्रभवयते ते ॥

एको महाप्रभुर्होयः श्रीचैतन्यो ह्याम्बुधिः ।
भू इति श्रीयुतो नितानन्दद्विती महागयी ॥

गोखामिनय पित्रेपाले द्विजय गदाधरः ।
पञ्चतन्त्रात्मका एते श्रीनिवासयः पण्डितः ॥

यदुक्लज गोखामो श्रीसख्यपदाम्बुजः ।
जयो इव विवहाः होयाः प्रभवयते ते चयः ॥

एको महाप्रभुर्होयः इति भू संतती सती ।
गोखामिनय चत्वारो वाप्याः प्रभवयुचवत् ॥

एषो पार्वदप्रीति ये महात्मा परिकीर्तिताः ।
नितानन्दययाः भवे गोपालाद्योपगोपकाः ॥

एषो संव्यसंयकोदुपगोपालमन्त्रमाः ।
तत्र श्रीमन्नृङ्गोपे विष्णुभक्त्योपगतः ॥

विलसति स ते होया येन्यास हि महप्रभाः ।
नीलाचले च ये श्यामाले हि होया महप्रभाः ॥

दक्षिणादिदिगा याने येयैः ब्रह्मो महाप्रभोः ।
ते ते महात्मा ब्रह्मन्वाः परे होयाः स्योपगतः ॥

यतः सख्यचरस्यैरुक्तं गौरनिरूपणे ।
पञ्चतन्त्रात्म्य संयको ये ये श्याता महप्रभाः ॥

ते ते महात्मा गोपालाः श्यातापुत्रेणादिवाचकाः ॥
रमडा श्रीनृन्दानभक्ति यदादुर्दुष्टिने

यमेतं गोत्रोक्तं कथिषयमनाः प्रादुरपरे ।
यद्विदोपे प्रादुः पारमपि यरे श्योम जगद्गुरु

नृङ्गोपः सो इव जयति परमाद्यपि नृणां ॥
३ ०

तन्मिन्नामदुरोषकारं नृहरिविष्टंभराख्यं दधत्
 तच्छेषायतः समस्तमहतां यासो ऽपि तत्राभवत् ।
 तैः साकं महतो हरेरनु गुणाकाराणि लीलाभवत्
 तत्रामौञ्जयतो मनो ऽपि परमानन्दाय मन्दं यतः ॥
 ८: मत्से (६)मितपरंमादधदसी श्रीहंमनामाभवत्
 वेतायां गतरभुमरास्य ऽपिहो भृदुक्तसं दधत् ।
 यः इयामो दधदासपुष्कमभुं इयामं युगे द्वापरे
 सो ऽप्ये गीरापुर्विभाति कलपजानायतारं कलौ ॥
 प्रादुर्भूताः कलिपुगे पत्वारः सांप्रदायिकाः ।
 श्रीमाध्वीरुद्रमनका भषाः यासो यथा स्मृताः ॥
 यातः कलौ भाविष्यति पत्वारः संप्रदायिनः ।
 श्रीमाध्वीरुद्रमनका वेदप्रवाः दितिपावनः ॥
 तत्र माध्वीसंप्रदायः प्रलाभापरिहितस्यते ।

श्रीमान् रघुपुरीति ब्रह्मासत्ये यासमादिताः ।
 ईश्वराख्यपुरी गीर उररीकृत गीरये ॥
 भगदासवयासास प्राकृताप्राकृतात्मकः ।
 खीकृत राधिका भाषकाजो पूर्वगुदुम्भरे ॥
 अनवीक्षरसाम्भोषी श्रीनन्दनन्दनो ऽपि सन् ।
 आद्यो ग्यहो ऽपि पितृन्मगपिषाद् याररे भुरा ॥
 पिबुद्योभ मनसस्य दृष्टा गन्धर्पनतैर्न ।
 हारकास्यो ऽपि भगवानपिषाधोमक्ष्यपीमुत (१) ॥
 नानायतारः सुवामेककालप्रभायतः ।
 यथा इयामो ऽविशङ्कणं भगवन्तं भुरा ख्यं ॥
 योगसायापलदेते विद्वतो ज्ञेयं यद्यपि ।
 तयापि साधिशान् गीरे ऽपिबलदधलधतः ॥
 यथोक्तं प्यामचरीः प्रभासायमभ्यतः ।
 साधिव्या रतु ये भाषा न तालकेषु चीनपेदिता ॥
 रघुनाथं प्रविश्यापि यथा तिष्ठति भाग्यतः ।
 एवं श्रीनारदमुतालिङ्गो ज्ञेयु धामनु ॥^{१०}

It ends :

श्रीगीरान्तपयोहेनदीपिका रचिता मया ।
 होप्यतां परमानन्दसंदोहभक्तप्रेमनि ॥
 शाके रमारमति ननुनीय मुक्ते
 यज्यो मयाविरभान् कृतवप यमात् ।
 पितृव्यचन्द्रचरितान्तमग्नचिह्नैः
 श्रीधः समाकलितगीरग्यास्य दयः ॥

इति श्रीकविकर्तृदत्तचरितान्तपयोहेनदीपिका समाप्ता
 सांभेदचन्द्रद्वयसंज्ञो लिखितः ॥

For another MS see Roth, Tübingen MSS,
 p. 2. [H. T. COLCROFT]

The entire work is stated to consist of a hundred *adhyāyas*.

A. The text contained in the present MS. runs as follows:

ईष्टः परमः कृष्णः सच्चिदानन्दविग्रहः ।
 सनादिरादिगोप्यन्दः सर्वकारणकारणं ॥ १ ॥
 सहस्रपत्रं कमलं गोकुलाख्यं महत्तमं ।
 तत्कल्पिकारं तद्वाम तदनन्ताग्रसम्भवं ॥ २ ॥
 कर्णिकारं महद्यन्त्रं पट्टेण यज्जकोलकं ।
 पद्मं पद्मपदीस्थानं प्रकृत्वा पुरुषेण च ॥ ३ ॥
 प्रेमानन्दमहानन्दरमेनावस्थितं हि यत् ।
 ज्योतीरूपेण मनुना कामयोजनेन संगतं ॥ ४ ॥
 तत्किञ्चलं तदशानी हन्तवाशि धियामयि ।
 अतुरलं तत्परितः प्रेतद्वीपाख्यमजुतं ॥ ५ ॥
 अतुरलं अतुर्मेतुश्चतुर्धाम अतुष्कं ।
 अतुभिः पुरुषार्थं चतुर्भिर्हेतुभिर्वृतं ॥ ६ ॥
 गृह्णद्देवाभिरानन्दमूर्ध्वोर्ध्वं दिग्गिर्वदित्वापि ।
 अष्टाभिर्निधिभिर्मुक्तमहाभिः सिद्धिभिस्तथा ।
 अनुकूपैश्च दशभिर्दिक्यालैः परितो वृतं ॥ ७ ॥
 इयामेगोरैश्च रक्षैश्च गृक्षैश्च पार्वदक्षैः ।
 शोभितं शक्तिभिर्लाभिरनुष्ठानभिः समन्ततः ॥ ८ ॥
 एवं ज्योतिर्मयो देवः सदानन्दयरायतः ।
 आत्मादामस्य तस्यास्ति प्रकृत्वा न समागमः ॥ ९ ॥
 मायया रममाणस्य न विद्योक्तत्वा सह ।
 आत्मना रमया रेने तत्कालं* विमृश्या ॥ १० ॥
 निरपतिः सा रमा देवो तन्निष्ठा तदग्रपदा ।
 तद्विद्मं भगवत्प्राप्तुर्न्योतोरुपः मनाजनः ॥ ११ ॥
 या योनिः सा परा शक्तिः कामो योनं महद्वरे ।
 लिङ्गयोन्मात्मिका जाता इना माहेश्वरीप्रभाः† ॥ १२ ॥
 शक्तिरान्युरूपः सो एवं लिङ्गरूपो माहेश्वरः ।
 तस्मिन्नापरिभूषिते महाविष्णुर्नैरात्मनिः ॥ १३ ॥
 सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्रायः सहस्रपाद् ।
 सहस्रपाहुर्विद्यात्मा सहस्रशः सहस्रमुखः‡ ॥ १४ ॥

नारायणः स भगवानाद्यस्तस्मात्सनातनात् ॥ १ ॥
 आविशसन् कारणाणां निधिसंकर्यात्मकः ॥ १५ ॥
 योगनिद्रा यत्तत्तस्मिन् सहस्रशः स्वं महान् ।
 तद्गोमविजलजलेषु योनं संकर्यत्यस्य च ॥ १६ ॥
 हेमाम्बुशब्दानि जातानि महाभूतावृतानि तु ।
 प्रत्यक्षमेवमेकांशादेकांशाद्विभक्तिं स्वं ॥ १७ ॥
 सहस्रमूर्धा विष्णुत्वा महाविष्णुः सनाजनः ।
 वायव्याद्वादमूनद्विष्णुं दक्षिणाद्वा प्रभापतिं ॥ १८ ॥
 ज्योतिर्लिङ्गमयं शम्भुं कूर्बदेशाद्वामुन्मत् ॥ १ ॥
 अहंकारात्मकं विष्टं तस्मादेतद्विज्ञायात् ॥ १९ ॥
 अथ तैस्त्रिभिर्दशैर्लोलामुद्रहः किल ।
 योगनिद्रा भगवतो तस्य शरीरे संगता ॥ २० ॥
 निमृश्या ततो नाभेस्तस्य पत्रं विनिययी ।
 तच्चालं हेमनलिनं यक्षयो लोकमजुतं ॥ २१ ॥
 तस्मान्नि पर्वरूपाणि कारणाणि परम्परं ।
 समपायैत् प्रयोगाच्च विभक्तानि पृथक् पृथक् ॥ २२ ॥
 विश्वत्तया सज्जनानो ऽथ भगवन्नादिपुरुषः ।
 योनयन्मायया देवो योगनिद्रात्मकस्यत् ॥ २३ ॥
 योगविन्ताप तानेव प्रपिजति स्वं गुहां ।
 गुहां प्रविष्टे तस्मिन् श्रीवात्सा प्रतिपुष्तो ॥ २४ ॥
 स निर्यो नित्यसंयमः प्रकृतिश्च परैव सा ।
 एवं सर्वोत्तमसंयमं नाभ्यां यदं हरेरभूत् ॥ २५ ॥
 तत्र ब्रह्मभवेद्भयद्वयवर्देनी चतुर्मुखः ।
 स जातो भगवच्छब्दा तत्कालं किल चोदितः ॥ २६ ॥
 विमृश्यायं वति चक्रे पूर्वं संस्कारसंस्कृतौ ।
 ददशं केवलं ध्याने नाम्नास्त्रिभवि सदैतः ॥ २७ ॥
 उवाच पुरतस्तस्यै तस्य दिव्या सरस्वती ।
 कामः कृष्णाय गोविन्द सौ गोपोजन इत्यपि ॥ २८ ॥
 ब्रह्मण्य प्रिया बहुरयं ते दास्यति त्रिवि ।
 तप त्वं तप एतेन तप सिद्धिर्भविष्यति ॥ २९ ॥
 अथ तेने स मुचिरं प्रीत्यनोविन्दमथयं ।
 प्रेतद्वीपपतिं कृष्णं मोलोकस्थं परात्परं ॥ ३० ॥
 प्रकृत्वा गुणरूपिण्या रूपिण्या पदुपाभितं ।
 महदलसंपदे कोटिकिञ्चलमूर्तेः ॥ ३१ ॥

§ आद्यो ये नरमनुवः ।

॥ शुभोर्मध्यात् ।

* धृतिमन्त्रायाः भक्तः सधर्षं प्रतिहतः कालो यस्माद्वनयत्
 तादृशं यथा स्यात्तथा रेने ।

† माहेश्वरी माहेश्वर्ये ।

‡ सहस्रं स्रोतं मृगति ।

भूमिप्रिनामगिनत्र कश्चिकारे महासने ।
 सनासीने धिदानन्दे श्योतीरुषे सनातने ॥ ३२ ॥
 शब्दप्रत्यये येन पादयन् मुखायुजे ।
 धिलासितो गणवत् स्त्रीः स्त्रीशैरभिदुते ॥ ३३ ॥
 षप येगुनिनादस्य वयो मृतिमयो गतिः ।
 स्मुरन्तो मयिपेशन्तो (१. शाशु marg.) मुखान्नानि*
 [स्वयंभुवः ॥ ३४ ॥

गायत्री गायतन्त्रादधिगय सरोजनः ।
 मन्त्रुतश्चादिविरुपा द्विजतामगमन्दा ॥ ३५ ॥
 वयो प्रमुदो षप विधिविहातस्वसागतः ।
 तुषाप वेदमारेख स्तोत्रेणानेन केशव† ॥ ३६ ॥

पिनामपिमकरसप्तमु कस्यवृष-
 लया मुनेषु मुरभीरभिणालवर्ज ।
 लक्ष्मीसहस्रगतसंभ्रमकेव्यमानं
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १ ॥
 येगुस्रजन्तमरविन्ददलावतां
 यहाँपतिसमसितासुदमुन्दपद्मं ।
 कन्दकोटिकमनोपविशोपशोभ
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २ ॥
 आलोलचन्द्रकलसूचनमात्यर्थशी-
 रमाङ्गप्रणयकेलिकलाविलासं ।
 श्रवाम विभज्जलितं निवतप्रकाशं
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ३ ॥
 अङ्गानि यस्य सकलेन्द्रियभूषितानि
 परमणि पानि कलपानि चरं जगति ।
 आनन्दचिन्मयसमुद्बलविग्रहस्य
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ४ ॥
 अङ्गैरमप्युतमनादिमननरूपं
 आर्तं पुराणपुरुषं नपथीयनं च ।
 वेदेषु दुर्लभमदुर्लभमात्मभक्तौ
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ५ ॥

* मुखान्नानि मयिपेशेशरभिः कर्तुः मयिपेशेशरभिः ।

† The text makes this last *śloka* consist of three hemistichs, the number of the verses, 7-35, being removed back to the end of the preceding hemistich. In the commentary this is different, though there too the numbering is irregular, several *ślokas* being sometimes treated together under the same number, and the two sections being numbered consecutively.

पन्नाम्न कोटिशतपात्तरनम्रगम्यो
 पायोरेषापि मनसो मुनिपुद्गपागो ।
 सो ऽप्यसि यत्तपदसोधि पिपिष्य तप्तं
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ६ ॥
 एको ऽप्यसोऽ रचयितुं जगदयत्कोटि
 यत्त्रिस्तसि जगदयत्तपया यदतः§ ।
 अयत्तपदस्य परमाद्युपपातरस्य
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ७ ॥
 यत्तपभाषितपियो मनुमास्तपेय
 संश्राय रुचमहिनामनमानुभूमाः(?) ।
 यत्तपेय निगममपिषेः सुपति
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ८ ॥
 यामन्दचिन्मयरसमतिभावितानि
 तानिहं एष निजकृतया कलाभिः ।
 गोलोक एव निपसत्यारिलालभूतो
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ९ ॥
 प्रेमाङ्गनस्युत्तिभक्तिविलोचनेन
 सतः सदैव हृदये षप विलोकयति ।
 तं (१. यं) श्याममुन्दरमचिन्मयगुलप्रकाशं
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १० ॥
 रागादिभूतिषु कलानियमेन त्रिष्टम्
 नानायतारनकरोद्भवेन च कितु ।
 कृपाः स्वर्ग समथयत् परमः सुमानो
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ११ ॥
 यस्य प्रभावप्रभवतो जगदयत्कोटि-
 कोटिश (१. ८२) शेषयमुपादिपिभूतिभिर्जं ।
 इन्द्राय निष्कलमनमानशेषभूतं
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १२ ॥
 माया हि यस्य जगदयत्शतानि भूते
 त्रैगुण्यतद्विषयवेदयितारवसाना ।
 अस्मावलिधिपरसस्त्रविमुक्तसत्तं
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १३ ॥

आनन्दचिन्मयरसात्मितया मनःसु
 यः प्राणिनां प्रतिफलं सारतामुपेत ।
 लोलविद्येन भुवनानि त्रयस्त्रयं
 गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १४ ॥

‡ Thus comm., ० यत्तपेय

§ जगदयत्तपया इति न आनन्दे यदियेष्टेयादि ।

गोलोकनाथि नितपाधि तले च तस्य
देवोमहेगहरिधामसु तेषु तेषु ।
ते ते प्रभायनिचया विहतासु येन
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ ११ ॥

गृहस्थितिप्रलयसाधनशक्तिरेका
सायेव यस्य भुवनानि विभक्तिं दुर्गा ।
इष्टानुरूपमपि यस्य च चेष्टे मा
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १६ ॥

धौरे यथा दधिपिकारविशेषयोगात्
संतापते न तु ततः पृथगस्ति हेतोः ।
यः संभुः (ग. शंभु) तामपि* तथा समुपैति कायाद्
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १७ ॥

दोषाधिकरेव हि दृशान्तरमभ्युपेय
दोषायते विभूतहेतुसमानधर्मैः ।
यसादृशेव हि च विष्णुतया विभाति
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १८ ॥

यः कारकाणैश्चलते भजति स्य योग-
निद्रामननमगददसरोमकूयः ।
साधारणास्तिमयलक्ष्यं चरां समर्पितं
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ १९ ॥

यस्यैकानिःश्रुतितकालमप्यलक्ष्य
मीयति लोमपिलसा जगदव्यवस्थायाः ।
विष्णुर्महात्म इह यस्य कलाविशेषो
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २० ॥

भाक्षान् यथाश्मशकलेषु निजेषु त्रैजः
स्त्रीये शिवयत्कदयसाधि त्रिदंष्ट्र ।
ब्रह्मा स एव जनदयविधानकर्ता
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २१ ॥

यथादक्षवसुगो विनिधाय कुम्भ-
इन्द्रे प्रयागसमये स गवाधिपतिः ।
विमग्निरहनुमलमणि जमस्तयस्य
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २२ ॥

यन्निर्महो गगनमसु महोद्विज्ज
कालस्तत्समनवीति भगवत्तयाधि ।
यस्माद्भवति विभवं विगतिं यं च
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २३ ॥

यद्यधुरेव सरिता (ग. यवित्ता) सकलप्राणा
रामा सम्पन्नसुभृतिरूपोपदेयाः ।
यस्याग्रया भवति संभूतकालचक्रे
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २४ ॥

यदीधिकायनिचयः सुतयस्यपात्रि
ब्रह्मादिकोटपतगावधयश्च त्रीणाः ।
यद्ब्रह्मावधिवधमकटब्रह्मावा
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २५ ॥

यद्विन्दुगोवधमपरेन्दुमहो (?) सकर्म-
धन्वानुरूपफलभाजनमात्रेणोति ।
कर्मणि निर्देहि किंनु च भक्तिभातां
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २६ ॥

यं श्लोकात्ममहजं प्रशस्यति भीति-
चात्स्वभोद्गुहगौरवसेवभावेः ।
शैचित्य तस्य सदृशो तनुमापुरेते
गोविन्दमादिपुरुषं तमहं भजामि ॥ २७ ॥

श्रियाः कालाः कानः परमपुरुषः जस्यतयो
दृष्टा भूमिश्चिन्ताविशिगलमयी तोयमनूत ।
कथा गार्वं नाह्यं मननार्थं यंशो म्रियस्यो
चिदानन्दस्योतिः यत्पथि तदास्त्राद्यमपि च ॥ २८ ॥

स यत्र धौराध्यो सरति सुप्रभोदयः सुतहान्
निसेवाधेय्यो वा व्रतति न हि यथास्तिमयः ।
भजे श्रेतज्ञेयं तमहमिह गोलोकनिमिः यं
विदलके मनः शितिविरलचाराः कतिपये ॥ २९ ॥

सद्योपाय भगवान् भवत्सं कलपयति ॥
ब्रह्म महस्त्विरिताने प्रजासतो च येमतिः ।
पञ्चस्रोकोवितां विद्यां यत् तत्रा निषोष मे ॥ ३० ॥

प्रभुदे ज्ञानभक्तिप्राणात्मन्यान्धविमयो ।
अदोषगुणमभक्तिर्भगवत्केल्यपरा ॥ ३१ ॥

प्रवालीलम्बदाचरितस्यत्वेनिरनन्दे ।
योधयस्यात्मनामानं भक्तिमनुसृतं लभेत् ॥ ३२ ॥

यस्याः धेयस्कटे नास्ति यथा निवृत्तिमात्रप्राप्ता ।
या साधयति मामेव भक्तिं तामेव साधयेत् ॥ ३३ ॥

यर्मानव्यान्धिरित्यस्य मावेव भव विप्रसत् ॥
यादृशी यादृशी श्रद्धा मिद्विधेति यादृशी ॥ ३४ ॥

† धनमुन्दरीक्याः

‡ सुप्रभोदयः सरतीति तदीयवेगोपध्यासाद्विरोधादिति भावः ।

* शंभोरपि कायत्वं गुणमवलम्बन्तम् ।

It begins

पाचामगोपरमनातिगुणक्रियाया
यं नेति नेति चकितं श्रुतयो यदति ।
पैतानसागमयोरधिगम्यते यम्
तस्मै नमो ऽग्नौ हरये द्विपदधराय ॥ १ ॥
सर्वेस्त्वं येषायानो श्रुतिनि[रि]हृशिरःसागरे पंचरात्रं
यथाहादौ मुरारिः स्वजनहितकरो नारदायैव हि ॥
तद्वाचिष्यासपत्न्यु प्रकटितवपुषे चीनमिहायमास्या
विस्मयातयार्तिताप्ये सततमिह नमस्करोहे ऽस्मै मधुमे
देवताद्याविरोधेन दूर्यंतवानुसारः ॥ २ ॥
मीमांसा विष्णुपूजिता क्रियते सोममनुना ॥ ३ ॥
येषामन्तर्गताभ्यो कठे भावि सर्वेषांच्छति ।
ह्यपर्यायैर्वादिष्यांतास्तैस्तदुदात्तमय ॥ ४ ॥
ईषामत्सरपितृपितापियो नेतृकृते स्वादुता
द्राक्षीक्षीरमपूपमानिह विदुः किं तावता तनूति ।
रंभामयनरागनामरश्मि क्रीयो न चेद्वेदेष्वने
एवमस्मादि किमव दुष्यति यतः ज्ञेयेषु तद्वायुका ॥ ५ ॥
पंचरात्रविदो नत्वा गुरुनपि गतोयसः ।
प्रामाण्यं पंचरात्रस्य प्रथमं समुदीर्यते ॥ ६ ॥

सात्तावरनामयेपचरात्रोक्तपुत्रानुतिनमस्कारादिना भगवतं
नारायणं भगवन्नामयेषु जैवस्वमस्तुद्यो पा नान्येषां । श्रुति
लुप्तिप्रामाण्यात् ॥ १ ॥

There are no divisions, and a rapid perusal
has only yielded quotations from *Puranas*, the
epics, the *Naradaopancaratra*, *Brahmayamala*
(fol 104b), *Ratnasagara* (fol 102a) मन्त्रानाविका
मन्त्रपद्वयमिह प्रिये । मेहं कल्पयन् कुर्वन्तद्विषयमनुक्रमात् ॥
यनामा मूलपदीदि कतिहादिकमेव तु । त्रैलोक्यादितो देवि
मन्त्रानुत्तराभासक ॥ ०), *Parasara*, *Sankaracarya*

It ends

श्रीविष्णुपूजनीमीमांसाधर्षिणी तु सग्रहः ।
मुसावचोपनार्थं तु निज्ञासूनामि कृतः ॥
मीमांसा विष्णुपूजा श्रीगुरुलामनुग्रहात् ।
यद्यपि मृदु व्रत्तेषां यदगुणं सर्वैश्च व्रत ॥ ० ॥
सम्पादयेदतदनुस्मृतिचारिजातीयं
सोमाम्नेन विष्णुगुरुकुप्रमाणां ।
न्यास हरेश्चरणपोरनया नृनिह
प्रोद्यात् मे स भगवान्निवृत्तयत्नात् ॥

इति श्रीपद्मावतप्रमाणावसोमभट्टनूनश्रीनृसंहारविरचिता
विष्णुपूजनीमीमांसा समाप्ता ॥ [GATKAPAR]

2513.

2635b Fol 20 (the first five of which
are wanting), size 10½ in by 4 in, legibly
written in Devanagari, 14 or 15 lines in a
page

Śrādhāstapraśaṅka, a treatise, in three
chapters (*ullasa*), on the unity of the deity as
represented by Śiva, and on the practices of
devotion due to that deity, by *Kaṣinātha Bhūda*,
son of *Jayarama Bhaṭṭa* and *Varanasi*

The treatise is composed in *śloka* (chiefly
compiled from *Puranas*) interspersed with ex
planatory remarks

Ch II beg (fol 8a)

अथोक्तं प्रवक्ष्यामि जैवशास्त्रानुसारं ।
निर्गुणं समुपदेति शिरो ज्ञेयं समागतं ॥
निर्गुणं प्रकृतेर्यं समुप सत्कृतं स्मृतं ।
स्वचिन्मदविभवात्कलत्रमेष्टरात् ॥
यच्च भूतानि तन्मात्रवचकं च तथा पुनः ।
ज्ञानेन्द्रियाणि यच्चैव पञ्चकलादुदात्तयि ॥
मनोमया बुद्धविद्या महेश्वर सदाशिव इति ।

अस्याथैव समागतो नित्य शिरो निर्गुणं समुपदेति ॥
निर्गुणसंख्यया ॥

तच्चक्रिभूतं सर्वेभ्यो भिन्नो ।
नित्यं सर्वगतं सूक्ष्मं सदानंदो निरायय ।
विकाररहितं साधारण्यं ज्ञेयं समागतं इति ।
प्रकृतेर्यं । ज्ञेयं निर्गुणं ॥ ०

Ch III beg (fol 15a) श्रीगुरुभ्यो ।

शृणु धर्मं प्रवक्ष्यामि भगवन्तं लब्धं मम ।
अष्टोद्धतसर्वांगान्निर्गुणं भक्तिमत्तका ॥ ०

It ends (from the *śraṅkhanda*)

प्रदीपवृत्तं ज्ञानं सर्वेषां भवापह ।
सर्वभोगप्रदं तन्मात्रादुर तत्तमाचरेत् ॥
ज्ञानवारयवोद्वेगो नक्रभुक्त शकरमय ।
रुद्राध्यायनयो चेत्सात् मुक्तं को ऽस्य वर्णयेदिति ॥

इति श्रीमद्भगवद्गीता (thus in all three colophons)

अथ रामभट्टमुनि वाचस्पतिगणेशभट्ट-दक्षिणामूर्तिशिवाराधक
काशीनाथविरचितायो शिवाष्टोत्तमकाशिकायां तृतीयोत्तरां ॥
संवत् १७५७ शके १७२३ दुर्गातिनामसंवत्सरे वैशाखकृष्ण सप्तम्यां (1)
शमी मे भरणीनक्षत्रे मेघास्थिते चंद्रे सूर्यास्थिते रवी कर्कस्थिते
देवगुरी काश्यां दशमामेघास्थितनगरकराक्षयप्रसिद्ध-चंद्रव्योपना
मकेन चाकुलमेरुपूजोपरि सुतदेवप्रपीत्रेण (?) नीलकण्ठपीत्रेण
शिवलाम्बनेन पल्लगोत्रोत्पत्तेन मधुप्रवरानितेन पुष्पसामे ० इदं
पल्लक भयरागमैशा स्त्रहमेन लिखितं । तस्यैव दक्षिणामूर्ति
विष्णुचर' प्रसन्नो ऽस्तु ॥

Of non *purāṇa* authorities may be men-
tioned : *Purusharthaprabodha*, fol 12b, 16a, b,
Paippaladepanishad, fol 12b, *Vilyesvarasam-
lita* (1 of some *purāṇa*), fol 17a, *Surada*, fol
15a [Mack Coll.]

2514.

15470 : Fol 20, size 10 in by 4½ in,
clear, modern Devanagari writing, five lines
in a page

Catusthayanampradāyika pādhati (?) and *Sila-
ramapādhati*, two short manuals of prayers,
with directions for their use (by Ramanuja
or one of his followers) : Partly in *Vāṇaśa*

I (in four sections) begins श्रीमते रामानुजाय
नमः ॥ श्री

पुष्पि त्वया भूता लोका देवि त्वं निष्कृता भूता ।

त्वं च धारय मां देवि दक्षिणे चाशने (च शतने) कुरु ॥

इति शासनमंत्रः ॥

समुद्रमेखले देवि पर्वतलमण्डले ।

पिप्पुपलि नमस्तुभ्ये वादमर्षा चमस मे ॥

इति पादप्रमथः ॥

श्री तस्य तस्य देवानां भूतप्रेतपिशाचिका ।

मल्लभुवनमुद्याणी मम दोषो न दीयते ॥

इति मलमथः ॥

Follow *ratnasudhāmantra*, *myṭṭhikāmantra*,
daṇṭa thācanamantra, *śilā ibanāmanamantra*,
śikhamuktīmantra, *acamanamantra*, *śanmanan*

tra, *aghāmarshaṇa*, *karanyasa*, *hrīdayānyasa*,
asganyasa, *hrīdayanyasa*, *dhyānam*, *śhāḍakṣhara-
mantra*

It ends

विलासाचार्यके जगन्नाचार्ये ॥ ३ ॥ इति चतुष्टयप्रदाकी
पठत (1) संपूर्णम् ॥

II beg (fol 9a) जगत्त्रय उपाय ॥ श्रीं प्रातर्हवाय
शौचपानं धृत्वा मलमथं त्रिवारं पठित्वा ।

पूजे तु पद्मनाभं च चिके दामोदरं त्रयेत् ॥

श्रींकारमध्ये स गुरुं श्रीरामचंद्रं ध्यात्वा सो ऽहं हृदये पापु
प्रीतिं पोडशवारं जपेत् ॥ पापपुरुष विशेषयेत् ॥ ०

Follow *tilakamantra*, *pranapratiṣṭhā*, *deva-
nyasa*, *śhāḍanganyasa*, *śūkhāsanamantra*, *asana-
mantra*, *padyamantra*, *śnanamantra*, *acamanā-
mantra* (different from above), *candanamantra*,
vāstramantra, *puṣhpamantra*, *ālupamantra*,
dīpamantra, *naivedyamantra*, *tambūlamāntra*,
atyārtimantra, *pradākṣhinamantra*, *aparādha-
kṣhamamantra*, *namasṭhūremantra*, *dhyānamān-
tra*, *caranāsevanamantra*, *jālagayātri*, *lāra-
nyāsa*, *prayogasamkalpa*

It ends अनुकथये अनुकथसे अनुकथसे अनुकथिषी
अनुकथानरे अनुकथयसे योगकरीलंगनुहते । अनुकथीय ॥
श्रीसीतारामपद्धति ॥ पटलं संपूर्णम् ॥

The leaves are marked पटल or लट

For a *Srirāmapādhati*, by Ramanuja, see
Aufrecht, Cat Bodl, no 738, for a *Nama-
pāṭala* by the same Author, Burnell, Tanjore
MSS, p 202b [H T Colledge]

2515.

1068 : Fol 119, size, oblong, 6½ in by
5 in, large, clear Devanagari writing of
about 1750 A D., 10 or 11 lines in a page

A collection of hymns, and theological or
devotional tracts, by Vallabhacharya (A), his
son Viṭṭhalacharya (B) and others, with extracts
from *Purāṇas*, etc

1 *Vallabhāshṭaka* (B), वनरानविराजितशेषवरे ° ending with eight stanzas, श्रीमद्भट्टारनेन्दुप्रकटितर तिका ° ends fol 36, 2 *Siddhantarahasya* (A), 9 11, आरतस्यामले चषे एकदशमो महानिधि ° fol 1b, 3 *Saptasthok* (B), स्फुरत्कृष्णप्रेमानन्दरसवरेष ° fol 5b, 4 *Siddhantamuktavali* (A), 21 11, नन्वा हरिं प्रप क्ष्यामि क्षमिद्वातिविनिन्दे । कृष्णलेखा कदा काये मानयो मा यता मता ॥ fol 7b, 5 *Antahkaranaprabodha* (A), 11 11, जत करत भट्टाक्ष ° fol 8b, 6 *Setaphalam* (A), 8 11, वादुरो सेवना मोक्षा ° fol 9a, 7 *Vaiakhaṛiyasraya* (A), 17 11, विषेकैषैः सतत रस्य शोभे तपाद्य ° fol 10b, 8 *Avodhatal shanam* (A), 20 11, पथ दुःख यतो दायो ° fol 12b, 9 Extracts from the tenth book of the *Dhṛgavata* (and from the *Braṇḍa*) *Purana*, fol 83a, 10 *Sevanantaram prarthana* (B), 12 11, नमो भक्तिनारायणदादारे ° fol 83a, 11 *Madhurashtakam* (A), 8 11, क्षर नयुर चदनं नयुर नयनं ° fol 84a, 12 *Mangalastotram* (A), 3 11, मङ्गल मङ्गल ° fol 84b, 13 *Pratahsaraha* (A), 10 11, तर्कनर ° fol 85b, 14 *Krishnastavaraja* (by?), 8 11, जज्ञत कर्तुं ° fol 86b, 15 *Shodasastotram* (by?), प्रभुर्न दकुमारो ° fol 87b, 16 *Vṛndashtakam* (A), कलिं वीहताया ° fol 89a, 17 *Gopjananallabha caranastotanam* (B), रहस्य श्रीराधेशिलनिगम ° fol 10a, 18 *Siamingah stotram* (B), 12 11, यदेव श्रीराधे रहसि मिलति त्वं ° fol 42a, 19 *Tamunashtakam* (B), नमानि यमुनावह ° fol 43b, 20 *Tamunashtapadi* ° *ramakaliragena gyaṇe*, नमो देवि यमुने ° fol 44b, 21 *Gaṇgaeshṭakam* (by Tulmili), मात शैलभृता ° fol 46a, 22 *Antahkaranaprabodha* (A), 11 11, जत करत भट्टाक्ष वाचपाननया जृणु । fol 47a (=8), 23 *Siddhantarahasyam* (A), 9 11, आरतस्यामले ° fol 47b, 24 *Naranatnam* (A), 9 11, चिता कावि न कावि ° fol 48b, 25 *Bhaktiārtham* (A) 11 11, मया भक्ति प्रवृत्ता स्थान तपोपायो निरुप्यते । ° fol 49b, 26 *Vallabhāshṭakam* (B), 8 11, श्री मद्भट्टारनेन्दु ° (=1), 27 *Agni-lumara-prakṣaṇa Sarottamastotram*, fol 53b, 28 *Krishnapremamritam* (B), 8 11, स्फुरत्कृष्णप्रेमा (partly=3), 32

Haridasoditam Srīvallabhāsharāshṭakam, 9 11 निपाद्यनवनोहारकरणप्रकटीकृत ° fol 55b, 33 *Harirayaj's Naranatnam* *ryashtakam*, चलकावृत्त सट्ठके ° fol 56a, 34 *Raghunathaji's Nama ratnāḥyastotram*, 32 11, भक्तानां कौन्त्या ° fol 58l 35 *Raghunatha's Stavanam*, 10 11, य कृष्णमे सर्वमप्यपथेयं जगद् ° fol 59b, 36 *Mahadevairi tam Srī-Vatthalesarasyushtottarasatanamastotram*, fol 62a, 37 *Catuhstok* (A), नन्दो नन्दे भावेन ° fol 62b, 38 *Premamritam* (by?), 35 11, यदीदृश्यामीद्यानवपुत्र ° fol 67b, 39 *Bluyangpura yastastakam* (B), सुभाषानन्दन्यपा ° fol 68b, 40 *Pacapadi* (A), चौकृष्णरठ ° fol 69a, 41 Extracts (*Rigv*, *Purana*), fol 118, 42 *Arjya diaye* (B), शरणागतभक्तिवृत्तिपर ° fol 120a, 43 *Acaryajikṛita tilsha*, चित्तामृतानन्दारो ° fol 120l, 44 *Guradhara-jikṛita Tynatib*, जयराधपनोन्मुक्त चिन्ता ° (twice), foll 121b, 125a, 45 *Bandha humarashtakam* (A), मुन्दरगोवाल ° (twice), foll 124a, 142b, 46 *Snana-tithi* and *Yajur-cakṣat tril dasandhyopasanavādh*, fol 130b, 47 Extracts from *Dhag P*, 48 *Haridasoditam Srī Vallabhāpāncaśīkharastotram*, 8 11, श्रीरत्नभोजन भस्य विषयौ ° fol 143a, 49 Extracts from *Puranas* [H T COLEBROOKE]

2516.

2611a Foll 45 (foll 15-19 of which are wanting), size 9½ in by 4½ in, legibly written in Devanagari, about 1700 A.D., eleven lines in a page

Sarottamastotram *in* *riti*, a commentary on the *Sarottamastotram*, in praise of *Kṛishna*, by *Vallabhacarya*

It begins

नन्वा धितुपदभोजनैहिकामुपिभावेद ।
तन्मोक्षापथेनामानि विवरित्ये यथावति ॥ १ ॥

यद्यप्ययोग्य इवाहं तदापि विवृणी सत ।
खोद्यस्तेनेव कृष्ण भोग्यो नपि दाम्यति ॥ २ ॥

इति विश्वासतो नूनं प्रवृत्तोऽहं न चान्यथा ।

अतस्त एव शरयो मम सर्वोपनिन्दये ॥ ३ ॥

श्रीमत्पितृचरणः श्रीमदाचार्यश्यामलीकिकनामानि प्रकट-
यितुमाचार्योऽस्य स्वरूपं तत्राकट्यहेतुं च यत्तुमाचार्यैकप्रकटित-
भक्तिमार्गप्रतिपाद्यं सर्वद्युतिश्रीभागवतगीताधनेकालौकिकप्र-
माणविद्धं पूर्वीकप्रमेयमूलभूतं साद्यासुरूपोत्तरमरुपं सर्वमूलत्वेन
संगलायेत्युच्यते । प्रकृतभूमिनाश्रयमिति ।

The *stotra* here consists of 36 stanzas
(whilst Hall, *Indoa*, p 151, makes it 25).

The commentary ends -

इयमाचार्यनामानि विप्रदानि यपामति ।

पितृपादाक्षकृपया नायसाधनतो मया ॥ १ ॥

नद्यच्च बुद्धिदोषेण विप्रतापमया कृतं ।

यमेतत्तुमाचार्यचरणा मद्भयोऽयमिति स्तवः ॥ २ ॥

आचार्यनामानि शतशकमौक्तिकानि

श्रीपितृलोकितिसम्प्राग्वरिणैरुक्तानि ।

श्रीवत्समौक्तिविप्रतेमुखगुफितानि

निकुर्वीतु (!) कठभुवि भक्तमया जपार्थे ॥

इति श्रीमत्प्रभुचरिते कान्ताश्रीवत्समविरचिता सप्तोक्तिकोष
विवृतिः ॥ [GAIKAWAR]

2517.

2611b Toll 22, size 10½ in by 4½ in,
good Devanāgarī writing of about 1750 A D,
eleven lines in a page

Tracts connected with the sects of Vallabha-
bhacarya and Rāmanuja

I *Vitehadhairyāsrayanirūpana*, by Vallabha-
bhacarya, 17 folios, beg

विप्रेक्षयेत् सततं रक्षणीये तथाश्रयः ।

विप्रेक्षन्तु हरिमन्त्रिनिजोच्चातः करिष्यति ॥

This is followed by a commentary (*tila*)
thereon, beg

सगोकुलपरिवारसंभवेकोद्गताचलं ।

क्षीरक्षीपाशनापाशमद्भिगोपालमाश्रये ॥ १ ॥

II [*ananya*]-*Bhakti-mūlā* (1 by Lakṣmaṇa-
carya) It begins, fol 1a

रामानुजयोग्यश्रवणलक्ष्मी रामानुजश्रीशक्तानुसारम् ।

सुखादिमहादयुक्तं प्रयत्नमनभक्तेषु विरोक्योद्दिष्टे ॥ १ ॥

तत्रानु मे मूढतमस्य मूढः

श्रीविष्णवाचार्यैकपासहापः ।

चक्षुष्मदालचनतो हि जगद्

संधो जतो दुर्गममार्गपारं ॥ २ ॥

इह खलु देहात्मधमेण धम्ममाणेन पार्थेन शिष्येहे सायि
मां त्वां प्रयत्नमिति प्राथितपार्थसारथिः ०

It ends -

श्रीरामानुजकारुण्यानदीयानां मुदादहः ।

विप्रेक्षोऽनन्यभक्तेषु प्लक्ष्मन्को मयाधुना ॥

श्रीरामानुजारतः (नर)श्रीलक्ष्मणाचार्यैकविप्रेक्षः समाप्तः ॥

III *Suddhantamūlā*, or rather a gloss
thereon, by Vallabha. It begins, fol. 7b

यहांचयेन मोक्षार्थातः पुनर्या पचरीकृताः ।

स कोऽपि विप्रपादाक्षवे (र. रे) पुनरेव प्रसीदतु ॥

अथे पक्षमाधिरिति । ०

It ends

इति श्रीविप्रपादाक्षपरामारकचेतसा ।

श्रीवत्समेन मिश्रातविप्रतेपितृवृत्तिः कृता ॥

IV *Yamunashatapadiavarana*, by Raghunātha
(pupil, or son, of Viṭṭhala) It begins, fol 10a

यो गिरौदुग्धवशस्य स्थितो भक्तिरिदया ।

सन्नाहमयमनेन्द्र तं वदे चक्षमात्मनः ॥ १ ॥

या कलिदाचले बाह्वतंती सगता भुवि ।

सम्भर्तृभक्तमोदाय कालिदी प्रणमामि तं ॥ २ ॥

पञ्चदशीतेन यमुनां प्रार्थयितुं स्मृतं दादी नमस्यति ।
नमो देवि यमुन इति ॥

Colophon - इति श्रीमद्भक्तभक्तवत्सलकृष्णारण्यपुनाप-
कृती यमुनाष्टपदीविरचय संपूर्ण ॥

V A commentary on the *Suddhantamūlā*-
tila (see p 827a, no 4). It begins, fol 11a

प्रसव्यं पितृपादाक्षपरममनुपागतः ।

कृपया विप्रदीकुम्भेक्षडाभ्युक्तकाष्ठापल्लवं ॥ १ ॥

स्वमिहोतेति अथे चक्षमाधिरैवमुक्तिमिदो विदुष्टे ०

VI *Yamunashatakavṛti*, by Viṭṭhala It
begins, fol 19a

विष्णोद्वाराधनेशक्तिवैतृत्तद्वानप्रदाः ।

कृपयन्तु मदा ततपरया मयि विदुष्टे ० ॥

यमामोदि ० ।

Colophon इति श्रीगोविन्दनरत्नभरणैकतानश्रीवदु
ल्लिरचित्ता यमुनाशकविप्रतिष्ठद्वयी ॥

[GAIKAWAR]

2518.

2611c Foll 20 (and a *buddhaj atra* to 10),
size 8½ in by 3½ in, indifferent, modern
Devanagari writing, eight lines in a page

Vallabhahastukaviratiprahisa, a gloss on a
commentary on *Vitthaladevara's Vallabhahastala*,
by *Purushottama*, son of *Pitambara*

It begins

नत्वा श्रीवत्सभाचार्यवरराजराजस्यहं ।
तद्वक्तृव्यतिष्ठतेभार्यं यच्च कृपावलात् ॥ १ ॥

तत्र पूर्वमुपोद्गततयेदमुच्यते । नवैश्वर्यशिरस्तु परब्रह्मण एव
परमत्वं सच्चिदानंदरूपेण वेदासदृशेन सिद्धे । ०

It ends

इति श्रीवत्सभाचार्यदासेन कृपया नया ।
तद्ज्ञेयं भाग्येण विवृतिं संप्रकाशिता ॥

इति श्रीवत्सभाचार्यदासानुदासेन श्रीशंकरनृत्तपुरुषोत्तमेन
विरचितो ज्य श्रीवत्सभाचार्यविरचितप्रकाश ॥

[GAIKAWAR]

2519.

2611d Foll 5, size 8½ in by 4 in, fairly
written, in Devanagari, about 1700 A.D., 10
or 11 lines in a page

Bhaktivardhinarayanana, a versified exposi-
tion of *Vallabhacarya's Bhaktivardhina*, by
Haridasa

It begins

श्रीवत्सभाचार्यपदानुकरणावलेन किंचित्परिचितं चित्ते ।
निरूप्यते भक्तिविभूषणपानिरुपणप्रपन्निकृषितो सर्वे ॥ १ ॥
प्रकृतप्रत्ययापेक्षया भक्तिप्रेममेव न ।
चेतसाप्रत्ययं तच्च ननु चित्रप्रकाशितं ॥ २ ॥
तत्र मूलं हरेरंगीकारो ज्य प्रख्यापति ।
ततः समर्पणस्त्रीपदेहस्यधिनुद्धता (?) ॥ ३ ॥

It ends

इति श्रीवत्सभाचार्यवरणाटभशक्तिः ।
समतापाय भास्व चोपयति प्रयत्नः ॥ ६ ॥

शोकरूपेण सर्वेपि विवृता भक्तिवर्धनी ।

यथामतिं निनाचाचार्यवरणाटभशक्तिः ॥ ६ ॥

इतेनात्मस्तुल्यपतिं प्रभु श्रीवदुलेष्टः ।

प्रसीदतु मदा दामे हरिदामे खवशमे ॥ ६ ॥

टोका भक्तिपट्टेनिनी (?) श्रीहरिपरमोक्तदे ॥

[GAIKAWAR]

2520.

2663b Foll 3, size 11 in by 4 in, fair,
modern Devanagari writing, nine lines in a
page

A fragment, consisting of thirteen verses
in praise of *Vishnu*. Rather incorrect

It begins (somewhat corrected)

यथा ज्ञेयते सत्त्वभाषिताभा
यथा पृथक्ते रात्रिभिर्दनापि (?) ।
यथा प्राप्यते ब्रह्मलोको दुष्टाय
करोत्येव सा गी सदाय द्रुत मे ॥ १ ॥

स्वरोते चदने हरे त्वा ननुया
लभते यद ते विभो शक्तिपुङ्गव ।
अतो ज्ञे भवे सच्चिदानंदरूप
यज्ञोदात्तेश्वर हरि रुक्मणेश (?) ॥ २ ॥

भवाशीविषाद्रीश्वानंदरूप
मदा रक्ष विद्येन गोपीप्रिय त्वं ।
त्वदन्य स्मृतं किं विभो ज्ञाति मां
यथा चरिदाक्षिणं श्रीशंकर हि ॥ ३ ॥

The first leaf is marked शकरो in one margin,
and राम in the other [GAIKAWAR]

2521.

1635e Foll 10, size 8½ in by 4 in,
legibly written in Devanagari, about 1700 A.D.,
ten lines in a page

Bhaktisata, consisting of 101 verses in praise
of *Krishna*, by *Anantadatta*

It begins

भगवत्तननारंभे सभाषय मतिं मय ।
अपारावारमहापनिस्ताराय प्रदेय न ॥ १ ॥

It ends

वनिता सुलभा सुयोनिता

कुपती सत्यवती च ताम्यति ।

सप कल्यातरी हरी स्थिता

कविताकलालते विभासि भूरि ॥ १०१ ॥

[H T COLLEBROOKE]

2522.

823b Foll 24, size 12½ in by 4½ in, good, modern Bengali handwriting, eight lines in a page

Susiddhantapushpavali, a eulogium of bhakti as the highest form of Vishnu worship, by *Madhavananda Goswami*

It begins

यानन्दैकलक्षणा हरिसुपशक्ती सिद्धब्रह्ममणिया

सा कृष्णमेवभक्ति प्रभवति यतिज्ञानां च येषां प्रसादात् ।

येषां पादाक्षरेषु शिरसि विनिहिता याति चित्तामणित्व

नत्वा भक्तानतस्तान्दरिचरखपरा(ण्) कोमपि पक्षीशकीति

ईशवैरिणिकचनप्रयोजननाह । [H १ ॥

ससारदु खलुषि तरुणित्तत्रिपां

सक्रीतेन भवतो गुणकर्मनाम् ।

सुतोयमप्युतकृपाळपमाकलय

नौचो अपि यथ्यि चरित मपुमूदनस्य ॥ २ ॥

ननु ब्रह्मादिदुःसाधे कथं नीचस्य वृत्तिरियाह । ०

It ends

सुसिद्धान्तपुष्पावलीम सुरारे

पदाधार्यते सज्जनप्रीतये स्तु ।

मयोपाद्धता सातलोद्यानतो वा

विना देवतायां प्रसादात् एवम् ॥

इति भागवततन्त्रयोगसामिधिरचिता सुसिद्धान्तपुष्पावली

समाप्ता ॥

[H T COLLEBROOKE]

2523

2599 Foll 11, size 12 in by 8 in, cl. sr, modern Devanagari writing nine lines in a page

Kasimritamal shavinirnaaya, or *Kasimolsha nirnaaya*, = treatise on the efficacy of dying at Kāśī as insuring final emancipation to a devout Hindu, by *Suresvaracarya*

It begins श्रीविघ्ननाथाय नम (see Anfr, Cat Cat, काशीमोक्षनिर्णय) ॥

नमस्कृत्य जगत्त्राय मायया चंद्रशेखर ।

गगाधरं गरुडायानीलकण्ठमुपास्महे ॥ १ ॥

चाराखसौ पुरीं पुरीं ये नृपतिर्गतिं नृप ।

व्याचष्टे तारक ब्रह्म रुद्रस्तेषां दयानिधि ॥ २ ॥

प्राणप्रवायसमये प्राप्य ज्ञान महेश्वरात् ।

मुच्यते जतव सर्व यज्ञाद्यानाद्यधिद्या ॥ ३ ॥

मोक्षश्च तेषां तादात्म्यं यदे तत्सयोरपि(?) ।

पुनर्देहांतरारम्भे कारणं नास्ति किंचन ॥ ४ ॥

सालोक्यादेर्न विद्वद्भिः साध्याम्नोद्यत्त्वमित्यते ।

उपास्ते पर(फल marg) रूपतानारतन्त्र्यपदस्थिते ॥ ५ ॥

ज्ञानाग्निना विनश्यताद्विघ्नघातं पूर्वकर्मणा ।

वृत्तरेषां च विद्येयो भवेन्मुक्तस्य ज्ञायत ॥ ६ ॥

प्राप्य कर्मभोगेन द्यायते ज्ञानकारणं ।

ततो विदेहकैवल्य भवतीति सुनिश्चित ॥ ७ ॥

कास्यां विदेहकैवल्यप्राप्तेरुत्तरकर्मणा ।

असंभवात् विद्येयो वेदितव्यो विषयश्चेत् ॥ ८ ॥

किमत्र प्रमाणं । धूपते हि । तद्यथा ईषिकानुलभनी मोक्षं प्रवृत्ते श्रमविहास्य सवे पाप्मानं प्रहृत्य इति । ० तर्हि पाप कर्मणामेव विलयं धूपने न पुत्रकर्मणातिरिच्येत्वाह । ब्रह्मा दीनां शरीराणि शृणुकरशरीरयत । यतो निहासितव्यानि तन्माद्वर्गे ईषि पाप्माणोरिति चचनत । पुत्रकर्मैरभ्यानां प्रवेष्टा दिशरीराणां पापकर्मैरभ्यगुकरादिशरीरेष्विहासितव्यानि शेषावुत्थस्यापि कर्मणं पाप्मात्वेन कीर्तनं युक्तं ॥ तथा च भगवतीतामु धूपते । ० further on the opening paragraphs of the *Jablot inshe* are cited

It ends किं बहुनेन ॥

येन केनापि य कश्चिदपिमेव पश्येत्ते ।

कास्यां प्राणान्तर्यनृपुंश्च इत्यवगम्यता ॥

मोक्षाय निर्णयं कारयामिपुत्रकेन तन्मना ।

मयमपि व्रतनां प्रमाणे प्रतिपादित ॥

विशेषरो जयति विश्वविभूतिहेतोः
काशीनिवाससिद्धः कस्यासमुद्रः ।
यस्यादपसपुगसोरभजासिद्धस्य
जतोभेयवृत्तके शिवसागरस्य ॥

इति श्रीमुरेश्वराचार्यविरचितः सकलश्रुतिस्मृतिपुराणवाक्य-
निर्धारितः काशामृतिसौख्यविनिर्णयः समाप्तः ॥

On fol 1a the treatise is called *Kāsimulī-
pralāsa*, cf. Wilson, *Mach. Coll.* (second ed.),
p 125.

This work, as well as the succeeding one,
should perhaps rather have been given under
Sacred Law than under *Bhakti*:

[MACK COLL]

2524.

1991. Foll 55; size 8½ in by 4 in,
clear, correct, modern Devanāgarī writing
(European paper), nine lines in a page

Prapañcasāraṇa, or *Bhavaśaraṇa*, a
course of moral and religious instruction for
pious Vaiṣṇavas, in eight chapters; by Gan-
gādhara, son of Sadāśiva-sūtra Mahādharma,
and pupil of Advaitānanda

It begins

नमस्कृत्य शिवानां लक्ष्मीकान्तं जगत् ॥
भगवान् दुष्टिरात्तं च दंडयाचिं च मेरयं ॥ १ ॥
गंगा सरस्वतीं राते पापमुच्य जितेन्द्रिय ।
देवदेवमुक्तं नृपं पास्त्वोक्तिं व्यामनादी ॥ २ ॥
प्रवृत्तानुदयादानं विदरे मारुतं गुरुं ।
देवानुमोक्तं विदुः भगवत् कार्यां च हृदि भक्तिं ॥ ३ ॥
सदाशिवतनुमन्मा यत्तत्किं कुलतन्मयः ।
गतापरो व्रतपितृनां भगवद्विभक्तिंकरः ॥ ४ ॥
नानागाम्यायि चालोच्य बालानां हितकाम्यया ।
भयभारोपयेत्तं च कथं मोहयिनाशकं ॥ ५ ॥
यस्य प्रज्ञानमात्रेण मात्रेयं हितकारिण्य ।
मुष्टिपिपयते पुंसां हस्तादादिद्रुतां पुषे ॥ ६ ॥
मुभाषितं विचित्रं च यो नो जानाति मानयः ।
चलोपदेवको लोके शोभते जगद्वर्जितः ॥ ७ ॥

रूपयोवनसपत्ना पिशाचकुलमूनवः ।
विद्यारहीना न शोभते निर्मयाः किंजुका इव ॥ ८ ॥
विद्यां प्राप्य प्रयत्नेन धर्ममोक्ष न विंदति ।
सर्पकावपयो जित स च मूढ इति द्युतः ॥ ९ ॥
यस्य विद्यापवर्गाय परोपकृतिनीयितः ।
स साधुवीर इत्याहुः पंडितः कवयो महान् (!) ॥ १० ॥
श्रीलविद्यापिहीनानं किं कुलेन च देहिनां ।
अकुलीनो गंध विहायः पुन्यते देवतेः सह ॥ ११ ॥
विद्या यमस्वरो पुंसां श्रेयःसंतोषदायिनी ।
सम्पगाराधिता विद्या मोक्षदा इति मे मतिः ॥ १२ ॥
गुरुश्च कृतविद्यश्च यथा भगवति मेधितुं ।
रूपयोवनसपत्ना या नारी धनिकः कथिः ॥ १३ ॥
दाता दोग्ध्रो दुपेयश्च समुभाषी जितेन्द्रियः ।
इते यव च तिष्ठति इव लोकाः कृतादराः ॥ १४ ॥
किं तपः किं मुक्त दानं को धर्मः कस्य संपदः ।
कः गुरुः कथं विद्विष्य को लाभ संमती महान् ॥ १५ ॥
को देवः कथं पूज्यश्च पीरः को वपुरेय च ।
शत्रुः कः किं च मित्रं च किं फल मोक्षितस्य तु ॥ १६ ॥
भयं किं पवित्रं च साहं किं स्वात्ममेव च ।
तोषे किं कथं मुष्टय नृतेः को मूढ तपसा ॥ १७ ॥

I (sl 17) *upodghāta*, II (sl 60) *gūḍhartha-
prāśnottaranirūpana*; III (sl 146) *nāmarga-
nirūpana*; IV. (sl 55) *karmāṇipālanirūpana*,
on sins and punishments, V (sl 73) *deva-
śaraṇanirūpana*, on God (Viṣṇu), VI (sl 115)
śauḍeyāgyanirūpana, on the modes of wor-
shipping Viṣṇu, VII (sl 105) *bhagavatā-
dharmanirūpana*, on the duties of a Vaiṣṇava,
and the reward accruing therefrom, VIII
(sl 267) *āhorātralīlāyanirūpana*, on religious
rites generally

The verses seem to be partly the author's
own, and partly culled from various sources.

The *bhakti*-element, though not too ob-
trusive, is by no means absent. While a
devout adherent of Viṣṇu, the author is not
bigoted, and allows to Śiva a certain share

of religious sentiment. We extract a few passages :

एको देवो ऽव्ययः कृषो वामदेवो निरंजनः ।
 सर्वोपारः सर्वसाक्षी चेत्ता सर्वोवभासकः ॥
 सर्वस्यापो नियता च भूतानां सर्वदेहिनी ।
 मायापो निर्गुणः शुद्धः कर्ता पात्रांतको गुरुः ॥
 यस्यांतःस्थानि भूतानि येन सर्वमिदं ततं ।
 सर्वज्ञो ज्ञानेश्वरश्च पिप्पलुहो सुखान्तकः ॥
 सत्यो भूतहितो ज्ञानो देवदेवो महेश्वरः ।
 भोक्ता च यज्ञहवसो पवित्रो मंगलं परं ॥
 दूराणां पापिनी शास्त्रा भक्तानामभयकरः ।
 यस्यापीताश्च देशाश्च गंधर्वाः धितरो नराः ॥ fol. 20b.
 दुर्लभं भारते यथं जन्म तस्मान्मनुष्यता ।
 मनुष्याद्वाङ्मनसं च दुर्लभं सुतरां जतं ॥
 लब्ध्वा भक्तिं न कुर्वति धामुदेवो महात्मनि ।
 नौवन्मृतास्तु ते जेया न संभाषाः कदाचन ॥
 तच्चित्तलद्वारः प्रायः प्रेमसायेन तपसः ।
 भक्त इत्युच्यते सङ्गिभीष्मप्रह्लादनादयैः ॥
 अथ श्रो या मरिच्यति गमिष्यति यमालयः ।
 हरिं यदि स्मरिष्यति तरिष्यति भयारणं ॥
 अनित्यमसुखं लोके जन्ममृत्युमराकुलं ।
 नत्वा तु सततं धारो नारायणधरो भवेत् ॥
 निपिक्रदेश आसीनो पिरागो पिनिर्गतद्वयः ।
 प्रसन्नचित्तः सततं ध्यायेद्बुद्धिं हरिं चरं ॥ ° fol 22b.
 शालग्रामशिलायिष्ये कीटिहृत्पाथिनाश्रयं ।
 तस्मै नृपतिर्न ध्यातं कीर्तितं च नमस्कृतं ॥
 शालग्रामशिलादृष्टो यश्च तिष्ठति ज्ञानरः ।
 तच्च देवामुत्पद्यधुवनानि चतुर्दश ॥
 यमनाथं तु गर्तः म्याद्यपाथे लिङ्गमुच्यते ।
 शिवनाभ इति प्रोक्तस्त्रिषु लोकेषु दुर्लभः ॥
 वामुदेवमयं छेत्रं लिङ्गं शिवमयं स्मृतं ।
 तस्माद्गरिहरयेन धृतयेच्छंकरायुतौ ॥ °
 शालग्रामशिला तस्या द्वाकोपचक्रमयुता ।
 तुलसीशार्पदाष्टौ पवित्रा मुक्तिदायिनी ॥
 तस्माद्वा द्वाष्टयो नित्यं विहाले भक्तिः शुचिः ।
 शालग्रामशिलायां हि पूजयेद्भक्तिमयम् ॥ fol. 26b.

शालग्रामशिलायाश्च गंगाया गुणवर्णने ।
 तुलस्याश्च विशेषेण न समर्थः प्रनाशितः ॥
 तुलस्यमृतमन्त्राणि सदा न्वं केशवमिया ।
 केशवार्थं विचिन्तामि(?) तानि) वरदा शोभने भव ॥
 एवं संग्रह्ये तुलसीं गृह्णीयात्तौ हरिप्रिया ।
 पूजयित्वा त्वाकांतं कृतकृत्यो भवेन्नरः ॥ fol. 20b.
 ध्यानं परं कृत्युगो वेदायां याननं त्रया ।
 द्वापरे पिप्पलुधना च कलौ केशवकीर्तनं ॥
 ध्यायन्कृते यत्नमश्नेत्वेतायां द्वापरे ज्ञेयम् ।
 यदाप्नोति तदाप्नोति कलौ संकीर्णं केशवं ॥ fol. 34a.

It ends :

य इदं स्मृतिस्मारायै महर्षेणां च संमतं ।
 भक्त्या यजेयाद्वेष्टा स विद्वान्मुक्तिनामुपात् ॥ २३५ ॥
 शास्त्रात्मिकमनाच्छातो यंचो ज्यं पारिभातकः ।
 पुधानां कामदो भूयान्मृदानां भजतामपि ॥ २३६ ॥
 यद्यपि यद्यपि यथाः पादपाः संति भूतले ।
 तथाप्ययं विजयते हरिनामपलेः शुभैः ॥ २३७ ॥

इति श्रीमत्शालग्रामशिलायामुदेवशिवसूत्रसूनुभगवद्भक्ति-
 करणगोप्यरचिते प्रवचनसारविशेषे सहोदायकृत्यमिहपयं
 नाम अष्टमोऽध्यायः समाप्तः ॥

For another MS. of this work, see *Rāj.*
Mitra, Notices of Sanskrit MSS., x., p. 162.

[DR. JOHN TAYLOR.]

G. KASHMIR ŚAIVISM.

(*Spanda and Pratyabhijñā.*)

2525.

86a. Foll. 48; size 11 in. by 8 in.; good,
 thick (*Kashmīr*) Devanāgarī writing of about
 1750 A.D.; thirteen lines in a page.

Spandakāvṛtī (or *Spandakārikāvataraṇa*), a
 commentary, by *Rājānaka Rima*, on *Nhaṭṭa*
Kallaṣa's Spandakārikā (or *Spandārthasūtrā-*
valī), or metrical paraphrase of *Yasugupta's*
Spandasūtra (or *Śivasūtra*).

पतो विन्दुतो नादो रूपमस्मादतो रसः ।
प्रयत्नो विचित्रैव शोभकत्वेन देहिन् ॥ ३२ ॥ 34b.

दिदृक्षेय सर्वोपायदा व्याप्यावतिष्ठते ।
तदा किं बहुनोक्तेन स्वयमेवावभोक्षते (० गम्यते ॥ B)
[३३ ॥ fol 35b.

प्रपुष्टः सर्वदा तिष्ठेज्जानेनालोच्य गोचरम् ।
एकचारीपयाम्ये ततो ज्वले न योज्यते ॥ ३३ ॥ 36a

शब्दराशिसमुत्पत्त्य शक्तिर्वस्य भोग्यतो ।
कलाविदुर्मयिभयो गतः सत्यं यमुः म्बिताः (१ स्मृतः) ॥
[३४ ॥ fol 36b

[परामृतरसापायस्तस्य च प्रत्ययोद्भवः ।
तेनास्तत्रातामेति स च तन्मात्रगोचरः ॥ ३६ ॥ B *]

खरुपावरणे चास्य शक्तयः सन्नतोत्पिपाः ।
यतः शब्दानुपेयेन न पिना प्रत्ययोद्भवः ॥ ३७ ॥ 40a

सेयं क्रियात्मिका शक्तिः शिष्यस्य पशुपतिर्नर ।
मन्त्रापिचो तन्मार्गव्या श्रुता निष्ठुषपादिका ॥ ३८ ॥ 41a

तन्माषोदमरुपेय मनो र्द्विभुविज्ञाना (१ यतिना) ।
पुण्येकेन संरुद्धतदुक्तं प्रत्ययोद्भवम् ॥ ३९ ॥

धुक्ते परगो भोग तन्मार्गसंवेद्यपा (१ दत्तः) ।
संनृतिप्रलयस्यास्य कारणं संवेद्यस्य ॥ ४० ॥ fol 44a

यदा त्वेकं संरुद्धतदा तस्य लयोद्भवो (० द्यौः ॥ B) ।
नियच्छोक्ततामेति तत्राश्लेषधरो भवेत् ॥ ४१ ॥ 45b.

इति ० शक्त्यात्मकविष्णुव्याहारेकोपलब्धिः प्रकोषैश्चतुर्थो
निष्पन्दः ॥ fol. 47a.

आगमसंज्ञाभाभीधिवमुत्तरावृत्तादिनाम् ।
वन्दे विष्वक्पादपदां विद्वां तां गुरुभारतीम् ॥ ४२ ॥

[Pr. 1.] जगत्पथो समप्रतिष्ठो नृनतः ॥

समार्तं स्पन्दमयैस्तं प्रवृत्तं भट्टकल्लदात् ।

सम्प्रकाशोक्तिप्रत्ययपरिभरसोत्तुकात् ॥

[Pr. 1.]

द्वम् महादेवमिदं महेश-संप्रोपदिष्टाच्चिरमूर्ध्वस्थिः ।

स्पन्दमूर्तं यदनुगमपादिः श्रीकल्लदात्मकटीकाकार ॥

शक्त्यात्मकस्वरूपप्रतिपादनो दृढि स्फुरतीं गुरुभारतीं वन्दे ।

गुरोर्वैसुगुप्ताभिधानस्य साध्यास्तिस्रमुत्तरसंज्ञातश्चननरहस्योपाय-

पदूत्रस्यदत्तस्वाधृतिनिर्णयस्य भारतीं वाचं स्तौमि ॥ कोट्टगां ।

जगत्पथोद्योषेन विज्ञेयवत् ॥ ० ending with four bene-

dictory stanzas, the last of which runs thus

शक्तिन्योतिर्दीवप्रभृतिभिरात्म्यं शनयितुं

यदासीद्विष्णुदीकृतमकल्लोक्तं किल तदा ।

यत्र तत्रेदानीं प्रपम्पलमूर्ध्वगमहेतो

कृतार्थाः संकोचं विनहन् विनिहन् ननुदृशः ॥

संपूर्णैश्च पुस्तनुसारिणी स्पन्दविज्ञाः ॥ कृतिस्तत्रभवतो महा-

महेश्वराचार्यैश्चिरोत्तराणि तान्मन्त्रादीन्मुत्तरदेवानुनीयितो राजा-

नकट्योत्तमस्येति शिवम् ॥ ०

Quotations are met with in the commentary from *Jñānagarbhasūtra*, fol 41b, *Tattvagarbha* (sūtra), fol 37a, 38a (यदा त्वेवंपिपादत्र दिवा भोगहता पयोः । तदा माया खरुपेति हास्ये चैवभाष्यः ॥), the *Paramēśvara*, fol 3b (शक्तिश्च शक्तिनीचैव यदापे- द्यमुच्यते । शक्तयो ज्ञेयं जगत्स्य शक्तिनीचं महेश्वर इति ॥), *Pratyabhīyās*, fol 38a, 40b (an śloka); *Dhar-triham*, fol 30b (प्रतिभन्तात्मनात्मनं दृष्ट्वा भावान्मु- च्यमान् । सर्वेश्वरः सर्वशक्तिः स्वप्ने भोक्ता प्रपद्यते ॥); *Mā-linīvijaya*, fol 42b (इषा च योनालितोविनयो ॥ या सा शक्तिर्वैगदातुः कथिता समवायिनी । इत्या त्वं तस्य वा देवि तिमयोः प्रतिपद्यते ॥), whilst other schools of Yoga philosophy are referred to at fol 13a यथावैयोंगिभिर्ह्यदिश्यते ।

On the tenets and principal works of the *Kāśmir Śaivas*, see esp Hall, Index, pp 106 seq., Buhler, Detailed Report, pp 77 seq., Bhandarkar, Report 1883-4, pp 76 seq.

Bhaṭṭa Kallāṭa, the disciple of *Varaṇagupta*, lived under king *Atanavarman*, who reigned about 851 A.D., whilst *Rajānaka Rāma* calls himself a dependent (or pupil) of *Rajānaka Uṣāladēva*, who, if identical with the author of the *Pratyabhīyās*, is assigned by Prof. Buhler to the first half of the tenth century. At the end of his commentary on the *Bhagavadgītā*, *Rajānaka Rāma* (also called *Rāmānanda*)

* Prof. Bhandarkar's MS of the *Varaṇagupta* likewise omits the text of this verse, supplied by him from a copy of the *Spandanāraṇya* in the *Śāradā* character (Rep of 1875-76, no 608)

speaks of himself as a younger brother of *Mullāna* (the same as the poet of that name in the time of *Alauddin*), and a descendant of *Narayana* of *Kānjakubja**, whilst in the colophon of a MS of his *Narayanaśayakīrti* (Raj Mitra, Notices, iii, no 1140) the author is called *Narayana-anthasānu Rimalanṭha*

Amakanṭha is referred to in the *Sarva-darśanasamgraha* (Cowell and Gough, transl, p 125) in the chapter on the *Sauvalarāna*, in connection with the interpretation of the term *purayashāla* in the 10th *śāstra* (or rather the corresponding *śāntasūtra*), where the present commentary gives the following interpretation (fol 14b) पुष्यो मूलशरीरे तन्मात्रपक्षकं गुणव्यतिथि स्थूलशरीरकारणभूतमहकं यमविषये तन्मुखं पुष्यकं तत्कार्यमात्मनसि शरीरे तच्छब्देन पुष्यकमिमुष्यते ॥ *Narayana-anṭha* is likewise referred to in the same work (ib p 129), apparently as the author of the *Alpāṇḍaravṛtti*

Fol 1a contains the following note, in Colebrooke's hand, 'Syanda : a demonstration of the Identity of Śiva and his active power or *Śakti*' [H T COLEBROOKE]

2526.

1573a. Fol 78, size 10 in by 4½ in, fair Devanagari writing of about 1700 A D, nine lines in a page

Trimsīlatatvavivaraṇa (or *Paratrimśikatatvavivaraṇa*), an exposition, by *Riṣyaka Abhinavagupta* (son of *Uṣhala*, and disciple of *Utpala*), of the *Trimsīka* (or *Paratrimśika*), a versified treatise of *Kāśmir Śaiva* philosophy Very correct

* यो नारायण इत्यभ्युदयनिधि श्रीकल्याणो द्विजम्
तदंशो स्वगुणमकषयैश्चित्रे मुक्ताकाशयो भवत् ॥
तस्यैषा सदृशानुजेन रचिता रामण विद्वज्जन
साध्यतामसमल प्रथमे भवतीतापदार्थप्रथा ॥

It begins

विमलकलाप्रयागिनमृष्टिमहाजननी
भरितब्रह्म संघनमगुप्तवर्णनेनक ॥
तदुभयपालम्भ्युदितभावविमर्गमय
हृदयमनुमन्त्रमृतकुलं मम [म]म्भुतात् ॥ १ ॥

मम्यामंत्रविश्रमेतत् स्फुटं
पाद्याभातेभासमानं विमर्श ॥
द्योमे द्योपे म्भुताया म्भिता
तां वदे देवो सात्मनर्विभक्तौ ॥ २ ॥

नत्तान्निशिवामकं चिकं हृदये वा विनिधाय भासयेत् ॥
प्रथममि पदानुसारी निजभासां मतिभाषनकृतिं ॥ ३ ॥

अथयनपमहिता विपाशितपगुप्तम् ॥
द्योमानाद्यगुप्तं जगु द्योमं पदमेष्ट ॥ ४ ॥
निजनिष्पत्तिवोधाय प्रपुष्टमरण्याय च ॥
नयानिजमगुप्तं यतो मयं निषिपते ममान् ॥ ५ ॥

द्योदिंयु[पा]च ॥
यनुसारी कषं देव मद्य कौलिकमिद्विदं ॥
येन विज्ञातमात्रेण रोचरी सवती प्रमेत् ॥

पदमेष्टर संघविषयमय सततमनुग्रहमया पररूपया
शक्ता आमाता यनुसारी अनुग्रहात् ॥ न हि शक्ति शिवादे
मशयेत् ॥ सा च शक्तिर्लोकानुग्रहविमर्शमयी प्रथमता परामर्श
मयप्रयत्ना स्वविषयमाशानंशशक्तिशक्ताविभक्ता प्रथमतर परम-
हामनम्यामन्तगालकलित्वां संविदि विहृती तावत्प्रमत्तु-
विष्णुक्रियानुक्तिविभागेनेय यतैरे सैव च सकलप्रमातृसंविद-
यमयी सततमेव यतैरानुरूपं तत्सु पर्यपती पद्यदीप्तिं तददेव
स्वुपविष्टकारणविषयमशेषीतं बोधसूचयमात्रेण विद्वरति ॥ ०

The succeeding verses are as follows

तदनुस महागुप्तं कषयस मम प्रभो† ॥ fol 14a
हृदयस्था तु वा शक्ति कौलिकी कुलनायिका ॥
तां मे कषय देवेश येन त्वमि लभाम्यह ॥ fol 16a

Comm ॥ तस्मै कषयसवि पदंति ॥ श्रीसोमानन्दपादा
व्याचष्टे च तत्रम्यादिनि यद्वा तत्तपय येन त्वमि परमानन्दमयं
लभे परमाह्वयनिर्गुणस्वात्मरसा भवावीति समन्वय ॥ प्रथा
मीत्यपि यात ॥ ०

गुप्तु देवि महाभागे उत्तरस्यायनुसारी ॥

† At fol 20b lines half *śloka* and the first *śloka* are referred to as अनुसारीमहादिवाशेषोक्तयुगल.

पदमंडलो ज्येष्ठे यः कश्चिद्वेति तस्यतः ।
स निदिभाग् भवेद्विसे स योगो स च द्वेद्वितः ॥

[fol. 68b.]

अनेन शातमात्रेण सायते सर्वशक्तिभिः । fol. 69a.

शक्तिनीकुलसामान्यो भवेद्योगो विनावि हि ।
एविधिषो विधानसो भावते यजनं प्रति ॥
कालाग्निमादितः कृत्वा मायां प्रचदेह्यं ।
शिवो विद्यादानं तच्छ यत्प्राप्तिष्ये तत् ॥ fol. 69b.

तदेतदेति शक्तिपिच्छुद्धानां व्यवस्थितं ।
शक्तिविशुद्धमप्यस्यैव हानमप्युते ॥
तद्योदकः शिवो ज्ञेयः सर्वैः परमेश्वरः ।
सर्वेणो निर्मलः स्वच्छान्नः स्वायतनः शुचिः ॥
यथा व्यथोभयोन्नत्यः शक्तिरूपो महादुःखः ।
तथा हृदययोनित्यं तन्मदेतच्छरापरं ॥
एवं यो योगि तस्मै तस्य निर्वाणगामिनी ।
दोषा भयत्सर्वदिग्वा तिलाज्यादुष्टिपञ्चिता ॥ fol. 70a.

भूमि पक्षे च हृदये गुप्ते भूतो तेष च ।
न्यातं कृत्वा शिवो बद्धा समर्थशक्तिनिर्वाता ॥
एकैकं तु दिशां यं दशानामपि योगयेत् ।
तालव्यं पुरा दद्यात् सहाय्यं पिप्रज्ञातये ॥
शिवसंख्याभिन्नमेव तेषां नामुद्यमेभ्यः ।
पुष्पादिषु ज्ञानात्तरं लिङ्गे वा स्वंद्रिले च वा ॥
अनुदनाभित्तरेण युष्मेष्टानकल्पना ।
ततः मुष्टिं यजेन्नरः पुनरेवात्मनः ततः ॥
मुष्टिं तु संयुतोक्तं पञ्चाद्यनमनारभेत् ।
सर्वैस्तन्मसंपूर्णं सर्वैर्भद्रकृपावती ॥
पञ्चेष्टैर् महेश्वरं समर्थशक्तिनिर्वाता ।
ततः मुग्धपुष्पेषु पञ्चाक्षरा कल्पयेत् ॥
धूमयोररया शक्त्या आत्मार्थं च विप्रेदयेत् ।
एवं यजनमास्यातन्मग्निकार्यं ज्येष्ठं विधिः ॥ fol. 71b.

कृत्वापूजाविधिः सम्यक् स्यात्पूजोऽतिशयपति ॥ 73b
आद्यं तद्विहितं योगं चिकित्सितमध्यमं ।
द्वययोगैर्गते भ्यामेतौर्गते नित्यमभ्यसेत् ॥ fol. 75a.

यान्यान्कामयते कामास्त्रास्त्राशीघ्रनाशुमान् ।
तस्माद्वयद्यतामेति सर्वैर्ज्ञानं न संशयः ॥

एवं मंत्रफलप्राप्तिरित्येवद्रुद्रयामलं ।

एतदभ्यासतः सिद्धिः सर्वज्ञत्वमवाप्स्यते ॥

Whether any other verses occurring in the MS. belong to the original treatise, it is difficult to make out.

Abhinavagupta's exposition concludes with the following genealogical account:

इत्यं प्रथममनतोद्वारप्रवृत्त-

श्रीमन्महेश्वरवदीमुनरूपरीकः ।

पुत्रं पृथग् विष्णुहर्म्यपिप्रज्ञां

काशमीरकाचुलकादधिगम्य * मम ॥ १ ॥

एतावदेतद्विधिं कम्बुलमेतमस्य

श्रीगोभवं मत्तमनगैलित्वाद्य थापः ।

एतमु तापदविलासनि भाति यस्मै

भातं ततो ऽव मुपियो न पराश्रुताः स्तुः ॥ २ ॥

अप्रत्य संशयविपर्ययभागिनो या

ज्ञानं प्रकंपरहितं प्रकरोति सम्यक् ।

कृतस्य निश्चयपत्तो हृदयमतितां

संपादितोऽं प्रकुरुते भूतिरीदृशीयं ॥ ३ ॥

एतावदपर्यवसं कलनाधिकद-

भारानि कृतददयो विमुदेतो ऽपि ।

यद्युन्नरं तदपि नैव सहेतु मेदे

सोपानमेतदमलं पदवाहुरयोः ॥ ४ ॥

काशमीरेषु यशस्वरम्य नृपतेरासीदमाययोः

श्रीमान्प्रज्ञा इत्युदाहृतवतुयैः प्राम्यज्जना द्विजः ।

तस्य स्वाभिभवः शक्तिपदार्थापार्थ समग्रैर्मुक्तैः

श्रीश्रीविः शिवुचंद्रपूषचरखध्यानैकरत्नाकर ॥ ५ ॥

श्रीलम्बायतनं परस्य यशसो नृनाम्सदं तर्जभूद

वात्सल्यस्य समयलोकावस्थापयस्य जन्मस्थितिः ।

श्रीमद्वालिकाभिधा च महात्मा (सहचर्योऽऽ.) तस्यैव

[भक्त्युत्साह

श्रीद्विज्ञातवृत्तिशंकरनुनी यस्या मनो मृते ॥ ६ ॥

तस्यैवात्मनो विभावितमत्तमैस्त्वितिः शंकर-

ध्यानार्थापरिचितनैकरसिकः कर्णाभिधानो द्विजः ।

यो वाल्ये ज्येष्ठ श्रीवने ऽपि विपवास्तुतिं विहाय

[स्विराज

एतावाद्ययते विमर्शपदवी संसारनिर्मूलिनं ॥ ७ ॥

* Prof Buhle's Report has काशमीरकाचिपुलकादधिगम्य.

भाता मयैव शिपशासनरुद्धचेताः

प्रेम्णः परात्मनि मनोरथगुप्तनामा ।

यः शास्त्रतन्त्रखिलं प्रविषेत्कुलाद्य

प्राप्तुं परं शिवपदं भवेद्देनाय ॥ ६ ॥

शिपशास्त्रैकरसिकः यदाव्यग्रमाकवित् ।

रायदेवाभिधानाच्च भूषितोत्तमजनकः ॥ ७ ॥

एतस्मिपहितकरायप्ररुद्धदुदयेन यन्मया रचितं ।

भार्गवदर्शनं तावत्तस्य शिवायमे भूयात् ॥ १० ॥

अतर्पेष्टान्विशिष्टगुणामिधानः *

मायोपरिर्षे प्रापिशाम्भवात्मन्य ।

श्रीकाशमीरोषं प्रवृद्धापतर्पेर्निः-

संख्याकैः पाथितोपांशभावात् ॥ ११ ॥

तस्यानवाये महति प्रमत्ताङ्गराहगुणप्रतिफलमन्वा ।

संसारवृत्ताहपरानुद्यो यः शिष्यैकचित्तयुक्तलान्धनः

[॥ १२ ॥

तस्याविशेषितसमस्तपदाधिशास्त्रात्

लुब्धापि देहपदवीं परमेष्ठयुगा ।

प्राप्ताभयो शमिनवगुप्तप्रदाभिधानः

प्रापेक्षयत् त्रिकस्तस्मिन्निदं निगूढं ॥ १३ ॥

ये तावमाविषेकपर्यद्दद्यात्प्रेमः प्रणामो वाः

के ऽप्यपे प्रविष्टिते न च गताः भारे धिमेताङ्गद्वान् ।

यस्ततः प्रविशतिस्तपदवीं तावतामनु स्थितो

लुब्धको अपि स कश्चिदेव सफलैरनुचितं यत्ने नन
[॥ १४ ॥

स्वात्मानं प्रापेत्कुलचलसतां ये विप्रश्चि प्रापेनाह ।

तान्प्रयातकदर्थेनाय परतः क्षिप्यन्तुं शीघ्रते ।

विद्यम्यास्य विविक्तये स्थिरपियो ये संश्रिते पुनश्च

तान्प्रत्यर्पयितुं मयैव विहितो मूर्खा प्रयत्नादरः ॥ १५ ॥

आत्म्यतो धर्मयति मदीयवक्तव्ये श्रुतचक्र बडे

स्वामी कृतगुणामिधानवज्जतो वद्म दूढं यथैव ।

दृष्टेर्गुणमुद्राभारदाविषये यान्तानुमानान्यन्-

सत्तावत्प्रविक्तैर्नाय यदिति ज्ञानविमूढं मया ॥ १६ ॥

* Prof Bühler's MS reads अतर्पेष्टां शिपिगुणामिधानः

† The MS again makes this verse 13, the succeeding verses then being likewise numbered wrongly. See Prof Bühler's Report, where a similar mistake is made by the two *Sāṃkhya* verses 11 and 12 being numbered as a single stanza.

बहुमिरपि सो मह्येव क्षमिद्वस्तुपदेशकमयैः ।

तत्त्वमिति वर्षेद्वयः (१-२) अपि रसना येनां न दृश्यते ॥ १७ ॥

यस्मैश्वरः प्रपन्नमोदरकृपाप्रसक्तगुरुद्वयः ।

श्रीमान्देवः शंभुर्भावयति नियुक्तलोकांस्त्रयैः ॥ १८ ॥

तत्रस्वनिर्गलस्थितिविधागिद्वये स्वयं प्रविष्टमिव ।

श्रीमोमानन्दमहं प्रविमृश्य मया निषद्वमिदं ॥ १९ ॥

इहो ह्यक्षरचारप्रविरचनलसत्तिर्भेदानदपूर्णा-

देव्याः कत्वाशकोदितप्रविष्टनपटुहान्यलुब्धभाराः ।

चेतोवाङ्मायनेर्वाङ्गतपवभयोपरि च पुष्पागु चन्दक

प्रोक्तं यत्नेन यत्नं यत्नतः किल हृदि द्वाकप्रमादं प्रत्य
[॥ २० ॥

यास्यादिर्जनपरिष्ठापदे तिसृको

पुष्पाभिरक्षि मुकुवाचमनुप्रविश्य ।

वाङ्मयाचापलमिदं मम तेन देश्यात्

तत्रकृपाचचुरस्तिप्रयः यमर्थः ॥ २१ ॥

कलाप्रमिदं विविक्तिकारणविरलं । कृतिस्तिनयनचरार्थ-

तत्त्वप्रमिदं योमद्विमानकामिन्यगुम्य ॥

इतिरेकोनविंशत्या विविक्तये विवेचिता ।

सर्वेषु त्रिकशास्त्रेषु र्थार्थोक्तिरेलमिच्छति ॥

मुग्धमलु सर्वगतं परहितनिरता भवतु भूतगताः ।

दोषाः प्रजन्तु ज्ञाति सर्वेषु सुखी भवतु लोकः ॥

From the way in which *Somanāda* is referred to in the above extracts, it seems clear that he must have been the author of the *Trinidā* (see Hall, Index, p 108, where the author is called *Somastara*), and that he also wrote a commentary on his own verses, referred to as *nyāyārthā* (once *nyāyārthā*, fol 55a) His *Suadrashī* is likewise quoted at fol 296, 33a (where *Somanāda* is expressly mentioned as the author), 75a; whilst a *Hoka* by him is quoted at fol. 176 [यदुक्तं सोमानन्दपरिष्ठापदे] । सा युद्धित्युक्तः मूलं सर्वद्विष्टमस्ति । इतरे योमपे नम्य शिपस्य महत्तं मदेति । And farther, fol. 25a तथा हि केपुचिद्वद्वपुलकेम्योदुक्तं योकोदरे दृश्यते । पुनं देव भदात्मानं त्रिकास्य परमेष्ठरः । उदरे च तथा ज्ञानं त्वत्मादावपरि-
मिति । तद्वत्पुनोमोमानन्दवादिप्रविष्टयत्तानुसारेण यदुक्तः
कनादिर्देवदेव सर्वस्य करोति शिवः । *

Abhinavagupta quotes his own *Sivadrishṭya* locana at fol 30b, his commentary *Kramakeli* on (his own) *Kramastotra*, fol 64b, and four verses from a *stotra* (or *stotras*) of his (मेव स्तोत्रे ? the *Kramastotra*), each in a different metre, foli 15b, 44b, 53a, 60a. We also read, fol 7a तदेतच्छो *Puṣpapañcikayam* मेव विलरतो निर्णीतमिहानुपयोग्यपर्यायच न पितृमोक्षः, fol 44a वित्तं च विचारितं मेवैतद् *Padarthapravesanirṇaya* *ikayam* इति किमिह पृथा चान्नालेन and further fol 4b (an *arya*) without any introduction गायमुपदेशार सद्यो भैरवपदाय ह सततं । अनिवगुप्तेन मया व्याख्यातं प्रथमवैष्टे ॥ and fol 16b तद्वच प्रथमवैष्टे ॥ श्रीभैरव उवाच ॥ व्याख्यातं प्रागेवैतत् किं पुनरुक्ता पादनेन भैरवो भयानामको महामदननामकश्च ॥

Other authorities referred to are (*śrīmad*) *Ucchushmakāstra*, *Utpaladeva*, fol 7b [ज्ञान क्रिया च भूतानां जीयतां जीवनं यत् ॥], fol 9a [स क्रमत्वं च लोकादिना क्रियाया कालशक्तिः । परमेण तु शास्त्राया प्राप्ताया स्वातन्त्र्यभोरपि ॥], fol 52b (*Iśvarapratyabha* *śaṣṭyam*), *Kallala*, fol 27b [यदाहु श्रीकृष्णं पादा । हुटिपाते सदैवसर्वदैवकृतलभ इति ॥], *Kalottara*, fol 42a, *Kṛāṇa* (one *śloka*), fol 69b, *Kab* *gīla* (tantra), fol 49b [तथा श्रीकृष्णकामने चक्रविचारे मुनेषां प्रधानतयाधिकृतादिष्टः । मायायि महामाया विकीर्या नदक्षिणीत्वादि ॥], *Guhyaयोगmitra*, fol 51a (two *ślohas*), *Tantrasamuccaya*, fol 21a (one *śloka* नरसुक्तिविषयार्थे ०), *Tantrasura*, fol 5b [विश्वकापेरचया प्रोक्तं सार्धकाटिप्रविलरः], fol 30b (śl.), fol 10b [नितीतमगिच्छायाश्च ॥], *Tilakaś* *tra* (20 *radat* *lala*), fol 63a, *Trīlatantra* *ra*, fol 10b [शिवशक्तिप्रसादाया शिवशक्तिप्रसादकः ०], fol 60b [चानंदप्रसरं पुनाती विकीर्यो प्रकल्पयेत् ०] *Trīla* *ṛṇa*, fol 11 [निर्गतं विमलैरप्य सशक्तिं भैरवो विष्णुः ०], fol 11b, *Trīratnakula*, fol 31 [सहायकविभेदेन मातृकाया निरूपितः । तदेव कुलपत्रं तु तेन व्याप्यमिदं जगति ॥ मातृकाद्यानभेदे विलरता निरूपितमेतत् ॥], *Ara* *yana* *Blalla* or *Blā* *śa*, fol 18 [चैलायै स्वयं यो वाशानन्दः कर्णदोष्यते । स विदुषेभ्यः तदेवैषानन्दसंगतः], fol 51b [प्रयोधोभ्यामाचार्योऽप्यप्य इति ॥], *Anucara*,

fol 24a [यामनागौभिषिक्तोऽपि दैशिकं परतत्त्वयित । सखाया भैरवे सोऽपि कुले काले विकेऽपि स ॥], *Pañca* *srotah* *prabhritina* *kastram*, fol 4b, (*bhagarat*) *Puṣpādania*, fol 47a [रघुतिसामान्यान्वांसिदमिति नूत्ने हि निश्चले रुपेऽनुप्रविधिषायां भास्वरूपसविनिर्णीतपानक्रमेण ० इति ॥], *Pūrvaśāstra*, fol 40a [यपेष्टफलमंतिष्ठे मंत्रतंचानुपतिता ०], fol 58a (cp p 839b, 1 34), fol 65b [साखेन विषयं व्याप्तं विमूलेन चतुर्थेन ०], *Bhargav* *lha*, fol 64a [चोरमत्तं चाभिनिर्देष्टव्ययोगं तपस्यामेत् ॥], *Bhartrihara* (śl) fol 38b, (*vahyavivara*) fol 65b, *Mulimitantra*, fol 21a [एव सयानुपपातः ० śl], fol 31b (*malina* *vijayottara* *siddhatantrasvacchanda* *disastreshu*), *Mukufasamhita*, fol 64b [जातोनां च ब्राह्मणादीनां नास्ति स्थितिः कल्पितत्वादुपदेश्यमेतत् । तु दुर्वैद्योऽप्यनुपपादयेदिति च भगवता मुकुटसहिताया विलरतो निर्णीत ॥], *Vadyatantra*, fol 9b [सहस्रं रश्मिचक्रं स्वं पीतामृतमनुचम । कालोभयपरिच्छिन्नं यतमाने मुक्ते भयेत् ॥], *Pamāna*, fol 53a (after quoting a verse from his own *stotra*, he adds इत्येव एव श्रीवासनविरचिते द्वयमप्यविचारिके उपदेशयोः चोद्यम्) *Vayasanyatan* *tra* (l), fol 41b [तथा श्रीवासनसमीपतने पथीम्योपचितं निवेश्योक्तः । इत्येतन्मातृकाचक्रं दिव्यं विष्णुपद्मम्यदं ज्ञातं मुकुटमुतासम्भवपक्षो वाशाशक्तिर्कृतौति ॥], *Vīraśāstra* *tra*, fol 61a, *Vaiṣṇavaramaśāstrani*, fol 42a, *Sarvacara* (l), fol 24a [दैशिकं परतत्त्वयित ०], *Sar* *vacara*, fol 64a [चक्षानाच्छकते मूलस्तं मृष्टिश्च सद्धति ० 14] *Sanatamaśāstram*, fol 42a, (*bha*) (*araka*) *Srihan* (*ha* *pada*), fol 52b [परमव्यमद्वयोऽप्यस्यकोऽन्यथं तत्त्वति । स्थितव्यमद्वयोऽप्युक्तं तत्वालोकेति कोऽपि स्थिति ॥], *Siddhisan* *tana*, fol 21a [सकाशानां भानेन यद्धति स्वतदेव हि ॥], *Spandaśāstra*, fol 5b [इति वा द्रव्यं सविनिर्णीतं त्रयोऽनेनासिद्धं भगवत् ०], fol 21a [तद्विनिर्णीतं परमायैतत् ॥], *Śaccāndatantra*, fol 4a [गुरुशिवपदे स्थित्वा सर्वं देवं यदातिव । पृथोऽपरपदेऽप्येकैतत् स भगवतरयत् ॥]

Prose *Pr* *lit* passages occur on foli 5a, 5l, 17a 24b, 29a, 58a, 74b, without any indication as to their source

The etymology of 'trimbha' is discussed at fol 5a अनिवधायी त्रिशिखरे । तिमृदां शक्तोऽपि

भेदमुल्लिखति व्यापकनिर्णोदिता परिपूर्णरूपेयमित्यलम्ब्यमेवेत् ॥
ननु जगदपि चितो भिन्नं नेव किंचिद् । अत्रेदं च कथं
हेतुहेतुमद्वाप उच्यते । यिदेव भगवतो सख्यस्वरूपा तदनन्त-
जगदात्मना विश्वरूपेण स्फुरतीत्येतावत्परमार्थोऽयं कार्यकार-
णभावः । यद्येवमेव प्रमातृप्रमाणप्रमेयमयस्य विश्वस्य मिद्वी
प्रकाशने हेतुस्ततोऽस्याः । स्तत्रैवाविच्छिन्नस्वरूपाया
मिद्वी प्रकाशने । अभिनवाथैप्रकाशरूपं न प्रमाणं वचकमुप-
युक्तमुपपन्नं वा ।^{१०}

ननु यदि विश्वस्य चित्हेतुस्तदास्या उपदिनाद्यपेक्षाया
भेदवादापरित्यागः स्यादित्याशङ्काह ।

स्वच्छया खभिन्नी विश्वमुल्लिखति ॥ [२] ॥ स्वच्छया न
तु प्रकाशितव्येच्छा तथैव चारुहृदादानाद्यपेक्षाया एवं हि
प्रागुक्तज्ञातव्यहान्यापिबन्धमेव न घटेत् खभिन्नी न त्वन्यत्र ।
ज्ञापि प्राक् निर्णीतं विश्वं दैर्घ्यनगरवदभिन्नमपि भिन्नमि-
त्युल्लिखति । उन्मीलनं चापस्थितस्यैव प्रकटीकरणमिमेन
नगतं प्रकाशकत्वोपापस्याननुक्तं । अथ विश्वस्य खरूपं
विभागने प्रतिपादयितुमाह ।

तद्वानानुरूपप्राप्त्याहकभेदात् ॥ [३] ॥ तद्विधं नानानेक-
प्रकारं^{११}

The last two aphorisms run thus

प्रमापिभस्तरासि युज्याने भूयो भूयश्चिद्विज्ञानश्रीसिखोदि-
तसमापिलाभ ॥ १२ ॥ [इदानीमस्य समापिलाभस्य फलमाह ।]
तदा प्रकाशानुसारमहामन्त्रयोपात्मकपुष्पाहंतात्मदा तथैवसं-
हारकारिभिनर्तयित्वेपतापश्रेष्ठरत्नाप्राप्तिप्रतीतिं शिष्यं ॥ [२०] ॥

The following authorities are quoted *U-
paladeva*, fol 15b, *Kaśīyastotram*, fol 17b,
Bhaṭṭa Kallaṭa, fol 17b, *Jñānagarbha*, fol 18a,
Trikaśira, fol 2b, *Pratyabhijñā*, foll 13b, 17a,
Pratyabhijñātila, fol 8b, *Vijñānabhāṭṭaral am*,
foll 2b, 18a, *Vijñānabhāṭṭaral am*, fol 18b, *Sar-
vaśārabhaṭṭaral am*, fol 11b, *Spandakāśastram*,
fol 5a It ends

देहमात्रमयादिभिः प्रतिफलं भूयस्यानो भव
एतान्दधनामिमां न चित्तुं माहेश्वर्यं नो चिति ।
मध्ये बोधमुपाभिविश्वमसितं तत्त्वेन विरोधं
यं परमपुण्यगतं कथितात्मादात एकः शिष्यः
येनो वृत्तं शीकरः शक्तिपतो
येनाभ्यासोद्योगशक्तिप्रयोगः ।
शक्तः शक्तुं नेष्टव्यमभिज्ञाय
यच्च नेवायेव तत्त्वोपदेशः ॥

समाप्तमिदं शिष्यप्रत्यभिज्ञाद्वयम् ॥ कृतिः श्रीमत्पद्मराज-
स्येति शिष्यम् ॥

Cf Ray Mitra, Notices, viii, p 48

[H T COLEBROOKE]

2529.

196 Foll 367 (numbered 1-366, two leaves
marked 27), size 10½ in by 5 in, legibly
written, in Devanāgarī, about the middle of
last century, thirteen lines in a page

Śvacchandoddyota, = commentary, by *Kaśe-
maraya*, on the *Śvacchandānaya*, = treatise on
Śaiva faith and conduct, by the commentator's
teacher *Abhinavabodhaditya* (? i.e. *Abhinava-
guptacarya*)

The treatise, the text of which is likewise
given, is divided into fifteen chapters

It begins (with the numbers supplied).

विश्वैकरूपविद्यात्मविश्वसर्गादिकारणम् ।

परप्रकाशवपुषं स्तुतः । स्वच्छन्दैरवर्णम् ॥ १ ॥

प्रसरच्छक्तिमलोलम् -- हरिकेलेय ।

सर्वसंप्रतिपादनाय भैरवाशोधये नमः ॥ २ ॥

शब्देव बोधमलपेः शक्तिमुक्तिर्नैवमसी ।

वदन्निमित्तं भाति मुक्तामपमिदं जगत् ॥ ३ ॥

स्मृतिमात्रविनिर्मुक्तिरुपापज्ञानक्रियम् ।

गुरुगुणैरवस्थापितं विनश्यते नगशये ॥ ४ ॥

तत्त्वैवापिदम्यत्कृतमाहोदयदर्शनः ।

ध्यानो विष्णुने श्रीस्वच्छन्दनयं मन्त्रक ॥ ५ ॥

अभिनवबोधोदितशुक्तिपिबित्तदुस्तोत्रार्थे (?) ।

रम्यतरं सरसाः परितल्लवणसरसंसारवासनाशस्त्रे ॥ ६ ॥ १२॥

इहानुविष्णुधारसमरसद्वयपरमसंयतिमयोक्तपुष्पमहार-
विन्दुं कथयेद्योगिणु (?) आह ।

केलामशिरारातोने भैरवं विगतमपम् ।

चन्द्रनिदहाकालगणेशपुष्पभृङ्गिभिः ॥ १* ॥

कुमारद्वयमादिसमस्तविष्णुधरः ।

मूयमानं महेशानं गणनामनिधेयितम् ॥ १ ॥

* The MS only gives the numbers from I = 10
to II = 53

सष्टिसंहासकतार विलयस्थितिकारकम् ।

अनुग्रहकर देवं मय्यतार्तिविनाशनम् ॥ ३ ॥

सुदितं (१४ सु०) भैरव दृष्ट्वा देवी पञ्चनमः प्रवीण ।

इह परमेश्वरस्य चिदान[ह]यनस्य ब्रह्मदर्शोक्तात्मात्रिंश
यनोऽष्टादशैरवस्तुत्तात्मापरमाथै इति भयनतः शास्त्रस्य
तदेवाधिष्ठान भा च स्वात्मिकरूपवैचक्यस्य काश्चिन्मिताभायेन
मुष्णादिवचनकर देवै भैरवै, मुहूर्तै(१) दृष्ट्वा देवो वचनमत्र
वादिमुक्त । तत्र देवै सिपादिद्विसप्ततायेनमुष्णादिकोमापरला
यदेशोमेत्तैरथा यिनिकीपुनर्दभित्तत्वादिष्टस्य जगद्भारहाररूप
तथापि द्योतमानं श्रितयश्चमहेश्वरादिभि नृपणाच कपेसमग
तानां गतिं प्राप्यो भित्तोपभारश्च यथोक्तं दिपुकोडाविति(१)
भैरवो विश्वभरखरचयननरुवो भोक्तृतामभयमिति श्रुत्यस्या
समाधिस्थानमयद । भय भो समारश्चाल । तया जनितो
रय मुहूर्त भोरय । ततो जात ० तत्त्वोक्तस्य श्रितैः त्रयानीन
तदुक्तैः प्रकाशैक्यत तदोपपत्त्याया च विश्वरूप तत्र एव
धिगतामयै प्रणतान् साधकान् यथाभिलिखितस्यपदेनैत्रिपि
नाशन । एवभूत देव भरय मुहूर्त(र मु ०) यथोक्तदेशवैच देवो
स्वातन्त्र्याजिह्वा स्वात्मरूप वचनमयधीत । ०

प्रीत्युवाच ॥

यत्नया कथितं मया स्वच्छन्द परमेश्वर ॥ ३ ॥

शतकोटिप्रवृत्तये भेदान्त्वपि सविताम् ।

सप्तधौट महातंत्र चतुष्टयफलोद्दयम् ॥ ५ ॥

न शक्तिरतिमनुक्ता स्वल्परीषेपराक्षिमा ।

अस्याग्र्योऽत्यधिक्यश्च अन्यतयाश्च श्रुतः ॥ ६ ॥

तदर्थं मयि ह तस्य स्वस्वशास्त्रार्थविसारम् ।

भुक्तिमुक्तिप्रदातारं कथयस्व प्रसादतः ॥ ७ ॥

हे शक्ति अनुग्रहप्रदता श्रेयस्कर 'पान्थपमनेश्वर' महामा
मम स एव सद् इच्छा मया प्रादुर्गर्भभैरवरूपाभिधाधि
त्वास्तु ॥ ॥

क्रीडायां च गुरु विद्यासाधक च महेश्वर ।

भयाभयमदातार शिष्य भूमि(१) च कौटुशम ॥ ६ ॥

सर्वाङ्गैः समासेन कालं चैव समासतः ।

भवनं इत्यत्र श्रीः सधियाम् रजोसि ५ ॥ २ ॥

पञ्चमस्य च त्र (?) चैव दत्ताकाशं च मङ्गलम् ।

तौशां चाध्वाभिषेकी च क्षमया यौ धनानि च ॥ १० ॥

कलिमासात् सिञ्चाति तथा ब्रूहि ब्रह्मेश्वर ।

गुर्वदिभ्यस्तं कीदृशं विद्यात् ०

I (sl 86) इति श्रीमद्भागवतश्रौतप्रमाणविरचितं खण्डं
दीयते mantredharaḥ प्रथम पटल n fol 18a, II
arcanadhikara fol 46b III adhnasapatala
fol 60a, IV dikhshabhishekaprakasanam, fol
125b, V tattvaidikshaprasasanam, fol 147a
VI pranavaṭhikara, fol 160a, VII Kaladhik
ara, fol 197a, VIII fol 202b, IX fol 218f
X bhuvanadhikashavidhi, fol 306b, XI fol
329b, XII fol 355a, XIII fol 357a, XIV
fol 362b

XV The text ends

हर्षे सन्धेयत प्रोक्त मकलु नु वरातने ।

यस्य संप्राप्ततावेयि वीर्यमदृशो भवेत् ॥

तस्माच्छान्तार्थतो(१०ने) होम जप च यद्वर्णिताः ।

कथंति भारितात्मानस्तत्तिध्यति समश्चिण ॥

समर्पेभिर्द्विविधस्वच्छदो जयति प्रभ ॥

महर्षिः भगवति गुरुतः सर्वज्ञानं प्राप्तवान् ।

येषां सप्तवर्षिण्यस्मिन्प्रथमिदं समतात् ।

समाजोद्धार भगति भावाकर्षक परिभाषा()

आनेममर्त्यमिदंममभास्मादमादस्यशक्ति (?) ।

इति श्रीसच्चिदानन्दोत्तरे (१) पञ्चदशः पटलः ॥ १५ ॥

Then follow some more explanatory remarks,
after which the commentary ends

श्रीमतेति (१२) श्रीमतो शभि नवाब्दास्त्रमागम्य गुरोरि-
[दम् ।

आवयोश्चेशानस्तत्पादभूलिपिचित्र (P^o मु यतिन) ॥

मन्त्रोऽपि सकलो भवो हि गलितः कर्त्तव्यमायामलः

साधारणतया इति विधि विपर लम् प्रकाश पर ।

श्रीमन्नैतनभैस्वरस्तत्रिरभावादेन लब्धादयेर (१)

समाप्तिविशेषो हृदयगतले (१) निर्यय स्यापते ॥

अतः प्रत्यक्षात्मा स्वरूपि सततं चेतनमिव

यस्य अतिशयेन कलामरास्यप्रोक्तमुदिता ।

ब्रह्मभोगिकात्मप्रमद पञ्चवर्गोपनि पञ्चोपनि
 विकृत धेयपानकृत श्रीमत्स्वरूपोत्त संपूर्ण । १० संवत् २५
 प्रालान्नितादीयस्यां धुपनायकायां संपूर्ण समाप्त ॥

[H. T. COLEBROOKE]

VIII. Mysticism (Tantra).

2530.

147. Foll. 741 (numbered 753; nos. 389-398, 439, 534 and 733 having been passed over, and 731 being double); size 13½ in. by 4½ in.; fair Devanāgarī writing of 1740 A.D.; seven lines in a page.

Paramāgamacūḍāmaṇi, of the *Nārada-pañcāntra*; in 95 pañjals.

It begins: चां तमो महनौषण्णोभोषये पिप्रगतीवि-
धंसनकुपराय गणानां वक्तवे श्रीपराय ॥

चातुर्विध्यहिरण्यगर्भैरमनासिंहस्रजनाभ्यामिवी
शेषे चागधिदेयता वितरतु श्रेयोसि भूयोसि नः ।
यथादायलकोमलीगुलिनसत्योत्साभिरुष्टैः
शब्दमन्त्रमुपाधिपुष्पमनस्युज्ज्वलं खेलेति ॥ १ ॥

श्रीमद्वाहपुत्रातनादिगणनायकसुप्रभायोऽन-
भ्युपेनाद्भुतहेतुना समन्नि कालाद्रिपन्निकेतः ।
दापोनोऽमुष्यैषयैतनुयान् संपूर्णसौभाग्यवान्
विस्तारोऽश्रियमाददातु न विमुक्त्योऽनूदिहो मय ॥ २ ॥

प्रकाशैतरनाश्रयस्य जगतो धीनस्य संसाधने
मधीगल(?) स) पिपिपिगिप्रदनात् सुमहयेदाश्रयः ।
श्रीरोदाभुतमुमसंगभरिचामभरंगायली-
विमर्शोऽकृतसम्योभमुदिरः श्रीगिदुलः यानु नः ॥ ३ ॥

जडेताम्र(?) शिनीषरिलसकजोलचूरीविमु
म्मार स्तारिलामरायिकुण्डलः श्रीरामहेमोपमः ।
शो स्त्री विदुःभक्तिरस्य कमला विद्ययागुम्मी मुदा
स्त्राई मादमनेतुकिमुण्डयत् भुक्ते रत्नं नारदः ॥ ४ ॥

देवाद्यस्य विषेयिषेयविधिमानं गोह्नः केवलं
विजोभक्तिरतः प्रमलपुरुषः सम्यः प्रसीयोत्सवे ।
पूरो वेदतरुविभारचमाकर्वेवज्ञानेन स
श्रीमन्मन्त्रातिप्रसंगजननं श्रीपाप ज्ञानं मुक्तिः ॥ ५ ॥

ध्यानां प्रपुत्रप्रमेयगुणानां शीघ्रप्रमेयेन चा
प्रमेयप्रतया निष्ठाप्रवर्तनं रात्रिर्निरुक्ता यतः ।
मानंदानुभवेन ध्यानपरिधौ स्थितिर्नान्येनयान्
शानंदप्रज्ञाकराजवदनात् श्रीचक्रपरायै ततः ॥ ६ ॥

नारं जीवसमूह रूप विविधो नारं च तस्ययशो
नारं निवसनातनानुभवितानां स्वीयादिवृद्धिः ।
चोनेनान् प्रददाति सत्यकरुणापूरेण शिष्याय यः
सो ज्यान् श्रीगुरुमूर्तिपालयज्ञसा श्रीनारदो नारदः
[॥ ७ ॥

हस्ताद् हस्तारं महच्च महत्तिसागं च शिष्यं च यद्
सर्वेवांसि समे जने च मशके रंकेषु भूषेभ्यः ।
तादात्म्येन तदेतदेव तदिदं तेजोमयं तन्मयं
सर्वेभ्योऽपि हृदयरंगनिष्ठं नित्यं यत् धीमहि ॥ ८ ॥

सारासारातरं विधाये विषाये कर्तव्यमालोभ्य च
कृत्वा भारतभाषनाभिरभितः शिष्टांतसारपल्लोः ।
सूक्ष्मा वैदिकवृत्तिभागभक्त्याविश्याधिकारान् ज्ञानान्
प्राप्ते शुद्धमना भनागनुदिनं दृष्ट्वा विधातुं सुखं ॥ ९ ॥

प्राप्तोत्तमचुरप्रगहविप्रदाशानंदकंदोवृत्तौ
संप्राप्ताय सरस्वतीं सुकरिणं तत्पापनाशाय च ।
तीरे संतमनेकसमुत्पुल्लं श्रीनारदं नारदं
नारानंदनये शरीरकृतमे संपुष्टयान् यस्तुतः ॥ १० ॥

स्वामिन् विश्वविदां चरेण्यगुरवे तुभ्यं नमः शीघ्रतं
संतुष्टिमेतसो मयासि न किल प्रोद्गमनं पिना ।
तस्यं विष्णुगुणानुपादनियसदुत्साहसंपादिकां
संयकविधिरस्य तद्वद विभो विद्येकनाथ मिय ॥ ११ ॥

युक्ता शुद्धविरक्तिभक्तिस्थितमेतप्रभाभानुरं
पास्य व्यासनिवेदितं मुनिवरः श्रीनारदो शोधितयत् ।
छेदाद्वैतचेतनो निरवधिप्रेमानुसंगेन तं
श्रीपापानुगर्जनवश्यवतो मेपातिगंभीरपाक् ॥ १२ ॥

पाराक्रम्य तत्राभियानरहितं युक्ता ययः संप्रति
मेमज्जोत्पद्यः पयोदिनरेतेः तिष्ठं ममानं मुदुः ।
संतुष्टिमेतसो मयासि संपुष्टं पात्रसौपमाद्य मे
अर्घ्यायकुलका भवति भगवन् श्रीपाप सती माहितः
[॥ १३ ॥

नेमस्यं भवतो भवतानिपत्यं मेपां मुदुः कुर्वतः
कृष्णे कृष्णकषागुनारदसिकनृसं विनागुणस्य ।
लज्जोकांतयुगलानां प्रविषतो म्यानंदकंदोदय
नृपायान् परिप्रेक्ष्ये विमलपुत्रीयानुनादगि विष्टः ॥
[१४ ॥

नृषं रत्नमिमानवमिहतनुविधोपकाराण्यः
सुममुदरगाय नीरिच भगवन् संभारविधौ मुदुः ।
भूनारं ययपिपुविष्णुयज्ञमादुष्टीतो मत्तर
शापो मापु यनात्तु दतिरत्योः(?) मामयं संयुक्तसि ॥ १५ ॥

It ends

अविद्यापरिहारेण विद्यया अनुरोपयान् (1) ।

अतानतमसो नाशो ब्रह्मविज्ञानभानुना ॥ ५१ ॥

प्रतीतसर्वशब्दार्थतत्त्वसम्प्रतिवेचनात् ।

आत्मैव परम ब्रह्म ध्यासविश्वोपकारकृत् ॥ ५२ ॥

इति श्रीपरमात्मचूडामयी श्रीनारदपञ्चरात्रे सर्वशास्त्रैक
वाक्यनिरूपणं नाम पञ्चतन्त्रितमः षट्ठः सर्गः ॥ नारदपञ्च
रात्रयः समाप्तः ॥ ० सप्तः १९७७ अक्षरे १६६२ प्रसोदनायसप्तसरे
शालानुबद्धपञ्चमी रविवासरे हस्तनक्षत्रे अमृतसिद्धिपीठपेलायां ०
यपे १३१२५ ॥

According to Prof Bhandarkar, Rep 1883
84, p 8, the *Naradapancaratra* includes the
following six works 1 *Lakshmisamhita*, 2
Jnanamritasarasamhita (ed by K M Banerjee,
in Bibl Ind), 3 *Paramagamaudamanisamhita*,
4 *Pauskharasamhita*, 5 *Padmasamhita*, 6
Vridhdha Brahmasamhita, whilst quotations are
also met with (ib p 72) from 7 *Sattataram
hit*, and 8 *Paramasamhita* (perhaps identical
with 3) [H T COLEBROOKE]

2531.

1193a. Foll 200, size 12½ in by 6 in,
careless, modern Devanagari writing, thirteen
lines in a page

Paushkharasamhita, of the *Naradapancaratra*,
consisting of 43 *adhyaayas* in which *Paushkara*
is instructed by *Bhagavat* in matters chiefly
connected with sacrificial rites

Rather incorrect, with lacunae in places

It begins

मुनीयत्परं विष्णुं शशिमुखं धनुर्धरम् ।

प्रमदप्रदं ध्याये सर्वविघ्नोपशान्तिम् ॥ १ ॥

यप पीष्कतसंहितासंग्रहम् ॥

यग तोषेयतामिहेतुं गुरोरप्ये हिनेषिव ।

कदा आशापयेत्तस्ये अग्रम कर्मोद्भवा ॥ १ ॥

हनुर् (तनु) प्रशपयेत् काले पात्रे मुक्तामयान्तिने ।

यदाग्रापयेत्तं वै गजं पुत्रं यन् यदा ॥ २ ॥

यागोपकरार्थं नु येन शान्तिमवाप्स्यति ।

यपालम्भं तु तत्पश्चाद् गुरवे विनिवेद्य च ॥ ३ ॥

तत्प्रसादेन भगवन्निदं प्राप्तं गृहाण मे ।

दयां कुरु त्वनापस्य निगमस्य भवार्थे ॥ ४ ॥

श्रवणादितया (1) ब्रूयात् करुणं वाक्यसचयम् ।

प्रवर्तेत तदर्थं तु गुह्यमङ्गलपूजनम् ॥ ५ ॥

सुवर्णिना विधानेन पूरयित्वा नदीं गुह्यम् ।

लिखित्वा च क्रमाद्वैधं त्वात्सल्यं पटिकादिकम् ॥ ६ ॥

भूर्वा हेमशलाकाद्यैर्विनाभापातं प्रयत्नतः । ६ (1) ।

पूजयेत्तत्पुण्याद्यैरास्त्रैर्निर्मलमपि ।

पूजितं दर्शयेत्तस्य तं तु विद्धि चतुर्विधम् ॥ ७ ॥

आद्यं पद्मोदरास्यं तु तत्त्वसम्बोधितम् ।

अग्ने कनकगर्भम् (1) तु द्वितीयं परिकीर्तितम् ॥ ८ ॥

तदनन्तरं कर्माद्यं च अक्षरान्न स्यात्कृत्यम् ।

यस्य भेदो ऽप्येकश्च स खल्वद्यात्मसम्बन्धः ॥ ९ ॥

मित्रं चक्राभिधानं तु मण्डलं बहुभेदयुक्तम् ।

तन्मुख्यं समाख्यातं यत्र हृदो विमुच्यते ॥ १० ॥

महास्यं चरनार्थं तु विषयभेदेन परिच्यतम् ।

दृष्टेन पूजितेनापि त्रयाग्नौ कवित्वेन च ॥ ११ ॥

माद्यो येन भगवान्पु भक्तानां केवलेन च ।

भेदयुक्तेन कालेन दृष्टेनेष्टेन चै क्रमात् ॥ १२ ॥

इदं यथा प्रतिपद्य तु चत्वारिंशत् ततो द्विज ।

अमर्षात्तत्तद्वैज्ञानं पुनर्कं चापरेण तु ॥ १३ ॥

दृष्टेन पूजितेनापि अनुच्यतेन चै द्विज ।

तथाविधेन कालेन यागयत्त तस्य ज्ञायते ॥ १४ ॥

1 (sl 53) इति श्रीनारदपञ्चरात्रसारे पीष्कतसंहितायां
śaṅkhaśālaśānam, 2 (sl 44) इति श्रीनार
दपञ्चरात्रे (thus always subsequently) पीष्कतसंहितायां
bhūmīśālaśāna, 3 (sl 117) *śaṅkhaśālaśānam*,
4 (sl 206) *mandapalaśānam*, 5 (?) (sl 401)
padmaśālaśānam, 7 (sl 171) *vyūhaśālaśānam*,
8 (sl 224, wanting 183-200) *calalaśānam*,
9 (sl 164) *śaṅkhaśālaśānam*, 10 (wanting),
11 (sl 104) *vṛttalaśālaśānam*, 12 (sl 28)
janapadmaśālaśānam, 13 (sl 13)
suryaśālaśānam, 14 (sl 15) *candraśālaśāna*,
15 (sl 33) *śaṅkhaśālaśānam*, 16 (sl 18) *kūrmāśālaśānam*, 17 (sl 17)

sanīhabumbalakṣhaṇam, 18 (sl 58) naraṇabha
lakṣhaṇam, 19 (sl 140) natubhyarcanaṁ, 20
(sl 123) viśvāśeṇarcanaṁ, 21 (sl 22) jara
varalakṣhaṇam, 22 (sl 77) adharasanaḥlakṣha
ṇam, 23 (sl 69) asanaśeṇarcanyaṣa, 24 (sl 68)
adharaśeṇadevalakṣhaṇam, 25 (sl 40) vīṭi
vīcāra, 26 (sl 59), 27 (sl 728) śuddhīhīya
ṇam, 28 (sl 51) kūtīśanayonībhaḡa, 29 (sl
161), 30 (sl 224) parīśarohanam, 31 (sl 307)
bhakḡadharma, 32 (sl 158) aradhanaḥloparīcāra,
33 (sl 175) tattīrasamadhī, 34 (sl 89) dhu
pagaṇḡalalakṣhaṇam, 35 (sl 67) dhupaḡadhara
lakṣhaṇam, 36 (sl 455) antaraḡarīcāra(f), 37
(sl 66) atanaḡarīcāra, 38 (sl 318) adhīśaraṇīru
janam, 39 (sl 38) agamaḡarīcāra, 40 (sl 108)
bhakḡarajīśalakṣhaṇam, 41 (sl 224) nīnadhara
majīratīśīhapanam, 42 (sl 187) padapratīśīh
|| 1, 43 (sl 194) ends

विश्वान्ना(॥) गतान्नामन्वेयां वा करोति यः ।

वेपारं च प्रतिष्ठानं स्वगत्या विभवेन वा ॥ १९१ ॥

वाचरादेय ते याति शब्ददेयात्काम्यदे ।

वेपारं च परं स्थानं तत्र कालोत्तरेण तु ॥ १९२ ॥

दियंरां शुभनामाद्यं कुलशैलदिकं सह ।

वापरंति शुभं येन प्राप्नुयति पुनर्भुवं ॥ १९३ ॥

कृपयानुभवे तारत प्रतिशो यः समाचरेत् ॥ १९४ ॥

इति श्रोतारदक्षराद्ये वीम्कारमहितायां त्रिषत्तारिणो
अध्यायः ॥ ३३ ॥

[H T COLEBROOK]

2532

730 Foll 327, size 12½ in by 6½ in, fur, modern Devanagari writing, thirteen lines in a page

I Jalandhri, or Jalandhar, of the Vimalaśrī, in four sections. Each section

I Jalandhri, in 11 with 10 lines

वासीनमाद्ये कलं त्वापनितमिनः ।

निन्दनमर्कं कवे प्रदुर्गतिं मुनिं ॥ १ ॥

श्रुपयं कृपु ॥

चापिता कद्व भगवत मांगोपांगा सविस्तरा ।

वेदास्त्वत्र सद्धानि आस्तांश्च यं यथातथं ॥ २ ॥

रतेषु यदधीतेषु कैषत्याय न कल्यते ।

कारणं तदाय तत्र श्रोतव्यं नान्यथा गतिः ॥ ३ ॥

कल उवाच ॥

श्रुयतां मुनयः सर्वे यथा पूर्वं मया श्रुतः ।

उपसगम्य सतीमृषिमग्निमिरापरं ॥ ४ ॥

प्रदीप्तमेतमेतं पृष्टवानभिनाद तः ।

श्रुयतां न महर्षीणां सवतं सदैवित्वयं ॥ ५ ॥

मया श्रुयमानाय प्रमुखाय यथातथः ।

सतीक उवाच ॥

अधीतां सकला वेदा मांगोपांगा सविस्तरा ॥ ६ ॥

इतिहासपुराणाणि याजोक्तान्युक्तानि च ।

युक्तानि तेषु तेषु दुर्गते सदैवता ॥ ७ ॥

सतीका कलमयेषु स्वर्गदम्येषु दुर्गते ।

विधिषानि च आस्तांश्च न तत्रैव प्रतिष्ठिता ॥ ८ ॥

अपरागकलोपायं न च यथापि कुत्रापि ।

युतिरेव च तस्यापि प्रमाणमिति श्रुत्वा ॥ ९ ॥

निधये नाधिगच्छामि वनसा विदुर्गतिम् ।

ततो न भूमानिधये सतीप्रददम्यता ॥ १० ॥

मिदाद्यं समासाद्य दुहितं समपूजय ।

यस्यैव ह्यथातिष्ठं ततः शीतं प्रमापति ॥ ११ ॥

पुत्रिभिर्वीतैः साधं स्वयमागमदतिष्ठैः ।

प्रमोषाच ॥

वरं पृथगेव भर्तुं ते यजे मनसि यतते ॥ १२ ॥

पराधिने हिमं येवदगीनं वरदं मनः ।

सतीक उवाच ॥

मुमुक्षोः स भगवतः श्रवणं कुत्रापि ॥ १३ ॥

हानं भगवते श्रुतं मिनीश्वरनाकुलं ।

येन साधारिकं दुर्गं तस्मिन् हारायता ॥ १४ ॥

द्रुमुक्षो देवेषु प्रसन्नमिनीश्वरनाकुलं ।

श्रुतिं विप्रं प्रमाणानि मिनीश्वरनाकुलं ॥ १५ ॥

युतिरेव हिमागोरी विप्रेषमवरो यता ।

यतो ये युतिरेव मिनीश्वरनाकुलं ॥ १६ ॥

केतव्यं वरं शीतो न भूयः प्रमाणम् ।

सतीक उवाच ॥

भगवन्मनः शीतो न भूयः प्रमाणम् ॥ १७ ॥

कीदृशान् परो देवो निधिः को वा हर्षने ।

ब्रह्मोवाच ॥

वैष्णवं शासनं शुभमस्तिष्ठं पापनाशनं ॥ १७ ॥

दिशाय सर्वभूतानामदिदेवेन चोदितं ।

चतुष्पादममायुक्तं चतुर्वर्गफलदं ॥ १८ ॥

तेन शास्त्रविधानेन समाराध्य केनारं ।

तच्छास्त्रं द्युतयाम्भतः कविशो मुनिपुंगवः ॥ २० ॥ ०

In this way this 'mahat śāstram' is represented as being successively communicated by *Kṛishṇa* to *Brahmā*, by *Brahmā* to *Kapila*, by *Kapila* to *Padmanāga* (or *Padma*, whence its name), and by *Padma* to *Samvartaka*, who finally transmitted it to *Kama*.

संपन्नैक उवाच ॥

इत्युक्तो ब्रह्मणा देवः शंसयच्छगदाधरः ।

पापैर्मयं रुद्रमालोक्य ध्यानहार स्वयं हरिः ॥ २३ ॥

श्रीभगवानुवाच ॥

यद्व्यवहारादि तत्राणि त्वहिवसानि शुभरः ।

परम्यरिहृदयानि कुरुष्व त्वं यथातथं ॥ २४ ॥

अथतरेच यदुभिरह्यदिभिरहं मुने ।

त्वाग्रणीतानि शास्त्राणि ग्राहयानि महोत्तरे ॥ २५ ॥

रात्वायामेन मुलभं भूमिहं फलमुत्तु ।

यद्व्यवहारे च शास्त्रे स्मिन् दृष्टं स्येककारतः ॥ २६ ॥

योगशास्त्रस्य यद्वैले विदिषो यधि करिष्यते ।

मात्स्यस्य चापि निभेले कविशो यधिकरिष्यति ॥ २७ ॥

पुद्गलति वामस्याय पुद्गलात् वृत्तम्यहं ।

ग्रानापरुपनिष्ठात् तानुष्ठेयकटाणि च ॥ २८ ॥

पाहंति मृतिनाम्याय ज्ञानं ज्ञानि तत्राहंति ।

ज्ञानादि मन्त्रादीनि भवद्विभक्तानि च ॥ २९ ॥

चाभूतः संवराजोके त्वाभ्यर्चति नमः शान्ताम् ।

पाहंतिषे ते कथं प्रणिपस्यानुत्तु हंति ॥ ३० ॥

नृत्तद्व्यवहारे यथा सधि देवैः समस्तदेवैः ।

नमानि मिद्वर्षाचार्यादिभिरपि ॥ ३१ ॥

संपन्नैक उवाच ॥

पंचपात्रेण तुभ्यानि तदाग्रभूति ये मुने ।

शिशोर्मांशं शास्त्रानि दधते शास्त्रनाटके ॥ ३६ ॥

पंचपात्रा नमस्तः लोके दधते निदिशुजाः ।

शिशोर्मांशं यधि तदाग्रभूति यधि दधति ॥ ३७ ॥

पंचपात्रे पंचपात्रमद्विषयमपि स्वयं ।

दूषयंत्येव मृष्टत्वात्तद्विषयवितुमोक्षते ॥ ५७ ॥ ०

पंचपात्रमास्यासी कथं कृत्वा प्रयतते ।

संपन्नैक उवाच ।

पंचपात्राणि शास्त्राणि रात्रोर्ध्वे महमपि ॥ ३९ ॥

यत्संविधी ममास्यासी तेन लोके प्रयतते ।

पंद्रुतायामलं यद्व्यवहारे नैव पातरे ॥ ४२ ॥

तत्रपात्राणि शोभते पंचपात्रस्य संनिधी ।

पंचपात्रमपरा यद्व्यवहारे दद्यात्तरे ॥ ४३ ॥ ०

तत्राणां चैव सर्वेषां धर्मा नारायणः स्वयं ।

चतुष्पादेषां भक्तानां प्रापयामास च स्वयं ॥ ४४ ॥ ०

कथर उवाच ॥

कति भेदास्तु तत्राणां नामधेयानि कानिपि ॥

द्योतुमिच्छामि विप्रैर् परं कौतूहलं हि मे ॥ ५२ ॥

संपन्नैक उवाच ।

ज्ञतमेकमपारी च पुरा हे कथर शुभ्रम् ।

नामधेयानि चेतोषां धूयतां कथ्यते मया ॥ ५३ ॥

पातं यद्व्यवहारे प्रापयामेव नलकपूरं ।

त्रिलोक्यमोहनं पिब्यं त्रिलोकं परमात्मनं ॥ ५४ ॥

नारदोयं यद्व्यवहारे पातितं धीमत्परात्मनं ।

मनस्तुभारं मया कं यत्वात्वं कथयंतिरिता ।

मनस्तुभारं यद्व्यवहारे योयमः पुरुषोत्तमं ॥ ५५ ॥

महेन्द्रमहिना पंचपात्रास्यं तत्राग्रमग्रे ।

धामोर्ध्वं माततं तेजो दृष्टितं श्रीकरात्मनं ॥ ५६ ॥

मोर्ध्वं विष्णुमहानं त्रिदशं विष्णुपूषकं ।

विष्णुमहिनां मोर्ध्वं श्रीमद्व्यवहारे मग्रे ॥ ५७ ॥

मुहूर्तं श्रीमद्व्यवहारे मग्रे दृष्टितं ।

लोपेष्टं योगद्वयं हारोर्ध्वं पातयंति ॥ ५८ ॥

पातयेव मंदरं शिखरमेव श्रीमद्व्यवहारे ।

पिंडानं विहंगेष्टं भागेयं परपूषकं ॥ ५९ ॥

यत्तद्व्यवहारे मग्रे पातयेव पातयंति ।

ग्रामोर्ध्वं माततं यत्तद्व्यवहारे पातयंति ॥ ६० ॥

पातयंति च पातयेव पातयंति पातयंति ।

ग्रामोर्ध्वं पातयेव पातयंति पातयंति ॥ ६१ ॥

ग्रामोर्ध्वं पातयेव पातयंति पातयंति ।

ग्रामोर्ध्वं पातयेव पातयंति पातयंति ॥ ६२ ॥

ग्रामोर्ध्वं पातयेव पातयंति पातयंति ॥ ६३ ॥

ग्रामोर्ध्वं पातयेव पातयंति पातयंति ॥ ६४ ॥

kādyarthavarṇanam; 24. (sl. 192) dāśakāśha-
kalpa; 25. (sl. 272) śrīmadashīāksharaman-
tram; 26. (sl. 84) viśvavāyātrīādmantrod-
dhāra; 27 (sl. 365) matsyādinīrtimantroddhāra;
28 (sl. 254) annādhīpāmāntroddhāra; 29. (sl.
190) śrīyādīparivāramantrakalpanam; 30. (sl.
203) mantroddhāra; 31. (sl. 436) gaṇeśōtpatti-
kāṭhanāmāntroddhāra; 32. (sl. 299) manthod-
dhāra; 33. (sl. 208) ends:

केन वा कथितं शास्त्रं षष्ठ्ययः कल्पपाषाढः ।

इतो महोपनिषदं ग्रहपानः शृणुते यः ॥ २०५ ॥

स याति शाश्वतं ब्रह्म दुष्प्राप्तमकृतात्मभिः ।

येन सा प्रथमानाम यथा पञ्चगुरोर्गुरुः ॥ २०६ ॥

तेनेदं प्रियते पुण्यमतनोत्पादमंहितो ।

क्षयपत्तं भवतो ऋषि भञ्जतु पुरुषोत्तम ॥ २०७ ॥

प्रदास्यति स पुण्यममघर्षं तपोधने ।

इदम्यायस्त्वपस्त्रिगुणपादः प्रकीर्तितः ॥ २०८ ॥

इति श्रीनारदपंचरात्रे महोपनिषदं पात्रे त्रये चर्षोपादे
समाराधनागर्भत्रोहारी नाम त्रयविंशोऽध्यायः ३३ ॥

[H. T. COLEBROOKER]

2533.

1193b. Toll. 120; size 12½ in. by 6 in.,
fairly good, modern Dovanāgarī writing; 13
lines in a page.

Lakṣmītantra, or Nāradapañcarātrasāra, a
work in fifty adhyāyas, devoted to the praise
and worship of Lakṣmī, as the female śakti
of Nārāyaṇa-Viṣṇu, and the ultimate cause
of the world; and representing itself as having
been revealed by the goddess herself, under
the name of Śrī, to Śakra-Indra.

It begins

नमो निबान्तयस्य भगवतः सर्वदेव्यै ।

ज्ञानाय निलरंगाय लक्ष्मीनारायणायने ॥ १ ॥

सगामनारुपाधामोदुजं कोमलवर्णं ।

चमलवेदुगुणानलक्ष्मीरूपपुष्पागरे ॥ २ ॥

प्रेरपेदगतस्यैव भवजास्तपिजगदं ।

मधोमोहात्सर्वं धर्मापामगमय ॥ ३ ॥

चित्तोद्भिद्यं जितपादं रागद्वेषावशीकृतं ।

चतुर्दशयोगस्यैव प्रसंख्यानपरामर्शं ॥ ४ ॥

विष्टे स्वभानुना भानी पुरा तपनतो गते ।

निदानं तपसायां तेनोराशिमतामपे ॥ ५ ॥

अत्रिभविगुणोन्मेषमित्रिर्वगैस्त्वमय्यं ।

प्राज्ञःसंभ्यामुपासीनमृषिं हुतहुताग्ने ॥ ६ ॥

पतिव्रतानां परमधर्मिणो यज्ञास्त्रिणो ।

ब्रह्मपिण्डमहेतुना जननी कारयितरे ॥ ७ ॥

देवैरभोदिता (? ० चिता) ज्ञायत् ज्ञातिनिवृतपत्त्रिणी ।

विद्युपौ सर्वधर्मज्ञा गिर्यं पतिमनुव्रता ॥ ८ ॥

प्रसुष्टिव्रतानी तास्या (? तस्या) विधिपथमैसंहिता ।

प्रक्षिपातपुस्तकात्मकतया बाधो व्रमयीत् ॥ ९ ॥

अनसूया उवाच ।

भगवन्त्वैपमैश्च मम नाथ जगत्पते ।

त्वत्तव द्युता धर्मोत्ते ते महदिधामकाः ॥ १० ॥

ज्ञानानि च विचित्राणि कलकरूपभिदेवतः ।

स्त्रेभ्यो भगवद्भर्तुं विशिष्टो विप्रुतो मया ॥ ११ ॥

त्वया कथयता तस्मा भगवद्भर्तुसंहिताः ।

सुचितं तव तथैव लक्ष्मीमाहात्म्यमुत्तमं ॥ १२ ॥

रहस्यत्वादपूज्यतां त्वया प्रकटीकृतं ।

तदहं श्रोतुमिच्छामि लक्ष्मीमाहात्म्यमुत्तमं ॥ १३ ॥

कामनाया हि सा देवी यन्मरुपा यमुद्रया ।

यत्प्रमाया यदाधारा यदुपाया च यत्कला ॥ १४ ॥

तदहं श्रोतुमिच्छामि त्वत्तो प्रप्रयिदो परं ।

अथैव कृतकत्वाहं यस्य विज्ञानयोगतः ॥ १५ ॥

तस्मै दायं पंचाननुवदशात्म्योपीह हो ।

इति तस्या यथा श्रुत्वा भगवानविस्मयीत् ॥ १६ ॥

सापु संकोचितो जम्भय धर्मैश्च धर्मचारिणि ।

मया वृष्टो न यत्कथमिति नो द्वादितं (?) पुरा ॥ १७ ॥

अहो त्वमिह कल्याणि लक्ष्मीमाहात्म्यमुत्तमं ।

श्रोतुं शुक्तिगिर्येपीहदयस्य सनातनं ॥ १८ ॥

नारदप्रदंस्काञ्चं भगवद्भवेदिदं ।

षष्ठ्ययः जपुः ।

भगवत् तन्नुतो ज्ञ्याभिः सास्त्रतः सत्यतयः ॥ १९ ॥

जुष्टो भागवतो धर्मो मोदकपटलद्वयः ।

तत्र तस्याधिकपते लक्ष्मीमाहात्म्यमुत्तमं ॥ २० ॥

शुद्धवैदिकमार्गेण गिरमाराधयन्सदा ।

द्विनेद्रोऽसौ विनयते श्रीमान् (r श्रीमान् रु) कागदः

[मुषी. ॥ २ ॥

तस्य धर्मकानिदस्य कुतश्चिद्विभासः ।

प्रोक्तये पांचरात्रादेरधिकारी निरूप्यते ॥ ३ ॥

पांचरात्रादीनां ग्रामाख्ये मयधिकारिणोर्वर्धिता युज्यते ।
तदेव तु दुर्लभं । तथा हि कीर्त्तये एकादशाध्याये ।

कापाल पांचरात्र च याकल चामगार्हते ।

एषभिर्धानि चान्यानि मोहनापानि तानि तु ॥

ये कुजास्त्राभिभोगेन मोहयन्तीह मानवान् ।

मया मृशानि शास्त्राणि मोहयन्ती भवन्तरे ॥

इति पांचरात्रादीनां मोहकत्वमुक्तं । तथा वासिष्ठयोगेऽध्याये ।

संकिताश्च भविष्यन्ति देवतामुपलोकनैः ।

नराणां ज्ञानरूपाणां युगांतं समुपस्थिते ॥

पांचरात्रं प्रशंसन्ति केचिद्भागवतं युगे ।

केचित्कापालमूर्त्तिं केचित्पाण्डुरां युगे ॥

केचिद्भौतं प्रशंसन्ति केचिद्देवैर्गरीं युगे ।

केचित्सौकायं प्रशन् केचित्सौमं महामुने ॥०

Especial importance is attached by the followers of this sect to the practice of burning in the mark of Vishnu's disc on the forehead and other parts of the body (*chakrakanti*), this being represented as the one ceremony through which a man becomes entirely regenerated, and those who object to it, or substitute the *Iskra* for the *Chakra*, being styled the *lowers* of mankind.

विशुद्धाद्वैतसिद्धीतप्रतिष्ठापनवाचकः ॥

भट्टोजिभट्टः कृतवानिह यद्ये पुषायणीः ॥ २ ॥

इति श्रीमद्वैतसिद्धीतप्रतिष्ठापकश्रीतन्मातेसत्तत्तदायप्रवर्तक-
श्रीमद्वैतभट्टविश्वरूपसंवाधिकादिनिरूपः समाप्तः ॥

[H. T. COLLEBROOKE]

2535.

3245: Fol. 30-39 of vol., size 15½ in by 9½ in, folio, European paper, minute, neat Telugu handwriting, 42-44 lines in a page

Dharaḍi Vyasanmhitā (or *Dhārādī vyasanmhitā*), in four *adhyāyas*, and a supplement of other four chapters

The first leaf (or leaves) of the original MS from which this MS was transcribed seems to have been worm eaten, blanks being left in several places. The same work is described in Raj Mitra's Notices, vol. I, p. 202, from which the leaves are supplied in the following extracts:

It begins: भारद्वाजसंहिता ॥

[युता] तु सङ्ख्या धर्मान् सिद्धिमेव च ज्ञास्यती ।

भूय एव मुनिदेवसिद्धिमुत्तरयेच ॥

केतिसाधेन [भगवद्विह सर्वे इव तद्वत् ।

ब्राम्हण] परमं सिद्धिं न देया (तं घटो) (पितृकर्मणः ॥

तेषां तद्वत् युता भद्रास्तो मायाया ।

अथार वरं मुच्ये पुत्रादेः (पुत्रावत्) ॥ ०

सुमहत्वाह्वरापत्नान्महत्वाह्विरवादिपि ।

मयायं परमो धर्मः प्रोक्तः स्वित्ते पुनः पुनः ॥

इति भरद्वाजसंहितायां पवित्रिष्टे चतुर्थोऽध्यायः ॥

[MACK COLL.]

2536.

2931. Foll 40; size 12 in. by 6 in.; large, thick, modern Devanāgarī writing; five lines in a page.

Gopālasahasranāma, professing to form part of the *Sammohanatantra*

It begins:

केलासशिखरे रम्ये गौरी पृच्छति शंकर ।

प्रदाशिविलनापस्ये मृष्टिबंहाकारकः ॥ १ ॥

त्वमेव पूज्यमे लीकैर्ब्रह्मविष्णुमुखादिभिः ।

निर्ममं पशति देवेश कस्य कोटं भृशेश्वर ॥ २ ॥

आश्चर्यमिदमास्मात् प्राप्यते मयि शंकर ।

तस्माद्योगे महाप्राप्तं संशयं त्रिंशति शंकर ॥ ३ ॥

श्रीमहादेव उवाच ॥

परमाभि कृतपुण्याभि पावैर्नि प्राप्तवन्ममे ।

रहस्यातिरहस्यं च यन्मुच्छसि वरानने ॥ ४ ॥

स्त्रीस्त्रभाषामहादेवि पुनस्तवं परिपृच्छामि ।

गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ ५ ॥

एते च तद्विद्वान्भिः स्यान् तन्माद्यन्नेन गोपयेत् ।

इदं रहस्यं परमं पुरुषार्थप्रदायकं ॥ ६ ॥

पनरन्तीपमायिस्मृतुरंगमगजादिकं ।

हदाति स्मर्यादेव महामोक्षप्रदायकं ॥ ७ ॥

तमे इहं संमरस्वामि शृणुष्वभिवृत्ता म्रिये ।

यो इमीं निरंजनो देवशिरस्त्रयो जनादेनः ॥ ८ ॥

संसारजागरोन्नीलेश्वरस्य गृहीतं वद ।

श्रीगंगाद्रवकूपे त्रैलोक्ये व्याप्य तिष्ठति ॥ ९ ॥

It ends

मदृहे पुलकं देवि पूजितं यत्र तिष्ठति ।

न मारी न च दुर्मिच्छं नोपसर्गमयं क्वचित् ॥ १६६ ॥

सर्पादिभूतपक्षाणां नायति नात्र भयः ।

श्रीगोपालो महादेवि यमेत्यस्य गृहे वद ।

यस्य गेहे महेते च नास्तीं तिष्ठति पूजितं ॥ १६७ ॥

इति श्रीमोहनतन्त्रे चारुवीरहर्षभादे गोपालमहोदयनाम
संपूर्णम् ॥ [P]

2537.

1412a Foll 31, size 12½ in. by 5 in., indifferent Devanāgarī writing of 1792 A.D., 12 or 13 lines in a page.

Sāṅkhyāyanatantra, or *Shadvidyāgama*, a series of directions, given by *Īśvara* to *Krauñcabhedana* (*Kumāra*), regarding the means of obtaining supernatural power in warfare, in 3½ *paśālas*.

It begins:

मध्ये सुधाभिर्गणैर्मंडपरस्मिन्नेष्टं

सिंहासनोपरि गतां परिपोतयेत् ।

प्रीतं यत्प्रभलमात्मविभूषणो

देवैर् न चामाभि धृतमुद्रावरिनिह्ना ॥ १ ॥

केलासशिखरासीत् गौरी चामार्गसंस्थिता ।

भारतीयतिवासीकिशिशवसंजुतमिष्टं ॥ २ ॥

अष्टदिक्पालसंयुक्तं विमिश्राशक्तसेवितं ।

भैरवाद्युक्तं देवं मातृसंललेषितं ॥ ३ ॥

महाबाहुपद्माक्षतं प्रपन्नैरगुतं प्रभु ।

नन्ता सुता कुमारश्च इहं वचनप्रयोजकः ॥ ४ ॥

आवधायामु निपुणैर्बुद्धचर्माभयकटे ।

नामाभाषायामिन् चैव नेतुमिच्छामि राक्षसं ॥ ५ ॥

तस्योपाये च तद्विद्यां वद मे कल्याणकर ।

पुत्रो इहं तव शिष्यो इहं कृपापात्रो इहमेव च ॥ ६ ॥

ईश्वर उवाच । माधु माधु महामातुर्त्तं विभेदनं कोविद ।

प्रबालेभ्यः प्रयोगेन च संहारो भवेत्कठोर ।

तद्विद्यां च प्रवक्ष्यामि विष्णु लोकेषु दुर्लभं ॥ ७ ॥

पुत्री देवः शिरो देवं न देवं मय्य कस्यचित् ।

ब्रह्मास्त्रसंभिताः (१) नृपे विद्या साधनायामानु (१० मन्)-

[सूत्रा ॥ ८ ॥

प्रभृतिरोपनिनी विद्या वगला (१) च कुमारक ।

सर्वभोवनविद्या च प्रातिप्रज्ञाप्रहारिका ॥ ९ ॥

मृदकमौकरविद्या च यत्र पर्यायसचकाः ।

मृदप्रयोगा च या विद्या पट्टिष्टागमपूजिता ॥ १० ॥

त्रिदशकालविला विद्या विशक्तिमयमेव च ।

संभवेन विना जतिरिष्ये चैव तु तद्विद्या ॥ ११ ॥

मोहना कर्षणं चापि विद्येयो चारुनं तथा ।

भारतं भक्तिरुद्रकेकारणं च कुमारक ॥ १२ ॥

raibharapūja, 3 *śhodasanityavidyasārūpa*, 4
(*prathamā*-) *Lalitānityā nityasaparyākrama*, 5
Lalitānityārānam, 6 *śhodāsanityanaimittila-*
limyapūjī, 7 *Kāmeśvarīnityāyā vidhanam*,
8 *Bhagavalīnīnityavidyavidhānam*; 9 *Nitya-*
linna (thus always) *nityāvidyā*, 10 *Bherund-*
nyavidyā, 11 *Pahṛasīnīnityavidyā*, 12 *Ma-*
hāgṛesārīnityavidyā, 13 *Svādūtīnityavidyā*,
14 *Tīrtīnityāvidyā*, 15 *Kulasundarīnitya-*
vidyā, 16 *Nityānityavidyā*, 17. *Nilapatalānitya-*
vidyā, 18 *Peṇṇānityāvidyā*, 19 *Sarīman-*
galīnityāvidyā, 20 *Śālamaharīnityavidyā*, 31
(*śhodāsa*-) *Ōṣṭrānityavidyā*, 22 *sarvāṇām nitya-*
nam baluḍeta-Kūrnī ullavidhānam, 23 *śoda-*
sanityajugabhūṭayāś Pañcamya Varahya vidyā,
24 *śhodāsanityādhyūnaprapañca*, 25 *śhodāsa-*
nityamatrikahālavādyā, 26 *śhodāsanityavyapti-*
raibharapraśāsa amantrasya nyāyapraśāsanam,
27 *śhodāsanityā alaimai apranasyapūjī*, 28 *śo-*
dāsanityanam lō alāṭadatyam, 29 *śhodāsa-*
nityanam homarīthamandapāṇḍadīrmanam,
30 *vastuivatipūjā*, 31 *śhodāsanityabhāṭī-*
śītha arimardanavādhānam, 32 *saṁnyāṭoma-*
vidhānam, 33 *lālitarīdyayā sārūpādhedā-*
dīnam, 34 *siddhasarasvatāvidyā*, 35 *nitya-*
nam svaimatīavasanatattvavidyā, 36 *paramar-*
thasārūpaprakāśanam

2539.

93 Foll 329 (numbered 1-232, nos 107,
207, 208 having been omitted), size 10 in by
5 in, modern Devanagari writing, eight lines
in a page

The same work This MS is apparently
of Kashmir origin [H T COLEBROOKL]

2540.

1016 Foll 201 + 134, size 11½ in by
4 in, carelessly written, in Devanagari, by
two different hands, ten lines in a page

Manorama, a commentary on the *Kārikāma-*
tantra, composed—in the year 1660 (? 1603
A D)—by *Subhaganandanatha*, surnamed *Pa-*
ñcāśasarasīmharajapralāsa (?) The author's
real name seems to have been *Sriānthesa*,
having been in the employ of the king of
Kashmir, he wrote this commentary in the
Deccan, whilst staying with a certain *Nṛsīmha*
Raja, during a pilgrimage to *Ramasetu* (Ceylon)
He, however, carried the work only as far as
the twenty-second *patala* under the name of
Subhaganandanatha, and left the other 14
patalas to be completed by his pupil *Prakāsa-*
nanda Deśika

Rather incorrect It begins (somewhat
corrected)

साद्यद्योकेन प्रथमवत्सार्थमेव विनायककृतिं विप्रते । तत्र
अनाद्यत्र कालसाद्यतद्विहन्तात् । अयमपीन इतरेषा-
विधुः । अयोधिनभुवनवय सायतसततानवेयात्मभुवनवय ।
मयि विद्योत्तरो भवतीत्यर्थ । अयिरतः कालस्य सत्यमान
त्वात् । अयमविद्य कालरूपाभ्यामनवच्छिन्नात् । काल इति
विशेषणस्य नाम । विनायकः विशेष्यते विगतनायक इति च ।
एतदुक्तं भवति । एवमुक्तं कालरूपो विनायकः भवन्त्यो
भवतीति तयोविधौ विगतनायकः कालो विद्योत्तरो भव-
तीति ॥ तत्र सर्वतवापि निम्नाद्योदयः (१ मि) कार्योक्तकुरुपा-
मलादिचतुर्धनुष्यानि त्र्यंशवि नर त्र्यंशवि मुद्रीद्वयदि-
तायोदयः कार्योक्तपद्मद्वयनागतः कार्योक्तमना (२ मि) हनतः त्रयामकेय-
वहुरुपाहकप्रकारविनायकमेव कालाख्यायति (१) इति ॥ अतो

It ends

पञ्चमोक्तकलं निम्नादिद्यस्तु योदयः ।

शब्दा समुद्य विधिप्रज्ञते स मर्दक ॥ १०० ॥

शिवतत्त्वमयी व्याभिरिति सम्यक् समीरिता ।

अस्या निम्नादिनायके तत्रत्य साधनान्तर ॥ १०१ ॥

इति योदयानिन्नातरेषु योकादिनरे पद्विश पदल ॥ ०

संवत् १९१९ वर्षे श्रावणे १५ते प्रवृत्तकाले लिखितं मधेन कल्याणेन
आत्माधेन विप्रो साहमुदि २ मुद्री लिखितं ॥

Cf Burnell, Tanjore MSS, p 206

[COLL OF FORT WILLIAM]

नमोऽपेक्षान् तत्रोक्तोक्तार्थेनानुज्ञाकारेणोक्तान् (१) । विप्रम
यानोह । तासां योऽज्ञानो निवृत्तानाम् । अन्त्यपेक्षया इतर
तत्रोक्तार्थेनानुज्ञाकारेणोक्तान् । गोपनं तत्रोदितमिति
पर्यायशो प[ट]ले पदपद्याग्रश्लोकोक्तकैवलिपानेनेत्यर्थः ।
नवनार्ये द्वितीयपटलमतिपादितस्वरूपे एकस्यपत्रं प्रसारयति
स्म । तया कादिगणना तै नवनार्ये । सा तै सार्धं व्रजेय नान्
कल्याणसाधनेषु (१) सा कादिगणना (१) नवनार्यैर्नरेषु च सार्धमपि
गिहोनी त्रिवर्तित्यर्थः । 'ताप इत्यादिभि मयह इत्यर्थादिभि
श्लोकात्पटलान्दधौश्रोपदिशति । ०

It ends यत्तत्रनित्यादिना श्लोकेन एकेन यथाविधि
प्रारम्भतत्त्वादिनो (१) फलमुपदिशति । तत्र विधिपत्रं नित्यनेति
त्रिकादिश्लोकात् । स । भजनपरः । मद्गणः वित्तकथ
(१) ईश्वर इति यावत् ॥ श्री ॥ इति योऽज्ञानित्येत्येषु
श्रीकादिनित्यास्यस्य परिपूर्णस्य त्रयस्य प्रथमसारविहरानमका
शाभिधानेन सुभगानन्दनाथेन विरचितायामनोरमास्यायां व्या
ख्यायां देवतादिगणनाप्रथमादीनां परमाधिरुद्रप्रकाशनपर
पदविशेषल परिपूर्णं परामुहम् ॥

This colophon occurs, *mutatis mutandis*, at
the end of each *patala*. After some *śloka*s
containing computations of the extent of the
commentary, the MS proceeds

कामोदराजस्य मु[ह] श्रीकृष्णो द्विनेष्टः ।

द्विष्टायपुष्पापपरिणामाहोदधि ॥

कदाचिन्मयो द्रुं रामसेतुं नलोडण ।

तेनेशानुगृहीतो कल्पये मार्गं नृतिहराट् ॥

तत्रात्यधीतानामस्मादितानां तेषु निमित्त ।

व्याख्या मनोरमाभिख्या तेन कादिप्रथमस्य तु ॥

सुभगानन्दनाथेन द्वार्यशपटलपरिधि ।

तदापवाचशिष्टानां पटलानां विनिर्दिने ॥

पत्रेष्टानां तत्त्वस्य प्रकाशानन्देष्टिका ।

तं मुद्रपरपद्याभ्यासयां प्राक्प्रकाशयत् ॥

ममामा येन तत्रोक्तोक्तोक्तो मनोरमास्या श्रीमुखो नमः ॥

शास्त्राग्रसत्कन्दुमित्रे स्ते कश्चिदे स्ति ।

तत्राग्रस्य टीकयां पूर्वायां पूर्वाग्रस्य ॥

संपत् १५५२ एमग्रप्रारम्भ १५५६ ॥

[H T COLLINGS]

2541.

3011 Foll 84, folio, size 12½ in by 7½ in ,
European paper, good Devanagari writing,
22 24 lines in a page

Anandatantra, in 20 *patalas*, treating, in
form of dialogues between *Sri Devi* and *Kamesh-
vara*, of the mysteries of *linga* and *sakti*
worship in all its details, but extending its
observations, in the last five chapters, also on
the negation of caste distinctions, on the
various systems of philosophy, and on Tantric
philosophy and sectarianism in particular

Other titles given to it in the first colophon
are *Atyastakarnatantra* and *Bhagava-
nisamkha*, the latter title being derived
from one of the names under which the goddess
is invoked in vii 160

The MS was transcribed from a Telugu
copy, and is written in verse form, as if
intended for press. In the first few pages
the writing has suffered from the sticky con-
dition of the ink.

It begins

आनन्दकदम्बताप नमदानन्देते ।

नमः सत्तत्त्वयोगाय महालिङ्गाय शंभवे ॥ १ ॥

नेरुपुत्रे मुक्तासीने भृगाककृतशेखरे ।

कामेश्वर महादेवे श्रीदेवे परिपूर्ववति ॥ २ ॥

श्रीष्टुपाय ॥ देवदेवे महादेवे नमदानन्दायकः ।

कुरुष्वमृतपाराशो निष्कलंक निरन्तर ॥ ३ ॥

अस्तत्त्वमगच्छकतताधामनन्दे ।

स्वतत्त्वमगच्छकतताधामनन्दे मया ॥ ४ ॥

गम्यन्मुहुरित्येते कथयन् नमः शम्भो ।

नमोऽयं सगच्छकः सगच्छकेषु कोऽस्ति ॥ ५ ॥

सर्वेव दम्भेनेन सर्वेषां यापि सर्वेति ।

नमोऽयं सर्वमे शम्भो नाथर को मयि पुरुष ॥ ६ ॥

सर्वेयापि ममानेषु तपानेषु महेश्वर ।

पवित्राग्रान्ते केन तपः लिङ्गस्य कोऽस्ति ॥ ७ ॥

१ मुहुरित्ये १ या याते श्रितयोनापि यद्यपि ।

पवित्रस्य प्रसवो मयि मया लिङ्गमहेश्वर ॥ ८ ॥

एतन्मे मशय देव अनुमहंस्त्वशेषत ।

कान्धशर उपाय ॥

पुरुष देवि मुञ्चोषि तद्देतुं कृपयामि ते ॥ ९ ॥

य परब्रह्मरूपी मतिष्कल परमेश्वर ।

सर्वदेवशरीरांतर्गतं त्रिजोषयदात्मक ॥ १० ॥

सर्वत्र परमानो ऽपि सर्वो स्पष्टनिष्ठाकृति ।

ज्ञानरूपो यः प्रोक्तस्तत्त्वानं लिङ्गमुच्यते ॥ ११ ॥

य ज्ञानदरमो ज्ञेयो रमो देव इति स्मृतं ।

रमो धै म रसत्वे(?) लम्बानन्दो भवेदिति ॥ १२ ॥

P 1 47 slo/as, colophon इति द्वात्रिंशत्कोटिभिः
लोकेषु निवासोद्देशिकापद्ये त्रये भगवान्निनीसहित्वायां ज्ञतमाह
विद्यामानतत्रै प्रथम पटल ॥ 11 60 sl, 111 60 sl
17 49 sl, 17 73 sl, 11 81 sl, 111 180 sl
111 94 sl, 11 90 sl, 11 97 sl, 11 66 sl,
111 178 sl, 111 31 sl, 11 61 sl, 11 93 sl
11 132 sl, 11 165 sl, 11 112 sl, 11 11
120 sl 11 110 sl (together 1913 slo/as)

It ends

मन्त्रिप्रतिनी कृषा स्वधैभूकल्पनादिभि ।

स्वधैभूकल्पनादिभि च तथा स्मृतिवलिङ्गकं ॥ १०३ ॥

रत्नलिङ्ग च निकतालिङ्ग सीधर्षलिङ्गक ।

पाथैव लिङ्गमोक्षानं तदा राजतलिङ्गक ॥ १०४ ॥

यत्नत्र प्रकाशेण मन्त्रिप्रतिनीज्ञातं ।

स्मृतौ पुन्यते देवि स्वैसाभायकामुक्ते ॥ १०५ ॥

एतन्मे स्वैसाभायकामुक्ते पटलि प्रिये ।

एतद्यद्य ज्ञोमय एतद्यश्चापि नदति ॥ १०६ ॥

एतद्य पुन्ययत पुलके लिङ्गतापदं ।

एतद्य यन् व्याख्याति विविधरूपस्य ॥ १०७ ॥

स्वैसाभायकपत्र सिद्धिकोतापतिर्भवेत् ।

मन्त्रिगानेनहेतुर्गन्तव्य पृष्ठ बलुचरि । १०८ ॥

अ मया विशद प्रोक्त किं भूय श्रोतुमिच्छसि ॥ १०९ ॥

इति द्वात्रिंशत्कोटिभिः लोकेषु निवासरूप नाम विंशतिपत्र
पटल ॥ ज्ञानप्रतत्र संपूर्ण ॥

According to a note in the hand of Mr C P Brown this work "is exceedingly popular in the South of India", though it seems to be unknown in Northern India

[C P Brown]

2542.

1508a Foll 131 (and an additional leaf, 83) size 11½ in by 4½ in indifferent modern Devanagari writing, by three different hands ten lines in a page

Saradatilala, in 25 chapters (*latala*) by *Jalajana Desendra*, son of *Sri Krishna*, and grandson of *Vajracarya Pandita*

For an analysis of the work (for which the present MS was collated) see *Aufrecht Cat Bodl*, no 160 For the author's genealogical account at the end of the work, which is very corrupt in this and the Oxford MSS, see *Raj Mitra, Notices*, 11, p 146

[H T COLEBROOKE]

2543

2945 Foll 166, size 11½ in by 5½ in modern Nepalese writing, nine lines in a page *Saradat lala* with marginal glosses and diagrams illustrating the text

A more correct MS than the preceding one The last leaf however, is wanting

[B H HODGSON]

2544

1617c Foll 6 size 7 in by 5½ in very careless, modern Devanagari writing twelve lines in a page

Saradat lala, chapter 24 here called *Dilum vatyantrapatala*

[H T COLEBROOKE]

2545

518 Foll 64 size 9½ in by 4 in in different Devanagari writing eight lines in a page

Saradat(lala)lala, or *Gudharthapratasa*, annotations on the *Sarad tilala* by a writer

who signs himself *Kemarūpapati paṇḍita*, and *Jagadguru Bhaṭṭācārya Siddhantaśāstra Pa-
tālas 15-25*

The MS consists of three different portions,
viz —

a) Fol 33-63 (written in a sprawling hand with a thick continuous top-line after the fashion of cursive vernacular writing), containing the commentary on *pātalas 15-20*, but without beginning and end p 15 ending fol 33b, 16, fol 42a, 17, fol 46a, 18, fol 53a, 19, fol 59a

b) Fol 2-32, and 64, written in a fairly good hand, and containing *pātalas 21* (without beginning) -25 p 21 ending fol 7b, 22, fol 11b, 23, fol 18b, 24, fol 26a, 25, fol 30b

c) Fol 1, supplied by a third hand, does not seem to belong to the work, but to have been inserted merely to supply some sort of beginning to the MS. It begins *सर्वोपाध्वा-
ज्ञानतर्पणं तत्त्वप्रवृत्तयः तनु हवो चतुर्विंशति तपालम् चतुर्वि-
ंशतिपरितन्त्रम्* *

Pat 25 ends *कलितार्थेन* अर्थेन वपुषा जम्भोर्वेपुषि
संप्रहेतये । नदोमिति पृथान्वयः । इति पंचविंशति पटल ॥*

This is followed (on fol 30b) by a short section (occupying about three pages, viz fol 31 and 64a) beginning *अध्यागमप्रमाणं नि-
रूप्यते* *, containing extracts from *Purāṇas*, etc

It ends

*अर्थसाहचर्यपरिच्छा(?) नकलोपचारिणि)-
धारतो मुहसरो मुहगच्छे(?) मुहगतये ।
प्रत्यनेनमनिर्गता शिष्यार्थक
कामरूपपरिच्छिन्नोऽस्तोत्रम् ॥*

* The last verse of the *Sāra īśāla* runs thus

*चन्द्रानता जम्भोर्वेपुषि कलितार्थेन वपुषा
मगद्वेपुषा चतुर्विंशति नदोमिति पृथगेति ।
नदोमिति जम्भोर्वेपुषा चतुर्विंशति पटल
मगद्वेपुषा चतुर्विंशति पटल ॥*

इति श्रीमहामहोपाध्यायनगुरुभट्टाचार्यश्रीसिद्धान्तपत्नीज-
कृता शारदाटीका गूढार्थप्रकाशिका समाप्ता ॥ सप्तम् १५३[१]
वापकृष्णद्वितीयार्या मगलवारं लिखितमिदं पुस्तकं नीति-
रामेण सुधिया ॥

The author frequently quotes two previous commentators, under the designation of *Thak-
kurah* and *Parivrājakah* resp., as also several times perhaps a third under that of *Acaryah*. Of other authorities may be mentioned: *Jan-
driha*, fol 13a (पाशाकुशेन कुटितां शक्तिमादीं सनुवदेत् ।
यकारादिसकाराभ्याम् पितुमन्तकलोचितान् । तद्वत् उदयेमाद्यो
योनिसंवेन्दुमयुत ॥), fol 14a, fol 14b (प्रवर्गादिष्व-
ध्वनिं शक्तिरुक्ता ननोविधि । °), *Naradapañcarātra*,
fol 36a, *Puṣyapadīpa*, fol 52a (अध्वरानहन्तं तु
प्रियाया दक्षिणक्षत्राये निहितो ध्ये इति), 55a (prose),
Prapañcasāratika (once *Prapañcatika*), by
Padmapadacārya, foll 13a, 49a, 55b, *Syāmā-
rahasya*, by *Pūrnānanda*, fol 81b

[H T COLEBROOKE]

2546.

528 Fol 61+107, size 9½ in. by 4½ in.,
clear Devanagari writing of 1801 A D, eleven
lines in a page

Deśirahasya, or *Paradeśirahasya*, a treatise
on tantric rites (*Puladharmā*), purporting to
form part of the *Rudrayamalatantra*

It begins *अधोरेष उपास ॥*

*अनुनादं देवि यस्यासि रहस्यं परमाद्भुतम् ।
यत् (२ यत्) सर्वेषु तेषु यामलादिषु भावितं ॥ १ ॥
परादेवो रहस्यास्य तं सर्वं ध्यायितुम् ।
तस्य अधोरेषाद्यस्य सर्वस्य मनः पारितं ॥ २ ॥
अथ कथं यद्वाच्यं परं बोधयिष्ये मया ।
भोग्यपरमं लोकं साधकानां गुणायनम् ॥ ३ ॥*

हेतुवाच ॥

*अथर्व सवेतवत् कलिकेसरमकर ।
तत्तत्साधनायां कृतं तस्य देव्या मुकुटम् ॥ ४ ॥
तं सर्वं ध्यायितुं नृपे नृपति भवता नदम् ।
यत्पदेवो रहस्यास्य दयादयं वदन् मे ॥ ५ ॥*

ईषर उवाच ॥

देवीरहस्यमीशानि शृणु ॥ भक्तिपूर्वकम् ।

येन धारणादेष कोटिपूजाफलं भवेत् ॥ ६ ॥

यथाहं निर्लेपं दह्ये परमं गुह्यप्रियम् ।

विचार्य विभिरद्वीमान् दीद्याकनैः समारभेत ॥ ७ ॥

The work consists of sixty chapters (*patals*) in two parts (*pūrtardha* and *uttarardha*), the first of which treats of the general practices of *śakti* worship, whilst the second is concerned with the worship of particular deities.

I 1 (śl 88) इति श्रीहृदयामले तंत्रे श्रीदेवीरहस्ये (thus mostly) *śakṣurāvidhik*, 2 (śl 75) इति श्रीरामानंदोद्धारविधिः, 3 (śl 34) *śīramantroddhāravidhiḥ*, 4 (śl 13) *raṣṭhina mantrāvidhiḥ*, 5 (śl 45+21) *mantrōḍḍhāravidhiḥ*, 6 (śl 58) *saṃjñanāvidhiḥ*, 7 (śl 61) *śāpaka rīṇṇīdyoddhāravidhiḥ*, 8 (śl 31) *yajñavidhiḥ*, 9 (śl 56) *samputāvidhiḥ*, 10 (śl 86) *pūṣaṅcārya vidhiḥ*, 11 (śl 42) *pūṣaṅcāraṇahomāvidhiḥ*, 12 (śl 81) *yantroddhāravidhiḥ*, 13 (śl 36) *yāntṛa dhārāvidhiḥ*, 14 (śl 20) *rūṣṇecāndomnaya vidhiḥ*, 15 (śl 14) *śmaṣanarcanāvidhiḥ*, 16 (śl 75) ditto, 17 (śl 38), 18 (śl 10 and prose) *sonapaddhātīrarnanākhyanam*, 19 (śl 35) *su ratpattīvidhiḥ*, 20 (śl 14 and prose) *śātravaṇa nāvidhiḥ*, 21 (śl 10 and prose) *śāntistotra vīravandanaḥkhyānam*, 22 (śl 156) *śūṣaśodha nāvidhiḥ*, 23 (śl 65) *śāktīśodhanāvidhiḥ*, 24 (śl 69) *śūṣaśodhanāvidhiḥ*, 25 (śl 43) ends इति श्रीदेवीरहस्ये परमाधिपतीविकायां यक्षगोपनीयविधिनाम पञ्चविंशः पटलः ॥

II beg श्रीभिर उवाच (श्रीदेवुवाच) ॥

भगवन् भवभूतोऽहं कुलधर्मकाशकः ।

कुलेन श्रोतुमिच्छामि तवस्यास्योत्तरार्धम् ॥ १ ॥

श्रीभिर उवाच ॥

अपुना देवि कौलेभिः कौलिकानां द्वित्येव ।

तंत्रोत्तरार्धं पश्यामि रहस्ये विनयमिच्छं ॥ २ ॥

तुमं देवी परा देवी परा जगत्तु पराविक्रमः ।

देवदेवीर्देव या स्वाहा गायत्रीति श्रुता स्मृता ॥ ३ ॥

20 (śl 62) *mahaganapālimantroddhārāvidhiḥ*, 27 (rules and mantras) *malaganapādivarada ganeśaṇṇījajyāpaddhātīrarnanānam*, 28 (śl 24) *malaganapātikāraśakhyānam*, 29 (śl 137) *mahaganapātimantramamasahasraśālākhyanam*, 30 (śl 21) इति महादेवीरहस्ये तंत्रे *mahaganapāti stotrākhyanam* ॥ इति श्रीदेवीरहस्ये तंत्रमवैतलनिरूपणे षट्पटलरहस्ये महामतपतिरदगुणपञ्चोक्तं सप्तम् ॥ 31 (śl 92) *śūryapāṭalākhyanam*, 32 (rules and formulas) *śūryapajyāpaddhātīrarnanānam*, 33 (śl 50) *śūryapajyāpaddhātīrarnanānam*, 34 (śl 100) *śūryānamasahasraśakhyānam*, 35 (śl 28) *para marthastotrākhyanam śrībhagavatsūryapāṭaṅgam*, 36 (śl 80) *lakṣmīnarayanapāṭalākhya nam*, 37 (rules and formulas) *lakṣmīnara yanāṇṇīyapajyāpaddhātīrarnanānam*, 38 (śl 42) *lakṣmīnarayanakāvācākhyanam*, 39 (śl 171) *lakṣmīnarayanāsahasraśakhyānam*, 40 (śl 25) *lakṣmīnarayanastotrākhyanam*, *saṃpūṭa ca lakṣmīnarayanapāṭaṅgam*, 41 (śl 60) *śrīmrītyūjaya*, 42 (rules and formulas) *śrīmrītyūjayaṇṇīyapaddhātīrarnanānam*, 43 (śl 27) *śrīmrītyūjayaśakhyānam*, 44 (śl 124) *mahamrī tyūjayaśahasraśakhyānam*, 45 (śl 28) *mahamrītyūjayaśakhyānam*, 46 (śl 53) *durgarāṇṇījadhī*, 47 (rules and formulas) *nījapujāvidhiḥ*, 48 (śl 48) *durgāśakhyānam*, 49 (śl 188) *durgāśakhyānam*, 50 (śl 21) *durgā stotrākhyanam* *śl durgāpāṭaṅgam*, 51 (śl 44) *mantrāvidyapraśāsa*, 52 (śl 7), 53 (śl 17) 54 (śl 28) 55 (śl 29) 56 (śl 18), 57 (śl 31), 58 (śl 27), 59 (śl 20), 60 (śl 34), ends श्रीभिर उवाच ॥

इत्थं देवीरहस्यस्य त्रयत्रयं बहेश्वरि ।

सर्वसिद्धिप्रदं गोपनीयं बहेश्वरि ॥ ३२ ॥

सदात्रयमभक्त्योऽनुताम्यो बहेश्वरि ।

सुपुत्रेभ्योऽन्यत्रिभ्यो न देव दुःसुसुभिः ॥ ३३ ॥

इत्थं कारं हि त्वाणां त्रयं सर्वसुप्रसम् ।

रहस्यं देवि दुर्गोणा गोपनीयं खयोनिवत् ॥ ३४ ॥

The MS marks every 100 *śloka*s, counting altogether 1811 couplets, but the numbering in some parts may not be quite accurate.

It ends

मारुतं भस्मकं चैव धातुसंघारणं तथा ।
 व्यपितं पारदे कल्पे* श्रुतं ते कथितं मया ॥
 इत्येका उग्रमा धातो सर्वसामर्थ्यायक (1) ।
 कार्यसिद्धिकरा निद्रा श्रेष्ठकर्मविचारदा ॥
 संयोगं पारदं दिव्ये खेदेनं मदेनं तथा ।
 मनीषम तु तालेषु मारुतं मयसालोदितं (1) ॥
 भस्मज्ज नागमे प्रोक्तं ताघे रंघकं सदा (1) ।
 पर्यदं क्षीपधीकल्पे संयोगे कथितं मया ॥
 मारुतं पारदे प्रोक्तं खेदेनं द (1) सदेनं हि ।
 मीयसी मयैधानुषु मायते केन केनचित् ॥
 श्वैर्गुणगुणालयं कीर्तितं शिल्पमे तथा ।
 पाणिन्ये यत्प्रदानं हि वृद्धैश्चैव कर्त्तातरे ॥ [१६००] ॥
 सुभगराजनीतो हि दानेनं जम्भ (धि)मुप्यति ।
 क्रमैह तालके कल्पे वषट्कारेण होनत (1) ॥
 निम्बुह सप्तमे प्रोक्तं उग्रमा कलिमध्यमे ।
 कल्पे वषट्कारे चैव शोभोन्मुत्तमिषोता (1) ॥
 गभीरं कामदं दिव्यं चैव चैव मनोहरं ।
 यता निनद्यते चैव कामे चैवकरोन्म (1) ॥ ० (6 ६) ॥
 प्रातःकृत्यापने पुनः कीर्तयेद्विनामकान ।
 प्रोक्ता ये मारुदे कल्पे सर्वसिद्धिकराश्च ये ॥
 कीर्तिते (१०ने) लभते श्रीस्य लक्ष्मीप्राप्त्ययहो (1) सदा ।
 प्रतीयाति महालक्ष्मीं चापते नाव सशय ॥ ६११ ॥

इति प्रोहद्रुपामले वसामहेष्टरामवदे धातुकल्पे मुनयैर्महा
 वनाम्ना ॥ सप्त १६११ समयनामकार्त्तिकं सु एकादश्यां शोषड
 मगलरात्रौ ॥ [H T COLEBROOKE]

2551

2783 Foll 59, size 9½ in by 4½ in, fairly written in Devanagari, nine lines in a page

* Whether these references refer to special treatises (see Aufrecht Cat Cat or *Paradokhalpa Aushadhālaṅkāra*) or to certain portions of the present treatise does not appear

Three Tantric treatises Rather incorrect

I *Bhūṭadāmarā Mahatantrārāja*, in fifteen chapters

It begins (somewhat corrected)

क्रोधाधिपं नमस्कृत्य ध्योमवक्तुं मुरीतक ।
 चम्रेभेदेकं स्त्रीमि भूतदामरनायक ॥
 चैलोत्पाधिपतिं रौद्रं मुरिद्वन्द्वनमस्कृत ।
 उल्लसन्मैत्रेय नत्वा पृच्छन्मन्त्रमैत्रेयो ॥

उल्लसन्मैत्रेयवाच ॥

कथं यथाधरा (१) चरा नागा किनरा प्रमथादय ।
 यदुद्धीये क्लीं सिद्धिं यथादेवो यरागता ॥

ये स्युः पाषाणतः निम्बावादिन ओलपार्जिता ।
 बालम्या ये नरास्तेषां साहाय्यं कुरु न शय ॥

केनोपायेन नश्यति क्लीं दुष्टाश्चराशय (1) ।
 लभ्यते मित्र्य सत्वा मोक्षयद्वयं शुभा ॥

विद्वशो व्याधिनाद्याय महापातकनाशना ।
 जनाप्रयाशनतः पापमयस्त्रोगमनादिक ॥

अथ रि[श्रुति] देवेश हेलया नारक तम ।
 चद्रूपैश्चमो भूता स्थितो (१०) प्रभा० स्थितो हद्रुपु
 मुरिद्वन्द्वनागा [३] भूतयधगुणकनायकान । [१६११]

दृष्टादाम्ना कामाक्षीं यथादालिप्य भविष्य ॥
 प्रवेशाशक्तप्रमुखा [३] अथ सुमैरिता प्रभी ।
 पुनः केन प्रकारेण मुक्ता क्षीयति निमैष ॥

श्रुतेति वज्रभाषास्त्रमुत्तमभरवो उक्तं ।
 हतुष्टो भैरवो प्राह सर्वनिघमपूजकं ॥

उल्लसन्मैत्रेय उवाच ॥

क्रोधाधिपं ध्योमवक्तुं यथाधरा मुरीतक ।
 वल्ले नत्वा ब्रह्मक्षत्रं भूपतिं भूतदामरं ॥

सर्वपापघ्नयकरं तु यदादिप्रपातक ।
 सर्वरोगघ्नयकरं कथं विमर्षिवाशन ॥

महाभवाववननं दमनं दुष्टचेतसा ।
 महाचमस्त्राकरं स्थितुद्वन्द्विलयात्मक ॥

ज्ञानमात्रं देवेश भुक्तिमुक्तिफलम् ।
 तव चहान्महादेवि कथ्यते उल्लसन्मुनि ॥

यामुद्वन्द्वं सय नमो मनेन्दुमुनि ।
 नागलोके तथा नागिलक्ष्मणं यमविद (1) ।

इति श्रीरुद्रयामले तंत्रे देवीरहस्ये षष्ठः अध्यायः समाप्तः ॥
पूर्वोऽयं देवीरहस्यतंत्ररात्रयेति शिष्यम् ॥

With the endings of chapters cp the entries
under *Rudrayāmala*, Aufrecht, Cat Cat

[H T COLEBROOKE]

2547.

581c Foll 53 and 96, size 12½ in by
4½ in, fairly good Devanagari writing, of
1800 A D; nine lines in a page

The same work

[H T COLEBROOKE]

2548.

1573b Foll 18, size 10½ in by 4½ in,
fairly good, modern Devanagari writing, 13
lines in a page

Kalpatali (?) of the *Rudrayāmala*; a treatise
of tantric medicine or pharmacopy, describing,
in separate paragraphs (*śloka*), the preparation
of a number of nostrums and elixirs, the
principal ingredient of which is water drawn
from certain mountain-rivers, in different parts
of India, connected by legend with the sweet
dropping from *Yashna*, when, in the form of a
bear, he carried the earth on his back.

कृष्णोदकं ततो जातं तैलोदकमतः परं ।

पृथोदकं ततो जातं रक्तोदकमतः परं ॥

कोष्णोदकं परं दिप्यं जातं दध्नुदकं तथा ।

कर्तरीनलमुत्पन्नं जातं दुग्धोदकं तथा ॥

पीतोदकमग्न्युदकं जातमुष्णोदकं वहु ।

परेषां मुखभेदाद्यं प्रवक्ष्यामि शुभानने ॥

शैलेदेशे च विख्यातास्तिषु लोकेषु भारतः ।

आनन्देष्टित्तविधेयं नासिकं तु विचक्षणीः ॥ ०

It ends ईश्वर उवाच ॥

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यद्योत्तमं कुर्मधकम् ।

तदहं संग्रहयामि शृणुध्मापत्तलोचने ॥

द्यौरोदकामरे देवि मय्यमाने मुरिः पुरा ।

वत्पद्ममूर्तं देवि दिव्ययोगमहावतम् ॥

तस्य मयेन मुद्योति शोदिताः सर्वदेवताः ।

मधकं नाम विख्यातं जगदा[रि]यानागतम् ॥

तस्य यथै तथा यासं यज्जमात् निषोष मे ।

द्यौतं चैव तथा येनं यपोतं च तृतीयकम् ॥

क्रमाक्रमतरे देवि भवेत्तर्पितराणि च ।

यमनं रेचनं कृत्वा शुद्धदेहः समाप्तेत् ।

समुद्भूतं मुनयवे चर्षयित्वा मदाशिरः ॥

इति श्रीरुद्रयामले कल्पतालले (1) समाप्ता ॥

The colophon seems to have been added by
a different hand, the treatise itself being ap-
parently incomplete

I. begins : सच श्रीगारिकाभगवतीपंचांगं लिख्यते ।
तवादी पदलं लिख्यते । श्रीमेत्य उवाच ।

मृतु देवि प्रख्यामि पदलं देवदुर्लभम् ।
सर्वसिद्धिदं दिव्यं सर्वेश्वरप्रदायकम् ॥
या देवदेवी परदा शारिका भुवनेश्वरी ।
चैलेश्वरननो दुर्गा पिधा समाधरा यदा ॥
मन्त्रविद्येश्वरी सैष मन्त्रलोकाभ्युदयया ।
मन्त्रोपनयो मृषा शून्यरुपा कुलेश्वरी ॥
वक्ष्यामि पदलं देवि संशोद्धारप्रकाशकं ।
संशोद्धारं लघागाढं यथायद्वर्णयामि ते ॥
संशोद्धारं महतोऽयं सर्वसिद्धिदं कलौ ।
लोकानां हिताभाष्यं तवादी मृतु पापैति ॥

तर्ह्यपरातादसंधुराणः
अं शमै तन्मयगतं च नाम ।
अति त्मे पापैति शारिकावाप्तु
यपोदशाद्यो ननुतस्य गीयः ॥

संवत्सास्य महादेवि न विप्रो नापि दूषणम् ।
न विषयैषभोलोके सिद्धिदाभ्यारिर्नमः ॥
साधारणसिद्धिदो मंत्रः सर्वविघ्नप्रहारकः ।
ब्रह्महत्यामुत्पादानमहापात्रकमे मलम् ॥
प्रयालयति संशोऽयमनस्यभयार्थं भुवम् ।
संशुक्लोलपेदादी मृतं संशोषयेयुः ॥

सिद्धं सर्वं जगत्स्येह दद्यादने च संपुदम् ।
ततः सिद्धिमनुः सिद्धो नासाधो भवति भुवम् ॥
अस्य संवत्स्य द्वेष्टि प्रभावाद्देवो नम्यहम् ।
विष्णुर्नारायणो देवि यदा लोकधितामहः ॥
न देवः पराश्रयाय भक्तिहीनाय पादैति ।
अन्यथा सिद्धिदानः स्वादुभयोः शिवशासनः ॥
संवत्सास्य अग्निः प्रोक्तो महादेवो महेश्वरि ।
त्रिभुव् चंदः कनास्यात्तं शारिका देवता स्मृता ॥
शमै योनं रमा शक्तिः सिंपुरं कौलकं स्मृतम् ।
धर्मोपेकामोपाद्यैर्विनिबोधो द्वावितिः ॥
तर्ह्यपरा रमा वीजैः यद्दीष्टोवाचाररुपिभिः ।
न्यामं कुर्यात्पदं यदादि नैव देवीमयो भवेत् ॥

आनमस्याः प्रख्यामि जगत्संज्ञकारणम् ।
येन ध्यानेन देवेशि परानंदः प्रजायते ॥

भालाकेकोटिपुत्रिमिदुवर्ग
परसिचक्रामयवाहुमापम् ।
मिहादिरुदां शिबामदेव-
लोनां भवे चेतेसि शारिकेशोम् ॥

यंचोद्धारं प्रवक्ष्यामि ०

इति श्रीरुद्रनामले तंचे श्रीशारिकापदलः समाप्तः fol. 4a.

अथ श्रीशारिकाभगवतीपञ्चांगत्रिलिख्यते श्री ।

श्रीशारिका भवभयोदरकेशोलां

पदे यथेष्टकलदां कुलदेवतां स्नात् ॥

या ब्रह्मकीरननुगाधि गीरी प्रमुष्टे
लोचनैता भवति या परमापैसिवा ॥

श्रीं प्रापे मुहूर्तं अयनतलादुत्थाय करचर्यां प्रधात्य
निवासाने स्नपयित्वा निमग्निरसि श्वेतचण्डीमुखसहस्रदलक-
मलकालिं कान्तगैत्रचंद्रमंडलमिहासोपरिपठं समुहं शुक्लरथं
शुक्लालंकारभूषितं ज्ञानानंदमुदितवानमं सविदासं द्रविणं वि-
नयनं चतुर्भुजं सनमुद्राशुलकचक्रभयकरं प्राप्तां धामहस्तभूत-
कमलया रत्नवतनाभारुषया स्वप्रियया दधभुजेनालिंगितं सर्वै-
देवाधिदेवं यत्केशिबलरूपं ज्ञातं भ्रमसमं ध्यात्वा तत्रत्यज्ज-
लमुपलविणलदन्तुपाशया स्वात्मानं मुक्तं विभाव्य मानसैरुपपादे
समाप्राप्य श्रीं ऐं ह्रीं यौं ह्रस्व ज्ञे ह्रस्वमलघपं अं सहस्रं त्रिं
ह्रस्वमलघपं अं श्रीः स्त्रीः श्रीमद्युक्तमुक्तानंदनायप्रोपादुकां
मृगयाभि तवैषानि नम इति दक्षया विभुश्व मन्त्रा दंडवत्प्रणमं
कुर्यात् ०

इति श्रीशारिकायहनिः ॥ fol. 24b.

श्रीमेत्य उवाच । श्री

अपुना देवि वक्ष्यामि शारिकाकवचं शुभम् ।

चैलेश्वरमोहनं नाम मूलवैभवयं मृतु ॥

यस्य अक्षरमात्रेण सर्वैषफलं लभेत् ॥

सर्वोपशारणं दिव्यं सर्वसिद्धिदं कलौ ॥ ०

इति श्रीरुद्रनामले तंचे श्रीशारिकाभगवतीकवचं संपूर्णम्
fol. 27a.

अथ श्रीशारिकासहस्रनाम लिख्यते ० श्रीमेत्य उवाच ।

कथयामि परं विद्यां महेश्वर्याभिषां शिबे ।

हिमयाः शारिकास्यायाः यदा भवैसरुपिपोम् ॥

विना निष्क्रियां देवि विना न्यामं विनार्थनम् ।

विना पुरस्छयां नम्यहोवाचैनादिर्येषम् ॥ ०

इति ० श्रीशारिकानामसहस्रं संपूर्णम् ॥ fol. 33b.

श्रीमेत्य उवाच ।

यस्य ज्ञानं विना क्वापि नारीणां निग्रहो भवेत् ।

यद्यप्यस्योपि न यच्छति कथयामि शृणुष्व त्वम् ॥

इति श्रीभूतनामरे महातंत्राद्ये प्रथमः पटलः ॥

For another MS of this work, consisting of fifteen chapters, see Rāj Mītra, Notices of SLR MSS, IV, p 165. In the present copy the fifteenth *patala* ends fol 38b

अथवा यादिने ज्ञानं यस्मिन्नेरपि दुर्लभः ।

अथवा क्षोपयच्छेत् विनाशो भविता त्वय ॥

कम्मद्वयेत्यः प्राह भैरवो निदिपद्वितं ।

तत्रचूडामणीं दिव्ये तत्रे स्मिन् भूतनामरे ॥

इति पंचदशः पटलः ॥

After this the MS proceeds -

पश्चि पञ्चातमिडे ज्योमसुसं दुनिरोधयतिद्विदोः ॥

विशुभा हि यद्विचित्रभूतनामकनीचरमनादि ॥

मन्त्राजोपनिषदज्ञानं यदगोपितसुरैवेत्यात् क्षोपीजभिरपमोक्तं
तद्वत्त्वे भूतभिरपे नान यज्ञानं विना जयहोमाद्यं प्रयोगपटिदानं
यद्वर्कनाप्ययनानं मोयज्ञानं यदा ज्ञानं ० etc. — ending,
five lines farther on :

सनात्रचायं पंच. ॥ श्रीगुरवे नमः ॥ श्रीभयानीशंकराय
नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

II *Śrī Śaṅkharāya* -

यद्य पश्ये मनुकोयं यद्वर्कितं भूतवत्तनामरयोः ।

क्रमज्ञो योतविधानं तत्र श्रीचादिविज्ञानं ॥

तत्रादि योतानां मन्त्राः ।

विशुभाय कालवारी मनिचो यचभैरवो ।

कालवृत्ता विदारी [च] मन्त्रादिभ्यो भयंकरो ॥ ०

विश्वारिचो वराजिनो अय्येकमुच्यतेरवो ।

प्रथमा भुंदरी मोक्ष द्वितीया च मनोहरी ।

कनकवती तृतीया कामेश्वरी ततः स्मृता ॥

रत्निकरी पञ्चिनी च नदी चाम्यनुरागिणी ।

इतः सर्वाः साधकानां सर्वकामफलदायकाः ॥

The exposition of these eight forms of incantation are followed (fol 51b) by formulas, and another series of *śakti-sādhana*ni, viz —
1 *chitrāsādhana*m, 2 *śikhramāsādhana*m, 3 *śulāsādhana*m; 4 *śulocanāsādhana*; 5 *ma-*
*danarūdyāsādhana*m, 6 *mānirūdyāsādhana*m; 7. *hamsarūdyāsādhana*m, 8 *śatapatirūdyāsādhana*m, 9 *melhārūdyāsādhana*m, 10. *śikharūdyāsādhana*m, 11 *śaṅkharūdyāsādhana*m, 12 *mahābhayārūdyāsādhana*m, 13 *mahāndrikārūdyāsādhana*m, 14 *śmaṣṇārūdyāsādhana*m, 15. *vaṣaṭārūdyāsādhana*m, 16 *śapalarūdyāsādhana*m; 17 *candrīrūdyāsādhana*m, 18 *ghaṭarūdyāsādhana*m, 19. *bhīṣṇārūdyāsādhana*m, 20. *bhīṣṇārūdyāsādhana*m

It ends

स्तुतवानां मोदमानैर्लोकपालादिभि मदा ।

एवं यश्चित्तयेहेषां वायते मरुपुंगवः ॥

यद्यप्येषु यथा रामो देवेषु च पुरंदरः ।

भुजैरेव यथा शारंगः शूराचार्ये यथाजगिः ॥

पंचमस्या ११०० ॥ अथ ११११ ॥ नानाश्रीसंयुक्तः ९ मीमसातरे ॥

The leaves of the volume are throughout marked म. इ.

[COLL. OF FORT WILLIAM]

2552.

2555.

2405 Foll 137, size 16 in by 4 in, the leaves being folded to half their length, good modern Bengali handwriting, 7 or 8 lines in a page

Yogini tantra Two sections, viz —

I Foll 1-17 Apparently the first part of the *Tantra*, in 19 *paśālas*

कैलाशशिखरादौ शंकरे परमेश्वर ।

पञ्च गिरिजाकान्तं शीरो तं वृषभध्वज ॥

श्रीदेव्याय ॥

भगवन् सर्वपद्मं सर्वज्ञानमयं प्रभो ।

सूचितं योगिनोक्तं तन्मे यद् जगद्गुरो ॥

भारतम् क्रीतितं तस्य पुरा श्रीशैलमन्दिरे ।

पातालान्मो कामरूपे नेषात्ते मन्दरापले ॥

श्रीदेव्य उवाच ॥

गुण देवि प्रत्यस्मिन् योगिनोक्तं मुनिभिः ।

चापान् चरन् ध्वं मोक्षैकफलदायकं ॥०

It ends

इति ते योगिनोक्तं सर्वज्ञं कथितं मया ।

गायत्रीर्न मदा भट्टे योगिं परमरे वषा ॥

इति श्रीयोगिनोक्तं देवीश्वरेश्वरदेव्या विवर्तिताहो
(चतुर्विंशतिहास्ये 314-355) अन्तर्धर्मिणि पदम् ॥

The 10th chapter of this part is identical with that noticed in Anfrecht's Cat. No. 1, p. 101, see also H. J. Mitra, Notices, vi, p. 27.

II Foll 19 137 marked 34-123 *Harṣa*
raj Bhāṣa or *Harṣa Bhāṣa*

It begins

प्रभासनाभारिजयमना

समाधत्ता भुवमवसाय ।

आ विदवा कञ्जमयीया

मोक्षं यद् वाङ्मयं तन्मि ॥

श्रीदेव्याय ॥

यद्विदवा कञ्जमयीया तन्मि ॥

यद्विदवा कञ्जमयीया तन्मि ॥

यद्विदवा कञ्जमयीया तन्मि ॥

कामाख्यामहकं पद्यं प्रकाशं तु कलौ गतं ॥

कलिसर्वप्रदानो विचिन्तानो विचिन्तकं ।

भेषजं परम देव किञ्चिद् वयस्य विभो ॥

श्रीभगवानुवाच ।

उद्भूतानस्य देवेशि मातुर्भयं कृते युगे ।

पूर्वशैलस्य संप्रतिस्तेनामुगमुते भवन् ॥०

Incomplete The MS ends abruptly in the middle of a couplet

There are 14 complete chapters, fol 1357

इति श्रीयोगिनोक्तं सर्वज्ञोक्तं विवर्तिताहो
द्वितीयभागे कामरूपपाधिकारे चतुर्दश पदम् ॥

[F. BECHMAN.]

2556

955 Foll 80, size 10½ in by 1½ in, fairly good Devanagari writing of 1794 A.D., nine lines in a page

The first part of the *Yoginītantra*, in 19 *paśālas* [H. T. COLEBROOKE]

2557, 2558

185, 186 Foll 221 and 150, size 12½ in by 1½ in, legibly written in Devanagari, 10 (at first 11) lines in a page

Daśavallīya tantra, so called as professing to have been proclaimed by *Daśa*, the son of *Daśaratha*, who, as the personsification of *Harivaṇa* and *Devalman*, is also the chief object of adoration in the work

The MS., whilst fairly correct in the early part is very far from correct in the later

I The form of the text is as follows: viz,

श्रीदेव्याय नमः सर्वज्ञानमयं प्रभो ।

यद् भवति कञ्जमयीया तन्मि ॥ १ ॥

श्रीदेव्याय नमः सर्वज्ञानमयं प्रभो ।

यद् भवति कञ्जमयीया तन्मि ॥ २ ॥

मिद्धाश्रमे समासीनमृष्यशृंगमकल्पम् ।
 उहालक उदकश्च मीढस्यो गालवस्तथा ॥ ३ ॥
 गीतमस्य मुतः साध्याच्छतानंदो महातथाः ।
 तीर्थयात्राप्रसंगेन मिद्धाश्रममुपगतः ॥ ४ ॥
 तत्र मिद्धाश्रमे पुष्पतीरे खाना तपस्विनः ।
 शृष्यशृंगं तपोदाशिमपश्यन्तीतकल्पयाः ॥ ५ ॥
 योगाहृतं महात्मानं चर्लतं तपसा मुनिं ।
 दृष्ट्वा प्रणमुः साहोमं कृतानलिषुटा द्विजः ॥ ६ ॥
 तान्दृष्ट्वा योगिबर्षोऽस्मी शीतभक्तो महातपः ।
 पृष्ट्वा कुशलमप्यप्रमासनेभूषणायत् (१०) पुन्यवेगयत् ॥ ७ ॥
 मीढस्योहालकोदकगतानंददायो द्विजः ।
 आसीना आसनेष्वेते विभोडकमुते विभुः ॥ ८ ॥
 धर्मनिहासया पाकानिदं प्रोचुस्तपोधनाः ।
 शृष्य ऊचुः ।
 विभोडकमुत स्नातिसर्पद्वयं तपसां निधे ॥ ९ ॥
 अस्माभिर्मत्तपस्तत्रै सर्वमफलमद्य मे ।
 प्रसन्नोऽहं गता अद्य पितरौ नः पितामहाः ॥ १० ॥
 अद्यास्मानिर्महद्भ्रातृ लब्धं त्वत्पाददशेनात् ।
 अद्य धन्याः कृतायाः स्म (२०) कृतानि सफलानि नः ॥ ११ ॥
 त्वत्पादाभोरुहद्वंद्वेन पुष्कराग्निः ।
 बहुमन्यामैतेलैव नान्यथा तपसां निधे ॥ १२ ॥
 इमुका मुनयन्मुष्णीमासीनाः भंगिराजतः ।
 तानाह भगवान्योगी विभोडकमुतो मुनिः ॥ १३ ॥
 शृष्यशृंग उवाच ॥
 कश्चिदः सफला वेदाः कश्चिदः सफलं धनं ।
 कश्चिदः सफला वायुः कश्चिदः सफलं पुतं ॥ १४ ॥
 अग्निहोत्रमला वेदा दत्तभुक्तफलं धनं ।
 रतिपुत्रमला नारी शीलदुग्धफलं पुतं ॥ १५ ॥
 कश्चिदो गुरुपुत्रा सफला मुनिपुंगवाः ।
 कश्चिदः सफलं तत्रै तपप्राप्तायणादिकं ॥ १६ ॥
 भवद्विरपि सर्वैः किं प्रष्टव्यो ज्ञेयः द्विजः ।
 यथासति प्रयस्यानि चरेत् मुनिपुंगवाः ॥ १७ ॥
 गतानंददायो विद्या इत्युक्तास्तपोधनाः ।
 कृतानलिषुटा अपुनैता साहोमयादरात् ॥ १८ ॥
 शृष्य ऊचुः ॥
 भगवन्योगीनां चेष्ट सर्वशास्त्रविज्ञात् ।
 कथं मम विनिर्वात्य कोदुर्ज्ञानियत्राद्रेः ॥ १९ ॥

कथं स्याद् ब्रह्मज्ञातव्यं कालभूयोश्च वचनं ।
 कथं कालस्वरूपं स्यात्तरेण ज्ञातमप्य ॥ २० ॥
 संसाराद्योपायः कथमेकेन ज्ञमना ।
 शृष्यशृंग महाभाग मयमेतद्वदस्व नः ॥ २१ ॥

In the second chapter the following occurs

अकारवाच्यं विश्वस्य कारणं परमेश्वरं ।
 तस्माद्वादात्मकः साध्यादकापात्मा सनातनः ॥ १ ॥
 अमूर्तं वामुदेवास्यनाहुर्मर्षणं मलाः ।
 विदुः समवस्तस्माज्जीवात्मानाः सनातनः ॥ २ ॥
 स ईश्वर इति प्रोक्तः शुद्धज्ञानमयः पुमान् ।
 तयोर्वैभवं समुद्भूतं कला चिद्वापि परा ॥ ३ ॥
 यामाहुर्मैगवच्छिन्नं चयीरूपं सनातनं ।
 तत आरिभूताद्यायंवाग्रद्वयमातृका ॥ ४ ॥
 सैव धीः परमा शक्तिश्चित्तला यमेश्वरी ।
 साद्यानारायणकयो ब्रह्माभिवा विद्यात्मका ॥ ५ ॥
 {(the letters)} ० ५ ॥

लक्ष्मीनारायणौ साद्यान्मातृका समुदीरिता ।
 मातृका परमा शक्तिरभिवा त्रयो द्विताः ॥ ६ ॥
 नारायणाक्षया विषं मृगद्वयं इति च ।
 अनयैव समुद्भूता वेदाः सांगः सनातनाः ॥ ७ ॥
 धर्मशास्त्रपुराणानि सर्वोपनिषदो अपि च ।
 चतुःषष्टिकला विद्या विद्या अष्टादशवि ॥ ८ ॥
 सर्वे मातृकयोस्तत्रै त्रयदेतद्वरायुः ।
 यदा सिद्धया भगवद्ब्रह्मणः परमात्मनः ॥ ९ ॥
 तदा विद्यां पुरुषं त्रिषु रयकाराण्यनिर्गहं ।
 अमृतमृगद्वयरूपो पुरुषः स महान् द्विजाः ॥ १० ॥
 द्विधा कुलात्मनो देहमर्षेण पुरुषो भवत् ।
 अर्षेण नारी तस्यां तु विद्याममृतमिदम् ॥ ११ ॥
 यो महापुरुषः श्रोत्रः परमप्राप्तको मया ।
 धीमदहायदात्मासायेक एव परो ह्यमुतः ॥ १२ ॥
 नारायण इति श्रुतः सर्वलोकेऽकार्यः ।
 स एवाहः पुनावित्रः परात्मन् सनातनः ॥ १३ ॥

Dimas is not introduced till the latter part of the third chapter :

वेतामुने दत्तप्राप्तोऽन्यान्मर्षणं भवत् ।
 अयोध इति लोके ममैव स्यादो दारापिर्षुः ॥ १४ ॥

चुष्यगुण उवाच ।

इमुकपतं नृपतिं रामं त्रिशगतीपतिं ।

माह सीतापतिं हृद्री गौरी सह जगत्पतिः ॥ ३ ॥

श्रीहृद्र उवाच ।

प्रयतादात्म्यसंसिद्धिहेतुभूतं सनातनं ।

प्रयापरोपधिष्ठानं रहस्यं मुक्तिमुक्तिदं ॥ ४ ॥

द्युतं तव मुखोभोजासद्यःपातकभंजनं ।

श्रीमदष्टाध्वरीमाचमाहात्म्यमखिलं द्युतं ॥ ५ ॥

श्रीविद्या जगती याचो सृषिता न प्रकाशिता ।

माहात्म्यमखिलं तस्या पद मध्ये जगत्पते ॥ ७ ॥

श्रीभवावतुवाच ।

यत्रनारायणेनोक्तं जनकाय महात्मने ।

माहात्म्यमखिलं ज्ञानो श्रीविद्याया पदम्यहं ॥ ८ ॥

श्रीनारायण उवाच ।

शृणु राजन्महीपाल सीमायोदयनामकं ।

तं च नारायणो मे भक्तिमाहात्म्यं तन्मितिदिदं ॥ ९ ॥

जहं दाशरथिभुक्ता पृथो रुद्राय धीमते ।

पुनर्दाशरथीनाम् तं च वक्ष्यामि सादरं ॥ १० ॥

This chapter subsequently treats of the three kinds of initiation (*pāsupatī*, *raishnari*, and *traspuri diksha*). Ch. 2-27 deal with the arcana of the science, as revealed by *Dakshinamūrti* to his consort *Devī*. At the beginning of ch. 3 the usual 64 *Tantras* are enumerated by *Devī*, though not in as correct a form as one might wish.

The section from ch. 28 to the end is also called *Rājaraṇya* (or *Rājaraṇyeshvari*)-*vidyamahātmya*, consisting first (ch. 28-33) of conversations between *Sumati Jada* and his father, on *Vaishnava* and *Tantric* rites, and subsequently of a further course of instruction on the part of *Nārāyaṇa*.

It ends—

तं च दाशरथीनाम् येदमापयैतदहं ।

चक्षेकमपि याध्यासमपैष्ठानपुस्तकं ॥ ३७ ॥

पठेद्यः शृणुयाद्वापि त्रिमुक्तः चाधरतिभिः ।

प्रयाति परमं धाम सनातनमनुत्तमं ॥ ३८ ॥

चुष्यगुणसोभोनायुनैतत्परमवैष ।

मचानानं यत् प्रज रामं नारायणं त्रिभु ॥ ३९ ॥

चुष्यगुणं सदाभाष्य ज्ञाता यमैरहस्यकं ।

कृतकृतास्ततो यमसुः खाद्यमायुदिताननाः ॥ ४० ॥

इत् तं च महामुखं त्रारकं ब्रह्मरूपिण ।

ज्ञानकीपतिना प्रोक्तं मगदानंदहेतुर्न ॥ ४१ ॥

इति श्रीमदनुत्तरब्रह्मसंहारस्ये दाशरथीये तं च येदमापयै-
मंयहे उद्धरणमे सीमायपरिद्योदये राजराजविद्यामाहात्म्ये शास्त्र-
रहस्यकथन नाम चक्षेकमपिः अध्यायः ॥

The copyist has added (from the original MS) five partly corrupt *ślokas*, the first and last of which run thus

श्रीविद्भट्टरसंज्ञोमुकुटरीयानन्दसोहो(रि)

बस्यायोदिष्टुषः धितानह(रि)निधिः श्रीरत्नमुदयैष ।

नाता नृपगिरिश्च ब्रह्मपरखो नामापि यमोपरो

भारद्वाजकुलीय(रि) कुले सदायुपतिः श्रीमुदरी-

[यज्ञमः ॥ १ ॥

शर्कोगायधुषोन्मते (1676 = A D 1754) प्रायणं ना-

मि कृणु च यणे तिथी पथिकायां

गुरी येदमाह तव

लिलेखेह यमोपरोः श्रीशृणुये ॥ ५ ॥

[H T COLEBROOK]]

2559, 2560.

1204, 1004. Foll 271 and 174, size 12½ in by 4½ in, fairly written in Devanāgarī, by two different hands (one of which wrote vol 1, foll 1-151), 8-10 lines in a page, modern *Dāśārathya-tantra*, complete, each volume containing one part. [H T COLEBROOK]

2561.

1442a. Foll 134 (numbered 133, no 109 being double), size 12½ in by 1½ in; indifferent, careless, modern writing, ten lines in a page

J'ayapāñcasāra, a work on the arcana of Tantric science and worship, in 36 *patālas*, by a writer who signs himself *Jaiṇya*

2562.

Rather incorrect

It begins (somewhat corrected)

सकवजयपाद्ये स[1]मभिर्देवैर्वर्गैर

विरचितमुखवाहा पादमध्याह्नहल्का(?)।

सकलनगदधीशा शास्त्रना विप्रयोगैर्

वितरतु परियुक्तिं चेतसः शारदा व ॥ १ ॥

सथाभवन्नमहरीश्वराख्या

पुरा प्रथानामलवारवाने ।

गुणप्रभिन्ना जगतो इत्युक्ति

स्थितिद्यमस्यप्रतिनिधिश्चेत् ॥ २ ॥

स्तनिम्नश्च कृत्य च त्रे विचित्रं यमादिन ।

यत्कारममयकर्मरूप भाषितं विभुं ॥ ३ ॥

मृत्यो भासेन दुःपात्री ह्यशखसमाकुले ।

महत्तपद्वनोत्कीर्णलहरीकण्ठश्रीले ॥ ४ ॥

उद्यतादित्यकिरणप्रशांतशिशिरादये ।

सुतेचन्द्रकरामश्रीप्रतिधुमप्रनाशये ॥ ५ ॥ ७ ॥

नीलोत्पलप्रत्या नीलकुचितमूर्धन्या ।

शङ्खनीचंद्रविभामललाटामाप्रभुय ॥ ६ ॥

रत्नारविन्दयनामुन्नतामहाधरा ।

महामितापरमुखीं लघुमकरकुंडला ॥ ७ ॥

It ends

प्रहेनय्य च हां पहतौ गुलिकाम

समरेरपि दशैनमस्य भवत ।

इह सिद्धिरपाम्य भयमविल्ला

पदपामुराभुय्यकपामनुरा ॥ ७० ॥

इति मिष्टमुनींद्रयद्यपिद्या

परमपथैःपुराष्टाभि ।

प्रतिभाषितमुन्नतं विधानं

गदितं पुरुषोन्नमस्य पिण्णो ॥ ७१ ॥

इति नवदुतपूनाप्यानकै श्रीधरे श्री

भतति स तु समया मप्येयवेल्लक्ष्मी ।

पथरक्तपिपयौ प्राप्य लोकेकयद्यो

मनति पदमनंतं लोकयद्यस्य पिण्णो ॥ ७२ ॥

इत्याचार्यविरचिते प्रवचनसरे पुरुषात्मनश्चकचनं नाम

परविंश पटल ॥

Only in a few colophons the contents of the respective chapters are indicate :

[H. T. COLLEPOORE]

2783a Foll 77, size 11 in by 4 in, fairly good Devanagari writing, twelve lines in a page

Prayāñcasaramāraṇa, a commentary on the foregoing work, by Jñānasārūpa

Pañjals 1-16

The first leaf, written in a different hand, contains a page (not the first) of a commentary on some other work.

Fol 2 commences in the comment on *śloka* ॥ नीलवन्दलमुत्था । नीला वक्त्रा केशा यस्यास्ता । जर्ध चद्रनुत्थमाला । दीर्घध्रुव ॥ ६ ॥

Colophon इति ज्ञानसंख्यपरिचिते प्रवचनार्थपरणे योऽंश पटल ॥ सवत् १९५५ आश्विनमासे शुक्लपक्षे चतुर्थपि पचासरे ली० काशी मध्ये ॥

[Coll. of FORT WILLIAM]

2563

1442c Foll 11, size 12½ in by 4 in, careless, modern Devanagari writing, eleven lines in a page

Māhātma ramacara, or Cinaras iratantra:—also called *dearasaratantra*, or simply *teara* *tat a*—a treatise, in 7 *pañjals* on a form of (*Jaala*) *Sakta* worship, represented as being derived from *Vishnu Bultu*, and from China, the illusion of the Chinese origin being kept up by the worshipper being invested during his devotions with twigs of the *mahācinadrūma*. Rather incorrect

It begins (somewhat corrected) देवुपायः ।

महाचीनक्रमपाथार सूचितो न प्रकाशितः ।

इदानीं कथयेत्तां यदि चेदो रमि मा प्रति ॥ १ ॥

इति पुर पुरा देवा केलाशिरारे हरः ।

चित्तवामास मनसा विचिन्ताकुलितेद्य ॥ २ ॥

इत्यमर्षं (पु)ठिरा भूयो चलां प्रेरयति प्रियाः ।

चीनाचार्यं चक्रे तत्रकायं कथं मया ॥ ३ ॥

इति गुप्ततरः सोऽप्यमाचारः सिद्धिदायकः ।
स्त्रोणां चंचलया बुद्ध्या कथं गोमुं हि शक्यते ॥ ६ ॥

इति संविध्य मनसा पुनराह महेश्वरी ।
महाचीनक्रमाचारं ब्रूहि मे परमेश्वर ॥ ५ ॥

शिव उवाच ।

अलं यस्मैरलं पत्नैरले (!) स[हे] शरि ।
चीनाचारक्रमं श्रोतुं निरक्ता भव पावैति ॥ ६ ॥
स ह्य पर[मा]चारी न प्रकाश्यः कदाचन ।
गुप्तातुल्यतः साद्यान्नख्यानमयः शिवे ॥ ७ ॥
स्त्रीसभायेन भयति शृङ्गमां परिपृच्छसि ।
लघुवारं रिचासि (!) तथापि श्रोतुं [नि]च्छसि ॥ ८ ॥

चीनार्थमुवाच ।

यदि चीनक्रमाचारं न मे कथयसि प्रभो ।
प्राशस्त्यं करिष्यामि पुरातनं न संशयः ॥ ९ ॥
इत्युक्तः स तदा योऽस्मी रुद्रः कारुणिको महान् ।
महाचीनक्रमाचारं मदितुं संप्रवक्ष्यमे ॥ १० ॥
सर्वदा गोप्य एवाममाचारः सिद्धिदायकः ।
तथामुरोधादेवाहं कथयामि समासतः ॥ ११ ॥
ब्रह्मो मानसः पुत्रो यशिशोऽश्वो संयमी ।
तापमापयमानां पुरा नीलाचले मुनिः ॥ १२ ॥
कथ्यन्त तारिणीं विद्यां कामाख्यायोनिसंज्ञिते ।
दानमानसं वर्षायाममुहं ध्यानतपयः ॥ १३ ॥
वर्षं ध्यानेन तत्रैव विरमापयवे (? ने) मति ।
नानुग्रहं चकारासीं तारा संसारतारिणी ॥ १४ ॥
अपासीं पितरं गत्वा ब्रह्मार्तं पत्नेरिनि ॥ १५ ॥

Brahman then eulogizes the power of *Tārā* which alone enabled him and his divine coadjutors to create, rule and destroy the world. *Tārā* subsequently tries to conciliate her, and not being successful, he becomes enraged :

अचालं यमुषा सखे मण्डलवनकानना ।
हाहाकापो महानामोद् दददेषु सखी ॥ ३९ ॥
ततो यम्य पुरातनया संसारतारिणी ।
यशिश्वोऽसनालोऽस्य अज्ञायातोऽयं दारुणः ॥ ४० ॥
तदा देवो यशिश्वेन ज्ञायां यं यत्नदां छविद् ।
चोनाचारं विना नैव प्रमोदति कदाचन ॥ ४१ ॥

मदीयापयनाचारं वीडरूपो जनार्दनः ।

एकं एकं विज्ञानाति नाम्नः कथनं तद्विविक्तं ॥ ४२ ॥

अवाच साधकं श्रेष्ठं यशिश्वं मुनिनायकां (? कं or पित्रा) ।

रोषेण दारुणमनाः कथं मामशयद्रान् ॥ ४३ ॥ ० ४४ ॥

तदुद्धरुपिणो विष्णोः सविधिं याहि संप्रति ।

तेनोपदिष्टाचारेण समाराधय मुम्रत ॥ ४५ ॥

तदेव सुप्रसन्ना स्यां त्वयि तस्य न संशयः ॥

इत्याचारतंत्रे (thus also in paf. 4) प्रथमपटलः ॥

Patala II.

ज्ञातः प्रणम्य त्रा देवो यशिश्वोऽस्मी महामुनिः ।

मगमाचारपद्मज्ञानसंज्ञया बुद्धरुपिणं ॥ १ ॥

ततो गत्वा महादेशे चीने स मुनिपुंगवः ।

दक्षै हिमवताये साधकेश्वरसेवितं ॥ २ ॥

सलज्जमनभारेण रुपरीयनशालिना ।

मदिपान्ननेत्रेण रितालोकास्मिन्नेन च ॥ ३ ॥

भृंगाररनवेदेण अश्वतोहनकारिणा ।

मायालज्जाविहीनेन देरोध्यानपरेण च ॥ ४ ॥

जानिनीनां महत्वेण पटिवारित्तमौ शरि ।

मदिपान्नसंसारक्रमं पटलोचनं ॥ ५ ॥

दूपादेव विलोकीनं यशिश्वो बुद्धरुपिणं ।

विस्मयेन भ्रमापिष्टः स्मरस्वसारतारिणीं ॥ ६ ॥

किमिदं क्षिपते कमे विष्णुना बुद्धरुपिणा ।

वेदवाद्बिरुद्धोऽप्यमाचारः संमतो मया ॥ ७ ॥

इति चिंतयन्सत्यं यशिश्वस्य महात्मनः ।

आकाशवा[यो] ग्राहानु मेव चिंतय मुम्रत ॥ ८ ॥

आचारवदतो यो नैव तारिणीसाधने मुने ।

शतकिंरुद्धाचारस्य मतेनास्मी प्रमोद[ति] ॥ ९ ॥

यदि तस्याः प्रसादं त्वमपिरोपनिषोक्तसि ।

एतेन चीनाचारेण तदा नैव भव मुम्रत ॥ १० ॥

आकाशवायोनाकस्यै रोमाश्रितचलेवरः ।

यशिश्वो दंडवद्भूमौ पञ्चाशतोऽयं हर्षितः ॥ ११ ॥

अचोमयाच[र]िपिरिणामीं कृतान्तलिपुडं मुनिः ।

मगम विष्णोः सविधिं बुद्धरुपस्य पावैति ॥ १२ ॥

अपासीं तं समालोच्य मदिपान्नद्विष्टः ।

प्राह बुद्धः प्रमत्ताया किमर्थं त्वमिहागतः ॥ १३ ॥

अथ बुद्धं प्रदम्याह भक्तिनको मुनीपराः ।

तनुः ॥ (?) तारिणीदेव्या निवारणपदोक्तये ॥ १४ ॥

तप्यन्ता भगवान्नुदत्तस्त्रयानमयो हरिः ।
 यशिशं प्राह तज्ज्ञाने चोपाचारविष्कारवान् ॥ १७ ॥
 लप्रकाशे हिमाचारस्मारिष्ठाः (१) सदैवा भवेत् ।
 तव भक्तिप्रादभिमन्त (१) प्रकाश[?] कदापन ॥ १६ ॥
 उपाचारविधिं वक्ष्ये देव्याः सर्वसमृद्धिदं ।
 यस्यानुष्ठानमात्रेण भगवती न निमज्जति ॥ १७ ॥ ० १६ ॥
 खानादि मानसे शरीरे मानसः प्रयतो जपः ।
 पूजनं मानसं दिव्यं मानसं आर्येणदिक् ॥ १८ ॥
 सर्वे एव शुभः कालो नाशुभो पिघते छिन्ति ।
 न पिशयो दिवा रात्रौ न संघायां दिश मिश्रि ॥ २० ॥
 यस्यासनम्यातगेहे हेहमश्रीदिवारिकः ।
 शुद्धिं न आचरेत् न निर्दिक्त्वं मनश्चरेत् ॥ २१ ॥
 नात्र शुद्धाद्येद्यालि नात्र मित्रादिदम्पतं ।
 सर्वदा पूजयेद्देवीमख्यतमममोक्षणः ॥ २२ ॥
 महाभिनिशुचौ देवो कलिं भवेद्य दाययेत् ।
 सरोद्वेभो नैव कतेष्यो पिशोपायमयेगिह्यः ॥ २३ ॥
 तासां प्रहारी निद्रा च कटिद्वयमभियं तथा ।
 सर्वदा नैव कतेष्यमन्या सिद्धिरीषकृत् ॥ २४ ॥
 स्त्रियो देवाः स्त्रियः प्राजाः स्त्रिय एव विभूषणं ।
 सौकुलेषु गदा भाव्यं मनसा स्वस्तिपार्याय ॥ २५ ॥
 तद्वलाद्रुपिं पुण्यं तद्वलाद्रुपिं जलं ।
 तद्वलाद्रुपिं द्रव्यं महादेव्यो निवेदयेत् ॥ २६ ॥
 महाचोमद्रुमलतापेक्षितः साधकोत्तमः ।
 रात्री यदि जपेन्मन्त्रं दुर्लभं तस्य किं भवेत् ॥ २७ ॥
 महाचोमद्रुमलतापेक्षितः च यत्नः ।
 तस्यापि योऽज्ञातः कलौ तादृशं [?] ज्ञातः ॥ २८ ॥
 ज्ञातज्ञातकिंचलं लक्षणमेवमेवम् ।
 उमाज्ञातज्ञातस्य मुक्तकेशो दिगंबरः ॥ २९ ॥ ० २९ ॥
 न तपोमयी योऽनु न निरासी च सर्वदा ।
 प्राप्तिं न मोक्षप्राप्तिं न सत्त्वः सर्वसमृद्धि ॥ ३० ॥
 न वेत्तव्यः न ज्ञेयः न मीरः न च मातृ[?] ।
 महाचोमद्रुमलतापेक्षितः तदा भवेत् (१) भवेत् ॥
 उपाचारज्ञाते हिंसा च यत्नः ॥ ३१ ॥

१] शिव उवाच ।

१६ इत्येव चः पुनः इतिद्विपुत्रकल्पः ।
 २३ इति पुनः प्राह श्रीशक्तिपुरी मुनिः ॥ १ ॥

यशिश उवाच ।

भगवन्नेव देवेश तज्ज्ञानमय प्रभो ।
 महाचोमद्रुमलतापेक्षितः सूपित्री भवता मम ॥ २ ॥
 प्रधानद्वयमेवास्मिन् भद्रा यो[?]देव च ।
 सनयोः किं प्रधानं तद्रूपि मे यत्नेष्वर ॥ ३ ॥

पुत्र उवाच ।

शतस्मिन्मरणाचरे तुल्यमेव द्वयं मुने ।
 प्रधानं योपितः किं तु देवानां च न संशयः ॥ ४ ॥
 यतो हि योपितो देहे सदैवापिधिता शिवा ।
 तस्मात् (०) विधिवायून्मा (०) ना तासां प्राप्यान्[?] [उच्यते] ॥ ५ ॥

यशिश उवाच ।

गृही देव विधानं च सर्वदेवमयप्रभो ।
 यथा योपितु तत्पूना कृता साधकसमैः ॥ ६ ॥
 सर्वेयामेव योऽनां प्रधानं योनिपोषकं ।
 तत्र संयुज्यतां देवी कटिने (१) नौ च प्रमोदति ॥ ७ ॥ ० ७ ॥
 नटिका पालिनी येया दमकी नापितामहा ।
 प्रायशी शूद्रकन्या च तथा गोवालकन्याका ॥ १० ॥
 मालाकारस्य कन्या च नय कन्याः प्रकीर्तिताः ।
 अथवा सर्वेसाद्वीनां विदग्धा लघुपाणिना ॥ ११ ॥
 चानोयचतुर्गो (१) यान्तुतां पुष्पांतासांमेव नायिका ।
 मुंदरी योपयोन्मतां निर्लेखां चारुतामिनौ ॥ १२ ॥

कृता दिगंबरौ तां च गंधकुम्भपदनेः ।
 अनुलितां मुक्तकेशां त्रहस्योनिमं ॥ १३ ॥

गुरुशक्तिं समाप्य पुनश्चिता यद्वयं ।
 योऽपूना विधायाप तस्यैव पुनयेच्छिवा ॥ १४ ॥
 तत्र आवाहनं नैव गोपयन्मतां न चा मुने ।
 उपचरिः पुनश्चिता तस्यैव दत्ता ततः पुनः ॥ १५ ॥
 जलद्विमे मेरवं च पुनश्चिता महेश्वर ।
 गंधासवाद्योः पुन्यैः कोप्यं कुशोत्तमः परं ॥ १६ ॥ ० १६ ॥
 पुनश्चातं शिवा नैव मुता येदा च साधकैः ।
 चापुनश्चातं दृष्ट्वा योन्ता च यगुता यमेत् ॥ १७ ॥
 मोक्षमत्वा मुताचारे प्रायः प्रविचेत्पुनः ।
 यत्नच ज्ञानः योन्ता साधयित्री भवेत्तः ॥ १८ ॥

Then a story is told of Śakra Jāyaka having once uttered a curse against Jai Kānti, the removal of which could only be effected by the Śakti and the Jāyaka.

मीडामणा कुलाचारे मुपि पोत्वा मलेमुत्तु ॥ ३२ ॥

पतितस्य तु तस्यामे लुगति यदि रेखय ।

तावया रेगुमंथया देवलोके महीयते ॥ ३३ ॥

पोत्वा पोत्वा पुनः पोत्वा यावदपत्तिं भूतले ।

उत्थाप च पुनः पोत्वा पुनर्जन्मो⁽¹⁾ न विद्यते ॥ ३४ ॥

पोत्वा⁽²⁾ कुलाचारे ममदां यीवनीयतां⁽³⁾ ।

कोटिन्म्याजितं पावे त्रायणादेव नाशयेत् ॥ ३५ ॥

पोत्वा पोत्वा अपिचा च मुक्त कोटिकुले सह ।

ममल्लोके पमेद देवि सर्वं सर्वं न भगव्य ॥ ३६ ॥

तत्रैव व्यामनामोति न पुनर्मायते भुवि ।

मोत्वा च दूतविचारेमोतानं लभते मुक्ता ॥ ३७ ॥ ३६ ॥

जायते साधकः अष्टौ महाभोगी महामुखा ।

पोत्वा भोगाभोगमिव मोहहंसलताः परं ॥ ३८ ॥

न एव जायते वीरी जीवन्मुक्ती जगन्मये ।

चिरजीवो जगन्मुक्ती धिमुक्त मधेपातके ॥ ३९ ॥ ० ३९ ॥

इति ते कथितं दिव्यं शुक्रापाचिनीयनं ।

इति ते कथितं दिव्यं यथा पुत्र्या दिग्गवा ॥ ४० ॥

पुनश्चित्वा महादेवि मुच्यते सर्वपातके ।

परं द्वेषीनर्षचित्वा किमवाप्य जगन्मये ॥ ४१ ॥ ० ४१ ॥

आरभ्य शुक्रमतिपद्यापाचदशी भजेत् ।

प्रयह पूमयेषु त्रिभिर्नस्या दिग्वारी ॥ ४२ ॥

मवसिद्धिभेदेतस्य सर्वं सर्वं न भगव्य ।

पौरसाधनकनौणि दुःखसाध्यानि केरल ॥ ४३ ॥

ममनं साधनं श्वेतस्य चेहात्मकः शिव ।

गोपनीयं प्रयत्नेन पुत्रेभ्यो नैव न ददोयेत् ॥ ४४ ॥

इमेव कथितस्तस्य पुत्राविश्वरुद्रमः ।

साधनं सर्वथा नैव गोपयेन्माजगद्वत् ॥ ४५ ॥

इयापारत्नारत्ने नृनोयः पटलः ॥

P. IV. Buddha, having given directions to Vasubandhu regarding vessels and appliances required for worship, eulogizes the occult science, e.g.

सर्वमध्योपमा वेदा वेदेभ्यो वेदपरं परं ।

वेदानात्मन शिवं शीघ्राद्विद्यमानं ॥ ३२ ॥

द्विचारात्मनं पार्थ शम्भुमिहोक्तमुत्तमं ।

सिद्धतात्पर्यं कीर्तय कीर्तयत्तरे न हि ॥ ३३ ॥

P. V sets forth the eightfold rule of conduct (*samaya sh'aka*), and relates how *Brahman*, being puzzled at seeing the *Munis*, in the *Darulana*, practising the enormities of the *kulacara*, betakes himself to *Vaishnava* to consult *Vishnu*, who then commends the 'sages' doings as conducive to eternal bliss.

P. VI teaches the *rahasyama*, consisting in the *pañcalatna*, viz. मद्य मांस्य तथा मत्स्य मुद्रा मेघुमन्त्र च; the last of which is then further enlarged upon.

P. VII. The *Asura* *Vata* defeats the god-, and the *Munis* with *Indra* appeal for help to *Vishnu*, who refers them to *Siva*. The latter then teaches *Sakra* how to prepare the *Trair-lokya-yajña*, the elixir of victory. He first enumerates its 21 names, or rather descriptive epithets such as *siddhimūlita*, *gajāsana*, *yogada*, *yogamārga-paradarsini*, *brahmanam'hātri*, & *jaya-prada*. Then the recipe

श्वेतारुणीतकृष्णपुष्पभेदाद्यनुविधा ।

श्वेतपुष्पा ग्राहणी च दधिपा रक्तपुष्पिका ॥ ३३ ॥

पोतपुष्पा तु वैशा स्याच्छुद्रा तु कृष्णपुष्पिका ।

आदित्य यथास्वेताश्वी विजानीयादपलत ॥ ३४ ॥

मन्त्रितानि घृतेरेव पृथितानि शिवात्तले ।

त्रिकर्तुर्विच्छेदा नृनो कुहा धाम्नाकर्तव्या ॥ ३५ ॥

शरीरे शरीरे सवय च पटपल नागकेरल ।

यरातीन्द्रमेषोरकदधमेव ॥⁽¹⁾ ॥ ३६ ॥

एतानि सभगाति पुष्करिद्रादि⁽²⁾ पृथेरेव ।

गृहीत्वा चूर्णेनेतस्य संविद्यन्तु नु तान्म ॥ ३७ ॥

अभयोस्तु ममं दद्यात् तिरा⁽³⁾ तन्मिद्वेदं ।

निधायित्वा चतुर्थोत्तरं मधु घृतं तथा ॥ ३८ ॥

पुनः शिलाभले पिता विजानीया⁽⁴⁾ प्रत्येयेत ।

स्वीयादे [तु] पुरतः स्यादपिचा तत्र त्रयत् ॥ ३९ ॥

चतुर्भिर्भुजिभ्यः शोभनं मधुपाचरेत् ।

निर्वय्य तत्र पाचयं यथायथं विजोपयेत् ॥ ४० ॥

संविदे सत्रमन्त्रे मधुपुत्रि मदानये ।

मेरवाद्या च दद्यात् त्वं पविष्या भय सर्वदा ॥ ४१ ॥

It ends :

एतत्ते कथितं सर्वं विचयाकल्पमुत्तमं ।
प्रसादाद्विरादत्तं⁽¹⁾ वाच्यं ते भविष्यति ॥ ७७ ॥
इत्युक्तः स मया शक्रो निभवानन्दार्दैवैः⁽²⁾ (वि^० or निर्भरा^०) ।
भक्त्या परमया युक्तस्तत्त्वहेतुमेषां ॥ ७८ ॥
संवत्सरे प्रतिदिनं प्रयतस्त्रिकालं
शक्रो निषेप्य सवया विविधा यशसि ।
नित्या चलातुरमभू⁽³⁾ दशदेवराजः
संप्राप्य विश्वशमनस्य सल्लभकामः⁽⁴⁾ ॥ ७९ ॥
एतद्वहस्यगदितं परं न निगूढं
कुत्रापि नैन कमनोपनिदे कदाचित् ।
इत्युक्त्वा तव मया मनु पृथैगुत्तं
द्वे⁽⁵⁾ त्वयापि विविधा प्रविधिषतां ज्ञत् ॥ ८० ॥
इति चौताचारसारतये ह⁽⁶⁾ रीगौरीसंविदासंनिधौ नमः
पदलः पृथैमल ॥

See Ray Mitra, Notices, i., p. 268, where an *Ācārāraṇatāntṛa* in 7 *paśālas* is described, the MS being, however, defective at the beginning, and concluding with a *mandāhrāntā* verse (चाने याना रनचकुशला दक्षिणे चारुपाशे^०) not contained in the present MS.

[H. T. COLEBROOKE]

2564.

323. Foll. 79; size 12 in by 4 in; modern Hungall writing, by three different hands, seven lines in a page.

Durgābhaktikāraṇaṇi, or *Durgotsāpaddhati*, a manual of the worship of *Durgā*, composed, by *Tulyāpati*, under the auspices of *Bhairava-samha*, brother(?) of *Vīrasimha*, king of Mithala.

It begins (with the numbers supplied)

चभिराश्रितसिद्धयं यन्दिनो यः सुरेश्वर ।
सर्वैरिन्द्रादि तस्मै मयाधिपतये नमः ॥ १ ॥
भक्त्या नमसुरेन्द्रमीलिसुकुटुम्भाभारद्वात्मकुल-
माशिरुपुतिगुप्तरुद्रपद्मद्वन्द्वारविन्दविषयः ।
देव्यान्नाथयदेसरदैलना समितः⁽¹⁾ (यशितं^०) प्रकृष्टावर-
सापान्यमहिमूतपिण्डकरणा⁽²⁾ (र विष्णुकरुणा) गम्भी-
रदृक् पानु नः ॥ २ ॥

सखि श्रीनरसिंहदेवमिषिलाभूमयदलावदलो
भूमन्मौलिकरीटरलनिकरप्रवर्धिताद्विद्वपः
सापूर्वापरदक्षिणोत्तरगिरिप्रामाधिवाञ्छाधिक-
खण्डौद्योधिमणिप्रदानार्थिजनितकीर्त्तकल्पद्रुमः ॥ ३ ॥

विधिस्यात्तनयलदोयतनयः प्रीटप्रतापोदयः
संयामाज्जनलज्ज⁽³⁾ विरि⁽⁴⁾ विजयः क्रोधाप्रलोकावयः ।
ममोदानिलयः [म] कामविनयः प्रसा⁽⁵⁾ [म] कथैश्वर्यः
श्रीमद्रूपतिथीरसिंहविजयी राजसमोपक्रियः ॥ ४ ॥

श्रीशैवजितपद्मगीडपरशोनापोपमयाकृता-
[म्ने] कोमुद्रतरुद्रयज्ञभ⁽⁶⁾ (त) मितच्छावाभिरामोदयः ।
श्रीमद्भैरवसिंहदेवपुत्रार्थेयस्यात्म⁽⁷⁾ (र. तु) नन्मा नय-
त्वाचन्द्रकैमलसङ्कीर्तिवहितः श्रीहनुनारायणः ॥ ५ ॥

[विश्वभक्तिपरायणः शुचिमुखापाराधपरायणः
संयामे रिपुरातकंसदलनप्रलक्ष्मणारायणः* ॥ १]
विशेषां हितकाम्यया नृपयरोऽनुज्ञाप्य विद्यापतिं
श्रीदुर्गोत्सवपद्धतिं स तनुते दुष्टा निरन्तरस्थितिं ॥ ६ ॥
तथादी देवगृहनिर्माणः । रत्नाकरादिनियमेषु देवोपुराये ॥ ७ ॥

The work consists of two chapters (*taranga*), the first of which (ending fol. 82a) treats of the worship of the goddess generally, and the rites prescribed on different days, whilst the second treats of the *Durgotsava*.

It is largely compiled from *Purāṇas* (esp. the *Deī*, *Kāhīlā* and *Bhaviṣṭya*). Of other authorities may be mentioned: *Gaudanilāndhā* (ज्येश्ठनयनयुक्ताया यथा विलाभिमन्त्रले । सप्रमया मूलपूजायां पवित्रायां प्रवेष्टनं ॥ ०), fol. 12a, 16b; *Durgotsāra-dhārc Bhojarājā* (उमाया नयनो भोक्ता हस्तिवति-विमलेश्वरीप्रवेष्टने⁽¹⁾ महापुण्या उमा माहेश्वरी तिथिः ॥) fol 13a, *Laṅghyūsa* (वेदाभ्यासादयामोर्ति पुरुषापेचन-यः ॥), fol 11b, *Sārādātīlaka*, fol. 30a; *Śilpa-śāstra* (नवपञ्चात्मके स्थाने पूज्या दुर्गा मुमुक्षुतिः ॥ ०) fol 18b, *Śūnarāhasya*, fol. 38a, b, etc.

* This hemistich, omitted by the MS, is supplied from the text given by Mr. G. A. Grierson, *Ind Ant.* xiv., p. 192, and from Ray Mitra, *Notices*, v., p. 192, where, however, our *śloka* 4 and 5 are omitted.

It ends ·

सरितः सागराः प्रीतामनीषेति बल्दा नदाः ।

एते नानभिपिचन्तु सर्वकामार्थसिद्धये ॥

इति श्रीयोगभक्तिरत्नस्य द्वितीयप्रयोगवृत्तः ॥

कार्तिकेयवर्षादा प्रणमते पात्नी निरक्षयते

भोतिभ्यो यनयद्वल्लभरुपः प्रदायलवसिद्धिका

मंसारं दारुतः समुद्ररति या मोहान्यकारयेत् (?) राघ
(ताव)

साय्याहः शरणागतापिगमनो देवो भगवायिनो ॥

भूप्रीभरान्नहंश (?) मिलक] श्रीदेवारायण (?)

आन्या (?) कव्य (?) कन्दर्पद्विपतिप्रोचोर (?) प्रोच-

(निहः कृतो ।

शक्तप्रो (?) सहस्रवेन्दुमहिनप्रोभेयव्वाभुनो

दुर्गाभक्तिरत्नस्य कृतिरपि इत्यस्तु सप्रोतये ॥

नवीदाशुनिधि. ७-७७७- प्रोदप्रतापायधि.

अथः सङ्गरमङ्गरयिनयप्रोल्भदो सविधि ।

वम्प दौरेकमुद्रुद्रयशो रानस्य सीमिनिप्रम्

श्रीयोगलनयनो विनयते श्रीचन्द्रमहो नृपः ॥ ०

According to the genealogical indications given by the author himself, in several of his works, as well as to the records of the Maithila genealogists — cf J Beames, *Ind Ant*, iv, p 299 seq., G A Grierson, *Maithili Chrestomathy* (extra number to *Journ As Soc Beng* 1882), and in *Ind Ant*, xiv, p 182 seq. — *Vidyapati*, the popular poet of Mithila or Northern Behar, flourished in the 15th century. The whole line of Mithila kings and queens (during the reigns of several of whom the poet composed his works), is given by the native records as follows

[I *Raja Pandita Kamesvara Thakur*, -his son

II *Bhogeshvara Thakur*, -his brother]

III *Bhara Simha* (*Bharachara*) succeeded in 1348 A.D., -his son

IV *Deva Simha*, succ 1385, -his son

V *Siva Simha* (*Rupa Narayana*), succ 1446, -his queen

VI *Lalhuma Devi*, succ 1449, -

VII *Visvasa Devi*, succ 1458, -

VIII *Nara Simha* (*Darpa Narayana*), succ 1470, -his son

IX *Dhira Simha* (*Hridaya Narayana*), succ 1471, -his brother (?)

X *Dhairata Simha* (*Hari Narayana*), succ 1506, -his son

XI *Rupa Bhadra* (*Rupa Narayana*), succ 1520, -his son

XII *Kamsa Narayana* (*Lakshminatha*), succ 1532.

Under *Siva Simha* (v) the author wrote his *Purusahariksha*, in the final verses of which (*Raj Mitra*, v, p 246) he states that the king's father, *Deva Simha*, had a lake made at *Sankur*, and that his grandfather, *Bhara Simha*, was burnt on the *Vagvats* along with two wives. Under *Visvasa Devi* the author composed his *Gangavakyaval* (*Oxf*, no 708, R M, iii, p 235), and his *Sauasariastasara* (R M, vi, p 3). From the introduction to the latter work it clearly appears that *Visvasa Devi* was the wife of *Padma Simha*, younger brother of *Siva Simha*, whilst the *Maithila* records (if rightly read) would seem to make her the first of the six wives of *Siva Simha*. We may then assume that *Siva Simha*, having died without issue, was succeeded by his queen *Lalhuma Devi*, and the latter by *Visvasa Devi*, the wife of the king's (deceased) brother. This branch of the line having become extinct with *Siva Simha* (and *Padma Simha*), the throne now fell to their cousin (viii) *Nara Simha* (*Darpa Narayana*), eldest son of *Hari Simha* (or *Hara Simha*), younger brother of (iv) *Deva Simha*. Under *Nara Simha* (or *Darpa Narayana*, as he is only called in the introductory verses), *Vidyapati* wrote his *Fikhsagasa* (R M, vi, 5 x

p 67), whilst for his queen, *Dhīramatī* (also called *Dhīrā* or *Hara*, Oxf Cat, no 718), he composed the *Dānavakhyāvalī* (R M, v, p 137, Bhandarkar, Rep, p 352). This king was succeeded by his eldest son (ix) *Dhīra Simha* (*Hridaya Narayana*), and he by his brother (x) *Dhairava Simha* (*Hari Narayana*), for whom (possibly still in the reign of the elder brother) *Vidyapati* composed the work now under notice. In the last of the final verses the author also mentions a younger brother of the two kings, called *Candra Simha*, whom, together with a fourth brother, the genealogical chart published by Mr Grierson (Ind Ant, xiv, p 196) makes the son of *Nara Simha* by a second wife. This *Candra Simha* would seem to be the Maithila prince under the auspices of whose wife, *Lakshma Devi*, *Misraśūrasa's Vivadacandra* (Oxf Cat, no 718) was composed. This king's grandfather *Harasimha*, accordingly was entirely different from the *Harasimha* (or *Hari Simha*) *Devi* who, residing at *Simraon* (*Samaragrama*), was conquered, in 1323, by *Tughlak Shah*, and, in 1324, founded a new dynasty in Nepal (S Cat, no 1390).

The jurist *Vacaspatimishra* wrote his *Cintamani* under the patronage of *Harinarāyana* of *Mithila*, and his *Dhātānirṇaya* under the auspices of *Jaya*,* queen of *Dhairava* (cp Prof Jolly, Zentsch d D M G, xlv, p 271), and his *Draddhakatpa* (Cat no 1700) under *Emabhadra Lujanarāyana*. As *Dhairavasimha* *Harinarāyana* did not come to the throne till 1506 A D, *Vacaspatimishra's* date has to be put

more than a hundred years later than has hitherto been assumed.

Whether the author of the present work and those mentioned above are really identical with the popular poet *Vidyapati* (or *Bidyapati*) seems to me far from certain. Mr Grierson (I A, xiv, p 190) has published the text and translation of a copper-plate grant, dated Samv 1455, Śaka 1321, Lakshmi-Samv 283 (A D 1399), said to be in the possession of the poet's descendants, by which "the great Pandit Sri-Vidyapati Thakura, glorious as a new *Jayadeva*," is presented by king *Sita Simha* with the village of *Bisapi* (the modern *Dislpi*). But, even supposing that *Sita Simha* might have been appointed *yuvaraja* by his father more than 46 years before his father's death, it seems strange that there should be no Sanskrit works of the poet prior to the *Purushaparikhāṣā*, and Mr Beames's suggestion, that there were probably two different writers of the name, seems to me to deserve serious attention. It is also desirable that the grant referred to should be carefully examined.

Whilst the author of the present and the other works nowhere gives any indication regarding his own ancestry, the poet *Vidyapati* is stated to have been the son of *Ganapati*, son of *Jayadatta*, son of *Dhīrēstara*, son of *Devuditya*, son of *Kaṃmaditya*, son of *Hiraditya*, son of *Vishnuarman*, who is said to have lived at *Bisapi*.

[H. T. COLEBROOKE]

2565.

1259c. Foll 12, size 8½ in by 5 in, fairly good, clear Devanagari writing, 12-14 lines in a page.

Yojasaratnamuccaya, also called (or forming part of the) *Abulagama-mahatantra*, in ten

* She is styled (Oxf Cat, no 645) the mother of *Purushottama*. As the identification of the kings themselves can hardly be doubted, *Purushottama* would seem to have been another name which *Rama-khātra* (or his brother *Garud's Narayana*) had in his younger days.

chapters (*paśāla*), consisting of conversations between Śiva and Pārvatī on the subject of Yoga and the duties of those who practise it. [A.]

Amongst the principal duties of the Yogins which can be performed by all classes and castes, the study of the *Vedānta* figures as one; so that under Yoga in this connection we have to understand contemplation of the inner self and meditation on metaphysical problems generally, rather than a particular school of philosophy.

It begins:

आदी यन्नु त्वया नाथ मुनिभिर्देवैरेकपा ।

अनंतशास्त्रभाषादी कथितः परमेश्वरः ॥ १ ॥

प्रसूतो भयद्वेष B) द्वेषेभ्यः भयदुःखविनाशक (० न B) ।

अनंत (अनेक D) शास्त्रप्रवच्यारम्भात् कथितः नमः ॥ २ ॥

अनेकत् (केन ये B) कारणे कस्य किं योगः प्रोच्यते
[युतो (स तु B) ।

स योगः (योगतु B) यद्विधः प्रोक्तो नानाज्ञं तस्य
[दूश्यते ॥ ३ ॥

अनेकभेदभिन्नानेकशास्त्रप्रवोदितः (1 अनंतभेदभिन्नस्य
[अनेकशास्त्रप्रवोदिता B) ।

शास्त्रस्य संगतिर्नास्ति संशयः कथय प्रभो ॥ ४ ॥

नश्यते केन मागेण गन्धेवासः मुदाहृत्य (वास्तव B) ।

देवानां परतो मुक्तिं (भक्तिं B) शुक्ला मुचयन् (तु व B)
[मुनिः ॥ ५ ॥

प्रोवाच भगवान् विष्णुः सर्वेषां चैव संगतं (संगतं B) ।

भाषाया उवाच (B has this before next half-st.) ।

त्वया हि प्रोक्तमेतच्च (० कथितं यत्तु B) रहस्यं गुप्तमुत्तमं ।
अकुलागमनामेदं तन्ने ज्ञं (अकुलागमकृत्यो ज्ञं मृत्युम्)
[कथयाम्यहं ॥ ७ ॥

वेदशास्त्रागमैर्विभक्तः (० शास्त्रस्य मध्ये तु B) स्वात्मयोगः
[प्रशस्यते ।

अनेकभेदभिन्नेन येन (येनैवानेकभेदेन तेन B) सर्वं
[विप्रोदिताः ॥ ८ ॥

मुनयः कथुः ॥

सर्वशास्त्राणां मध्ये तु (मुनयः सर्वशास्त्रेषु B) योगसाम्यं
[विप्रकथितं ।

तत्वास्तं शंभुना प्रोक्तं कुत्र कस्य जनादेन ॥ ९ ॥

भगवानुवाच (om. B) ॥

हिमाद्रौर्गङ्गे (हिम्याद्रिशिखरे B) रम्ये नानापातुवि-
[चिन्तिते ।

अनेकद्रुममंकोर्यं सहकारोपशोभिते (पुष्पप्राकारशो ०
[B) ॥ १० ॥

गंगादिसरितस्त्रयः सर्वतोर्धनिषेविते ।

पुरपदेशे महासीम्ये संगमे (मंगले B) निरुपद्रवे ॥ ११ ॥

एकान्ते विभवे रम्ये (गोप्ते B) चित्तस्याह्लादकारके ।

तस्मिन्मध्ये महादेवो देवानां देवतं परं ॥ १२ ॥

सिद्धासनं (ने B) समी भूत्वा योगेयुः परितिश्रितः ।

ध्यानम्यर्थात्तयागस्य [य] शिवं (r. यः) परमेश्वरं (r. यः)
[॥ १३ ॥

निर्जनं निरुपायं निर्द्विकल्पं निरुपमं (1 A. B.) ।

परिपूर्णं परं प्रथ तस्मिन् लोको महेश्वरः ॥ १४ ॥

तस्मिन् (स्मृति B) काले महाभाषा शांभवो तत्र
[आगतः ।

समाधिस्थं हर्तुं दृष्ट्वा स्मृतिं चक्रे च (हि B) पावैती ॥ १५ ॥

श्रोतव्यमुवाच ॥

नमस्ते विश्वरूपाय विश्वचोनाय (आदिनायाय विश्व-
[नायाय B) ते नमः ।

मयाद्याम्यं तस्मात् नमस्ते विश्वरूपिणे (० धारिणे B) ॥ १६ ॥

मुह्यिमिहिनिलपानां (विवाशानां B) त्वमेव (ज्ञं हेतुः
[B) परमेश्वर ।

त्वमेको र्षि पिपा भिक्षो त्रयविष्णुशिवनामृतिः ॥ १७ ॥

नमो रजःसवरूपाय रजःरूपाय ते नमः ।

तमोरुप नमस्तुभ्यं (नमस्तेभ्यु B) निर्गुणाय नमो नमः ॥ १८ ॥

अध्यात्मविद्याविद्यानां सा विद्या ॥ मुनेश्वर ।

यया मुचिद्वया विद्वानः प्राहुर्वति परं परं ॥ १९ ॥ ० २१ ॥

[चतुर्विंशतिस्त्रयं पुरुषः संघचिन्तितः (om. A)

स जीवन्तु (स्व B) गुहापीनो भाषया नैववाहकः
[[स्व B) ॥ २२ ॥ ० २२ ॥

शवं नानाप्रकारेण पावैता प्रापितः शिवः ।

यथातदुपादृतः प्रातः (० अचरतचित्तः B) क्षुत्वा नातो
[महेश्वरः ॥ २३ ॥

तस्मिन्चरते देवो साक्षादा जनिवो कला ।

महादेवं नमस्कृत्य तत्रा प्रभो सर्वं कृतः ॥ २४ ॥

* In MS. A the numbers are shifted on by one hemi-
stich (see v. 7 above).

सवपायैतां सुरधरेय मन्त्राकं कृपया हर (शिव B) ।
 शास्त्रेध्वनतपथान कर्मभिरा श्रुता मया ॥ ५५ ॥
 मे मतिर्भविता तेस्तु किं सत्य तव वेत्स्यहं (नस्पराम्यहं B) ।
 तस्मात्कथय सर्वेन कारण चेदशास्त्रयो ॥ ५६ ॥
 सर्वेषां चैव शास्त्राणां भेद किं चैकवाक्यता ।
 पददर्शनेविवादेषु विवर्तकां मनसि स्थित ॥ ५७ ॥
 कर्मणा लभ्यते मोक्ष किं योग साधनेन च ।
 योगश्च (चैक B) सर्वशास्त्रेषु प्राप्यते (०न्ने प्रोच्यते B)
 [किमनेकपा ॥ ५८ ॥]
 योगस्य च चर्चमानि कानि तानि तपोनिपे (तपोपन B) ।
 कथयत महादेव प्रथमस्य मयाचरित ॥ ५९ ॥ ० ५२३ ॥

II (sl 53) bog देयुवाच ॥
 जग मे समल मन्त्र जग मे समल तपः ।
 जग मे समल ज्ञान त्वत्प्रसादाद्विगतके ॥

III (sl 68) देयुवाच ॥
 नावापयन्तुषां पुमानेको गम्येति (I) कथ्यते ।
 योगागम्य परं त्रय इत्यलीकं वच प्रभो ॥

IV (sl 61) देयुवाच ॥
 पुन पुनर्न पृच्छाभि पृच्छामीति पुन पुन ।
 नयद्यानिद्ययो नित्य काकल्य कुरु मे प्रभो ॥

V (sl 16) ईश्वर उवाच ॥
 यूयतां धर्मनर्वेस पुत्रा चैवावधारयतां ।
 सामन प्रतिकूलानि कर्माणि विविधानि वा ॥

VI (sl 28) ईश्वर उवाच ॥
 महावैषं त्रय हविर्ग्रीवाम्नी अवशा हुतं ।
 मदीय तेन गीतस्य ब्रह्म कर्मसमाधिना ॥

VII (sl 80) देयुवाच ॥
 देवदेव जगन्नाथ भस्माराधैवतारक ।
 धनुर्नोक्तं त्वया शोभो यद्वक्त्रं तत्किमात्मकं ॥

VIII (sl 35) ईश्वर उवाच ॥
 इह सर्वे मया दत्तं ज्ञानमध्यात्मकं परं ।
 चाग्निनामगते भजे शिष्यदोयासरा भय ॥

IX (sl 229) देयुवाच ॥
 पत्नार चाधमा धूमे यथाप[च] यमिदां हरे ।
 अनुक्रमे क्रमो नास्ति प्रत्यया दृश्यते मय ॥
 It ends
 सर्वे पागः सर्वज्ञानो विद्वानीयाद् वरानने ।
 गुरुप्रसादात्प्रत्यय रहस्यं चकुलगम्य ॥ २२९ ॥

X (sl 75) श्रीईश्वर उवाच ॥
 हठमत्रस्तथा राजन् (I) विस्तार कथ्यतां त्वया ।
 स विभाव्यात्मनश्चे तु योगाभ्यासं च पार्यति ॥

It ends
 ज्ञानध्यानविहीनस्य सम्भवति पुन पुन ।
 जन्मजन्मेषु वैराग्य तदा सहस्रं दूयते ॥ ७३ ॥
 प्रत्ययो यथ परोक्षो ऽसौ जायते मदभागिनी ।
 तस्य योग न रात्रय - - - - - ॥ ७४ ॥
 तस्मात्सर्वप्रयत्नेन योगाभ्यासं महेश्वरि ।
 स्वयमोपसखलये - - - - - ॥ ७५ ॥

इति श्रीचकुलगम्ये महातर्षे योगसारसमुच्चये द्वात्रिंशत् पटल ॥
 ० संवत् १९२६ चप ज्येष्ठपक्षे १ शुक्ली चतुर्विंशतिहातीमनाप्
 ग्रामे शालाव्य नर्मदातटे भट्टश्रीरामश्रीचामनेन जगन्नाथभट्टेन
 सावलोकाचार्ये परोपकारार्थं च स्वहस्तेन लिखितं चकुलगम्य
 पुस्तकं ॥ [H T COLEBROOKE]

2566

1248b Foll 43, size 9½ in by 3½ in,
 good clear Devanagari writing ('of 1678 A D),
 eight lines in a page

The same work, *paṭalas* 1-15
 This MS begins

चज्ञानतिमिराधस्य ज्ञानान्ननशलाकया ।
 चयुहम्भोक्षितं येन तल्लै श्रीगुरवे नम ॥ १ ॥
 यक्षु सादी त्वया नाप मुनिशिष्यैरनेकधा ।
 जनेकशास्त्रनायादी कथिता परमेश्वर ॥ २ ॥

It ends
 सर्वे योगः सर्वशास्त्रे शिक्षितव्यो परानने ।
 गुरुप्रसादात् ज्ञानार्थं रहस्यं चकुलगम्ये ॥ २२९ ॥

इति श्रीचकुलगम्ये महातर्षे योगसारसमुच्चये ईश्वरपार्वती
 संवादे चतुराष्टमादिकथनं नाम नवम पटल । ० नेपालसंवन
 १९८९ समये धाराशङ्कुद्विषयम्यां शुक्रपक्षे रविदिने लिखितमिति
 विद्यपदरेण समर्थं ॥

This date perhaps belonged to a previous MS

The MSS of the *Arđjamatantra* mentioned in Bühler's Cat of Skr MSS in Gujarat etc, iv, p 202, Peterson, Rep, iii, p 399

(judging from the extent) probably contain the same work as the present one

[H T COLEBROOKE]

2567.

1048 Foll 70, size 16½ in by 3½ in, neat, modern Bengali handwriting, seven lines in a page

Kulārṇava maharāṣya, a Tantra in seven teen chapters (*ullāsa*)

For a full account of the work see Aufrecht, Bodl Cat, no 147

This MS differs considerably from the next, which, on the whole, agrees with the Oxford MS It begins

कौलासशिखरासीने देनदेयं त्रगदुह ।

धरन्देश परानन्द धारिणी धरनेधरे ॥ १ ॥

ओदेसुनाय ॥

भगवन्देश देवेश पञ्चक्रतुषिधानक ।

सर्वत्र भक्तिमुल्लस शरणगतपञ्चल ॥ २ ॥

कुलेरा परमेशान कल्याणपरारिणे ।

दुषारे धोरसदारे सर्वदुःखमलामते ॥ ३ ॥

It ends

इति ते कथित किञ्चिदुल्लनामादियासना ।

समासेन कुलेशानि यो जानाति स पूनक ॥

रहस्यातिरहस्यानां रहस्योहकुलेधरि ।

अध्याह्वाय समाख्यात समासेन स विश्वार ॥

कुलाप्यनिन्द शाल्य मुक्तिदुषपरिहित ॥

इति श्रीकुलार्णवे महारहस्ये सर्वयोगोक्तमोक्षने षष्ठादल्लय
यस्य पञ्चमपञ्चे गुरुनामरात्मनादिकथन सप्तशोद्धास ॥

[H T COLEBROOKE]

2568

839 Foll 62, size 12½ in by 4½ in, legibly written in Devanagari, 10 or 11 lines in a page, modern

The same work, chapters i xvi

It begins

योगुहं गणयं दुर्गां चतुर्धं शिवमयुत ।

मन्त्राय गिरिनां लक्ष्मीं वाल्मी वंदे विभूतये ॥

etc, as in the Bodleian MS

It ends

इति श्रीकुलार्णवे महारहस्ये काम्यकर्मकथनं नाम षोडशो ।

१६ ॥ सयद् १६१ भाष्यभागे गुह्यपथे सप्तम्यां गुरुनामरे
पोषी समाप्ता ॥ [H T COLEBROOKE]

2569.

1265 Foll 72, size 7 in by 4 in, fairly written in Devanagari, 11 or 12 lines in a page

Kulapradīpa, a treatise, in verse, in com mendation and exposition of Tantric doctrines, in seven chapters (*pralāsa*), by Śaṅkarānanda carya

It begins

गुरुं प्रथम्य प्रथमं ततो गृह

गयाधिव श्रीपरदेवतां च ।

गुरो महापासककीर्तिबानो

निर्बन्धनेक रचयामि यस्य ॥ १ ॥

यथेष्टु येष्टेष्टु सदाशिवेन

रक्षितः श्रीकुलनाथ उक्तः ।

प्रायः कली ते मुलभा न सति

ज्ञानं च त्रयो परवै दुराध ॥ २ ॥

गुरो कृपा यच्च भवेत्प्रभवा

श्रीदेवतायाश्च महामसादः ।

तस्मैव पुनः कुलशास्त्रोपम

हस्याच्च भक्तिर्नै लहापवासा ॥ ३ ॥

शेषा दृढा भक्तिरिहासि श्रान्ते

विद्वति सम्यक्सकल रहस्ये ।

प्राग्जन्म पुण्याद्विमला धनीया

ते निन्दका नास्य भवति लोका ॥ ४ ॥

भोक्ता यन्मुक्तो निजमोपनार्थ

निदात कविमुद्रशास्त्रमेवम् ।

केचिषु विगिनिरता सत्तया

दीक्ष्यन् ये ते निरवे न यमु(र) ॥ ५ ॥ १ ॥

त्रयदी कुलपरीप्रभा । श्रीकुलार्णवे ।

हर्द भूशैलविहर्तमद्रापुर्यान्वय परः ।
 कृतप्रमाणमप्य तु स्वयं काययूरक ॥ ९ ॥
 स्वमिद्वैरिद्रुसस्यैवैश्वर्यो दिनमुच्यते ।
 या भाषते महाभाषा मया तेजसासनिर्गम (I) ॥ १० ॥
 प्रपञ्चो ब्रह्मदिपस्य कुम्भको रात्रिरस्य तु ।
 एव तस्या अटिक्रमा पथमेकं शिष्यं स्मृतं ॥ ११ ॥
 यदीशतमिति तस्या व्रजो श्रीवति कथितः ।
 पथमेकं ततोऽपि शुक्ल कृष्ण तु पार्वती ॥ १२ ॥
 पञ्चतमस्य हरिर्नीविष्टैर्महाव्रमह शिष्यः ।
 एवं सा ज्ञातवर्णा नै महाकाष्ठस्य गेरिणि ॥ १३ ॥
 सर्वेष्वप्युपकहेहं तच्छा तच्छा पुनर्युवा ।
 य अदिय युवा त्रिष्टोतमया विपयोऽकृत ॥ १४ ॥
 एव ह्युता पञ्चलस्य देवो ब्रह्मा हरि मुदा ।
 अहंकारस्य विप्रस्य कृता भीता नता पुन ॥ १५ ॥

देवा ऊचुः ॥

चाहिं चाहिं महादेव श्रुतागमवत्सल ।
साहकारा ययं भूता ईश्वरा इति चादिन ॥ १६ ॥
निनिता खपि निरुज्ज्वा चत्तपरवैषम्यः ।
महाकाय ययं देव न च त्वं महाकायमे ॥ १७ ॥
यस्या जग्रे मापि यस्य पदापीजेन नो समा (?) ।
महाकालः कथं हेयः कथं मुक्तिर्भवेच्छिव ॥ १८ ॥
मुक्तयः कतिपया देष्ये चेतसा का किं च मापन ।
महात्माकं यदि कृषा देव्यां पिच्छां गुरेयु च ॥ १९ ॥

ईश्वर उवाच ॥

शायते तत्प्रभावेन सकल देववाच्यतः ।
पुनर्भेदयते पुष्टिं तस्य माया हृदयया ॥ २० ॥
मया कृतानि तथापि अस्यवाशेनैव कृतं ।
येन येन प्राप्तिं ते ह देवो नप्राप्तिंता मया ॥ २१ ॥
देवीभिः प्रमथेदेवैस्तत्त्वोत्पद्यतुविधः ।
येन मार्गेण भवति स स मार्गः प्रकाशितः ॥ २२ ॥

तथापि त्रयिका देवा अहकारेण मोहिताः ।
अन्त्यादेशान्निर्दिष्टां चटकमैरित्या सदा ॥ २३ ॥

कलिना हतसौभाग्या भ्याने याने च भेषुने ।
मायते निरतास्तेन निधिना प्रेतकपिषः ॥ २४ ॥

दृश्यते ते कलौ तस्माद्भक्तिः सम्यगीरितः ।
वेदसारं धर्मसारं ब्रह्मसां हृदय पर ॥ २५ ॥

महाकालेन यागोक्तं चषमोमुक्तिभाषनं ।
मयैवां मेरुतां यातं तन्त्रं मेरुसहितं ॥ २६ ॥

गृह्यन्तु तद् दृश्यमानं वनो हस्ता पृथक् पृथक् ।
पृच्छया निजमदेहं दूरीकुप्यत्वशक्तिता ॥ २७ ॥

Some idea of the contents of the work may be formed from the colophons of the different chapters (*prākāśa*) 1 (fol 5a) *vyāsaśāstra* 1 *isa*, 2 (fol 18b) *samsāra*, 3 (fol 34a) *dikṣha*, 4 (fol 39a) *homavādh*, 5 (fol 72a) *ahniśa* (ie *amṇayanam rahasyam*), 6 (fol 94a) *prāścārya*, 7 (fol 102a) *siddhasthāraṇa*, 8 (fol 107b) *mudrālākṣhaṇa*, 9 (fol 111b) *parthivapujāvādh*, 10 (fol 148a) *puraścārya* 1 *aulhacara*, 11 (fol 177a) *śaṭsaṃsthitam* *śaṭśāmantrakāthanaṃ*, 12 (fol 193a) *śeda-* *mantra*, 13 (fol 202a) *naśagrahākāthana*,

14 (fol 208b) *pratyasagurāmantrakāthana*, 15 (fol 217b) *śaṭśāmantrakāthana*, 16 (fol 224a) *śaṭśāmannayaganapātmantra*, 17 (fol 240a) *ūrdhvaṃnayaganapātmantra*, 18 (fol 250b) *pūṣṭamṇayaganapātmantra*, 19 (fol 268a) *pāścīmaṇnayaganapātmantra*, 20 (fol 272a) *utlaramṇayaganapātmantra*, 21 (fol 275a) *suryamantra*, 22 (fol 279a) *naśagrahāmantra*, 23 (fol 314a) *brahmyadyashāśāmantra*, 24 (fol 319b) *śaṭśāgīṣamantra*, 25 (fol 321a) *dīpātīdh*. The 26th *prākāśa* is left unfinished, breaking off after v 993

A MS described in the Cat of Skr MSS in the N-W Prov, pt vi, p 56, is stated to consist of 35 chapters

[H T COLEBROOKE]

2571.

721d Foll 27 (besides a *siddhapatram* to fol 8), size 16 in by 5 in, clear, some what small, modern Bengali writing, thirteen lines in a page

I Foll 1-8a *Bijayacharana mahatantra*, a *Tantric* tract, in six chapters, consisting of speculations on the mystic value of the letters of the alphabet, a mystery the knowledge of which is represented as containing the germ of the whole visible and invisible universe. The revelation is, as usual, made by *Mahadeva* to his inquisitive consort

It begins

यत्ता ज्ञानमयीं देवीं कालीं महादेवमूर्तिम् ।
धीर्वां पोषार्थकं यन्तु स्त्रियं चाह यथायमं ॥ १ ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥

हे नाथ जगदाधार शक्तिो संसारतारक ।

यमुत्ताम्यह देवेश ब्रह्मे यन्तु त्वमर्हसि ॥ २ ॥

युक्तं याकरं देव ब्रह्मं यदर्थमृषकं (?) तर्कयद् ॥

यात्रवत्त विशेषं च सांख्यं वेदान्तकं विभो ॥ ३ ॥

सरहस्यं शोपदेशं कर्त्तव्यं यथोचितं ।

साधनं निगमं याति नैगमं वेदमेव या ॥ ४ ॥

वेदाधेयं तत्तं च पञ्चरं तदुपासकं ।
 तद्वाधेयं तत्तं च आभासं विहितं चित्रे ॥ ५ ॥
 चित्रमेहाभासमयं चानुष्ठानं स्तुतिं ।
 तोयविषयं देहं गेहं वाप्य निरर्थकं ॥ ६ ॥ ० ११ ॥
 तद्दन्त्यं मे देयं सधै कथितवान् पुरा ।
 अमुना संप्रवक्ष्यामि दास्येतावत्तव धीमतः ॥ १२ ॥
 अतिगुप्तं पश्ये ह्यर्थं काशोपते यद ।
 नो चेत् प्राणान्तरिक्षं दास्यामि व्रजं शंकरं ॥ १३ ॥ ० ३३ ॥

Mahādeva at first refuses to reveal to her this mystery of mysteries, but is at last obliged to yield.

पृथुं देपि महेशानि कपो कामवृषो नृप ।
 देवाभामपि देपेशि केन्द्रादीनां दिवीकला ॥ ३३ ॥
 खादी यत्तं यदागच्छ खरं हलविमूचनं ।
 ततो युग्मं यदागि त्वो विपुलं वा चतुष्टयं ॥ ३४ ॥ ०

Śiva constantly uses the form *dih* (दिहि दुर्गे, प्रिये दिहि etc.) which the commentary (*fl.* 40) explains by *मानोहि*.

The last page, containing a few *śloka*s and the colophon, was written by a different hand. It ends:

द्युत्वा शिषस्य यच्चं शिवा दुरापनाशिनी ।
 मत्वा शम्भुं गतोन्मादा खकीर्षं गृहमागता ॥ ३३ ॥

इत्युपनिषद्वाक्यं महागुप्ते सवेशास्त्रोद्गारे ज्ञानकाण्डश्लेष-
 रहस्ये सर्वकामदे महागमे विशङ्कपतिप्रतीकं गणः समाप्तः ॥

On the back of the last leaf Colebrooke's *Pandit* calls the work *Sauaryākaraṇa*, for which see no 2573

II. Fol. 8r-27 [*Mahātāntira*]-*Bhāṣārthā-
 dipiṭa*, a commentary on the foregoing tract, by *Rāmananda Devaśarma Vācaspati Bhāṭṭa-
 cārya*, a resident of the country of *Kharī*, then ruled over by *Cuṭanyaamha* (*Mallamahindira*)

It begins सौ गंगाया चंद्राय नमः ॥

नन्वाच कालीं मुखाशीर्षं श्रीरामायययिन्द्रा ।

श्रीनन्वाचपादोनी टीकां यत्किं यथामति ॥

* मुरानां आदिः पङ्क्तिर्विच्छेदो यस्यास्ती । *comm.*

श्रीरामानन्ददेवशर्मा रामपदाश्रयी ।
 अमरयोगो यन्पकृती मन एतत् प्रपन्नितः† ॥
 यावन्ति यन्पसारिणि सन्तोह नगतीपते ।
 त्रेषो सार समुद्रस्य शिवेनैतत् कृतं पुरा ॥ ०

It ends:

इत्युपनिषद्वाक्यं इत्यादयो पञ्चविंशोपपन्नाः ॥ ० ॥

आगमानां सभाकृष्यं सारं सारं यथामति ।
 कृता टीका मया यत्नात् यदर्थं भाषुकाः सदा ॥
 श्रीमन्मन्त्रहोदयस्य विद्वत्पद्मसिंहो नृपो
 योः सत्यपरायणो हरिर्गतो निर्लोभको निःस्पृहः ।
 तद्देशे सिद्धिर्लक्ष्येऽनियमति श्रीरामनामा कविः
 श्रीमद्भद्रनिदेशतो विरचिता टीका सता गृहता ॥
 प्रकाशया यत्परासेन टीकेषु देष्टुं लोभा ।
 रुद्रं तं पाहि सततं यत्किंच तन्मुच्यते ॥
 तद्विद्या यथेतां नित्यं सदात्तु तत्पत्तिर्मेयि ।
 इत्येवं प्रायेणानि त्वं न चान्यद्विषयं निर्भ ॥
 नहं द्विजाचारगतो नमतिविद्यापिबोद्धोः ।
 न तपस्यायुतो नित्यं न नित्यं गुरुपूजकः ॥
 युद्धापुटी त्रिवी तुलसी तप वेदानुशासनं ।
 इति त्वं वरिसंभाय ज्ञायते ते कृपा यदि ॥
 श्रीमद्भद्रमपदे भक्तिं देहि रुद्र मनो मनु ते ।
 तया मे यमैकावाचीसोद्याः संयाति सिद्धता ॥
 तथा भार्यापुत्रपौत्रप्रपौत्रेभ्यः प्रदोषता ।
 न धनं प्रायेण रुद्र न मुनं यन्नितादिनं ।
 नृपं पूजा राम भक्तिमेव साक्षात्पूजितले ॥

इति श्रीरामानन्दवाक्यमतिभट्टाचार्यैरिचिता महातन्त्रभा-
 षावैदीपिका समाप्ता ॥

[H. T. COLEBROOKE]

† ? अत्ययोगोपि सन् एतद्विषये अर्थात् टीकाकरखण्डिमे
 मनः प्रवर्तितविरचये । इति योजना । ननु अत्ययोग्यदस्य को
 ऽर्थ इति चेत् । योगो ऽहेः । न योगो ऽयोग इति *comm.*

‡ तत्राभ्येयमाने न निपसतीति ननु न धनः कस्य देशो
 विषय इति चेदाह श्रीमन्मन्त्र । सत एष मन्त्रो नाम यथा-
 विषयः । सत एष मन्त्रेण मन्त्रश्रेण ये महोन्मा रामानन्दे
 मन्त्रमहोन्मा इति विग्रहः । तेषां सन्ततोनां मध्ये परः सेवो
 न्वैतव्यतः(?) इति चैतन्य इति कृत्वा संज्ञा यस्येति । ते
 चानिन्ता इति कथमप्यविषयः । *comm.*

2572.

721e Foll 28, size 16 in by 5 in, clear, modern Bengali writing, foll 13-21 by the same hand as the preceding MS, the rest by a different hand, 13-15 lines in a page

A commentary (*tippani*), entitled *Dhediku*, on *Ramananda's Bharatadipī*, by his pupil *Ramanu Sarman*

It begins

ब्रह्म विभेदगुरुनामप (१ र मेश)

श्रीरामचन्द्र चित्रगङ्गरे ।

श्रीरामावस्थतिपादरा.

श्रीरामतन्त्राहक शक्तिव्यः (?) ॥

मूको भवति वाचा नम्र चिन्तुते दम ।

श्रीगुरो कृपा भूमा शिवेनोक्तं कदा मुखा ॥

योग्याकरा यन् विष्णु लोकेषु दुर्लभं ।

अपारसिन्धु मानोहि वातानां विपन्नित ॥

तस्यैव पापानां मे गुरु शक्तो ऽपि लक्षते ।

दोषिकेपा कृता येन पन्था नाम्ना सुरैरपि ॥

तस्याधरमुधापानगादिना काष्ठरुपिणा (?) ।

विश्रान्ते कदा किञ्चिद्विभाष्य गुरुपादुका ॥

अथ विप्रव्यस्य अं गेपाय चंदाय नम इति टीकाकृता चादी लिखितं । तस्याद्या यथा ग गणेशे इति कोमे वल्लभित संप्रदाने प इति च कारकपादे विधास्यति एवं च चतुर्वैरीतापने इति च । अत एव उभयत्र चतुर्वैरीकृतनेन साधनीयं चतुर्वैरी प्रदाय गणेशाय नम इति निष्कृष्टाय ॥ ०

The title is given in full on fol 21b इति श्रीरामतन्त्रसूत्रे श्रीगुरुचरित्रप्रभाषकेन विरचिता ज्ञेयव्याकरणीयसंयहमाचार्यटीकादिप्यनी भेदिकेति ॥

It ends सप्रदानसंज्ञामयं हिता मञ्जराधिवर्ता दशैयवाह पुनर्भक्तिरिति वाह्यपीनले मयमिति च प्रायेणाविराम ॥ इति श्रीरामतन्त्रसूत्रे गुरुप दमारे विरचिता पञ्चाभाषादिप्यनी भेदिका समाप्ता ॥ [H T COLEPOOKE]

2573.

364 Foll 271, size 9½ in by 1 in, careless, modern Devanagari writing, eight lines in a page

Tantraratanā, or Tantraratanādīpī, a compilation of extracts from the principal *Tantras*, on religious rites and ceremonies, by *Krishna Vidyaratnagisa Bhāṣṭacarya* of *Navadvīpa*

It begins

नितानदी परं पदे तन्त्ररूपं गुणायनं ।

सर्वभूतमयीं देवीं श्रीमतिपुत्रमुदरीं ॥ १ ॥

पुण्यकरिण पदे गणेश जयैतौमुत ।

यस्य स्मरणमात्रेण विप्रा दूरीभवति हि ॥ २ ॥

गुरुदेव नमस्तुभ्य - - - सर्वेश्वर ।

यस्य पादरजोभिष्य त्रीपैचानमल लभेत् ॥ ३ ॥

आमर्ष्यदुनिधिमपनोदतं सकृत् त्रिनगुरुपदेशत ।

तत्ररत्नविन्दुस्रवं पुष्पा भाषयन्महाप मत्तरं ॥ ४ ॥

अमस्या विप्रा देवी अमस्याता च कालिका ।

वागीश्वरी तयास्तस्या तथा च उबुलानुला ॥ ५ ॥

मातृमयी चाक्षपूरी विपला चडवायिका ।

विष्णुरेकवती दुर्गा या चाम्ना कुलमुदरी ॥ ६ ॥

वेण्व गायतयं च महावीरमतं तथा ।

श्रीवं शंकरमात च यत्किञ्चिद्भूतमेव ॥ ७ ॥

With the verses which follow, compare Prof Bhandarkar's extracts from the *Vamanevara tantra*, Rep 1883 84, pp 87, 375, and Auf recht, Cat Bodl, no 109

चतुर्पदिष्य तत्रापि सङ्ख्यानमुत्तमानं च ।

महामायाशर च योगिनीमालाशंभु ॥ ८ ॥

[तन्त्रशर]कं नाम भेरवहकमेव च ।

बहुकपादकं ज्ञानं नामलाहकमेव (१ पाप) च ॥ ९ ॥

तत्त्वज्ञान (चक्रज्ञान Bh, A) वागुक्तिं च महामनोहनं [तथा ।

महाशक्त (महोक्तुय Bh) महादेवं वातुलं च लपोमरं [(नयोमरं Bh) ॥ १० ॥

चक्रभेदं (द्वन्द्व Bh, A) नात्रभेदं च गुणतत्त्व (गु° Bh, [A] च कामिक ।

कलापद (कलापद A, कालपद Bh) कलापारं [(कालपारं Bh) तत्रात्मतुम्भिकामतं ॥ ११ ॥

लपोमरं (न° Bh, नयोमरं A) च विद्यामयं (पोपद [Bh, योपान्नन A) मोतलं मोतलोमरं [(मोम° Bh, मोट° A) ।

चक्रामृतं रूपभेदं भूतोद्गममेव च ॥ १२ ॥

कुलमारं कुलोद्देशं [कुलचूडामणिं तथा] ।
तत्र विद्यात्मकं (मयेशानोन्नतं चैव Bh., A.) देवि
[महापिबुधनं (महापिबुधनं Bh.) तथा ॥ १३ ॥

महालक्ष्मीमतं देवि सिद्धयोगेश्वरीमतं ।
कुहपिकायकं देवि रुषिकामतमेव च ॥ १४ ॥
मयेश्वरीमतं देवी (r. ० वि) विमलामतमेव च ।
पूर्वपश्चिमद्वयं च उन्नतं च निरुन्नतं ॥ १५ ॥

तत्र वैशेषिकं ज्ञानं योरापलियवापरं ।
अहणेशं मोहिनोन्नतं (सा० मोदनेशं Bh.) विष्णुधैर्यमेव
[च ॥ १६ ॥

यतदादीनि तत्रादि परिलोभ्य विचार्य च ।
वेदिकान्यसंभूतनयद्वीपनिवासिना ॥ १७ ॥
श्रीकृष्णविद्यायोगीशमहापादेष्व धीमता ।
तत्राणां स्मारभूतं च तत्रारत्नं प्रत्यते ॥ १८ ॥
हयग्रीवे ॥

जैमिनिः सुगतयेव नास्तिको लुग्न एव च ।
कपिलद्याद्यप्यप्यप्ये हेतुगदिवः ॥ १९ ॥ ०

According to Rāj. Mitra, Notices, i., p. 126, the work consists of five *paṭalas*, treating resp. of secret congregation, time for initiation, mystic diagrams, rituals, and regulation of the breath and gesticulation during worship.

In the present MS., which is not punctuated, the following divisions have been noticed:

इति वेदिकश्रीकृष्णविद्यायोगीशमहापादेष्व विरचिते तत्रारत्ने
चक्रविचारो नाम प्रथमपटलः ॥ अथ मन्त्रादि विद्येयः ॥ fol. 18b; इति द्वितीयपटलः । अथ पुरुरार्यः fol. 83a; अथ त्रयशालासंस्कारः fol. 109b; इति शिवावर्तः । अथ त्रयशाला-
चाराः । fol. 137a; इति कालीसपथः । अथ त्रिशूलसपथः । fol. 165a; इति भैरवतंत्रे भैरवभैरवोत्सवादे कालीकवचं (36 verses) fol. 167b; इत्युन्नततंत्रे कालीप्रभावे काली-
भैरवसंपादे दक्षिणकलिकाकवचं (83 vv.) fol. 172a; इति महाकालविरचितं श्रीदक्षिणकालिकासहस्रपादं स्तोत्रं (22 vv.) fol. 174b; इति कालिकाकुलसपथे शिष्यपञ्चुरामसंपादे कालिकानामनहरी (स्तोत्रं 221 vv.) fol. 180b; इति तारासंस्कारः । अथ तारापञ्चमता fol. 215b; इति ज्योति-
स्तोत्रं (11 vv.) इति श्रीनल्लतंत्रे चरत् fol. 235b; इति शिष्यगमने तारापञ्चमः (fol. 237b;

इत्येकवोराकत्योक्ततारापञ्चमः (27 vv.) fol. 239a; इति श्रीशंकराचार्यविरचिता तारापञ्चमिका (31 vv.) fol. 241b; इति योगिनीमते ताराकवचं (28 vv.) fol. 243a; इति भैरवतंत्रे भैरवभैरवोत्सवादे ताराकवचे चैलोक्यमोहनं नाम कवचं (39 vv.) fol. 245b; इति गोरोक्षसंहितायां नीलसरस्वती-
कवचं (60 vv.) fol. 249a; इति श्रीहर्षाचारीसंपादे श्री-
तारायाः कुलमवैखनाम स्तोत्रं (189 vv.) fol. 250b; इति महावीरमन्त्रः fol. 260b; इति कुमारोपमा । अथ चित्रा-
साधनं fol. 265b.

It ends :

एवं ज्ञातवादादर्थं देवायै तर्पयेत्तल्लः ।
ज्ञानतर्पणमूल्यस्य न स्याद्वेद्यस्य तर्पणं ॥
इत्यनेन विधानेन सिद्धिं प्राप्नोति निश्चितं ।
इह भुक्ता यत्तन्मोक्षार्थं याति हरेः पदं ॥

इति वीरसाधनं ॥ . Apparently incomplete.

The leaves are marked र० द्वी० or त० र० द्वी०, or त० र० का; and on fol. 1a Colobrooke calls the work *Tantradīpikā*.

[H. T. COLEBROOKE]

2574.

1582. Foll. 294; size 18½ in. by 5½ in.; good Bengali handwriting of 1790 A.D.; 8 or 9 lines in a page.

Tantrasāra, a summary of Tantric cult, compiled by *Kṛishṇānanda Vāgīśa Dhaṛṭācārya*.

It begins :

नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं ब्रह्मादिभिरुपनिर्गतं ।
गुहं च ज्ञानदातारं कृष्णवन्द्येन धीमता ॥
तत्रद्वन्द्व्यताहास्याद्याचार्यं प्रतिपद्य च ।
सीकयेत्यर्थं च संक्षेपान् तन्त्रसारः प्रत्यते ॥

fol 199b इति ० नृतोपः (I) परिच्छेदः (but द्वितीयः MS B, fol 157b), III, fol 252b इति सप्तकवच-परिच्छेदः ।

The MS is preceded by a leaf of diagrams, and three leaves containing a list of contents

It ends (cf. Notices, II, p. 326)

वेदार्थशास्त्रविपरीतपरिलोकनेन
प्राप्तेन वदन्मलोपमवेक्ष्य मातः ।

नृहृदयदिग्दर्शकरोपु ज्ञातान्
मातः क्षमस्य तत्र द्वादशगुणेषु पाते ॥

यद्यन्मया नाप विद्वद्वृत्त्या
स्वधोक्तं गुणवत्तं तु ज्ञेये ।

यद्यन्मयात् करुणानिधान
त्रोपी न चाहेः सलु पातरेषु ॥

इति धर्महामहोपाध्यायश्रीकृष्णानन्दहोषार्थविरचितसूक्त-
सार. समाप्त ॥

शाके पद्मसगाद्गन्तव्यशृङ्गाने भवानोपदा-
भोजनं ननु यद्युक्तं सुरसुन्दरेष्वेतेषां दिने ।
तदा साक्षुनिकद्वितीयादिष्वेकं शम्भो त्रिषु भार्गवे
चारु भोजनसमयेण विहितलिङ्गा यत्नादिव्यं पुनिका ॥
यत्नेन लिङ्गलिङ्गा पुनो येनेवै हितो मम ।
मदनी विद्वद्वरी तस्य जनकस्यापि विद्वत् ॥

शकाब्दाः १७१२ ॥ श्रीराजमनीयनक्षत्रैः स्थावरमिदं ॥
श्रीश्रीशत्रुघ्नायै नमः ॥

The statement of the Berlin MS, that the work was revised by (Bhairava) Amritananda, would seem to refer only to that MS which commences differently from the others

[२]

2575.

1200 Foll 255, size 12½ in by 4½ in, carefully written, in Devanagari, towards the end of last century, by two or three different hands, eleven lines in a page

The same work

[H T COLLEBROOKE]

2576.

2055 Foll 193, size 11½ in by 5½ in, Devanagari writing of the early part of last century, twelve lines in a page

Mantramahodadhi, an exposition of *Tantra* worship, in 25 chapters (*taranga*), composed, under the patronage of king *Lalshminrisimha*, in Samvat 1615, by *Mahadhara*, son of *Rama bhakta*, and grandson of *Ratnakara*, with the author's own commentary entitled *Naula* :

See Anfrecht, Cat Bodl, nos 154, 155, and the Benares edition of 1862 [GAIKAWAN]

2577.

1332 Foll 137+74, size 11½ in by 3½ in, Bengali handwriting of the early part of last century, ten lines in a page

Mantramahodadhi, followed by the commentary written separately. Some leaves in the latter having apparently been lost, have been replaced in Devanagari

[H T COLLEBROOKE]

2578.

1508b Foll 68 (of which foll 1, 6 and 7 are missing), size 11½ in by 4½ in, indifferent Devanagari writing of 1799 A D, thirteen lines in a page

Mantramahodadhi, without the commentary [H T COLLEBROOKE]

2579

1442d Foll 58 (fol 9 of which is missing, while fol 29 is double), size 12½ in by 4 in, indifferent, modern Devanagari writing (fol 28 and 29a by a different hand), eleven lines in a page

Mahadhara's Naula without the text
Rather incorrect

कुलमारं कुलोद्गीश [कुलचूडामणिं तथा] ।
तत्र विश्रामकं (सर्वज्ञानोदरं चैव Bh, A) देवि
[महाविष्णुमते (महाविष्णुमते Bh) तथा ॥ १३ ॥

महालक्ष्मीमते देवि सिद्धयोगेश्वरीमते ।

कुरुपिकाएकं देवि रूपिकाशमेव च ॥ १३ ॥

सर्वेश्वरीमते देवी (० वि) विमलामतेव च ।

पूर्वपश्चिमद्वयं च उत्तरं च निरुत्तरं ॥ १५ ॥

तत्र वैश्वदेव शान्ते घोरारालिख्यार्ष ।

चरुशोभं मोहिनीश (सा० मोदनेश Bh) विशुद्धेश्वरीमेव
[च ॥ १६ ॥

एतदादीनि तत्राणि परिलोक्य विचार्ये च ।

वैदिकान्यमसंभूतपद्मोपनिषदिना ॥ १७ ॥

श्रीकृष्णविद्यापागीशमहाचार्येण भीमता ।

तत्राणि सारभूतं च तत्ररत्नं प्रत्यते ॥ १८ ॥

हयशिर्ये ॥

नैमिनि मुगतथैव नास्तिको लुप्त एव च ।

कपिलश्चाद्यपादश्च मते हेतुपादिन ॥ १९ ॥

According to Raj Mitra, Notices, I, p 126, the work consists of five *pañjālas*, treating resp of secret congregation, time for initiation, mystic diagrams, rituals, and regulation of the breath and gesticulation during worship

In the present MS, which is not punctuated, the following divisions have been noticed

इति वेदकथीकृष्णविद्यापागीशमहाचार्यविरचिते तत्ररत्ने
चक्रविचारो नाम प्रथमपटल ॥ अथ भाषादि विधौ च ॥ fol
18b इति द्वाध्याविधिः । अथ पुरश्चर्यं fol 83a, अथ
अथमाहात्म्यम् fol 109b इति शिवावलिः । अथ इशमा
चारा । fol 137a, इति कालीसप्तथी । अथ निमहोमविधि
fol 105a, इति भैरवतंत्रे भैरवभैरवोत्तमादे कालीकवचं
(36 verses) fol 107b, इत्युत्तरतंत्रे कालीप्रस्तावे काली
भैरवतंत्रादे दक्षिणकलिकाकवचं (83 vv) fol 172a इति
महाकालीविरचिते श्रीदक्षिणकालिकासहस्रपादस्य श्लोकं (22 vv)
fol 174b, इति कालिकाकुलसंघे शिवपरमुरारामतंत्रादे
कालिकानाममहर्षे (श्लोकं 221 vv) fol 186f, इति
तारामंत्रप्रकाशः । अथ तारारामनाम fol 215f, इति शक्ति
श्लोकं (11 vv) इति श्रोतृहर्षे परमहर्षे तारारामं fol
- 101, इति शिवशक्त्यने ताराराम (17 vv) fol 237b,

इत्येकयोक्तव्योक्तताराराम (27 vv) fol 239a, इति
श्रीशंकराचार्यविरचितं तारारामभक्तिका (31 vv) fol 241b,
इति योगिनीमते तारारामकवचं (28 vv) fol 243a, इति
भैरवतंत्रे भैरवभैरवीसंवादे तारारामके चेलीकमोहन नाम कवचं
(39 vv) fol 245b, इति योग्यसंहितायां नीलसरस्वती
कवचं (60 vv) fol 249a, इति श्रीहरगीरीसंवादे श्री
ताराराम कुलसंघसनाम श्लोक (189 vv) fol 259b, इति
महाचोदक्रम fol 260b, इति कुमारपूजा । अथ पिता
साधनं fol 265b

It ends

एव अतश्चादूर्ध्वं देयान्ते तदेवेज्जले ।

ज्ञानतपश्चमून्यस्य न स्याद्देवस्य तदेवं ॥

इत्यनेन विधानेन सिद्धिं प्राप्नोति निश्चितं ।

इह भुक्ता शरान्भीषान्ते पाति हरे पद ॥

इति वीरसाधन ॥ Apparently incomplete

The leaves are marked १० दो० or १०० र० दो०,
or १०० र० का, and on fol 1a Colebrooke calls
the work *Tantradipila*

[H T COLEBROOKE]

2574

1592 Fol 29f, size 18½ in by 5½ in, good Bengali handwriting of 1700 A.D., 8 or 9 lines in a page

Tantrasara, a summary of Tantric cult, compiled by *Kṛṣṇananda Vagīśa Dāśarāja*

It begins

नन्वा कृष्णपदद्वन्द्वं मन्त्रादिमुत्पदिता ।

गुरु च ज्ञानदातारं कृष्णानन्देन भीमता ॥

तत्रहृन्मन्त्राद्व्याख्यानार्थं प्रतिपद्य च ।

सीकरीये च संक्षेपात् तन्त्रमारं प्रत्यते ॥

For an analysis of the work see Aufrecht, Cat Bodl, no 149 (cf Raj Mitra, Notices, II, p 326 Weber, Berl Cat, no 1335) It is variously described as consisting of three (Ry I), four (Auf) or five (Weber) sections (*pariccheda*) The colophons of those marked by Aufrecht are found here I, fol 31b, II,

fol 199b इति० नृतीयः (I) परिच्छेदः (but द्वितीयः MS B, fol 157b), III, fol 252b इति क्षयककवच परिच्छेदः ।

The MS is preceded by a leaf of diagrams, and three leaves containing a list of contents

It ends (cf. Notices, ii, p 326)

पेदापेगास्तपिपरोतपिलोकेन
प्राप्तेभ्यस्तनलोपमेवैव भातः ।
तद्वृद्धादिपदीकरणेषु भातान्
भातः ध्येयं तस्य पाठ्येषु यानि ॥

यद्यप्यया नाप विमृष्टयुष्मा
स्मरौकृतं गुणतमं तु तन्ने ।
यत्तप्यमेतत् कुरुपानिधान
क्रोपो न पाह्ने यत्तु यामरेषु ॥

इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीकृष्णानन्दभट्टाचार्यविरचितस्तन-
नाटः समाप्तः ॥

शक्ते पद्यशराद्वसत्रासम्माने भवानीपदा
भोनद्वन्द्वनुद्यपं सुन्दरद्वेषिप्रज्ञैर्विन्दितं ।
नन्वा क्षात्पुनिक्रितीपदिवसे श्रम्यां तिथी भार्गवे
चारे ज्ञेयनश्रमेया पिलितिता यन्नादिव पुनिका ॥
यत्नेन लिखिता पुनरी वेनेये हियते नमः ।
जननी पिद्वरी तस्य जनकछावि पिद्वर ॥

शकाब्दाः १०१२ ॥ श्रीरामजीवनश्रमेणः स्वाद्यपिदं ॥
श्रीश्रीचतुर्पुर्णायै नमः ॥

The statement of the Berlin MS, that the work was revised by (Bharata) Amritananda, would seem to refer only to that MS which commences differently from the others

[P]

2575.

1200 Foll 255, size 12½ in by 4½ in, carefully written, in Devanagari, towards the end of last century, by two or three different hands, eleven lines in a page

The same work

[H T COLEBROOKE]

2576.

2055 Foll 193, size 11½ in by 5½ in, Devanagari writing of the early part of last century, twelve lines in a page

Mantramahodadhi, an exposition of Tantric worship, in 25 chapters (taranga), composed, under the patronage of king Lalshminrisimha, in Samvat 1645, by Mahadhara, son of Rama bhakta, and grandson of Ratnakara, with the author's own commentary entitled Nalka

See Aufrecht, Cat Bodl, nos 154, 155, and the Benares edition of 1863 [GAIKAWAR]

2577.

1332 Foll 137+74, size 11½ in by 3½ in, Bengali handwriting of the early part of last century, ten lines in a page

Mantramahodadhi, followed by the commentary written separately. Some leaves in the latter having apparently been lost, have been replaced in Devanagari

[H T COLEBROOKE]

2578.

1508b Foll 68 (of which foll 1, 6 and 7 are missing), size 11½ in by 4½ in, indifferent Devanagari writing of 1799 A D, thirteen lines in a page

Mantramahodadhi, without the commentary [H T COLEBROOKE]

2579

1442d Foll 58 (fol 9 of which is missing, while fol 29 is double), size 12½ in by 4 in, indifferent, modern Devanagari writing (fol 28 and 29a by a different hand), eleven lines in a page

Mahadhara's Nalka without the text

Rather incorrect

Some corrupt verses at the end पातृवक्रमि
मादिभूमिते (!) यिक्कमाकनूपद्वी शकेधरे : ० ॥ विद्यनाथानद
नायसात्र काय्यो मदाश्रियः । लिलेसेतां शुभां नीकां दीकां
मममहोदधे ॥ ॥ were probably copied from a pre
vious MS [H T COLEBROOKE]

2580

1426 Foll 181, size 12½ in by 4½ in, care-
less modern Devanagari writing (foll 119-
127a by a different, regular hand), nine lines
in a page

Mantraratanavali, an exposition of Tantric
rites and formulas in twenty six (?) chapters
(ullasa), compiled, for king *Kārtisimha*, by
Misra sri Dīślara

It begins निम्नि ॥

तत्त्वा श्रीगुरुकृपानायकरणी सर्वोपेक्षिद्विभदी
विप्रज्ज्वातिदियाकरं गणयति देवो च वागीश्वरी ।
पद्मप्रेष मुगीपतिं गुरुमुखाद्बुद्धा मुदे मथियां
सुखसा क्रियते मथार्थेनयिषी श्रीनवरत्नापली ॥ १ ॥

चमलकमलनेत्रापूर्वज्ञातांनुनक्ताद
दनुमनमुदेयै पूजिता -सिद्धये ।
उदिततरुधितेनोर्मंडलारककातिर्
दिशामु सकलसिद्धिं मुंदरी साधकेष्व ॥ २ ॥

श्रीदये कीर्तिसिंहो विभविषितरसांश्वरे कीर्तिसिंह
सीदये कीर्तिसिंहो रिपुघलमयनमोक्षत कीर्तिसिंह ।
सत्कीर्ता कीर्तिसिंह सुजनजनमनोवज्रम कीर्तिसिंह
संहिताकीर्तिसिंह विभुवनमयने कीर्तिसिंहार क
[॥ ३ ॥

मिश्रश्रीभास्करास्येन कीर्तिसिंहस्य चाक्षया ।
मन्त्ररत्नापली नाम क्रियते बालबोधिनी ॥ ४ ॥

तत्रादी गुरुशिष्यलक्षणमाकच्छहे ॥

अथदातान्वयं शुद्धं स्तोत्रं चारतत्परं ।
साधनी येदेवित क्रोधरहितं सर्वसाक्षरितं ॥
ग्रहापानतसंपर्य (० नमूक) त्रिपराक त्रिपदशेन ।
गुधि मुयेपस्तरुण (० पास्तरुण) सर्वभूतमानधी ॥
श्रीमाननुद्धतमतिं प्रवीणतामिषीक (०) ।
सगुणार्थामुकृती कृतं शिष्यवसम ॥

निपटानुग्रहे दद्यो महामंत्रचरायण ।

जहापोहप्रकारक शुद्धासाय कृपालय ॥

इत्यादिलयैषुको गुरु स्यात्तन्मात्रानि (!) ।

शिष्य शुद्धानय श्रीमान् कुलोत्त त्रिपदशेन ॥

स्मरथाक पुस्त्यचरितो श्रौतपौर्दभयजित् ।

कामक्रोधपरित्यागो रागो च गुरुपादयो ॥

देवताप्रणत कायमनोवाग्भिर्दिवानिर्गः ।

निरुनो (० नो०) निनिताशेषयानक (० पातक)

[प्रद्वयान्वित ॥

द्विजदेवविपत्ता च नित्यपूजापरायण ।

मुषा विनिपताशेषकारण कल्याण ॥

इत्यादिलयैषुको शिष्यो दीक्षाधिकारभाक् ।

सर्वोत्तरवासेन ज्ञातान्योन्यस्नानयो ।

गुरुता शिष्यता यापि नात्यथेति विनिश्चय ॥

इति मन्त्ररत्नापली ॥ अथ मंत्रेषु विशेषनिरूपणं ०

अथ बालादिभेदे fol 3b, अथ मन्त्रमन्त्रकार fol 4a,
अथ अष्टाशोधनं fol 5b, — 11 अथ दीक्षाप्रकार fol 6b,
111 अथ जुष्टानि fol 11b, 1V भूमी अष्टाशोधनं पचयण
पूरयित्वा । अथ वायस्वदेवताया दीक्षा । fol 28a v
अथ समयाचार fol 31a, vi अथ होमविधि fol 38b,
vii अथ संवाद्यां दश सस्कारा । fol 40b, viii यन्मि
नृदित्यिद्विधे [वि]न्यापिधानानुग्रहात्मक (!) । कृतं पचविधं
शुद्ध्यासरे (?) तं शुभ शिव ० sets of devotional
verses with explanations, fol 45a, ix अथ मुद्रा
fol 62a, x अथ कूर्मचक्र fol 64a xi पिष्टापूजन
fol 68b, xii (रत्नपूजाविधानं) fol 71a xiii अथ
काम्यकर्मणि fol 74a xiv अथ काम्यकर्महोम fol
77b xv (वासविधि) fol 82b, xvi (दक्षिणापुष्ट)
fol 98a, xvii अथ शारादिभेदा (17 mainly formulas)
fol 105b, xviii प्राणाग्निहोत्रविधि fol 115b, xix
do, fol 120b, xx अथ शारिकान्त्रा fol 122b,
xxi अथ शिरोमंत्रा fol 127a, xxii अथ भुषनेश्वरी
मन्त्रविवरण fol 133b xxiii अथ त्वरितमन्त्रविवरण
fol 143b, xxiv अथ दुर्गामंत्रा fol 150b, xxv अथ
गणपतिमंत्रा fol 165a, xxvi अथ वरमंत्रा fol 175/

This chapter seems to end fol 180b अग्नि
जितवेद इहायह मयैकमेवाणि सादय स्वाहा ॥ २६ ॥ when
there follow three more lines of formulas

कथं रत्नात्मकं देव कथमायतनात्मकं ।

कथमाप्तायतसेव्यं कथं नित्यात्मकं प्रभो ॥ ५ ॥

द्वैष्टार उवाच ॥

एतत्सर्वैश्वर्यं बलं त्रिपुरा पर[मे]श्वरी ।

चतुर्लक्षो सेव्यमाना तदा कामदया वरा ॥ ६ ॥

श्रीविद्या च तथा लक्ष्मीर्महालक्ष्मीस्तथैव च ।

विशक्तिः सर्वसाधारणलक्षणी यच्च प्रकीर्तिताः ॥ ७ ॥ ०

1 *śaṅkharalakṣmīpūjāvidhi*, 2 *mahālakṣmīpūjā*, 3 *trisaktimahālakṣmīyajanavidhi*, 4 *sumitṛyajanayujayanavidhi*, 5 *atmaśāśhāraparajyotirīdyaradhanam*, 6 *pranavaideya-paranishīdābhedasamaradhanam*, 7 *ajyāñnamavidhānam*, 8 *matrīkarpūjāsādhanaavidhi*, 9 *trīṇīśvarīsamāradhanavidhi*, 10 *hameśvarīpūjāvidhi*, etc

It ends

जलकेलिं ततः कुर्यात्सार्धं समर्थिभिः सुखं ।

अन्नदानं प्रकथीत रमैः षट्त्रिः समन्यत ॥

एष यः कहते विद्वान् दमनाद्येपशुक्रम ।

तस्य सांवत्सरी यज्ञा श्रोत्रियद्याधिष्ठिता भवेत् ॥

इति दशियामूर्तिमंहितायो दमनकरोषणविधानं नाम षटलः
समाप्तः ॥ [H. T. COLEBROOKE]

2581.

1280a Fol 17, size 11 in by 1½ in, fairly good, modern Devanagari writing, nine lines in a page

Kamukhyatantra, a treatise on the worship of Dakṣi, in the form of *Kamukhya*, here consisting of 7 *patalas*

It begins **अदेष्टुवाच ।**

भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वविद्याविप्र प्रभो ।

अर्पणं नमः सर्वेभ्यो नमः ॥

अतानि सर्वतथापि माधनानि च सर्वतः ।

पिप्पाम्नाः सकृत् एव यजानि न्यत्यमाहुः ॥ ७

Of Raj Mitra, Notices, iii, p 39, where, as in the next MS, the treatise is divided into 3 *skandhas*.

It ends

एतस्मै कथितं सौहास्यं प्रकाशयं कदाचन ।

गोपनीय गोपनीय गोपनीयं सदा प्रिये ॥

पञ्चोरये विशेषेण गोपनीयं प्रयत्नतः ।

भ्रष्टानां साथजानां च सात्तिध्ये न वदेदपि ॥

न दद्यात्काणसंज्ञेभ्यो विगीतेभ्यस्तपैव (१५विनी०) च ।

वदासीनजनस्यैव साविध्ये न वदेदपि ॥

दाभिकाय न दातव्यं नाभक्ताय कदाचन ।

मर्त्येभ्य भाषहीनाय दरिद्राय ममाह्वया ॥

दद्याच्छांताय शृङ्गाय कौलिकाय महेश्वरि ।

कालीभक्ताय नमः प्रदद्याच्च शिष्याह्वया ॥

अनेन भवमुक्तय महाकालप्रपन्निने ।

सुखस्त्रीर्यदकायाय शिवायलिप्रदाय च ॥

इति श्रीकामाख्यातंत्रे पार्वतीप्रसन्नादे (thus always)
सप्तमः पटलः ॥ [H T Colbrooke]

2585.

1442b Foll 18, size 12½ in by 4 in, very careless, modern Devanāgarī writing, ten lines in a page

Kāmakhyātānta : The treatise is here divided into 9 *paśālas*, the first two of which correspond to *paś.* 1, and 3 and 4 to *paś.* 2, of the preceding MS

(H. T. COLEBROOK) I

2586.

3187. Toll 29, size 7½ in by 6 in, well written, in Devanāgarī, on European paper (water-mark 1867), ten lines in a page

Kalpasutra, a manual of certain Tantric rites, ascribed to *Parashurama*

It begins

योगमुद्राप्रयोगे हेतुनामो मयः ॥ सपादो दीप्तो ध्यात्वा-
म्यामो भगवान्मरुतिप्रभृतरुचः सुखशान्तिप्रियाः सर्वानि
दृष्टानानि लोलया तद्वदस्यापचः प्रपद्ये स पितृणां भगवता
प्रेरया स्वात्मा भिक्षया वृद्धः संशयभूतेर, दंष्ट्रापापान्मरुता-
मरुतपापान् द्रष्टव्ये तत्तत्संनिहितः सृष्टिगान्तानानि किंचिद्गतेर
संपुनितः शिवो जीवो निष्कल्पवित् परमेश्वरः सविभोः

पुरुषार्था वैयात्मिका तिस्राः शब्दा मंत्राणामर्थितशक्त्या
संप्रदायविष्टाभ्याम् सर्वैरिद्विविधैश्चासूयिषां प्राभाष्ये गुरुमंत्र-
देवतामनःपनानामैष्येन भावनान्द्वारात्मविचित्रानन्दं ब्रह्मणो
रूपं तच्च देहे व्यरस्यते० सर्वेषु दर्शनेषु गुप्तैर्ये विद्या । तत्र
सर्वेषां मतिमान्दीयते । दीक्षास्तिस्रः शाक्तिकां शुभिनीं मांवां
येति । तत्र शाक्तिकां शक्तिप्रयेशान्ताम्भवौ चरत्तुविद्यासा-
म्भाषी मंत्रोपदिष्टा । सर्वेषु कुर्यादेकैकं वेत्येके । बहुरुः क्रमं
ग्रस्यै सोमं हुत्वा तस्योवासायान् शिष्यामाहूय वाससां मुखं
बद्ध्वा गणपतिललितारुद्राभावातीतीत्यपरापात्रविभुभिस्तृतीये
सिद्धौतं आपयित्वा ॥ तच्छिरसि रक्तगुच्छपरां भापयित्वा
तदनुगृह्यालितं स्रग्मलं कुर्यात् ॥

त्राये मुहूर्तं उपाय सहस्रदलकमलकर्णिकामध्वनिविधिमूल-
 चरणमुगलविगलदमृतरक्षिषयापविमुतासिल्लो गो ० fol. 3a,
 चप मागविधिः fol 3b; चप होमविधि व्याख्यात्यानः fol
 22b; चपातः सर्वेषां मंत्राणां सामान्यपद्धतिं व्याख्यात्यानः ॥
 fol. 24b; भूभेदः स्वस्तिसावित्र्योपेयं ० प्रथोदगात् ॥ इति
 त्रिंशत्तौ गायत्री ॥ यत् ईदृ भगवते ० (Rigv. viii. 38,
 18) ॥ स्वस्तिसा ० (ib. x. 152, 2) ॥ ईदंष्ट्री गायत्री ०
 तेष्वप्यय नमः ॥ नमो भगवते श्रीकृष्णाय ॥ पुष्टरीकाद्याय
 नमः ॥ पुष्करेक्षणाय नमः ॥ जमलेक्षणाय नमः ॥ कमलेक्षणाय
 नमः ॥ विश्वरूपाय नमः ॥ श्रीमहाविष्णवे नमः ॥ इति
 योगेश्वरवेद्य समग्रद्विहविधौ हृद्दृष्टिसिद्धिप्रदायकचतुष्टयतै
 विधा ० ॥ इति महाध्यायिनाशनी विधा ० ॥

It ends :

य इमा दशकांश्च महोपनिषद् महावैश्वदेवसंज्ञात्तालासवै-
भूतामहाहृत्पत्नीं स सर्ववैश्वेयं यथा भवति यं ऋतुवर्धते तेन
तेनास्येह भवतीति श्रुतमित्युपनिषदिष्टिं शिवं ॥ इति श्रीबुध-
सायककुलशालात्तकेश्वरार्जुनाभसंभूतमहादेवप्रपातशिष्यपीताम्ब-
यणावतारमहाहोवाचाध्यायप्रणयशिष्यविरचितं कृत्यम् ॥ संपूर्णं ॥

This seems to be a different treatise from the same author's *Vidyākalpasūtra*, described by Rāj. Mitra, Notices, IV, p. 69

'This copy was made from an undated Devanāgarī MS. belonging to *Lakshman Trim-bakji Gadgil* of *Belgaum*, consisting of 39 leaves, about 8" by 3 $\frac{1}{4}$ ", and presented to the India Office Library, 23rd Aug. 1878'

{J F FLEET}

2587.

452b. Foll. 11; size 9½ in. by 5 in.; fair Devanāgarī writing of the latter part of the last century, 12-15 lines in a page

Mahārasāyanavidhi, also called *Kālacanda-svarimata*, a Tantric treatise on quack medicines, deriving its name from *Kālacandēśvari* (or *Kālacāmundā*), a particular form of *Śakti* or *Bhairavi*, to whom *Īvara*, in a series of conversations, reveals his occult science.

Very incorrect. It begins:

कौलासाशिरासोन[म्] वमासापि भगद्गुरुः ।

योगिन्यः कथयन् (० नोऽकथयन्) यं गुह्यागुह्यतरं परं ॥ १ ॥

सर्वज्ञानप्रकाशाय सर्वज्ञाः सर्वकृत्यः(!) ।

हन्नेः कर्णं कर्णं देव त्वया सर्वं भूमोपरि(१) ॥ २ ॥

इन्द्र उ० ॥

संकालिकालरात्रिं च कालसंज्ञाभयविका ।

कालिका कालरात्रि च काकषडेश्वरीमते ॥ ३ ॥

The numbering of the *śloka*s is discontinued from fol. 6 (after *śloka* 127).

इति (प्रपञ्चः) चतुर्थः पदलः fol. 4b; इति काकषाडे-
श्रोमेते वैलोत्पन्नेश्वरीगुणिका संपूर्णा fol. 5a; इति
नारण्यपदलः fol. 6b, इति शान्मलकीकृत्यः ० इति प्रमद-
कीकृत्यः fol. 7a; इति काकषाडेश्वरीकृत्यः (?) fol. 7b,
इति हाराणकीकृत्यः fol. 8a; इति मोदलीपादसंज्ञे fol.
8b; इति ० गल्लुकापदलः fol. 9a; इति ० तालकेश्वर
fol. 10b

It ends :

सप्तमे सप्तके चैव खेचरौ धरति प्यथा ।

अस्यपुन्येन शीघ्र्यति (१) इदं चैव रसायनं ॥

न क्वातेन यिना सतं सतं क्वातिप्रियतिर्त ।

अक्षरं यत्ततो देहेन ह (१) विन्दमि यो भवति ॥

इति महारसायनविधिः समाप्तः ॥

[H. T. COLERUOKE.]

2588.

1248c. Foll. 16, size 9½ in by 3½ in, fairly good Devanāgarī writing of 1777 A D, nine lines in a page

Mantraratanāḥaṣa, by Viṣṇurāmācārya, pupil of Caturbhujācārya The 13th chapter (of the section) entitled *Kārtavīryamantranirūpana*, containing charms and spells, in the form of prayers addressed to *Kārtavīrya-Arjuna*, king of the Haihaya country, with the view of averting ill-luck of every kind

It begins

अथ सप्रेक्ष्यं पश्ये कार्त्तवीर्यमनुमानम् ।
यान्मनाराय्य मनुजः साधयेति निवेष्टितः ॥ १ ॥
रीढी सद्यन्निर्बद्धाद्या (1) लक्ष्म्यैर्होत्रातिथिक ।
विधिप्रेरेदुशाद्या निद्राव्यग्नौ दुर्भयता ॥ २ ॥
पाशो मायाकुश विष्णुमित्रा यमोस्त्रवीर्येत् ।
कार्त्तवीर्यमनु रेतो हृदतः प्रणपादिकः ॥ ३ ॥

It ends

श्रीमल्लैः प्रियमाप्नोति परैर्यस्यो भवेद्भूयः ।
किं परस्तेन सचैव प्राप्नोति साधकोत्तमः ॥ ३१४ ॥

इति श्रीमच्चतुर्नाचायै पराशरौजनिपतिरत्नमन्त्रचक्रोक्त-
खादिताम्रचक्ररौद्रश्रीमन्निर्मयराजाचार्यविधिचक्रे मन्त्ररत्नाकरे
कार्त्तवीर्यमन्त्रनिरूपणे त्रयोदशस्कन्धः ॥

[H T COLLEBROOKE]

2589.

1717. Foll 81, 83 and 67, size 9½ in by 4½ in, careless Devanāgarī writing of 1768 A D, ten lines in a page

Sattisamgama tantraraja, a specilegium of abstruse speculations on the transcendent mysteries of Tantric belief, in four *ṭhaṇḍas*, only three of which—viz I, III (or II), and IV, consisting of 20, 20, and 11 *paṭalas* resp—are, however, contained in the present MS

It begins (with the numbers supplied) श्री-
देवुनाथ ।

अनादिरूप भूतेश शशिसेन शंकर ।
देवाधिपेय विधेश विद्याराय्य भूतेश्वर ॥ १ ॥
निर्जन निराकार निवानन्द गुणकर ।
गुणातोत परात्मस्वरूपी परात्पर ॥ २ ॥

तत्सं श्रुतं चगत्तर्प स्वावरजगमादिकं ।
श्रुतानि सर्वैतन्नाणि लक्ष्यकोट्यार्षुदानि च ॥ ३ ॥
तन्त्रार्थवादिनं देवराज रानेश्वर प्रभो ।
तन्त्रराजः श्रुतो देव नानाभेदाद्य संधुताः ॥ ४ ॥
रसायनं श्रुतं देव सिद्धयो विविधाः श्रुताः ।
शक्तिमंगलनामानं तन्त्रराजोत्तमोत्तमं ॥ ५ ॥
सूचितं देव देवेश मन्त्रसिद्धिनिपातने ।
न मयं कथिषं देव संशयं छेदय प्रभो ॥ ६ ॥
चतुःसंज्ञेन कथुं मन्त्रसाराज्ञोत्तमं ।
तन्त्रं कथय देवेश संप्रदायक्रमगतं ॥ ७ ॥
समर्थं तन्त्रराजैर्द्वयदेवरहितं (?) प्रभो ।
संप्रदायप्रसंगानी मार्गदर्शकारकं ।
कस्य (1) सिद्धिप्रदं तच्च कथयस्व मम प्रभो ॥ ८ ॥

शिव उवाच ।

तन्त्रराजः पूर्वमुक्तः संज्ञाप्रकृतमुत्तमः ।
पूर्वाधेनुत्तरार्थे (1) च सार्थद्वयमन्यतः ॥ ९ ॥
पूर्वार्थं आदिसंज्ञं तु द्वितीयं आदिसंज्ञकं ।
कार्त्तवीर्ये (2) (६. 4) खडादिना हादायवि चतुर्थं ॥ १० ॥
प्रतिष्ठितं भूतेशानि विमर्शं च यद्गतां ।
प्रत्यक्षांश्च श्रुतप्रोक्तः परस्परिज्ञः पटलाति च* ॥ ११ ॥
इत्येकसंज्ञमित्युक्तमेव संज्ञाप्रकृतं विदुः ।
द्वितीयपरिचितो यच्च गुरुद्वारा (?) भविष्यति ॥ १२ ॥

शक्तिमंगलनामाय श्रीवृहन्नवरामं ।
वेदसङ्गमामुक्तं यद्विवाहकं शुभे ॥ १३ ॥
द्वितीयपरिचितं तच्च सर्वैतन्त्रोत्तमोत्तमं ।
अवादि काला रचितं ताराकरं द्वितीयक ॥ १४ ॥
तृतीयं सुन्दरीकं चतुर्थी दिव्यमलका ।
युगे युगे चन्द्रसंख्यं कली खड्गचतुर्थं ॥ १५ ॥
पटुशती वत्सरात्रे तु द्विसप्तयुतं ज्ञेयं ।
आदिमन्त्र देवेशि द्वितीयोपाहा रतः ज्ञेयं ॥ १६ ॥

I ends

तत्तत्त्वं निहनादेवमुसादुवाचते (1) च यत् ।
त्रयेण यत् भवति प्रोक्तमर्शं (?) प्रोक्तापरं निमित्तम् ॥

इति श्रीमदद्योष्यमहोपाध्यायसंवेद शक्तिमंगलतन्त्रराजे प्रथम-
संज्ञे कामधेनादियोगे विंश. पटलः समाप्तः ॥

III (?) begins हेयुगच ॥

देवदेव महादेव भक्तानुग्रहकारक ।

खनाद्यतं पराकाशं तथोदे निर्गुणं विभुं ॥ १ ॥

तत्त्वसादान्मया नाथ ज्ञानमागमज्ञासन ।

कालांतरं समायाते पुनः पृष्ठं मया विभो ॥ २ ॥

पूर्णाभिषेकदीया तु कथं भेदत्वमागता ।

ईश्वर उवाच ॥ ०

It ends

सर्वतश्च प्रपुष्कत्वाच्च सद्योपातो महा(?)मया ।

मन्त्रांतरत्वात्पिता किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ॥

इति श्रीकालीकालनवादे पदशांभवरहस्ये उद्गृहीतवीथे
शक्तिमगमन्तरात्ने पट्टिसहस्रे धूमाधतीकीर्तुके संक्षेपविधिर्नाम
विशतिस्तमः पटलः ॥ समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

IV begins हेयुगच ।

देवदेव महादेव सर्वसिद्धिप्रवर्तक ।

तत्त्व ध्रुतं मया सर्वं रहस्यान्तरहस्यकं ।

इदानीं वद देवेश रहस्यं परमं विभो ॥

शिव उवाच ।

रहस्यान्तरहस्यं च कथं त्वयि निवेद्यतां ।

तथापि तव सन्नत्त्वा रहस्यमपि कथ्यते ॥

काली तारा त्रिधमला मुंदरो वगला रमा ।

मातंगिभुजनासिद्धिविद्या(?) च भैरवी तथा ॥ ०

It ends

गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं पुनः पुनः ।

रहस्यान्तरहस्यं च रहस्यान्तरहस्यार्थं ॥ १०५ ॥

इति सद्योपातः प्रोक्तः किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ॥

इति श्रीमद्द्योभ्यमहोपातारासवादे शारामूले ब्रह्मनाथिपर्यन्ते
रकादशः पटलः ११ समाप्तः ॥ अन्तः ११५ ॥

Of Raj Mitra, Notices, 1, p 229, Bil Cat,
p 603, where *Ihanda I* is said to consist of
20, II of 65, III of 19, IV of 11 chapters
The opening and concluding couplets of the
former MS agree with those of the present
one [H T COLEBROOKE]

2590.

1412b Foll 16, size 12½ in by 4½ in,
fair Bengali handwriting of about 1750 A.D.,
twelve lines in a page

Paratantra, or *Karairayaga*, a series of
revelations regarding the occult science of
Tantric worship, in the form of a dialogue
between *Ihara* and *Devi*. Very incorrect

Whether the title *Kululakrama* refers only
to the last section of this treatise, or whether
it belongs to the whole, as that of a section
of a larger work, is not clear

It begins

पटुसिद्धि(?) विद्वत्समाकीर्णं श्रमशाने करपोरक(?) के।

तच्च चोरगणाः सर्वे महाभजान(कलोल ०) हूयते ॥

निर्वर्तते महाराज्ययोगे (निर्वर्तितमहाचक्रो योमे ०) त्रिद
[श्रमाने ।

महापुन्द्रे महास्थाने गण्डाकिनि(महास्फाटिकाकिनीगण
[०] याचिते ॥

पासाद्या(प्रसाद्या ०) मातराद्याही क्षेपेण(?) भैरवाभ्यः ।
गणेशो (?) आ ०) वदुकाः विद्या मातुषक्रे तु मालके
[मेलके ०] ॥

श्रीनाथादिगणाः [सर्वे] चौरनाथापराजिते ।

सिद्धिनाथारकाशेन सतोमितकुलेभ्यः ॥

सर्वभूमां पटित्य सानन्दोत्तासमानता ।

श्रीचक्रं स्म स्थितं देव पृथक् कुलमुन्दरी ॥

श्रीदेयुगच ।

सर्वेधातोत्तरं(श्रीचोद्वच ०) ज्ञानं त्वमनादाधुतं मया ।

यामलाहकपूर्वं तु तन्वाख्यनेकपानि च ॥

शिरस्येदं बहुधा महामन्यामपहं(?) ।

मालात्रयं च चकार मायारभ्यामिहामत ॥

चतुर्विधैतैस्त्वयुदा(?) सौ विधारिता ।

इदानीं अगमो जातो तवैव रचनाश्रमे ॥

यथा सा परमा शक्तिर्ने द्वितीया परेश्वरी ।

यथा शक्तिर्नेहामाया विश्वं व्याप्य धरमिता ॥

नादिर्मेधा न जाना तु यथा सर्वं प्रयते ।

तपोज्ञानं द्वितीया च तन्त्रे क्लृप्तमहार्चये ॥

यथा सर्वोपदे विषयका चेतोन्मथिता ।

रत्नैव तथा(?) ब्राह्मोपदेशाय कथं प्रभो ॥

षट्सिंहासनगा देवो नायिका यद् प्रकरोतिता ।

षट्पादायविनिजा चन्दिका सा यस्या कथं ॥

अभिवा याव भिवा च त्वे चेदेव जगत्यभो ।

कथमेवापरा शक्तिविभिवा परमेश्वरी ॥ ०

श्रीसदाशिव उवाच ।

मयि प्रियतमे देवि निशामय यदामि ते ।

गुण्य मुदतमे दिव्यमकथ्ये कथयामि ते ॥

तव चेतामयव्यानि रहस्ये कीलिकाय वै ।

तं नमस्कृत्य पस्यामि विष्णुनाथा जगन्मयी ॥

भारवणो महानाथो प्रकृतिं विशङ्कषिषी ।

एकापरा परा शक्तिं प्रकृतिर्विश्वमोहिनी ॥

विश्वविमोहिनी सा च पेशणी च प्रकौतिता ।

धारणाद्वान्विताहुः पालना परमेश्वरी ॥

त्रैलोक्यमोहनाम्नायुता सा प्रकृतिः स्मृता ।

विश्वसत्कारणात्ता तु येषां तु प्रकौतिता ॥ ०

इति श्रीपुण्डरीकपूर्वशास्त्र [५ ॥ C] fol 26, इति
परातन्त्रे विष्णेश्वरीदक्षिणाष्टाव [२ ॥ C] fol 86, इति ०

पश्चिमसिंहसूत्रे (पश्चिमशास्त्रकुञ्जिकादेशे ॥ ३ ॥ C) fol 4a,

इति परातन्त्रे उक्तराष्ट्राय कालिकाग्रम् (कालीग्रम् ॥ ३ ॥ C)

fol 4b, इति परातन्त्रे श्रीविष्णाकथ्याष्टाव (कथ्याष्टावविष्णु

रघुन्दरी ॥ ५ ॥ C) fol 6b, इति श्रीमहाद्योतसि शिष्यवेदे

करवीरहायोगे परातन्त्रे (परातन्त्रग्रन्थे C) द्वादशाष्टिकायां

षडाष्टायाभेदसूच ॥ ६ ॥ १b इति श्रीमहाद्योतसि शिष्ये

करवीरयोगे परातन्त्रे (परातन्त्रग्रन्थे C) द्वादशाष्टिकायां

कालीग्रम्निर्णयसूच fol 11a, इति श्रीभिरयश्रोतसि शिष्ये

करवीरयोगे परातन्त्रे (परातन्त्रग्रन्थे C) पञ्चमैर्निर्णय 12a

It ends

चिद्विज्ञा बहुधा ज्ञाता तानाभेदतयाभिज्ञा ।

एका सा बहुरुपा च जानीयाद्विषयबहुधा ॥

स एव सापका श्रेष्ठ निश्चिन्तनस्य भावनः ।

अनुष्ठानतः सर्वं निश्चिन्तनाभागे भवेद्भूय ॥

इति श्रीभिरयश्रोतसि (इति श्रीद्योतसि C) शिष्यवेदे
महाकरपौरुषाग परातन्त्रे कालीकुलग्रम् समाप्त ॥

On the back of the last leaf the treatise is called *Karaviratantṛaṭṭululārma*

The Cambridge Library possesses another MS of this work (Add 1477, 39 leaves, the second of which is, however, wanting) from which Profs Aufrecht and Cowell have kindly supplied the various readings noted above

[H T COLERBROOKE]

2591.

1102c. Fol 41, size 12½ in by 1½ in, indifferent Devanagari writing of 180½ A D, eleven lines in a page

Rahasyarata, a manual of Tantric worship, in 16 chapters (*patala*), compiled, under orders of Jayacandra Narendra of Trigarta (Lahore), by Yamamala, pupil of Hridayananda. The MSS (esp the second) are rather incorrect

It begins (somewhat corrected) श्रीपदेपतायै नमो नमः ॥

मुपाकारेण निर्वर्तते कठिनोऽसदाशिवम् ।

नवीननलदृश्यामी विम्लेशजननीं नमः ॥ १ ॥

नमामि ज्ञालयां देवो कालपाशनिर्जृन्तरी ।

ब्रह्मेशपिण्डनिर्माता द्विप्रसिद्धिप्रदायिनी ॥ २ ॥

मुने च हृदयानन्दं सर्वेश्वरान्विताम् ।

शिवरूपं यतो निम्नं संजातां विदधातु न ॥ ३ ॥

सर्वभट्टनरेन्द्रस्य चित्तेशस्य चाग्रया ।

विदुषां साधकानां च प्रीत्यै यन्मालिना ॥ ४ ॥

निर्विग्रहं सदा तेषां पशुनां च विप्रप्रदं (!) ।

श्रीरहस्यामयी यथस्तव्यते सरसो मया ॥ ५ ॥

सम्प्राप्त्य सततं च विदुषां यत्नमादयि ।

भयचूडामक्षि ज्ञाना तत्रचूडामक्षि तया ॥ ६ ॥

कुलचूडामक्षि चैव ज्ञानायै च भैरवी ।

कुलायै च यीरुतं समयाचारमुत्तमं ॥ ७ ॥

गोपयन्मन्त्रसूक्तं च नीलतत्र ततः परं ।

एकपौरं समालोक्य तस्यायै च भैरवी ॥ ८ ॥

अनेपो च मत्तं ज्ञाना सापकानां हिताय च ।

गुरुकर्मविधानं च भावयन् विविधतया ॥ ९ ॥

कुमारोपूनं चैव कुलाचारस्तत्र परं ।

पीठपूजाविधिश्चैव निशीथसाधनं ततः ॥ १० ॥

पाह्ये यन्तनं चैव द्वीपदोमस्फूर्तिमतः ।

पुण्यपात्रमन्त्रैश्च वलिदानविधिस्ततः ॥ ११ ॥

इत्यादिनिर्णयं च साधनं सर्वसिद्धिं ।

विभूतिपाथं चैव संतर्पणविधिस्तथा ॥ १२ ॥

योगश्चैव यथान्यायं यथैव अभिलष्यते मया ।

एनं निरूपय या मत्तं कुरुते साधनं सदा ॥ १३ ॥

शकरस्य प्रतिष्ठाया तस्य सिद्धिं करो स्थिता ।
दत्तो गुरुक्रम घस्ये यथावदनुपूर्वश ॥ १३ ॥

तदुक्तं भातचूडामयी । °

1 *Gurumarga*, fol 1b, 2 *bharanuraya*, fol 8a, 3 *Samarilatalpa*, fol 9b 4 *Samaya cara*, fol 10a, 5 *pathapugi*, fol 10b, 6 *ni sithapupapaddhati*, fol 11a, 7 *pindaramala pujapaddhati*, fol 22a, 8 *draupadisamskriti*, fol 28b, 9 *channidipatala*, fol 28b, 10 *pura scaryakrama*, fol 35a, 11 *balidanavidhi*, fol 36b, 12 *vibhutidharanavidhi*, fol 37b, 13 *antary gavidhi*, fol 39a, 14 *yogazaranam*, fol 39b, 15 *rahasyoktadrayasodhanavidhanam*, ends

अनंतर श्रीपात्र गृहीत्वा ज्ञातिपठन । तर्पण च तत्त्वेन
ईशस्वरूपमात्मन स्तुतुष्यन् (1) ॥ हरिमोडे ॥ °

इति श्रीवचनात्वाचार्यश्रीरहस्योक्तद्रव्यसोधनविधान पचदश
पटल ॥ This colophon has caused the alter
native title of *Dravyasodhana* being wrongly
ascribed to the whole work

The colophons usually run thus इति श्री
वचनात्वाचार्यसंगृहीते रहस्याद्यैः °

[H T COLEBROOKE]

2592

581d Foll ००, size 12½ in by 4½ in,
fairly written in Devanagari by several hands,
in 1800 A D, eleven lines in a page

The same work Both MSS seem to have
been transcribed from the same original

[H T COLEBROOKE]

2593, 2594

705, 706 Foll 1-150, 1०1-2१3, size 16½
in by 4½ in, clear Bengali handwriting of
about 1700 A D, nine lines in a page

Sucralasya, an extensive work on Śiva
worship : The complete work consists of 12
parts (*amśa*), only one of which, the seventh,
is contained in these volumes

It begins चपय कुरु ।

मूत वेदाधैतत्त्वज्ञ शिवध्यानपरायण ।

मुक्त्युपायं वदाम्यहं कृपालो मुनिमत्तम ॥

कं मेव सर्वदेवेभ्य को वा भयो मनु सदा ।

स्याद्वय कुत्र वा नित्य किं वा सर्वाधैताधिक ॥

मृत उवाच ।

धनान्मन्त्रानहं नूनमनन्तराणां नूनान् ।

यनाशिनो यनावासाद्यस्मममूनकल्पान् ॥

भवद्भि सर्ववेदाधैतज्ञानमकल्पये ।

परापरतरं अर्थं सर्वदा पूज्यते धिया ॥

भवद्भि सर्ववेदाधैतं ज्ञातं हवति यद्यपि ।

त्रयसि किंचिद्विद्यासि यथा ज्ञातं मया तथा ॥

पुरा कैलाशशिखरे सुखासीन भगवन् ।

वेदान्तवेद्यगीशान श्रद्धं लोकशङ्कर ॥

विद्यतश्चपय देवं विद्यतोमुक्तमनस्य ।

विद्यतोषाहुमापद्य विद्यतपादमोक्षरे ॥

निष्कल निर्गुणं ज्ञातं निरुपघाननाम ।

निष्पदं निराकारं निर्द्वन्द्वं निरुपाधिक ॥

शर्वं प्रसववदनं सर्वभरणभूषितं ।

गीरीभूषितवागाङ्गं त्र्यम्बकपादिनेति ॥

छात्रमेवमन्त्रमस्मिन्निर्हारकारण ।

क्षोभमूर्धननिनयनं सोमार्पकतोलरं ॥

वित्तचन्दनलिङ्गाङ्गं नरवित्तद्वलार्पितं ।

व्याघ्रचर्मपरोधानमनन्तुरादिप्रभ ॥

नामानाद्यिषाकीर्णं किरोदकदकावृतं ।

दयामुपाङ्गनयनं वरदा (रं दो) भयपाणिनं ॥

निवर्ततोपपूर्वोद्गुप्तमुक्तलिङ्गतपिप्रहं ।

विहोत्सातोऽनं संतुष्टं परमं साधनीश्वरं ॥

मत्वा कृताधैतात्मानं प्रविषय सदाशिवं ।

यमस्य सर्वलोकानां मुक्त्युपायं कृतामृतं ॥

विद्येश्वर महादेव विष्णुप्रसादिपदिता ।

देवानां मानवानां च किं मोक्षस्यासि मापन ॥

अथ नामान्यन्तानि सन्ति यद्यपि श्रद्धा ।

त्रयसि ज्ञानि भव्यानि न ज्ञापने मयापुनः ॥

त्रिषासि शिवनमस्तनं यदेति शिव यद्यपि ।

त्रयसि कानि रम्यासि त्रेषु शिवनमस्तनं ते ॥

तानि सर्वार्थदान्यद्य कृपया यन्मूर्तिर्हसि ।
 यन्नामस्मरणादेव दृष्टो मुच्यते पातके ॥
 रसनारससारज्ञा त्वन्नामामृतधापिनी ।
 यत्प्राप्तिं स पुमान्वन्यो मान्यो समनुसैरपि ॥
 जन्मान्तरसहस्रेषु तमे यदि तपस्तदा ।
 त्वन्नामस्मरणायत्रं पितृ जन्तो ब्रूनायते ॥
 महेशनामामृतदिव्यधारापरिष्कृताद्गोदरमध्यगोपि ।
 न शोकमाप्नोति मरो पतो हंसरक्षितो यद्दिग्गत शिपेन ॥
 यतो धिर्भूतकयचा शिवनामास्त्रपाणय ।
 यत्नारो हसुरातोकीच्छमुत्तं पुरा मुदा ॥
 ब्रह्महत्यासहस्राणि सम्यक्कृत्वापि मुह्युष ।
 शिष्येति नाम पिबल ध्रुवा मोघं गात्रं पुरा ॥
 ये ते जपि प्रमया शुद्धा शिवनामामुद्राशना ।
 इन्द्राद्यैश्चितपादात्ता वसन्ति शिवसन्निधौ ॥
 शिवनामैव संसारमहारोगीयशामक ।
 नाम्यस्तसारोग्यस्य ज्ञानक दूदयते मया ॥
 शिष्य शङ्कर पिप्रेक्ष महादेवेति यन्मया ।
 पूर्वमुच्चरित मुक्ते जपक्षेनाभयन्मया ॥
 शङ्करेण महेशेति नाम दिव्य महावने ।
 पुरा श्रुत पिशाचेन तत्रललात्त मोचित ॥
 सप्तसप्तदशेदानसारभूतं शिष्यप्रदं ।
 शिष्यनामामृत दिव्य वैद्य सर्वार्थसाधक ॥
 ये संज्ञत शङ्करमादरेण मनःसरोजानसमनिविष्टा ।
 ध्यायन्ति शम्भु कारुणानुपक्रान्त एव धन्या शिवसन्ताप ॥
 शिष्यनामामृतपुष्टरसना शिवपूजका ।
 शिष्यध्यानरता नित्यं सन्ति धन्या छविःशुचिन्त ॥
 इत्युक्त्वा वैष्णवानां प्रणिपत्य पुन शिष्यं ।
 कुमार पाश्चेत्तलस्यी नमसूषा कृताञ्जलि ॥
 सत उवाच ।
 कुमारोद्योदितां पात्रं सर्वलोकहितावहो ।
 ध्रुवा प्रसन्नवदनस्तुवाच यदाशिव ॥
 शिर उवाच ।
 आपु आपु कुमारस्य सम्यक् पृष्ठं त्वयापुना ।
 यदिदानीं त्वया पृष्ठं तद्वत्सै नृणु शार्दरं ॥
 एषमेव पुरा गीतं पृष्ठं काश्यामहं सदा ।
 यमास्याहं मया सम्यक् सत्तया शोधसाधनं ॥
 दिव्यान्मननानामानि सन्ति तन्मध्यगै ररं ।
 यशोभरसहस्रं तु नास्तीति प्रियतरं मम ॥

एकैकमेव तन्मध्ये नाम सर्वार्थसाधकं ।
 मयापि नास्तीति यद्येवोक्तं वक्तुं न शक्यते ॥
 त्रिलाद्यतैर्विस्तृप्ते कपले कोमलेनैव ।
 पूजयिष्यति नो भक्त्या यत्कथेतद्वामर्तस्यया ॥
 स पापेभ्य संसृतेषु मुच्यते नात्र संशयः ।
 ततो भवानिह याति पुनरापुनितुलम् ॥ ०

The *saptamamta*, according to a MS in R. J. Mitra's Notices, 1, p 123, consists of 29 *adhyaayas*. The present MS, however, terminates abruptly in the 25th *adhyaaya*, and the colophon of some of the others also is wanting.

I इति श्रीशिवरहस्ये सप्तमोऽंशे स्कन्दसदाशिवसत्पादे मुख्य शिष्यसद्वनामकपत्रं नाम प्रथमोऽध्यायः ॥ fol 10L

II beg चरुषय कञ्चु ।

त्वत्प्रसादाद्वयं मृतं निव्यापा स्तो न सशयः ।
 धन्या कृतास्तया नूनं सत्त्वपाद्यवणाद्वयं ॥

Col इति श्रीवगीरोमवादे काशीमाहात्म्ये काशीप्रज्ञाना नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥ fol 14a

III beg पार्वत्युवाच ।

देवोत्तमासिलाराम्य विप्रेक्ष शिष्य पिप्रेक्ष ।
 श्रुता बुधकथा रम्या त्वत्प्रसादान्नोहरा ॥
 त्वन्मुखाभोजनिलसत्त्वपापुष्परसं पुन ।
 मन्त्रेष्टच्छरीको ॥ पातुमिच्छति शङ्कर ॥

Col इति श्रीवगीरोमवादे काशीमाहात्म्ये तृतीयोऽध्यायः ॥ fol 18b

IV beg श्रीशिव उवाच ।

कथामनो प्रथम्ये स्मृं नृणु शार्दरमिह ।
 यत्कथाध्वखादेव मयो मुच्यते पातके ॥
 शिवस्थानात्यन्तेकानि सन्ति काश्यां वरानने ।
 तेषां सत्या भया सम्यक्कृत्येव न शक्यते ॥

Col इति श्रीवगीरोमवादे काशीमाहात्म्ये चतुर्थोऽध्यायः ॥ fol 23a

V beg श्रीपार्वत्युवाच ।

महेशासितदेवेश काशीयासत्तेनैरे ।
 प्रवृत्तं नियतं काश्यां किं कर्तव्यं यद् प्रथो ॥

Col इति काशीमाहात्म्ये काशीयामनियमपिनिपत्रं ॥ fol 29a

XXIII beg fol 216b शिव उवाच ।

शिखे वृद्धाचल नाम शेषमस्ति मदात्मक ।

तस्य स्मरणमात्रेण मुच्यते पापकोटिभिः ॥

Col इति ० वृद्धाचलमहिमानुबर्धनं ०

XXIV beg fol 248b शिव उवाच ।

चिद्वह्नाभिष ह्येव शिवश्चेवमनुत्तम ।

तदप्येक मम स्यात्त मम प्रियकर शिवे ॥

Col इति श्रीशिवरहस्ये सप्तमोऽंशे शिवरीरोक्षवादे नाम चतुविंशोऽध्यायः ॥

XXV beg fol 189a श्रीशिव उवाच ।

पर्य तं नृत्तमानन्दं(?) सुराक्षो शोभने ततः ।

द्युमात्रमभूद्राचिररूपोऽप्युदितस्ततः ॥

The MS ends (in the middle of the page) श्रीशोषाच ।

इत्युक्त पञ्चमः शुद्धा केसवः सत्वरं तदा ।

शङ्करं पूजयामास भ -

On the different sections of the complete work see Burnell, Tanjore MSS, p 208

[H T COLLECTION]

2595.

2798b Foll 26, size 10½ in by 6½ in (European fashion), enroless, modern Devanagari writing, 20-28 lines in a page

Pratyogaratna ikara, or Bhaktatratnasantoshak (?), a treatise on Tantric worship, by Premasūtra, son of Umāpati. Apparently incomplete. Very incorrect

It begins (somewhat corrected) श्रीकांतवीर्योपाध्याय नमः ॥

इदं श्रुत्वा नृपमानुजस्य मतिमुक्तं विधातुमोहे च ।

यदे पदे वंद्यं चरन्नापमुच्यते नृपकस्यापि ॥ १ ॥

यदो न चरन्नाकर्त्तव्यमस्ते (१ ० ॥ १ ॥)

नृपिण्यसाधनोपाध्यायः [— ० ॥ १ ॥ ॥ ॥]

प्रयोगात्मकानां नाच विचरं

इति सप्तमोऽध्यायः समाप्तः शिवसिद्धिः ॥ १ ॥

श्रीकांतवीर्योपाध्यायस्य सप्तमे

नृपिण्यसाधनोपाध्यायस्य सप्तमे

नृपिण्यसाधनोपाध्यायस्य सप्तमे

नृपिण्यसाधनोपाध्यायस्य सप्तमे ॥ १ ॥

कवचोपयोगि सर्वं नित्यं तैमिरिकं काम्य ।

समाप्तः प्रयोगात्मकानां नाच नृपस्य ॥ १ ॥ ० ॥ ॥ ॥

नृपिण्यसाधनोपाध्यायः [१] राजप्राज्ञेभक्तान्

भूयो भूयोः प्राप्तिः प्रापयामि ।

सप्तमोऽध्यायः समाप्तः शिवसिद्धिः

नृपिण्यसाधनोपाध्यायः हि ततः ॥ १ ॥

यदिन्यायद्वयमहर्ष्योत्तरार्धे नारायण श्रीरामप्राज्ञेभक्तान्
जदसक(?) दशक) च सृष्ट्वा दशदिने शयनादस्वाध्यायनापादस्य
पूर्वं विन्यासं कृत्वा ०

The MS contains the following 9 chapters (ratna) — I *Nityapratihati ratnatna*, fol 1b, II *nityatantrasnanaratna*, fol 5b, III *nityasandhyaratna*, fol 7a, IV *nityapūrnatarjāna*, fol 8a, V *samsthāradiratna*, fol 11a, VI *nityapūrnabhūtasuddhyadiratna*, fol 13a, VII *nityapūrnamatrī anyasaratna*, fol 15b, VIII *nityapūrnamantrānyasaratna*, fol 21b, IX *nityāntaryagaratna*

It ends

समाप्तं देव देवेश शशिपति भव केसवः ।

गृहाय मानसं धूमो यथावत्प्रतिभाषितं ॥

इति श्रीकांतवीर्योपाध्यायस्य सप्तमोऽध्यायः समाप्तः ॥

श्रीकांतवीर्योपाध्यायस्य सप्तमोऽध्यायः समाप्तः ॥
नृपिण्यसाधनोपाध्यायस्य सप्तमोऽध्यायः समाप्तः ॥

Then follow four more lines, apparently the beginning of a new chapter ततश्च श्रीकांतवीर्योपाध्यायस्य सप्तमोऽध्यायः समाप्तः ॥ and terminating abruptly अर्थात् विचरं कृत्वा तद्विधिः यदो न ॥

The same colophon, *mutatis mutandis*, occurs at the end of each chapter

Without other copies, this MS is of little use

See Aufrecht, Cat. Cat., p. 7. Premasūtra (son of Umāpati), who, however, most of the titles of separate treatises given seem to be merely chapters of the present work

[Coll. of Lord William]

2596.

1248a. Foll 121, size 9½ in by 3½ in, fairly good Devanagari writing of 1790 A.D., nine lines in a page

Tarabhaṭṭisudharnaṇa, a digest of directions for the worship of the goddess *Tara*, or *Tarini*, compiled by *Araśimha* (or *Aśimha*) *Thālūra Mahopadhyaya Tarangas V-VIII*, each paged separately.

V *Taranyārcanarūḍhi*, foll 74, treating of purificatory rites and formulas in constant use in devotional practices, begins *अथ निम्नवर्ति* ॥ कुलचूडामयी ॥

साधकं प्रातरुपायं कुलवृद्धं प्रणम्य च ।

मूलादिं प्रदत्तं कुरु भ्यान् गुरुं स्मरेत् ॥

कुलचूडा ॥ रुद्रपादले । ०

Foll 66b-71a contains formulas of invocation to *Tara* under 1000 different names or epithets

The copyist's date is *श्रीगणेशाय नमः १० गुरी मरत १८३९* ॥

VI (?) foll 11, deals chiefly with the rites of initiation for novices. It is only in this chapter, when describing the selection of a young girl to be enthroned and worshipped as the substitute of the goddess, that the author verges slightly on the objectionable practices of *Tantric* worship

It begins *अथ ब्राह्मणादिक्रमोपदेशे तदा विवर्ति नानतरं तादृशदिष्येत् तदा प्रवर्तयन्त्याकं प्रथमं गुणं गुरु पात्रं सप्तवर्षीया देव । ०*

VII *Namitāvalī*, foll 21, treating of the festivals recurring with the seasons, begins *अथ नैमिषिकं सप्तवर्षे* ॥

निम्नं नमिषिकं काम्यं साधयेत् पूर्वपूर्वतः ।

अथवा चित्रवेदिनं कुप्यन्तावर्षे ॥

VIII *Purascaramāli*, foll 10, treating

of preliminary rites to be observed begins *अथ पुरश्चरं । वापरीयर्षेहिताय । साधनं मूलमवश्यं पुरश्चरमुच्यते ॥ ०*

Colophon इति श्रीमहामहोपाध्यायशुक्राचार्यनिर्दिष्टचित्ते ताराभक्तिमुपाख्येने अमलतरा ॥

The following authorities are cited *Agasyasamhita*, foll 9b, 111b, 114b, *Uddisa*, foll 22a 49a, *Uttaratāntra*, foll 11b, 12b, 17a, etc., *Umamahēśarasamāda*, fol 62a, *Ekavīratāntra*, foll 19a, 107b, *Kalasa* (some formulas), fol 37b, *Kalikāsara* (? *stara*), fol 7a, *Kalikodbhara*, fol 110b, *Kalikālpā*, foll 50b, 51a, *Keldāntra*, foll 13a, 36b 119a; *Kūbjikātāntra*, fol 64a, *Kumārīkalpa*, foll 6a, 11a 12a, etc., *Kumārītāntra*, foll 10b, 16b, 30b, etc., *Kulacudamani*, foll. 1b, 3a, 5b, etc., *Kulamulacāturo*, foll 60a, 107b, *Kulamrta*, foll 61a, 77a, 82b, *Kulamritadipita*, fol 81b, *Kulārṇava*, foll 11a, 14a, 16b, *Kulātātara*, foll 24b, 25a, *Kulodghāṭa*, foll 50b, 51a, 52a, *Kaulaṇṇiya*, fol 36b, *Kṛtyasara*, fol 36b, *Gandharītāntra*, foll 4a, 47a, *Gatamiya*, foll 7a, b, 8a, etc. (*Gautamiya*, fol 24b, cf *Vaishnavag*), *Gorāśhasamhita*, fol 14a, *Gauriyamālā*, fol 31a, *Candraśītha*, foll 119b, 120b, *Candriśa*, fol 51a, *Jānananasa*, foll 14b, 44b, 51b, etc., *Jānanonnanasa*, fol 20b, *Dumara*, fol 50b, *Tattvācintamani*, fol 2b, *Tattvāsirasamhita*, foll 9a, 10a, *Tāntracudamani*, fol 19a, b, *Tāntravilā*, fol 63b, *Tāntrarāja*, fol 7b, *Tāntravajottara* fol 8b, *Tāntraliṇṇati*, fol 52a, *Tāntrasellāra*, fol 118b, *Tirakavāṇiya*, fol 20a, *Tururāṇṇarīṭṭi*, fol 11a, *Turārṇava*, foll 32a, b, 51b, 107b, *Tīrojanīśad*, fol 17b, *Turāṇṇī* (*Hoḥas*), foll 57b, 58a, *Tripurārṇava*, fol 1a, *Trisaktīāntra*, fol 1a, *Trīśīlīrṇava*, foll 10a, 25a, 35b, etc., *Dakṣiṇāmūrtisamhita*, foll 11, 101, 11b, *Dipita*, fol 51a, b, *Dvayamālā*, foll 77b, 82b, 110b, *Vararāśhasara*, fol 41a,

Naradapañcātra, foll 3a, 5a, etc., *Naradiya*, fol 64b, *Nilatantra*, foll 3a, 4a, 8a, etc., *Nṛsimhakaṭpa*, fol 50b, *Padyavahiniya* [चमूपा नानिकायां तु व्यास. नयेव समतः], fol 24a, *Puṣkarāṇacandrika*, foll 51a, 52b, 65b, etc., *Pushpamala*, fol 36a, *Pushpadhyaya*, fol 36a, *Prapañcasara*, foll 50b, 52a, *Prathamatantra*, fol 109a, *Phetkarini*, foll 11a, 14a, 19a, etc. (*tantra*, foll 9a, 23b, etc.), *Phetlariya*, fol 10a, *Phoraviya*, foll 11a, 12b, 21a, etc., *Brahmayamala*, foll 13b, 103b, *Brahmasamhitā*, foll 18b, 48b, *Bhavaracūdamani*, foll 14a, 34b, 36b, etc., *Bhavanirṇaya*, fol 45a, *Bhairavatantra*, foll 6a, 11a, 12a, *Mateyasukta*, foll 36a, 87b, *Mantracūdamani*, foll 12b, 47a, *Mantratantrapralāsa*, foll 23b, 24a, 51a, etc., *Mantradevapraśasti*, fol 120b, *Mantramūlitaṭali*, foll 50b, 90b, *Mahākāpilaṭali*, fol 113b, *Mahāulasamhitā*, foll 14b, 89b, 90a, etc. (often *Mahā*), *Mahānavatantra*, fol 41a, *Menasollāsa*, fol 56a, *Malintantra*, foll 3b, 7b, 8a, etc., *Mundamala*, foll 31a, 35a, 36b, etc., *Yamala*, fol 3a, etc., *Yogintantra*, foll 29b, 32a, 61b, etc., *Ratnasagara*, fol 11a, *Rigvāṇabhāṭya*, fol 57a, *Rudrayamala*, fol 1b, etc. (*Turibhūtasūdhapralāsa* of R), fol 21a, *Jaghnātā*, fol 14b, *Vāṇatundakalpa*, fol 118b, *Vasīkṭhasamhitā*, foll 4a, 9a, etc., *Vijayayasāhiti*, foll 107b, 113b, *Varāṭtantra*, foll 13b, 20b, *Vijayilāṭya*, fol 15b, *Vimalatantra*, fol 55b, *Viśudhīśvara*, foll 2b, 16b, *Vīraṭāṭya*, fol 14a, *Vīrocūṭimani*, foll 1b, 2a 3a, etc. *Vīratantṛa*, fol 21a, *Vaisamjayanasaṃhitā*, fol 108a, b, *Vaiṣṇava Gotamiya*, fol 21a, *Vaiṣṇavasāgraha*, fol 19a, *Sivādī*, foll 22f, 23a, b, etc., *Sivāṭṭilāṭya*, foll 56f, 61a, 62f, *Sūtrīyama*, foll 5f, 6a, 7a, etc., *Sūkrama*, foll 13a, 85b, *Srīramasāhiti*, fol 3b, *Saṭṭumariya*, fol 11f, *Samayacara*, foll 14f, 17a, 31a, etc., *Samāṇatantra*, fol 6a, *Sara*

saṃgraha, foll 29b, 30b, 32b, etc., *Siddhasarasvata*, foll 30a, 32b, *Siddhināṭhasamhitā*, fol 84a, *Siddhesvaratantra*, fol 118a, *Siddhesvaratantra*, fol 32a, *Sūta* (? *Sūta*) *gitaratnāṭara*, fol 48a, *Suendrasamhitā*, foll 2a, 107b, *Somabhujagarāl*, fol 55a, *Sautramantatantra*, fol 31a, *Svatantra*, foll 8b, 20b, *Śātantra*, foll 6a, 12b, *Hamsaparamēśvaratantra*, fol 73b, *Haragaurisamitā*, foll 10b, 19a, 35b (*Kulasarvasahasranamastōṭra* of H), fol 78a, *Homanganurūpana*, fol 115a

[H T COLEBROOKE]

2597.

231 Foll 103, five of which (47-51) are wanting, size 14½ in by 4½ in, good, modern Nepalese handwriting, nine lines in a page

Syamarahasya, a compendium of Tantric worship, in 22 chapters (*pariccheda*), compiled from various sources, by Pāṇananda paramahansa [A]

It begins

देवो दानपदेत्यर्धेन विषहानुमूलयतो गिषां
ब्रह्मानन्दहेतुमीलितमिषि मशोभिनामिष्या ।
नत्वा श्रीगुरुपादपद्मपरामोदानुतांशान् ।
धूषानन्दमुपलयेति विवला इषामारहस्याभिधि ॥

खतं घोरतश्च तश्च फेकारिणो तथा* ।
कालिकाकुलस्यैस्स कालोत्तं च चामलं ॥

कुलपूजार्थं चैव कुमारोत्तमेन† च ।
कुलोत्तं तथा कालोत्तं धेरपतयत् ॥

कालिकाकुलस्यैव तथा चोत्तरतयम् ।
गुरुणा च मतं ज्ञात्वा साधकानां तथा मतं ।
गुरुमुदस्यधारायै यस्यासि मोक्षकारिणो ।

गुरुं स्वतरे । °

* फेकारोत्तमेन च R

† कुमारोत्तं ° B

I *Ayasanumarana*, fol 16a, II *antarya janavarana*, fol 18a, III *sudhakulavāsa nirṇaya*, fol 36b, IV *rahasyamala* (consisting of *Kalikālpe lalitalavacam*, B, fol 19a, *Rudrayamala uttaraṅtantra kaliprasthāpe kalabhairava samīde śrī dakṣiṇa kalikalavacam*, fol 53a, *Śrī virupakṣavarāṇam śrī alikālavacam*, fol 55b, *Bhairavatantra kalikalpe śrī alikālavacam*, fol 57a, *Kalipurāṇa trīlokyamānaṁ nama lalitalavacam*, fol 57b, *Kalīkulasārasīe māla kalī śrī dakṣiṇakalī nama sahasrastārajam*, fol 68a, *Rudrayamalatantra śrī jamastotram*, fol 69a, *śrī mahakālikāstotram śrī kalīstotram*, fol 71a, *śrī alikācatuhṣṭīstotram*, fol 72a), V *mantrasiddhirthavarana* (B, fol 72a), VI *mantrābhedaṇḍavarana* A, fol 53a, VII *Kālī tattakāthana*, fol 54a, VIII *puruṣarūpa dhanavarana*, fol 58a, IX *viryamocana*, fol 62a, X. *śaṁkayāna*, fol 61a, XI *purascaraṇaṇḍavarana*, fol 65b, XII *prīṭhajāpanirṇaya*, fol 67b, XIII *kula curanirṇaya*, fol 70b, XIV *mahālakṣma varṇana*, fol 78b, XV *purascaraṇaṇḍavarana*, fol 81b, XVI *homāṇḍanirṇaya*, fol 85a, XVII *śatāṇḍanirṇaya*, fol 81a, XVIII *paripakṣaphalavarana*, fol 90a, XIX *mantrābhedaṇḍavarana*, fol 97a, XX *śarīradīdhikarāṇa*, fol 100a, XXI *rahasya malasamskāraṇaṇḍavarana*, fol 100b, XXII ends

नीलांशुका मणिमयी च करेणु वीणा
मुद्रा च पात्रमप्यूर्ध्वमुखं दधाना ।
उद्यममूर्ध्वमुखं हस्तवितामनां
नीला भवामि हृदयेन सरस्वतीं तं ॥
लघनेकं त्रयोविंशं दशोत्तमस्त्रयोविंशं ।
नियतं च महाविद्या* श्रीजाट्या परिबल्यये ॥
प्रातःपूजापुच्छया मर्वनीलसम भवेत् ॥ ०

See Raj Mitra, Notices, II, p 43

[B H Houssov]

* त्रयोविंशमहाविद्या B

2598.

67 Foll 133, size 10½ in by 4½ in well written, in Devanagari, nine lines in a page

Syamarahasya In this (not very correct) copy [B] the introductory couplets are preceded by a *stotra* of eight stanzas, commencing

श्रीगोहपां कूरयुपां मितपलां

देवेदेवां ध्येयदातां दनुनेष्टे ।

नीलांशुका मणिमूर्ध्ना निरितां (I)

कालीं कालोत्तमनीलां कलमान् ॥ १ ॥

With the following additional couplet and colophon

एतन्मात्रं श्रीकृष्णमयदत्तको

कृष्णं नमो गायत्री मूर्ध्नामलेह ।

कालीं च कालपुराणमहर्षि

तस्य दातुं त्रिषति लब्धं तपसा ॥ २ ॥

इति श्रीगोहपां कूरयुपां मितपलां श्रीगोहपां
मन्त्रमयकलौ च समाप्तम् ॥

Then follow the introductory *śloka* as above

The MS is dated सप्त १५६१ मार्गशीर्मासे कृष्ण
पक्षे ३ पुष्याक्षरे लिखिते शिवप्रसादो ब्राह्मणेन ॥

[H T COLFERPOORE]

2599

1534 Foll 56, size 11 in by 3½ in, fairly good, small Devanagari writing of about 1700 A.D., 10-18 (mostly 17) lines in a page

Sundarimahodaya (also called *Tripurāraṇa darimahodaya*), a compendium of Tantric worship by Sankarananda Natha, disciple of Ramnanda Natha, or Ramananda Sarasvati

It begins श्रीमहाविष्णुसुन्दरं नमः ॥

कालानुपासितशोभाय

नीलोत्पलाकनकावली ।

मनीषिकुजे कलशारवती

काचिदत्र मे हलिताविषया ॥ १ ॥

यो वै दीक्षासेवमात्रेण दिव्य

प्राप्तं दक्षा मोहपां निरुत ।

दोनं मद्यो कामरूपीद्रवाग्नेः
तं श्रीरामानन्ताय नमामि ॥ २ ॥

यदीयवर्षामृतनादुता सकृन्
नडा निषीदामु भनन्ति ज्ञेयता ।

तं तवमागाध्ययने गुरुं नमो
विमर्शनाय भगवन्तमोक्षरं ॥ ३ ॥

ज्ञानार्थं तं तन्मुपाश्रिता ये
न्यासादिस्मृतास्मृतापसक्ता ।

तेषामिहाप्यकर्मरतिं
तदुक्तमेषां कथये विभाष्य ॥ ४ ॥

शक्रानन्तायास्य जम्भुद्वीपाधि तथ्यः ।
निजं नैमिषिजं काम्यं यत्ने श्रीचिपुरार्चनं ॥ ५ ॥

शुशु देवि प्रपश्यामि चीनं कामेश्वरीमतं ।
सकलभुषणेशानो (१ °नि) कामेशी (१ °शि) चीनमुत्तमं ।

चानेन सकला विद्या कथयामि पित्रेयत ॥

शक्त्यन्तस्तुषेयता । एवं कल्पये मुलोचने ।

पागभयं पंचवर्षात् कामचोत्तमयोषाते ॥

मादनं शिष्यद्वारां शिरीशं मीनलोचने ।

कामपीनमिदं भद्रे यदुक्तं सर्वमोहन ॥

शक्तिमोह परारोहे च द्वाद्य सर्वमिदं ।

चतुर्धरकथं तु कथयता त्रिपुरा परेति ॥

अस्यायं ॥ ककारलकारमहिता भुषणेश्वरी कलहीमिति
मुख्य चीनमिति यावत् । ककारलकारयोर्मध्ये शक्तिरेकारल
स्याते तुल्यवर्षां दीपे ईकारः । ए ई इति सद्यस्त्वयमेने कए
लहीमिति पचवर्षात्कर्मकमद्यर पागभयकूटं ॥ तथा मादनं
क । शिषो ह । चतुः स । शिषो ह । तथा च हका
रमकाराद्य ककार हकारात् कार्यं ह्यकलहीमिति
पचवर्षात्कर्मकमद्यर कामरानकूटं ॥ तथा चतुः स पूर्वोक्त
कामशीचीन । च द्वाद्य सकलहीमिति चतुर्धरकथं एकमद्यर
शक्तिकूटं । मेरुपेक्षया परा द्विवा या त्रिपुरा । त्रिपुरापान्
तीयो भद्रे इति यावत् । सय कामराजोपाश्रिता विद्या । अस्या
एव विद्याया एकारकारी हित्वा ककारानपूर्वं एकारकाद्योमे
लोपामुद्रा विद्या । तदुक्तं ।

कामरामास्याविद्याया शक्तिभुष च मुदुरि ।

हित्वा मुले शिष्येष्टाद्या लोपामुद्रा प्रकाशितेति ॥ ०

The work is divided into five chapters
(ullasa) — I *śiśuśādhā* (initiation), fol 8a,
II *ujodghata* (introduction), fol 11b III

nyāsa lillāṇḍa (marking the body with mystic
signs), fol 30a, IV *satyaṇḍāra lillā* (ordinary
rites), fol 48b, V Miscellaneous rites, fol 56a

Of casual quotations from other sources the
following may be noted : *Kramottama*, by Nī
jātmanan la Natha (fol 38a*), *Dal śhin imūrti*
samhitā (fol 38a, 2 infra), *Mantramahodadhī*
(fol 39b, 2 infra), *Lalitarcānacandrīka* (fol
33l, 1, 38b, 5)

It ends

यद्यहं किंपिच्छासितं मया तत्र नय्यमन्त्रोत्पहेलनीयं ।
यतो हि मृत्तापेनियद्वनामं पित्रुभ्यं सक्तिं परिभा
षयेय ॥ १ ॥

रामानन्दगुरुसदादण्डिताद्यानश्चकार स्फुटं

पुनापद्धतिर्नगतापेविषयज्ञानार्थोक्तेरहं ।

प्यास्यानं तु यथामतिं प्रब्रजतां श्रीमुद्रोपायानुकां
तोर्वै तज्जनयेदद्यापि कथपि प्रेमादृढभक्त्यापरं ॥ २ ॥

रहस्यभूतसामर्थ्येयभासक, समस्ततो

निर्वेष एव मुद्रोपायोदय कृतो मया ।

पिरिचिषिष्युपन्यस्योर्नेदीयनायभूतपौर
महेशमुद्रोपायार्थद्वयो जनयित ॥ ३ ॥

शक्रानन्दनाथेन कथितं त्रयशुभुना ।

कूर्तं यथं गुरुग्रोसे भनन्तु कदुपासका ॥ ४ ॥

इति श्रीमत्पद्महस्यपरिवाजकाचार्यश्रीरामानन्दभस्वतीपू
ज्यपादशिष्यशक्रानन्दनाथकृते श्रीमुद्रोपायोदये पचमोऽध्यायः ॥
समाप्तश्चायं मुद्रोपायोदयः ॥ [H T COLLIERBROOKS]

2600

1150 Fol 56 (four of which are wanting),
size 9 in by 4½ in, good, clear Devanagari
writing of about 1750 A D, 11 or 12 lines in
a page

Ma ātirpurāsundarī adularcānakramottama
= description of Tantric rites in connection
with the worship of *Tripurāsundarī* by Aī
jātmaṇṇa rākṣasaṇḍa

* The passage quoted occurs in MS 1150 fol 52b 4

Foll 1-6 of the original MS are wanting, and have been replaced (by a different hand) by the same number of leaves containing a description of some other Tantric rites, apparently not belonging to the treatise, and beginning

अथ रत्नामृतमिदमधस्परमहोषे । नन्दनोन्मादनं नाम
पुष्पलताकुलं । कृतमोक्तिशुक्लवाचालविटपिहन् धातोचं
यकपुष्पागणालोपलाघोषमुपनोभिरलंकृतं ह्रींकारमुखरधम
ह्रस्वकलकलाकुलमलयपवनप्रतिफलतामालं ॥ नन्दनोन्मादनं
ध्यात्वा ।^{१०}

Fol 19 has likewise been supplied by the same more recent hand, the first page containing a repetition of fol 15a, ll 1-7, whilst the second contains matter unconnected with what follows

Foll 41-44 are missing, and between foll 45 and 46 two leaves, marked 45 and 46, and written by a third hand, have been inserted, though evidently belonging to some other Tantric work (*navatakraṅgasa, cakreśvarīyasa,* etc)

अथ घटापूजाक्रमः fol 8b, इति घटापूजाक्रमः fol 10b, इति विपुलसुन्दरी उपस्थानमहोद्योरी समाप्ता fol 14b, इति प्रस्तारसहोद्योरी fol 17a, इत्यापरमहोद्योरी fol 18b, इति ध्यान । अथ गुरुपादुकास्तुतिः fol 21b, इति गुरुपादुकास्तुतिः fol 22b, इति ज्ञानाद्यैवक्रमः fol 25b, इति श्रीभाम्यडयस्तोत्रं fol 36a, इति क्रमस्तुतिः fol 36b, इति प्रार्थनास्तुतिः fol 37b, इति शीतिमूकः fol 39a, अथातः संभवस्यामि शक्तिव्यासं सुरेश्वर ।^{१०} fol 48, इति योगिनीमते महाशक्त्यासः fol 52a, इति चंचरत्नानि fol 53b

It ends

वालमूर्ध्वप्रभां देवो जपाकुमुमसधियो ।
उन्मालायलीरम्या वालमूर्ध्वसमांशुको ।
सुवर्णकलशाकारघोनीव्रतपनलनी ।
पाशाकुशी दुस्तकं च तथैव जपयतिठिकां ॥
पश्चिमसिंहासनाय नमः ॥ इति श्रीनिवालाप्रकाशानंदवि
रचितं श्रीमहाविपुलसुन्दरीपादुकाचर्चनक्रमोत्तमं संपूर्णं ॥

2601.

1893 Foll 5, size 11½ in by 4 in, in fair Devanagari writing, of the latter part of last century, twelve lines in a page

Triparasundarastotra, a treatise on the worship of *Sakti* under 1000 different forms of her name implying so many epithets

It begins

कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिने ।
कल्पपादपमध्यस्थे मुष्पतिर्नरनेत्रो ॥ १ ॥
मणिमंडपमध्यस्थे रत्नपद्मकमसितं ।
तं कदाचित्सुखासीन भगवंतं मगनुहं ॥ २ ॥
जटाघूटपरं देवं वामुक्तीकटभूषण ।
विभूतिभूषणं देवं नीलकण्ठ त्रिलोचन ॥ ३ ॥
कपालसहायपरं चंद्रार्धकृतशेखरं ।
विशूलडमरूपर महावृषभवाहन ॥ ४ ॥
हिमवर्धपरिपात्रं गुह्यस्फटिकसन्निभं ।
सहस्रादित्यसकाशं गिरिवाधीगभूषणं ॥ ५ ॥
प्रणम्य शिरसा नाभं कारुणं विष्टरूपिण ।
कृतान्तलिपुटो भूत्वा ग्राह तं शिखिवाहन ॥ ६ ॥

कार्तिकेय उवाच ।

देवदेव महादेव सृष्टिस्थितकारक ।
त्वं गतिं संपेदेशानां त्वं गतिं संपेदेहिनां ॥ ७ ॥
त्वं गतिः सर्वलोकानां दीनानां च त्वमेव च ।
त्वमेव जगदाधारस्तव तया विष्टकारण ॥ ८ ॥
त्वमेव सर्वपूज्यो अस्मि त्वदमो नास्मि ते गति ।
किं गुह्य परमं लोके किमेकं संपेदेष्ट ॥ ९ ॥
किमेकं परमं श्रेष्ठ किं लोकसर्गमाद्यदं ।
विना दानेन तपसा विना तपोर्विना मत्ते ॥ १० ॥

विना लयेन ध्यानेन केन सिद्धिमवाप्नुयात् ।
कस्मादुत्तमं नृतिं कस्मिंश्च मृत्यो भवेत् ॥ ११ ॥
कस्मादुत्तमं देव ससारसंयतकटात् ।
तदहं श्रीगुह्यमिच्छामि कथय त्वं मेहेष्ट ॥ १२ ॥

महादेव उवाच ।

साधु साधु त्वया पूष्टं गुह्यं पार्वतिनन्दन ।
अस्मिन् गुह्यं परं पुत्र कथयिष्याम्यभयं ॥ १३ ॥

manual constructed on the principles of worship laid down in (the 12th taranga or Sundari pujanam of) the *Mantramahodathi*

[Dr JOHN TAYLOR]

2603.

1665B Foll 81, size 9 in by 3½ in, well written, in the Devanagari character, eight lines in a page

Tararahasya-rupita, a *Tantric* compilation, in fifteen *pañjals*, of spells and incantations, by *Sankara*, son of *Kamalakara*, and grandson of *Lambodara* [A]

It begins

अनिर्वाणदगहनं सर्वदेवसहचरिणं ।
 परां वायुपिण्यं यदे महानीलसरस्वतीं ॥
 भुमकाशपितृतास्यप्रीताद्यनुरहचिकी ।
 पूर्याह्वानार्थं (?) यदे महानीलसरस्वतीं * ॥
 नीलतत्र समाहाय सिद्धसारस्वत पर ।
 नीलतीर्थं महामूर्तं गोपयं मेरुर्षी ॥ पा ॥
 गुरुणां च मां हात्वा गुरुभिः सिद्धभूमिका ।
 कृता श्रीशंकरेणैवा तारासहस्रमुत्तिका ॥
 नित्यपूजामनाय† तु यदले प्रथमे तथा ।
 दीक्षाविधिद्वितीये स्यात्तुर्यथा तृतीयके ॥
 नौमन्त्रिकं चतुर्थे तु पंचमे काम्यनिर्णय ।
 रहस्यनिर्णयं षष्ठे कुमारौ सप्तमे तथा ॥
 अष्टमे च पुरश्चर्यारहस्यां परिकीर्तितः ।
 नवमे यदले देव्या नित्येयी सप्तविधयो ‡ ॥
 दशमे यदले श्रोत्र महाह्रस्वेकादशे तथार्थः ।
 द्वादशे यदले सम्यग्भाषानां परिनिर्णय ॥
 नित्यपूजाप्रयोगस्तु यदले च त्रयोदशे ।
 सम्यग्विधानं होमस्य तारासाधं चतुर्दशे ॥
 पञ्चदशे तु मंत्राणां वातनातर्जनिर्णयः ।
 इति तारासहस्रे तु सम्यग्भाषाविर्णयः ॥ ॥

* This *śloka* is omitted in B

† प्रथमानं तु B

‡ देव्या महाप्राज्ञं परिकीर्तय B

§ Thus also B

॥ This half *śloka* is wanting in A

यप नित्यपूजाप्रमाणं यथा । ननु वैष्णवादिमतं विहाय कथं शक्तेयैः लिखते । *

The following works have been found quoted *Ekaviratanttra*, *Ekaviratālpā*, *Kulitānttra*, *Kumarānttra*, *Kulacūdamani*, *Kulavāgraha*, *Kulāraṇa*, *Gandhārā(tantra)* *Tantracūdamani*, *Tararāṇa*, *Tarāśatī* adī, *Devīyamala*, *Nīlānttra*, *Phelkarīni*, *Pherāṇya*, *Bṛīhāṇya* in *ṛṇaṇa*, *Brahmayamala*, *Bhīṇaṇa* in *ṇaṇa*, *Mateyasūta*, *Mantracūdamani*, *Mantralīlāṇa*, *Mahogratara* *kalpa*, *Mātrikāṇa*, *Manasāṇa*, *Māyātānttra*, *Rahasyamala*, *Rudrayamala*, *Furīṇa* in *ṇa*, *Viśvātānttra*, *Viśuddheshvara(mahā)tantra*, *Vīratānttra*, *Sambhārasūtra*, *Sambhāṇya*, *Sambhārasamhitā*, *Sanketātānttra*, *Siddhasarasvata*, *Soma* *byagarāṇa* (I B fol 40b), *Svātānttra*, *Hamsaparamēṇa*

It ends

अक्षयं कुचयो कुक्षं विलगने
 विपुलं यद्यपि विस्मृतं निश्चये ।
 अक्षयधरमाचिरस्य चित्रे
 अक्षयं शालिकपालिभयमेव ॥
 लोकोदरस्य श्रीप्रेमं कल्लोकरसूनुना ।
 अक्षयि शंकरेणैवा वसनातल्लोकोपनी ॥

इति वातनातर्णयः पञ्चदशं यदले ॥ इति गीष्मभूमिनि वाति महामहोपाध्याय श्रीशंकरागमाचार्यैरिषिता तारासहस्रं यत्ति समाप्तः * स १९२९ वाचिधनपुद्गलस्यो लिखितनिर्द पुस्तकं श्रीपद्मनाथस्य श्रीराधचंद्रास्यमुत्तरेण लिखितं तस्यैव पुस्तकम् ॥ [H T COLEBROOKE]

2604

2154 Foll 69 + 2, size 11 in by 4½ in, fairly written, in Devanagari, about A D 1650, 9-13 lines in a page

The same work [B] Incomplete The MS breaks off before the completion of the twelfth chapter

At the beginning two leaves (apparently *sūdhapāltras*) have been inserted, marked 1 and 2 [GAIKAWAR]

2605

1230b. Fol. 118, size 11 in. by 4½ in., good, clear Devanagari writing of 1804 A.D., eight lines in a page

Bhuvanēśvarīrahasya (or *Bhuvanēśvarīśvaraśva*?), a treatise, in 26 *patalas*, claiming in the colophon to form part of the *Rudraya malatantra*

It begins

चित्रं चद्रूपं च रूपं
रूपं रूपं योगिभिः सर्वसंख्यं ।
जीवाब्जं भोजं चोपाख्यं महत्
ज्ञासन्नी सप्तमं सच्चिदानन्दं (?) ॥ १ ॥
श्रीशैलरानशिशरे नानाद्रुमलताकुले ।
चमत्कृतस्त्रीनिलये समासीनमुनापतिं ॥ २ ॥
एकदा देवमीशानं शशिसेखरनीश्वरं ।
वमाश्रिताधिपपुत्रं देवदानवमेवित ॥ ३ ॥
ध्यानसक्ताधिचित्तं जडोद्भुतलताकुलं ।
भस्मांगरागधरं नारायणममस्कृतं ॥ ४ ॥
ब्रह्मादिदेवप्रणतं गंधर्वजननीदिशं ।
यद्यप्यसन्नामैन्द्रदेवैर्द्रुमकुलपूजितं ॥ ५ ॥
शैत्यं शैरवाकारं गिरीशं परमेश्वरं ।
उपायं विना भूत्वा सर्वेषु चार्चयती ॥ ६ ॥
पार्वत्युपायः ।

भगवन्सर्वलोकेश सर्वलोकममस्कृतं ।
गुणातीतं गुणायुधं भूतेश्वरं महेश्वरं ॥ ७ ॥
मृगस्यपतिं नित्यं त्वं संहरस्वति जगत् ।
पराचरं महेशानं श्रुतं सर्वं भगवन्मुखात् ॥ ८ ॥
महेशं श्रीतमिन्द्यामि भुवनेश्वरहस्यम् ।
यद् शीघ्रं ददातोषे यद्वा प्रेक्षते तव ॥ ९ ॥

शिव उवाच ।

गुरु देवि प्रवक्ष्यामि रहस्यमिदमनुत ।
भुवनेश्वराय सर्वस्य आहूतं मम शिष्ये ॥ १० ॥

The book consists largely of mystic charms and formulas of invocation

It ends श्रीभैरव उवाच ।

इतो भुवनेश्वरा रहस्यं परमेश्वरि ।
सर्वसिद्धिप्रदं मायं गोपनीयं सुरेश्वरि ॥

पदातयमभक्ताय कुचेलाय दुरात्मने ।

भूतयः पुद्गिहोनाय दीक्षाहोनाय पावेति ॥

निदकायाकुलीनाय होनाय गुरुपदया ।

सुपुत्रायान्यक्षिणाय दत्ता कुप्री भवेत्कली ॥

भक्ताय पुद्गिपुत्राय कुलीनाय महेश्वरि ।

सक्षिणाय च दातव्यं दीक्षायुक्ताय पार्वति ॥

इदं रहस्यं परमं भक्ता तव मयोदितं ।

सर्वस्य भुवनेश्वरा गोपनीयं स्वयोनियत् ॥

इत्येव पटलो देवि दशम्यर्धतदर्शकः ।

गुद्राहुव्रतरो गुद्रो गोपनीयः (?) ० सो मुमुक्षुभिः ॥

इति श्रीभुवनेश्वरोरहस्ये रुद्रयामलतये दशम्यर्धतविधिनाम
पटिश पटल ॥ ० संवत् १८६१ ॥ ०

[H T COLEBROOKE]

2606

3013. Fol. 385, small folio, size 11½ in. by 7 in., coarse, thin Indian paper fairly written (on one page of each leaf), in Devanagari, sixteen lines in a page, modern

[*Pau hkaragama*], a system of Tantric worship, in connection with the *Siva* cult (? from the *Saiveagama*). Incomplete. The MS, which has evidently been copied from one in some S Indian alphabet, is rather incorrect

It begins (somewhat corrected) चक्षुष कक्षु ॥

भगवं देव देवेश ब्रह्मविधिर्वद्रुनायकः ।

सर्विगलनदाबूझारोपितापद्मेश्वर ॥

आश्रयवैपरीधानं तदक्षय्यालपथनं ।

नित्यं शत्रुमृगानां कर्मसम्पन्नं दधानिधे ॥

ललाटनेत्रं सत्ताविदेवधिवरु मन्त्रः ।

सन्तोषिषमनोद्विष्टविषमोद्विष्टकथर ॥

क्रियाचर्यं प्रसादेन ब्रह्मास्मिन् पुते पुता ।

चक्षुना ज्ञानेन नु श्रोतुमिच्छा मरीचको ॥

यतते तामुपाकर्तुं हस्यमाकनोश्वर ।

अधिकारी यदे देव विपुला भवता यतः ।

ज्ञानमायो अधिकारी हि मुक्तिश्च व्याकरीश्वर ॥

इंश्च ॥

ज्ञायते येन यस्याद्या पदायाश्च द्विभोजना ।

तद् ज्ञानपादमित्युक्त साधन देशिकात्मना ॥०

A The *Juanapada* consists of 8 chapters (patala)

1 *pratipadarthanirnaya*, fol 21, 2 *bindu patala*, fol 25, 3 *mayapatala*, fol 29, 4 *pasupadartha*, fol 31, 5 *laladipatala*, fol 63, 6 *pumastava*, fol 109, 7 *pramanadhilara* fol 120, 8 *tantrotpatha*, fol 120 इति पञ्चकशा नपादं संपूर्ण ॥

B *Sarvajnanottara*

I *Yogapada*, fol 129, beg

तन्मार्गायाय शस्त्रे च भिदे (विन्द्वे) आसन्नाय च ।

गुरवे च गणेशाय आत्रिकेषाय धीमते ॥

अतः परं प्रवक्ष्यामि योगमेकाकिनस्तु ॥

शक्तिः ॥ युक्ताहारविहारस्य युक्तचेष्टस्य कर्मसु ॥

वृत्तसमायवोपस्य तत्त्वतः शुभं यल्लुत ॥०

II *Kriyapada*, beg

पशुपाशविधानं हि धीशुमिच्छामि तत्त्वतः ।

संयोगं च तथा तेषां कथयस्य महेश्वर ॥

śatmaṣaśatkarapralāraṇa, fol 132, *vimala* *lāraṇa*, fol 141, *sthūlarāraṇamantro lghataj* *ra* *lāraṇa* fol 156, *prasadamantiroddharaparakaraṇa*, fol 159, *paramakharanapralāraṇa*, fol 167 *paṇṇagavyudidikṣaṅgopralāraṇa*, fol 230, *ant* *yeshṭipralāraṇa*, fol 239, *gūṇol lharaj* *ralāraṇa*, fol 275, *pratimad pralāraṇa*, fol 278, *r* *ru* *naṣṇanapralāraṇa*, fol 290, *bhaṣmananapra* *lāraṇa*, fol 293, ends fol 294

इति सङ्ज्ञानोत्तरपाद समाप्तः ॥

Cf Burnell, Index of Tanjore MSS, p 111, *Sarvajnanottarapāṭha*

C *Matangapuramesvare mahatantre vidya* *śāla*, II *śāla*, and part of a 12th This is perhaps a separate work from the above

It begins अधि(र च) वरुणपारमेष्टरं हिम्बते ॥

महानताय महमे प्रमुहमिदं विच्छेद(र प्रमुहमिदं विच्छेद) ॥

सपारकहवापुत्रं गिरदुमे नमः ॥

हिमवतचले स्थिते सिद्धचारुमेविते ।

नानावर्णयुगोपेतं शिखरं चारु निर्मलं ॥

सिधौ नानुद्भवो यत्र यत्र नाप्यमृतस्य ।

यत्रान्योन्मिविह्वलानां प्रीतिर्भवेति लक्षणा ॥

मूर्खो विमूर्खतो याति भयाद्भोतो विमुच्यते ।

यत्र नास्त्यस्य संपादां प्रवेशं शिखरोत्तमे ॥

यत्र सनिहितो निद्रा भगवान् परमेश्वर ।

तत्रास्य मुनिशार्ङ्गलक्षपसोऽल्लभ्यते ॥

ज्ञानमिदं द्युतकलुषो वृत्तौ ध्यातव्यमात्मनः ।

शिवध्यानं कश्चिन्नासा समाधायान्तिस्तस्युपे (I) ॥०

तत्र स भगवान् नाथ पापेना महीतो हर ।

सं वपुर्दंशोपास्य मत्तगम्य तपसिने ॥

तस्य तद्वचनं श्रुत्वा मत्तगम्य महात्मनः ।

ज्ञानालयवपुष्पता वास्येतुः प्रवृत्तः ॥

यथाच तस्मै मुनीनां मत्तगम्य महात्मने ।

विचारयुक्तं सङ्क्षु स्फुर्मात्मीयदर्शनात् ॥

यथाव्यवस्थितमप्यमगणितानुलोमतः ।

मुक्तं मुनिभक्तानां पदपदाद्यैव शुभं ॥

अनुप्यादमिदं शास्त्रनायात[म]नृतात्मकं ॥०

In the second chapter the four *padas* are enumerated (fol 299), viz *vidyājyāda kriyā pāda*, *yogapāda*, and *caryapāda*

1 *dayodghāta*(?), fol 298, (2-4 wanting, or not marked), 5 *śaktipāṭala*, fol 311, 6 *pradhaṇeśvaras* *lhanap*, fol 337, 7 *viśva* *tāla* fol 347, 8 *maṣatattva* fol 362, 9 *śūla* *tattva* fol 368, 10 *viśvatattva*, fol 371, 11 *ragopāṭala* fol 379

Cf Burnell, Index of Tanjore MSS, p 200 (no xiii) [C P Brown]

2607.

270 Foll 10 (numbered by mistake 1-76, 79-108), size 11½ in 18½ in fairly written in Devanagari, eight lines in a page

Paramarāṇa anīk, a manual for the worship of *Rama* in five chapters (*patala*) by *śaṇḍarāṇa*, pupil of *Mukhaśrīṇa*

It begins :

तुं संसृतिपरिधिं विनयति नानाम यम्य प्रभोर्
येनेदं सकलं विधाति सन्नतं जातं स्थितं संहृतं ।
यस्मिन्नि निगमा भवति न मनो मानं च राधेयरे*
तं येदं मन्त्रं प्रकाशमयं चोरागपदं परं ॥ १ ॥
विष्णुप्राप्तितोः शुभा रूपयतेर्मेतं च कृतिं नु यो
पात्रवाप्यप्रतिषोपनेकपत्रः शोभादिशोः शुचिः ।
यज्ञानां धन्यपारोक्तं रक्षितं विज्ञानचिन्तामणिर्
नित्यानंदपदेकभूयिष्यते श्रीमाम्मुकुंदो मुनिः ॥ २ ॥
वेदांतपात्रपरिहरिदिशाम्ने
यस्मिन् मनाः काममदादयो न हि (P) ।
पुषाः (संतः B.) सदानंदपदे प्रवेदिरे
येदं मुकुंदाख्यं गुह्यं परं ॥ ३ ॥
पूर्वं चोदरतापनीयमसिद्धं कलं परं माकुरे
प्रसागक्षिपांसपासकयुगः कस्यासाधो मेहिताः ।
शालं प्रचमये महाकुपलये त्वातोद्गमोत्तादिकं
श्रीरामार्थनर्पट्टिका कलिमलप्रध्वंसिका प्रोच्यते ॥ ४ ॥
तत्तद्वचनैर्मानावाक्यैरेव न कल्पितैः ।
श्रीकार्पासं प्रत्यः सम्प्रत्यक्षेणैव प्रत्यते ॥ ५ ॥
वच्यते प्रथमं तत्र लघुत्वं गुरुश्लेषोः ।
शान्तो दांतः कुलीनश्च विनीतः शुद्धवेषवान् ॥
शुद्धाचारः सुप्रसिद्धः शुचिर्देवः सुमुद्रिमान् ।
आश्रमो ध्यानविषयः संवर्तव्यविषयः ।
मित्रहानुषहे शान्तो गुरुदिग्गभीषणे ॥
इति गुरुलघुत्वं ॥

शान्तो विनीतः चद्राका सद्गुणान् चारणयुगः ।
समर्थश्च कुलीनश्च प्राडः सञ्चरितो धनी ॥
सहसादिगुणैर्युक्तः शिष्यो भवति नाम्नाया ।
गुरुता शिष्यता यापि तथोर्वत्सरवासतः ॥ *

Ch. I., on various matters connected with worship, the chief section being the 'rāmamantrādāhāra', II fol 24b, on ordinary duties (ācamana, dantadhavana, etc., ending with various kinds of nyāsa), III. fol. 43b, on rites of worship (dhyāna, homa, pātrāsādana, antar-

* यथैतन्नयनः प्रनामविधौ वेदांतवेद्यो विभुम् B

† तत्रैवाधिनमार्पिकं समुपलब्धं B.

yaṅga, niṣkaphājā, stotras, etc.); IV., on restrictions and the eight kinds of yantra; V., a calendar of periodical and occasional observances.

Among the authorities quoted may be mentioned: *Agastisamhitā*, fol. 80b; (*mahatī samhitā*, fol 81b); *Atharvanarahasya-krī-Ṭāmottaratāpaniya*, fol. 61a; *Gautamiyam*, fol. 68b; *Devyāgama*, fol. 2b; *Nāradaśānta*, fol. 18b; *Pañcarātre Brahmasamhitāyām*, fol. 75b; *Prayogasātra*, fol. 83a; *Mantrasārasaṅgraha*, fol. 18b; (*Rāmavallabhāstotra*, fol. 62b whole); *Vaishṇavāsamhitā*, fol. 46b; *Sārasaṅgraha*, fol. 2b; *Harimālā prokṭam mantrārājātmaḥam*, fol. 62a.

It ends :

संसारदापानलक्षणप्राप्ति
श्रीरामर्षदापनर्पट्टिकेयं ।
स्थानसिद्धिर्मात्रमुपायश्च हि
भयादिभिर्निर्मितोपायैः (I) या ॥
पदलैः पंचभिः प्रोक्ता श्रीरामार्थनर्पट्टिका ।
छानंदयननाम्ना हि यतिना हृदिगुह्ये ॥

इति श्रीमत्सरमहंसपरिव्रामकाचार्यश्रीमन्मुकुंदपुत्रचरित-
शिष्यानंदरत्नविदिततायां श्रीरामार्थनर्पट्टिकायां पंचमः पदलः ॥
० संवत् १९६२ आषाढकृष्ण ३ सोमं ॥

[H. T. COLEBROOKE.]

2608.

2074. Foll 101 (the first three of which have been replaced by two leaves in a more modern handwriting; and foll. 39-43 and 101 have likewise been supplied by the same hand); size 11 in. by 3½ in.; fairly written in Devanāgarī, about the middle of the 16th century.

The same work. (B.) [GAIKAWAR.]

2609.

1824. Foll 109, size 12½ in. by 4½ in.; well written in Devanāgarī, on European paper, about A.D. 1800; ten lines in a page.

Ganeśa Kalpa, an exposition of *Tantric* rites in connection with the worship of *Ganeśa*. Six chapters (*patala*), the last of which is incomplete at the end

P I (fol 17) begins -

अथ वक्ष्ये गणेशस्य मंत्रकल्पं समाप्ततः ।

भुक्तिमुक्तिप्रदः पुष्पां भक्तानां वचनो यतः ॥ १ ॥

तत्रैकाद्यरमचक्षु मंचाशासुनमोत्रतः ।

सर्वसिद्धिप्रदः साक्षात्प्रेतो मंत्रकल्पपूज ॥ २ ॥

यस्य शक्तिं समाख्याता प्रलयः सर्वधारकः ।

तस्यां न जनयामास पचपात्मानमात्मना ॥ ३ ॥

विदुनादो मकारोकारो मकारो विधानतः ।

पंचधा सर्वमाख्यात विश्व शब्दात्मकं पुनः ॥ ४ ॥

अकारो वैखरी पाणो मध्यमोकारसंज्ञितः ।

पर्यायी ना मकाराख्या परा नादमयी मता ॥ ५ ॥

इति बीजकोशः संक्षेपतः प्रोक्तः fol 5b, इति क्रियावर्गी दोषा fol 16b; पौर्वात्मिका दोषा 1b; कलावर्गी दोषा fol 17a, इति धोषमयो दोषा समाप्ता ॥ एवं चतुर्विध-दोषापुत्रो नरः साक्षात्प्रेतो भवतीति ॥ इति गणेशकल्पे चतुर्विधदोषाकथनं नाम प्रथमं पटलं समाप्तं ॥

P II (fol 33, placed by binder at the end of vol) अथ गणेशमंत्रानाह ॥ दोद्यानतरी मंत्रप-कार्यमाध्यात् ॥ अथ शारदातिलकोक्तगणेशः । तत्रैकाद्यर-मंत्रः ॥

पचातर्कं शशिपरं (पंचात्मकं शशः) बीजं गणपतेर्विदुः ।

प्रपचादियुतं प्रोक्तं नच एकाद्यरः परः ॥ १ ॥

इत्येकाद्यरविधिः ॥ अथ बादगणेशपटलधरमंत्रः fol 3b, अथ महागणपतिमंत्रः fol 4a, etc

इति गणेशकल्पे गणपतेकाद्यरदिशस्त्रविशम्भविधानकथनं नाम द्वितीयपटलं ॥

P III (fol 22):

निमग्नताविधिं वक्ष्ये विष्णुराज्यं तेषदं ।

मास्ते मुहूर्ते चोपायं लुचिभूमी स्थितः स्मरेत् ॥ १ ॥

258 *ślohas*, with explanations from fol 13

इति ० मातृकस्यारम्भ मातृकान्यासपंचैककथनं नाम तृतीय-पटलं समाप्तं ॥

P IV (fol 18): ततो द्वितीयपटलोक्तमूलसंख्यासाध-कृता सदस्ये या स्वेदेयप्रतिमापःपीठयुता कुर्वता । तदप्या ।

नस्यम्बुदुक्मापारे खाधिहाने ततः सुधीः ।

कालाग्निरुद्धं नामो नु कथयं हृदये ततः ॥ १ ॥

239 *ślohas*, with explanations from fol 12b

इति ० पूजाविधिकथनं नाम चतुर्थं पटलं समाप्तं ॥

P V (fol 12) अथ पुरश्चरणाविधिः ॥

आदौ देव पञ्चोक्तं पुरश्चरणमाचरेत् ।

तीर्थोदी निर्जने स्थाने भूमिग्रहपूर्वक ॥ १ ॥

163 *ślohas*; इति पुरश्चरणाविधिः । अस्मादनयः । ० fol 7b

इति ० पुरश्चरणाविधिकथनं नाम पञ्चमं पटलं ॥

P VI (fol 7, inserted by binder between

P I and III) -

कर्मणि पश्यो वक्ष्ये त्रिद्विद्वानि प्रयोगतः ।

अतिविशेषं स्तभनं च ह्येव उच्चाटनाख्ये ॥ १ ॥

उक्तानोमानि कर्मणि शान्ती रोगादिनाशनं ।

चर्यं यपनकारिणं स्तभने पुंस्तिनिरोधनं ॥ २ ॥

हेयोगप्रोतिः प्रीतिवत् उच्चाटः स्थानतश्च्युतिः ।

मरणं प्रापहरणमिति पदकर्मैलक्षणं ॥ ३ ॥

88 *ślohas*, followed by explanations, p 1b अस्मादनयः । अथ पद कर्मणि पूर्वविधिः प्रोक्तानि । तद्विधानं कथ्यते । शान्तिवैर्यम् ॥

इति पदकर्मविधिः । तत्र सम्यक् स्मृतनालनात्मन्या वि-धाय ० incomplete

[Dr J. TAYLOR]

2610.

2630. Fol 86, size 9½-10 in by 4½ in, fairly good Devanagari handwriting, thirteen lines in a page

Nṛsiṃharadhana-ratnamālā, or *Srautapad-dhātī* (?), a *Vaiṣṇavā* manual of worship in nine chapters (*patala*), by *Menganatha*, son of *Rāmacandra*

The right margin, and with it a good deal of the writing, especially of the first two leaves, has been eaten away by insects

The female energy (*śakti*) of the god comes in for a good deal of attention in the rules and formulas.

It begins

श्रीनृसिंह विद्वान्द्विपद्मं करुणानिधि ।

प्रथमं १५ पङ्क्तिं कुर्वन् शकरोजनुसारत ॥ १ ॥

श्रीनारायण श्रुतिशारसूत्रसप्तप्रदायामलम्पशोभी ।

नित्य [नृसिंहस्य] करोतु सेवा सतोपनाराधनरत्नमाला

[॥ २ ॥

श्यामनाशेषमदानुसारिणी

सत्प्रीतम-००० दा विधेया ।

सर्गा समुद्रा सुविधानमुक्ता

नृसिंहसेवातिरिचिष्यथ ॥ ३ ॥

नित्य काम्यं त्रिविधोपासनासंघः । तत्र प्रथमं
स्मारादिशोपासना विधीयते ॥ प्राग् [मुहूर्ते च] न्याय गुरुपरं
परमाराध देवत भगवन् श्रीनृसिंह च इति स्मरते ॥ तत्र
प्रथमं ता परा तथा ॥

प्राद्यं (१ व्रतार्थं) विधिमादिदेशिकमत श्रीमत्परायण्यं

पदे श्रीतपनं तत्र श्रुति ०-०-०-० ततो होमश्च ।

श्रीमच्छंकरभूषणपादस्य तत्प्रादाक्षनृगायितु

पदे साधुसोमया ०००- नम्राह्वयदीक्षित ॥

निवादिस्वर्गं नमामि परमं यस्य प्रसादात्कृतं

कृत्स्नं मुक्ति ०-०-०-० निजविधा समारविच्छिन्ये ॥

श्रीनिवादिस्वस्मान्मि ॥ स्वगुरुपथितं चारपथिकम्
रुनुसादेव हातव्य ॥ ०

I इति नृसिंहाराधनरत्नमालायां भूतशुद्धिप्राश्नप्रतिष्ठा नाम
प्रथमपटल । fol 7a

II इति कलामातृकान्यास 10b, इति केशवादिमातृ
कान्यास 12a, इति कदादिमातृकान्यास 13a, इति ०
अंगमं वाराधननामद्वितीय पटल 19a

III इति त्रिस्तुतपुष्पावलि 21a, इति ० तृतीय
पटल 31b

IV इति शेषभगवत्कृतं आर्घ्यं । सप्त शतसोकीध्यान 33a,
इति ० धीतश्रीमन्नाराधनपद्धत्यां आर्घ्यं नाम चतुर्थ पटल 37a

V इति ० अन्नवीगो नाम पञ्चम पटल ॥

VI सप्त परिधीयप्रकार 47a, इति ० चरित्रवीगो नाम
षष्ठ पटल ॥

VII सप्त पुरश्चरणं 65b, इति ० पुरश्चरणं नाम सप्तम
पटल ॥

VIII सप्त प्रतिमासकृत्य ० 69a, इति शोपनीयाया
मिविधि 79a, इति स्कन्दि त्रिपुरोत्सव 1b, इति कार्तिके

कृत्य 79b, इति शोपनीयाये भविष्योत्तरे च श्रीभगवद्गुको
यसंतोत्सव 80b, ० इति द्वादशीसंकल्प 81a, इति ० सप्तमं
पटलं ॥ 81a

IX इति महत्सविषेकविधि 82b, इति मृतपूजाविधि
84b, इति नृसिंहविभूतिस्नानविधि 86a

It ends

किं नो समाराधनरत्नमाला

मन्त्रा च पुष्पाधिकनाविधाय ।

समर्पयन् श्रीगुरुदेव पदाब्जे

श्रीरामचंद्रात्मजमेगनाथ ॥

या श्रीतर्कांगुता अमला

मिहाननाराधनरत्नमाला ।

तस्यामशेषपायमसारमया

सर्वं समाप्त पटलोत्तरेण ॥

अक्षेपुं नृदां पूर्वं कुर्वन्तस्वोपरि स्फुट ।

विभुं भवन्ता भाले पापान् पुण्यवर्धन ॥

इति विद्या तत्त्वोपनिषदोपनिषद्पुटीकृत ।

वाग्यज्ञेनार्थितो देवः श्रीपतिर्मे मनादेन ॥

इति श्रीनृसिंहाराधनरत्नमालायां श्रीतपस्वी नाम नवम पटल ॥
पूजा ये उच्य ॥ ० अथ १६२२ आषाढपक्षचतुर्दशी इत्युत्तरे ॥
[MACK COLL.]

2611.

896 Fol 134, size 15 in by 8½ in,
modern Bengali handwriting, eight lines in
a page

Mayakṛāha paścaraṭra, a Vaiṣṇava work
on the erection of temples and images

It begins माकेश्वर उवाच ॥

कथं हयशिरा विष्णुं प्रादुर्भूतं पुरा विभु ।

किमिति सं च देवेरो द्वापर रुचिरं चतु ॥

हयशरीरं जगत्काली पुरा नारायणं प्रभु ।

द्युतमासीच्च भगतां यदुक्तं परमेश्वरा ॥

आद्यं यत्पञ्चरात्रायां तन्मात्राचलं पृच्छत ।

भृगुहवाच ॥

शृणु यत्तु प्रवक्ष्यामि पञ्चरात्रं पुरातन ॥

पुरा किल विरुपाक्षः सार्धं गोपीया महेश्वरः ।

अनुवृत्तं स पञ्च देवतान्पश्यन् स्मित ॥

महेश्वर उवाच ॥

पश्चात् पुनः पृथक्त्वा ह्यगिरा विभु ।

मपुकेतभाहेतो (१० ह्येत) मिकाशेषत्रले विभु ॥ ०

The matter is treated in a series of short (unnumbered) chapters (*anśa*), of which 74 have been counted. These seem to be divided into two sections (*kunda*), the first of which, the *Devaṛatishkapa calakunda*, ends with ch 10, fol 56b इति ह्यग्रीवपञ्चरात्रे द्वादशबाहसिके प्रथमपादे देवप्रतिष्ठापञ्चके नाम चात्र समाप्तं ॥ whilst the subsequent chapters make up the *Samharsha kunda*. From the above colophon, as well as from the final *śloka* which apparently introduces a *Lagākunda*, this would seem to be only a portion of a larger work.

For an account of the contents, see Ray Mitra, Notices, vi, p 61

It ends

पन्था संयोगतन्त्राद्गुं पूर्वाङ्कं दृष्ट्वा फल ।

इति सद्येषात् कायधर्मकथं परिकीर्तितं ॥

मुन्य मुरपरमेश्वरं धृतिमन्तैरलकृत ।

धृतिदृष्टिदिशि केन ज्ञेयो यत्नरागं सदा ॥

इति ज्ञाना देशिककर्म सर्वज्ञत्वमवाप्नुयात् ।

यस्मात्तत् प्रयत्नेन ज्ञेयो देशिकसम्पत्तिः ॥

एतत् उक्तं निरोधं त्वं लिङ्गकायं चतुर्मुख ।

सर्वज्ञतापारम्भं चेन्न दृष्टदृष्टकलम्पदं ॥

इति ह्यग्रीवमहापञ्चरात्रे सकर्मकाद्ये श्रीग्रीवबाहसिके ॥ समाप्तश्चाप्यन्यः ॥ [H T COLEBROOKE]

2612

791b Foll 48 size 9½ in by 3½ in, large, plain, modern Devanagari hand, seven lines in = page

Upadesadikshasūtrika, or *Purnabhūshakund dhāt*, a manual of initiation into Tantric rites by *Caitanyagiri Śaithula*. It begins

यथाभिषेकं यच्छे ३६ त्रिंशे भवति योगिता ।

सुमहते शुभे लग्ने गुरु देव प्रणम्य च ॥

नमस्कृत्य यथाग्रायं प्राथयेदात्मनो हितं ।

येन विज्ञानमात्रेण निरकर्मरतो ब्रह्म ॥

नित्यानुष्ठानयुक्तो ऽपि दीक्षायोगो भवाम्यह ।

दिश्यं ज्ञानं यतो प्राप्य पापस्यास्य क्षयः (१ यथा) भवेत् ॥

आ दीक्षा दीक्षयेद्वाच येन पूर्णमनोराघा ।

नित्यं नैमित्तिकं काम्यं सिध्यति यथासादत् ॥ ०

It is *6 jadanam*, fol 3b, *pūjāśāstrī*, fol 9a *śāstrīpūjāśāstrī*, fol 10b, *pūjāśāstrīpūjāśāstrī*, fol 20b, *īryamāyā dīkṣā sampurna*, fol 40b It ends

योगिनां योगसिद्धिस्तु मुनीनां मोक्षसिद्धये ।

ज्ञानिनां ज्ञानसिद्धिस्तु सिध्यति भगवादापि ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यैतन्मगिरिपञ्चपूतेन गुरु मुखाद् ज्ञातवन्तनुसारेण उपदेशदीक्षादिभिः समाप्तं ॥ after which, by another hand, पूर्वाभिषेकपद्धतिः ॥

[H T COLEBROOKE]

2613.

1368c Foll 6, size 10 in by 4½ in, very indifferent Bengali handwriting, eleven lines in a page

Tattvasaṁtaman a Tantric work composed by *Purnananda Yati*, in 1577 A.D.

The 6th chapter, here called *yogar : irana*, whilst in the three Calcutta editions (1800, 1860, 1869) it is called *śāntakāranirupana*

It begins

अथ तन्त्रानुसारेण यद्व्यवहारिणो ज्ञुतः ।

उच्यते परमानन्दनिष्कमप्रमाणतः ॥ ०

Colophon इति पूर्वीनन्दपरमहंसपरिव्रजे श्रीतन्त्र विज्ञानमयी योगनिबन्धना नाम श्रष्टमकाण्डः ॥ सप्तम १३६२ निदि माघशुद्धिप्रातिपद्या बृहस्पतिवारो लिखितं माधवरात्रेण युक्तकल्पितं ॥

For ch 1 (giving the date) see Ray Mitra Notices, iii, p 62 [H T COLEBROOKE]

2614

2743F Foll 23, size 7 in by 2½ in the leaves forming a continuous folding sheet of 6 x 2

Pushpamitātmya, directions (in barbarous Sanskrit mixed with vernacular forms) regarding oblations of flowers to the goddess at her festivals, and rules for selecting them according to the season and the magic effect desired

It begins श्रीगणपत्यादिदेवेभ्यो नमः ॥ सप्त पुण्यमा
हाम्यं लिख्यते ॥ पश्चिमाश्रायक्रमः ॥

ज्ञाती च पादलो धूपी पन्थके सेतवत्पले (१) ।
 केतकी हेमज्ञाती च मुनिं सन्नपथके ॥
 धूपकपन्नकुण्डास्यै शालपुष्पेभ्य पादले ।
 कुसुमे किंगुके पुष्पे पुष्पागनागकेशरी ॥
 यकुले लगरी धामैवै पकन्दस्यसंभवे ।
 काशरादाभैदयौगिषनन्थे कलिकारके ॥
 रकोपलेमहापुष्पैर्य चान्ये पादगन्धवान् (१) ।
 मुनिमुक्त्रिपादा ज्ञातिपादाबलविषयनी ॥
 स्वेतपादलिकाः (२) देवी ददति (१) च महदश ।
 शान्तिपुष्टिकर पक्ष शतपथ सुपथक ॥
 यधूव पत्सद (१) मोक्ष तथा रक्षाश्च मारकं ।
 सौभाग्य शालपुष्पेभ्य सुन्दरं सुखदायक ॥
 कन्ध च कुल कुक्ष यषकुण्डाधनामिन (१) ।
 कुमुभाकिं मुकुदेवोच्चयनाकृष्टि (का) रकै ।
 महालक्ष्मीमयी पुष्पी पुष्पागनागकेशरी (१) ।
 रत्नमुपल्लोके यरये नीलकण्ठं च मारके ॥
 विनःप्रासभवे पुष्पे शङ्खूा च भयापह ।
 हन्म तुलसीभरी स्रष्टृपाथर्षकर् ।
 सिन्दुरी यषकुलोत्तमा सदाकर्षकमारका ।
 त्रिस्तःप्रासभवे पुष्पे क्रमबावाचैयसदा ॥
 तस्य निम्नो न जायेत सत्यमेव संशय ।

षट् इत्युप्यकरणनिर्णयस्थानतुल्यवृद्धिकाम् अभिज्ञा
 तीपुम्ये कुशिकादेशोमह पूजयिष्ये ॥ बोलखाता ॥ वाला
 पुप्यस्य पल्लवर्धनकाम् ॥ वद्याचोलु ॥ अतःपाटलिकापुप्यस्य ॥
 षट् महानसाम्राजिकाम् ॥ पाटलखानतीप्य ॥^{१०}

अथ निषिद्धानि p 23 अथ पुष्परहस्यं रहस्यकत्तोलिनी
p 10 इति रहस्यकत्तोलिनी पुष्परहस्यं ॥ p 44

It ends नोलोत्प्लव्य ॥ अथ सर्वकामफलप्राप्तिकाम ॥

उत्पलं नीलोपि योग्य ॥ कुमुदम्यापि सर्वकामफलं ॥ इति
रहस्यकलातिलिया ॥ इति पुष्पमहात्म्यं शुभाशुभफलं मय्यं ॥
स्नानि मन्त्र २२३ पान्तमुखगुह्यमन्त्रपद्यायां त्रिथी शशिशुक्र
पाले लिखितं०

The goddess is worshipped under the following names *Kuljalī*, *Gūḍyalālī*, *Jagadamba*, *Dalshinālī*, *Mahatṛipurasundarī* or *Sṛīṭṛya*, and *Siddhālīshinī*.

Quotations have been met with from the following authorities *Kūṭantra*, p 24, *Kulacudamani*, p 27, *Kolivilaya*, p 38, *Tantrasarasvata*, p 38, *Tarabhaktasudhakarata*, p 39, *Nilatantra*, p 26, *Bhavarūḍamani*, p 19, *Matsyasūtra*, p 26, *Mahakalasamita*, p 28, *Mundamulatantra*, p 24, *Vamakeśaratanttra*, p 28, *Varahatantra*, p 37, *Saktiyamala*, p 25, *Haratantra*, pp 8, 11, 20

[B. H. Hodgson]

2615

2582 Foll 100, size 11 in by 5 in,
large, sprawling Devanagari hand, nine lines
in a page

Satacandwikhana (*sarakshepa*) an exposition of 'the previous and concluding ceremonial to be observed, and prayers and mantras to be read, when the *Gandimalatmya* or exploits of Durga (of the *Markandeyapurana*) is read a hundred times over, as an act of piety and adoration' (Wilson, Mack Coll., p. 173)

It begins

श्रुतवर्चिनिधानेन यथायत्नपयामि ते ।
 सुयोरायामनायूषी भूकपे च सदारुणे ॥ १ ॥
 परचक्रभये त्रीवे क्षययोग उपस्थिते ।
 राजवश्यादिसवयुष्यायत्नतजन्मनि ॥ २ ॥

मोहोत्पातविनाशाय यथर्विशक्तिपोषणे ।
देशे सपैत्र ज्ञातये ज्ञातर्चद्विमां नयेत् ॥ ३ ॥
यदैव भायत्रे विज्ञे चित्रं यथाहमन्वितां ।
तदेव मुख्यकलेषु गतो निरां हि ज्ञोयित ॥ ४ ॥

मन्त्राये मन्त्रपद्ये (?) मन्त्रपद्ये मन्त्राये प्रोभने
पद्ये विद्योपेयत्तप्यतिशतकुयोगे जगताम्याद्यतिपी रहितदेव
शोदिते (?) त्रिपरहिते (?) चारुभः कार्ये ॥ तत्र भुवं समीं कुन्ता
माचोमापातान्तरे योऽजमभयुक्तो ह्यारुतातोऽरुताभ्यनच
ताकादिमयुक्तो म्पाचिभगेन पेद्याद्युपेतो मन्त्रः कार्ये ॥ मन्त्र
परहितपद्ये चतुरस्रे देव्यागरे देव्याः पद्ये कार्ये ।

दुर्गागृहं प्रकर्तव्यं चतुरस्रे भुशोभने ।

रहस्यस्तिष्ठापयेत् पवित्रं यस्तुशोभते ॥ १ ॥

गिरिमुलेमदायां च त्रिषु स्तिष्ठाकमन्त्रिणः (1) ।

तन्मध्ये वेदिका कार्याः चतुर्दशः सन्नाः शुभा ॥ २ ॥

Iti candikutarpanam, fol 4a, suryārgham,
fol 5a, tarunam, fol 11a, kalasapūjanam, fol
11b; prānapratishtha, fol 17a, antarmātrī, i,
fol 19b, bahirmātrika, fol 20b, clalaśanyasah,
fol 25a, ganapatipīṭhe sthapanapūjanam, fol
29a, kalasasthāpanavāḍhi, fol 36b, bāhūdanam,
fol 40a, grihapūjanam, fol 49b, yoginipūja-
nam, fol 56b, khatapūjanam, fol 62a, lunda
pūjanam, fol 63a, yonipūjanam, fol 65a, valkī
pūjanam, ib, yoginibhyo balih samaptah, fol
79a It ends

इति सयैतवानुमारेण शतपञ्चविंशतानामंशेषु सन्नाम श्रीमयद्
५६९ भाद्रपदे नामे शुद्धे पद्ये २ भृगुनामरे लिखितं नाम
obliterated

For an (apparently different) *Satacandra-
dhana*, purporting to belong to the *Nudraya-
mala*, see Weber, Berl Cat., no 1311

[Mack Coll.]

2616.

769 Foll 98, size 10½ in by 4½ in, good
large Devanagari handwriting, eight lines in
a page

Kalī śhaputa, or *Siddha camuṇḍa*, a treatise,
in verse, on charms, incantations, treasure
lifting, and other Tantric rites, by *Siddha
Nagarjuna*, in twenty *patalas*. Rather in
correct

It begins अथ नामार्जुनो सिद्धबाहुदायं पौ लिख्यते ॥

य शीघ्रं (शम्भु R M) परमान्वय परशिन कका
[तिकालोत्तरक (क कालाकालान्तरो R M)]

भ्यानादीतन्त्रानादिनिस्तनिचय संकल्पसंकोचकः ।

चाभासांतभासकः समरस सर्वामना बोधकः

सोऽयं सर्वमयो ददातु जगतां विद्यादिमिष्टाद्यक (मिष्ट
[एकं M M]) ॥ १ ॥

या निता कुलकेतिशोभितयपुर्णोपोदिता नभते

पुष्टाभाभुतकुटली घरपरा मंशानिका मिष्टिदा ।

मालापुलकधारिणी त्रिनयना कुट्टेदुपरीषिता

[?] (विता)

निनार्नदकुलप्रकाशनननो पाददेवतामाद्ये ॥ २ ॥

जन्मदेवगणे सौमिनिदेशिकसाधकै ।

यनाम्भु (?) हि शास्त्रेषु तत्सर्वमपलोकितां ॥ ५ ॥

श्रीभरे यामले शास्त्रे मौले (?) कीले ३५ ह्यतरे ।

सहदे लायले (?) श्रेये रात्रतवानुतेष्टरे ॥ ६ ॥

वडीशे यल्ले श्रेये रिष्टे (?) मिष्टे च शाररे ।

किंकरिमेष्टरे च कालचष्टेष्टरीमते ॥ ७ ॥

श्रुतिनोदाकिनोत्तरे रीष्टे निगहनिष्टरे (?) ।

कीले केशवतरे (?) कैवल्ये (?) च त्र्याम्बकगुणोत्तरे (?)
[क्रिया?] ॥ ८ ॥

हृषिकेशके यथे इन्द्रमाले रसाक्षरे ।

अपरेष्टे महावेदे चाक्षिके मारुदे श्वे च ॥ ९ ॥

इत्येवमगौरां च वक्ष्यमल्ले यथुत ।

तत्रसर्वे समुद्राय दमो पृथगिवाद्वाह ॥ १० ॥

माधवानी हिरावाय मन्त्रसङ्गिहोच्यते ।

वश्यमाकषेष्टे चैव सौमोहनुयादमारण (?) सप्तमकाठे (?)

[?] ॥ ११ ॥

विष्टेष्टे व्याधिकरले यथुतस्वार्थनाना ।

कौतुक चद्रमाले च यथितोमवसाधन ॥ १२ ॥

पेटक वादनं दिव्यमहृष्यं (?) श्वे) पादुकागति ।

मुद्रिका खेचरत्न च मृतसन्तोषनादिक ॥ १३ ॥

तथा कथयुटो जिह्वा आगोर्णमन्त्रेकथा ।

सुसाध नियमोपेष्ट साधकानीं हित प्रिये ॥ १४ ॥

For the exact names of the chapters (*man-
trasadhanam, sarvasatyam*, etc.), see Weber's
Cat of Berlin MSS, no 904 Cf also R J
Mitra, Notices, 1, p 137, where the treatise is
called *Siddhanagarjuna*

2618.

1568b Foll 34, size 10 in by 4½ in, legibly written in Devanagari, 8-10 lines in a page

Ratnapariksha and *Manipariksha*, two (*paṇṇikā*) tracts on precious stones, their origin, value and magical effect, for good or evil, in the possessor's hands (A)

I *Ratnapariksha* begins सुष्य ऊषु (om B)।

पृच्छति मुनय सर्वं कृत्वास्तुपुटा स्थिता ।

मुनीनां न मुनिश्रेष्ठ जगत्परा* नमो ऽस्तु ते ॥ १ ॥

देवदानपदैस्तेष्वपिष्ठापरमहोरी ।

किरीटकटिमुवाणो (० मूत्रेषु corr A) कलशायामरयेषु

[च ॥ २ ॥

संयोजितानां रत्नानां कथयौषधिकारय ।

चगलरुपाय ।

मुनीनां पचनं धुत्वा मुनिश्रेष्ठो ऽभ्यर्चयेद्दिं ॥ ३ ॥

उत्पत्तिमाकरान्वणौ नातिदोषगुणोत्तमा ।

मूलं नवदलकं चैव राहकं हस्तमञ्जवा ।

चदानि सर्वैर्नैवैतच्छृणुष्व सावधानम् † ॥ ४ ॥

अन्यथा सर्वदेवानां यत्नो जान महाभुक् ।

विदिपेक्षोपकाराय विदग्धो प्रापितो मुखे ॥ ५ ॥

तत्तत्तन्मात्रेण कायो देवानां ममूये (सम्मुखे A) स्थित ।

देहे सन्निधौ शकलवस्त्रेण हत शिरः ॥ ६ ॥

भ्यर्त्तान् रत्नकूटानि पश्येत् रत्नमलके ।

पञ्चमहा कृता देवैः सर्वैरलोत्तमोत्तमैः ॥ ७ ॥

गौर्यं वयाज्ञनो जाती भुजयो ह्यत्रिय स्मृत ।

प्रेमयो नाभिप्रदेशे तु यस्यां नृद्र उदाहृत ॥ ८ ॥

Iti vajrapariksha (79 śloka), fol 8a, *maul*
tihapariksha (88 śl), fol 15a, *padmaraga*
riksha (68 śl), fol 20a *antrandapariksha*

* मुनीनां तु मुनिश्रेष्ठायामख्याय ॥

† B omits this line

‡ A omits this line

(13 śl), fol 23b, *maratapariksha* (40 śl), fol 26b

This is followed by a section of 20 śloka*, beginning

स्फुरति दाडिमीरागमगोक्षमधुरात्रिक ।

कान्तार्तरक्त गणाद्यं न च रंशस्त्रिययो ॥ १ ॥

and ending, fol 28a

कथं भद्रशृङ्गी च रत्नगास्तपिश्राद् ।

पंचमिद्य महारत्नैः कनकैः सञ्चितानि च § ॥ २० ॥

Then follows another section, beginning

सदोषमलमूल्यत्वात् बहुमूल्यगुणान्वित ।

परीक्षितं च तद्रूपं कार्यं धीमुरादायकं ॥ १ ॥

भानवे वरपग च नीलकिं सोम उच्यते ।

प्रवालागारकथेव युपे मरकतं तथा ॥ २ ॥

In this section the same five classes of precious stones are treated once more in a few verses each, and in addition to them the *laṣaṇa*, *prashparaga*, *gomeda*, and *splatika*, with one śloka on each of them, this section ending after four additional śloka इति सप्तमरत्नपरिच्छा समाप्ता ॥

II *Manipariksha*, consisting of 60 śloka, begins

कलाशशिवरासर्गं देवेदेवं जगत्पति ।

यपक्तं धारयतो देवी तत्र परमदुर्लभं ॥ १ ॥

मयीनीं लघ्वय देव कथयस्व प्रसादतः ।

येन स्थितिर्लभ्यते († मिद्धि लभते इव) साधका

[गतकन्दमा ॥ २ ॥

महादेव महाधोर कुचनि रिपुमर्दन ।

कवित्वं दोषैर्नोचितं कुरुते उव यथा प्रभो ॥ ३ ॥

अष्टी गुणा यत्नं यव तत्प्रसादात्सह्येष्टर ।

ज्ञानमार्गं च मोक्षं च नृलरीयं च दाह्यं ॥ ४ ॥

चक्षुरीयं शिरोरीयं त्रिषोपरि तर्पय च ।

स्फुटं वद यथा प्रभो प्रसादात्ते सहेष्टर ॥ ५ ॥

§ MS II diff rs considerably at this point

It ends

दाडिनीपुष्पसकाश कृष्णविंदुविभूषित ।
 श्रीभाजननन श्रीगान्धर्वदेवायुत प्रिये ॥ ५१ ॥
 कुदपुष्पप्रतीकाशस्तुलासे वज्रुला प्रिये ।
 एषरूपेण सयुक्त समस्तविषयदैक ॥ ५८ ॥
 गननेवाकतिवैस्तु पिंडालाद्यसमयम ।
 तार्थेतुल्यमहातेजः पूजनीये यथाचिन्तित ॥ ५९ ॥
 तीर्थाकारस्तु (१०८. मु.) तेजाश्च पुत्रिमानिह दृश्यते ।
 समस्तविषयो ह्येष स मणिविभूषितः (१०९. मु.) ॥ ६० ॥

इति श्रीमणिविभूषिता समाप्ता ॥ लिखित बंदगीदेव्यय
 सं. १९२६ समये फाल्गुणवदि ६ सोमवासरे ॥

For another MS of these tracts see Aufrecht, Florentine Sanskrit MSS, p 148

[H T COLEBROOKE]

2619.

1153b Foll 27, size 9½ in by 4 in, careless, modern Devanagari writing, eight lines in a page

The same treatises (B)

This MS ends

दाडिनीपुष्पसकाश कृष्णविंदु सुभाष्यद ।
 धर्मदेवायुतं चाप कुंदाभं परिल विमान ॥
 इति गताधिर्ष पिंडालाद्यमंत्र (?) ।
 तार्थेतुल्यं महातेजः पूजनीये प्रयत्नतः ॥
 तीर्थाकारस्तु तेजाश्च (?) पुत्रिमानिह दृश्यते ।
 समस्तविषयो ह्येष स मणिविभूषितः ॥
 इति रत्नादिपरीक्षाशास्त्रे शरीरे समाप्ता ॥

[H T COLEBROOKE]

2620.

1508c Foll 10, size 7½ in by 1½ in, clear Devanagari writing of 1580 A.D., 10 or 11 lines in a page

It may well be, another treatise on precious stones, accompanied by a Gujarati commentary

It begins

रत्नानि धारयन्नास्ते मुद्राणि गुणसंयुत ।
 संयतं च तेषां गतिर्लभ्यते तेषां परीक्षयेत् ॥ १ ॥

चौडके च सुराष्ट्रे च द्वारे परितः (1) ।

चैरामरै (?) च सौमारे कली हीरक उच्यते ॥ २ ॥

टीका ॥ कृतयुगे कलिमदेशे कौशलदेशे ०

It is *ragraparil sha* (21 ślokas), fol 4b, *manulaparil sha* (34 śl), fol 9b, *padmarāgapariksha* (19 śl), fol 13b, *andranilapariksha* (15 śl), fol 15a, *marulapariksha* (11 śl), fol 16b, *sphaṭapariksha* (7 śl), fol 17a, *pushparagapariksha* (3 śl), fol 17b, *gomeḍaparil sha* (3 śl), 1b

Then follow 8 more ślokas, ending

एव विषये रत्नानि कोशे संविभुते नृप ।

आयुर्लक्ष्मीं जयं कीर्तिं प्रयच्छति मनोविप ॥ ६ ॥

टीका ॥ एवे प्रकारे ० । रात्रमुपहो ॥

इति रत्नपरीक्षा समाप्ता ॥ पञ्चपुरीषाणे रेखाकुर्जासंगे
 विष्णुकेषरत्नागोष्परत्नविषये लिखितं मया १६३२ वर्षे आयवे
 कृष्णवधे एकादशे शरीरे यद्यस्मात् ॥ ॥

[H T COLEBROOKE]

2021.

581b Foll 50, size 12½ in by 1½ in, careless Devanagari writing of 1799 A.D., ten lines in a page

Saundaryalahari (or *Anandalahari*), a mystic poem, of (101-103) ślokas, in praise of *Sakti*, ascribed to *Saṅkaracarya*, with a commentary (11), called *Saṅbhagayārdhina*, by *Kaṇḍaśraṇa Yata*

The text of the poem has been frequently printed

The commentary begins भूद्वयान (१) जगदय
 यानि निरापलिसेयमानं ० see Aufrecht, Cat Bodl, no 103

Colophon इति गोविंदायमादयनचन्द्रोदयकारपात्रे
 बुतायै केवल्यायमयतिरिचिपितरं बंदिष्येहयेदोका श्रीभा
 गवतिनी (?) नाम समाप्ता ॥

There seems to be a confusion here between *Saṅkara's* teacher, *Govindacarya*, and *Anurita's* teacher, *Govindaraja*. Cf Bodl MS, Raj Mitra, Bikaner Cat., p 215

[H T COLEBROOKE]

2622.

988 Foll 52, the first two of which are wanting, size 14½ in by 10 in, large, modern Devanagari writing, thirteen lines in a page *Anandalahari*, with a commentary, beginning in the second hemistich of v 1

The comment on v 2, begins इदानीं शक्ते विगुणनिर्गतानि देव्या पादपदपराभोग्यवेष्टु विश्वमुखादिषु कर्मणि कथयन् भूतगुह्यिण्याह । त्रयोपासयिष्यादि । तव पादपदपराग त्रयोपासयिषु चरतेगुह्यकथयिषु

This commentary omits v 97 (of Hæberlin's text), and ends with the comment on H 102 (here numbered 100) as follows प्रवैपेति हे भवति त्वदीयाभिर्वाग्मिस्तवेष्टु कृतिः प्रदीपस्तोत्राणि दिवसश्च रत्नोपासनादिभिः सुधां भूते य स चैव तस्य चद्रोपलचललवै रम्यैरपना सक्तोद्वेगैर्भाभिः सतिलनिषिद्धीहियकररा । त्वं सर्वेभया पूज्यतेवै । त्वं पूजकः पूजासाधयौ ज्ञमसीति ॥ १०० ॥ चानन्दहरोदोका समाप्ता ॥

This is followed by the text of H 101 निवेष्टु, and the colophon इति श्रीमत्परमहंसपरिमात्रकाचार्य श्रीशङ्कराचार्यविरचिता चानन्दहरो समाप्ता ॥

That the author is not identical with that of Bodl Cat, no 160 (*Gauriāntasaraśbhāṣṇa*) is evident from his quotations, from which we glean the following *Kaularnata*, fol 10a, l 5, *Gita* (1 = *Bhagavadg*), fol 14a, l 1, *Gorakhasamhita*, fol 3a, ll inf, *Jnanarnata*, fol 18a, 3 inf, *Pūyapatala*, foll. 3b, 4 inf, 5b, 5 inf, *Yamala* (see *Rudray*), foll 3b, l 6, 7b, ll inf, 10b, 4 inf, 15b, 2 inf, *Yogasāstra*, fol 30a, l 2, *Yoginīhrdaya*, fol 11a, l 6, *Rudrayamala*, fol 14a, 2 inf, *Tamesaratantra*, fol 24b, ll 6, 12, *Saṅgaramatikā*, fol 14b, 4, *Śataraṇya*, fol 17a, 5 Various readings in the text are mentioned foll 30b, l 2, 32a, 3 inf

[H T COLLEBOCKE]

2623.

659 Foll 58, size 13½ in by 6 in,

fairly good Bengali handwriting of 1806 A.D., ten lines in a page

Anandalaharīyukhya, by Jagadisa Tārtaṅkara, without the text

It begins श्री—

शङ्करचरणसरोज श्रीनगदीशान्नो नत्वा ।

शङ्करविरचयन्मयी स रश्मि [स] प्रकाशयति ॥

श्रीशङ्कराचार्य शक्तिप्रपाद्य चरन्त्यापन् श्रीमत्सिद्ध मुन्दरीसवभारते शिव शक्ता इत्यादिना ।

The author is not much in the habit of quoting authorities, except in general terms such as *ity ahuh, ity eke, ity kecu (labet), ity prāñcah*, etc Those mentioned by name are *Amara*, fol 5a, l 2, *Kalīapurana*, fol 3a, l 8, *Kaṇyasastra*, fol 12b, l 1, *Markandeyapurana*, fol 16b, l 9, *Yoginīhrdaya* fol 8a, l 8, *Rudrayamala*, foll 8a, l 9, 54a, l 7, *Sirada*, fol 7a, l 7

Sometimes it seems as if he had had a knowledge of the preceding commentary

It ends स प्रकाशो यस्य ईश्वरो ज्योतेन प्रकाश्यते इति वाक्याच्च ॥ इति श्रीनगदीशतर्कालंकारपरिषद्चानन्दहरो व्याख्या समाप्ता ॥ वराहदीर्घपात्रिप्रोक्तानन्दहरीद्वयस्य साधयुक्तकविर्द ॥ ७२२ ॥

[H T COLLEBOCKE]

2624

219b Foll 61, size 15 in by 5 in, clear, modern Bengali handwriting, eight lines in a page

[*Anandalaharī*] *Tattvabodhinī*, composed, in Śaka 1527 (A.D. 1695), by Mātāntara Vidyaragisa Dharmīcarya, son of Yādava Cakravartin, grandson of Vidyasagara, and great grandson of Subuddhi masta

It begins

शङ्करादिशङ्करकमुन्दपदा-

मन्दारवाताकाशिते भवन्त्या (१० कतिनो भवन्त्या) ।

पादपविन्दुमकरन्ददुन्दु-

नितं नवैवानु नवद्विरेफे ॥ १ ॥

G c

वेदान्तवेदेदन्तागमयादिधारणे ।

शङ्करे शङ्कराचार्ये नतिर्भक्तिकरी मम ॥ २ ॥

चन्दनं प्रसादसदनं निरवधिभूतं चिदात्मवीर्यम् ।

यस्य नृपतिरन्तः परखड्गं गुरु चन्द्रे ॥ ३ ॥

छानन्दलहरीभाषा छादयामनमन्दधौ ।

तथापि मम तन्त्राक्षौ मन्त्री रामे मतो मन्त्रि(1) ॥ ४ ॥

श्रीमद्यादवचक्रवर्तिनय श्रीमन्महादेव-
द्यावागीश इह प्रसादमुत्तमश्रीमदुराननात् ।

भूतोन्मत्तदुष्टना(२) यामलकुलोद्गोशादिबानागम
सम्पाद्यैर्नभिगम शक्तिशिवविष्णूनां रहस्यं व्यपान् ॥ ५ ॥

इदानीमागमग्रन्थसदभैरवलोदाधिनी ।

पानन्दलहरीदोकां कुरुते नव्योधिनीं ॥ ६ ॥

The order of the stanzas (103) is the same as in Heberlin's Anthology, p 246 seq., except that ११ 75 and 76 are here transposed. While numerous various readings are given in almost every verse, no previous commentator or commentary is referred to by name. The following authorities are quoted: *Āmasāstra*, fol 50b (v 92), [*Vatsyayana sūtra*, fol 53b (v 58)] *Kumurasambhava* [मगकाद् भुचवोर्नीयम्] *भृगुलक्ष्मणनयनपल्लवमिमनेन कपिकुलगुह्या श्रीकालिदासेन कुमारमये वर्णितम्* fol 19b (v 78), *Kulatantra*, fol 13a (v 12), *Kramastotra*, fol 5b (v 1), *Gita*, fol 30b (v 30), *Jaiminava*, fol 2b (v 1), 21a (v 21), *Tantracūlamanam*, fol 12a (v 11), *Pācamastarjā*, fol 15b (v 17), *Bhūtadāvara*, fol 17a (v 19), *Minasollisa*, fol 2b (v 1) *Ratnamitā* (*Abhidhāna* II 410), 25b (v 30), *Yogisāstra* (*Dattatreya*), fol 3b (v 2), *Yogināntara*, fol 11a (v 9), 3a (v 12), *Pulray malī*, fol 27b (v 33), *Samala*, fol 11a, v 14), *Vimalācāratantra*, fol 2a (v 1), 23b (v 27) 27b (v 33), *Īśānupurāṇa*, fol 32a (v 35), *Śrīśaila*, fol 2b (v 1)

It ends ११३३ ॥

श्रीका चक्राणिमाया नति केचन कुचविद् ।
मुग्ध इति मन्त्रायै देवां मन्त्री प्रकाशिता ॥

इति संक्षेप ॥

नानाशास्त्रविषयनाञ्जितयशः शीतानुसंकोचित

प्रोक्षावत्परिधित्वमुक्तमलेविद्वद्भिरनुदितः ।

निर्वैर्या कति नाम नैव रचितान् स्तोत्रे विचित्रे मग्न-

मातु किन्तु रहस्यमिति यदि तत्र प्रमाणं शिव ॥

मात श्रीविपुले मुखरिगृहीति प्रसन्नरूपे परे

श्रीमन्त्र[पद]पदने परिमितं किंचिद्वदं प्राप्ये ।

तन्माहात्म्यमनु प्रकाशकुललोकोत्तमोपधमा

दोका मपरिकल्पितेति विपुलैरादृत्य संगृह्यतां ॥

मुपुद्भिन्निधनामासौत्तम्यमार्गमार्गमिदुत्तमः (1) ।

यहयत्तानुतां चासन् बहुविद्या पदुप्रता ॥

तन्त्रोद्गो धमपादाध्वपद्वदं श्लाघितम् ।

विद्यामागनानामासौत्तम्यमार्गमार्गमिदुत्तमः ॥

तन्मता यहयत्तानुत्तम्यमार्गमार्गमिदुत्तमः ।

तन्मये मादयानन्दलक्ष्मणोति विपुत्तम् ॥

म्यापादिशास्त्रसिद्धान्तो धर्मोऽयं इयं योऽप्यः ।

तन्मता[] श्रीमहादेवनामाहं यो भुवनेति ॥

विद्यावागीशपद्वीमात्रवान् कृपया गुरो ।

मन्दारणे (?) विष्णुपुराणे श्रीरामसन्निधौ ॥

पानन्दलहरीतन्त्रोधिनी नाम विपुत्ता ।

दोका त्रेण मयाकारि यथावति शिवाचैनाम् ॥

दोपामर्षावर्तिन्या मुखैक्य विषयया ।

कृपया मुपियन्तेन खेकुपेन्तु विमलरा ॥

शाके शैलभुवेपुपद्वकलिते भाद्रस्य त्रिभ्यंशके

धारे दैत्यगुरो मित्रमरतिधौ योगे तथा शोभने ।

नयवे हरिदेवते शुभपदुल्लेने मता पूरते

दोकेयै मयिमातिकेय विदुषां कृत्ये सदा शोभते ॥

इति श्रीमहापादादिपिन्दस्य नृमाप्योक्तमन्त्रालिख्य (1) ।

श्रीमहादेवविद्यावागीशभट्टाचार्यविरचिता परमहंसपरिग्रामका
चार्यश्रीशङ्कराचार्यविरचितामन्दलहरीतन्त्रपत्रो(1) नाम दोका
समाप्ता ॥

[H T COLLIERIDGE]

2025.

2538a. Fol 5, size 10½ in by 1½ in
good, small Devanagari writing (of the Jain
type) of the earlier part of the 16th century,
fifteen lines in a page

Canditasataka (or *Canditasataka*), by *Rasa-bhatta*, being a century of prayers addressed to *Parvati*, eulogizing her particularly for having delivered the world from the presence of the demon *Makisha*

It begins

मा भोदोविधे भूयपरिपुजा केयवसासराग
प्रापे प्राप्तेन नाथं कलवति कलहं यद्वया किं विज्ञातु ।
इत्युपलोपकेतुं प्रकृतिमप्ययान् प्रापयतेव देया
न्यस्तो यो मूर्ध्नि सुषाम्बहृदमुदहसून् सहरिहिरह ॥१॥

Colophon इति महाकविमोषाद्यभट्टकृतं पंडिकाशक्तं
समाप्तं ॥

Round the text of stanzas 1-84 marginal glosses have been added, reading, in the Jaina fashion, from the top along the right margin, and thence to the left margin and the bottom

The work has been printed in the *Kṛtya mala*, iv 1 [GAIKAWAR]

2626.

2079a. Foll 14, size 8½ in by 4 in, good Devanagari writing of 1435 A.D., nine lines in a page

Rasavatisata, a hymn of 119 verses, addressed to *Rasavati*, a form of *Sakti*, or some female representing her in the consummation of the licentious rites practised at the *mada notava* (v 115), by *Dharanidhara*

The language of this composition is for the most part obscure, especially in its allusions to certain rites, and to the apparatus of vessels and stools used in them, but no mistake as to the general tendency of the whole is possible in interpreting such verses as 22, 29, 53-57, 107-114. Amongst the many drugs, strung together in these verses as *churna* amors and restoratives, the radish plays a conspicuous part (64-70). In v 35 *Satruta* is referred to as an authority for the use of *gāṇḍa*

It begins

येषां सुषारैरुचिकंचुक्रितानि मूत्रान्
उच्चासनानि ददृशुश्चुचास्तहण्य ।
ते नाकवेद्यसमकृतनैरिव भेनु-
धोमेति ज्ञानि पुण्ड्र दृढपाणि पासां ॥ १ ॥
कत्वाद्यभाननवदि स्वयमदरेण
कत्वाद्यभाननमनायि जनः कयापि ।
रक्षत सा रक्षवती मदनेन भोज्या
भुग्भावसी रक्षवतीनपरच भोज्या ॥ २ ॥

It ends

लभ्यमानि पुष्पविभवेन रसोत्तराणि
कर्णामृतानि परलोपरमृतानि ।
इत्यप्युन्मिन्नमपुनि पितृमर्गि
देव स्वयं कर्मलिनीद्विदयचरो विपि ॥

इति रसवतीप्रातः समाप्तं ॥ सवत् १४२२ वर्षे पीपवादि १२
रवी नैपाटहातीयं व्या० हरिहरमुनं व्या० रामदेवपुत्रार्प
लिखितम् ॥

The MS noticed in Weber's Berl Cat, no 596, contains the same work with, however some additional verses at the beginning counting 124 verses in all [GAIKAWAR]

2627.

1547D. Foll 12, size 10 in by 4½ in, clear, modern Devanagari writing, nine lines in a page

Bhagavatstuti, a five fold commentary, by *Saiyajanandaturtha Yati* (pupil of *Rima krishnanandaturtha*), on a mystic formula (*Bhagavatapadya*) ascribed to (*Balakavi*, inspired by *Bala* (*Ugala*), and supposed to disclose the knowledge of the Supreme Being (*Bhagavat*)

The commentary begins with a *śloka* followed by the mystic text

प्रलय्य अगुहं भक्त्या मुकुणो मुहनीधर ।
मयज्ञानानंदतोषयतिस्व कोटि सदा ॥ १ ॥
ओ योगी शिवको ऽकृते मयिपने कंकोमवे लालयन
धर्षा क नृहने ऽमने ऽकमुदयन् साकेतगोपी स्पति ।
जातावाभविशोक्ते कच्छणे स्वयं स्वयामोचके
श्रीशिवसि न गालि कान्यक्युत विने समब्रानना ॥१॥

सत्पार्थ । य प्रसिद्ध तनु खमन्यादितादिन्यायेन सर्वे
वेदोक्ततापरायोऽन्तः परमात्मा नेह नानास्ति किं चन
एकमेवाद्वितीयं दृष्टमसीत्यादिद्युक्तिभ्यो मायातत्त्वार्थगुणत्वा
दयोने च सर्वसंपरहित इत्यर्थः । सत्पार्थार्थत्वात्तत्रादिक्रिया
सोपाधिभूतया अनिवचनीयया भाषया योगी सर्वज्ञानादिगुण
युक्तं सन् स्वस्मिन्नेवेदं सर्वं द्रष्टवे उपसंहृत्य संस्थापितं पुनः
सर्गादौ खेच्छया लीलैवेतादिदिवादिभेदेन प्रकटोक्तं तदनु
प्रतिबोध्यमानभवे (1) प्रकाशनाय सधेकया विधा पञ्चैकादश्या
पहुपा भूया स्वप्रयोगनाभावेर्मथ स्वतृप्तानां स्वानां कायमुत्ताय
तदुपलक्षितवतुर्विषयगुहापार्षमात्रये तत्र तत्र तदा तदा उच्यते
श्रीरुद्रं चत्तुर्धाति रामकृष्णादिहृषाणि गृहीत्वा परमसाधनानि
सुमगलानि च श्रोत्राकाराणि कर्माणि सुविशेषाणि सर्वेषु भुजापि
नास्तीति न किंतु शस्त्रोपयोग्यतमस्य इत्यभिप्रायः । एवं यथोक्तं
सगुणं निर्गुणं ॥ तं श्रीपतिपदं यं सामुनेवं कान्त्वा नानन्दमयान्
पर निर्विशेष सदाधारं कलं परिपूर्णं विष्णुने विचारयति ० ।
पञ्चा । नास्तिकान् शनोति नास्तिकान् पेट्टुरुम स एव
परम भगवन्पत्नेन श्रेष्ठे सेवां ते नास्तिकावरणा भन्नादयो
वेदिका तात् लुगति इति नास्तिकावरणं तं ० here
follow yet two different interpretations of the
same words, ॥ also several of those that
follow, viz either as तमज्ञानना = अज्ञेन ज्ञान
(जीपन) स च ना मनुष्यः, or as तम नास्तिना = तं न (पर
ब्रह्म) ना (तात्त्विकयो नापयस्यज्ञानमवकीर्तनपरं) ज्ञानं यस्या
ना (निराद, स्वीकारि, युक्ति) । शिवको ० शिवे कं चित् ०
नरिपत्नं मणिमिश्रितं तल मलिकर्षिकाल्य त्रीणि ० अकानि
मर्दुःखानि ० इति लक्ष्यति । etc

Having thus explained the verse first in
extenso, and then again summarily, the author
in three further comments substitutes *Rama*,
Epstein, and *Siva* each in his turn for the
divine being, for the benefit of sectarian
worshippers (रामभक्तानां मुदे etc)

It ends

पालेनेदं कृतं पद्यं बालगोपालसंगतं ।

पालगो सकविर्यति यदं स्याद्वदपाल्य ॥०

प्रष्टास्यास्तद्वचनत्रयं सामर्थ्ये वलं तस्यायं तद्वान् बालं
तेन कपोनेनेदं (र कविनेदं) पद्यं श्रीभगवत्सत्त्वोत्तरपरत्वेन
पास्यात् ॥ सर्वेषु वदुभि सुदृष्टि कविभि श्रीभगवत्सत्त्वोत्तेन
भवेदेव विस्तरेण च पास्यात् ॥ तस्मात्त्वयैगुणमपत्तिं विदति

येदं भागवतं पद्यं तदनु तदनु ॥ इति श्रीभगवत्सत्त्वोत्तरपरत्वेन
पायैश्रीरामकृष्णादन्तोर्येपादक्षिण्यसौसत्त्वानानन्दोर्येपादक्षिण्य
पिता श्रीभगवत्सत्त्वोत्तरपरत्वेन भागवतानां च मुदे भूमात् ॥

[H T COLEBROOKE]

2628.

2706 Foll 108 (paged 1-216), size 4to,
9 in by 7½ in, rough country paper, Telugu
character, 14-19 lines in a page

Vratavali, a manual of devotional obser-
vances, chiefly in connection with *Śaīta* wor-
ship

It begins श्रीगणेशपूजये नमः । श्रीवेदव्यासाय नमः ।
श्रीगणेशाय नमः । अथ सर्वं व्रतवली ॥ परलक्ष्मीव्रतं ॥

चतुर्भुजा महालक्ष्मीं गन्धपुष्पगतिं तया ।

इन्द्राधमूत्रपरदं (1) तपेयामभयपाणिनीं ॥

वराधने वराकरे सर्वलोकैकमुनिने ।

नारायणमित्रे देवि मुनीनां भयं सर्वदा ॥

श्रीमहालक्ष्मी नमः । ध्याने ।

यस्यासनेति मन्त्रेण अर्चिता देवतादरे ।

आगच्छतु महालक्ष्मी (२) सेवे) निजं संनिहिता भवा ॥

आवाहने ।

हेमरत्नमनाशरीनी (३) श्रीनी नवरत्नोपशोभिता ।

मया दत्तं गृहाख्यं तुभ्यं दास्यं नमाम्यह ॥०

इति परलक्ष्मीव्रतकल्प प 8, इति स्कन्दपुराणे जनतम
तोद्यापनकल्प प 62, इति मरुदयचर्माव्रतं प 65, इति
स्कन्दपुराणे कर्णगीरीव्रतकल्प प-71, इति लक्ष्मिविजयोद्या
पनिधि प 74, etc

The work is apparently incomplete, breaking
off, as it does, abruptly at the end of a leaf,
the two last complete sections being the
mahalakṣmīvratāḥ (p 207) and *amulā
lārāṇa śayitadūratākāpa* of the *Dhāt
śyottarapurāṇa* (p 216)

Wilson, Mackenzie Collection second ed,
p 172, calls the tract '*Vratavali Kalpa*, direc-
tions for holding religious observances at

particular persons in honour of *Varalakshmi*, *Gauri*, and other objects of *Sakta* devotion', but see Burnell, Tanjore MSS, p 138, no lxxiv [Mack Coll.]

2639.

1459a Foll 12, size 8½ in by 4½ in, clear Devanagari writing, ten lines in a page

Veduntamantravivrama, a collection of mystic prayers and formulas to be used, and rules to be observed at the daily ceremonies, ascribed to *Sanharacarya*. Perhaps, however, both the title and *Sanharacarya's* authorship apply only to the concluding portion of the work, consisting of 11 *ślokas*. Rather incorrect

It begins अथ तद्विधिः ॥ आचमनं चो विष्णु स्मरणं तत्प्रायश्चनं कृत्वा ततः सव्येन ॥ ओं

यज्ञोपवीतं परमं पवित्रं प्रजापतेर्यस्यैव पुस्तकम् ।

सामुद्रिकं प्रतिमं (1) च शुभं यज्ञोपवीतं बलमस्तु तेन ॥

ओं त्रींशेदेवतायै नमः परुषाय नमः ॥ ओं ब्रह्मा त्वय्यु ॥ ओं विष्णु त्वय्यु ॥ ओं रुद्रा त्वय्यु ॥ ओं देवा त्वय्यु ॥ ०

इति धर्मपिडासन्तं fol 2a, अष्टाष्ट fol 3a, विषयी होम (Pends विषयी विषयमा भूयं स्वाहा ॥) fol 4a, इति निर्विषययोगवट fol 5b, सिंहासनयोगवट fol 7a, अथात परमहंसानां समाधिविधिं व्याख्यास्यामः fol 7b, ० इति मानसपूजापञ्चोपचारविधिः ॥ fol 11b

Then follow the 11 *ślokas* above referred to

पूर्वदले श्रेष्ठवर्णं यदा विद्याम्यते मनः ।

तदा धर्ममुदाहरेत् च धर्मकौतुकिभिर्भवेत् ॥ १ ॥

अग्निर्दले रक्तवर्णं यदा विद्याम्यते मनः ।

तदा निद्रा जालस्य च मंदपुद्गलैर्भवेत् ॥ २ ॥

दक्षिणदले रक्तवर्णं यदा विद्याम्यते मनः ।

तदा क्रोधं च हस्तरो अवर्ते (नो) मतिर्भवेत् ॥ ३ ॥ ०

मध्यदले प्रणामवर्णं यदा विद्याम्यते मनः ।

तदा सर्वगुणज्ञानं चैतन्यं च मतिर्भवेत् ॥ १० ॥

पश्चिमाधे नराः सर्वे (1) सर्वकार्ये प्रमुच्यते ।

ये परंति तु कर्तव्यं स पार्थ पदवी भवेत् (1) ॥ ११ ॥

इति श्रीशंकराचार्यविरचितं वेदान्तसंख्यध्यामतोपनिषत्सु पूर्व ॥ ० संवत् १३३० परवर्तमाने भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे द्वितीया भीमवासरे संपूर्ण ॥

The same title, as given in this colophon is assigned to the treatise in Peterson's Rep in, p 392, and in Buhler's Cat of Gujarat etc MSS, iv, p 94

[H T COLEBROOKE]

2630

581a Foll 20, size 12½ in by 4½ in, careless Devanagari writing, fifteen lines in a page

A treatise on the acquisition of supernatural powers by means of mystic formulas and magic practices, extracted from several *Tantric* works. Extremely incorrect

It begins (somewhat corrected)

उद्गोष्ठेन समाकीर्णं योगपुन्द्रमाकुले ।

प्रणम्य शिरसा देवीं गीरीं पृच्छति शङ्करम् ॥ १ ॥

ईश्वरं श्रोतुमिच्छामि लोकनाथं जगत्पते ।

प्रसादं कुरु देवेश गृहीह कर्मार्थसाधनम् ॥ २ ॥

वशीकरणमुच्चारयन् (२० नं सेना) लभते तथा ।

शान्तिकं पौष्टिकं चाप रणानि विविधानि च ॥ ३ ॥

चक्षुर्हानि मनोहानि स्मृतिहानि तथैव च ।

ज्ञानहानि क्रियाहानि कालिकं च तथा परम् ॥ ४ ॥

कार्यलक्षं सुरेज्ञानं शोषणीयं तथा ।

संव्याप्तं विश्लेषेण तत्तथैव पदं मे प्रभो ॥ ५ ॥

अन्तश्च विधिपुस्तकं प्रसादाद्वाहं भिरप ।

येन विज्ञानमात्रेण भक्त्या भुवि दुर्लभं ॥ ६ ॥

ईश्वर उवाच ॥

शुभं त्वं हि यत्पठेहे विद्वधे यदि पृच्छसि ।

तं यदिष्यामि देवेशि सर्वं तत्समुदाहृतम् ॥ ७ ॥

सौम्यमेवेत्येव त्वयि रिपुं हन्यामि मया च ।

उद्गोष्ठात्सारमाकृष्य मयोरङ्गं तव भक्तिम् ॥ ८ ॥

योगार्थस्तु याच ॥

उद्गोष्ठां च जगद्गुरुं हृष्टं चैव मुञ्चते मनः ।

अपदिनं विरुपाक्षं सर्वभूतभाषावहम् ॥ ९ ॥

पह्यवान्ति कृत्वाभीष्टमथयामुवात् ।

सर्वकार्पायैर्हसिहो विनिमोगो मयोदित ॥

इति यह्यामले श्रीहरपार्षतोत्सवादे मयह्लेभाद्यपकवर्ष
समाप्तमहादश पटल ॥ समाप्त्यर्थं यय ॥

The MS was probably copied from the
same Bengali MS as the next one

[CALCUTTA]

2633

951b Fol 57, size 14½ in by 4½ in, excellent Bengali handwriting, of 1807 A.D., eight lines in a page

The same work [H T COLEBROCKE]

2634.

7D Fol 83, size 9½ in by 4 in, fairly good (Nepalese) Devanagari writing of 1819 A.D., nine lines in a page

Kamaratna (tantra), a treatise, in 16 chapters (upadeśa), on magic practices and various subjects of prognostication, by Śrinātha [A]

The author's science consists in prescribing certain drugs, and the recitation of certain mantras while swallowing them, whereby people are supposed to acquire supernatural power for the fulfilment of their wishes. By these means he ensures success in battle, keeps off wild beasts, destroys vermin, prevents baldness, detects thieves and stolen property, makes himself invisible, and counteracts the poison of snake and scorpion bites. He also touches on stimulants for increasing desire and reviving flagging power.

The first leaf is somewhat injured

It begins

ममेश्वरस्य धितलं चरणादिदे

ममेश्वरे विष्णुसिद्धमधुमतेन ।

निर्वाणसूक्तगुणार्ककर्मपूर्य (गुणार्ककर्मपूर्य II)

न शीकरं सकलदुःखहरं भवति ॥ १ ॥

कायस्त्रिभिर्दिवि नानावर्तारम्भया (नानावर्तारं
[मया B])

यद्यदि [यद्यपि] मंत्रसाधनं समुद्रतः ॥ २ ॥

यद्यप्यर्थक्यैकमिष्टि वमते योजयेत्तये । [II ३ ॥

मोक्षे विद्वेष्य [कुर्वत] प्रावृषि लभन मत्त (मया B)

शिशिरे मारुत चैव शान्तिक शक्ति (शिशिरे A) स्मृत ।

हेमते युष्टिकं कुर्वातुक्रमविशारद ॥ ४ ॥ ० ११ ॥

इति त्रिपिनित्यं ॥ ० ११ ॥ इति माहेन्द्रादेर्विषयं ॥ ० १२ ॥

इत्युल्लोचनं ॥

Then follows a quotation of 4½ stanzas from the *Śaṅkha* (संख्यपाणि गृहे स्थाय दृष्टिं च तत्पार्ष्णि १०) omitted by B. Then यय मूलिकाग्रहण ॥ २४-३४ ॥ यो ह्यो चरते हं यत खाहा । जनेन मन्वेपादित्तवारे पुन्यमथवे वा पुण्याकयोगे वा सर्वो वीषपीहयादयेत् ॥ यो ह्यो क्रद खाहा । जनेन मन्वेण मूलिका वेदयेत् ॥ इति मूलिकाग्रहण विधि ॥ ० इति पदग्रहणविधि ॥

इत्येव सर्वविद्यानां विद्वेषे क्युनित्यं ।

कपिताद्याव जनेन मूलिकाग्रहणविद्या ॥ ३० ॥

अथ यशीकरणं ॥ ०

1 *śaṅkharāna* (fol 12b), 2 *aśarshapa* (fol 14a), 3 *gaja liyig'ranirāna* (fol 18a), 4 *stambhana* (fol 23b), 5 *mol anahāsādira jana* (fol 30b), 6 *byajardhana* (fol 35b), 7 *gud' laranadi* (omāśatanantam (fol 40a), 8 *Kimuratanatantro kalahadikaranopadesah* (fol 50b), 9 *arishanasanam gomahyidi dugdharardhanam* (fol 53b), 10 (fol 60a) 11 *nan kautuka* (fol 61b), 12 *lamanuddhyadi anarip' larananam* (fol 67a) 13 *nul'idarsananyan' lmrifasanyanani* (fol 71a), 14 *ashanirāna* (fol 77a), 15 *gula'in sudhana* (fol 79b), 16 *vasudiso' l'ana miranam*

It ends

यान्त्रिक (वस्त्रिक B) मूर्तिमान् नरास्थिमुपभक्तो

[[पराविन्दुधममनो II]]

भार्ग भार्ग समानाय यद्यमरा समुज्जते (यद्यमरा

[कृत्यते II]]

इति वचनम् ॥ (० भा B) ॥ इति धोनायविरचिते कामरत्ने
रसादिशोधनकारणं नाम षोडशोपदेशः ॥ इति कामरत्नाभिधे
नाम रसायनशास्त्रं समाप्तं ।

रसाद्रीभेन्दुसुवर्णं (वैक्रमे) मासे शुक्ले सिते तरे ।

दशम्याममृतान्दो म्लिखल्यार्कद्वयसाधनः ॥

The only authorities that have been met
with are *Oakradatta*, fol 38b, l 7, *Purasa-*
dana (?), fol 50b, 7, (and *Sivagita*, fol 2b, 8)

Cf Raj Mitra, Notices, II, p 366

[B H HODGSON]

2635.

1192a. Foll 81, size 12½ in by 4½ in, care-
less, modern Devanagari writing, nine
lines in a page

The same work [B]. This copy contains
a number of illustrative diagrams, and shows
numerous various readings

[H T COLEBROOK]

2636.

1985. Foll 63 (one of which, fol 60, is
wanting), size 8½ in by 3½ in, clear, modern
Devanagari writing, nine lines in a page

Gayatribrahasya, a compilation of rules and
directions regarding the use and import of
ordinary forms of prayer, and of the *Gayatri*
in particular in ten chapters (*anubhava*),
ascribed to *Tyasa Parasurama*

It begins

लोकारमन्त्रं ब्रह्म शिवमध्यामद्वयं ।

यमानर्त्तं वेदेषु तं प्रपद्ये धिनायक ॥ १ ॥

श्रीगुरुये श्रीनिवासाय नमः । अथयोगोपायः ।

यत्काला गुरुर्दश सो ऋषिनाथये धिया ॥ २ ॥

लोकार्कं पृथग्भुक्ता चिलोकी वेदवत्सला ।

गायत्री कामनीः सेव्या धर्मकामार्थमोददा ॥ ३ ॥

यो नो भस्मात् नु मीमाणा स्तन्मिन् पुढोः प्रचोदयात् ।

तस्य देवस्य भविष्यभर्गो नित्यमुपास्यते ॥ ४ ॥

संध्योपासनया नृजेत्यस्यात्मा परमेश्वरः ।

यत्प्रेते भा च गायत्री रहस्यं धारमार्थिकं ॥ ६ ॥

प्रणयप्यादृतिगायत्र्यादिकैर्भवेः संध्योपासनं कुर्वेत् ॥ तत्र
यावत्सत्यः (I) ॥

चोकारो व्याहृती सप्त गायत्री (I) शिरसा तथा ।

चापो हि हा ह्रपो अग्निश्च सूर्यश्चापः पुनर्नित्ति ॥

मृतं चेति चतसृभिर्द्विपदा (२ विषदा) चापसंघः ।

उदु त्वं चिचं तद्यजुस्तेनो ज्ञोति यथाक्रम ॥

गायत्र्याच गुरोर्भं च संध्यामेतैः सगाचरेत् ।

अन्येषु विविधैर्भेदः सङ्गातोक्तैर्याम्रणं ॥

ओमिति प्रणवस्य परं ब्रह्म क्षितिः । यामात्मा देवता ।
देवी गायत्री छन्दः । अमिति धोजः । उमिति उक्तिः । तं
कीलकं । विषुद्वयः उदात्तस्वरः लातय गोत्रः ०

1 प्रायापाम्यामानन्द. fol 10a, 2 सकलसंसारार्थ-
धानानन्दोदयः fol 13a, 3 इति श्रीमद्भास्करपुराणविर-
चिते गायत्रीरहस्ये माज्ञेनायमनायनवैश्वामित्राय नमः विचार-
णानन्दोदयो ० fol 22b, 4 (anantam, angamantra-
vyākhyā, digbandha, aksharabalaayah, brahma
tantra, padangasa), fol 29b, 5 इति श्रीमद्भास्कर-
पुराणविरचिते (I) ० गायत्र्युपासनानन्दोदयो ० fol 34a, 6 इति
श्रीमद्भास्करपुराणविरचिते (I) ० गायत्र्युपासनानन्दोदयो ०
fol 40a, 7 चतुर्विंशत्समुद्राविचारानन्दोदयो ॥ इति
संघाविधिः ॥ fol 45b, 8 (abhinandanavidhi), fol
47b, 9 (sūryopasthanam), इति धोनायविरचिते (I)
गायत्रीये वेदार्थप्रकाशे चक्षुस्सहितयाः प्रथमोऽङ्के
नयमनुभवः ॥ *Ug* I 50, with *Sayana's* comment
thereon, 10 (madhyahnasandhyāvidhi), *sayam*
sandhya ends. नो भूयः सा पुरुष तं १६ इति तदर्थं
कृत्वा गुर्वादीधनेत् ॥ इति गायत्रीरहस्ये संध्योपासनानन्दो नाम
दशमोऽनुभवः ॥

Of the authorities cited may be mentioned
Kshirastamin, fol 35a, *Gayatrikrīdaya*, fol 5a,
Gayatrigupānashad, fol 3a b, 7b, *Prapāñcāsūtra*,
fol 5b, 8a, *Mantraderaprakāśika*, fol 5b, 33a,
Smṛticandrikā, fol 12b, 35a, *Smṛtisamgraha*,
fol 47b, *Smṛtiśāstra*, fol 9b, 13b

[H T. COLEBROOK]